

Izdevums
latviešu valodā

Informācija un paziņojumi

65. gadagājums
2022. gada 5. augusts

Saturs

I Rezolūcijas, ieteikumi un atzinumi

REZOLŪCIJAS

Reģionu komiteja

RK 149. plenārā sesija, 27.4.2022.–28.4.2022.

2022/C 301/01	Eiropas Reģionu komitejas rezolūcija – ES reģionu un pilsētu atbalsts Ukrainai	1
2022/C 301/02	Eiropas Reģionu komitejas rezolūcija “REPowerEU: pilsētas un reģioni, kas paātrina enerģētikas pārkārtošanu”	6

ATZINUMI

Reģionu komiteja

RK 149. plenārā sesija, 27.4.2022.–28.4.2022.

2022/C 301/03	Eiropas Reģionu komitejas atzinums par tematu “ES un Apvienotās Karalistes attiecību stiprināšana vietējā un reģionālajā līmenī un teritoriālās ietekmes, ko radījusi Apvienotās Karalistes izstāšanās no ES, mazināšana”	11
2022/C 301/04	Eiropas Reģionu komitejas atzinums “Jaunais Eiropas “Bauhaus”: pievilcība, ilgtspēja, kopība”	16
2022/C 301/05	Eiropas Reģionu komitejas atzinums “Eiropas misijas”	22
2022/C 301/06	Eiropas Reģionu komitejas atzinums “Eiropas Veselības ārkārtas situāciju gatavības un reaģēšanas iestāde”	33
2022/C 301/07	Eiropas Reģionu komitejas atzinums “ES ekonomika pēc Covid-19. Ietekme uz ekonomikas pārvaldību”	40
2022/C 301/08	Eiropas Reģionu komitejas atzinums “Globāla minimāla nodokļu līmeņa nodrošināšana starptautiskām grupām Savienībā”	45

2022/C 301/09	Eiropas Reģionu komitejas atzinums “Eiropas universitāšu stratēģija”	51
2022/C 301/10	Eiropas Reģionu komitejas atzinums “Jaunie ES noteikumi par valsts atbalstu lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarē un lauku apvidos”	56
2022/C 301/11	Eiropas Reģionu komitejas atzinums “ES Meža stratēģija 2030. gadam”	61

III *Sagatavošanā esoši tiesību akti*

Reģionu komiteja

RK 149. plenārā sesija, 27.4.2022.–28.4.2022.

2022/C 301/12	Eiropas Reģionu komitejas atzinums “Ceļā uz sociāli taisnīgu Zaļā kursa īstenošanu”	70
2022/C 301/13	Eiropas Reģionu komitejas atzinums “Demokrātijas un vēlēšanu integritātes stiprināšana”	102
2022/C 301/14	Eiropas Reģionu komitejas atzinums “Panākt, ka ETS un oglekļa ievēkorekcijas mehānisms darbojas ES pilsētu un reģionu labā”	116
2022/C 301/15	Eiropas Reģionu komitejas atzinums “Energoefektivitātes direktīvas grozīšana ar mērķi sasniegt jaunus 2030. gada klimata mērķrādītājus”	139
2022/C 301/16	Eiropas Reģionu komitejas atzinums “Atjaunojamo energoresursu direktīvas grozīšana ar mērķi sasniegt jaunus 2030. gada klimata mērķrādītājus”	184
2022/C 301/17	Eiropas Reģionu komitejas atzinums “ZIZIMM regulas un Kopīgo centienu regulu pārskatīšana” . . .	221

I

(Rezolūcijas, ieteikumi un atzinumi)

REZOLŪCIJAS

REĢIONU KOMITEJA

RK 149. PLENĀRĀ SESIJA, 27.4.2022.–28.4.2022.

Eiropas Reģionu komitejas rezolūcija – ES reģionu un pilsētu atbalsts Ukrainai

(2022/C 301/01)

EIROPAS REĢIONU KOMITEJA (RK)

1. nosoda neproprovocēto un nepamatoto Krievijas Federācijas iebrukumu Ukrainā 2022. gada 24. februārī, ko atbalstīja Baltkrievija;
2. prasa tūlītēju un beznosacījumu pamieru un drošu humānās palīdzības koridoru atvēršanu; Krievijai nekavējoties jāpārtrauc militārā darbība un no okupētajām Ukrainas teritorijām jāizved visi militārie un paramilitārie spēki un administratīvās amatpersonas;
3. uzsver, ka šis iebrukums ir noziedzīgs nodarījums pret Ukrainas tautu un Ukrainas suverenitāti un teritoriālo integritāti, kā arī brutāls demokrātijas principu un tiesiskuma pārkāpums; uzsver, ka neselektīvi uzbrukumi civiliedzīvotājiem, tostarp pilsētu un ciematu mēriem, ir Krievijas armijas izdarīti kara noziegumi un pārkāpj starptautiskās tiesības, proti, ANO Statūtus, Helsinku Nobeiguma aktu, Parīzes Hartu jaunai Eiropai un Budapeštas memorandu; visi cilvēktiesību pārkāpumi, kara noziegumi un noziegumi pret cilvēci Ukrainas teritorijā ir jāreģistrē, jāizmeklē un jāizskata Starptautiskās Krimināltiesas jurisdikcijā;
4. izrāda solidaritāti ar Ukrainas tautu, kas aizstāv savu valsti pret Krievijas iebrucējiem; pauž visdziļākās sāras par zaudētajām dzīvībām un cilvēku ciešanām Krievijas zvērību dēļ;
5. atkārtoti apstiprina atbalstu Ukrainas vietējām un reģionālajām pašvaldībām un aicina nekavējoties atbrīvot Ukrainas mērus un ierādņus, kurus Krievijas okupācijas spēki nolaupījuši, pārkāpjot Ženēvas Konvenciju par civiliedzīvotāju aizsardzību kara laikā;
6. norāda, ka tikai Ukrainas tauta var demokrātiski izvēlēties savus vadītājus valsts, reģionālā un vietējā līmenī, un paziņo, ka neatzīs un nesadarbosies ne ar vienu reģionālo vai vietējo vadību, ko Krievija ir izveidojusi Ukrainā;

Konkrēta solidaritāte ar vietējām un reģionālajām pašvaldībām

7. norāda uz ES iedzīvotāju izrādīto ārkārtējo solidaritāti ar cilvēkiem, kas bēg no kara Ukrainā; pauž bažas par ukraiņu piespiedu deportēšanu uz Krievijas kontrolēto teritoriju; izsaka atzinību Eiropas Savienības iestādēm par vienotību iepretī Krievijas karam pret Ukrainu, par solidaritātes pastiprināšanu – tiešas humānās palīdzības un ārkārtas civilās aizsardzības palīdzības sniegšanu, un par tūlītējas aizsardzības mehānisma aktivizēšanu tiem, kuri bēg no kara; uzsver, ka šī palīdzība turpmākajos mēnešos būs ievērojami jāpalielina, lai nepieļautu humanitāru krīzi ES pierobežas reģionos;

8. apņemas vēl vairāk mobilizēt pilsētas un reģionus, lai palīdzētu Ukrainas bēgļiem; īpaši norāda, ka pierobežas reģioniem ir vajadzīgs loģistikas atbalsts sākotnējai uzņemšanai un tranzītam;
9. aicina Eiropas vietējās un reģionālās pašvaldības pieprasīt vai piedāvāt atbalstu, izmantojot RK izveidoto palīdzības centru "*Help Ukraine: Info-Support Hub*"⁽¹⁾;
10. atbalsta Ukrainas un ES vietējo un reģionālo pašvaldību aicinājumu pastiprināt vai izveidot partnerības un pilsētu un reģionu sadraudzību, domājot par atjaunošanas procesu;

Ukrainas Eiropas perspektīvas stiprināšana

11. uzsver, ka Ukrainas decentralizācijas un reģionālās attīstības reformas ir būtiski veicinājušas vietējās demokrātijas nostiprināšanu, stiprinājušas valsts vietējo kopienu pašpārvaldi un vispārējo noturību, kas ir svarīgs elements Ukrainas pretestībā pret Krievijas iebrucējiem. Reformas tika īstenotas ar ievērojamu atbalstu no Eiropas Savienības reģioniem un pilsētām, tostarp programmā "*U-LEAD with Europe*", un ar RK mērķtiecīgu atbalstu Ukrainas jautājumu darba grupā, kā arī ar vienādranga sadarbības pasākumiem. Decentralizācijas reformu panākumi ir tuvinājuši Ukrainu Eiropas Savienībai un tās brīvības, demokrātijas un tiesiskuma vērtībām;
12. aicina starptautisko sabiedrību sagatavot palīdzības un atveseļošanas plānu Ukrainai, lai atbalstītu Ukrainas ekonomiku, institūcijas un sabiedriskos pakalpojumus, kā arī izpostītās infrastruktūras atjaunošanu; šajā saistībā pauž gandarījumu par Eiropadomes lēmumu izveidot solidaritātes trasta fondu Ukrainai un aicina rīkot starptautisku konferenci, lai piesaistītu finansējumu starp partneriem; uzsver, ka arī Krievijai, kas ir atbildīga par izraisīto postu, ir jāveicina Ukrainas atjaunošana ar kara reparācijām;
13. atbalsta ieceri Ukrainai piešķirt kandidātvalsts statusu saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 49. pantu un saskaņā ar to pašu pārskatīto pievienošanās sarunu metodiku, ko piemēro Rietumbalkānu valstīm, lielāku uzmanību pievēršot tiesiskumam un iestāžu demokrātiskumam; uzsver, ka pozitīvā veidā būtu jāizskata arī Gruzijas un Moldovas pieteikumi par pievienošanos Eiropas Savienībai; tikmēr saskaņā ar Asociācijas nolīgumu nekavējoties jāīsteno Ukrainas integrācija ES vienotajā tirgū;

Atbalsta pasākumu finansēšana

14. atzinīgi vērtē Eiropas Komisijas CARE (Kohēzijas rīcība bēgļiem Eiropā) un CARE+ pasākumu kopumus, kā arī REACT-EU elastīgumu, un uzsver priekšrocības, ko sniedz reģionālo un vietējo pašvaldību tieša iesaistīšana CARE un REACT-EU plānošanā, pārvaldībā un īstenošanā; uzsver, ka kohēzijas politikas programmu pielāgojumiem jāaskan ar principu "nekaitēt kohēzijai", kas nesēn ieviests 8. kohēzijas ziņojumā;
15. norāda, ka laikā, kad saskārāmies ar Covid-19 pandēmiju un kad nākas reaģēt uz Ukrainā notiekošā kara sekām, kohēzijas politika pierāda, ka vajadzības gadījumā tā var nodrošināt īstermiņa rezultātus; tomēr uzsver, ka nedrīkst pieļaut kohēzijas politikas patiesā mērķa – stiprināt ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju, mazinot reģionu nevienlīdzību, – konkurenci ar šiem mērķiem;
16. atzinīgi vērtē to, ka ir apturētas pārrobežu sadarbības programmas, kurās iesaistīti Krievijas un Baltkrievijas partneri; aicina stiprināt pašreizējās programmas starp ES reģioniem (Poliju, Ungāriju, Rumāniju, Slovākiju) un Ukrainu; uzsver, ka finansiālais atbalsts vietējām un reģionālajām pašvaldībām Ukrainas pierobežā un valstīm, kurām nav robežas ar Ukrainu, taču kuras uzņem visvairāk bēgļu, ir ļoti nepietiekams un ir ievērojami jāpalielina, jo tām ir nozīmīga loma ne tikai bēgļu uzņemšanā, bet arī viņu integrēšanā izglītības, veselības aprūpes un mājokļu sistēmās;
17. atbalsta pastāvīgas krīzes rezerves izveidi, lai atvieglotu turpmākās ārkārtas situācijas, papildinot vai pastiprinot esošos ārkārtas rīcības un elastīguma instrumentus; aicina izveidot vienotu Ukrainas bēgļiem paredzētu vietējo ES instrumentu, kas apkopotu visu vietējām un reģionālajām pašvaldībām pieejamo finansējumu bēgļu uzņemšanai, lai vienkāršotu, integrētu un paātrinātu to rīcībā esošo līdzekļu izmantošanu;

⁽¹⁾ "*Help Ukraine: Info-Support Hub*" ir platforma tranzīta reģionu un pārslogotu vietējo un reģionālo pašvaldību saikņu veidošanai ar citu ES dalībvalstu iestādēm, kurām ir iespējas palīdzēt.

18. norāda, ka attiecībā uz visvairāk skartajām dalībvalstīm un reģioniem var būt nepieciešams pārskatīt to atvēršanas un noturības plānus, pamatojoties uz pienācīgu apspriešanos ar reģionālajām pašvaldībām, it īpaši ņemot vērā arvien lielāko kara ekonomisko ietekmi uz ES valstīm;

Ukrainas bēgļu uzņemšana

19. uzsver, ka vietējās un reģionālās pašvaldības ir pirmās, kas uzņem miljoniem bēgļu kaimiņvalstīs, kā arī Ukrainas iekšzemē pārvietotos cilvēkus⁽²⁾, un Eiropā tā ir lielākā bēgļu krīze kopš Otrā pasaules kara; norāda, ka visiem bēgļiem, neraugoties uz viņu izcelsmi, politisko pārliecību vai seksuālo orientāciju, visos ES reģionos un pilsētās vajadzētu būt tiesībām uz tikpat labvēlīgu attieksmi kā bēgļiem no Ukrainas;

20. atzinīgi vērtē to, ka ir aktivizēta Pagaidu aizsardzības direktīva, kas tagad ir pilnībā jāīsteno labi koordinētā, dāsnā, iekļaujošā un elastīgā veidā, garantējot piekļuvi darba tirgum, mājokļiem, veselības aprūpei, izglītībai un labklājības atbalstam visiem cilvēkiem, kas bēg no Ukrainas, un īpašu uzmanību pievēršot neaizsargātām grupām, it īpaši sievietēm un bērniem, neatkarīgi no personu izcelsmes, etniskās piederības, politiskajiem uzskatiem vai seksuālās orientācijas;

21. vērš uzmanību uz Pagaidu aizsardzības direktīvas (2001/55/EK)⁽³⁾ īpašajām iezīmēm, kas ļauj bēgļiem brīvi izvēlēties ES dalībvalsti, kurā viņi vēlas uz laiku apmesties (26. pants), un uzsver, ka brīvas pārvietošanās tiesību un bēgļu autonomijas atzīšana mazina spiedienu uz valstu patvēruma sistēmām un uz uzņemšanas spējām pierobežas reģionos;

22. aicina izveidot brīvprātīgu Eiropas pārceļšanas mehānismu, ņemot vērā reģionālo un vietējo pašvaldību uzņemšanas spējas; atkārtoti aicina piešķirt ES pilsētām un reģioniem tiešu piekļuvi ES finansējumam migrācijas un integrācijas jomā; aicina Komisiju ierosināt funkcionējošu mehānismu bēgļu sadalījumam turpmākās bēgļu krīzēs; aicina ES dalībvalstis atzīt šādus brīvprātīgus solījumus un attiecīgi rīkoties;

23. uzsver, ka daudzi Ukrainas bēgļi ir īpaši neaizsargāti un ka aptuveni puse ir nepilngadīgi; norāda, ka no simtiem tūkstošiem bēgļu bērnu daudzi ir bez pavadoņa un viņiem ir vajadzīga īpaša aizsardzība un aprūpe; atbalsta Ukrainas bēgļu bērniem paredzētu Bērnu aizsardzības paketi un prioritātes piešķiršanu tam, lai viņi apmeklētu skolu;

24. aicina veikt stingrus pasākumus, lai novērstu cilvēku tirdzniecību, jo lielākā daļa cilvēku, kas bēg no Ukrainas, ir sievietes un bērni, un ziņojumi par cilvēktiesībām liecina, ka palielinās tādu gadījumu skaits, kad organizētās noziedzības grupējumi pievēršas šādiem cilvēkiem un viņus izmanto, it īpaši seksuālas vai darbaspēka ekspluatācijas nolūkos;

25. uzsver, ka ir jānodrošina valodu kursi, izglītība un apmācība; šajā saistībā norāda uz iespējām, ko var pavērt RK tīkls "Pilsētas un reģioni migrantu integrācijai";

Ietekme uz ES politiku

26. mudina visos Eiropas reģionos nekavējoties veikt pasākumus, lai samazinātu ES atkarību no trešām valstīm, ir sevišķi no Krievijas enerģijas importa, un aicina Eiropas Komisiju atbalstīt šos centienus;

27. atbalsta aicinājumu Eiropā pilnībā aizliegt Krievijas gāzes, naftas un ogļu importu un mudina vietējās un reģionālās pašvaldības sākt ārkārtas rīcības plānu izstrādi, lai sagatavotos šādu sankciju sekām;

⁽²⁾ Ukrainas bēgļu situācija (unhcr.org).

⁽³⁾ Padomes Direktīva 2001/55/EK (2001. gada 20. jūlijs) par obligātajiem standartiem, lai pārvietoto personu masveida pieplūduma gadījumā sniegtu tām pagaidu aizsardzību, un par pasākumiem, lai līdzsvarotu dalībvalstu pūliņus, uzņemot šādas personas un uzņemoties ar to saistītās sekas (OV L 212, 7.8.2001., 12. lpp.)

28. uzskata, ka *REPowerEU* plāns⁽⁴⁾ ir veids, kā paātrināt pāreju uz tīru enerģiju, palielināt ES energoapgādes drošību, samazināt ES atkarību no fosilā kurināmā un izejvielu importa no trešām valstīm, it īpaši no Krievijas Federācijas, un tādējādi mazināt šāda importa radītos politiskos, ekonomiskos un drošības riskus; aicina veikt apjomīgus ieguldījumus un konkrētus pasākumus, lai veicinātu atjaunojamo energoresursu izmantošanu, energoefektivitāti un energotaupību, apritīgumu, elektrifikāciju un pētījumus par alternatīvām ilgtspējīgām degvielām kā patiesi drošus un cenas ziņā pieejamus ilgtermiņa risinājumus;
29. uzsver, ka kara ietekme nedrīkstētu kaitēt klimatrīcībai un ilgtspējai, kā paredzēts gan Parīzes nolīgumā, gan ANO Ilgtspējīgas attīstības programmā 2030. gadam, un atkārtoti apstiprina savu apņemšanos īstenot Eiropas zaļo kursu, kas ir arī veids, kā stiprināt ES stratēģisko autonomiju;
30. uzskata, ka ES centienos palielināt enerģētisko neatkarību ir jāiekļauj pilnīga atteikšanās no *Nord Stream* un *Nord Stream 2* projektiem;
31. ļoti atzinīgi vērtē Ukrainas un Moldovas elektrotīklu neseno sinhronizāciju ar Eiropas kontinentālo elektrotīklu;
32. atbalsta Ukrainas vietējo un reģionālo pašvaldību lūgumu starptautiskajai sabiedrībai palīdzēt tām pārvaldīt vides ārkārtas situācijas, ko izraisījis iebrukums, tostarp kodolspēkstaciju un ķīmisko rūpnīcu teritorijās;
33. atzinīgi vērtē Eiropas Komisijas lēmumu sākt sarunas ar Ukrainu par tās pievienošanu programmai "*LIFE*", lai izmantotu finansējumu, kas palīdzētu Ukrainā atjaunot vidi pēc Krievijas iebrukuma izraisītā posta – piesārņojuma, ekosistēmu iznīcināšanas vai citām ilgtermiņa sekām;
34. uzsver, ka konflikts neizbēgami radīs ievērojamas sekas ES agropārtikas nozarē, ņemot vērā to, ka Ukraina un Krievija ir nozīmīgas vairāku lauksaimniecības produktu (piemēram, graudu un eļļas augu), kā arī slāpekļa mēslojuma eksportētājas; uzsver, ka Eiropas Savienībai ir jāpastiprina apņemšanās nodrošināt ilgtspējīgas pārtikas sistēmas, vienlaikus garantējot kvalitatīvas pārtikas pieejamību ikvienam un samazinot atkarību no svarīgākajiem importētajiem lauksaimniecības produktiem un izejvielām; pauž dziļas bažas par to, ka Ukrainas un Krievijas eksporta traucējumi pasaulē jau ir izraisījuši milzīgu lauksaimniecības produktu cenu pieaugumu un ka šīs sekas ir īpaši jūtamas pasaules nabadzīgākajās valstīs un reģionos;

Citi apsvērumi

35. atbalsta to Krievijas un Baltkrievijas iedzīvotāju tiesības, kuri protestē pret Putina karu un aizstāv savas tiesības uz godīgām vēlēšanām, vārda un pulcēšanās brīvību, un pieprasa nekavējoties atbrīvot netaisnīgi aizturētus protestētājus;
36. atbalsta turpmākas koordinētas un stingras sankcijas pret Krieviju un Baltkrieviju, lai efektīvi kavētu Krievijas spēju turpināt agresiju; ierosina Komisijai nākt klajā ar pamatnostādņiem par sankciju piemērošanu un īstenošanu, ņemot vērā, ka joprojām pastāv atšķirības, tostarp reģionālā un vietējā līmenī, attiecībā uz instrumentiem un procedūrām, ko izmanto, lai pārbaudītu uzņēmumu, aktīvu un nekustamā īpašuma īpašumtiesību statusu;
37. uzsver, ka visas kandidātvalstis un potenciālās ES kandidātvalstis būtu jā mudina ievērot sankcijas, par kurām panākta vienošanās ES līmenī, lai tās uzsvērtu savu apņemšanos attiecībā uz Eiropas Savienību un tās vērtībām;
38. nosoda Krievijas propagandu un naida runu, kas veicina konfliktu un palīdz kara noziegumu izdarītājiem; aicina veikt efektīvus pasākumus Eiropas, valstu, reģionālā un vietējā līmenī, lai vērstos pret šādu propagandu un kļiedētu to; nosoda Eiropas pilsētās notiekošās demonstrācijas, kas tiek rīkotas Krievijas agresijas atbalstam;

⁽⁴⁾ Komisijas paziņojums "*REPowerEU*: Vienota Eiropas rīcība cenas ziņā pieejamākai, drošākai un ilgtspējīgākai enerģijai", 2022. gada 8. marts.

39. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Eiropas Komisijai, Eiropas Parlamentam, ES Padomes prezidentvalstīm Francijai un Čehijai, Eiropadomes priekšsēdētājam, kā arī Ukrainas prezidentam, valdībai un parlamentam.

Briselē, 2022. gada 28. aprīlī

*Eiropas Reģionu komitejas
priekšsēdētājs*

Apostolos TZITZIKOSTAS

Eiropas Reģionu komitejas rezolūcija “REPowerEU: pilsētas un reģioni, kas paātrina enerģētikas pārkārtošanu”

(2022/C 301/02)

EIROPAS REĢIONU KOMITEJA (RK),

- ņemot vērā augstās un pieaugošās enerģijas cenas, kas kopš 2021. gada vasaras ir mazinājušas mājāsaimniecību un uzņēmumu pirktspēju, ko nosaka globālais pieprasījums pēc enerģijas, it īpaši gāzes, laikā, kad mēs atveseļojamies no Covid-19 pandēmijas;
- ņemot vērā Eiropas Komisijas (EK) 2021. gada 13. oktobra paziņojumu “Augošās enerģijas cenas: pretdarbības un atbalsta instrumenti”;
- ņemot vērā neizprovocēto un nepamatoto Krievijas Federācijas iebrukumu Ukrainā 2022. gada 24. februārī, ar Baltkrievijas atbalstu;
- ņemot vērā Eiropas Komisijas 2022. gada 8. marta paziņojumu “REPowerEU: Vienota Eiropas rīcība cenas ziņā pieejamākai, drošākai un ilgtspējīgākai enerģijai”;
- ņemot vērā Versaļas deklarāciju, ko ES valstu un valdību vadītāji pieņēma neformālajā sanāksmē 2022. gada 10. un 11. martā;
- ņemot vērā Eiropas Komisijas 2022. gada 23. marta paziņojumu par piegādes drošību un pieejamām enerģijas cenām, priekšlikumu regulai par gāzes uzglabāšanu un krīzes pagaidu regulējumu attiecībā uz valsts atbalsta noteikumos paredzēto elastīgumu;
- ņemot vērā to, ka Eiropas Komisijai un Amerikas Savienotajām Valstīm nekavējoties jāizveido apvienotā darba grupa energoapgādes drošības jautājumos;
- ņemot vērā 2022. gada 24. un 25. marta Eiropadomes prezidentūras secinājumus;
- ņemot vērā pašreizējo darbu saistībā ar paketi “Gatavi mērķrādītājam 55 %” atzinumos un darba grupā “Zaļais kurss vietējā līmenī”;

Par vairāku savstarpēji saistītu krīžu pārvarēšanu

1. atzinīgi vērtē Eiropas Komisijas iniciatīvas, kas paredzētas, lai risinātu problēmu par pašreizējām augstajām enerģijas cenām, kuras kopš 2021. gada vasaras ir pieaugušas un ko saasina nelikumīgais, neizprovocētais un nepamatotais Krievijas Federācijas karš Ukrainā; uzsver, ka nepietiek tikai ar mūsu atkarības samazināšanu no fosilā kurināmā piegādes tikai no Krievijas Federācijas, bet uzskata, ka REPowerEU plāns ir veids, kā paātrināt enerģētikas pārkārtošanu, samazināt ES atkarību no enerģijas un izejvielu importa kopumā un tādējādi mazināt politiskos, ekonomiskos un drošības riskus, ko rada šāds imports; tomēr pauž dziļu nožēlu par to, ka trūkst skaidras atsauces uz pilsētu un reģionu lomu gan pašreizējās enerģētikas krīzes pārvarēšanā, gan tās ilgtermiņa risinājumu nodrošināšanā;
2. pauž bažas arī par enerģētikas krīzes paredzamo asimetrisko reģionālo ietekmi uz ES pilsētām un reģioniem, kas atspoguļo to atšķirīgās spējas reaģēt uz energoapgādes traucējumiem un pieaugošajām enerģijas cenām, un aicina Eiropas Komisiju un dalībvalstis, izstrādājot un īstenojot attiecīgos pasākumus, pienācīgi ņemt vērā šo asimetriju;
3. pauž dziļas bažas par konstatējumiem, kas izklāstīti Klimata pārmaiņu starpvaldību padomes (IPCC) jaunākajā ziņojumā “Klimata pārmaiņas 2022. gadā – ietekme, pielāgošanās un neaizsargātība”⁽¹⁾, kas apstiprina, ka daudzas klimata pārmaiņu sekas jau ir neatgriezeniskas; uzsver, ka svarīgi ir turpmāk nekavēties ar pielāgošanās un ietekmes mazināšanas pasākumiem, kuros galvenie dalībnieki ir vietējās un reģionālās pašvaldības;

(1) https://report.ipcc.ch/ar6wg2/pdf/IPCC_AR6_WGII_FinalDraft_FullReport.pdf.

4. uzsver, ka ar enerģētiskās drošības mērķi galā ir jābalsta virzība uz klimatneitralitāti un enerģētikas pārkārtošana. Ceļš uz drošu, cenas ziņā pieejamu un ilgtspējīgu enerģiju ir vienīgā nākotnes prasībām atbilstošā pieeja pašreizējai krīzei; šajā sakarā aicina ES likumdevējas iestādes paātrināt paketes “Gatavi mērķrādītājam 55 %” pieņemšanu, kurā īpaši ņemti vērā RK atzinumi par Atjaunojamo energoresursu direktīvas (AED) un Energoefektivitātes direktīvas (EED) pārskatīšanu un par Ēku energoefektivitātes direktīvu (ĒEED);
5. atzinīgi vērtē energoefektivitātes atzīšanu par pirmo principu un atkārtoti uzsver ES reģionu un pilsētu izšķirošo lomu energoefektivitātes uzlabošanā; aicina Komisiju savā stratēģijā iekļaut enerģijas pietiekamības jēdzienu ⁽²⁾ – pieeju, kuras mērķis ir panākt situāciju, kad “*ikvienam ir piekļuve visiem nepieciešamajiem energopakalpojumiem un taisnīga daļa no tiem energopakalpojumiem, kurus vēlas saņemt, un vienlaikus energosistēmas ietekme nepārsniedz vides ierobežojumus*”;
6. uzsver pašreizējo inovatīvo pārvaldības instrumentu, piemēram, Pilsētas mēru pakta, Enerģētiskās nabadzības konsultāciju centra, Eiropas Klimata pakta, iniciatīvas “Tira enerģija ES salām” un līdzīgu ES iniciatīvu – kuru mērķis ir veicināt tik ļoti nepieciešamo pāreju uz cenas ziņā pieejamu, ilgtspējīgu un drošu enerģiju – būtisko nozīmi sadarbībā un spēju veidošanā;
7. aicina Komisiju un dalībvalstis ciešā sadarbībā ar Eiropas Investīciju banku atbalstīt vienas pieturas aģentūru izveidi, lai īstenotu REPowerEU plānu reģionālajā un vietējā līmenī;
8. aicina Komisiju veicināt pašreizējās paraugprakses sistemātisku atkārtošanu, sniedzot īpašu tehnisko un finansiālo atbalstu vietējām un reģionālajām pašvaldībām, lai samazinātu energoefektivitātes pasākumu sākotnējo izmaksu slogu, īpašu uzmanību pievēršot neaizsargātām māsājniecībām, mikrouzņēmumiem un mazajiem uzņēmumiem, kā arī patērētājiem;
9. uzskata, ka instrumentu kopums enerģijas cenu problēmas risināšanai ⁽³⁾ ir pirmais mēģinājums ierosināt instrumentus pašreizējās enerģētikas krīzes sociālo seku mazināšanai, taču tas nav izrādījies pietiekami efektīvs, un tas būtu jāpastiprina; uzskata, ka uzsvars būtu jāliek uz ilgtermiņa risinājumiem, lai veidotu no fosilā kurināmā brīvu un energoneatkarīgu Eiropu, veicot pārveidojošas pārmaiņas, lai izskaustu enerģētisko un mobilitātes nabadzību;
10. aicina Komisiju ņemt vērā problēmas, ar kurām saskaras reģioni, kas ir atkarīgi no fosilā kurināmā un kas nevar pieslēgties kontinentālajam tīklam, piemēram, tālākie reģioni, sniedzot ilgtermiņa risinājumus, lai panāktu enerģētisko pietiekamību;

Par atjaunīgās enerģijas, energoefektivitātes un energotaupības kopīgu veicināšanu, izmantojot REPowerEU plānu

11. aicina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt, ka apjomīgi ieguldījumi un konkrēti pasākumi, kas paredzēti, lai paātrinātu atjaunīgās enerģijas izmantošanu un veicinātu energoefektivitāti, energotaupību un pētniecību alternatīvu ilgtspējīgu degvielu jomā, tiek noteikti par prioritāriem un pilnībā sasaistīti;
12. ar nepacietību gaida gaidāmo EK priekšlikumu nodrošināt ātrāku atļauju piešķiršanas procedūru saskaņā ar subsidiaritātes principu atjaunīgās enerģijas jomā un aicina īstenot līdzīgu rīcību attiecībā uz galvenajiem energoefektivitātes projektiem; aicina Komisiju stiprināt pašreizējos instrumentus, kas nodrošina tehnisko atbalstu vietējām un reģionālajām pašvaldībām; tādēļ atzinīgi vērtē priekšlikumu par Eiropas iniciatīvu *Rooftops* saules enerģijas jomā gaidāmajā EK paziņojumā par saules enerģijas stratēģiju, kas paredzēts jūnijā; aicina dalībvalstis ieviest iegādes stimulus, piemēram, īstermiņa dotāciju programmas patērētājiem;
13. uzsver sabiedrības atbalsta infrastruktūras projektiem izšķirošo lomu plānošanas un atļauju piešķiršanas procedūru paātrināšanā un aicina Komisiju un dalībvalstis veicināt labas prakses, piemēram, tās, kas minēta RK Reģionālo centru tīkla nesenažā ziņojumā par infrastruktūru, izplatīšanu šajā jomā;

⁽²⁾ <https://www.energysufficiency.org>.

⁽³⁾ “Augošās enerģijas cenas: pretdarbības un atbalsta instrumenti”, 2021. gada 13. oktobris (COM(2021) 660 final).

14. uzskata, ka publisko un privāto ēku dekarbonizācija ir Eiropas zaļā kursa centrāls elements un pašreizējās krīzes risinājuma būtiska sastāvdaļa, lai samazinātu pieprasījumu pēc gāzes; mudina Komisiju paātrināt gan siltumsūkņu⁽⁴⁾ ieviešanu *REPowerEU* plāna ietvaros, gan inovatīvu risinājumu pētniecību, kas mūsu ēku fondu padarītu pēc iespējas viedu un klimatneitrālu;

15. aicina Komisiju arī veicināt nozaru un vietējo un reģionālo pašvaldību publiskā un privātā sektora ēku renovācijas konsorcijs, lai demonstrētu ēku siltumapgādes un aukstumapgādes uzlabošanas integrētas renovācijas paketes, izveidotu rūpnieciskās izolācijas programmu, kas aptvertu rentablus ieguldījumus ar īsu atmaksāšanās laiku, un atbalstītu renovācijā iesaistītā darbaspēka apmācību;

16. norāda, ka *REPowerEU* paziņojumā energotaupības potenciāls ir nepietiekami uzsvērts, un aicina Komisiju un dalībvalstis apsvērt tādus pasākumus kā kampaņas, lai veicinātu paradumu maiņu;

17. pauž nožēlu par to, ka ir aizkavējusies Dabas atjaunošanas likuma pieņemšana, un uzsver, ka biodaudzveidības aizsardzība un atjaunošana ir cieši saistīta ar pielāgošanos klimata pārmaiņām un tai arī turpmāk jābūt vienam no galvenajiem zaļās pārkārtošanās pilāriem saskaņā ar Eiropas zaļo kursu; aicina Komisiju pilnībā iesaistīt reģionālās un vietējās pašvaldības tādu teritoriju noteikšanā, kurās isteno atjaunīgās enerģijas projektus saskaņā ar subsidiaritātes principu, lai nodrošinātu, ka tie pilnībā atbilst principam “*nekaitēt*”;

18. uzskata, ka enerģētisko drošību un klimatneitralitāti var panākt tikai tad, ja Eiropas Savienība balstās uz stabili un pilnībā savstarpēji savienotu iekšējo elektroenerģijas tirgu un labi funkcionējošu oglekļa tirgu; uzsver, ka jebkādam īstermiņa pagaidu darbībām, piemēram, uzlabotai fosilās gāzes uzglabāšanai un sašķidrīnātas dabasgāzes importa palielināšanai, nebūtu jārada papildu iesīkste un vajadzētu būt vērstām uz “gatavību zaļajai gāzei”, lai sagatavotos klimatneitralitātes panākšanai ar atjaunīgo ūdeņradi un citām atjaunīgajām degvielām; mudina pabeigt un uzlabot mūsu gāzes, ūdeņraža un elektroenerģijas starpsavienojumus visā Eiropas Savienībā, tostarp pilnībā sinhronizējot elektrotīklus;

19. uzsver, ka ir svarīgi pilnībā aptvert ražojošo patērētāju un vietējo atjaunojamo energoresursu kopienų ieguldījumu un gūt no tā labumu, un ierosina Eiropas enerģētikas tīklu (*TEN-E*) satvarā un infrastruktūrā attiecībā uz viedajiem tīkliem noteikt mazāk ierobežojošu definīciju; uzsver, ka jauni maza mēroga ražotāji ir jāsavieno ar zemsprieguma un vidēja sprieguma tīkliem; aicina Komisiju nodrošināt satvaru vairāku mazāku projektu apvienošanai, paredzot elastību, īpaši pierobežas reģioniem, lai varētu izveidot konkrētus apvienotus pārrobežu projektus un, iespējams, saņemt finansējumu šiem centieniem; uzsver, ka Eiropas teritoriālās sadarbības grupām (*ETSG*) var būt nozīmīga loma šajos projektos; atgādina par lauku apvidu neaizstājamo lomu atjaunīgās enerģijas ražošanā;

20. uzsver, ka pašreizējā enerģētikas krīze sniedz iespēju ievērojami palielināt elektrifikāciju un atjaunīgā ūdeņraža ražošanu kā tīrus risinājumus mūsu ekonomikas dekarbonizācijai; aicina Komisiju ierosināt vērienīgus un konkrētus pasākumus, lai ieviestu Ūdeņraža akselatoru, tostarp konkrētu grafiku katrai darbībai; šajā sakarībā aicina Komisiju izstrādāt ES iniciatīvu par ūdeņraža ielejām, lai tās stiprinātu, strukturāli atbalstītu to Eiropas tīklu veidošanu un pārrobežu sadarbību, kā arī ietvertu atbalstu no ES Inovāciju fonda un palielinātu atbalstu no Tīra ūdeņraža partnerības kopuzņēmuma, un aicina šo iniciatīvu uzskatīt par vienu no nozīmīgākajiem pasākumiem; atzinīgi vērtē priekšlikumu par Globālu Eiropas Ūdeņraža mehānismu un aicina strukturāli iesaistīt tos ES reģionus, kuri jau aktīvi darbojas šajā jomā; aicina Eiropas likumdevējus, pieņemot paketi “Gatavi mērķrādītājam 55 %”, tostarp tiesību aktu kopumu gāzes tirgus dekarbonizācijai, konsekventi atbalstīt zaļā ūdeņraža paātrinātu ieviešanu tirgū;

21. aicina atjaunināt spēkā esošos valsts atbalsta noteikumus, lai tos padarītu optimālus publiskās elektrouzlādes infrastruktūras līdzfinansēšanai, ekspluatācijai un turpmākai attīstībai, un uzskata, ka attiecīgajām ieguldījumu izmaksām vajadzētu būt attiecināmām uz publisko atbalstu, kā ierosināts RK Reģionālo centru tīkla nesējā infrastruktūras ziņojumā;

⁽⁴⁾ Siltumsūkņi, kas atgādina gaisa kondicionētājus un tiek novietoti ārpus ēkām, apsilda mājokļus, pārvietojot siltumu, nevis to ražojot. Izmantojot elektroenerģiju, tie iegūst un koncentrē siltumu no āra gaisa, zemes vai ūdens un tad siltumu “iesūknē” ēkā.

Ceļā uz REPowerEU plānu sadarbībā ar pilsētām un reģioniem

22. uzsver, ka gaidāmajā REPowerEU plānā būtu jāparedz, kā finansēt un novirzīt esošo vai jauno ES finansējumu, lai atbalstītu īstenošanu vietējās un reģionālajās pašvaldībās; aicina dalībvalstis Atveseļošanas un noturības mehānisma neizlietotos līdzekļus novirzīt, lai atbalstītu vietējo plānošanu enerģētiskās drošības jomā un investīcijas atjaunīgajos energoresursos;

23. aicina Komisiju iekļaut Komiteju kā institucionālu partneri jaunizveidotajā Enerģētiskās nabadzības un mazaizsargāto patērētāju koordinācijas grupā, lai veicinātu informācijas apmaiņu un koordināciju starp Komisiju un dalībvalstīm jautājumos, kas saistīti ar gaidāmā REPowerEU plāna izstrādi un īstenošanu, Savienības tiesību aktiem, programmām un politikas virzieniem, kas paredzēti mazaizsargātām mājsaimniecībām un patērētājiem, ko skar enerģētiskā un mobilitātes nabadzība visos līmeņos. RK ir gatava sniegt ieguldījumu šajā iestāžu sadarbībā, izmantojot savu darba grupu "Zaļais kurss vietējā līmenī", apzinot vājās vietas, veidus un līdzekļus, kā paātrināt un paplašināt paketes "Gatavi mērķrādītājam 55 %" pasākumus vietējā un reģionālajā līmenī, tostarp apmainoties ar paraugpraksi, pieredzi un speciālajām zināšanām;

24. norāda, ka Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) regulā ir noteikts, ka vismaz 30 % no resursiem visās reģionu kategorijās ir jāatvēl tam, lai Eiropu un tās reģionus padarītu zaļākus, ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni un noturīgus; aicina dalībvalstis un reģionus izmantot iespējas, ko piedāvā Eiropas strukturālie un investīciju fondi (ESI fondi), lai finansētu enerģētikas pārkārtošanas projektus, tostarp saistībā ar energoefektivitāti, atjaunīgajiem energoresursiem un viedo energosistēmu, tīklu un uzglabāšanas attīstību ārpus TEN-E satvara;

25. atzinīgi vērtē to, ka tehniskā atbalsta instrumenta (TAI) ietvaros ir izsludināts īpašs uzaicinājums, lai palīdzētu dalībvalstīm pakāpeniski izbeigt atkarību no Krievijas fosilā kurināmā, taču pauž nožēlu par īso termiņu, kurā jāiesniedz pieprasījumi par šo īpašo atbalstu; aicina Komisiju padarīt tehniskā atbalsta instrumentu pieejamāku, lai atbalstītu vietējās un reģionālās pašvaldības, it īpaši mazāk attīstītos reģionos, kuros ir vislielākais jaudas trūkums, jo tas attur tās no ANM atbalsta optimālas izmantošanas investīciju un reformu īstenošanā; pauž gatavību atbalstīt Komisiju centienos nodrošināt, ka pilsētas un reģioni efektīvi izmanto šo instrumentu;

26. atzīst, ka oglekļa cenu noteikšana ir būtisks instruments, lai virzītu ES vērīgās klimatiskās ieceres, un atbalsta pārnozaru pieeju šo mērķu īstenošanai; atzinīgi vērtē to, ka Komisija atzīst šos riskus un priekšlikumus to novēršanai, piemēram, grozījumus ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas valsts atbalsta pamatnostādņēs; uzsver, ka daži no ierosinātajiem pasākumiem, piemēram, negaidītas papildu peļņas paaugstināta aplikšana ar nodokļiem, var nenodrošināt uzticamu atbalstu; apzinās, ka emisijas kvotu tirdzniecības ieviešana autotransporta un būvniecības nozarē (ETS II) apvienojumā ar nepietiekamiem ieguldījumiem šajās nozarēs un degvielas cenu pieaugumu varētu palielināt enerģētiskās un mobilitātes nabadzības risku; tādēļ aicina Komisiju un likumdevējus ieviest pienākumu dalībvalstīm noteikt minimālo procentuālo robežvērtību vismaz 20 % apmērā no ETS izsolēs gūtajiem ieņēmumiem, kas tiešā veidā jāpārvalda vietējām un reģionālajām pašvaldībām;

27. atzinīgi vērtē krīzes pagaidu regulējuma pieņemšanu, lai dalībvalstis varētu izmantot elastību, kas paredzēta valsts atbalsta noteikumos nolūkā atbalstīt ekonomiku saistībā ar Krievijas karu Ukrainā; uzsver, ka ir rūpīgi jāuzrauga iespējamā negatīvā ietekme uz konkurenci un vienotā tirgus izkropļojumi; norāda, ka RK RegHub nesensais ziņojums par infrastruktūru⁽⁵⁾ attiecas uz valsts atbalstu, un pauž viedokli, ka pašreizējie valsts atbalsta noteikumi nav optimāli publiskās elektrouzlādes infrastruktūras līdzfinansēšanai, ekspluatācijai un turpmākai attīstībai; turpmākajā pārskatīšanā būtu jāapsver, vai ieguldījumu izmaksas ir attiecināmas uz publisko atbalstu;

28. ar bažām norāda, ka pašreizējā krīze būtiski ietekmēs publiskās finanses, un tādēļ aicina Komisiju pagarināt Stabilitātes un izaugsmes pakta (SIP) vispārējās izņēmuma klauzulas piemērošanu līdz brīdim, kad tiks panākta vienošanās par jaunu ekonomikas pārvaldības sistēmu, un vismaz līdz 2023. gada beigām; publiskās investīcijas, kas paredzētas, lai atbalstītu zaļo pārkārtošanu, it īpaši energoefektivitātes un atjaunīgās enerģijas jomā, nebūtu jāuzskata par strukturālajiem izdevumiem ekonomikas pārvaldības sistēmā;

(5) <https://cor.europa.eu/en/news/Pages/reghub-launches-consultation-on-21st-century-rules.aspx>.

29. atzinīgi vērtē Elektroenerģijas direktīvas 5. pantā paredzētos pasākumus attiecībā uz elektroenerģijas tirgu, kā arī pamatnostādnes ⁽⁶⁾ par iespēju dalībvalstīm iejaukties elektroenerģijas piegādes cenu noteikšanā; uzskata, ka, ņemot vērā pašreizējo ģeopolitisko situāciju un tās ietekmi uz enerģijas tirgu, kā arī elektroenerģijas cenu pieaugumu un svārstīgumu, būtiska nozīme būs dalībvalstu intervencei, kuras mērķis ir aizsargāt neaizsargātas mājsaimniecības un mikrouzņēmumus un mazos uzņēmumus, kā arī ilgtermiņā veicināt konkurenci patērētāju labā. Tomēr Komiteja atkārtoti uzsver ⁽⁷⁾, ka šo pasākumu ilgums ir jāierobežo, ņemot vērā enerģētikas krīzes ārkārtas aspektu, un tie nekad nedrīkst kļūt par strukturālām pārmaiņām, kas varētu apdraudēt elektroenerģijas tirgus pārvaldības liberalizāciju; ņemot vērā atjaunīgo energoresursu enerģijas ražošanas arvien zemākās izmaksas, ierosina apsvērt gāzes un elektroenerģijas atsaisti kā iespējamu pasākumu, lai novērstu to, ka augstas gāzes cenas ietekmē elektroenerģijas cenas;

30. atzinīgi vērtē tiesību akta priekšlikumu nodrošināt pienācīgu enerģijas uzglabāšanas līmeni ES nākamajā ziemā un turpmāk; uzsver, ka, nosakot šādus minimālos līmeņus, būtu jāņem vērā reģionālie riska novērtējumi;

31. uzsver, ka ir nepieciešama labāka izpratne par reģionālās pārkvalifikācijas un prasmju pilnveides vajadzībām un iespējām; aicina Komisiju izmantot tādas iniciatīvas kā *Erasmus+* un "Apvārsnis Eiropa", lai nodrošinātu ciešāku sadarbību starp rūpniecību un akadēmiskajām aprindām, un uzsākt Prasmju pakta galvenajās rūpnieciskajās ekosistēmās, piemēram, ūdeņraža, saules, siltumsūkņu un vēja enerģijas nozarēs; aicina dalībvalstis paātrināt Eiropas Sociālā fonda+, Taisnīgas pārkārtošanās fonda un Atveseļošanas un noturības mehānisma (ANM) izmantošanu, lai veicinātu darbaspēka pārkvalifikāciju un kvalifikācijas celšanu atbilstoši nepieciešamībai profesionālo praksi pielāgot apritīgumam, mazoglekļa materiālu un jaunu tehnoloģiju izmantošanai.

Briselē, 2022. gada 28. aprīlī

Eiropas Reģionu komitejas
priekšsēdētājs

Apostolos TZITZIKOSTAS

⁽⁶⁾ Sk. Eiropas Komisijas paziņojuma par *REPowerEU* 1. pielikumu.

⁽⁷⁾ Sk. RK atzinumu "Atjaunojamo energoresursu enerģija un elektroenerģijas iekšējais tirgus" (OV C 342, 12.10.2017., 79. lpp.), ziņotāja *Daiva Matonienė* (LT/ECR), 20. punkts.

ATZINUMI

REĢIONU KOMITEJA

RK 149. PLENĀRĀ SESIJA, 27.4.2022.–28.4.2022.

Eiropas Reģionu komitejas atzinums par tematu “ES un Apvienotās Karalistes attiecību stiprināšana vietējā un reģionālajā līmenī un teritoriālās ietekmes, ko radījusi Apvienotās Karalistes izstāšanās no ES, mazināšana”

(2022/C 301/03)

Ziņotājs: Michael MURPHY (IE/PPE), Tiperēri grāfistes padomes loceklis, Klonmelas rajona mērs

POLITIKAS IETEIKUMI

EIROPAS REĢIONU KOMITEJA (RK)

Vispārīgas piezīmes

1. atzinīgi vērtē Eiropas Savienības (ES) un Apvienotās Karalistes (AK) Tirdzniecības un sadarbības nolīgumu (TSN), kas pilnībā stājās spēkā 2021. gada 1. maijā un nodrošina stabilu tiesisko regulējumu divpusējām attiecībām; atbalsta kopīgu un atbildīgu pieeju Tirdzniecības un sadarbības nolīguma, tostarp Ziemeļīrijas protokola, īstenošanā un vienlīdzīgu konkurences apstākļu nodrošināšanā un atzinīgi vērtē Eiropas Komisijas centienus rast radošus risinājumus, it īpaši jautājumos, kas rodas Ziemeļīrijas un pārējās Apvienotās Karalistes attiecībās;
2. atgādina, ka TSN⁽¹⁾ ir brīvās tirdzniecības nolīgums (BTN)⁽²⁾ un ietver noteikumus par sadarbību ekonomikas, sociālajos, vides un zivsaimniecības jautājumos, kā arī ciešu partnerību iedzīvotāju drošības jomā un visaptverošu pārvaldības sistēmu; norāda, ka TSN ietver arī dalībvalstu kompetencē esošas jomas, kas dažās ES dalībvalstīs ir ar likumdošanas pilnvarām apveltītu reģionu kompetencē;
3. tādēļ pauž nožēlu, ka Tirdzniecības un sadarbības nolīgumam trūkst “teritoriāla dziļuma” un tajā nav pienācīgi atzīta vietējo un reģionālo pašvaldību (VRP) loma ES un Apvienotās Karalistes attiecībās, un ka tajā ir norādīts uz VRP tikai tad, ja runa ir par dažu nolīguma elementu pielāgošanu konkrētiem reģionāliem apstākļiem⁽³⁾ vai par ļoti specifiskiem jautājumiem, piemēram, fiskālajiem noteikumiem⁽⁴⁾; uzsver, ka tirdzniecības un sadarbības nolīgumā ir paredzēta noteikta loma pilsoniskajai sabiedrībai, kas tiek uzskatīta par institucionālās sistēmas *per se* elementu⁽⁵⁾;
4. atzinīgi vērtē Eiropas Savienības un Apvienotās Karalistes sadarbību kā reakciju uz Krievijas agresiju Ukrainā un uzsver, ka vietējās pašvaldības visā Eiropā ir pirmās, kas sniedz praktisku un humānu atbalstu;

⁽¹⁾ Pamatojoties uz LESD 217. pantu.

⁽²⁾ Pamatojoties uz LESD 207. pantu.

⁽³⁾ 61. lpp.

⁽⁴⁾ 249. lpp.

⁽⁵⁾ 23. lpp.

Centieni panākt, lai ES un AK vietējā un reģionālā līmeņa attiecības vairāk tiek atzītas institucionālā līmenī

5. uzsver, ka 2020. gada februārī izveidotā RK un Apvienotās Karalistes kontaktgrupa ir vienīgais institucionālais kanāls, kas nodrošina forumu pastāvīgam ES un Apvienotās Karalistes vietējo un reģionālo pašvaldību dialogam un politiskai partnerībai, kā arī zinātnības apmaiņai, it īpaši teritoriālās sadarbības un pārrobežu jautājumos; atzīst, ka kontaktgrupa nodrošina abpusēji izdevīgu un kopīgu interešu telpu, kur apspriest problēmas un iespējas, kas izriet no Apvienotās Karalistes izstāšanās no ES, it īpaši tematiskajās jomās, kurām nav robežu (piemēram, klimata pārmaiņas, tūrisms, digitālā un zaļā pārkārtošanās un kopīgais kultūras mantojums). Tā arī paver RK pārstāvjiem iespējas apspriest šos jautājumus ar AK vietējo un reģionālo pašvaldību pārstāvjiem, un tādējādi RK var uzturēt un veicināt šādas auglīgas attiecības vietējā un reģionālajā līmenī;

6. atzīst, ka – ņemot vērā, ka kādas dalībvalsts izstāšanās no ES ir bezprecedenta notikums, – ES un Apvienotās Karalistes attiecības joprojām būs īpaši spēcīgas un daudzdimensionālas salīdzinājumā ar attiecībām ar citām trešām valstīm, un arī attiecības vietējā un reģionālajā līmenī ir pelnījušas atzīšanu; tādēļ aicina formāli atzīt RK un AK kontaktgrupu un arī atzīt to par oficiālu vietējā un reģionālā līmeņa sarunu partneri ES un Apvienotās Karalistes vietējo un reģionālo pašvaldību sarunās, kas notiek saskaņā ar Tirdzniecības un sadarbības nolīgumu, lai sniegtu novērtējumu par vietējā un reģionālā līmeņa dimensiju galvenajos politikas un likumdošanas jautājumos, kas ietekmēs Apvienotās Karalistes un ES divpusējās attiecības, tāpat kā savās interešu jomās to darīs Parlamentārā asambleja, Pilsoniskās sabiedrības forums un AK un ES specializētās komitejas; turklāt aicina Apvienotās Karalistes vietējās un reģionālās pašvaldības turpināt vērsties pie AK valdības, lai panāktu kontaktgrupas formālu atzīšanu;

7. mudina Eiropas Komisiju pārskatīt Kopīgās partnerības padomes, kura pārrauga TSN īstenošanu un piemērošanu, struktūras, lai, TSN uzraudzībā un pārvaldībā iesaistot vietējās un reģionālās pašvaldības, novērstu teritoriālā dziļuma trūkumu. Vietējo dialogu (tehniskās saskaņošanas) ieviešana, lai risinātu vietējā kompetencē esošus jautājumus (zvejniecība, apmācība, mobilitāte, teritoriālā sadarbība utt.), palīdzētu uzlabot ES un AK attiecības makrolīmenī;

8. mudina Eiropas Parlamentu abām pusēm izdevīgā veidā formāli nostiprināt sadarbību starp RK un Eiropas Parlamenta delegāciju ES un AK Parlamentārās partnerības asamblejā (PPA), kas dotu iespēju pievērsties kopēju interešu jautājumiem, lai radītu uz teritoriāliem apsvērumiem balstītu faktu bāzi tirdzniecības un sadarbības nolīguma īstenošanai;

9. atzinīgi vērtē notiekošās politiskā un tehniskā līmeņa sarunas, kuru mērķis ir atrisināt no Ziemeļīrijas protokola īstenošanas izrietošās problēmas, seko līdzi arī Eiropas Komisijas pašreizējam darbam pie līguma par Gibraltāru noslēgšanas; tomēr uzsver, ka šādas norises, kas vēl jāturpina izstrādāt, nedrīkstētu būt šķērslis vietējo un reģionālo pašvaldību spēcīgajai vēlmei atrast sadarbības veidus;

Brexit teritoriālās ietekmes mazināšana

10. uzskata, ka kopš 2020. gada sākuma ietekmi, ko rada sarunas par TSN un tā stāšanās spēkā, joprojām ir grūti nošķirt no Covid-19 pandēmijas radītajām sekām⁽⁶⁾; atzinīgi vērtē neseno RK pētījumu "Jaunas tirdzniecības un ekonomiskās attiecības starp ES un Apvienoto Karalisti: ietekme uz reģioniem un pilsētām kurā secināts, ka *Brexit* ietekme nozarēs un ES reģionos ir asimetriska, vairāk skar mazākos uzņēmumus, var mazināt cilvēkkapitāla mobilitāti un sadarbību starp ES un AK uzņēmumiem, kā arī atstāj negatīvas sekas uz tiem reģioniem un kopienām, kas kopā ar Apvienoto Karalisti iesaistīti starpreģionālos projektos; atzinīgi vērtē faktu, ka pētījums apstiprina: lai Eiropā mazinātu šo asimetrisko ietekmi, būs jāpalielina *Brexit* korekcijas rezerves budžets;

11. atzīst, ka *Brexit* teritoriālā ietekme ir jūtama visas ES reģionos un problēmas cita starpā ir saistītas ar ekonomiku, vidi, sociālo jomu, kultūru un izglītību – sākot no tirdzniecības lielākajās ostās, kas ir īpaši pakļautas ietekmei, piemēram, Antverpenes, Kalē, Korkas, Duvras, Dublinas, Roterdamas un Zēbriges ostās, līdz studentu apmaiņas nākotnei, augstskolu projektiem, kas sadarbojas klimatadaptācijas un pārmaiņu jomā, un reģionālajām tirdzniecības aģentūrām, kas aptver alternatīvus tirgus un pievēršas iedzīvotājus interesējošiem jautājumiem, tostarp mobilitātei un integrācijai;

⁽⁶⁾ Skatīt gadskārtējā ES reģionālā un vietējā barometra 2021 VI sadaļu: <https://cor.europa.eu/en/our-work/Documents/barometer-fullreport%20web.pdf>.

12. uzsver *Brexit* korekcijas rezerves lielo nozīmi tūlītējo izmaksu mazināšanā un ar *Brexit* ietekmi saistīto ilgāka termiņa vajadzību izvērtēšanā, dalībvalstu reģionu un ekonomikas nozaru atbalstīšanā, tostarp darbvietu radīšanu un aizsardzību, piemēram, saīsināta darba laika shēmas, pārkvalifikāciju, apmācību un jaunu tirgu atrašanu;

13. tāpēc uzskata, ka pilnībā jāievēro *Brexit* korekcijas rezerves regulas noteikumi par reģionu un vietējo kopienu iesaistīšanu *Brexit* korekcijas rezerves īstenošanā un ziņošanā *NUTS 2* līmenī; atgādina arī, ka saistībā ar *Brexit* korekcijas rezerves līdzekļu plānošanu RK ir pieprasījusi koncentrēties uz MVU, uz pasākumiem, kuru mērķis ir ES iedzīvotāju reintegrācija, un uz tehnisko palīdzību; attiecībā uz līdzekļu sadali atbalsta minimālo segumu/slieksni jaunajiem jūras pierobežas reģioniem, kas robežojas ar Apvienoto Karalisti, un piešķirumu zivsaimniecībai, neveicot valsts indeksāciju;

14. izprot Apvienotās Karalistes reģionālo partneru bažas par to, ka reģionālās politikas stratēģiskā plānošana cieš no ES kohēzijas politikas finansējuma zaudēšanas un no nenoteiktības daudzgadu plānošanā;

Jaunu sadarbības iespēju apzināšana ārpus TSN

15. uzsver Apvienotās Karalistes vietējo pašvaldību apvienību un vietējo pašvaldību – it īpaši tās decentralizētajās daļās – vēlmi veidot pastāvīgas, pat pastiprinātas attiecības vietējā un reģionālajā līmenī ar ES kolēģiem šajā periodā pēc *Brexit*;

16. norāda, ka ir patiesi lietderīgi un svarīgi atzīt un veicināt vietējās un reģionālās attiecības, jo vietējā līmeņa saskaņotība var veicināt labākas attiecības makrolīmenī. Piemēram, vietējas tehniskas saskaņotības atjaunošana attiecībā uz zvejniecību Normandijas salu reģionā varētu palīdzēt makrolīmenī uzlabot ES un Apvienotās Karalistes attiecības;

17. atzinīgi vērtē to, ka, pat ja Apvienotā Karaliste vairs nepedalās ES finansēšanas programmās, tā turpina piedalīties četrās ES tehniskajās programmās: “Apvārsnis Eiropa”, *Copernicus* un satelītnovērošana, *Euratom* pētniecība un apmācība un *ITER*. It īpaši pirmās divas minētās programmas ir svarīgas vietējām un reģionālajām pašvaldībām; norāda, ka Apvienotās Karalistes reģioni turpina piedalīties vairākās iniciatīvās, tostarp Skotija un Velsa turpina piedalīties programmas “Apvārsnis Eiropa” finansētajā *Vanguard* iniciatīvā^(?) (kas palīdz virzīt rūpniecības pārveidi, izmantojot iekļaujošu, interaktīvu un uz reģionu RIS3/13 stratēģijām balstītu uzņēmējdarbības procesu), un Kentas grāfistes padome piedalās *Straits Committee* iniciatīvā^(*);

18. atgādina, ka daži Apvienotās Karalistes reģioni joprojām ir iesaistīti pašreizējā plānošanas perioda (līdz 2023. gada beigām) pasākumos, tostarp *Interreg* Ziemeļjūras programmā, *Interreg* Lamanša programmā un *Interreg* Īrijas-Velsas programmā, un norāda, ka Apvienotā Karaliste šajās pārrobežu programmās sniedz ievērojamu ieguldījumu, nodrošinot līdz pat trešdaļai no budžeta; konstatē, ka vietējās un reģionālās pašvaldības, izmantojot reģionālos vai vietējos līdzekļus, visticamāk, nespēs kompensēt *Interreg* finansējuma zudumu;

19. atzīst, ka saistībā ar programmu slēgšanu, it īpaši gadījumos, kad pārvaldības iestādes atrodas Apvienotajā Karalistē (*Interreg* programma “Francija (Lamanšs) Anglija” un *Interreg* Īrijas-Velsas programma), programmas jāslēdz, paredzot iespējami labākos nosacījumus Apvienotās Karalistes un ES dalībnieku interesēs un saskaņā ar ES prasībām;

20. norāda, ka vienīgā pārrobežu sadarbības programma, kas paliks pēc *Brexit* pēc 2023. gada, būs programma *PEACE PLUS* laikposmam no 2021. līdz 2027. gadam, kuras finansēšanai ES ir paredzējusi aptuveni 1 miljardu EUR. *PEACE PLUS* programma apvienos esošos *EU PEACE* un *Interreg* finansējuma komponentus vienotā saskaņotā pārrobežu programmā, kas paredzēta Ziemeļīrijai un Īrijas robežapgabaliem. Programma arī turpmāk būs būtisks ieguldījums Lielās piektdienas vienošanās īstenošanā;

21. norāda, ka Apvienotās Karalistes dalība *Interreg* programmās, kurās jau ir spēcīga trešo valstu līdzdalība – piemēram, Ziemeļu perifērijas un Arktikas programmā, Ziemeļjūras reģiona programmā un Ziemeļrietumu Eiropas programmā – varētu būt iespējama, ja Apvienotās Karalistes valdība piekrtī finansēt dalību;

^(?) <http://www.s3vanguardinitiative.eu/members>

^(*) *Straits Committee* ir daudzpusējs dialoga forums, kas nodrošina elastīgu sistēmu tās locekļu kopīgai sadarbībai viņu kompetences ietvaros un sadarbības paplašināšanai ar mērķi iesaistīt vietējās ieinteresētās personas, piemēram, brīvprātīgā darba sektoru, izglītības jomu vai uzņēmējdarbības aprindas.

22. uzsver, ka varētu būt iespējams izveidot Eiropas teritoriālās sadarbības grupu (ETSG), kurā piedalās partneris tikai no vienas ES dalībvalsts, tostarp no tālākajiem reģioniem, un viena Apvienotās Karalistes vietējā vai reģionālā pašvaldība, un iesaka ES dalībvalstīm, kas vēlas sadarboties ar Apvienoto Karalisti, apsvērt šo instrumentu, ja tas ir savienojams ar to teritoriālās sadarbības modeli;
23. pauž nožēlu, ka Eiropas Komisija Astotajā kohēzijas ziņojumā nav ņēmusi vērā *Brexit* ietekmi. Šī ietekme vairākos ES reģionos ir izraisījusi traucējumus ekonomikā, starpreģionu sadarbībā, pētniecības ekosistēmās, apmācības sistēmās un demogrāfijas situācijā; vēlas, lai, izstrādājot perspektīvu laikposmam pēc 2027. gada, tiktu vairāk ņemtas vērā ģeopolitiskās norises;
24. atzinīgi vērtē to, ka Apvienotās Karalistes pilsētas un reģioni joprojām ir aktīvi iesaistīti daudzos ES tīklos un apvienībās, piemēram, Eiropas Padomes Vietējo un reģionālo pašvaldību kongresā, un ir sagaidāms, ka tie arī turpmāk darbosies noteiktās Eiropas asociatīvajās sistēmās, piemēram, Perifēro piejūras reģionu konferencē (CPMR), *Eurocities* un Eiropas Pašvaldību un reģionu padomē (CEMR), un uzskata, ka šie mehānismi nodrošina lielisku iespēju AK un ES vietējo un reģionālo pašvaldību pieredzes apmaiņai;
25. pauž pārliecību, ka ES un Apvienotās Karalistes vietējo un reģionālo pašvaldību sadarbība turpināsies, izmantojot mērķsadarbību, jo aptuveni 100 Apvienotās Karalistes lielpilsētas un pilsētas ir iesaistītas mērķsadarbībā ar ES dalībvalstu lielpilsētām un pilsētām⁽⁹⁾; mudina partnerības arī turpmāk apzināt iespējamās finansēšanas metodes šā darba atbalstam, jo šādas partnerības veicina paraugprakses apmaiņu, savstarpēju sapratni un kopīgas vērtības un ir būtiskas eiropeiskam dzīvesveidam;
26. atzīst izglītojošas apmaiņas nozīmi studentu mobilitātē un kopīgā pētniecībā, kā arī valodu prasmju un cilvēcisko saišu attīstībā, un atbalsta Apvienotās Karalistes decentralizēto administrāciju centienus pavērt jaunas sadarbības iespējas ārpus TSN;
27. īpaši novērtē Velsas programmu *Taith*⁽¹⁰⁾ un atzinīgi vērtē gan Velsas, gan Skotijas starptautiskās mācību apmaiņas programmas, kas var vismaz daļēji kompensēt Apvienotās Karalistes izstāšanos no *Erasmus+* un novērst nepilnības Apvienotās Karalistes valsts programmā *Turing*⁽¹¹⁾;
28. norāda, ka ir vērojama izteikta tendence veidot divpusējas attiecības vietējā un reģionālajā līmenī, par ko liecina ES reģionu pārstāvniecību atvēršana Londonā un citur Apvienotajā Karalistē. Apvienotās Karalistes decentralizētās daļas īsteno "globālo nāciju" programmas, kurās par prioritāti izvirzītas divpusējās attiecības ar Eiropas reģioniem. Anglijā pilsētas un lielpilsētu teritorijas arī uzsāk divpusējus sadarbības projektus, par ko liecina, piemēram, Lielās Mančēstras un Ziemeļreinas-Vestfālenes partnerība. Lai arī RK atzinīgi vērtē divpusējās attiecības, tā norāda, ka šādi divpusējam sadarbībai nevajadzētu notikt uz vietējo un reģionālo pašvaldību rēķina tajās valstīs, kurās vietējā un reģionālajā līmenī spējas ir vājākas, un šis atbalsts nebūtu jāuztver kā konkurējošs RK mērķim panākt ES un AK attiecību vietējās un reģionālās dimensijas institucionālu atzīšanu;
29. uzskata, ka pastāv vēl neapgūts potenciāls, ko ES un AK vietējo un reģionālo pašvaldību sadarbība paver, lai kopīgi risinātu kopīgus uzdevumus, piemēram, humānās palīdzības sniegšana, Ziemeļjūras, Lamanša jūras šauruma un Īrijas jūras ilgtspējīga pārvaldība, kā arī globālā cīņa pret klimata pārmaiņām, ilgtspējīgas attīstības mērķu īstenošana vietējā un reģionālajā līmenī un pāreja uz ilgtspējīgāku un digitālu. tūrismu; šajā saistībā atbalsta Apvienotās Karalistes un Francijas ierosmi garantēt minimālo algu jūrniekiem un citiem darbiniekiem, kas nodarbināti Eiropas iekšējos savienojumos, t. i., arī starp Apvienoto Karalisti un Eiropas Savienību;
30. uzsver, ka attiecības ES un Apvienotās Karalistes reģionu attiecības ir balstītas arī uz kopīgu kultūras mantojumu, valodām un, cita starpā, ķeltu (valodu) saiknēm, kopīgām Eiropas vērtībām un mūsu iedzīvotāju vēsturi;

⁽⁹⁾ Office of National Statistics, UK, 2018. gada dati, publicēti 2020. gada septembrī: <https://www.ons.gov.uk/peoplepopulationandcommunity/populationandmigration/populationestimates/datasets/twinnedtownsandsistercities>.

⁽¹⁰⁾ Piecu gadu programma (2022–2026), kas tika uzsākta 2022. gada februārī ar Velsas valdības finansējumu līdz 65 miljoniem EUR apmērā.

⁽¹¹⁾ Programma neparedz savstarpīgumu, ilgst vienu gadu un koncentrējas uz akadēmisko personālu, nevis studentiem.

31. uzskata, ka visu ES iestāžu pienākums ir labāk aptvert un izprast potenciālu, ko sniedz ES un AK vietējā un reģionālajā līmenī izvērstas attiecības un partnerības, un atzīt vietējo un reģionālo pašvaldību kā iedzīvotājiem vistuvākā pārvaldes līmeņa būtisko lomu;
32. uzskata, ka reģionālo vai vietējo pašvaldību veidotās visaptverošās konsultatīvās struktūras reaģēšanai uz *Brexit* ir noderīgs rīks Apvienotās Karalistes un ES attiecību uzlabošanai;
33. secina, ka, nosakot ES turpmākos uzdevumus un virzību pēc *Brexit*, ir jāturpina pamatīgāk apzināt ES iedzīvotāju problēmas un prioritātes, un atzīt, ka konference par Eiropas nākotni nodrošina šim nolūkam piemērotu mehānismu.

Briselē, 2022. gada 27. aprīlī

*Eiropas Reģionu komitejas
priekšsēdētājs*

Apostolos TZITZIKOSTAS

Eiropas Reģionu komitejas atzinums “Jaunais Eiropas “Bauhaus””: pievilcība, ilgtspēja, kopība”

(2022/C 301/04)

Ziņotājs:	<i>Kieran MCCARTHY</i> (IE/EA), Vietējās asamblejas loceklis: Korkas pilsētas dome
Atsauces dokuments:	Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Jaunais Eiropas “Bauhaus””: pievilcība, ilgtspēja, kopība” COM(2021) 573

IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ

EIROPAS REĢIONU KOMITEJA

Jaunā Eiropas “Bauhaus” īstenošana

1. atzinīgi vērtē Eiropas Komisijas starpnozaru iniciatīvu “Jaunais Eiropas “Bauhaus””, kas palīdz īstenot ES zaļo kursu, pievienojot būtisku kultūras dimensiju un tuvinot to iedzīvotājiem. Jaunais Eiropas “Bauhaus” to panāk, radot skaistas, ilgtspējīgas un iekļaujošas telpas un vietas, produktus un dzīvesveidus, kas atvieglo partnerības un sniedz ieguvumus no vides konfigurācijas un pārkārtošanas, izmantojot reālu pieredzi vietējā līmenī;
2. atzīst daudzu draugu, dalībnieku, pilsoniskās sabiedrības organizāciju, tīklu, kolektīvu, reģionālo centru un platformu, kā arī “dzīvo laboratoriju” entuziasmu un augošo atbalstu Jaunajam Eiropas “Bauhaus”, kā arī pastāvīgo interesi radošuma stimulēšanā un ar to saistīto darbu, līdzdalību gaidāmajā Jaunajā Eiropas “Bauhaus” un tā vērtību un principu sasaistē un veidošanā;
3. pauž gandarījumu par to, ka ir atzīta vietējo un reģionālo pašvaldību loma Jaunā Eiropas “Bauhaus” principu īstenošanā, jo tām ir labas iespējas dot ieguldījumu Jaunā Eiropas “Bauhaus” politikas izstrādē un īstenošanā saskaņā ar subsidiaritātes principu;
4. uzskata, ka visā Eiropas Savienībā pilsētas un reģioni ir kultūras virzītas attīstības priekšplānā un ka vietējam un reģionālajam līmenim ir svarīgi pienākumi attiecībā uz ilgtspējīgu pilsētu, reģionālo un kultūras politiku; tāpēc vietējiem un reģionālajiem ievēlētajiem pārstāvjiem ir izšķiroša loma, lai Jauno Eiropas “Bauhaus” padarītu pieklūstamāku un sabiedrības locekļus iesaistītu pārveides procesā ar mērķi veicināt Jaunā Eiropas “Bauhaus” īstenošanu;
5. stingri atbalsta Jauno Eiropas “Bauhaus” kā nozīmīgu iespēju izmantot reģionu un vietējo pašvaldību radošo potenciālu un tādējādi radīt pieņemamus un ilgtspējīgus risinājumus, lai zaļais kurss izdotos;
6. atzīst Jaunā Eiropas “Bauhaus” starpnozaru raksturu, jo tas ir iestrādāts dažādās ES programmās un finansējuma sadaļās; tomēr norāda, ka būs nepieciešama pastāvīga pašreizējo un turpmāko partneru līdzdalība;
7. atkārtoti apstiprina Jaunā Eiropas “Bauhaus” pirmo pamatprincipu atbalstīt daudzlīmeņu un vietējiem apstākļiem pielāgotu pieeju. Šajā saistībā RK norāda, ka pārmaiņas notiek vietējā un reģionālā līmenī, kurā ir nostiprinājusies arī konkrētas vietas izjūta;

8. pauž gandarījumu par to, ka saskaņā ar Komisijas redzējumu Jaunajā Eiropas “Bauhaus” jābūt pārstāvētiem lauku apvidiem. Satvaru turpmākai lauku attīstības politikai un rīcībai Eiropā veido dažādās deklarācijas ⁽¹⁾ un Lauku pakts, un tie ir būtisks instruments Jaunā Eiropas “Bauhaus” sasaistīšanai ar lauku apvidiem, kurus var kvalificēt arī kā “izmēģinājuma zonas” maza mēroga transformatīviem projektiem;

9. uzsver, ka Jaunajam Eiropas “Bauhaus” piemīt potenciāls būt par svarīgu atveseļošanas instrumentu, nodrošinot darbvieta vietējā līmenī un veicinot citu attieksmi pret ilgtspējīgu un efektīvu teritoriālo plānošanu, kas ietekmēs un uzlabos sabiedrības uzvedību un mobilitāti;

Problemātiskās jomas

10. pauž bažas par to, ka paziņojumā nav skaidri noteikts, kā tiks nodrošināta vietējo un reģionālo pašvaldību iesaistīšana; RK aicina sniegt konkrētus priekšlikumus par to, kā vietējās un reģionālās pašvaldības un RK tiks iesaistītas izskatāmās iniciatīvas īstenošanā, vienlaikus ņemot vērā ģeogrāfiskā līdzsvara principu un tādējādi pārstāvēt visas ES vietējās un reģionālās pašvaldības;

11. uzsver, ka Reģionu komitejai kopā ar citām ES iestādēm būtu jāpiedalās nodrošināšanas tīklā, kurā ietilpst Jaunā Eiropas “Bauhaus” galvenie partneri, kas izstrādās un testēs politiku un finansēšanas instrumentus;

12. aicina iesaistīt RK un citas ES iestādes augsta līmeņa apaļā galda dalībnieku sanāksmēs par Jauno Eiropas “Bauhaus”;

13. norāda, ka subsidiaritātes un proporcionalitātes principi noteiks, kādā līmenī ES un dalībvalstis izmantos politikas instrumentus un lēģislatīvos pasākumus, kas ierosināti Jaunā Eiropas “Bauhaus” īstenošanai;

14. uzsver, ka Covid-19 ietekme saglabāsies vidējā termiņā un ilgtermiņā un ka Jaunā Eiropas “Bauhaus” īstenošanā tas būtu jāatzīst; norāda, ka Jaunā Eiropas “Bauhaus” īstenošanā ir jāņem vērā pandēmijas negatīvā ietekme uz nabadzību, sociālajiem jautājumiem un nodarbinātību;

15. aicina Komisiju nodrošināt, ka stratēģijas centrā ir vietējās un reģionālās pašvaldības, sniedzot tām tehnisko palīdzību un atbilstošu finansējumu, kā arī paredzot elastību. Jaunā Eiropas “Bauhaus” panākumi būs atkarīgi no ilgtspējas un īstenošanas iespējām, ņemot vērā atšķirības starp lauku apvidiem un pilsētām;

Jaunā Eiropas “Bauhaus” finansēšana

16. aicina vietējā un reģionālā līmenī piešķirt pietiekamus līdzekļus no valstu budžetiem un ES kohēzijas politikas programmām. Tomēr RK aicina nodrošināt līdzsvaru starp radošām sinerģijām Jaunā Eiropas “Bauhaus” kultūras kustībā un ES finansēto programmu parametriem;

17. uzskata, ka papildu līdzekļus varētu izmantot, lai apmaksātu ārējo palīdzību, kas veicinātu zināšanu apmaiņu, un lai pētītu esošā publiskā sektora personāla kompetences savstarpējā un plūstošā apmaiņā ar privātā, vietējā un trešā sektora dalībniekiem;

18. uzskata, ka līdzšinējā pieredze, apbalvojumi un resursi, kas vērsti uz kvalitāti, estētiku un kopienas jautājumiem, varētu stimulēt ieguldītājus un kolektīvos finansētājus;

19. aicina veidot publiskā un privātā sektora partnerības un veikt ieguldījumus plašākā kultūras un kultūras mantojuma jomā, kā minēts *Europa Nostra* Venēcijas Aicinājumā rīkoties ⁽²⁾;

⁽¹⁾ Piemēram, 2016. gada Korkas deklarācija 2.0 “Labāka dzīve lauku apvidos”.

⁽²⁾ *Venēcijas Aicinājums rīkoties – jaunai Eiropas renesansei*, kura mērķis ir “veicināt ciešāku un spēcīgāku sinerģiju starp uzņēmēju aprindām un plašo kultūras, mantojuma un radošo ekosistēmu, cita starpā stiprinot stratēģisku aliansi starp Eiropas kultūras mantojuma kustību un Eiropas Investīciju banku un tās institūtu”.

20. norāda, ka viena no iespējām atbalstīt Jauno Eiropas “Bauhaus” dalībvalstīs un vietējās pašvaldībās, ir arī Atvēršanas un noturības mehānisms;

21. norāda, ka Jaunais Eiropas “Bauhaus” būtu jā saskaņo ar 2021.–2027. gada DFS un ES pilsētinitiatīvu un jānodrošina, ka ir pieejams pienācīgs finansējums, lai segtu darbības izmaksas vietējām un reģionālajām pašvaldībām, kas sniedz ieguldījumu Jaunajā Eiropas “Bauhaus”; aicina izveidot vērienīgus ceļvežus Jaunā Eiropas “Bauhaus” īstenošanai saistībā ar IAM;

22. Jaunā Eiropas “Bauhaus” stratēģiju, projektu un darbību izstrādē un īstenošanā lūdz ņemt vērā ģeogrāfisko līdzsvaru, kā arī ES klimata, ekonomisko, sociālo un kultūras daudzveidību un tādas aspektus kā finansēšanas iespējas un līdzekļu piešķiršana; teritoriālajai kohēzijai būtu arī turpmāk jābūt vienam no pamatmērķiem;

Rādītāji

23. uzsver, ka vietējām un reģionālajām pašvaldībām savas kompetences ietvaros būtu jāuzrauga, cik lielā mērā valsts valdības izmanto Jauno Eiropas “Bauhaus” dažādās programmās, instrumentos un procedūrās un vēlas, lai Eiropas Komisija nāktu klajā ar skaidriem šādas uzraudzības rādītājiem;

24. pauž bažas par to, ka pašreizējā ES finansēšanas ciklā (2021.–2027. gads) nav rādītāju, un tā ir neizmantota iespēja mērīt panākumus;

25. uzskata, ka Jaunā Eiropas “Bauhaus” pamatprincipi būtu jāizstrādā partnerībā ar vietējām un reģionālajām pašvaldībām un ka Jaunā Eiropas “Bauhaus” pamatprincipi būtu jāiekļauj kā kvalitātes kritēriji tajās ES finansējuma programmās, kas tieši vai netieši ietekmē būvēto vidi, pilsētu un lauku attīstību, kultūras mantojumu un kultūras ainavu;

26. ierosina izveidot Jaunā Eiropas “Bauhaus” reģionālo rezultātu pārskatu, lai izveidotu spēcīgu reģionālo uzraudzības politiku, kas nodrošinātu, ka Jaunais Eiropas “Bauhaus” tiek īstenots visos līmeņos un ka reģionālās investīcijas atbilst Jaunā Eiropas “Bauhaus” principiem;

27. norāda, ka vietējās un reģionālās pašvaldības ir atbildīgas par daudzām vietējām publiskajām ēkām un pilsētu publiskajām telpām un tām ir svarīga regulatīva un finansiāla loma šādu ēku un pilsētu teritoriju renovēšanā. Tāpēc vietējām un reģionālajām pašvaldībām būtu jākoncentrējas uz regulatīvo nepilnību apzināšanu, kā arī jāveicina regulējuma vienkāršošana un jaunu regulatīvo pieeju izstrāde;

28. uzsver, ka RK ir piedalījusies klimata, enerģētikas un vides stratēģiju izstrādē un atbalstīšanā vietējā un reģionālā līmenī. Lai popularizētu Jaunā Eiropas “Bauhaus” principus un uzraudzītu panākumus, varētu izmantot darba grupu “Zaļais kurss vietējā līmenī”;

29. uzsver, ka būtiski svarīgs ir vietējo un reģionālo pašvaldību dialogs par atvērtām inovatīvām koncepcijām un procesiem, starpnozaru pieejām un kompetencēm. Tam būtu jāiekļauj Jaunais Eiropas “Bauhaus” RK zināšanu apmaiņas platformā, programmā “Zinātne tiekas ar reģioniem” un sadarbības projektos, ko finansē citas ES programmas;

30. uzsver, ka Jaunajam Eiropas “Bauhaus” jāveicina dzimumu līdztiesība. Dzimumu līdztiesībai jābūt transversālam kritērijam, un tas ir spēcīgs un nepieciešams faktors kohēzijas politikas ilgtspējīgā un līdzsvarotā attīstībā;

Jaunā Eiropas “Bauhaus” festivāls, balvas un laboratorijas koncepcija

31. atzinīgi vērtē pirmo Jaunā Eiropas “Bauhaus” balvu un ierosina apzināt sinerģiju ar pašreizējām balvām mājokļu, kultūras mantojuma, mūsdienu arhitektūras un ainavu jomā. RK aicina arī dalīties paraugpraksē saistībā ar Eiropas Kultūras mantojuma gadu (2018);

32. atzīst, ka Eiropas izcilības zīmoga izveide ir pirmais solis ceļā uz Jaunā Eiropas “Bauhaus” zīmola koncepciju, taču pauž bažas par to, ka cilvēki varētu gaidīt finansējuma plūsmu Jaunā Eiropas “Bauhaus” zīmolam. Īpaša zīmola izmantošanu varētu apsvērt kā konkrētu RK ieguldījumu Jaunā Eiropas “Bauhaus” iniciatīvas izstrādē, ko RK atbalstīja 2021. gadā;

33. atzinīgi vērtē JEB laboratoriju un tās koprades metodiku, taču prasa papildu informāciju par to, kā tā darbosies, un vēlas kļūt par aktīvu locekli JEB laboratorijā un tās pārvaldībā;
34. lūdz, lai laboratorija pārbaudītu rezultātus/darbības, kas atlasītas pirmajai balvai, un varētu tos virzīt un veidot to prototipus;
35. ir gatava sadarboties ar valstu valdībām, izmantojot RK reģionālos centrus (*Regional Hubs*), lai izstrādātu “regulatīvās smilškastēs” un testētu jaunas regulatīvās pieejas;
36. norāda, ka Jaunajam Eiropas “Bauhaus” būtu jābalstās uz ES pilsētu un reģionu labo praksi un jāizveido publiski pieejama resursu platforma;
37. atzinīgi vērtē Jaunā Eiropas “Bauhaus” festivālu kā konkrētu un pamanāmu veidu, kā vēl vairāk veicināt vietējo un reģionālo pašvaldību un sabiedrības locekļu iesaistīšanos un demonstrēt projektus vietējā un reģionālā līmenī;
38. uzsver *URBACT*, Eiropas teritoriālās sadarbības (ETS) un pamatprogrammas “Apvārsnis 2020” veiksmīgo darbu, kas veikts, lai izstrādātu efektīvus interaktīvus rīkus, kas attiecīgā gadījumā būtu jāizmanto;
39. norāda, ka Jaunais Eiropas “Bauhaus” būtu jāsaista ar pamatprogrammas “Apvārsnis 2020” uzdevumiem, it īpaši attiecībā uz pielāgošanos klimata pārmaiņām un klimatneitrālām un viedām pilsētām.
40. atkārtoti norāda uz iespējamām priekšrocībām, ko radītu Eiropas teritoriālās sadarbības grupas (ETSG) instrumenta izmantošana daudzlīmeņu pārvaldības projektos, kuros iesaistītas vairākas valstis vai kāds eiroreģions;
41. norāda, ka Jaunais Eiropas “Bauhaus” saista trīs ES pilsētprogrammas pilārus (labāks regulējums, labāks finansējums un labākas zināšanas⁽³⁾) un tiecas tos īstenot;
42. pieņem zināšanai notiekošās Inovatīvas pilsētvides darbības (Eiropas Pilsētvides laboratorija) un gaidāmo Eiropas pilsētiniiciatīvu; aicina Jauno Eiropas “Bauhaus” sasaistīt ar ES pilsētprogrammas partnerībām, jo šajā programmā jau gandrīz četrus gadus tiek izstrādātas koncepcijas, kas saistītas ar zaļo kursu un Jauno Eiropas “Bauhaus”;
43. uzskata, ka Jaunajam Eiropas “Bauhaus” ir savs uzdevums 2021. gada Leipcigas hartas un 2021. gada Ļubļanas deklarācijas īstenošanā, kurās pausts aicinājums izmantot integrētas pieejas, vietējiem apstākļiem pielāgotu pieeju, daudzlīmeņu pārvaldību, līdzdalību un koprades metodes;
44. uzskata, ka liela nozīme Jaunā Eiropas “Bauhaus” atbalstīšanā var būt Eiropas kultūras galvaspilsētām, ES Inovācijas galvaspilsētām, Eiropas jaunatnes galvaspilsētām un Eiropas zaļajām galvaspilsētām;
45. atzinīgi vērtē Jaunā Eiropas “Bauhaus” valstu kontaktpunktu izveidi un aicina tos cieši sadarboties ar vietējām un reģionālajām pašvaldībām un citām ieinteresētajām personām, tostarp ar pilsonisko sabiedrību, lai nodrošinātu, ka Jaunā Eiropas “Bauhaus” kustība var turpināt augšupēju pilnveidi;
46. ierosina, ka, pamatojoties uz Jaunā Eiropas “Bauhaus” principiem, varētu izveidot mācību programmu 100 ieinteresētajām pilsētām. Šajā nolūkā varētu izmantot digitālo pilsētu programmas vai 100 viedo pilsētu programmas metodiku un tās tirgus vietas koncepciju;

Būvētā vide, arhitektūra un renovācijas koncepcijas

47. uzsver, ka būvētā vide ir kopienas atspoguļojums un par tās vispārējo kvalitāti atbildīgas ir publiskā sektora iestādes un ieinteresētās personas, tostarp pilsoniskā sabiedrība, ciešā sadarbībā ar iedzīvotājiem;

⁽³⁾ Kā noteikts Amsterdamas paktā.

48. norāda, ka Eiropas bagātīgais un daudzveidīgais kultūras un arhitektūras mantojums ir svarīgs etalons būvētās vides kvalitātei saistībā ar lietošanas ērtumu un fiziskajiem aktīviem;
49. pauž gandarījumu par to, ka Jaunajā Eiropas “Bauhaus” ir atzīta pilsētu telpiskās plānošanas būtiski svarīgā nozīme ilgtspējīgā pilsētu attīstībā;
50. pauž gandarījumu par to, ka Jaunajā Eiropas “Bauhaus” ir atzīts, ka ir vajadzīga kopīga kvalitatīvas arhitektūras kultūra. Šajā nolūkā būs nepieciešams vairot izpratni, izplatīt informāciju un uzsvērt kultūras un kultūras mantojuma, kvalitatīvas arhitektūras un būvētās vides nozīmi;
51. uzsver, ka Komisijai būtu jāpalīdz celtniecības un būvniecības nozarei cīnīties pret resursu neilgtspējīgu izmantošanu un atkritumiem un veicināt apritīgumu, īpašu uzmanību pievēršot materiālu atkalizmantošanai un reciklēšanai. To varētu panākt, novēršot zināšanu un prasmju nepilnības un digitalizējot dizainu;
52. norāda, ka ar Jauno Eiropas “Bauhaus” var rast veidus, kā samazināt birokrātiju, lai atvieglotu renovāciju un palielinātu izmaksu lietderīgumu; lai risinātu problēmas, kas saistītas ar ļoti vecu ēku un kultūras mantojuma modernizāciju, ir vajadzīgi arhitektu un citu ekspertu, kā arī augsti kvalificētu amatnieku pakalpojumi (*);
53. nešaubīdamās apgalvo, ka vietējām un reģionālajām pašvaldībām ir būtiska loma, nodrošinot, lai ēku renovācija atbilstu zemes izmantošanas un pilsētplānošanas prasībām, veicinātu depopulācijas mazināšanas politiku un atbilstu sociālā taisnīguma un zaļajiem kritērijiem; norāda, ka dalībvalstu metodika renovācijas vilnī nedrīkst mazināt šo būtisko koordinācijas lomu;
54. vēlreiz aicina Eiropas pusgadā labāk ņemt vērā pilsētvides jautājumus: ES ekonomikas un sociālās politikas koordinācijai jāaptver mājokļi par pieņemamu cenu, nevienlīdzība un ilgtermiņa ieguldījumi;
55. atzinīgi vērtē Jaunā Eiropas “Bauhaus” naratīvu par risinājumu izpēti, kā nodrošināt piekļuvi cenas ziņā pieņemamiem un pienācīgiem mājokļiem, it īpaši jauniešiem un citām mazaizsargātām sociālajām grupām;
56. uzsver, ka Jaunais Eiropas “Bauhaus” jāsasaista ar Eiropas sociālo tiesību pīlāra rīcības plānu un 2021. gada Portu sociālā samita deklarāciju, lai ES līmenī sniegtu ieguldījumu pārdomās par sociāliem un cenas ziņā pieņemamiem mājokļiem pēc Covid-19;
57. aicina veicināt sinerģiju starp mākslu, arhitektūru, ainavu un interjera arhitektūru, telpisko plānošanu, dizainu un amatniecību, kā arī inovatīvus arhitektu un citu profesionāļu apmācības modeļus;
58. aicina nodrošināt sasaisti arī ar Eiropas Prasmju programmu, lai ar Jaunā Eiropas “Bauhaus” palīdzību akcentētu un labāk izprastu ar prasmēm saistītās reģionālās vajadzības un iespējas pilsētplānošanas, būvniecības un būvmateriālu ilgtspējīgas izmantošanas jomā, kā arī samazinātu tādu kvalificēta darbaspēka migrāciju, kas varētu vājināt vietējo ražošanu un tādējādi arī ekonomiku. Šajā saistībā būtiska loma ir Eiropas digitalizācijas programmai, jo digitālās tehnoloģijas var sniegt iedzīvotājiem iespējas kopīgi radīt savu vidi un ir ļoti svarīgs instruments visos Jaunā Eiropas “Bauhaus” iniciatīvu izstrādes posmos;
59. aicina Jauno Eiropas “Bauhaus” iesaistīties iepriekšējās ES pilsētprogrammas partnerībās, īpaši saistībā ar klimatrīcības spēju, pilsētu zaļināšanas priekšlikumu un publisko telpu izmantošanu; sevišķi svarīgas ir partnerības zemes ilgtspējīgai izmantošanai un dabā rodamiem risinājumiem, aprites ekonomikai un kultūras mantojumam;
60. uzsver, ka Jaunais Eiropas “Bauhaus” ir spēcīgs instruments, ar ko atraisīt sociālās ekonomikas iniciatīvas, jo tā pamatā ir sadarbība un pilsoniskā līdzdalība. Šādas iniciatīvas veicina sociālo, ekonomisko, teritoriālo un kultūras kohēziju un visā Eiropas Savienībā palielina uzticēšanos vietējā līmenī;

(*) Kā izklāstīts *Europa Nostra* Zaļajā grāmatā par Eiropas mantojumu.

Kultūras mantojuma kvalitātes principi

61. atbalsta *Europa Nostra Venēcijas aicinājumu rīkotos – jaunai Eiropas renesansei* un deklarāciju par kopīgo mantojumu un atmiņu;
62. aicina apzināt sinerģiju starp Davosas “Baukultur” kvalitātes principiem, Jauno Eiropas “Bauhaus” un Eiropas kvalitātes principiem attiecībā uz ES finansētām intervencēm, kas var ietekmēt kultūras mantojumu, un iekļaut šo sinerģiju visās Eiropas politikas un finansēšanas programmās;
63. uzskata, ka kultūras mantojums ir būtiska Jaunā Eiropas “Bauhaus” dimensija; renovācijas vilnim ir vajadzīga “dvēsele” un identitāte, vienlaikus veicinot holistisku skatījumu uz to, kā vēlamies attīstīt savas pilsētas un reģionus;
64. aicina RK sadarboties ar ieinteresētajām personām, lai popularizētu Jauno Eiropas “Bauhaus” un balvu “Gada mērs mantojuma jomā”;
65. aicina cieši sasaistīt kultūras mantojumu un ES zaļo kursu, kā norādīts ES Zaļajā grāmatā par kultūras mantojumu ⁽⁵⁾;
66. piekrīt, ka publiskie līdzekļi kultūrā balstītām zaļajām stratēģijām ir jāmobilizē, izmantojot Jaunā Eiropas “Bauhaus” izmēģinājuma projektus un iniciatīvas, kas pievēršas zaļās pārkārtošanās būtiskajai kultūras dimensijai un kurās tiek izmantotas vietējo kopienu un reģionu dažādās spējas;

Secinājumi

67. aicina Eiropas Komisiju izveidot labākas saiknes starp Jauno Eiropas “Bauhaus” un esošajām konceptuālajām, ar kultūru saistītajām, estētiskajām un uz dizainu orientētajām sistēmām. Tas pārvērstu principus rīcībā un pavērtu Jaunajam Eiropas “Bauhaus” iespēju izmantot vietējo un reģionālo pašvaldību radošo, kultūras un kultūras mantojuma potenciālu, lai renovētu un atdzīvinātu piepilsētas visā Eiropas Savienībā. Tāpēc Komiteja ierosina izveidot JEB laboratorijas kuponu shēmu, kura pavērtu ieinteresētām pilsētām un reģioniem iespēju saņemt šādu kuponu, kas tiem dotu tiesības saņemt vajadzīgo atbalstu JEB laboratorijas organizēšanai attiecīgajā vēlēšanu apgabalā. Nosacījums šāda kupona saņemšanai: 1) JEB laboratorijai būtu kopīgi jārada, jāizstrādā prototipi un jātestē instrumenti, risinājumi un politikas pasākumi, kas atvieglos pārkārtošanos vietējā līmenī un 2) JEB laboratorijas rezultāti tiks iesniegti reģiona vai pilsētas domei;
68. aicina apzināt sinerģiju starp Jaunā Eiropas “Bauhaus” iniciatīvu un procesiem, kas Eiropā iesaista cilvēkus (piemēram, konferenci par Eiropas nākotni), un stratēģijām un rīcības plāniem, kas veicina arhitektūras un estētisko kvalitāti (piemēram, renovācijas vilni ES pilsētprogrammā);
69. uzskata, ka Jaunajam Eiropas “Bauhaus” ir jāklūst par reālu kustību, kurā ir iesaistītas vietējās un reģionālās pašvaldības, nevis tikai par kārtējo leņķu projektu. Visām ES pilsētām un iedzīvotājiem ir ļoti svarīgi, lai dzīvesveids būtu ekoloģiski atbildīgs. Tam jābūt projektam, kas paredzēts visiem, nevis tikai dažiem. Līdzatbildībai ir jābūt ar indivīdiem vietējā līmenī un jāsniedzas tālāk par lielām pilsētu teritorijām. Pieejamība vienkāršajiem iedzīvotājiem un pilsoniskās sabiedrības organizācijām ir svarīgs pozitīvs Jaunā Eiropas “Bauhaus” iniciatīvas aspekts. Gūtu panākumus, šim procesam jābūt sociāli, kulturāli un teritoriāli iekļaujošam.

Briselē, 2022. gada 27. aprīlī

*Eiropas Reģionu komitejas
priekšsēdētājs*

Apostolos TZITZIKOSTAS

⁽⁵⁾ *Europa Nostra* publicētais ziņojums “Eiropas kopīgā mantojuma nostādīšana Eiropas zaļā kursa centrā”.

Eiropas Reģionu komitejas atzinums “Eiropas misijas”

(2022/C 301/05)

Ziņotājs:	Markku MARKKULA (FI/PPE), Helsinku reģiona priekšsēdētājs
Atsauces dokuments:	Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai par Eiropas misijām COM(2021) 609 final

IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ

EIROPAS REĢIONU KOMITEJA (RK)

1. atzinīgi vērtē ES misijas kā koordinētus Komisijas centienus apvienot nepieciešamos līdzekļus programmu, politikas un noteikumu finansēšanai, kā arī citas darbības, lai mobilizētu un aktivizētu publiskā un privātā sektora dalībniekus nolūkā kopīgi radīt reālu un ilglaicīgu ietekmi, kas veicinātu jaunu risinājumu un pieeju ieviešanu sabiedrībā. RK uzsver, ka ir vajadzīga iekļaujoša pieeja, kurā ES misijas kopā ar ES mēroga kohēzijas politiku un visi citi ES finansēšanas instrumenti būtu jāizmanto, lai veicinātu teritoriālo kohēziju un sasniegtu ilgtspējīgas attīstības mērķus;
2. uzsver⁽¹⁾, ka, ņemot vērā konferenci par Eiropas nākotni, Eiropas misijas kā jauns un vitāli svarīgs steidzamu sabiedrības problēmu risināšanas instruments ir īsts pārbaudījums ES ietekmei un uzticamībai. Tām ir vajadzīga plaša leģitimitāte un atzišana. Kā Eiropas Komisija ir uzsvērusi, pilsētu un reģionu un visu ieinteresēto personu un pilsoņu loma izšķiroši ietekmēs augsti uzstādīto Eiropas Savienības misiju mērķu sasniegšanu;
3. atkārtoti RK paziņojumu⁽²⁾ par atbalstu ES misiju īstenošanai kā drosmīgu soli sabiedrības problēmu risināšanā un uzsver, ka ir vajadzīga efektīva daudzlīmeņu pārvaldības sistēma, kas apvieno ES misijas ar vietējām un reģionālajām attīstības stratēģijām, pārdomātas specializācijas stratēģijām, ekonomikas atveseļošanas pasākumiem pēc Covid krīzes un inovāciju finansēšanu no struktūrfondiem;
4. mudina galvenos lēmumu pieņēmējus gan Eiropas Savienībā, gan dalībvalstīs ātri un izlēmīgi reaģēt uz situāciju Ukrainā, tostarp uzsākot ES misijas, it īpaši Pilsētas misiju. Finansēšanas kritērijiem *NextGenerationEU* fondos un citos publiskā finansējuma avotos ir jābūt elastīgi vēršoties uz to, lai daļu no Pilsētas misijas pasākumiem varētu izmantot Eiropas enerģētikas pārkārtošanas maģistrāļu veidošanai. Tādā veidā būtu jāatbalsta publiskā un privātā sektora pētniecība jaunu energosistēmas risinājumu izstrādē. Piemēram, pilsētas un citi publiskā sektora dalībnieki kopā ar uzņēmumiem var izmantot inovatīvu publisko iepirkumu, lai paātrinātu atjaunojamo energoresursu izmantošanu un radītu ilgtspējīgus un inovatīvus enerģētikas risinājumus, ar kuriem aizstāt fosilo kurināmo, ko ES valstis patlaban iepērk no Krievijas;
5. atzinīgi vērtē to, ka paziņojumā par Eiropas misijām⁽³⁾ ir pienācīgi atzīta vietējo un reģionālo pašvaldību loma Eiropas misiju īstenošanā, kā arī to izstrādes un komunikācijas posmos;

⁽¹⁾ RK plenārā sesija 2022. gada 27. janvārī, rezolūcija par konferenci par Eiropas nākotni (OV C 270, 13.7.2022., 1. lpp.).

⁽²⁾ RK 2021. gada 1. un 2. decembra plenārsesija, rezolūcija par Eiropas Komisijas 2022. gada darba programmu (OV C 97, 28.2.2022., 1. lpp.).

⁽³⁾ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai par Eiropas misijām (COM(2021) 609 final).

6. uzsver, ka, ņemot vērā zināšanu un zinātības līdzradīšanu, ES misiju īstenošanai būtu jāsakņojas pilsētu un reģionu ikdienas darbā, kas orientēts uz procesu pilnveidi un atjaunināšanu. Tas veidos sistemātisku sinerģiju ar ES kohēzijas politiku, struktūrfondu un citu konkrētu instrumentu izmantošanu. Tas arī globāli demonstrēs reģionu un vietējo kopienu potenciālu un pašvaldību lomu mērķtiecīgo pārveides procesu īstenošanā;

ES misijas kā jauns vērienīgs instruments lielu sabiedrības problēmu risināšanai

7. atzīst, ka ES misijas ir plānotas kā “jauns” un “vitāli svarīgs” instruments, kā norādījusi Eiropas Komisija: “ES misijas ir jauns veids, kā rast konkrētus risinājumus dažām no mūsu lielākajām problēmām, nodrošinot konkrētus rezultātus un ietekmi līdz 2030. gadam, piešķirot pētniecībai un inovācijai jaunu lomu, apvienojumā ar jaunām pārvaldības un sadarbības formām, kā arī iesaistot iedzīvotājus”⁽⁴⁾;

8. atgādina, ka katrai ES misijai būtu jānosaka skaidrs ceļvedis un jāizstrādā jauna sistēmiska daudzpusējas pārvaldības pieeja un metodika eksperimentu veikšanai, prototipu izstrādei, uzraudzībai un darbības paplašināšanai visos pārvaldības līmeņos. Īpaša uzmanība jāpievērš pasākumu portfeļu izveidei gan ES, gan reģionālā un vietējā līmenī un to efektīvai izplatīšanai visos plānošanas un īstenošanas posmos. Tālab ir nepieciešama vietējo un reģionālo pašvaldību un partnerību iesaiste un līdzdalība efektīvas inovatīvas pārvaldības pieredzes apmaiņā;

9. norāda, ka misiju finansējums ir jānodod vietējā un reģionālā līmeņa rīcībā, lai kopīgi radītu nestandarta risinājumus daudzās nelabvēlīgās situācijās, kuras pārāk bieži bloķē pienācīgu progresu virzībā uz jauniem risinājumiem un ietekmi. Lai to panāktu, ir vajadzīgas jaunas Eiropas partnerības, kuru pamatā ir vietējās un reģionālās intereses, kas noteiktas pārdomātas specializācijas stratēģijās. ES misijām būtu jāizmanto pieredze, kas tiks gūta kopīgajā RK un JRC izmēģinājuma projektā “Reģionālās inovācijas partnerības”;

10. mudina ES misijās uzsvērt progresu virzībā uz humānismu un cilvēkorientāciju, kurā ilgtspēja visās savās dimensijās – ekoloģiskajā, ekonomikas, sociālajā un kultūras dimensijā – ir pārmaiņu virzītājspēks, kas palīdz sasniegt vērienīgos ES misiju mērķus. Dzīves kvalitāti var paaugstināt, tikai apzināti sadarbojoties kompleksās struktūrās. Šajā ziņā mums ir jāatrod labāks līdzsvars starp materiālo un nemateriālo labklājību gan Eiropā, gan pasaulē. Daba ir tā, kas mums dod iespēju dzīvot uz šīs planētas. Mums ir jāapzinās cilvēku atkarība no dabas;

11. uzsver, ka, pateicoties ES misijām, ir kopīgi jāizstrādā jauni darbības veidi. Attīstībai ir nepieciešams, lai visi dalībnieki apgūtu jaunas kompetences, šim nolūkam tehnoloģijas un pētniecību integrējot uz cilvēku orientētā pieejā, apņemoties īstenot kopīgus zaļās un digitālās pārveides procesus un nodrošinot piekļuvi vajadzīgajiem resursiem. Prasības ir būtiskas, lai izveidotu labi funkcionējošas reģionālās un vietējās pētniecības, attīstības un inovācijas ekosistēmas, kas veido jaunus, inovatīvus zināšanu tiltus, lai savienotu augstākā līmeņa Eiropas zināšanu radītājus ar reģionālajām un vietējām “dzīvajām laboratorijām” un citiem eksperimentu centriem, kā arī demonstrējumu pasākumiem, piemēram, bākas projektiem. Ar to palīdzību visas pilsētas un reģioni var izveidot salīdzinošās mācīšanās procesus un savstarpēju tīklu veidošanu, lai viedās un ilgtspējīgās metodēs izmantotu koncepcijas un risinājumus, kas ir avangardā;

12. norāda, ka reģionālā un vietējā pārvaldība, prognozēšana un ieguldījumu palielināšana pētniecībā, attīstībā un inovācijā ir ES misiju portfeļu stūrakmeņi, kas ietver profesionāli saskaņotas darbības Eiropas, valstu, reģionālajā un vietējā līmenī. Saskaņošana ES misijās palielina sadarbību, motivāciju un spējas, citiem vārdiem sakot, konkurētspēju, kopīgi veidojot jaunus portfeļus un darbības. Saskaņošana ietver daudzus paralēlus soļus un daudzlīmeņu pārvaldības pasākumus dažādās sistēmās. Ir jāiesaista gan publiskie, gan privātie finanšu instrumenti un jāsniedz atbalsts, it īpaši mazāk attīstītiem reģioniem, lai mudinātu visus reģionus uzlabot savas pētniecības, attīstības un inovācijas sistēmas un dot ieguldījumu ES misiju īstenošanā;

13. atgādina, ka Reģionu komitejai ir būtiska nozīme ES misiju īstenošanā, kuras pamatā ir tās pieredze, jo tās sešas komisijas un kampaņas, piemēram, “Zaļais kurss vietējā līmenī” un “Eiropas reģioni, kas veicina uzņēmējdarbību” (EER), nodrošina dabisku piekļuves punktu sadarbībai ar publisko un privāto sektoru, rūpniecības nozari un pakalpojumiem, kā arī iedzīvotājiem;

⁽⁴⁾ Eiropas Pētniecības telpas politikas programma – Darbību pārskats laikposmam no 2022. līdz 2024. gadam, Eiropas Komisija, 2021. gads.

Pilsētu un reģionu loma ES misijās

14. saskaņā ar komisāres *Mariya Gabriel* un RK 2020. gadā parakstīto kopīgo rīcības plānu uzsver, ka RK kopā ar Eiropas reģioniem un pilsētām ir gatava aktīvi līdzdarboties daudzlīmeņu pārvaldības sistēmas izveidē, lai sasniegtu ES misijas mērķus. Nepieciešamās attīstības nodrošināšanas pasākumu pamatā būs reģionālas uz vietām balstītas inovācijas ekosistēmas un pārdomātas specializācijas stratēģijas (S3/S4);

15. var ietekmēt ES misiju vispārējos procesus, informēt lēmumu pieņēmējus un mobilizēt reģionus un pilsētas, lai tie dažādos veidos aktīvi iesaistītos utt. ES misiju plāniem ir spēcīga teritoriāla reģionālā un vietējā dimensija, un īstenošanas mehānismi ietver priekšlikumus, kuru centrā ir reģioni un pilsētas, kā arī to pētniecības, izstrādes un inovācijas ekosistēmas. Tādējādi RK var plaši sadarboties ar visiem partneriem, lai nodrošinātu, ka šis jaunais augšupējais politikas instruments rada vēlamu ietekmi;

16. iesaistot visas RK komisijas, kas atbild par dažādiem misiju tematiem, piekrīt palīdzēt iesaistīt pēc iespējas vairāk pilsētu un reģionu, lai nodrošinātu, ka ES misijas ir atbalstītas reģionālā un vietējā līmenī:

- a) īstenojot informācijas kampaņas, tiešu dialogu un citus kopīgus atklātus un interaktīvus iesaistīšanas procesus, kas vērsti uz dažādām grupām, tostarp arī bērniem līdz 18 gadu vecumam;
- b) panākot, ka izmēģinājuma kopienas iesaistītās eksperimentos ar inovatīviem risinājumiem savā reālās dzīves praksē;
- c) panākot, ka demonstrējumu kopienas dod ieguldījumu inovatīvu risinājumu plaša mēroga izvērtēšanas procesos un paplašina labākos risinājumus izmantošanai visā Eiropā;
- d) gādājot, lai misiju īstenošanas pasākumos tiktu plaši izmantota Eiropas reģionu daudzveidība ar visām dažādajām ieinteresēto personu un iedzīvotāju kopienām;

17. aicina dalībvalstis atbalstīt ES misiju īstenošanu, veidojot sinerģiju ar valstu un reģionālajām programmām un atvieglojot piekļuvi Eiropas Savienības un valsts finansējumam;

18. aicina nodrošināt, ka visām pilsētu un lauku teritorijām, kā arī reģioniem (gan tiem, kas ir priekšplānā, gan tiem, kam ir vidējs sniegums un kas atpaliek) ir pietiekama spēja un iespējas ieviest jauninājumus savās kopienās un ka tie tiek atbalstīti, piedāvājot attiecīgus mācīšanās procesus, lai tie varētu darboties arī kā platformas daudzu dalībnieku pakalpojumu sniedzējiem, kas atbalsta citus, tostarp visas dalībnieku grupas. Vietējie un reģionālie vērtību radīšanas procesi jāaskaņo efektīvas sadarbības vērtību ķēžu un vērtību plūsmu līmenī, lai turpinātu ekosistēmu attīstību;

19. uzsver, ka vērienīgie mērķi prasa, lai lēmumu pieņēmēji, civildienesta ierēdņi un inovācijas speciālisti iegūtu kompetenci darboties kā pārmaiņu aģenti, apgūstot jaunas zināšanas un spējas. Trīs kritiskie procesi ir šādi:

- a) pilsētu un reģionu operatīvās mācīšanās procesi, kuru mērķis ir integrēt ar misiju saistītās darbības citās vietējās darbībās, lai tās iekļautu parastajā stratēģiskajā un operatīvajā lēmumu pieņemšanā;
- b) motivēt un atbalstīt uzņēmumus un pētniecības institūtus, augstskolas, profesionālās izglītības iestādes un to vietēji balstītās un tematiskās ekosistēmas, lai tie kopīgi radītu jaunus inovatīvus progresīvus risinājumus; un
- c) izmantot jaunas iekļaujošas inovācijas metodes.

Šo procesu īstenošanā būtu jāizmanto tādi līdzekļi kā plaša mēroga partnerības, inovatīvs publiskais iepirkums, ātri izstrādāti prototipi un eksperimenti ar jauniem risinājumiem;

20. atgādina, ka ir pieejami pārbaudīti procesi, bet tajos ir jāiesaistās atsevišķām pilsētām un reģioniem un ir vajadzīga īpaša sadarbība, ko organizē ES misijas komandas. Finansējuma piešķiršana Eiropas mēroga partnerībām veicinās šo izšķirīgo faktoru apgūšanu daudzveidīgajās Eiropas pilsētās un reģionos. Šajā ziņā būtiska nozīme var būt vairākiem esošiem ES instrumentiem, piemēram, Kopīgajam pētniecības centram, *Interreg*, kopīgas plānošanas iniciatīvām un Eiropas Tehnoloģiju institūtam ar savām zināšanu un inovāciju kopienām;

21. uzsver, ka ir jāpārskata visi ES finanšu instrumenti, lai atbalstītu misiju darbības, it sevišķi vietējā un reģionālajā līmenī. Programmas “Apvārsnis” līdzekļi nav viegli pieejami reģioniem un pilsētām, un to izmantošana vēl nav pietiekami saskaņota ar ES misiju jaunajiem stratēģiskajiem mērķiem. Daudziem reģioniem ir ievērojamas grūtības piekļūt finansējumam, ja ir vairāki uzaicinājumi pieteikties, ļoti specializēti kritēriji un sarežģītas sistēmas. Piemēram, daudzi reģioni saskaras ar problēmām saistībā ar to darbaspēka prasību pilnveides finansēšanu, kuras mērķis ir paātrināt zaļo pārkārtošanos, kas ir būtiska ES misijās. Tāpēc būs nepieciešama pārskatīšana, lai vienkāršotu piekļuvi ES līdzekļiem;

Pamatnostādnes ietekmīgākai ES misiju īstenošanai

22. uzsver vajadzību palīdzēt izveidot dinamiskas partnerības starp ES misijām un demonstrējumu pilsētām un reģioniem un partnerības nolīgumus, lai palielinātu šo nozīmīgo uzdevumu izpildes un demonstrējumu dalībnieku – kas darbojas dažādos reģionos – darba ietekmi visā Eiropā, un šīm partnerībām jābūt daļēji formalizētām, paredzot gan savstarpējas saistības, gan daļēju elastīgumu;

23. atbalsta elastīgu izmantošanu un uzsver pilsētu un reģionu līgumu – kas ierosināti ES misiju īstenošanas plānos – aktīvu konceptuālo attīstību;

24. ierosina izveidot ES misijas zīmes koncepciju tām pilsētām un reģioniem, kas uzņemsies atbildību kā Eiropas zaļās un digitālās pārkārtošanās līderi un atbalstītāji, lai sasniegtu ES misiju mērķus un palielinātu savu inovatīvo risinājumu rezultātus, un aicina mācīties no pašreizējās prakses, piemēram, Pilsētas mēru pakta;

25. ierosina dažādus veidus, kā izmantot ES misijas zīmi, lai papildinātu sinerģiju ar citām attiecīgām ES un citām saistītām iniciatīvām un finanšu instrumentu izmantošanu, piemēram, fondu *InvestEU*, Atveseļošanas un noturības mehānismu, starpreģionālajām investīcijām inovācijā *I3*, *Interreg Europe*, Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu, programmu “Digitālā Eiropa”, *EU4Health*, EIB un EIT. RK ierosina izveidot Eiropas mēroga sistēmu, ar kuras palīdzību gan ES, gan dalībvalstis varētu izmantot ES misijas zīmi, lai vienkāršotu pieteikšanās procesus. Zīme palīdzētu piekļūt ES un valstu līdzekļiem, lai atbalstītu vietējā un reģionālā līmeņa pasākumus vērienīgo ES misijas mērķu sasniegšanā un vienlaikus uzlabotu vietējās un reģionālās procedūras;

26. norāda, ka vietējā un reģionālā līmenī EPT centri var būt vieni no efektīvākajiem instrumentiem, kas dod iespēju reģionālās pētniecības un inovācijas stratēģijas, tostarp pārdomātas specializācijas stratēģijas (S3/S4), saskaņot ar valsti un Eiropas stratēģijām, EPT mērķiem, programmu “Apvārsnis Eiropa” un ES misijām. Tādējādi EPT centri var veicināt tādu strukturējošu projektu rašanos, kas īpaši iekļaujas ES misijās un mobilizē dažādus finansējuma avotus ap tām, tāpēc būtu lietderīgi ES misijas zīmi pēc iespējas sasaistīt ar EPT centriem;

27. atgādina nepieciešamību izveidot un izmantot efektīvas zināšanu pārvaldības procedūras, lai īstenotu ES misijas, izmantojot labākās globālās un reģionālās zināšanas un vienlaikus ņemot vērā Komisijas pētniecības un inovācijas jaunās internacionalizācijas stratēģijas ētikas kritērijus. Lai pārņemtu un paplašinātu rezultātus, pamatprogrammai “Apvārsnis Eiropa” un citiem instrumentiem jābūt dinamiskākiem eksperimentu un prototipu izstrādē reālā vidē;

28. uzsver, ka ES misijas jāsteno atklātā un līdzdalīgā procesā, iesaistot visas attiecīgās ieinteresētās personas vietējā, reģionālā, Eiropas un pasaules līmenī⁽⁷⁾. Reģionu, pašvaldību un iedzīvotāju iesaistīšanās būs it īpaši svarīga veiksmīgai ES misiju īstenošanai. Šajā ziņā katrā misijā būtu jānodrošina tiešs dialogs ar šīm ieinteresētajām personām. RK ir gatava būt spēcīgs sabiedrotais ES misijās;

29. norāda, ka ES misiju eksperimentiem un demonstrējumiem būtu jākoncentrējas uz koordinējošiem pasākumiem, lai virzītu uz priekšu zinātnes robežas, apgūtu dziļās tehnoloģijas un apvienotu digitālās, fiziskās, vides un bioloģiskās inovācijas, kā arī regulāri pārskatītu rezultātus un dalītos ar tiem vadošā līmenī. ES misijās liela uzmanība būtu jāpievērš pārdomātas specializācijas stratēģijām kā koncepcijām reģionālai sadarbībai ar rūpniecību un pētniecību;

⁽⁷⁾ RK atzinums “Apvārsnis Eiropa”: devītā pētniecības un inovācijas pamatprogramma” (COR-2018-03891) (OV C 461, 21.12.2018., 79. lpp.).

Prognozēšana un sabiedriskās inovācijas, kas ir būtiskas ES misijām un ko rada ES misijas

30. atkārtoti apstiprina, ka problēmas ir sarežģītas un pastāv tikai daļa no nepieciešamajām zinātnes un tehnoloģijas atziņām. Mērķu sasniegšana ir iespējama, veicot plašas prognozēšanas darbības, palielinot ieguldījumus pētniecībā un attīstībā, veicot prototipu izstrādi reālajā vidē, eksperimentējot un palielinot rezultātus;

31. atzīst, ka pētniecībai piemīt ievērojams potenciāls attiecībā uz visa veida inovācijām un būtisku sabiedrības problēmu risināšanu. Tāpēc Komiteja sagaida, ka politisko lēmumu pieņemšana kopumā būs vairāk balstīta uz pierādījumiem, vairāk sekmēs pētniecību un būs orientēta uz to, lai radītu labvēlīgākus apstākļus sabiedrības inovācijām, vienlaikus nodrošinot to pietiekami ātru ieviešanu reālajā praksē un procesos;

32. atgādina, ka ES misiju vērienīgos mērķus varēs sasniegt tikai tad, ja tiks atbalstīti efektīvi mācību procesi reģionālajiem un organizatoriskajiem politiskajiem līderiem, vadītājiem, ekspertiem un iedzīvotājiem. Eiropas pilsētu/reģionu virzītās koncepcijas ir jāpielāgo reģiona situācijai, izmantojot sistēmisku profesionālo attīstību, kas balstās uz vietēja līmeņa pieeju "mācīties darot" un attiecas uz visiem;

33. uzsver, ka ES misijām būtu jākoncentrējas uz to, lai izmantotu nemateriālo aktīvu un intelektuālā kapitāla potenciālu. Šo zināšanu iekļaušana politisko lēmumu pieņemšanā – it īpaši, lai izveidotu viedas un uz cilvēku vēstas pilsētas, kas orientētas uz ilgtspēju, – var būt faktors, kas veicina ieguldījumus cilvēkkapitālā, strukturālajā kapitālā, attiecību kapitālā un pētniecībā un inovācijā kopumā;

34. uzsver, cik svarīgi ir rīkoties, pamatojoties uz galvenajiem paziņojumiem Eiropas pētniecības, izstrādes un tehnoloģiju politikā, kā noteikts ES 2021. gada stratēģiskās prognozēšanas ziņojumā ⁽⁶⁾, jo īpaši:

- a) turpmākajām desmitgadēm būs raksturīga arvien pieaugoša globālās varas pārdale, varas ģeoekonomiskajam smaguma centam pārvirzoties uz austrumiem;
- b) ES globāli konkurē par "iniciatora" priekšrocībām standartu noteikšanā;
- c) ES ir stingrāk jāiesaistās nākamās paaudzes iekļaujošo tehnoloģiju izstrādē un ražošanā;
- d) neskatot konkrētas tehnoloģijas, hipersavienojamība ir pārveides virzītājspēks;
- e) kritiski svarīgas izejvielas ir būtiskas ES divējādās pārkārtošanās norisei;
- f) ES digitālā suverenitāte būs atkarīga no spējas glabāt, iegūt un apstrādāt datus, vienlaikus ievērojot prasības par uzticēšanos, drošību un pamattiesībām;
- g) Eiropas stratēģiskās autonomijas veicināšana;
- h) pārdomāta rūpniecības, pētniecības un tirdzniecības politikas kombinācija ar starptautiskām partnerībām varētu nodrošināt ilgtspējīgu un daudzveidīgu apgādi;

35. norāda, ka, uzsākot darbību, tehnoloģiju attīstība vairāk nekā līdz šim būtu jāaskaņo ar sociālekonomisko attīstību un jāsteno reālā vidē, tādējādi nodrošinot rezultātu ātru ieviešanu un izplatīšanu;

36. ierosina pastiprināt ES iestāžu sadarbību prognozēšanas jomā, īpašu nozīmi piešķirot JRC, Eiropas Parlamenta pētniecības dienestiem un Reģionu komitejai. RK ierosina valsts, reģionālajā un vietējā līmenī apsvērt iespēju organizēt pilsoņu līdzdalības zinātniskās aktivitātes gan vispār, gan it sevišķi jauniešiem, it īpaši augstskolu studentiem un vidusskolu skolēniem, kā arī uzņēmējiem, un politisko lēmumu pieņemšanai, izveidojot komitejas nākotnei, kuras koncentrētos uz prognozēšanu un tehnoloģiju novērtēšanu;

⁽⁶⁾ ES 2021. gada stratēģiskās prognozēšanas ziņojums (COM(2021) 750 final).

Jauna pieeja tehnoloģijām un pētniecības un izstrādes politikai ES misijās

37. uzsver, ka sabiedrības un uzvedības pārveidei, kas atbalsta ES misijas mērķus, jābūt iekļaujošai un pozitīvai, plaši piemērojot prototipēšanu un eksperimentēšanu kā metodoloģisku pieeju;

38. atgādina, ka ES misiju kodols ir pētniecība un inovācija. Sarežģītās sabiedrības problēmas var risināt, tikai palielinot ieguldījumus pētniecībā un inovācijā. Gan EPT, gan rūpnieciskie pētījumi skaidri liecina ⁽⁷⁾, ka ES atpaliek no tās galvenajiem globālajiem konkurentiem uzņēmumu pētniecības un izstrādes intensitātē, it īpaši augsto tehnoloģiju nozarēs, un inovatīvu MVU paplašināšanā, kas negatīvi ietekmē ražīgumu, darbvietu radīšanu un konkurētspēju;

39. piekrīt EPT mērķiem ⁽⁸⁾ veicināt Eiropas atveseļošanas un atbalstīt tās zaļo, digitālo un sociālo pārkārtošanu, sekmējot uz inovāciju balstītu konkurētspēju un veicinot tehnoloģisko suverenitāti galvenajās stratēģiskajās jomās (piemēram, mākslīgais intelekts, robotika, kibernetika, datu ekoloģija, mikroelektronika, kvantu skaitļošana, 5G, nākamās paaudzes akumulatori, atjaunojamā enerģija, ūdeņraža tehnoloģijas, bezemisiju būvētā vide, viedā mobilitāte utt.) saskaņā ar atvērtas stratēģiskās autonomijas modeli;

40. aicina veidot uz pieprasījumu balstītu oglekļneitralitātes politiku, kas kā ilgtspējīga publiskā iepirkuma kritērijs aptvertu oglekļa pēdu un oglekļa plaukstas nospiedumu. RK norāda, ka svarīgs kritērijs ir ne tikai uz oglekļa pēda, bet arī oglekļa plaukstas nospiedums, jo tā ir jauna pieeja ietekmes uz klimatu radīšanai un aprēķināšanai, parādot klimatam draudzīgu produktu un pakalpojumu pozitīvo ietekmi ⁽⁹⁾;

41. atbalsta rūpnieciskās pētniecības, izstrādes un inovācijas oglekļa dioksīda emisiju samazināšanas pasākumus, radot jaunus paplašinātus produktus, sistēmas un citus inovatīvus risinājumus, kam ir būtiska nozīme klimata mērķu sasniegšanā, un norāda, ka bez būtiska paātrinājuma tīras enerģijas inovācijā oglekļa nulles emisiju mērķi nebūs sasniedzami;

42. atkārtoti uzsver jaunu tehnoloģiju nepieciešamību. Starptautiskās Enerģētikas aģentūras ((IEA) ziņojums ⁽¹⁰⁾ liecina, ka 25 % no oglekļa emisiju samazinājuma, kas vajadzīgs, lai Zemes klimats kļūtu ilgtspējīgs, panāks nobriedušas tehnoloģijas. Salīdzinājumam – 41 % no nepieciešamajām tehnoloģijām nāks no jaunajām tehnoloģijām agrīnā ieviešanas posmā un 34 % – no tehnoloģijām demonstrējumu posmā, prototipa posmā vai tām, kas vēl nav pat iecerētas;

43. norāda, ka SEG emisiju mērīšana ir svarīga un sarežģīta. SEG emisiju pamatmērīšanā izmanto 1. un 2. darbības jomu. Izmantojot arī 3. darbības jomu, var sasniegt neto nulles un neto negatīvos mērķus. 3. darbības joma ietver visas pārējās netiešās emisijas, kas rodas visā vērtību ķēdē;

44. uzsver, ka ES misijām ir galvenā nozīme ES prioritāšu īstenošanā, lai zaļā un digitālā pārkārtošanās kļūtu par realitāti. Eiropas Komisija ir uzsākusi EPT centru iniciatīvas izmēģinājuma posmu, lai sekmētu reģionālo sadarbību pētniecības, izstrādes un inovācijas jomā un paraugprakses apmaiņu ar mērķi maksimāli palielināt zināšanu radīšanas, aprites un izmantošanas vērtību. RK mudina ES misijas izskatīt iespēju izmantot EPT centrus kā instrumentu vietējo un reģionālo pētniecības un inovācijas ekosistēmu savienošanai un aktīvi sadarboties ar vietējiem un reģionālajiem lēmumu pieņēmējiem, kas izmēģina EPT centrus, lai attīstītu sadarbību konkrētās jomās;

45. uzsver, ka ar EPT centru sistēmu tiek mēģināts EPT un EEZ sistēmās iekļaut trūkstošos elementus, lai visā Eiropā izveidotu spēcīgu Eiropas zināšanu sabiedrību nolūkā paātrināt sabiedrības pārveidi zaļai, ilgtspējīgai un digitālai izaugsmei. EPT centru tīkls ideāli nodrošina, ka vietējās un reģionālās pētniecības, attīstības un inovācijas ekosistēmas kļūst par integrētu daļu no Eiropas mēroga pētniecības, attīstības un inovācijas ekosistēmas;

⁽⁷⁾ EPT – pētniecības un inovācijas jaunā ēra (COM(2020) 628 final).

⁽⁸⁾ EPT – pētniecības un inovācijas jaunā ēra (COM(2020) 628 final).

⁽⁹⁾ RK plenārsesija 2021. gada 1. jūlijā, atzinums “Ceļā uz klimatnoturīgu Eiropu – jaunā ES Klimatadaptācijas stratēģija” (OV C 440, 29.10.2021., 42. lpp.).

⁽¹⁰⁾ IEA “Enerģētikas tehnoloģiju perspektīvas 2020. gadam”.

46. atbalsta aktīvu vietējo ieguldījumu nodrošināšanu EPT centru integrētai īstenošanai, citiem reģionālo ekosistēmu eksperimentiem un ES misijām eksperimentos, ātrā prototipu izstrādē, testēšanā, demonstrējumos un pētniecības un inovācijas efektivitātes palielināšanā pilsētās un reģionos;

47. atzīst, ka dažādu reģionālo un vietējo atziņu, ideju un mācīšanās pārvaldība ir būtiska, lai radītu Eiropas mēroga pieeju inovatīvai rīcībai. Būtiska ir pieredzes apmaiņa starp pilsētām un reģioniem, kā arī starp visām piecām ES misijām. RK iesaka agrīnā posmā izveidot kopīgas mācīšanās tīklu, ar kura palīdzību varētu dalīties ar būtiskām atziņām gan par procesu, gan saturu, tās izvērst un nodot arī citām pilsētām/reģioniem un izplatīt citām ES misijām un Eiropā kopumā;

48. aicina Francijas prezidentūras laikā publicēt Padomes secinājumus par ES misijām, lai sniegtu arī iespēju stiprināt EPT centru koncepciju, uz kuru misijām ir jābalstās, lai tās varētu sekmīgi nostiprināt vietējā un reģionālā līmenī. Šajos secinājumos būtu arī jāuzsver, ka būtiska nozīme ir pētniecības infrastruktūrai, ko stingri atbalsta pilsētas un reģioni un kam ir izšķiroša nozīme ES misiju izvēršanā;

49. apstiprina, ka, lai gan prioritāte ir īstenot jau pieņemtās misijas, ir nepārtraukti jāapsver iespēja izveidot jaunas misijas, kad rodas nozīmīgi jauni kopīgi izaicinājumi. Ņemot vērā Eiropas Veselības ārkārtas situāciju gatavības un reaģēšanas iestādes (HERA) izveidi, būtiskais jautājums par Eiropas sabiedrības sagatavošanu veselības apdraudējumiem un krīzēm un to pārvaldību būtu jāiekļauj pārdomās par iespēju izveidot jaunu misiju, kas vērsta uz šo problēmu, ņemot vērā tās sistēmisko, visaptverošo un daudzpusējo raksturu;

RK pieredze: ES misiju un citu galveno politikas instrumentu sinerģija

50. apstiprina, ka ES misijās jāizmanto pieredze un zināšanas no pašreizējām ES iniciatīvām un programmām, lai tās darbotos sinerģiski. Lai panāktu sistēmiskas pārmaiņas, kopīgi jārada pārveidojošas ekosistēmas, balstoties uz mācīšanos un pētniecību, attīstību un inovāciju, nodrošinot starpdisciplīnu zinātnisko un darbības sinerģiju visā Eiropā un aptverot visas piecas ES misijas;

51. atkārtoti uzsver, ka ir jāmaina domāšanas veids un vairāk jācenšas atvērti strādāt kopā, kā arī jāpalielina vietējā sadarbība un Eiropas partnerības, lai radītu jaunu, uz cilvēku vērstu, ilgtspējīgu nākotni Eiropai. Potenciālās spējas ir lielā mērā atkarīgas no vietējā un reģionālā līmeņa visās Eiropas daļās. Ātrums ir būtisks. Tuvākajos gados ir jārisina sabiedrības nozīmīgākās problēmas. Zināšanas un mācīšanās tam ir pamats;

52. ierosina pievērst īpašu uzmanību pasākumiem, ko ES misijas īsteno pilsētās un reģionos un ko atbalsta RK, tostarp daudzlīmeņu pārvaldībai, finansējumam un veiksmīgai izpildei, attiecībā uz to, kā vērienīgos mērķus var efektīvi sasniegt, integrējot tos ES pētniecības un inovācijas politikā, jo īpaši pārdomātas specializācijas stratēģijās (S3/S4), EPT centros, Jaunajā Eiropas "Bauhaus" un citās svarīgākajās iniciatīvās, programmās un instrumentos, ko paredz ES daudzlīmeņu politika;

53. ir apņēmusies sadarbībā ar JRC organizēt mācību pasākumus, lai atbalstītu ES misiju darbības ar nosaukumiem "Pilsētu zinātne" un "Zinātne reģionos", veicinot plaša mēroga ietekmes pasākumus un daloties ar ES misiju rezultātiem. Īstermiņa pasākumi nav adekvāts risinājums, lai risinātu to, kas patiešām ir vajadzīgs. Noderīga darbība ir atbalstīt reģionālo nākotnes centru tīkla izveidi, lai stimulētu radošumu un uzņēmēju domāšanu un sasaistītu tos ar Jauno Eiropas "Bauhaus", ANO IAM darbu un UNESCO Nākotnes rakstpratības laboratorijām, lai nodrošinātu uzsākto iniciatīvu īstermiņa un ilgtermiņa ilgtspēju;

54. mudina padziļināt sadarbību ar Eiropas tīkliem, kas aktīvi veicina pētniecību un inovāciju sabiedrības problēmu risināšanā, piemēram, EUA, EARTO un ERRIN. Turklāt katrai ES misijai būtu efektīvi jāsadarbjas ar tās tematiskajiem tīkliem, piemēram, Eurocities un CPMR. RK plaši sadarbojas ar visiem šiem ieinteresēto personu tīkliem, lai nodrošinātu, ka ES misijas kā jauns augšupējs politikas instruments rada vēlamu ietekmi;

55. uzstāj, ka ir svarīgi uzlabot reģionu un pilsētu spējas, lai pieteiktos ES misijas finansējumam, un izmantot pieredzi, kas gūta tādās ES finansētās *plaša mēroga* iniciatīvās kā Eiropas Dzīvo laboratoriju tīkls (*ENoLL*), iniciatīva “*Vanguard*”, *Digitalising Cities, Open & Agile Smart Cities*, Pilsētu zinātnes iniciatīva un *Living-in.EU* (Eiropas ceļš uz digitālo pārveidi pilsētās un kopienās). Tas visā Eiropas Savienībā uzlabos pilsētu un reģionu noturību, reaģētspēju un aktīvu līdzdalību Eiropas reformās, kā arī veicinās iedzīvotāju iekļaušanu, kas savukārt sekmēs ES iniciatīvu ietekmi un nodrošinās plašāku un taisnīgāku resursu sadali, lai visur panāktu labāk pielāgotus nosacījumus finansējuma piesaistei no ES un trešo valstu avotiem un nonāktu attīstības avangardā;

Ar misijām kopumā saistīti ieteikumi

56. uzsver, cik svarīga ir sadarbība starp misijām visos pārvaldības līmeņos. RK uzsver, ka ES misijas kopā skaidri koncentrējas uz ilgtspējīgas un viedas nākotnes izveidi. To var panākt, pievēršoties līdzradīšanas un pētniecības, izstrādes un inovācijas risinājumiem:

- pielāgošanās klimata pārmaiņām: plūdu, mežu ugunsgrēku un citu katastrofu pārvaldība, dabā balstīti risinājumi, kritiskās infrastruktūras nodrošināšana pret klimata radītiem apdraudējumiem, monitoringa un brīdināšanas sistēmas par ietekmi uz sabiedrības veselību,
- vēzis: veselība kopumā, pastiprinot profilakses pasākumus, it īpaši veicinot veselīgas dzīves ieradumus,
- okeāni un ūdens: ūdens ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana, piesārņojuma samazināšana un virzība uz klimatneitrālu zilo ekonomiku,
- klimatneitrālas pilsētas: progress virzībā uz tādiem visaptverošiem vides, infrastruktūras un rūpnieciskajiem risinājumiem, kas veicina pilsētu klimatneitralitāti,
- augsne: ar zemes izmantošanu saistītā piesārņojuma novēršana un svaigu un veselīgu gruntsūdeņu aizsardzība jebkādos apstākļos;

57. ierosina šādus ar konkrētām misijām saistītus pasākumus, lai palielinātu ES misiju ietekmi:

a) Pielāgošanās klimata pārmaiņām

RK uzsver, ka klimatadaptācijas misijai būtu jāpilda būtiska vispārēja loma, it īpaši saistībā ar prognozēšanu un visu Eiropas dalībnieku motivēšanu aktīvi piedalīties ES misijās. Šajā misijā galvenā uzmanība būtu jāpievērš sociālajai izpratnei un sabiedrības informēšanai un vispārējai apņēmībai radīt plaša mēroga sistemātiskus risinājumus. Ar tās palīdzību būtu jārisina problēmas, kas saistītas ar rūpniecības, mājokļu un mobilitātes zaļo pārveidi. Klimata pārmaiņu radītie zaudējumi jau tagad sasniedz vidēji 12 miljardus EUR gadā, un Eiropas Savienībai būtu jāveic makrofiskālas analīzes klimata jomā, lai līdztekus klimata pārmaiņu mazināšanai pārlicinātu veikt paātrinātus pielāgošanās pasākumus. Pieejā, kas vērsta uz cilvēku aizsardzību pret klimata pārmaiņām, jāiekļauj arī sociālā dimensija un kohēzijas jautājumi.

b) Vēzis

RK uzsver augsta līmeņa globālās pētniecības nozīmi un mudina pētniekus un novatorus pastiprināt Eiropas mēroga un starpnozaru sadarbību starp ieinteresētajām personām, lai šī misija būtu sekmīga. RK uzsver, ka ir svarīgi paplašināt HPV vakcināciju un biobanku veidošanu un piekļuvi visinovatīvākajām terapijām, kā arī uzsver, ka ir svarīgi izplatīt paraugpraksi starp valstīm un reģioniem. Viena no galvenajām problēmām ir starp ES valstīm un reģioniem un to iekšienē pastāvošās atšķirības gan piekļuvei vēža pacientu aprūpei, gan pacientu dzīves kvalitātē. Tāpēc ir būtiski uzlabot piekļuvi agrīnam skrīningam, jauniem diagnostikas rīkiem un inovatīvām vēža ārstēšanas metodēm Eiropas valstīs un reģionos, un ir vajadzīgi ieguldījumi infrastruktūrā, aprīkojumā, veselības aprūpes digitālajā pārveidē, veselības aprūpes darbaspēkā un jaunos aprūpes modeļos. Vēl viens uzdevums ir piekļuve cenas ziņā pieejamai ārstēšanai un medikamentiem, kā arī individualizēta pacientu atbalsta kvalitāte un sociālā inovācija aprūpētāju atbalstīšanā.

c) Līdz 2030. gadam atjaunot mūsu okeāna un ūdeņu stāvokli

RK uzsver, ka veselīgu okeānu un ūdeņu atjaunošana un saldūdens nodrošināšana ir globāli jautājumi, kas saistīti ar īstermiņa un ilgtermiņa nākotni. Piesārņojuma problēmas var atrisināt tikai tad, ja būs uzsvērtā starptautiskā dimensija: jūras baseina – piemēram, Vidusjūras, Atlantijas, Baltijas jūras, Melnās jūras, Donavas baseina – dimensija, un pastiprinot

sadarbību starp reģioniem. Īpaša uzmanība jāpievērš Arktikas reģionam. RK aicina padarīt jūru un citus ūdeņus par jaunu, kopīgu mērķi atjaunotā Eiropas veidošanas procesa centrā; Komiteja uzsver, ka, lai sasniegtu misijas mērķus, ir būtiski īpašu uzmanību pievērst pētniecībai un tīra ūdens tehnoloģijām, un apgādes efektivitātes uzlabošanai, kā arī zilajai okeāna ekonomikai, liekot uzsvāru uz uzņēmējdarbību, ilgtspējīgu tūrismu, jūras transporta dekarbonizāciju un atkrastes atjaunojamiem energoresursiem. Tas radīs jaunas un plašas iespējas pārrobežu un inovatīvai uzņēmumu sadarbībai. RK uzsver, ka ir jāmobilizē pilsētas un reģioni, lai ap vērtību ķēdēm veidotu Eiropas tīklus, kas apvienotu vietējās jūras inovāciju ekosistēmas, un lai jūrniecības nozarēs radītu inovācijas.

d) *Klimatneitrālas un viedas pilsētas*

RK uzsver, ka Eiropai ir vajadzīgas aktīvas līderpilsētas, lai kopīgi radītu jaunus steidzamus risinājumus un apmainītos ar eksperimentu rezultātiem ar citiem – ir jāiesaista visas pilsētas un reģioni visā Eiropā. Līderpilsētas būtu jāizmanto kā inovācijas centri, kas kopīgi izstrādā citiem izplatāmus un tieši piemērojamus risinājumus, kuri līdz 2050. gadam būtu jāizplata visām pārējām Eiropas pilsētām, lai tām palīdzētu pāriet uz klimatneitralitāti. Pilsētas, kas pieteikušās, bet nav atlasītas, ES Komisijai būtu jāapvieno paplašinātā grupā, lai tās daudzējādā ziņā varētu izmantot līderpilsētu sasniegumus un rezultātus, tostarp tieši piemērot reproducējamus risinājumus. Jau esošās sekmīgās programmas un projekti vai saistītās “zaļās iniciatīvas” ir uzskaitītas šīs misijas īstenošanas plāna pielikumā. Gūtā pieredze būtu jāizmanto par pamatu, lai izstrādātu daudzlīmeņu ceļvežus virzībā uz pilsētu klimatneitralitāti. Būtu jāizmanto vairākus dalībniekus iekļaujošas pārveides kopienas ar kopīgiem instrumentiem, tādējādi novēršot to, ka katra kopiena darbojas viena pati. RK uzsver, ka iesaistītās pilsētas gatavo klimata pilsētu līgumus – tas ir uz pieprasījumu balstīts process, kas dotu iespēju rast vietējus risinājumus, bet tam vajadzīgs spēcīgs valsts un reģionālā līmeņa atbalsts.

e) *Augsnes kurss Eiropai*

RK uzsver nepieciešamību izmantot sistēmisku domāšanu un uz instrumentiem balstītu pārveides pārvaldību, tostarp pētniecību, attīstību un inovāciju un mācīšanos, lai sasniegtu augsnes misijas mērķus, kas aptver visu veidu zemes izmantojumus, un meklēt jaunus veidus, kā īstenot vērienīgāku ES KLP politikas pārveidi. Lai palielinātu oglekļa dioksīda piesaisti lauksaimniecībā un oglekļa sekvestrēšanu mežos, ir būtiski pārveidot lauksaimnieciskās ražošanas sistēmas un izveidot starptautiskas dzīvo laboratoriju kopas, jo tas ietekmēs misijas sekmīgu īstenošanu. Lauku un pilsētvidē ir vajadzīgi pasākumi, lai atbalstītu biodaudzveidību un iedzīvotāju vēlēšanos iegādāties meža bioproduktus, ilgtspējīgu un vietēji iegūtu pārtiku. Vēl viens svarīgs jautājums saistībā ar augsnes misijas mērķu atbalstīšanu ir par to, kā panākt, lai meža darbības kļūtu pievilcīgas un ekonomiski ilgtspējīgas, taču nezaudētu ienesīgumu.

RK nozīme, atbalstot Eiropas un pasaules mēroga pārmaiņas

58. uzsver, ka cilvēkiem, kas dzīvo un strādā pilsētās un reģionos, un visām ES misijas darbībām jābūt vērstām uz cilvēkiem – sākot no uzņēmējiem, akadēmisko aprindu un valdību pārstāvjiem un beidzot ar jebkura vecuma un izcelsmes iedzīvotājiem. RK, JRC un citi attiecīgie dalībnieki pārzina dažādas efektīvas un pārbaudītas pilsoņu līdzdalības tehnoloģijas, sākot no uzņēmējdarbības atklājumiem līdz sabiedrības inovāciju noietnēm, kas jāizmanto, lai nodrošinātu iedzīvotāju iesaistīšanos;

59. pauž gatavību sasniegt vietējās kopienas, lai palielinātu informētību par ES misijām kā tādām un palīdzētu to īstenošanai sadarboties ar Eiropas iedzīvotājiem un uzņēmumiem;

60. uzsver, ka ES misijas būs veiksmīgas tikai tad, ja tiks novērsta plaisa starp zināšanām un inovāciju Eiropā un uzsvērtā plaisa starp Eiropu un ASV inovācijas jomā. Galvenā uzmanība jāpievērš vērienīgiem, konkrētiem un iekļaujošiem reālās dzīves pasākumiem, izmantojot pētniecības un izstrādes rezultātus;

61. uzsver, ka jaunās norises pētniecības, attīstības un inovācijas jomā ir priekšnoteikums ES misiju sekmīgai darbībai. Tas nozīmē jaunus, plašus risinājumus, lai nodrošinātu papildināmību un veicinātu sinerģiju ar Savienības pētniecības un inovācijas pamatprogrammām un citām Savienības un globālām programmām un fondiem. Jauns solis ir EPT centru sistēmas izmēģināšana – tam būtu jāveicina visu attiecīgo ES pētniecības, izstrādes un inovācijas iniciatīvu izmantošana reģionālās politikas veidošanā, šīs iniciatīvas uzskatot par būtisku šā procesa daļu;

62. norāda, ka ES misiju īstenošana veicinās vietējo un reģionālo vadību ne tikai ES, bet arī visā pasaulē. Reģionu komitejai, stiprinot pilsētu un reģionu nozīmi Pilsētu mēru paktā un citos globālos tīklos, būtu jārada sinerģija starp ES misijām un ANO IAM pasākumiem un kampaņām *Race to Zero* un *Race to Resilience*. ES pilsētu un reģionu globālās līderības stiprināšana var arī atbalstīt RK centienus panākt vietējo un reģionālo pašvaldību oficiālu atzīšanu UNFCCC satvarā un gatavojoties COP 27;

Kritiski svarīgo veiksmes faktoru apkopojums

63. atgādina, ka Eiropai ir jāstiprina sava globālā konkurētspēja, pamatojoties uz zināšanām, Eiropas mēroga partnerībām, spējām un talantiem, lai strādātu nākotnes labā – iekļaujoša pieeja, lai iesaistītu visus. Eiropai ir iespēja uzņemties pasaules līdera lomu, īstenojot sadarbības politiku, lai sasniegtu IAM, un cīnoties pret klimata pārmaiņām;

64. uzsver, ka ES misiju galvenais uzdevums ir reāla rīcība. Pētniecība ir būtiska, lai rastu jaunus risinājumus un noteiktu labākos turpmākos ceļus – atbilstoša piemērošana ir būtiska, lai sasniegtu rezultātus. ES misijas būs veiksmīgas, ja to īstenošanu atbalstīs vietēja veicinoša ekosistēma. Tas attiecas ne tikai uz tehnoloģijām un pētniecību; galvenokārt šeit ir runa par cilvēkorientētu pieeju, kas veido kompetences, novērš vietējos riskus un ļauj piekļūt labākajiem Eiropas mēroga resursiem. Ilgspējīgu risinājumu līdzradīšanā neaizstājama loma ir cilvēciskajiem inovācijas aspektiem;

65. norāda, ka ES misijas ir būtiskas, lai atbalstītu Eiropas pārveidi par zaļāku, veselīgāku, iekļaujošāku un noturīgāku kontinentu. Lai sasniegtu vērienīgos mērķus, katrai ES misijai jādarbojas kā plašam darbību portfelim. Šie Eiropas portfeli jāveido, pamatojoties uz visaptverošiem un saskaņotiem reģionāliem un vietējiem darbību portfeliem, tostarp integrētiem pētniecības projektiem, politikas un likumdošanas pasākumiem un īstenošanas pasākumiem vietējā līmenī;

66. mudina līdzfinansēt un atbalstīt pilsētu un reģionu ikdienas darbu vērtību radīšanas un salīdzinošās mācīšanās jomā, lai paplašinātu labākos procesus un darbības iedzīvotāju ikdienas labklājības nodrošināšanai. Demonstrējumu kopienu uzdevums ir būt par pionieriem, izstrādātājiem un sistēmisko pārmaiņu pirmajiem pārbaudītājiem attiecībā pret visām pārējām kopienām;

67. ir gatava sadarboties ar ES misijām, lai salīdzinošo novērtēšanu un salīdzinošo mācīšanos starp paraugpilsētām/reģioniem un citiem padarītu pievilcīgu. Finansēšanas instrumentiem jābūt elastīgiem un inovatīviem un jāatbalsta pilsētu/reģionu patiesās intereses;

68. uzsver, ka galvenie jautājumi ir par to, kā pilsētas un reģioni iemācās organizēt nepieciešamās darbības un kā šīs darbības piesaista privātas rūpniecības un citas investīcijas. EPT centru tīkls ideāli nodrošina, ka vietējās un reģionālās pētniecības, attīstības un inovācijas ekosistēmas kļūst par integrētu daļu no Eiropas mēroga pētniecības, attīstības un inovācijas ekosistēmas;

69. aicina uzlabot sabiedrības un tehnoloģiju prognozējamību un pastiprināt sadarbību, jo tas ir izšķirošs panākumu faktors, lai paātrinātu rūpniecības un citus ieguldījumus oglekļa neitralitātes un citu ES misijas mērķu sasniegšanai. Uz uzdevumiem orientēta politika ir piemērota, lai stiprinātu augšupējo dimensiju ES unikālajā daudzlīmeņu pārvaldības sistēmā: gūto pieredzi var aktīvi izplatīt, un tā tiks izplatīta visās dalībvalstīs. Ir nepieciešams padziļināt ES misiju mērķu apsvēršanu un integrēšanu turpmāko tiesību aktu izstrādē; kā piemērus varētu minēt oglekļa cenu noteikšanu un paketi "Gatavi mērķradītājam 55 %";

70. uzsver, ka ES līmeņa rūpniecības un inovācijas politikas jaunākās pamatnostādnes, plāni un nepieciešamās jaunās zinātniskās un tehniskās zināšanas un inovācijas ir jāintegrē ES misijās un, izmantojot efektīvu augšupēju zināšanu pārvaldību un citas darbības, jāattīsta un jāpārvērš reālos risinājumos un praksē;

71. ir atzinusi, ka ir vajadzīgas ES misiju digitālās platformas, lai paātrinātu zināšanu pārnesi un pārvaldību, atbalstītu virtuālo sadarbību un partnerību veidošanu, vienkāršotu finansēšanas procesus u. c. Tās ir jāveido kopā ar pilsētu un reģionu pārstāvjiem;

72. secina, ka jauni atbilstīgi un efektīvi darba procesi ir būtiski, lai nodrošinātu ES misiju panākumus. Šajos procesos ir jāņem vērā pieredze, kas gūta atvērtās inovācijas 2.0. iniciatīvā, dažādās “četrkāršās spirāles” iniciatīvās un daudzās citās iniciatīvās un saistīta ar centieniem kopīgi izveidot pievilcīgu nākamās paaudzes līdzdalības pārvaldību. Ir jāiesaista viss iedzīvotāju loks – no jauniešiem līdz vecāka gadagājuma cilvēkiem. Misijas darbībās būtu jāņem vērā atšķirīgi dažādu paaudžu aspekti un jārada inovatīvi un atbildīgi veidi kā panākt līdzdalību, kas vajadzīga, lai veidotu ilgtspējīgu Eiropas nākotni.

Briselē, 2022. gada 27. aprīlī

*Eiropas Reģionu komitejas
priekšsēdētājs*

Apostolos TZITZIKOSTAS

Eiropas Reģionu komitejas atzinums “Eiropas Veselības ārkārtas situāciju gatavības un reaģēšanas iestāde”

(2022/C 301/06)

Ziņotājs: *Christophe CLERGEAU* (FR/PSE), Luāras reģionālās padomes loceklis**IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ****Vispārīgas piezīmes**

1. Eiropas Reģionu komiteja atgādina, ka 2020. gada martā tās vadība aicināja Eiropas Komisiju un dalībvalstis izveidot Eiropas veselības aizsardzības mehānismu⁽¹⁾ un ka šo ideju Komiteja ir izvērsusi vēlāk 2020. gadā atzinumā par “ES Veselības jomas ārkārtas mehānismu”⁽²⁾; Komiteja konstatē, ka paziņojumā COM(2021) 576 Komisija no tā smēlusies iedvesmu.

Debates par Veselības ārkārtas situāciju gatavības un reaģēšanas iestādes (HERA) izveidi notiek apstākļos, kad Covid-19 epidēmija turpinās, un tas vairāk nekā jebkad agrāk ir pamats noteikt veselību par Eiropas Savienības prioritāti. Tomēr HERA izveides mērķis ir plašāks un attiecas uz jebkāda veida – liela mēroga un/vai pārrobežu – risku cilvēku veselībai, kā arī aptver gan gatavības krīzēm, gan krīzes pārvarēšanas posmu, gan izaicinājumus saistībā ar prevenciju un sabiedrības un teritoriju noturību, un tas viss jāskata plašākā Ukrainas kara kontekstā, kam ir milzīga ietekme uz veselības aprūpes pakalpojumiem, infrastruktūru un pārrobežu sadarbību, kura jau bija ļoti saspringta un izsmelta Covid pandēmijas smagākajā laikā

2. Eiropas Reģionu komiteja atbalsta to, ka tiek izveidota HERA, t. i., iestāde, kas atbild par gatavību veselības krīzēm un to pārvarēšanu, taču norāda, ka jāņem vērā, no vienas puses, tas, ka par profilaksi, sabiedrības veselību un veselības aprūpi, sagatavotību krīzēm un krīžu pārvarēšanu galvenokārt ir atbildīgas dalībvalstis, un, no otras puses, reģionu svarīgā loma, jo divās trešdaļās ES dalībvalstu veselības aprūpes sistēmas ir decentralizētas un darbojas saskaņā ar atšķirīgām procedūram. Komiteja uzstāj, ka ir vajadzīga kopīga pieeja iedzīvotāju aizsardzībai, savukārt Komisijas rīcība joprojām ir sadrumstalota starp vairākiem lēmumu pieņemšanas centriem, un ka Eiropas Savienībai jāsniedz atbalsts dalībvalstīm un reģioniem.

3. Veselības krīzes neatkarīgi no to izcelsmes rada draudus iedzīvotājiem, kurus tās skar ļoti nevienlīdzīgā veidā, kā arī var būt bīstamas pašai Eiropas integrācijai, ja ES nespēj uz tām ātri, efektīvi, saskaņoti un solidāri reaģēt. Covid-19 krīze ir smags pārbaudījums gan ES iedzīvotāju solidaritātei, gan iekšējā tirgus integritātei, gan sadarbībai Šengenas zonā. Eiropas Reģionu komiteja uzskata, ka krīze ir parādījusi arī to, ka “dalībvalstis centrālā vai reģionālā un vietējā līmenī nevar pietiekami labi īstenot” ES mērķus attiecībā uz drošu situāciju veselības jomā un iedzīvotāju aizsardzību un ka tāpēc lielāka ES iesaiste šajā jomā atbilst subsidiaritātes principam⁽³⁾.

4. Kaut gan veselības un aprūpes sistēmu pārvaldība ir valstu kompetencē, Eiropas Komisijai ir būtiska loma iedzīvotāju veselības un vienotā tirgus aizsardzības jomā saskaņā ar Līgumiem, kuros par vienu no pamatprasībām ir izvirzīta iedzīvotāju veselības un Kopienas *acquis* aizsardzība. Šāda rīcība jāīsteno ciešā sadarbībā ar dalībvalstīm, un tas ir pamatots iemesls aktīvi iesaistīt arī Eiropas Parlamentu. Eiropas Reģionu komiteja vēlas paust savu viedokli šajās debatēs, jo, pirmkārt, šīs krīzes apstākļos vietējā līmeņa rīcība ir būtiska, lai nodrošinātu iedzīvotāju aizsardzību, otrkārt, tāpēc, ka daudziem reģioniem ir nozīmīgas pilnvaras veselības jomā, un, visbeidzot tāpēc, ka reģionu atbalsts inovācijai un rūpniecībai ir būtisks elements, kas ļautu nodrošināt pretlīdzekļus krīzes pārvarēšanai.

(1) <https://cor.europa.eu/lv/news/Pages/COVID-19-CoR-President-calls-for-a-EU-Health-Emergency-Mechanism-to-support-regions-and-cities.aspx>

(2) OV C 440, 18.12.2020., 15. lpp.

(3) <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:12008M005:LV:HTML>

HERA darbības joma, tās pārvaldība un izvēršanas ceļš

5. Eiropas Reģionu komiteja atbalsta ļoti plašu *HERA* darbības jomu, kā to ir ierosinājusi Komisija, vienlaikus respektējot citu pašreizējo struktūru kompetences⁽⁴⁾. Mērķis ir novērst pandēmiskas, bioloģiskas, vidiskas, radioloģiskas vai nezināmas izcelsmes dabisku, nejaušu vai tīšu, tostarp ar teroraktiem saistītu, apdraudējumu cilvēku veselībai.

6. Komiteja uzsver, ka ne tikai darbības joma, bet arī *HERA* pasākumu klāsts ir ļoti plašs, jo tas ir saistīts ar risku apzināšanu un analīzi pirms krīzes, proaktīvu pasākumu veicināšanu, sabiedrības un reģionu spēju stiprināšanu krīžu pārvarēšanā, pārvarēšanas scenāriju noteikšanu, kuri ietver atbilstošus reaģēšanas pasākumus, rūpniecības, pētniecības un inovācijas ekosistēmas stiprināšanu, kas ļautu izstrādāt un ieviest atbilstīgus pretlīdzekļus, un, visbeidzot, nodrošināt šo pretlīdzekļu pieejamību visās ES pilsētās un reģionos, kā arī visiem iedzīvotājiem.

7. Ņemot vērā šos milzīgos izaicinājumus, Eiropas Reģionu komiteja pauž bažas par *HERA* spēju sekmīgi pildīt savus uzdevumus.

8. Lai gan *HERA* kā Komisijas iekšējā dienesta izveide ir jāuzskata par pragmatisku izvēli, kas ļaus raiti virzīt uz priekšu darbu un pēc iespējas labāk koordinēt dažādas Komisijas darbības, šai izvēlei vajadzētu būt tikai pagaidu risinājumam, kurš piemērotā brīdī jāpārskata. Komisijas iekšējā dienesta statuss nedrīkst kavēt pieņemt darbā specializētus un augsta līmeņa darbiniekus, kas vajadzīgi, lai sagatavotos veselības krīzēm un pārvarētu tās. Svarīgi ir nodrošināt lēmumu pieņemšanas autonomiju saskaņā ar subsidiaritātes un proporcionālītātes principiem, kas ir būtiska, lai neatkarīgi analizētu riskus un nekavējoties veiktu nepieciešamos pasākumus cilvēku dzīvības aizsardzībai.

9. 10. februārī publicētajā 2022. gada rīcības plānā ir paredzēts gada budžets 1,3 miljardu euro apmērā, kas ir pozitīvs signāls, bet tas neatbilst budžeta prognozēm 6 miljardu euro apmērā 6 gadiem. Uzmanīgāk ielūkojoties šajā gada budžetā, redzams, ka būtiska nozīme piešķirta pretpasākumu pirkšanai un Eiropas krājumu veidošanai un apsaimniekošanai (675,5 miljoni euro), bet citu Eiropas civilās aizsardzības pasākumu finansēšanas ietekme nav minēta; atbalstam, kas tiks sniegts jaunām ražošanas spējām (160 miljoni euro); un pētniecības programmām "Apvārsnis Eiropa" ietvaros (350 miljoni euro), no kurām lielākā daļa nav jaunas. Līdz ar to risku prognozēšanas pasākumiem un veselības aizsardzības sistēmu pielāgošanai atliek tikai 100 miljoni euro.

10. *HERA* pārvaldība ir trešais vājais punkts. Pārvaldībā ir iesaistīta tikai Komisija un dalībvalstis, Eiropas Parlamentam atvēlot novērotāja statusu un no *HERA* pastāvīgajām struktūrām izslēdzot visas ieinteresētās personas: pilsētas, reģionus, kā arī pilsoniskās sabiedrības dalībniekus. Šāda pārvaldība nav ne adekvāta, ne efektīva, jo, lai sagatavotos krīzēm un tās pārvarētu, ir vajadzīgs plašs dalībnieku un speciālo zināšanu klāsts. Pilsētas, reģioni, veselības aprūpes speciālisti visā daudzveidībā, pacientu apvienības, citi nozīmīgi zinātnes un pētniecības nozares dalībnieki, veselības aizsardzības un solidaritātes NVO ir neaizstājamas veiksmīgā krīzes pārvarēšanā un pilnīgi noteikti ir jāņem vērā. Dažādām ieinteresētajām personām vajadzētu vismaz būt pastāvīgajiem locekļiem konsultatīvajā padomē, kurai būtu jāsniedz ieteikumi *HERA* vadības struktūrām un kura būtu jāiesaista dažādos *HERA* darba aspektos.

11. Eiropas Reģionu komiteja atzīst valstu kompetenču prioritāti un Komisijas un dalībvalstu kopīgā darba izšķirošo nozīmi, taču prasa Komisijai un Padomei atgriezties pie atvērtas un iekļaujošas koordinācijas metodes ar ieinteresētajām personām un ļaut vietējo un reģionālo pašvaldību pārstāvjiem un Eiropas Parlamentam pilnībā pildīt savu lomu neatkarīgi no juridiskiem apsvērumiem.

12. *HERA* operatīvā darbība, šķiet, ir vērsta uz medicīnisko pretlīdzekļu nodrošināšanu. Tomēr krīžu pārvarēšanā svarīgi ir arī daudzi citi aspekti, it īpaši profilakses un civilās aizsardzības jomā. Eiropas Reģionu komiteja uzskata, ka termins "pretlīdzekļi" būtu jāattiecinā uz visām zālēm un farmācijas precēm un to aktīvajām vielām, kā arī uz visām antibiotikām, vakcīnām, testiem un diagnostiku, medicīniskām ierīcēm un iekārtām, individuālajiem aizsardzības līdzekļiem, slimnīcu un reģionu aprīkojumu, kā arī informācijas sistēmām un infekciju slimību un jauno kontaminantu uzraudzības sistēmām. Visi minētie resursi ir vajadzīgi, lai pārvarētu krīzes un aizsargātu cilvēkus un viņu veselību;

⁽⁴⁾ Konkrēti, Ārkārtas reaģēšanas koordinācijas centrs (ERCC – Civilā aizsardzība), Eiropas Zāļu aģentūra (EMA) un Eiropas Slimību profilakses un kontroles centrs (ECDC).

13. Komiteja prasa vienlīdz lielu uzmanību pievērst sabiedrības noturības attīstīšanai un kopīgai krīžu un katastrofu pārvarēšanas kultūrai. Šajā sakarā lielāks atbalsts būtu jāsniedz ES civilās aizsardzības mehānismam, kura budžetu nevajadzētu samazināt līdz ar HERA izveidi. Termina "ārkārtas situācija" iekļaušanai HERA nosaukumā nevajadzētu radīt neskaidrības vai likt HERA dublēt krīzes pārvarēšanas pasākumus, kas jau izstrādāti Eiropas civilās aizsardzības mehānisma ietvaros, kura stūrakmens ir Komisijas Ārkārtas reaģēšanas koordinēšanas centrs (ERCC). Ir vajadzīga ļoti cieša koordinācija un skaidrs funkciju sadalījums starp šiem abiem Komisijas instrumentiem, kurus nākotnē varētu savstarpēji saskaņot. Turklāt ir nepieciešams nošķirt pasākumus, kas paredzēti pārskatītajā tiesību aktā par pārrobežu veselības apdraudējumiem – par kuru pašlaik savstarpēji apspriežas Padome un Parlaments –, un Eiropas Zāļu aģentūras (EMA) un it īpaši Eiropas Slimību profilakses un kontroles centra (ECDC) uzdevumus.

14. HERA daudzgadu stratēģiskā plāna izstrāde ir absolūta prioritāte, un tajā jāiesaista arī Eiropas Parlaments, pilsētas un reģioni, kā arī ieinteresētās personas. Šajā plānā būtu jānosaka resursu apjoms, kas vajadzīgs, lai HERA varētu efektīvi veikt savus daudzus uzdevumus, jāapraksta tās izveides posmi un jāparedz uzraudzības rādītāji. Stratēģiskajā plānā būtu arī jāprecizē sadarbības mehānismi starp HERA un citiem ES reaģēšanas instrumentiem, tostarp Eiropas Zāļu aģentūru (EMA), Eiropas Slimību profilakses un kontroles centru (ECDC) un civilās aizsardzības mehānismu, un jānorāda, kā tos stiprināt, lai pilnībā nodrošinātu to lomu koordinācijā ar HERA.

Sagatavot Eiropu krīzēm un katastrofām un efektīvi aizsargāt visus iedzīvotājus visās ES pilsētās un reģionos

15. Covid-19 pieredze liecina, ka efektīva rīcība nav iespējama bez kopīgas reaģēšanas ES līmenī un ka tā ir jāpielāgo dažādām valstu, reģionu un vietējo pašvaldību vajadzībām un apstākļiem. HERA ir jātiecas uz augstu un konverģentu ES mērķu sasniegšanu iedzīvotāju aizsardzībā no krīzēm. Patlaban Covid-19, gluži pretēji, izceļ nevienlīdzību starp reģioniem un sociālo nevienlīdzību attiecībā uz piekļuvi aprūpei un vakcinācijai, un šī nevienlīdzība vājina reaģēšanu uz veselības krīzēm un apdraud Eiropu kopumā.

16. Eiropas Reģionu komiteja vēlas, lai HERA analizētu reģionu un iedzīvotāju neaizsargātību pret veselības krīzēm. Šādā analizē ir jāņem vērā pieejamie krājumi visā Eiropā un operatīvās spējas sasniegt visus iedzīvotājus, bet prioritārā kārtā tos, kuru veselība ir vistrauslākā, un tos, kuri dzīvo atstumtības un nestabilitātes situācijā. Jāanalizē arī veselības sistēmu, slimnīcu un pārējo veselības aprūpes iestāžu spēja palielināt savu kapacitāti krīzes gadījumā, lai pēc iespējas turpinātu plānoto aprūpi, vienlaikus uzņemot papildu pacientus krīzes kontekstā.

17. Tādēļ Komiteja uzskata, ka HERA sadarbībā ar pārējām ES kompetentajām iestādēm ir jā sagatavo veselības drošības neaizsargātības pārskats (*health safety vulnerability scoreboard*) un kopā ar dalībvalstīm un reģioniem jāizstrādā programmas reaģēšanai uz dažādām ārkārtas situācijām, kā arī veselības sistēmu spriedzes testa (*stress test*) programmas. Pamatojoties uz šo testu rezultātiem, Komisijai un Padomei būtu jāizstrādā ieteikumi dalībvalstīm un reģioniem, kuri būtu jāpārtrauca, lai dalībvalstis un reģioni stiprinātu savas veselības sistēmas, reģionu reaģēšanas spēju veselības jomā un vajadzības gadījumā nodrošinātu dažādu iedzīvotāju grupu vienlīdzīgu veselības aizsardzību.

18. Tāpat HERA būtu jāpalīdz izstrādāt ar "Apvārsnis Eiropa" saistītas pētniecības programmas, kas paredzētu pasākumus visneaizsargātākajām iedzīvotāju grupām (cilvēki, kas saskaras ar nabadzību vai atstumtību, minoritātes, bēgļi, vardarbībā cietušās sievietes, veci cilvēki un cilvēki ar invaliditāti, cilvēki ar komorbiditāti utt.), kuri, kā liecina Covid-19 pandēmijas laikā gūtā pieredze, bieži vien ir pirmie upuri. Šajās pētniecības programmās būtu arī īpaši jāpievēršas nevienlīdzībai attiecībā uz vecu cilvēku piekļuvi veselības aprūpei, bērnu un jauniešu garīgajai veselībai, slimnīcu un vietējo veselības aprūpes iestāžu savstarpējai papildināmībai un inovācijām, tostarp digitālajām, veselības sistēmu organizēšanā. Programmās vienmēr ir jābūt iekļautai dzimumu līdztiesības pieejai, kas nodrošina, ka tiek pienācīgi ņemtas vērā sieviešu vajadzības.

19. Iedzīvotāju sagatavošana turpmākām katastrofām un epidēmijām ir galvenais izaicinājums, kura risināšanā HERA ir jāsniedz ieguldījums. ES līmenī vajag arī stiprināt un koordinēt programmas sabiedrības veselības profilaksei, veselības veicināšanai un digitālās nevienlīdzības un dezinformācijas apkarošanai. Šiem veselības profilakses pasākumiem jābūt transversāliem attiecībā uz visām publiskās politikas jomām. HERA darbība ir jāiekļauj programmas "ES – veselībai" ietvaros definētā spēcīgākā Eiropas preventīvajā politikā, kas būtu jāstiprina un kurā būtu vairāk jāņem vērā arī garīgās veselības, invaliditātes un hronisku slimību novēršanas problemātika.

20. Ar pētniecisku darbību palīdzību ir arī jāizdara konkrēti secinājumi par Covid krīzi un karu Ukrainā. Būtu jāveic pasākumi, kuru mērķis ir veselības aizsardzības sistēmu agrīnā reaģēšana un paātrināta pretpasākumu izvēšana konkrētajā vietā (moduļu slimnīcas, mobilas un vienkāršotas medicīniskās ierīces, mobilās medicīniskās vienības, “mazie” vakcinācijas centri, kvalificēta medicīniskā personāla pieejamība pietiekamā skaitā u. c.).

21. Īpaša uzmanība būtu jāpievērš specifiskajiem izaicinājumiem, ar kuriem saskaras attāli lauku apvidi, kalnu apgabali un tālākie reģioni. Jāatzīmē, ka šis pasākumu kopums lielā mērā izpaliek no HERA darba plāna 2022. gadam. Eiropas Reģionu komiteja to vērtē negatīvi un aicina jau 2023. gadā to novērst.

22. Eiropas Reģionu komiteja uzskata, ka šis pasākumu kopums neapdraud dalībvalstu kompetenci, bet, gluži pretēji, dod iespēju katrai valstij sadarboties ar reģioniem efektīvāk aizsargāt savus iedzīvotājus.

23. Eiropas Komisijas veikta sīki izstrādāta analīze par veselības aprūpes tēriņiem, kas pandēmijas gados veikti no kohēzijas un atveseļošanas un noturības mehānisma līdzekļiem, varētu būt noderīga turpmāko krīžu pārvaldībai. Valstu, reģionālo un vietējo iestāžu labā prakse varētu tikt ņemta vērā arī turpmāko veselības krīžu novēršanas un pārvarēšanas pasākumu izstrādē.

24. Eiropas Reģionu komiteja prasa, lai veselības sistēmas un sagatavotības krīzēm stiprināšanai paredzētajiem izdevumiem, kuri var tikai pieaugt, tiktu piemērota īpaša pieeja Eiropas pusgada ietvaros, ka arī raudzīties, lai šie izdevumi pastāvīgi būtu tiesīgi saņemt kohēzijas politikas līdzekļus saskaņā ar investīciju iniciatīvu reaģēšanai uz koronavīrusu. Komiteja pauž bažas par to, ka veselības aprūpes izdevumi līdz šim ir veidojuši tikai ļoti nelielu daļu no atveseļošanas plāna, un aicina palielināt atbalstu pilsētu un reģionu noturībai un aprīkojumam veselības un civilās aizsardzības jomā.

25. Komiteja atgādina, ka, līdztekus Eiropas Savienībai un dalībvalstīm, arī pilsētām un reģioniem būtu jāuzņemas aktīva loma, izstrādājot šīs jaunās pieejas iedzīvotāju aizsardzībai. Tas vēl jo vairāk attiecas uz gadījumiem, kad pilsētām un reģioniem ir īpašas pilnvaras veselības jomā un kad tās pārvalda slimnīcu un veselības aprūpes sistēmu. Šī loma ir jāatzīst gan valstu, gan ES līmenī saskaņā ar aktīvas subsidiaritātes principu.

Secinājumi, kas izdarāmi saistībā ar Ukrainā notiekošo karu

26. Eiropas Reģionu komiteja ir gandarīta par HERA dalību Ukrainas bēgļu vakcinācijas kampaņā Eiropas Savienībā un par šīs iestādes atbalstu Savienības civilās aizsardzības mehānismam, kas ar farmācijas rūpniecības un veselības aizsardzības ministriju atbalstu garantē vakcīnas bērniem un citu svarīgu medicīnisko preču piegādi.

27. Eiropas Reģionu komiteja uzskata, ka Ukrainā notiekošais karš ir spēcīgs atgādinājums tam, ka Eiropai ir jābūt sagatavotai dažādām krīzēm: tikpat negaidīti, cik pie mums sākās Covid-19 krīze, ir sācies arī bruņotais konflikts Eiropas Savienības kaimiņvalstī. Tā ietekme uz veselības aizsardzības sistēmām, īpaši centrālajā un austrumu Eiropā, turpina palielināties, un tai ir uzmanīgi jāseko līdzi, lai nepieļautu nonākšanu līdz kritiskajam punktam. Bez kavēšanās ir jāpilsnveido HERA spēja analizēt un prognozēt, lai nākamā nenovēršamā katastrofa Eiropas Savienību nepārsteigtu nesagatavotu.

28. Tāpēc Komiteja atkārtoti apstiprina, ka visās dalībvalstīs un visos ES reģionos par prioritāti ir jāizvirza uzdevums stiprināt veselības aizsardzības sistēmu spējas ātri pielāgoties neparedzētiem notikumiem. Lai tas īstenotos, tagad vēl vairāk nekā iepriekš prioritāri pasākumi ir veselības drošības neaizsargātības pārskats un veselības sistēmu spriedzes testa programmas.

29. Eiropas Reģionu komiteja aicina pievērst uzmanību riskam, kuru rada gan pakļautība radiācijai civilās kodolinfrastruktūras iespējumu bojājumu dēļ, gan hronisku slimību, tostarp vēža un HIV, ārstēšanas atlikšana (Ukrainā ir viens no visaugstākajiem HIV izplatības līmeņiem Eiropā); šis apdraudējums varētu skart arī uzņemošo valstu veselības aizsardzības sistēmas.

30. Ukrainā notiekošā kara dēļ Eiropas Savienībā ir ieradušies vairāki miljoni nevakcinējušos cilvēku, tāpēc ir jāstiprina starptautiskā sadarbība, lai, pirmām kārtām, mūsu kaimiņvalstīm nodrošinātu piekļuvi pretpasākumiem un it īpaši vakcīnām. Eiropas Reģionu komiteja pauž bažas, ka HERA 2022. gada darba plānā šie pasākumi ir nepiemēroti.

Rūpniecības un publiskā iepirkuma politika veselības jomā

31. Eiropas Reģionu komiteja atzinīgi vērtē iniciatīvas, kas kopš krīzes sākuma uzsāktas, lai paātrinātu pretlīdzekļu pieejamību, kā arī Padomes regulas projektu par krīzes pārvarēšanas pasākumiem. Tomēr Komiteja uzskata, ka pašreizējie priekšlikumi vēl nav pietiekami, lai efektīvi sagatavotos veselības krīzēm.

32. Komiteja uzstāj, ka ir vajadzīga rūpniecības un inovācijas politika vēl pirms sākas krīzes un ka ir noteikti jāizveido jauns regulatīvs un rīcības satvars, kas nodrošinātu ES suverenitāti veselības jomā un tās spēju rūpnieciski ražot pētniecības un inovācijas produktus.

33. Komiteja uzskata, ka Eiropas Savienībai ir jānodrošina sev iespējas savā teritorijā ražot svarīgākos pretlīdzekļus, kas lielā mērā ir kopīgi dažādu krīžu veidu pārvarēšanai. Šīs zāles (tostarp tajās iekļautās aktīvās sastāvdaļas), medicīniskās ierīces, testus, diagnostikas līdzekļus un pamataprīkojumu Eiropā nav iespējams ražot bez proaktīvas publiskā iepirkuma politikas, kas absorbē potenciāli augstākas piegādes izmaksas. Šobrīd nav nekādu norāžu par to, kā ES noteikumi un darbības principi ļaus sasniegt šo būtisko mērķi.

34. Komiteja ir nopietni satraukta par to daudzo uzņēmumu grūtībām, kuri pēc publisko iestāžu pieprasījuma krīzes sākumā veica ieguldījumus, lai saražotu trūkstošās preces, bet šodien ir pamesti, jo preces tiek iepirkas ārpus Eiropas Savienības. Komiteja uzskata, ka secinājumi par krīzi nav izdarīti un ka šis jautājums ir steidzami jārisina. Tā pieprasa, lai valstu un Eiropas stratēģiskie krājumi vienmēr, kad tas ir iespējams, tiktu veidoti un atjaunoti, izmantojot Eiropā ražotas preces.

35. Tāpēc Eiropas Reģionu komiteja prasa Eiropas Komisijai apsvērt un ierosināt atbilstošu tiesisko regulējumu, kas pieļautu atbrīvojumu no valsts atbalsta un publiskā iepirkuma noteikumiem, īpaši attiecībā uz svarīgiem pretlīdzekļiem. Pasākumiem, kas pašlaik tiek īstenoti mikroshēmu jomā (Eiropas Mikroshēmu akts), vajadzētu būt iespējamiem arī veselības jomā.

36. Ar šādu jaunu tiesisko regulējumu būtu jāpadara elastīgāki publiskā iepirkuma (it īpaši inovatīvā publiskā iepirkuma) noteikumi, jāpastiprina ārvalstu investīciju kontrole un jārada iespēja sniegt tiešo atbalstu, kas būtu pietiekams efektīvai medicīnas inovāciju, piemēram, vakcīnu, izstrādes paātrināšanai un laišanai tirgū. Faktiski pašlaik Eiropas Savienība juridiski nevar veikt tāda paša veida pasākumus kā Apvienotā Karaliste vai Amerikas Savienotās Valstis, un tas apdraud tās piekļuvi vakcīnām.

37. Eiropas Reģionu komiteju satrauc tas, ka tiek zaudēts daudz laika un ka kopā ar HERA 2022. gada darba plāna publikāciju nav sāka saistīta iniciatīva, un Komiteja aicina Komisiju nekavējoties iesniegt priekšlikumu Parlamentam un Padomei.

38. Eiropas Reģionu komiteja ir iepazinusies ar jaunākajiem panākumiem pētniecības un inovācijas strukturēšanas jomā saistībā ar sagatavošanos veselības krīzēm. Piemēram, ES prezidentvalsts Francija spēcīgi atbalsta projektu, kas ir svarīgs visas Eiropas kopējām interesēm (IPCEI) un kura mērķis ir stiprināt veselības nozares rūpniecības politiku un iegūt Savienībai šajā jomā stratēģiskas pozīcijas, kas veicinātu inovāciju dažādos veselības nozaru segmentos. Savukārt Komisija 2021. gadā ir uzsākusi konsultācijas, lai programmas "Apvārsnis Eiropa" 2023.–2024. gada darba programmas ietvaros uzsāktu Eiropas publiskā sektora (*public-public*) partnerību saistībā ar sagatavošanos pandēmijām un koordinētu dalībvalstu īstenoto pētniecību. Tomēr pašlaik nav satvara, kas nodrošinātu to programmas "Apvārsnis Eiropa" pasākumu kopējo konsekvenci, kuri varētu dot ieguldījumu HERA uzdevumu īstenošanā un 1,7 miljardus euro lielajā budžetā, lai gan abu iepriekšējo pamatprogrammu gaitā pandēmiju un vakcīnu pētījumiem tika mobilizēti 4 miljardi euro. Tāpēc Eiropas Reģionu komiteja uzskata, ka:

- ir jāizveido plurālistiska HERA zinātniskā padome, kurā būtu iesaistītas ieinteresētās personas un kuras uzdevums būtu noteikt zinātniskās prioritātes un pētniecības un inovācijas ceļvedi, kura izpilde būtu programmas "Apvārsnis Eiropa" uzdevums,
- programmas "Apvārsnis Eiropa" ietvaros budžets ir pastiprināti jāizmanto, lai reaģētu uz HERA pētniecības un inovācijas vajadzībām,
- ir jāuzsāk pārdomas par jaunās "misijas" izveidi, kas būtu paredzēta, lai sagatavotos un pārvaldītu veselības krīzes un kas dotu iespēju programmā "Apvārsnis Eiropa" piemērot transversālu pieeju, zinātnisku un operatīvu koordināciju un iesaistīt visas ieinteresētās personas, īpašu uzmanību pievēršot publiskā un privātā sektora partnerību veicināšanai.

39. Par vienu no augstākajām *HERA* prioritātēm būtu jānosaka pētījumi par rezistenci pret antimikrobiāliem līdzekļiem. Pārmērīga antimikrobiālo līdzekļu izmantošana lopkopībā un cilvēku veselības aizsardzībā ir kā bumba ar laika degli. Ja vistuvākajā laikā netiks atrasts risinājums to aizstāšanai, ļoti iespējams, ka drīz nonāksim situācijā, kad nebūs nedz zāļu, ar kurām ārstēt, nedz iespēju palīdzēt. Gandrīz visas pēdējās desmitgadēs tirgū laistās jaunās antibiotikas ir 20. gs. 80. gados atklāto antibiotiku grupu variācijas. Revīzijas palātas 2019. gada ziņojums⁽⁵⁾ liecina, ka pagaidām Komisija nav panākusi nekādus pārliecinošus rezultātus. Tāpēc ir svarīgi gan stiprināt preventīvās veselības aprūpes dienestus, lai tie varētu koordinēt visus dalībniekus, kas iesaistīti antibiotiku izmantošanas kontrolē vietējā, slimnīcu un kopienas līmenī, gan veikt ieguldījumus jaunu antibiotiku un alternatīvu profilakses metožu pētniecībā.

40. Jauns tiesiskais satvars dotu iespēju veidot stratēģisku partnerību starp Savienību un farmācijas uzņēmumiem un attiecīgi vairāk ņemt vērā vispārējās intereses mērķus veselības aprūpes jomā. Ar Eiropas Savienības tiešo atbalstu būtu jāpanāk Eiropas industrializācija, privileģēta piekļuve produktiem un tiesības ietekmēt pretlīdzekļu cenu un licencēšanas politiku.

41. Šajā saistībā būtu arī jāapsver paredzētie pētniecības un inovācijas pasākumi un *HERA* loma. Ir nekavējoties jāuzlabo šīs sadaļas īstenošana pamatprogrammā "Apvārsnis Eiropa", lai ātri nodrošinātu *HERA* ar pētniecības un inovācijas ceļvedi, kas ļautu precizēt, kā tās budžetā tiks izlietoti no minētās programmas piešķirtie 1,8 miljardi euro.

42. Eiropas Reģionu komiteja uzsver, ka nekavējoties jāstiprina to mazo un vidējo uzņēmumu (MVU) tīkls, kas inovatīvi darbojas medicīnisko pretlīdzekļu un visu veidu ierīču un aprīkojumu jomā, kuri ļauj aizsargāt iedzīvotājus un pārvarēt krīzes. Pirmām kārtām ir jāatbalsta uzņēmumu izveide un inovācija, un tas ir pilsētu un reģionu kompetencē; pēc tam ir jāpalīdz tiem izvērst darbību un veidot spējas veikt klīniskos izmēģinājumus un ražot produktus Eiropā.

43. Tas nozīmē, ka ir vajadzīgas ievērojamas investīcijas un attiecīgo uzņēmumu kapitāla palielināšana. Lai labāk strukturētu ES inovācijas ekosistēmu pretlīdzekļu izstrādei un veselības krīžu pārvarēšanai, šķiet nepieciešams iesaistīt Eiropas Inovācijas padomi, kā arī stiprināt reaģēšanas instrumentus riska un attīstības kapitāla jomā, tādējādi ļaujot inovatīviem uzņēmumiem attīstīties un vienlaikus saglabāt saikni ar Eiropu. Ar šiem reaģēšanas instrumentiem jāpanāk, ka pretlīdzekļu izstrādes un ražošanas industriālais risks tiek dalīts.

44. Medicīnisko pretlīdzekļu efektivitāte nav nodalāma no pārdomātākas klīnisko izmēģinājumu pārvaldības, kurā tiek ievēroti ētikas un personas datu aizsardzības noteikumi. *HERA* ir jāpiedāvā spēcīgāks satvars sadarbībai ar Eiropas Zāļu aģentūru, kas nodrošinātu klīnisko izmēģinājumu koordināciju vidējā un lielā mērogā, jo Covid-19 krīzes kulminācijas brīdī šādas koordinācijas ļoti pietrūka. Tādas iniciatīvas kā *Vaccelerate* un *HERA incubator* ir daudzsoļošs sākums šo nepilnību novēršanai, tomēr vēl ir jāizveido skaidrākas operatīvās saiknes ar valstu pārvaldes iestādēm, kas dotu iespēju ātrāk likvidēt visus tiesiskos un protokola kārtības radītos šķēršļus. Līdz ar jaunās Eiropas farmācijas stratēģijas izskatīšanu ir jāpanāk būtiskas pārmaiņas, it īpaši klīnisko izmēģinājumu atļauju centralizācija attiecībā uz tiem medikamentiem, kuriem ir nepieciešama atļauja laišana ES tirgū.

45. Ārkārtīgi svarīga ir arī pētniecības infrastruktūra. Tā kā runa ir par smaga pārrobežu mēroga veselības apdraudējuma apkarošanu, ir svarīgi, lai būtu pieejama piemērota analīžu veikšanas infrastruktūra, augstas veiktspējas datori, epidemioloģiskās izpētes datu repozitoriji un pilni kohortas pētījumi, lai analizētu jaunus apdraudējumus un iespējamus reaģēšanas modeļus.

Starptautiska rīcība, kuras pamatā ir profilakse un solidaritāte

46. Eiropas Reģionu komiteja uzskata, ka Eiropas interesēs ir rīkoties, ja parādās jauni veselības apdraudējumi, un ierobežot ES pakļautību riskiem. Tādēļ *HERA* jābūt iespējai strādāt tiklā ar daudziem partneriem (tostarp starptautiskajā līmenī ar Apvienoto Nāciju Organizāciju un Eiropas Padomi) un sadarbībā ar attiecīgajām valstīm arī iesaistīties ārpus ES robežām, tiklīdz ir konstatēti riski, mobilizējot ievērojamus resursus. Šai sadarbībai būtu jāaptver arī sagatavošanās posms un, konkrēti, jāparedz profilakses un aizsardzības trūkuma samazināšanas pasākumi un sabiedrības sagatavošana krīzēm. Ar šādu mērķi *HERA* būs jāizveido partnerības ar pilsoniskās sabiedrības pārstāvjiem, vietējām un starptautiskajām NVO un daudzpusējām organizācijām, kuras ir iesaistītas risku novēršanas programmu īstenošanā.

⁽⁵⁾ <https://www.eca.europa.eu/lv/Pages/DocItem.aspx?did=%7b8892C8C4-6776-4B27-BE36-C181456EED71%7d>

47. Atteikšanās no vakcīnu un citu medicīnisko izstrādājumu intelektuālā īpašuma tiesībām nav pietiekams risinājums, ja mazāk attīstītās valstis nespēj patstāvīgi attīstīt ražošanu. Eiropas Reģionu komiteja aicina vajadzības gadījumā regulēt dažu zāļu cenas un noteikt farmācijas nozarei pienākumu izsniegt ražošanas licences, kā to ierosinājusi Pasaules Tirdzniecības organizācija (PTO). Komiteja prasa, lai Savienības politika veicinātu tādu produktu izstrādi, kas ir piemēroti vismazāk attīstīto valstu specifiskajam kontekstam. Komiteja vēlas, lai ES apņemtos īstenot aktīvu tehnoloģiju tālāk nodošanas un vietējās ražošanas atbalsta politiku un sniegtu plašu tiešo atbalstu ar mērķi palīdzēt nodrošināt iedzīvotāju veselības aizsardzību visur, kur tas vajadzīgs.

48. Eiropas Reģionu komiteja konstatē, ka Eiropas pilsoņi vēlas, lai Savienības loma veselības aizsardzības jautājumos būtu daudz spēcīgāka. Tas atbilst arī RK nostājai. Komiteja konstatē, ka pašreizējais izteikti ierobežojošais līgumu 168. panta formulējums tam šobrīd ir šķērslis, un uzskata, ka pēc konferences par Eiropas nākotni ES darba kārtībā būtu jāiekļauj jautājums par Eiropas pilnvaru stiprināšanu veselības aizsardzības jomā. Ar ES pilnvarām iekšējā tirgus jomā jau tagad būtu jāpaver iespēja paplašināt ES rīcību veselības aizsardzības jomā, stiprināt programmu "ES – veselībai", un Eiropas Savienības veselības ministriem būtu regulāri jātiekas īpašā Padomes *ad hoc* struktūrā, nevis tikai divas reizes gadā Nodarbinātības, sociālās politikas, veselības un patērētāju tiesību aizsardzības padomes (EPSCO) blakussanāksmē.

Briselē, 2022. gada 27. aprīlī

*Eiropas Reģionu komitejas
priekšsēdētājs*

Apostolos TZITZIKOSTAS

Eiropas Reģionu komitejas atzinums “ES ekonomika pēc Covid-19. Ietekme uz ekonomikas pārvaldību”

(2022/C 301/07)

Ziņotājs:	Elio DI RUPO (BE/PSE), Valonijas reģiona ministru prezidents
Atsauces dokuments:	Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Centrālajai bankai, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai, Reģionu komitejai “ES ekonomika pēc Covid-19. Ietekme uz ekonomikas pārvaldību” COM(2021) 662 final

IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ

EIROPAS REĢIONU KOMITEJA

1. atzinīgi vērtē Eiropas Komisijas paziņojumu “ES ekonomika pēc Covid-19. Ietekme uz ekonomikas pārvaldību” un tajā pausto Komisijas atvērtību ekonomikas un fiskālo noteikumu reformai, citastarp ņemot vērā Covid-19 krīzes ietekmi; atzinīgi vērtē arī pieteikumu 2022. gada vidū iesniegt likumdevīgu priekšlikumu;
2. uzskata, ka ES ekonomikas pārvaldības reformā ir jāņem vērā arī pilsoņu priekšlikumi, kas apspriesti konferencē par Eiropas nākotni;
3. atgādina par 2020. un 2021. gada barometra ziņojumos⁽¹⁾ iekļautajiem konstatējumiem, ka Covid-19 krīzes daudzdimensionālā ietekme ir asimetriska un tai ir teritoriāla dimensija; šī ietekme padziļina dažas iepriekš pastāvošās atšķirības starp reģioniem, dalībvalstīm un dalībvalstīs. Ir jāpatur prātā, ka vietējās un reģionālās pašvaldības joprojām ir pirmajās līnijās ne tikai pandēmijas un tās seku novēršanā, bet arī tādu pasākumu īstenošanā, kuru mērķis ir atbalstīt iedzīvotājus un uzņēmumus un sagatavoties pakāpeniskai un ilgtspējīgai atveseļošanai;
4. norāda, ka iedzīvotāji visā Eiropas Savienībā vērsas pie publiskajām iestādēm, dalībvalstīm, reģioniem un vietējām un reģionālajām pašvaldībām, aicinot palīdzēt viņiem tikt galā ne tikai ar Covid-19 pandēmijas sekām, bet arī ar zaļo un digitālo pārkārtošanos, uz ko tiecas ES, un patlaban arī ar Ukrainas kara sekām;
5. uzsver, ka dažās dalībvalstīs jau pirms Covid-19 krīzes bija vērojama ievērojama neveikto investīciju uzkrāšanās, piemēram, infrastruktūras atjaunošanas un ēku renovācijas jomā, un ka publiskās investīcijas tika atliktas, lai finansētu krīzes pārvarēšanu; tomēr, jo ilgāk šīs investīcijas tiek atliktas, jo dārgākas tās kļūst;
6. konstatē, ka Eiropas Savienībā iestājies izšķirošs brīdis un ka tai ir jāatrod veidi un līdzekļi, kā nodrošināt ES iedzīvotāju kohēziju un labklājību;

Reakcija uz krīzi

7. atzinīgi vērtē Eiropas pagaidu atbalsta instrumenta bezdarba risku mazināšanai ārkārtas situācijā (*SURE* programmas) panākumus, kuru finansē ar Eiropas Komisijas emitētajām obligācijām, un prasa Komisijai veikt atbilstošus turpmākus pasākumus, iesniedzot Balto grāmatu, kurā, balstoties uz *SURE* programmas novērtējumu, būtu izklāstīti iespējamie politikas pasākumi pastāvīga ES bezdarba pārapsūtināšanas mehānisma ieviešanai;
8. atzinīgi vērtē arī panākumus saistībā ar *NextGenerationEU* emitētajām zaļajām obligācijām, kas ir pasaulē lielākās zaļo obligāciju emisijas un kas palīdzēs finansēt investīcijas klimata jomā, izmantojot Atveseļošanas un noturības mehānismu (ANM);

⁽¹⁾ Eiropas Reģionu komiteja, Gadskārtējais ES reģionālais un vietējais barometrs 2020. gadā, 2020. gada 12. oktobris, un Gadskārtējais ES reģionālais un vietējais barometrs 2021. gadā, 2021. gada 12. oktobris.

9. atkārtoti pauž atbalstu Stabilitātes un izaugsmes pakta (SIP) vispārēja izņēmuma klauzulas aktivizēšanai, kas eurozonas vēsturē notika pirmo reizi; šai aktivizēšanai ir bijusi svarīga loma dalībvalstu, reģionu un vietējo un reģionālo pašvaldību reaģēšanā uz šo krīzi, paverot iespēju pilnībā izmantot publiskos budžetus, lai mazinātu Covid-19 pandēmijas sekas, it īpaši sociālās sekas;

10. uzsver, ka karš Ukrainā ir parādījis, cik svarīga Eiropas Savienībai ir enerģētiskā neatkarība, un ka ir jāpaātrina enerģētikas pārkārtošana; tomēr pauž bažas par to, ka, Taksonomijas regulā gāzi un kodolenerģiju klasificējot kā ilgtspējīgu enerģiju, tiks radīti stimuli, kas ir pretrunā straujai atjaunīgo energoresursu izmantojuma izvēršanai;

11. pauž nožēlu par to, ka šo pasākumu rezultātā ir palielinājies valsts parāds: valsts parāda līmenis 2020. gadā palielinājās par 13 procentpunktiem, sasniedzot 92 % no IKP Eiropas Savienībā kopumā un 100 % eurozonā ^(?);

12. uzskata: ja pašreizējā ekonomikas pārvaldības satvarā un, ņemot vērā enerģētikas krīzi, ģeopolitisko nestabilitāti un atveseļošanās no Covid-19 pandēmijas, SIP vispārēja izņēmuma klauzula tiktu inaktivēta, pieprasītā parāda samazināšana nozīmētu atgriešanos pie taupības politikas un tādējādi radītu milzīgas ekonomiskās, sociālās un vidiskās izmaksas; tādēļ prasa vispārējās izņēmuma klauzulas piemērošanu turpināt tikmēr, kamēr nav pēc iespējas ātrāk ieviests pārskatīts ekonomikas pārvaldības satvars;

13. atbalsta Eiropas Fiskālās padomes vērtējumu, ka ir jāveic SIP reforma, lai panāktu valsts parāda ilgtspēju, un jāparedz galvenais darbības noteikums – periodisks publisko izdevumu maksājums –, lai pakāpeniski samazinātu parāda attiecību līdz pieņemamam līmenim tādā tempā, kas pielāgots valsts apstākļiem ^(?);

Pārskatīts pārvaldības satvars

14. uzsver, ka Eiropas ekonomikas pārvaldības satvars būtiski ietekmē visus pārvaldības līmeņus un it īpaši vietējās un reģionālās pašvaldības, kas atbild par gandrīz vienu trešo daļu no publiskajiem izdevumiem un par vairāk nekā pusi no publiskajām investīcijām Eiropas Savienībā kopumā (ar ievērojamām atšķirībām starp dalībvalstīm) ⁽⁴⁾;

15. atkārtoti norāda, ka SIP un citiem pašreizējā ES ekonomikas pārvaldības satvara elementiem piemīt pieci būtiski trūkumi: nevēlama procikliska ietekme, liela sarežģītība, efektivitātes un rezultativitātes trūkums, ar ilgtspējīgu attīstību un labbūtību saistītu rādītāju nepietiekama vērtība ņemšana, kā arī pārredzamības un demokrātiskās leģitimitātes trūkums;

16. uzskata, ka pārskatītajam ES ekonomikas pārvaldības satvaram jānodrošina pārredzama politikas veidošana, kurā būtu iesaistīts Eiropas Parlaments un valstu parlamenti un – atkarībā no dalībvalstu iekšējām kompetencēm – parlamentārās asamblejas, kurām ir likumdošanas pilnvaras. Ir arī jānodrošina vietējo un reģionālo pašvaldību, sociālo partneru, pilsoniskās sabiedrības un akadēmiskās kopienas iesaiste;

17. uzskata, ka šajā pārskatītajā satvarā ir jāņem vērā arī ļoti augstais valsts parāda līmenis, kas jāpazemina pakāpeniski, jo vienas dienas laikā to nevarēs būtiski samazināt sakarā ar Covid-19 krīzi, izmaksām saistībā ar dabas katastrofām un citiem ārkārtas apstākļiem, lielajām atšķirībām starp dalībvalstīm un dalībvalstu iekšienē, jauno makroekonomisko situāciju (ļoti zemas vai pat negatīvas obligāciju likmes, monetārās politikas ierobežojumi, kā arī liela nenoteiktība attiecībā uz inflāciju, procentu likmēm un darba tirgu), nepieciešamību izvairīties no taupības politikas, kā arī sakarā ar vidiskajām, enerģētiskajām, tehnoloģiskajām un sociālajām prioritātēm;

18. atkārtoti uzsver savu nostāju, ka nodokļu jautājumos jāatsakās no vienprātīgas lēmumu pieņemšanas, lai Eiropas Savienībai ļautu pieņemt nepieciešamos lēmumus ar kvalificētu balsu vairākumu tāpat kā citās rīcības jomās, jo tas nodrošinās progresu cīņā pret nodokļu režīma ļaunprātīgu izmantošanu un pavērs iespēju informācijas apmaiņai starp dalībvalstīm. Šāds nosacījums joprojām respektēs valsts, reģionālā vai vietējā līmeņa pilnvaras iekasēt nodokļus un noteikt nodokļu likmes;

^(?) Eiropas Komisija, "Eiropas ekonomikas prognoze, 2021. gada rudenis" (dokuments angļu valodā), Iestāžu dokuments Nr. 160, 2021. gada novembris.

^(?) Sk. Eiropas Fiskālās padomes 2021. gada ziņojumu: <https://bit.ly/3HqqvIQ> (angļu valodā).

⁽⁴⁾ 2018. gada skaitļi. Avoti: Eurostat, datu kodi: TEC00023 un TEC00022.

19. vēlreiz uzsver, ka valstu valdībām, kā arī reģionālajām un vietējām pašvaldībām un iedzīvotājiem jāspēj skaidri saprast piemērojamus noteikumus; šajā sakarā atzinīgi vērtē Komisijas nostāju par labu vienkāršotiem fiskālajiem noteikumiem, kuros izmanto novērojamus rādītājus; atgādina, ka vēl jo svarīgāk ir integrēt cikliski pielāgotu pretciklisku stabilizāciju;

20. uzskata, ka pārvaldības satvaram, kura mērķis ir nodrošināt stabilu budžetu, ir jābalstās ne tikai uz pamatotiem izdevumiem, bet arī stabiliem un līdzsvarotiem ieņēmumiem; atgādina, ka Eiropas Savienībā izvairīšanās no nodokļu maksāšanas un krāpšana nodokļu jomā ik gadu atņem valstu budžetiem vairākus simtus miljardu euro un ka viens no galvenajiem jautājumiem, kuru atbalsta vislielākais ES iedzīvotāju skaits, ir cīņa pret krāpšanu nodokļu jomā ar aktīvāku ES rīcību;

21. uzskata, ka ekonomikas pārvaldības pamatā jābūt līdzsvaram starp rādītājiem, kas saistīti ar budžeta disciplīnu, un sociālās kohēzijas, infrastruktūras un vispārējas tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojumu nodrošināšanas visiem iedzīvotājiem, kā arī sabiedrības veselības un labbūtības rādītājiem; tāpēc uzskata: atbilstoši makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūrai (MNNP), kas ietver daudzveidīgākus rādītājus, tostarp bezdarba līmeni, reformētajā ekonomikas pārvaldībā ir jāņem vērā arī citi vidiskie un sociālie mērķi; šie apsvērumi nedrīkst palikt otrajā plānā salīdzinājumā ar rādītājiem, kas saistīti ar budžeta disciplīnu;

22. no jauna ierosina paplašināt MNNP, iekļaujot tajā papildu rādītājus, kas attiecas uz reģionālajām atšķirībām, un uzskata, ka tajā varētu arī ņemt vērā progresu, kas gūts ilgtspējīgas attīstības mērķu (IAM) īstenošanā, jo tie aptver ne tikai vides aizsardzību, bet arī sociālus, ekonomikas un pārvaldības kritērijus, kurus atbalsta 193 valstis visā pasaulē;

23. norāda, ka dalībvalstu makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūru ietvaros veiktajiem korektīvajiem pasākumiem dažādos reģionos ir atšķirīga ietekme un tie ir īpaši nelabvēlīgi reģionos ar mazāk diversificētu ekonomiku, piemēram, tālākajos reģionos, kuros ir strukturāli un ārkārtēji ierobežojumi, kas noteikti LESD 349. pantā. Šie reģioni ir ļoti jutīgi pret ārējiem satricinājumiem, un sašaurinošai ekonomikas politikai šajos reģionos ir lielāka ietekme uz ieguldījumu un nodarbinātības samazināšanos;

Publisko investīciju pārdomāta veicināšana

24. joprojām uzskata, ka publisko investīciju straujais kritums pēc eirozonas krīzes daļēji notika ES ekonomikas pārvaldības satvara dēļ, jo tajā nav pietiekami nošķirti kārtējie izdevumi un ilgtermiņa investīciju izdevumi; laikposmā no 2009. līdz 2018. gadam publiskās investīcijas Eiropas Savienībā kopumā samazinājās par 20 % attiecībā pret IKP; vietējo un reģionālo pašvaldību veiktās investīcijas samazinājās gandrīz par 25 % un vairākās dalībvalstīs, kuras krīze skāra vissmagāk, – par 40 % vai vairāk⁽⁵⁾; uzskata, ka ir obligāti jāizvairās no šāda scenārija atkārtošanās pēc Covid-19 krīzes; vietējā un reģionālajā līmenī veiktās investīcijas var izšķiroši sekmēt ekonomikas atveseļošanu;

25. atgādina, ka Eiropas Fiskālā padome ir konstatējusi, ka dalībvalstīs ar augstu publisko investīciju līmeni bija tendence to ievērojami samazināt pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras laikā⁽⁶⁾ un arī pati Komisija ir norādījusi, ka budžeta struktūra nav novērsusi investīciju kritumu⁽⁷⁾;

26. norāda, ka jau atzinumā par 2015. gada skaidrojošo paziņojumu par šo tematu⁽⁸⁾ RK puda uzskatu, ka SIP paredzētais elastīgums investīciju jomā ir pārāk ierobežojošs un ierobežots. Turklāt to bija pieprasījušas tikai divas dalībvalstis, un pat šajos gadījumos tam bija tikai minimāla ietekme;

⁽⁵⁾ Eurostat, datu kods: TEC00022.

⁽⁶⁾ Eiropas Fiskālā padome, *Assessment of EU fiscal rules with a focus on the six and two-pack legislation* (ES fiskālo noteikumu novērtējums, galveno uzmanību pievēršot sešu un divu tiesību aktu kopumam, pieejams angļu valodā), 76. lpp.

⁽⁷⁾ Eiropas Komisija, "Ekonomikas pārvaldības pārskats" (COM(2020) 55 final, 2020. gada 5. februāris).

⁽⁸⁾ RK atzinums "Elastīguma vislabākā izmantošana saskaņā ar Stabilitātes un izaugsmes pakta noteikumiem" (dokuments COR-2015-01185) (OV C 313, 22.9.2015., 22. lpp.), ziņotāja: Olga Zrihen (BE/PSE), pieņemts 2015. gada 9. jūlijā.

27. uzsver, ka tajā pašā laikā ES saskaras ar milzīgām finansējuma vajadzībām, lai reaģētu uz galvenajiem pašreizējiem izaicinājumiem: pēc Komisijas aplēsēm ir vajadzīgi 650 miljardi gadā zaļās un digitālās pārkārtošanās īstenošanai vien ⁽⁹⁾, kā arī gandrīz 200 miljardi gadā sociālajai infrastruktūrai ⁽¹⁰⁾;

28. uzskata, ka pašreizējā ārkārtas investīciju nepieciešamības kontekstā atturēšana no publisko – arī vietējo un reģionālo pašvaldību – investīciju deficīta finansēšanas (kā paredzēts pašreizējā finanšu shēmā) var stimulēt investīciju nepietiekamību, kaitējot nākamajām paaudzēm un nākotnes mērķiem, tādiem kā ES mērķi klimata jomā;

29. atzinīgi vērtē to, ka Komisija beidzot skaidri atzinusi, ka pārvaldības satvaram ir jāveicina investīcijas un it īpaši zaļās, digitālās un izturētspēju vairojošas publiskās investīcijas;

30. atkārtoti pauž savu vairākkārt izteikto prasību ievērot līdzfinansēšanas “zelta likumu”, proti, strukturālajos, publiskajos vai tiem pielīdzinātajos izdevumos, kā tie definēti Stabilitātes un izaugsmes paktā, neietvert tos publiskos izdevumus, ko dalībvalstis un pašvaldības tērē kā struktūrfondu un investīciju fondu līdzfinansējumu saskaņā ar attiecīgajiem ES līdzfinansējuma ierobežojumiem; uzsver, ka publiskās pārvaldes ieguldījumi, piemēram, tie, kas sekmē ilgtspējīgu zaļo, digitālo un sociālo pārkārtošanos un Eiropas konkurētspējas saglabāšanu, ir svarīgi nākamajām paaudzēm un tāpēc, vērtējot publiskās pārvaldes ieguldījumus, attieksmei pret tiem vajadzētu būt atbilstoši;

31. uzsver, ka, ņemot vērā strukturālo un investīciju fondu atbalstīto projektu veidu, šāds līdzfinansējuma “zelta likums” automātiski būtu īpaši atbalstošs centienos pārvarēt pašreizējos lielos izaicinājumus un īstenot Eiropas prioritātes. To vidū ir ekonomiskā, sociālā un teritoriālā kohēzija, noturības stiprināšana, sociālās, vides un digitālās politikas īstenošana u. c. Labvēlīga attieksme pret tām finanšu shēmā tādējādi stiprinātu Eiropas rīcībpolitiku vispārējo saskaņotību;

32. aicina Komisiju, kad tā, ņemot vērā Covid-19 radīto kaitējumu ekonomikai un budžetam, būs koriģējusi savus priekšlikumus, nākt klajā ar Balto grāmatu par pārskatītu ekonomikas pārvaldību, kuras pamatā, iespējams, būtu šādas līdzsvarota budžeta normas ieviešana saskaņā ar attiecīgajiem ES līdzfinansējuma ierobežojumiem. Komisijai novērtējumā būtu jāņem vērā arī citi instrumenti, piemēram, noteikums par izdevumiem, kas, balstoties uz ekonomikas izaugsmes tendencēm un parāda līmeni, ierobežo kopējo valdības izdevumu ikgadējo pieaugumu un var kalpot, lai saglabātu sabiedrības uzticēšanos, palielinot pārredzamību, samazinot administratīvo slogu un panākot līdzsvaru starp budžeta disciplīnu un pietiekamas publisko ieguldījumu spējas saglabāšanu;

33. atgādina, ka šādi izdevumi būtībā ir ES vispārējas nozīmes investīcijas ar pierādītu sviras efektu ilgtspējīgas izaugsmes un teritoriālās kohēzijas stiprināšanā;

34. aicina ieviest arī zaļo un sociālās kohēzijas “zelta likumu”, kas no pārskatiem ļautu izslēgt publiskās investīcijas projektos, kuru mērķis ir sekmēt pāreju uz ekoloģiski, ekonomiski un sociāli ilgtspējīgu sabiedrību, kā noteikts ilgtspējīgas attīstības mērķos un zaļajā kursā, ņemot vērā, ka šādas investīcijas ir atzītas par īpaši nozīmīgām ne tikai saistībā ar atveseļošanu pēc Covid-19 krīzes, bet arī lai nodrošinātu nākamo paaudžu labklājību un dzīves kvalitāti;

35. uzskata, ka vēl viens risinājums varētu būt vietējo un reģionālo pašvaldību sektora atbrīvošana no Stabilitātes un izaugsmes pakta noteikumu piemērošanas. 2019. gadā publiskie ieguldījumi šajā sektorā Eiropas Savienības līmenī sasniedza 49,2 % no visiem publiskajiem ieguldījumiem ⁽¹¹⁾, savukārt Eiropas Savienības vietējo pašvaldību sektora bruto parāds ir tikai 6,0 % no Eiropas Savienības iekšzemes kopprodukta ⁽¹²⁾, tāpēc tas nav liela valstu parāda cēlonis. Turklāt vietējo pašvaldību sektors uzņemas parādsaistības tikai investīciju veikšanai, nevis makroekonomikas stabilizēšanai ar kārtējiem izdevumiem, un vietējās pašvaldības ir pakļautas iekšējai budžeta kontrolei, ko veic reģionālās vai valsts iestādes. Komiteja visnotaļ mudina Komisiju apsvērt iespēju atbrīvot vietējās pašvaldības no Stabilitātes un izaugsmes pakta noteikumu piemērošanas;

⁽⁹⁾ Eiropas Komisija, “ES ekonomika pēc Covid-19. Ietekme uz ekonomikas pārvaldību” (COM(2021) 662 final, 2020. gada 19. oktobris).

⁽¹⁰⁾ Eiropas Komisija, *Commission Staff Working Document: Identifying Europe's recovery needs* (Komisijas dienestu darba dokuments “Eiropas atveseļošanas vajadzību identificēšana”, angļu valodā) (SWD(2020) 98 final, 2020. gada 27. maijs).

⁽¹¹⁾ Avots: Eurostat valstu konti.

⁽¹²⁾ Avots: Eurostat valstu konti.

36. uzskata, ka kopumā ir jāņem vērā princips “nekaitēt kohēzijai”, kas iekļauts Komisijas paziņojumā par Astoto kohēzijas ziņojumu; lai nodrošinātu kohēzijas politikas un citu ES politikas jomu savstarpēju papildināmību un sinerģiju, tādējādi izvairoties gan no konverģences procesa apgrūtināšanas, gan no reģionālo atšķirību palielināšanās;

37. aicina Komisiju līdz 2022. gada beigām iesniegt leģislatīvu priekšlikumu par ekonomikas pārvaldības satvara pārstrādāšanu, it īpaši pamatojoties uz minēto “zelta likumu” ieviešanu, ko papildinātu noteikums par izdevumiem, kurš var nodrošināt līdzsvaru starp budžeta disciplīnu un pietiekamas publiskās ieguldījumu spējas saglabāšanu;

38. tomēr, lai nodrošinātu valdību atzīto izdevumu atbilstību kādam no “zelta likumiem”, ierosina to piemērošanu stingri uzraudzīt divos līmeņos: neatkarīgo valsts fiskālo padomju līmenī un Eiropas Fiskālās padomes līmenī, kura iesniegs publiskus gada ziņojumus Padomei un Eiropas Parlamentam;

Pamatos pārskatīts Eiropas pusgads

39. atgādina, ka ekonomikas pārvaldībai, kas praksē tiek īstenota, izmantojot Eiropas pusgada koordinācijas ciklu, trūkst efektivitātes un rezultativitātes reformu veikšanā;

40. uzsver arī, ka ES tiesību aktos nekad nav bijis definēts Eiropas pusgada ietvaros apsvērto reformu tvērums, it īpaši to pamatotība un pievienotā vērtība ES līmenī. Šāda nedefinēšana ierobežo iespējamo mijiedarbību starp valstu līmenī veiktajām reformām un ES politiku (finanšu tiesību akti un programmas) un ir problemātiska saistībā ar subsidiaritātes principu;

41. uzskata, ka Eiropas pusgadam ir jābūt satvaram, kas – uz līdztiesīgiem pamatiem un sinerģijā ar tā ekonomiskajiem un budžeta mērķiem – ļauj īstenot vides un sociālās kohēzijas prasības, kuras noteiktas Apvienoto Nāciju Organizācijas ilgtspējīgas attīstības mērķos (IAM), ko ES un tās dalībvalstis ir apņēmušas sasniegt līdz 2030. gadam;

42. pauž stingru pārliecību, ka tās priekšlikums par rīcības kodeksu vietējo un reģionālo pašvaldību līdzdalībai Eiropas pusgadā⁽¹³⁾ var labot Eiropas pusgada efektivitātes un rezultativitātes trūkumu, vairāk ņemot vērā vietējo un reģionālo situāciju, un ka minētā priekšlikuma īstenošana joprojām ir nepieciešama, it īpaši tāpēc, ka valstu plāni ANM kontekstā daļēji balstās uz konkrētām valstīm adresētiem ieteikumiem Eiropas pusgada ietvaros;

43. uzskata, ka šāda divējāda Eiropas pusgada pārorientēšana gan attiecībā uz tā mērķiem, gan darbības procesiem var stiprināt tā demokrātisko lēģitimitāti un ES ekonomikas pārvaldības satvaru kopumā, kas joprojām ir pārāk vājš.

Briselē, 2022. gada 27. aprīlī

*Eiropas Reģionu komitejas
priekšsēdētājs*

Apostolos TZITZIKOSTAS

⁽¹³⁾ RK atzinums “Eiropas pusgada pārvaldības uzlabošana. Rīcības kodekss vietējo un reģionālo pašvaldību līdzdalībai” (dokuments COR-2016-05386) (OV C 306, 15.9.2017., 24. lpp.), ziņotājs: Rob Jonkman (NL/ECR), pieņemts 2017. gada 11. maijā.

Eiropas Reģionu komitejas atzinums “Globāla minimāla nodokļu līmeņa nodrošināšana starptautiskām grupām Savienībā”

(2022/C 301/08)

Galvenais ziņotājs:	Federico BORGNA (IT/PSE)
Atsauces dokuments:	Priekšlikums Padomes direktīvai par globāla minimāla nodokļu līmeņa nodrošināšanu starptautiskām grupām Savienībā COM(2021) 823 final

I. IETEIKUMI GROZĪJUMIEM

1. grozījums

7. apsvēruma

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Ir jānodrošina, ka tiek novērsta nodokļu apiešanas prakse, taču būtu arī jāizvairās no nelabvēlīgas ietekmes uz mazākiem SU iekšējā tirgū. Tādēļ šī direktīva būtu jāattiecinā tikai uz vienībām, kuru atrašanās vieta ir Savienībā un kuras ir daļa no SU grupām vai lielām vietējām grupām, kas sasniedz gada konsolidēto ieņēmumu robežvērtību, kura ir vismaz 750 000 000 EUR. Šī robežvērtība būtu saderīga ar robežvērtību, ko paredz spēkā esošie starptautiskie nodokļu noteikumi, piemēram, noteikumi par pārskatu sniegšanu par katru valsti. Vienības, uz kurām attiecas šīs direktīvas piemērošanas joma, tiek dēvētas par sastāvā esošām vienībām. Atsevišķas vienības būtu jāizslēdz no darbības jomas, pamatojoties uz to konkrēto mērķi un statusu. Izslēgtās vienības būtu bezpeļņas vienības un vienības, kas veic darbības vispārējās interesēs un kas minēto iemeslu dēļ, visticamāk, nebūtu apliekamas ar nodokli dalībvalstī, kurā ir to atrašanās vieta. Lai aizsargātu minētās intereses, no šīs direktīvas darbības jomas ir jāizslēdz valdības struktūrvienības, starptautiskas organizācijas, bezpeļņas organizācijas un pensiju fondi. No direktīvas darbības jomas būtu jāizslēdz arī ieguldījumu fondi un nekustamā īpašuma ieguldījumu instrumenta-biedrības, ja tās atrodas īpašumtiesību ķēdes augšgalā, jo šīm tā dēvētajām caurplūsmas vienībām gūtie ienākumi tiek aplikti ar nodokļiem īpašnieku līmenī.</p>	<p>Ir jānodrošina, ka tiek novērsta nodokļu apiešanas prakse. Vienlaikus būtu arī jāizvairās no nelabvēlīgas ietekmes uz mazākiem SU iekšējā tirgū. Tādēļ šī direktīva būtu jāattiecinā tikai uz vienībām, kuru atrašanās vieta ir Savienībā un kuras ir daļa no SU grupām vai lielām vietējām grupām, kas sasniedz gada konsolidēto ieņēmumu robežvērtību, kura ir vismaz 750 000 000 EUR. Šī robežvērtība būtu saderīga ar robežvērtību, ko paredz spēkā esošie starptautiskie nodokļu noteikumi, piemēram, noteikumi par pārskatu sniegšanu par katru valsti. Vienības, uz kurām attiecas šīs direktīvas piemērošanas joma, tiek dēvētas par sastāvā esošām vienībām. Atsevišķas vienības būtu jāizslēdz no darbības jomas, pamatojoties uz to konkrēto mērķi un statusu. Izslēgtās vienības būtu bezpeļņas vienības un vienības, kas veic darbības vispārējās interesēs un kas minēto iemeslu dēļ, visticamāk, nebūtu apliekamas ar nodokli dalībvalstī, kurā ir to atrašanās vieta. Lai aizsargātu minētās intereses, no šīs direktīvas darbības jomas ir jāizslēdz valdības struktūrvienības (tostarp vietējās un reģionālās pašvaldības un šo pašvaldību apvienības), starptautiskas organizācijas, bezpeļņas organizācijas un pensiju fondi.</p>

Pamatojums

Pašsaprotams.

2. grozījums

2. panta 3. punkta a) apakšpunkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
a) valdības struktūrvienība, starptautiska organizācija, bezpeļņas organizācija, pensiju fonds, ieguldījumu vienība, kas ir galīgais mātesuzņēmums, un nekustamā īpašuma ieguldījumu instrumentsabiedrība, kas ir galīgais mātesuzņēmums, vai	a) valdības struktūrvienība (tostarp vietējās un reģionālās pašvaldības un šo pašvaldību apvienības), starptautiska organizācija, bezpeļņas organizācija, pensiju fonds;

Pamatojums

Precizējums. Pašsaprotams.

3. grozījums

3. panta 31. punkta d) apakšpunkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
d) valdības struktūrvienībai, starptautiskai organizācijai, bezpeļņas organizācijai, pensiju fondam, ieguldījumu vienībai, kas nav daļa no SU grupas, vai dzīvības apdrošināšanas sabiedrībai, ciktāl dividendē tiek saņemta saistībā ar pensiju fonda darbībām, kas ir apliekamas ar nodokli tāpat kā pensiju fonds;	d) valdības struktūrvienībai (tostarp vietējām un reģionālajām pašvaldībām un šo pašvaldību apvienībām), starptautiskai organizācijai, bezpeļņas organizācijai, pensiju fondam;

Pamatojums

Precizējums. Pašsaprotams.

4. grozījums

11. pants

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
UTPR piemērošana SU grupā Ja SU grupas galīgais mātesuzņēmums atrodas trešās valsts jurisdikcijā, kas nepiemēro kvalificētu ienākuma iekļaušanas noteikumu, dalībvalsts nodrošina, ka tās sastāvā esošajām vienībām, kuru atrašanās vieta ir Savienībā, tajā dalībvalstī, kurā ir to atrašanās vieta, tiek piemērots virsnodoklis par fiskālo gadu ("UTPR virsnodoklis") par summu, kas iedalīta šai dalībvalstij saskaņā ar 13. pantu. Sastāvā esošām vienībām, kas ir ieguldījumu vienības un pensiju fondi, nepiemēro UTPR virsnodokli.	UTPR piemērošana SU grupā Ja SU grupas galīgais mātesuzņēmums atrodas trešās valsts jurisdikcijā, kas nepiemēro kvalificētu ienākuma iekļaušanas noteikumu, dalībvalsts nodrošina, ka tās sastāvā esošajām vienībām, kuru atrašanās vieta ir Savienībā, tajā dalībvalstī, kurā ir to atrašanās vieta, tiek piemērots virsnodoklis par fiskālo gadu ("UTPR virsnodoklis") par summu, kas iedalīta šai dalībvalstij saskaņā ar 13. pantu. Pensiju fondi nav apliekami ar UTPR virsnodokli.

Pamatojums

Pašsaprotams.

5. grozījums

12. pants

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p align="center">UTPR piemērošana GMU jurisdikcijā</p> <p>Ja SU grupas galīgā mātesuzņēmuma atrašanās vieta ir zemu nodokļu jurisdikcijā, dalībvalsts nodrošina, ka tās sastāvā esošajām vienībām, kuru atrašanās vieta ir dalībvalstī, tiek piemērots <i>UTPR</i> virsnodoklis par fiskālo gadu un par summu, kas iedalīta šai dalībvalstij saskaņā ar 13. pantu, attiecībā uz sastāvā esošajām zemu nodokļu vienībām, kuru atrašanās vieta ir galīgā mātesuzņēmuma jurisdikcijā, neatkarīgi no tā, vai šī jurisdikcija piemēro kvalificētu ienākuma iekļaušanas noteikumu.</p> <p>Sastāvā esošās vienības, kas ir ieguldījumu vienības un pensiju fondi, nav aplikamas ar UTPR virsnodokli.</p>	<p align="center">UTPR piemērošana GMU jurisdikcijā</p> <p>Ja SU grupas galīgā mātesuzņēmuma atrašanās vieta ir zemu nodokļu jurisdikcijā, dalībvalsts nodrošina, ka tās sastāvā esošajām vienībām, kuru atrašanās vieta ir dalībvalstī, tiek piemērots <i>UTPR</i> virsnodoklis par fiskālo gadu un par summu, kas iedalīta šai dalībvalstij saskaņā ar 13. pantu, attiecībā uz sastāvā esošajām zemu nodokļu vienībām, kuru atrašanās vieta ir galīgā mātesuzņēmuma jurisdikcijā, neatkarīgi no tā, vai šī jurisdikcija piemēro kvalificētu ienākuma iekļaušanas noteikumu. Pensiju fondi nav aplikami ar UTPR virsnodokli.</p>

Pamatojums

Pašsaprotams.

6. grozījums

36. panta 2. punkta b) apakšpunkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>b) valdības struktūrvienība, starptautiska organizācija, bezpeļņas organizācija vai pensiju fonds (kas nav pensiju pakalpojumu vienība), kas ir nodokļu rezidente jurisdikcijā, kurā ir galīgā mātesuzņēmuma atrašanās vieta, un kam ir īpašumtiesības, kuras veido tiesības uz 5 % vai mazāk no galīgā mātesuzņēmuma peļņas un aktīviem.</p>	<p>b) valdības struktūrvienība (tostarp vietējās un reģionālās pašvaldības un šo pašvaldību apvienības), starptautiska organizācija vai bezpeļņas organizācija vai pensiju fonds.</p>

Pamatojums

Precizējums. Pašsaprotams.

7. grozījums

37. panta 3. punkta c) apakšpunkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>c) valdības struktūrvienība, starptautiska organizācija, bezpeļņas organizācija vai pensiju fonds (kas nav pensiju pakalpojumu vienība), kas ir nodokļu rezidente jurisdikcijā, kurā ir galīgā mātesuzņēmuma atrašanās vieta, un kam ir īpašumtiesības, kuras veido tiesības uz 5 % vai mazāk no galīgā mātesuzņēmuma peļņas un aktīviem.</p>	<p>c) valdības struktūrvienība (tostarp vietējās un reģionālās pašvaldības un šo pašvaldību apvienības), starptautiska organizācija vai bezpeļņas organizācija vai pensiju fonds.</p>

Pamatojums

Precizējums. Pašsaprotams.

8. grozījums

53.a pants (jauns)

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
	<p><i>Trīs gadus pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā Eiropas Komisija pārskata tās rezultātus un var ierosināt grozījumus šajā direktīvā, it īpaši attiecībā uz apgrozījuma robežvērtības un minimālās nodokļa likmes definīcijas pielāgošanu atbilstīgi norisēm starptautiskajā līmenī.</i></p>

Pamatojums

Tā kā, izstrādājot šo direktīvu, Eiropas Komisija nav veikusi ietekmes novērtējumu, pārskatīšana ir vēl jo svarīgāka, lai analizētu tās īstenošanas rezultātus un sekas.

II. IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ**EIROPAS REĢIONU KOMITEJA****Vispārīgas piezīmes**

1. atzinīgi vērtē priekšlikumu Padomes direktīvai par globāla minimāla nodokļu līmeņa nodrošināšanu starptautiskām grupām Savienībā ⁽¹⁾;
2. atkārtoti norāda, ka Līguma par Eiropas Savienību (LES) 3. pantā ir paredzēta ilgtspējīga Eiropas attīstība, kuras pamatā ir līdzsvarota ekonomikas izaugsme un cenu stabilitāte, sociālā tirgus ekonomika ar augstu konkurētspēju, kuras mērķis ir panākt pilnīgu nodarbinātību un sociālo attīstību, un ka Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 113. pantā ir paredzēts, ka Padome ar vienprātīgu lēmumu tiecas nodrošināt iekšējā tirgus izveidi un darbību un novērst konkurences izkropļojumus;
3. uzskata, ka Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (ESAO) līdz šim paveiktais, izstrādājot pasākumus, ar kuriem apkarot nodokļu bāzes samazināšanu un peļņas novirzīšanu ārpus ES, var arī būtiski un pozitīvi ietekmēt vietējos un reģionālos apstākļus ne tikai pateicoties lielākiem nodokļu ieņēmumiem dalībvalstīs, bet arī nolūkā nodrošināt lielāku taisnīgumu un konkurētspēju mazajiem un vidējiem uzņēmumiem (MVU), kuri valsts un vietējā līmenī pašlaik atrodas nelabvēlīgākos fiskālos apstākļos, un labvēlīgu ietekmi uz nodarbinātību un darba ņēmējiem;
4. pauz pārliecību, ka priekšlikuma par minimālo nodokļu līmeni ieviešana ir pirmais solis ceļā uz vienotas nodokļu sistēmas izveidi ES; tas ir ļoti nepieciešams, lai virzītos uz uzņēmumu pienācīgu konkurenci ES iekšējā tirgū, palielinātu Eiropas konkurētspēju un novērstu ražošanas centru patvaļīgu pārvietošanu vai slēgšanu, kas nopietni ietekmē darba ņēmējus, kuri ir spiesti meklēt jaunu darbu vai uzņemties nogurdinošu svārstsatiksmi, lai nezaudētu darbu;
5. uzskata, ka ļoti svarīgi ir, lai noteikumi nepalielinātu birokrātisko slogu uzņēmumiem, tādējādi kavējot to attīstību, it īpaši pētniecības un inovācijas jomā un klimatneitralitātē, kas ir būtiskas, lai nodrošinātu nepieciešamo digitālo un zaļo pārkārtošanos;

Noteikumu pilnīga saskaņošana Eiropas Savienībā

6. cer, ka direktīvas piemērošana tiks veikta visaptveroši un konsekventi starp ES dalībvalstīm, kā arī pilnībā saskaņā ar ESAO vienošanos: minimālo nodokļu noteikumu nesaskaņošana Eiropas Savienībā vai starp ES un trešām valstīm varētu būt par cēloni iespējamiem strīdiem par nodokļu dubulto uzlikšanu, kas tiešā veidā negatīvi skartu daudzus pasaules vadošos uzņēmumus un varētu ietekmēt to piegādātājus (bieži vien MVU) iekasēto nodokļu ieņēmumu, tirdzniecības un investīciju ziņā;

⁽¹⁾ COM(2021) 823 final.

7. uzskata, ka ir būtiski, lai ESAO piezīmes un papildu tehniskās detaļas par paraugnoteikumiem tiek iekļautas ES direktīvā visaptverošā veidā un lai tās netiktu pārsteidzīgi transponētas, tālākā perspektīvā neizslēdzot ar regulu noteiktus pasākumus;

8. uzsver, ka direktīvas galīgajā redakcijā un tās turpmākajā piemērošanā liela nozīme ir kopīgai un nepārprotamai terminoloģijai: dažas no direktīvā izmantotajām jaunajām definīcijām varētu nebūt pilnībā saskaņotas ar definīcijām, kas jau ir noteiktas starptautiskajos tiesību aktos nodokļu jomā; lai nodrošinātu lielāku juridisko noteiktību, ļoti svarīgi būs veikt ES direktīvas tulkojumu kontrolpārbaudi ar mērķi panākt jēdzienu precīzu saskaņotību atsevišķu valstu tiesību aktos nodokļu jomā;

9. attiecībā uz lielām nacionālām uzņēmumu grupām Komiteja prasa darīt visu iespējamo, lai nodrošinātu, ka jaunais minimālais nodoklis atbilst ES tiesību aktiem, lai izvairītos no juridiskās nenoteiktības, un stingri mudina ieviest, ja iespējams, vienkāršošanas pasākumus, kas paredzēti šīm pilnībā nacionālajām uzņēmumu grupām. Pašlaik nav skaidrs, cik daudz Eiropas Savienībā ir pilnībā nacionālu grupu un kādas būtu šāda pasākuma fiskālās un administratīvās izmaksas;

Mijiedarbība un vienlīdzīgi konkurences apstākļi ar trešām valstīm

10. cer, ka, transponējot ESAO minimālo nodokli tiesību aktos, ES pastāvīgi apspriedīsies ar saviem globālajiem partneriem un īsteno savas politiskās pamatnostādnes, lai novērstu to, ka ES uzņēmumiem jāpilda stingrāki noteikumi nekā to tiešajiem konkurentiem, jo tas nozīmētu mazāk atvērtu ES uzņēmējdarbības vidi ar zemāku ekonomisko izaugsmi, mazāku darbvietu skaitu, ierobežotām spējām un resursiem, kas ļautu reaģēt uz inovācijas izaicinājumiem. It īpaši Komiteja uzskata, ka ASV nepiedalīšanās pirmajā pilārā varētu apdraudēt ESAO vienošanās mērķi un līdzsvaru kopumā;

11. prasa, lai ES cieši uzrauga otrā pilāra sistēmas ieviešanas ietekmi uz ieguldītāju un uzņēmumu rīcību, lai saprastu, kā jaunie noteikumi ietekmēs investīcijas, nodarbinātību, izaugsmi, tirdzniecību vai fiskālo slogu. Šāda uzraudzība ir būtiska, lai novērstu negatīvu ietekmi uz darba ņēmējiem (zemākas algas), patērētājiem (augstākas cenas) vai akcionāriem (zemākas dividendes). Tā kā ir vitāli svarīgi, ka visi galvenie ES tirdzniecības partneri piemēro minimālo nodokli, trešajām valstīm ir jāpielāgojas starptautiskajiem noteikumiem tā, lai ES uzņēmumiem netiek piemērots stingrāks režīms nekā citiem, atstājot tos nekoordinētas globālas sistēmas varā;

12. uzsver, ka nepietiekami apliktu maksājumu noteikums (*UTPR*) zināmā mērā var ierobežot nevienlīdzīgus konkurences apstākļus starp uzņēmumiem, taču tas situāciju pilnībā neatrisina, it īpaši tāpēc, ka šo noteikumu ir ļoti sarežģīti piemērot praksē un tas varētu padarīt ES mazāk pievilcīgu tādās jomās kā pētniecības un izstrādes darbības vai investīcijas enerģētikas un klimata pārkārtošanā;

13. uzskata, ka būtiski ir novērst iespējamo nodokļu dubultu uzlikšanu ES uzņēmumiem, piemēram, koordinācijas trūkuma dēļ starp ES nodokļu bāzes samazināšanu un peļņas novirzīšanu (*BEPS*) vai ienākuma iekļaušanas noteikumu (*IIR*) un ASV nodokļu bāzes samazināšanu un ļaunprātīgas rīcības novēršanu nodokļu jomā (*BEAT*) vai globāliem nemateriāliem ar zemu nodokli apliktiem ienākumiem (*GILTI*);

Saskaņošana ar stimuliem un citiem ES nodokļu noteikumiem

14. iesaka saistībā ar uzņēmumu peļņas aplikšanas ar nodokļiem būtisku samazināšanu ES līmenī (uz pusi pēdējo 25 gadu laikā), būtu jāizvērtē daudzie pēdējo desmit gadu laikā veiktie pasākumi cīņā pret izvairīšanos no nodokļu maksāšanas, kā arī jānovērtē to efektivitāte, lietderība, saskaņotība un ES pievienotā vērtība attiecībā uz nodokļu ieņēmumiem (tostarp to, kā dalībvalstis šos tiesību aktus ir īstenojušas savā revīzijas darbībā);

15. aicina Komisiju izvērtēt, vai 2017. gada ES strīdu izšķiršanas mehānismu var izmantot otrajam pilāram vai arī ir vajadzīgi grozījumi;

16. uzskata, ka Komisijai un dalībvalstu nodokļu iestādēm būtu jāatjaunina un jāpārveido savas nodokļu sistēmas tā, lai nodrošinātu, ka tās joprojām var veicināt (zaļo) inovāciju, izaugsmi un nodarbinātību. Pēdējās desmitgadēs valstis ir izstrādājušas un ieviesušas dažādus valsts nodokļus un vairākus stimulus, lai sekmētu nodarbinātību un inovāciju vietējā ekonomikā. Visjaunākā un nozīmīgākā parādība ir tādu nodokļu atvieglojumu palielināšana, kas īpaši paredzēti klimata aizsardzības, energoapgādes drošības un pētniecības un izstrādes veicināšanai saskaņā ar ES zaļo kursu: daži nodokļu atvieglojumi, ko pašlaik izmanto dalībvalstīs, pēc direktīvas ieviešanas vairs nebūs iespējami vai būs mazāk pievilcīgi investīciju ziņā. Tāpēc būtu lietderīgi, ka Komisija sagatavotu rokasgrāmatu, kurā būtu precizēts, kā izstrādāt turpmākus nodokļu atvieglojumus saskaņā ar otrā pilāra prasībām (piemēram, stimuli, kas piedāvā algas nodokļu vai sociālo iemaksu samazinājumus pētniekiem, vai paātrināta nolietojuma atskaitījumi, kas veicina investīcijas);

17. uzskata, ka ES valstīm joprojām jānodrošina nodokļu atvieglojumi ārvalstu investīciju piesaistīšanai, taču ar nosacījumu, ka tie stimulē reālās ekonomikas darbību, pieņemot darbā vairāk darbinieku, maksājot vairāk darba ņēmējiem vai investējot materiālajos aktīvos; daudznacionāli uzņēmumi savās vērtību ķēdēs balstās arī uz vietējo MVU ražošanas faktoriem, un to klātbūtne var vēl vairāk pozitīvi ietekmēt vietējo uzņēmējdarbības vidi;

18. atbalsta uzņēmēju prasību ieviest paredzēto sankciju piemērošanas testēšanas posmu, piemēram, pirmajā īstenošanas gadā, lai tādējādi visiem uzņēmumiem dotu iespēju apgūt jaunus noteikumus un lai neatbilstīgiem uzņēmumiem piemērotās sankcijas būtu samērīgas un neskartu subjektus, kuru pienākumu neizpildes iemesls ir procedūru novēlota pielāgošana, nevis krāpniecisks nolūks;

19. attiecībā uz iesniegšanas pienākumiem iesaka ar uzņēmumiem saistītu informāciju izpaust tikai oficiālā informācijas apmaiņā starp nodokļu administrācijām, ievērojot stingru konfidencialitāti un atbilstošus izmantošanas nosacījumus, lai novērstu sensitīvas informācijas nekontrolētu noplūdi un ievērotu pārredzamības prasības, kā noteikts ESAO "Padomes ieteikumā par kopēju oficiāli atbalstītiem eksporta kredītiem un par vides un sociālo jautājumu pienācīgu izpēti";

20. vēlas, lai tiktu ieviesti administratīvie vienkāršojumi, kas varētu ierobežot atbilstības jauna noteikumiem nodrošināšanas izmaksas gan uzņēmumiem, gan nodokļu iestādēm: būtu jādara viss iespējams, lai pēc iespējas samazinātu administratīvo slogu. Noteikumi, kas nav pārmērīgi apgrūtinājoši, var ne tikai saīsināt nepieciešamo pārejas periodu, bet arī atvieglot uzņēmējiem jauno noteikumu apgūšanu un vienkāršot nodokļu iestādēm jauno noteikumu faktiskas piemērošanas pārbaudi.

Briselē, 2022. gada 28. aprīlī

*Eiropas Reģionu komitejas
priekšsēdētājs*

Apostolos TZITZIKOSTAS

Eiropas Reģionu komitejas atzinums “Eiropas universitāšu stratēģija”

(2022/C 301/09)

Ziņotājs:	Emil BOC (RO/PPE), Klužas-Napokas pilsētas mērs
Atsauces dokuments:	Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Eiropas universitāšu stratēģija” COM(2022) 16

IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ

EIROPAS REĢIONU KOMITEJA (RK)

1. atzinīgi vērtē Eiropas Savienības apņemšanos veicināt izcilību izglītībā un atbalstu, kuru tā sniedz; šajā saistībā uzsver Eiropas universitāšu stratēģijas būtisko lomu saistībā ar augstākās izglītības dokumentu kopumu, kas dos iespēju līdz 2025. gadam izveidot Eiropas izglītības telpu;
2. uzsver, ka civilizācija, kas stiprina Eiropas demokrātiskās vērtības, var pastāvēt tikai tad, ja tā iegulda cilvēkkapitālā. Izcila izglītības sistēma, kuras centrā ir spēcīgas universitātes, ir mūžizglītības pamats;
3. uzsver, ka ir svarīgi paaugstināt izglītības un pētniecības kvalitāti Eiropas universitātēs un gan vietējā, gan reģionālajā līmenī nodrošināt atbalstu, kas vajadzīgs šajā stratēģijā minēto mērķu sasniegšanai;
4. atzīst to svarīgo lomu, kāda ir universitātēm sabiedrībā, to ieguldījumu ilgtspējīgā, noturīgā, iekļaujošā un uz dalībvalsti, kā arī vietējo un reģionālo pašvaldību demokrātiskām vērtībām balstītā attīstībā. Universitāšu loma ir vēl lielāka krīzes laikā, kad tās var palīdzēt krīzi pārvarēt un veicināt atgūšanos pēc tās⁽¹⁾;
5. uzsver universitāšu izšķirošo lomu globālo problēmu risināšanā. ES jau sen ir uzsvērusi nepieciešamību veicināt ciešāku saikni starp pētniecību, mācīšanu, mācīšanos un inovāciju universitātēs un vienlaikus labāk finansēt universitātes, lai konsolidētu vajadzīgo kvalitātes līmeni. Universitātēm kā jaunu pētniecības zināšanu avotam un inovācijas veicinātājiem ir izšķiroša nozīme ES misijās konstatēto neatliekamo sabiedrības problēmu risināšanā;
6. aicina pievērst uzmanību tam, ka universitātes ir jāuzskata par būtisku Eiropas kultūras elementu un ka stratēģiska priekšrocība ir universitāšu sektora daudzveidība – tas ietver, piemēram, izglītības iestādes, pētniecības institūtus un profesionālās skolas;

⁽¹⁾ Howard, G., Weinstein, R., Yang, Y. (2021), *Do universities improve local economic resilience?*, IZA DP Nr. 14422, pieejams tiešsaistē <https://docs.iza.org/dp14422.pdf>.

7. atzīmē, ka universitāšu klātbūtne vietējā un reģionālā līmenī bieži vien rada ievērojamas konkurētspējas priekšrocības kopienām, kurās tās atrodas ⁽²⁾. Ieguldītājiem, piemēram, interesē kopienas, kurās ir pieejams augsti kvalificēts darbspēks un kurās ir iespējama sadarbība ar akadēmisko vidi, tehnoloģiju un prasmju pārnese no universitātēm uz uzņēmējdarbības sektoru. Universitātes klātbūtne rada ievērojamus ienākumus arī attiecīgajās vietējās kopienās ⁽³⁾, jo studenti, pasniedzēji un citi personāla locekļi tērē būtiskas naudas summas vietējos veikalos un uzņēmumos (patēriņa jomā tiešām pastāv šāds universitāšu radīts multiplikatora efekts). Līdztekus šiem pozitīvajiem, ekonomiskos lielumos izsakāmajiem ieguvumiem universitāšu klātbūtne pilsētās rada kosmopolitisku vidi, kuru raksturo starptautisko studentu un pasniedzēju klātbūtne, kā arī tādas vērtības kā, piemēram, tolerance, kultūras, reliģiju un etniskā daudzveidība ⁽⁴⁾;
8. pauž gandarījumu par Eiropas universitāšu stratēģijā piedāvāto vairāklīmeņu pieeju, kurā ir paredzēts Eiropas, nacionālā, reģionālā un vietējā līmenī saskaņot publiskās politikas mērķus un investīcijas; tomēr uzsver, ka izteiktāka vietējā un reģionālā dimensija nākotnē pozitīvi ietekmētu ideālās universitātes modeļa izstrādi un īstenošanu;
9. uzsver, ka ir svarīgi veidot stratēģiskas partnerības starp vietējām un reģionālajām pašvaldībām un universitātēm, tostarp vietējās un reģionālās attīstības stratēģiju izstrādes procesā. Universitātēm ir izšķiroša loma tādu vietēji balstītu ekosistēmu attīstībā, kurām pārdomātas reģionālās specializācijas stratēģijas nodrošina stabilu pamatu;
10. atzīmē, ka vietējās un reģionālās pašvaldības var atbalstīt universitātes un šajā nolūkā radīt un uzlabot vietējos un reģionālos apstākļus (piekļuve dažādiem infrastruktūras un pakalpojumu veidiem, dzīves kvalitāte un iekļaujoša vide), kas var uzlabot universitāšu globālo konkurētspēju;
11. uzsver, ka Eiropā jau pastāv izcilas dažādu dalībvalstu universitāšu sadarbības tradīcijas, īstenojot ERASMUS+ programmu, un ka tās ir jāturpina;
12. atzīmē, ka universitāšu loma sabiedrībā mainās un ka universitātes papildus tradicionālajām funkcijām (kas pārsvarā saistītas ar izglītību un pētniecību) uzņemas jaunas ⁽⁵⁾. Pašlaik universitātes sevi pārdefinē un izvēlas kļūt par vadošo spēku tādās jomās kā tehnoloģiskā un sociālā inovācija, uzņēmējdarbība un tehnoloģiju pārnese uz tautsaimniecību. Tās vairs nenorobežojas no kopienām un sabiedrības, bet integrējas kopienās un kļūst par ieinteresētajām personām, kas spēj sekmēt centienus rast sabiedrības problēmu risinājumus ⁽⁶⁾;
13. uzsver, ka universitātes ir nozīmīgas Savienībai īpaši svarīgu mērķu, piemēram, zaļās un digitālās pārkārtošanās īstenošanas veicinātājas. Tām šajās jomās ir liela zinātība, un vienlaikus tās var arī izmantot un izplatīt attiecīgos labas prakses piemērus vietējās kopienās, kurās tās atrodas;
14. atzīmē, ka universitātes var rast risinājumus un radīt instrumentus, kas dod iespēju novērst noteiktas būtiskas problēmas, kas skar Eiropas Savienību. Viena no tām ir intelektuālā darbspēka emigrācija ⁽⁷⁾ un lauku iedzīvotāju aizplūšana. Intelektuālā darbspēka emigrācijas negatīvās sekas un intelektuālā darbspēka mobilitāte ir cieši saistīta ar sadarbību un partnerībām starp universitātēm, vietējām un reģionālajām kopienām, uzņēmumiem un pilsonisko sabiedrību; uzsver, ka ir ievērojami vairāk jācenšas mazināt zināšanu un inovācijas plaisu Eiropā un mazināt inovācijas plaisu starp Eiropu un ASV;

⁽²⁾ Fonseca, L., Nieth, L. (2021. gads), *The role of universities in regional development strategies: A comparison across actors and policy stages*, *European Urban and Regional Studies*, 22(3); Goddard, J., Puukka, J. (2008. gads), *The engagement of higher education institutions in regional development: an overview of the opportunities and challenges*, *Higher Education Management and Policy*, 20(2): 11.–41. lpp.

⁽³⁾ Chirca, A., Lazar, D.T. (2021), *Cluj-Napoca without students: an estimation of the gap in the city's economy*, *Transylvanian Review of Administrative Sciences*, 66E: 44.–59. lpp.

⁽⁴⁾ Goddard, J., Vallance, P. (2014), *The university and the city*, *Higher Education*, 68(2): 319.–321. lpp.

⁽⁵⁾ Liddle J., Addiddle G.D. (2022. gads), *The Changing Role of Universities in Society: Key Influences in The Role of Universities and HEIs in the Vulnerability Agenda. Rethinking University-Community Policy Connections*. Palgrave Macmillan, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-89086-5_3.

⁽⁶⁾ Myklebust, J.P., Smidt, H. (2021), *What is the role of universities in global upskilling?*, *University World News*, pieejams tiešsaistē <https://www.universityworldnews.com/post.php?story=20210129110449887>.

⁽⁷⁾ Hammerbauer, M., Pavletić, P., Vespa, M. (2021) *Brain drain in higher education in European context*, noslēguma ziņojums – ESC41, pieejams tiešsaistē: <https://www.esu-online.org/wp-content/uploads/2021/03/Brain-Drain-final-report-ESC41-Google-Docs.pdf>.

15. iesaka, ka vietējā un reģionālajā līmenī ir ļoti svarīgi apzināt un pastāvīgi plašā mērogā izmantot labas prakses piemērus vietējo un reģionālo pašvaldību un universitāšu sadarbības jomā. Tāpēc dalībvalstu vietējo un reģionālo pašvaldību prioritāte ir tādu starptautisku tīklu izveide, kuru mērķis ir labas prakses izplatīšana, plaši iesaistot augstākās izglītības pārstāvjus. Šāda veida tīklu varētu integrēt Eiropas universitāšu stratēģijā;

16. norāda, ka universitātes šajā pārveides procesā un laikā, kad tām nākas uzņemties jaunus pienākumus, saskaras ar grūtībām un šķēršļiem. Visizplatītākās visās dalībvalstīs varētu būt finansiālās grūtības. Tāpēc Komiteja ierosina izstrādāt ieguldījumu stratēģiju, kurā būtu ņemts vērā reģionu, valstu un Eiropas līmeņa finansējums, un aicina apsvērt partnerības starp publisko, privāto un bezpeļņas sektoru, lai varētu stiprināt Eiropas universitātes. RK arī norāda, ka pastāv problēmas, kas saistītas ar akadēmisko autonomiju un/vai politisko iejaukšanos būtiskos lēmumos par universitāšu finansēšanu, pasniedzēju pieņemšanu darbā un viņu atlasi, vārda brīvību, brīvu tematu izvēli un pētnieciskās darbības orientācijas brīvību, iespēju brīvi un bez cenzūras komunicēt par pētniecības rezultātiem;

17. uzsver, ka ir svarīgi, lai dalībvalstu vietējās un reģionālās pašvaldības aktīvi piedalītos vietējo un reģionālo ekosistēmu stiprināšanā un veicinātu sadarbību un uzticēšanos starp dažādiem kopienu sektoriem. Komiteja norāda, ka vietējā un reģionālā līmenī universitātes ir jāuzskata par plašāku tādu ekosistēmu daļu, kas ietver daudzus un dažādus dalībniekus⁽⁸⁾. Lai universitātes varētu nodrošināt jaunas prasmes, kas dod iespēju radoši risināt problēmas, izmantot tehnoloģijas un kopienā efektīvi komunicēt, būtiska ir sadarbība starp tām un ar attiecīgajiem vietējiem dalībniekiem;

18. atzīmē, ka universitāšu transnacionālās sadarbības paplašināšana un augstākās izglītības Eiropas dimensijas attīstība ir Eiropas universitāšu stratēģijas būtiskākas prioritātes. Tāpēc Komiteja uzskata, ka vietējās un reģionālās pašvaldības var veikt pasākumus, lai vajadzības gadījumā atbalstītu universitāšu transnacionālu sadarbību (*Erasmus+* iniciatīva "Eiropas universitātes" ir būtisks mehānisms tām universitātēm, kas tiecas uz izcilību). Vietējās un reģionālās pašvaldības var pārņemt stratēģijā ierosinātos labas prakses piemērus, piemēram, Eiropas studenta karti. Šī iniciatīva varētu tikt atzīta ne tikai universitāšu līmenī, bet arī attiecībās starp studentiem, pētniekiem un starpvalstu pasniedzējiem, no vienas puses, un vietējās pārvaldes iestādēm, no otras puses, piemēram, saistībā ar uzturēšanās atļaujām, sabiedriskā transporta biļetēm un muzeju apmeklēšanas iespējām);

19. norāda, ka Eiropas universitāšu stratēģijas īstenošanas gaitā dalībvalstu vietējām un reģionālajām pašvaldībām ir jādarbojas kā veicinātājām, kas dažādus kopienas dalībniekus var iesaistīt iniciatīvās un projektos, kuru īstenošanā ir ieinteresētas universitātes. RK atzīmē arī, ka daudzās dalībvalstīs vietējām un reģionālajām pašvaldībām nav tiešas atbildības par universitāšu finansēšanu. Tomēr tās var veicināt universitāšu un to iniciatīvu finansēšanu no dažādiem fondiem, šajā nolūkā veidojot sinerģijas vietējā un reģionālajā līmenī;

20. piekrīt, ka universitātēm pašlaik ir jāpārskata mācību programmas, lai tās iespējami vairāk atbilstu straujajai tehnoloģiju attīstībai, zaļās un digitālās pārkārtošanās procesam un strukturālajām Eiropas darba tirgus pārmaiņām, kuru dēļ ir vajadzīgas jaunas prasmes⁽⁹⁾. Komitejas arī norāda, ka vietējās un reģionālās pašvaldības var uzņemties būtisku lomu mācību programmu pārskatīšanā un šādu jaunu prasmju apguvē. RK vienlaikus uzsver, ka universitātes ievērojami veicina nodarbinātības iespējas un ekonomikas konkurētspēju globalizētā ekonomikā, taču augstākās izglītības autonomija ir jā saglabā;

21. izceļ vietējo un reģionālo pašvaldību lomu tādu vietējo un reģionālo ekosistēmu radīšanā un stiprināšanā, kuras veicina aktīvu sadarbību un vietējo un reģionālo pārvaldes iestāžu, uzņēmumu, rūpniecības un universitāšu tīkla izveidi. Vietējām un reģionālajām pašvaldībām šajās ekosistēmās ir jāklūst par iniciatorēm un veicinātājām, kas apzina sadarbības iespējas, piešķir dažādus resursus (īpaši finanšu resursus), kuri vajadzīgi tīklu veidošanas un sadarbības aktivitāšu īstenošanai, kā arī atbalsta tādu struktūru veidošanu kā izglītības centri vietējā un/vai reģionālā līmenī. Izglītības centri ir

⁽⁸⁾ Reichert, S. (2019), *The Role of Universities in Regional Innovation Ecosystems*, Eiropas Universitāšu asociācijas pētījums, pieejams tiešsaistē https://www.eua.eu/downloads/publications/eua%20innovation%20ecosystem%20report_final_digital.pdf.

⁽⁹⁾ Jackson, N. J. (2011) *Learning for a complex world: A lifewide concept of learning, education and personal development*. Bloomington, IN: Author House; Williams, S., Dodd, L. J., Steele, C., & Randall, R. (2015. gads), *A systematic review of current understandings of employability*, *Journal of Education and Work*, 29. sēj., Nr. 8, 877.–901. lpp.

izcili līdzekļi, kas ir izveidoti, lai nodrošinātu telpu dialogam un sadarbībai starp svarīgākajiem formālās izglītības dalībniekiem ar mērķi atbalstīt jauniešus profesionālās apmācības laikā. Balstoties uz šiem izglītības centriem, vietējās un reģionālās pašvaldības partnerībā ar citiem ekosistēmas partneriem var izveidot tādus instrumentus kā inovācijas fondi un nelielas dotācijas jaunuzņēmumiem vairākās svarīgās jomās;

22. uzskata, ka pašlaik studentiem ir jānācās, izmantojot metodes, kas dažkārt radikāli atšķiras no agrāk lietotajām. Viņiem ir vajadzīgas iespējas teorētiskās koncepcijas piemērot reālās dzīves situācijās, lai risinātu problēmas savā vietējā un reģionālajā kopienā. Vietējās un reģionālās pašvaldības sadarbībā ar universitātēm un citiem vietējās ekosistēmas dalībniekiem var veicināt šādu mācīšanās pieredzi, piemēram, atbalstot dzīvās laboratorijas, uzdodot studentiem analizēt publiskās politikas jautājumus, īstenojot kopienai noderīgus kopīgus projektus un atvieglojot sadarbību ar citiem vietējās un reģionālās kopienas dalībniekiem;

23. uzskata, ka vietējās un reģionālās pašvaldības partnerībā ar universitātēm un citiem vietējās un reģionālās ekosistēmas dalībniekiem var ievērojami atbalstīt jaunos uzņēmējus, tostarp studentus vai absolventus, veicinot viņu piekļuvi izšķiroši svarīgiem inovācijai vajadzīgiem resursiem. Daudziem jauniešiem/studentiem ir vajadzīgi tādi resursi kā laboratorijas, jaunas tehnoloģijas un jauni sakari uzņēmējdarbības ieceru un/vai produktu un pakalpojumu izstrādei. Vietējās un reģionālās pašvaldības partnerībā ar citām struktūrvienībām, kurām ir pieejami šādi resursi, var palīdzēt jauniešiem piekļūt inovācijas resursiem (telpas, apmācība, konsultācijas utt.);

24. uzsver, ka vietējās un reģionālās pašvaldības var veidot pārdomātas attiecības ar universitātēm, lai varētu attīstīt vietējo un reģionālo kopienas. Ir svarīgi, lai universitātes radītu zināšanas un pakalpojumus, kas būtu noderīgi kopienām, kurās tās atrodas. Vietējās un reģionālās pašvaldības var stimulēt šīs attiecības, izveidojot programmas ar mērķi universitātes pastāvīgi iesaistīt vietējo un reģionālo problēmu risināšanā, sniedzot padomus un zinātību un popularizējot zināmus labas prakses piemērus, lai pēc iespējas vairāk kopienas un publiskās pārvaldes iestāžu tos varētu izmantot. Universitāšu lomas atzīmēšanai un to iesaistes veicināšanai arī ir ļoti liela nozīme, jo tādējādi tiek izcelta dažādu akadēmiskās un/vai profesionālās izaugsmes ceļu vērtība un universitātes tiek mudinātas vairāk vērtības pievērst pasniedzēju, pētnieku un studentu iesaistei vietējā līmenī;

25. uzsver, ka dažāda lieluma vietējās un reģionālās kopienas var gūt labumu no universitāšu klātbūtnes. Vietējās pašvaldības var ievērojami veicināt universitāšu attīstību un to spēju sev piesaistīt interesi, ja tiek veidoti apstākļi, kas nodrošina paaugstinātu dzīves kvalitāti un stimulēta attieksme un rīcība, kas veicina toleranci, iekļaušanu, multikulturālismu un drošību sabiedriskajā telpā. Universitātes zināmu daļu savas darbības un atsevišķas struktūrvienības var izvietot ne tikai lielajos urbānajos centros, bet arī vidējās un mazās pilsētās. Vietējās un reģionālās pašvaldības var veicināt universitāšu paplašināšanos un/vai pētniecības institūtu izveidi savās mazākajās kopienās. Šajā nolūkā pašvaldības var atbalstīt dažādus pasākumus un rīkoties dažādos veidos, piemēram, piedāvāt studentiem pieejamu pajumti, iespēju izmantot publiskās ēkas izglītības darbībai, pētniecībai un zināšanu izplatīšanai, izveidot dzīves kvalitātes rādītājus un izmantot priekšrocības, kuras nav pieejamas lielajiem urbānajiem centriem;

26. uzskata, ka digitālo pārkārtošanos vietējā līmenī ir iespējams paātrināt, sadarbojoties ar universitātēm un pilnībā izmantojot to resursus šajā jomā. Ja universitātes uztur attiecības ar vietējām un reģionālajām pašvaldībām, tās var sniegt padomus vai izstrādāt digitālās pārkārtošanās stratēģijas, kas pielāgotas vietējiem un reģionālajiem apstākļiem. Runājot par digitālajām prasmēm, universitātes sadarbībā ar vietējo publisko pārvaldi var piedāvāt visiem atvērtus īstermiņa kursus vai mācības, kurās uzsvars tiktu likts uz tām grupām, kurām draud atstumtības risks (piemēram, vecāka gadagājuma cilvēki vai mazkvalificētas personas);

27. uzskata, ka vietējās un reģionālās pašvaldības var atbalstīt universitāšu hibrīdpilsētiņu attīstību, jo tās veicinās digitālās pārkārtošanās procesus kopienās un universitātēs, nodrošinot vienlīdzīgas iespējas, veicinot sociālo integrāciju, uzlabojot jauniešu konkurētspēju darba tirgū, stiprinot darbu ar jaunatni, nediskrimināciju un starpkultūru izpratni. Hibrīdpilsētiņām būtu jāpievērš uzmanība komunikācijai par vienlīdzīgu iespēju nodrošināšanu un informācijas izplatīšanai, lai tā patiešām būtu pieejama visiem attiecīgajiem jauniešiem, it īpaši tiem, kuri dzīvo nomaļos reģionos. Vietējās un reģionālās pašvaldības var arī finansiāli un citādi atbalstīt šo hibrīdpilsētiņu atvēršanu dažādiem kopienas locekļiem, piemēram, riska grupām vai nelabvēlīgā situācijā esošiem cilvēkiem (neaizsargātiem un riskam pakļautiem jauniešiem, piemēram, jauniešiem, kas nemācās, nestrādā un neapgūst arodu, gados jauniem bezdarbniekiem, sievietēm, bēgļiem, personām ar invaliditāti un pensionāriem). ES un dalībvalstu politikas pasākumu prioritātei vajadzētu būt riskam pakļauto jauniešu iekļaušanai;

28. uzsver, ka universitātēm ir ievērojamas zināšanas un zinātība zaļās pārkārtošanās jomā. Tās var kalpot arī par labas prakses paraugu, kuram šīs pārkārtošanās procesā ir gan izglītojoša, gan informatīva loma. Universitātes partnerībā ar vietējām un reģionālajām pašvaldībām var veidot zaļās pilsētības un aktīvi piedalīties pilsētvides reģenerācijas procesos, kopienai piedāvājot šāda veida pilsētības vai ēkas, kas var kalpot par energoefektivitātes un ekodizaina paraugēm;

29. pauž gandarījumu par to, ka atbilstoši RK ieteikumiem stratēģijā ir iekļauts skaidrs ceļvedis, gada rādītāji un atsaucē kritēriji stratēģijas īstenošanai, lai būtu iespējams novērtēt panākumus, kas gūti virzībā uz Eiropas izglītības telpas mērķu sasniegšanu. Komiteja tomēr aicina pievērst uzmanību nepieciešamībai, veidojot Eiropas Augstākās izglītības nozares novērošanas centru, ietvert arī vietējo un reģionālo dimensiju, kas dotu iespēju Eiropas rezultātu pārskatu izmantot arī vietējā un reģionālā līmenī;

30. atzīmē, ka vietējās un reģionālās pašvaldības ir gatavas palīdzēt Eiropas universitātēm darbā, kas vērsts uz Eiropas Savienības lomas internacionalizāciju un popularizēšanu starptautiskajā arēnā. Sniedzot šo palīdzību, būtu jāatbalsta Eiropas universitāšu dalība spēcīgās transnacionālās apvienībās, kuru mērķis ir veidot sistēmisku ilgtermiņa sadarbību izglītības, pētniecības un inovācijas izcilības jomā, kā arī studentiem, pasniedzējiem, pētniekiem un algotiem darbiniekiem pavērt iespējas pastāvīgai mobilitātei starp universitātēm.

Briselē, 2022. gada 28. aprīlī

*Eiropas Reģionu komitejas
priekšsēdētājs*

Apostolos TZITZIKOSTAS

Eiropas Reģionu komitejas atzinums “Jaunie ES noteikumi par valsts atbalstu lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarē un lauku apvidos”

(2022/C 301/10)

Ziņotājs: Guido MILANA (PSE/IT), Olevano Romano komūnas padomes loceklis

IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ

EIROPAS REĢIONU KOMITEJA

1. atzinīgi vērtē Eiropas Komisijas nesēn pieņemtos jaunus priekšlikumus par valsts atbalsta piešķiršanu lauksaimniecībai, kurus piemēros no 2023. gada 1. janvāra;
2. atgādina, ka Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. panta 1. punktā noteikts, ka valsts atbalsts, ko piešķir uzņēmumiem un kas var radīt konkurences izkropļojumus starp dalībvalstīm, nav saderīgs ar iekšējo tirgu, taču minētais pants vienlaikus ievieš dažas atkāpes;
3. atgādina, ka attiecībā uz lauksaimniecību, mežsaimniecību un lauku apvidiem Komisija vērtē šāda izkropļojuma esamību, balstot savu analīzi uz Pamatnostādņem par valsts atbalsta piešķiršanu lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarē un lauku apvidos, un ka šīs pamatnostādnes aptver 2014.–2022. gada plānošanas periodu;
4. uzsver, ka saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1305/2013 ⁽¹⁾ par atbalstu lauku attīstībai no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai 81. pantu finansējums pasākumiem, kas nav iekļauti LESD I pielikumā, jānodrošina, izmantojot valsts atbalsta noteikumus;
5. uzsver, ka abu minēto tekstu saskaņošana nodrošina, ka valsts atbalsta noteikumu spēkā esamības ilgums ir tāds pats kā lauku attīstības noteikumu darbības ilgums;
6. pieņem zināšanai, ka šajā nolūkā Komisija 2019. gadā sāka apspriešanos un ka šīs apspriešanās rezultāti ir izklāstīti darba dokumentā SWD(2021) 107 final ⁽²⁾;
7. atgādina, ka tikmēr Parlaments un ES Padome ir pieņēmuši jaunās KLP regulas, īpaši Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/2115 ⁽³⁾, kurā, ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu par jauno kopējo lauksaimniecības politiku (KLP), ietverti noteikumi par atbalstu stratēģiskajiem plāniem;
8. uzsver, ka jaunie priekšlikumi par valsts atbalsta piešķiršanu turpmāk jāizstrādā atbilstīgi jaunajai KLP un tā jāņem vērā;
9. uzsver, ka lauksaimniecības uzņēmumiem būs jāīsteno zaļā kursa stratēģijas, it īpaši Biodaudzveidības stratēģija un stratēģija “No lauka līdz galdam”;

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1305/2013 (2013. gada 17. decembris) par atbalstu lauku attīstībai no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1698/2005 (OV L 347, 20.12.2013., 487. lpp.).

⁽²⁾ Sk. *Commission Staff Working Document: Evaluation of the instruments applicable to State aid in the agricultural and forestry sectors and in rural areas*.

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/2115 (2021. gada 2. decembris), ar ko izveido noteikumus par atbalstu stratēģiskajiem plāniem, kuri dalībvalstīm jāizstrādā saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku (KLP stratēģiskie plāni) un kurus finansē no Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda (ELGF) un no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA), un ar ko atceļ Regulas (ES) Nr. 1305/2013 un (ES) Nr. 1307/2013 (OV L 435, 6.12.2021., 1. lpp.).

10. norāda, ka ir svarīgi atbalstīt lauksaimniecības un mežsaimniecības uzņēmumus zaļās pārkārtošanās procesā, sevišķi mazākus uzņēmumus, kas atrodas teritoriju stratēģiskajās zonās un lielākoties īsteno teritorijas aizsardzības un saglabāšanas funkciju;
11. mudina Komisiju attiecībā uz importu noteikt saistošus Eiropas ražošanas standartus un savstarpīguma vai spoguļklauzulas atbilstīgi prasībām, ko piemēro ES ražotājiem;
12. aicina Komisiju palielināt robežkontroļu skaitu un īstenot tādas procedūras kā importēto produktu aukstumapstrāde;
13. atgādina, ka Eiropas Reģionu komiteja par abām stratēģijām jau ir izteikusies atzinumā “Bioloģiskā daudzveidība pilsētās un reģionos laikposmā pēc 2020. gada. ANO Konvencijas par bioloģisko daudzveidību Pušu konferences 15. sesija un ES Biodaudzveidības stratēģija 2030. gadam”⁽⁴⁾ un atzinumā “No lauka līdz galdam: vietējā un reģionālā dimensija”⁽⁵⁾;
14. uzsver, ka vietējās pašvaldības pilda nozīmīgu lomu dažu procedūru noteikšanā un pārvaldībā saistībā ar noteiktiem atbalsta veidiem, it īpaši ar lauksaimniecības riska pārvaldību saistītā atbalsta maksājumiem;
15. atgādina, ka reģioni, provinces un vietējās pašvaldības ne tikai piedalās nacionālo stratēģisko plānu izstrādē atbilstīgi Regulai (ES) 2021/2115, bet arī ir lauku attīstības atbalsta pasākumu lbumguvējas un palīdz definēt iniciatīvā LEADER paredzēto augšupējo pieeju;
16. konstatē, ka no 2014. līdz 2019. gadam lauksaimniecības nozarē piešķirtais valsts atbalsts Eiropas līmenī ir samazinājies no 7,6 miljardiem uz 6 miljardiem, tomēr Covid-19 pandēmijas laikā tas palielinājās;
17. uzsver, ka lauksaimniecības uzņēmumi un lauksaimniecības, mežsaimniecības un pārtikas nozare minētajā laikposmā ne uz brīdi nav pārtraukuši ražošanu, nodrošinot apgādes drošību, kā noteikts LESD 39. pantā;
18. uzsver, ka karš starp Krieviju un Ukrainu ir izraisījis nestabilitāti izejvielu un pārtikas piegādes tirgū;
19. uzsver lomu, kura šajā saistībā būtu jāpilda kopējai lauksaimniecības politikai pašapgādes un pārtikas nodrošinājuma jomā;
20. atgādina, ka šāda apgāde bija iespējama arī tāpēc, ka uzņēmumi varēja saņemt atbalstu, ko Komisija bija noteikusi kā *ad hoc*, reaģējot uz Covid-19 izraisīto ekonomikas krīzi;
21. turklāt norāda, ka lielākā daļa valsts atbalsta veidu, izņemot īpašo atbalstu saistībā ar Covid krīzi, lielākoties tika piešķirta lauku attīstības plānu ietvaros un it īpaši pasākumiem, kas neietilpst Līguma I pielikuma mērķos (lauksaimniecības produkti);
22. konstatē, ka procedūra valsts atbalsta iekļaušanai lauku attīstības programmās izrādījās sarežģīta;
23. norāda, lai arī Regula (ES) Nr. 1305/2013 par atbalstu lauku attīstībai no ELFLA ir ļoti līdzīga Pamatnostādnēm par valsts atbalstu lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarē un lauku apvidos 2014.–2020. gadam, lauku attīstības pasākumi ne vienmēr ir pilnībā atbilstoši valsts atbalsta noteikumiem;
24. pieņem zināšanai, ka Komisijas uzsāktajā apspriešanā tika atklāts, ka daži spēkā esošo valsts atbalsta noteikumu aspekti tagad ir novecojuši;
25. uzsver, ka viens no pamatmērķiem joprojām ir nodrošināt visiem Eiropas Savienības uzņēmumiem vienlīdzīgus konkurences apstākļus;

⁽⁴⁾ OV C 440, 18.12.2020., 20. lpp.

⁽⁵⁾ OV C 37, 2.2.2021., 22. lpp.

26. konstatē, ka daži pasākumi ir jāturpina un jāpielāgo, īpaši attiecībā uz riska pārvaldību;
27. norāda, ka mežsaimniecības nozarē atbalsts galvenokārt ticis izmantots lauku attīstības pasākumiem un ka, ņemot vērā mežu nozīmīgo lomu, būs jāatvieglo atbalsta sniegšanas kārtība;
28. uzskata, ka lauksaimniecības un mežsaimniecības uzņēmumiem ir jāsaņem atbalsts zaļās pārkārtošanās procesā, it īpaši mikrouzņēmumiem, vietējām mazām lauku saimniecībām un īsām pārtikas piegādes ķēdēm, kas, ņemot vērā pārtikas cenu un ražošanas izmaksu, piemēram, enerģijas un mēslojuma cenu pieaugumu, kuru vēl vairāk ietekmējis karš Ukrainā, saviem spēkiem ar šīm sekām nespētu tikt galā; šajā saistībā atzinīgi vērtē Eiropas Komisijas paziņojumu "Pārtikas nodrošinājuma garantēšana un pārtikas sistēmu noturības stiprināšana";
29. ierosina vienādot kritērijus, kas attiecas uz informēšanas un publicēšanas prasībām, it īpaši attiecībā uz termiņiem, kad jāpaziņo par atbalsta shēmām, uz kurām attiecas grupu atbrīvojuma regulas;
30. uzsver, ka tikko pieņemtās KLP reformas pamatā ir subsidiaritātes princips un tādēļ ir svarīgi, lai šis princips tiktu ievērots arī valsts atbalsta noteikumos, vienlaikus neapdraudot konkurenci starp dažādu dalībvalstu lauksaimniekiem;
31. uzskata, ka ir svarīgi šo subsidiaritātes principu saglabāt, it īpaši attiecībā uz pašvaldību lomu; tās ir vistuvāk reģionālajām struktūrām, kurām ir būtiska loma vietēja līmeņa pasākumu pārvaldībā.

Tādēļ Komiteja ierosina:

Vienkāršošana

32. neuzlikt dalībvalstīm par pienākumu katru gadu nosūtīt paziņojumus par notikumiem, kurus var pielīdzināt dabas katastrofām, dzīvnieku vai augu slimībām vai kaitēkļu invāzijai, jo, ja tos par tādiem atzinušas valsts iestādes, par tiem vairs nav papildus jāpaziņo arī Komisijai;
33. neuzlikt dalībvalstīm par pienākumu publicēt informāciju par individuālajiem atbalsta saņēmējiem, kuriem lauksaimnieciskajai ražošanai piešķirtais atbalsts nepārsniedz 75 000 EUR un lauksaimniecības produktu pārstrādei un tirdzniecībai piešķirtais atbalsts nepārsniedz 500 000 EUR;
34. nesarežģīt procedūras, kas saistītas ar paziņotā atbalsta kopīgā novērtējuma daļu;
35. paredzēt iespēju piešķirt ieguldījumu atbalstu, izmantojot Lauksaimniecības grupu atbrīvojuma regulu (LGAR) ⁽⁶⁾, pat vienas nozares produktiem, it īpaši tad, ja ar šādu atbalstu ir paredzēts kompensēt dabas katastrofām pielīdzināmu notikumu sekas vai kaitējumu, ko nodarījušas dzīvnieku vai augu slimības vai kaitīgie organismi;
36. paredzēt "viena lodziņa" pieeju attiecībā uz valsts atbalsta paziņošanu Regulā (ES) 2021/2115 minētajos valstu stratēģiskajos plānos;
37. ņemot vērā lielās atšķirības starp lauksaimniecības nozari un citām nozarēm, noteikt *lex specialis*, ar ko *de minimis* regulu piemērot lauksaimniecībā. Īpaši aicinām triju gadu laikā paaugstināt *de minimis* atbalsta griestus līdz 50 000 EUR un noteikt summu (piem., 1 000 EUR), par kuru zemāks atbalsts jāatbrīvo no *de minimis* regulas piemērošanas (ļoti neliela apmēra atbalsts);
38. grozīt *de minimis* regulu attiecībā uz lauksaimniecības nozari tā, lai to vienkāršotu, galvenais, atcelt kontroli pār prasību par vienu uzņēmumu;
39. atstāt grūtībās nonākuša uzņēmuma definīciju dalībvalstu pārziņā;
40. vienkāršot administratīvās procedūras attiecībā uz atbalstu vietējām pašvaldībām, it īpaši, ja tās ir valsts atbalsta saņēmējas. RK pirmām kārtām prasa, lai tās netiek pielīdzinātas lieliem uzņēmumiem;

⁽⁶⁾ Komisijas Regula (ES) Nr. 702/2014 (2014. gada 25. jūnijs), ar kuru konkrētas atbalsta kategorijas lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarē un lauku apvidos atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. pantu (OV L 193, 1.7.2014., 1. lpp.).

41. noteikt vienkāršākas procedūras vietējām un reģionālajām pašvaldībām, lai tās pirmām kārtām varētu pārvaldīt vietējās un reģionālās vajadzības un ārkārtas situācijas;

42. vienkāršot procedūras valsts atbalsta piešķiršanai reklāmas un noieta veicināšanas kampaņām, it īpaši par atbalstu NEuzskatīt vispārējus veicināšanas pasākumus institucionālā līmenī, kuri nav saistīti ar konkrētiem zīmoliem un nemudina patērētājus iegādāties kādu produktu;

43. vienkāršotas izmaksas šobrīd tiek uzskatītas par saderīgām ar valsts atbalsta noteikumiem tikai kontekstā ar atbalstu pasākumiem, kas saņem līdzfinansējumu no ES avotiem. RK aicina nodrošināt iespēju izmantot vienkāršotu izmaksu variantus neatkarīgi no Eiropas līdzfinansējuma. Šķiet, ka nav pamatota iemesla arī turpmāk attiecināmo izmaksu aprēķināšanai paredzēt dažādas metodes atkarībā no atbalsta shēmas finansējuma avota;

Zaļināšana

44. atbalstīt lauksaimniecības un mežsaimniecības uzņēmumus, īpaši mikrouzņēmumus, zaļās pārkārtošanās procesā;

45. nodrošināt pietiekamu elastību valsts atbalsta noteikumu piemērošanā tādu krīžu gadījumā kādas ir izveidojušās, piemēram, Covid-19 pandēmijas un Ukrainā notiekošā kara rezultātā, un šajā nolūkā paredzēt piemērotus un pamatotus atbalsta griestus, kas lauksaimniekiem dotu iespēju turpināt pārtikas preču ražošanu un patērētājiem – iegādāties produktus par tainīgām patēriņa cenām, kā arī vienkāršot atbalsta ieviešanas un piešķiršanas procedūras, vienlaikus samazinot administratīvās procedūras, īpaši tās, kuras skar galasaņēmējus;

46. vienkāršot dažas valsts atbalsta piešķiršanas procedūras, kuras attiecas uz ieguldījumiem atjaunojamo energoresursu ražošanā, it īpaši attiecībā uz stimula apjomu;

47. ieviest augstākas ieguldījumu likmes tiem lauksaimniecības MVU, kuri iegulda zaļajā pārkārtošanā;

48. izveidot *ad hoc* atbalstu oglekļa saistīgas lauksaimniecības pasākumiem, lai lauksaimniekus atalgotu par šo nozīmīgo darbu;

49. uzskata, ka lauksaimniecības uzņēmumu sadrumstalotība ir negatīvs faktors, kas samazina spēju noturēties tirgū un sākt lauksaimniecībā nepieciešamo zaļo pārkārtošanos;

Teritoriālā kohēzija

50. uzskata, ka ir noteikti vajadzīga jauna MVU jēdziena definīcija lauksaimniecības nozarē un jāpārskata Regulas (ES) Nr. 702/2014 I pielikuma 2. panta 3. punktā minētā mikrouzņēmumu definīcija, lai, ņemot vērā nozares īpatnības, radītu mikrouzņēmuma *ad hoc* definīciju lauksaimniecības nozarei, tādēļ ierosina definēt jaunu lauksaimniecības mikrouzņēmuma tipoloģiju;

51. atbalstīt mazos un vidējos lauksaimniecības un mežsaimniecības uzņēmumus kalnu un iekšzemes apgabalos, kā arī tālākajos reģionos, lai tie varētu pildīt teritorijas aizsardzības un saglabāšanas funkciju;

52. piešķirt stimulus par dzīvotņu saglabāšanu un aizsardzību tiem mazajiem un vidējiem lauksaimniecības uzņēmumiem, kas atbilst 50. punktā noteiktajiem parametriem un kas atrodas kalnu, iekšzemes vai mazāk labvēlīgos apgabalos, kurus dalībvalstis norādījušas savos nacionālajos stratēģiskajos plānos;

53. prasa arī nodrošināt uzņēmumiem, kas atrodas augstkalnu apgabalos, iespēju iegādāties zemi par summu, kas pārsniedz 10 % no kopējiem attiecināmajiem izdevumiem attiecīgajai darbībai, kā noteikts Regulas (ES) 2021/2115 73. panta 3. punkta c) apakšpunktā, ar mērķi veikt zemes konsolidāciju, kas nepieciešama, lai uzturētu uzņēmuma ekonomisko aktivitāti un ļautu tam pildīt attiecīgās teritorijas aizsardzības un saglabāšanas funkciju;

54. atļaut mežsaimniecības nozarei izmantot atbrīvojumu no paziņošanas prasības arī ārpus nacionālo stratēģisko plānu pasākumiem;

55. tāpat attiecībā uz mežsaimniecības nozari noteikt, ka infrastruktūras pasākumi nav automātiski uzskatāmi par atbalstu, ja tie saistīti ar neienesīgām investīcijām;

56. grozīt pašreizējos riska pārvaldības noteikumus un it īpaši samazināt kaitējuma robežvērtību līdz 20 % tādu notikumu definēšanai, kurus var pielīdzināt dabas katastrofai, kā paredzēts Regulā (ES) 2021/2115;
57. paredzēt kompensācijas robežvērtības palielinājumu subsidētai apdrošināšanai un citiem riska pārvaldības instrumentiem, kas paredzēti Regulas (ES) 2021/2115 76. pantā; šai robežvērtībai jābūt saderīgai ar pašreizējo apdrošināšanas izmaksu saglabāšanu lauksaimniecības uzņēmumiem;
58. atbrīvot no paziņošanas pienākuma atbalstu, kas saistīts ar aizsargājamo dzīvnieku nodarītā kaitējuma kompensēšanu;
59. paredzēt iespēju šāda kaitējuma gadījumā nodrošināt kompensāciju par ienākumu zaudējumu, kā tas jau noteikts attiecībā uz kaitējumu, kura dēļ tiek zaudēti ražošanas rīki;
60. noteikt, ka papildus aizsargājamo dzīvnieku nodarītajam kaitējumam ir iespēja paredzēt kompensāciju arī par citiem dzīvniekiem, atstājot šādu dzīvnieku definīciju valsts, reģionālo un vietējo iestāžu pārziņā, jo to sastopamība dažādās valstīs atšķiras;
61. NEUZSKATĪT par atbalstu institucionāla līmeņa noieta veicināšanas kampaņas, kas neatsaucas uz konkrētiem zīmoliem;
62. būtu jāsniedz pienācīgs atbalsts ar lauksaimniecisko darbību nesaistītas uzņēmējdarbības sākšanai lauku apvidos. Attiecīgā atbalsta robežvērtībai jābūt līdzvērtīgai tai robežvērtībai, kas paredzēta lauksaimniecības jaunuzņēmuma dibināšanai (100 000 EUR). Nav iemesla atšķirīgai attieksmei, kas nelabvēlīgi ietekmē diversifikāciju nelauksaimnieciskos uzņēmumos, īpaši tāpēc, ka runa ir par ļoti nelielām summām;
63. lai palīdzētu MVU, kas piedalās sabiedrības virzītas vietējās attīstības (SVVA) projektos vai darba grupu projektos, aicina
- paplašināt piemērošanas jomu, tajā ietverot arī vietējās pašvaldības, vietējās rīcības grupas, universitātes un citas struktūras neatkarīgi no to lieluma, jo šie projekti, kuros iesaistās daudzas un dažādas kopīgi strādājošas struktūras, ir ļoti daudzveidīgi,
 - palielināt vienam projektam paredzētā ierobežotā atbalsta kopējo summu līdz 300 000 EUR sabiedrības virzītas vietējās attīstības projektiem un līdz 500 000 EUR EIP darbības grupu projektiem.

Briselē, 2022. gada 28. aprīlī

*Eiropas Reģionu komitejas
priekšsēdētājs*

Apostolos TZITZIKOSTAS

Eiropas Reģionu komitejas atzinums “ES Meža stratēģija 2030. gadam”

(2022/C 301/11)

Ziņotājs: Joan CALABUIG RULL (ES/PSE), Valensijas autonomā apgabala valsts sekretārs
Eiropas Savienības un ārējo attiecību jautājumos

IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ

EIROPAS REĢIONU KOMITEJA

Vispārīgas piezīmes

1. atzinīgi vērtē to, ka ar ES Meža stratēģiju ir izveidots politikas satvars Eiropas mežu apsaimniekošanai un aizsardzībai ar mērķi uzlabot to ekosistēmu pakalpojumus, nodrošināt iztikas līdzekļus, īpaši lauku apvidos, un veicināt meža resursu bioekonomiku, kuras pamatā ir ilgtspējīga mežu apsaimniekošana kā daudzfunkcionāls dabā balstīts instruments, un visi regulatīvie un finansiālie pasākumi apvienoti plānā 2030. gadam;
2. uzskata, ka ar Eiropas Meža stratēģiju 2030. gadam (EMS), kas aizstāj 2013. gadā pieņemto ⁽¹⁾ un 2018. gadā izvērtēto ⁽²⁾ Meža stratēģiju, ir izveidots satvars Eiropas sadarbībai mežu jomā, uzsverot ilgtspējīgas mežu apsaimniekošanas svarīgo lomu iedzīvotāju labbūtības un iztikas nodrošināšanā, kā arī biodaudzveidības un pret klimata pārmaiņām noturīgu ekosistēmu saglabāšanā;
3. atzinīgi vērtē dažu atsevišķu mežsaimniecības prakšu novērtēšanu un koriģēšanu noteiktos reģionos, lai aizsargātu biodaudzveidību, augsni un ūdens kvalitāti un noturību pret klimata pārmaiņu izraisītiem traucējumiem (ūdens resursu noslodzi, viesuļvētrām, sniegu, kaitēkļiem un meža ugunsgrēkiem);
4. atzīst mežu ekosistēmas centrālo lomu Eiropas zaļajā kursā ⁽³⁾, Eiropas Klimata paktā ⁽⁴⁾, Eiropas Klimata aktā ⁽⁵⁾ un Biodaudzveidības stratēģijā 2030. gadam ⁽⁶⁾ un uzsver, ka dažādās meža nozares, tostarp tās, kuras izmanto ar ieguvī nesaisītus mežu labumus, var un tām vajadzētu veicināt ilgtspējīgu, klimatneitrālu un sociālekonomiski konkurētspējīgu aprites bioekonomiku;
5. norāda, ka mežsaimniecības nozare tika izslēgta no Eiropas taksonomijas vides kritēriju ekspertu platformas pirmā ziņojuma, jo meži ir sensitīva nozare, kurā ir sarežģīti līdzsvarot dažādas vajadzības un ieinteresēto personu intereses, un ka ekspertu atzinums Eiropas Komisijai nav saistošs;
6. aicina Komisiju rīkoties līdzsvarotā, vidiski, sociāli un ekonomiski taisnīgā veidā attiecībā uz klimata un biodaudzveidības mērķiem, kā arī izvirzītajiem mērķiem meža resursu bioekonomikas jomā, kas ir viens no Eiropas zaļā kursa pamatpīlāriem;
7. norāda, ka dalībvalstis un vietējās un reģionālās pašvaldības, kuru kompetencē ir mežsaimniecība, ir izstrādājušas un īstenojušas valsts un/vai reģionālās stratēģijas, politikas pasākumus, programmas un instrumentus ilgtspējīgas mežu apsaimniekošanas jomā, un tādēļ uzsver, ka ir vajadzīga sadarbība un konstruktīvs dialogs starp dalībvalstīm, Komisiju, attiecīgajām ieinteresētajām personām un pilsonisko sabiedrību, kas pārstāv mežsaimniecības nozari;

⁽¹⁾ COM(2013) 659 final.

⁽²⁾ COM(2018) 811 final.

⁽³⁾ Eiropas zaļais kurss: https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_lv

⁽⁴⁾ COM(2020) 788 final.

⁽⁵⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1119 (2021. gada 30. jūnijs), ar ko izveido klimatneitralitātes panākšanas satvaru un groza Regulas (EK) Nr. 401/2009 un (ES) 2018/1999 (“Eiropas Klimata akts”) (OV L 243, 9.7.2021., 1. lpp.).

⁽⁶⁾ COM(2020) 380 final.

8. uzsver, ka meži ar visu ekosistēmas pakalpojumu klāstu, tostarp ar ieguvu nesaistītiem pakalpojumiem, sniedz daudzus ieguvumus sabiedrībai kopumā, tāpēc ar mežiem saistītie lēmumi ir svarīgi visām iedzīvotāju grupām un mežu apsaimniekotājiem;

Nepieciešamība stiprināt mežsaimniecības nozarē ieinteresēto personu, vietējo un reģionālo pašvaldību, dalībvalstu un Komisijas dialogu

9. uzskata, ka noteikt satvaru un izvirzīt kopīgus mērķus Eiropas līmenī ir ļoti laba ideja, taču mudina šajā jomā nepieļaut nekādu subsidiaritātes un dalībvalstu lomas pavājināšanos, jo, ņemot vērā Eiropas mežu daudzveidību, ir vajadzīga precīzāk pielāgota reģionālā pieeja. RK arī piekrīt uzskatam, ka, lai gan Līgumos “mežu politika” nav minēta kā viena no ES īpašajām kompetencēm, ES ir daudzas kompetences saistītās jomās, kas ir izmantotas tiesību aktos par mežsaimniecības jautājumiem;

10. uzsver arī to, ka mežu apsaimniekošanai ir būtiska ietekme galvenokārt mazapdzīvotos apgabalos un tālākās iekšzemes teritorijās, kur ar mežu saistīta ekonomika ir būtisks iztikas avots;

11. iesaka nodrošināt dalībvalstu, vietējo un reģionālo pašvaldību un nozares ieinteresēto personu (publisko un privāto mežu īpašnieku, profesionālo apvienību, mežsaimniecības nozares uzņēmumu, dabas aizsardzības ekspertu, pētnieku, tostarp klimata zinātnieku u. c.) aktīvāku saziņu, dialogu un iesaistīšanu dokumentu sagatavošanā, jo Komiteja uzskata, ka salīdzinājumā ar iepriekšējām stratēģijām sākotnējā apspriešana esošajās līdzdalības struktūrās ir bijusi ierobežota un to ir iespējams uzlabot, lai panāktu pēc iespējas lielāku vienprātību starp visām ieinteresētajām personām, kas vēlas gūt labumu no mežiem. Tā vietā galīgais dokuments ir iesniegts ar pamatojumu, ka liela daļa tā satura jau bija iekļauta ES bioloģiskās daudzveidības stratēģijā līdz 2020. gadam;

12. iesaka stratēģijas īstenošanā iesaistīt ieinteresētās personas (reģionālās un vietējās pašvaldības, pilsonisko sabiedrību un uzņēmumus), uz kurām konkrēti attiecas ES Meža stratēģijā paredzētie pasākumi, un līdz minimumam samazināt administratīvo slogu, sevišķi mežu īpašniekiem un uzņēmumiem, kā arī vietējām un reģionālajām pašvaldībām;

Nepieciešamība panākt konsensu Eiropas līmenī

13. pauž nožēlu par politiskā konsensa trūkumu Eiropas Savienībā, jo pēdējās nedēļās/mēnešos par ES Meža stratēģiju tās pašreizējā redakcijā tiek izteikts arvien vairāk kritisku vērtējumu, kā redzams gan ES struktūru, piemēram, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas (atzinums NAT/831 par tematu “Jauna ES Meža stratēģija 2030. gadam”⁽⁷⁾), vairāku valstu un reģionālo valdību, gan tās atbalstošo politisko partiju, EP deputātu no dažādām politiskajām grupām un mežsaimniecības nozares pārstāvju (publisko un privāto mežu īpašnieku apvienību, vietējo un reģionālo pašvaldību mežsaimniecības pārvalžu, uzņēmējdarbības apvienību, valstu un reģionālo nozaru platformu) paziņojumos;

14. pauž nožēlu par to, ka nav ievēroti Padomes Vācijas prezidentūras laikā pieņemtie Padomes secinājumi par ciešāku turpmāko sadarbību Eiropas Savienībā, ierosinot lejupeņu pieeju, pietiekami neņemot vērā esošās struktūras (piemēram, reģionālās/valsts mežu inventarizācijas), un ir paredzētas specifiskācījas un pasākumi, ko nosaka vienīgi Komisija, kura nav atbildīga par meža politiku, un pietiekami neiesaistot atbildīgo padomdevēju komiteju;

15. atzīst ES Meža stratēģijas vispārējos mērķus nodrošināt labu mežu apsaimniekošanas praksi dalībvalstīs un reģionālajās un vietējās pašvaldībās, taču vērš Komisijas uzmanību uz nepieciešamību panākt līdzsvaru starp mežu apsaimniekošanas, it īpaši aizsardzības kā vienas no apsaimniekošanas iespējām vides, sociālajiem un ekonomiskajiem aspektiem, un uzsver, ka ir svarīgi respektēt un saglabāt mežu daudzveidību, kā arī ņemt vērā plānošanas un ilgtspējīgas mežu apsaimniekošanas praksi un rotācijas periodus dalībvalstīs un reģionālajās un vietējās pašvaldībās;

⁽⁷⁾ OV C 152, 6.4.2022., 169. lpp.

16. konstatē, ka attiecībā uz galvenajiem mežsaimniecības nozares dalībniekiem (privāto un publisko mežu īpašniekiem, profesionāļiem, uzņēmumiem un lielu daļu mežsaimniecības zinātnieku aprindām) ES Meža stratēģijas pieeja nav pilnībā atbilstoša reālajai situācijai uz vietas, un tas liecina, ka ilgtspējīga mežu apsaimniekošanas prakse, šķiet, nav vērsta pareizajā virzienā un tāpēc to vajadzētu būtiski mainīt;

17. norāda, ka dati liecina par bioloģiskās daudzveidības samazināšanos dažās teritorijās, kā arī par nepietiekamu *Natura 2000* dzīvotņu aizsardzības stāvokli arī tāpēc, ka to apsaimniekotājiem trūkst pienācīgas stimulu sistēmas (cenas, atlīdzība par ārējiem faktoriem, reģionāli pielāgots un racionāls tiesiskais regulējums); tie ir svarīgi aspekti, kas ES Meža stratēģijā būtu jāņem vērā, piešķirot papildu resursus no ES un dalībvalstu budžetiem; aicina uz ciešāku sadarbību, kas veicinātu pasākumus ekosistēmu atjaunošanai, kuras mērķi ir bojātu mežu ekosistēmu atjaunošana;

18. uzskata, ka daudzfunkcionāla mežsaimniecība ir ilgtspējīgas mežu apsaimniekošanas rīks, kas ir dziļi iesakņojies lielākajā daļā teritoriju, it īpaši reģionos, kurus visvairāk skar klimata pārmaiņu ietekme, un ka īpašnieki un profesionāļi, kas apsaimnieko mežus, kopumā ir apņēmušies aizsargāt mežu biodaudzveidību un to pārējos ekosistēmu pakalpojumus, samazināt mežu ugunsgrēku bīstamību un biežumu, vienlaikus cenšoties panākt, lai meži būtu izturētspējīgāki, to stāvoklis būtu labs un tiktu sekmēta to augšana, tādējādi sniedzot konkrētu ieguldījumu vietējā ekonomikā un iztikas līdzekļu nodrošināšanā lauku apgabalos;

19. iesaka piemērot daudz sistēmiskāku pieeju, kurā ņemta vērā ilgtspējīgas mežu apsaimniekošanas daudzveidība un sarežģītība, izmantojot rādītājus, kas aptver ne tikai ieguvu un pieauguma koeficientu, īpašumtiesības un reālā situācija, ar ko saskaras īpašnieki, profesionāļi, publiskie un privātie uzņēmumi un vietējās un reģionālās pašvaldības, kā arī panākumi, kas ilgtspējīgas attīstība jomā gūti Eiropas mežsaimniecības nozarē, un uzskata, ka mežu aizsardzība noteiktos apgabalos nav nodalāma no atbalsta, tostarp ekonomiska atbalsta, aktīvai ilgtspējīgai apsaimniekošanai, kuras mērķis ir maksimāli palielināt ekosistēmu pakalpojumu pozitīvo ārējo ietekmi un izvairīties no degradācijas, tostarp vides degradācijas, ko izraisa novārtā atstātas meža platības;

20. biodaudzveidības kontekstā vēlas uzsvērt, ka, pateicoties dažiem tālākajiem reģioniem, Eiropas Savienībai ir pirmatnējie, Amazones un subtropu meži, kas ir unikāla laboratorija zinātniskai izpētei, specializācijai un inovācijai, piemēram, farmaceitiskajai pētniecībai un augu ekstraktu izstrādei. Tālāko reģionu biodaudzveidība veido gandrīz 80 % no Eiropas biodaudzveidības, un tai ir svarīga nozīme planētas ekoloģiskā līdzsvara nodrošināšanā. Vietējās un reģionālās pašvaldības ir šīs nenovērtējamās bagātības sargātājas, un tām ir vajadzīgs pienācīgs atbalsts tās pārvaldībā un saglabāšanā;

21. uzskata: lai gan ES Meža stratēģija ir cieši saistīta ar Biodaudzveidības stratēģiju un faktiski var radīt koherenci šajā ziņā, tai būtu jāpieņem atšķirīga, iekļaujošāka un sistemātiskāka pieeja, efektīvi un konsekventi saskaņojot savas darbības ar kopējās politikas mērķiem zaļās pārkārtošanās un klimata pārmaiņu jomā, lai sasniegtu ES vides, sociālos un izaugsmes mērķus, tostarp zaļās darbvietas, nosakot koherenci starp attiecīgajām ES politikas jomām, kas ietekmē mežu ilgtspējīgu apsaimniekošanu, par izšķiroši svarīgu ES Meža stratēģijai un tādējādi veicinot nozares potenciālu sekmēt un sasniegt zaļajā kursā noteiktos ilgtspējīgas attīstības mērķus;

Komisijas dienestos ir vajadzīga lielāka horizontalitāte

22. atzīnīgi vērtē to, ka ES Meža stratēģija ir *AGRI*, *ENV* un *CLIMA* ĢD kopīgā darba rezultāts, taču iesaka šajā darbā iesaistīt arī citas Komisijas struktūrvienības, kas strādā ar mežsaimniecības jautājumiem (*GROW*, *ENER*, *REGIO* ĢD), lai ņemtu vērā visus sociālos, ekonomiskos un vides aspektus un ietekmi, piemērojot sistēmisku un iekļaujošu pieeju, jo pretējā gadījumā šī pieeja varētu būt nepilnīga un vienpusīga;

23. iesaka skaidri definēt Mežsaimniecības pastāvīgās komitejas kā nozīmīgas ES Meža stratēģijas īstenošanā iesaistītas dalībnieces lomu tā, lai tiktu pausts gan nozares, gan citu nozīmīgu ieinteresēto personu viedoklis un nodrošinātas iespējas aktīvai mežu izmantošanai dažādos ES reģionos;

24. iesaka arī ņemt vērā teritoriju morfoloģisko dimensiju, jo ir nepieciešama gan inovācija, gan ieguldījumi infrastruktūrā, lai atvieglotu loģistiku un pavērtu iespēju digitalizācijai, kas modernizēs mežsaimniecības vērtību ķēdes kā sviras pret resursu zaudējumiem un depopulāciju, gan arī pienācīga stimulu sistēma;

Reģionālā un vietējā līmeņa loma

25. iesaka mežu teritoriālo dimensiju uzskatīt par zemes izmantošanu, jo meži klāj arvien lielāku daļu no zemes (šobrīd 43 %), lielākoties mazapdzīvotos reģionos (iekšzemē: kalni, auksts klimats, plūdu riska teritorijas, nabadzīga augsne), savstarpēji integrējot dalībvalstu un reģionālo un vietējo pašvaldību teritorijas apsaimniekošanas un depopulācijas uzraudzības rīcībpolitikas pasākumus;

26. uzskata, ka attiecībā uz mežiem ir jāatzīst gan subsidiaritātes princips, gan arī dalītā kompetence, kas izriet no dažādajiem vides un ainavu aizsardzības tiesību aktiem, kuri ietekmē mežu politiku, ņemot vērā dažādās ar mežiem saistītās pamatnostādnes, kuras attiecas arī, bet ne tikai uz mežsaimniecības praksi un mežsaimniecības uzņēmumu atšķirībām dalībvalstīs, saistībā ar mežu bioloģisko, sociālo, ekonomisko un kultūras daudzveidību dažādos ES reģionos;

27. uzsver, ka ES Meža stratēģijas galvenajos aspektos būtu jādefinē Eiropas līmenī saskaņoti principi. Tomēr valsts līmenim ir jābūt spējīgam lemt par mērķu sasniegšanai vajadzīgajiem līdzekļiem, lai tie atbilstu to reģionālo un vietējo pašvaldību īstenotajiem pasākumiem un noteikumiem, kuru kompetencē ir mežsaimniecība; uzsver, ka meža aizsardzības priekšnoteikums ir ilgtspējīga mežu apsaimniekošana, nozares konkurētspēja un rentabilitāte kopumā, kā arī atbilstoša politikas saskaņotība;

Lai sasniegtu galvenos ES mērķus, jānodrošina mežu vides, sociālo un ekonomisko funkciju savietojamība

28. uzskata, ka ES Meža stratēģijā ir pienācīgi jāņem vērā visu meža produktu un pakalpojumu nozīme, tāpēc bioekonomikas stratēģijā un ilgtspējīgā mežu apsaimniekošanā ir jānodrošina līdzsvars starp meža funkcijām, tostarp dažādu ekosistēmu pakalpojumu sniegšanu. Ja priekšroka tiek dota tikai vienam aspektam, zūd līdzsvars;

29. uzsver, ka ES mežsaimniecības nozarē (pārvaldībā un mežizstrādē, koksnes un papīra rūpnieciskajā pārstrādē) 2018. gadā tiešā veidā bija nodarbināti 2,1 miljons cilvēku, radot bruto pievienoto vērtību 109 855 miljonu EUR apmērā. Turklāt 1,2 miljoni cilvēku strādāja koka mēbeļu ražošanā un papīra drukāšanā, radot bruto pievienoto vērtību attiecīgi 25 000 miljonu EUR un 31 000 miljonu EUR apmērā. 2018. gadā uz meža resursiem balstītās rūpniecības nozarēs darbojās 397 000 uzņēmumu, kas veido 15 % no ražošanas uzņēmumiem. Turklāt bioenerģijas, koksnes būvmateriālu un nekoksnes produktu ražošana nodrošināja papildu 4 miljonus darbvietu;

30. konstatē, ka ES Meža stratēģijas pamatelementi ir bioloģiskās daudzveidības saglabāšana, ekosistēmu atjaunošana un oglekļa piesaistītāju palielināšana, taču no tiem izrietošais viens no problemātiskākajiem jautājumiem ir nepietiekamā saskaņotība ar klimata un ilgtspējīgas sociālekonomiskās izaugsmes mērķiem;

31. norāda uz mežu sociālo dimensiju Eiropas Savienībā, jo 60 % meža platību pieder vairāk nekā 16 miljoniem privātīpašnieku, no kuriem vairums ir mazie īpašnieki dažādos reģionos, un vienam īpašniekam vidēji pieder 13 hektāri meža;

32. apgalvo, ka ilgtspējīgas meža apsaimniekošanas principos ilgtspēja tiek apsvērta globālā dimensijā, proti, vides, ekonomiskajā un sociālajā perspektīvā. Tāpēc ilgtspējīga meža apsaimniekošana būtu jāuzskata par labāko veidu, kā saglabāt apsaimniekojot vai apsaimniekot saglabājot, un tādējādi veidu, kā izšķirt šķietamo dihotomiju starp saglabāšanu un apsaimniekošanu, kas vairāk sakņojas politiskajā diskursā, nevis pašreizējā apsaimniekošanas praksē uz vietas;

33. norāda, ka vietējo un reģionālo pašvaldību īpašumā esošie meži veido aptuveni 14 % (22 miljonus hektāru) no kopējās mežu platības. Vietējās un reģionālās pašvaldības ir ne tikai mežu īpašnieces, bet arī pārvalda un administrē mežsaimniecības politikas īstenošanu un budžetu, īsteno tiesību aktus un sniedz atbalstu privātajiem īpašniekiem ilgtspējīgas mežu apsaimniekošanas jomā, uz kuru vienmēr attiecas dalībvalstu kompetencē esošā mežsaimniecības politika, kā arī ES iniciatīvas, kuras izriet no dažādām nozaru politikām, un nemitīgi cenšas saskaņot mežu vidiskās, sociālās un ekonomiskās funkcijas;

34. konstatē, ka stratēģijas izstrādei līdztekus notikušajās debatēs ir izveidojies kļūdainais nošķirums starp mežu vides un sociālekonomisko funkciju, kā rezultātā debates bija neobjektīvas un novirzītas no pamatmērķa, proti, no ilgtspējīgas attīstības, kas ietver mūsu mežu veselības aizsardzību ilgtermiņā, spēju ar noturīgu ekosistēmu palīdzību pārvarēt klimata krīzi, resursu ilgtspējīgu apsaimniekošanu un meža produktu atbildīgu un efektīvu pārstrādi, lai nodrošinātu labbūtību un dzīvesveidu miljoniem Eiropas iedzīvotāju;

35. iesaka stiprināt ES meža stratēģijas saturu attiecībā uz dažiem vides mērķiem (ūdens, augsne, ainava) un vairāk uzsvērt būtisko ieguldījumu, ko ilgtspējīgi apsaimniekotī un rūpnieciski pārstrādāti meža produkti sniedz bioekonomikā, kas ir Eiropas zaļā kursa pamatpīlārs. Saistībā ar šiem meža produktiem ir jāfinansē tehnoloģiski inovatīvi procesi, lai attīstītu dažādus uzņēmumus, it īpaši pirmapstrādes uzņēmumus, kas ir mežsaimniecības un kokrūpniecības vājais posms, bet kuriem piemīt vislielākais potenciāls vispilnīgāk izmantot vietējos resursus;

36. iesaka lielāku uzmanību pievērst ilgtspējīgas mežu apsaimniekošanas definīcijām un pasākumiem, kuru mērķis ir uzlabot ūdens ciklus un augsnes saglabāšanu, it īpaši Vidusjūras un kalnu ekosistēmās, un norāda, ka ir jāpastiprina rādītāji, kas palīdzētu uzlabot mežu ilgtspējīgu pārvaldību, kas ir priekšnosacījums ekosistēmu pakalpojumu sniegšanai ilgtermiņā;

37. iesaka pārdefinēt mērķus, lai sniegtu lielāku pamanāmību ilgtspējīga līdzsvara un saderības nodrošināšanai starp mežu vides, sociālajām un ekonomiskajām funkcijām, kas veido pamatu ilgtspējīgai un daudzfunkcionālai mežu apsaimniekošanai dažādos meža reģionos (boreālie, kontinentālie, Vidusjūras, kalnu un pilsētu meži), neatstājot novārtā biodaudzveidības aizsardzību un citus vides pakalpojumus;

38. uzskata, ka ES Meža stratēģijā būtu skaidrāk jāuzsver iekļautības un līdztiesības veicināšanas nozīme mežsaimniecības nozarē. Atbilstīgi jaunajai 2020. gada martā pieņemtajai Eiropas dzimumu līdztiesības stratēģijai ar jauno ES Meža stratēģiju būtu jāveicina dzimumu vienlīdzīgāka dalība darba tirgū, lai mežsaimniecības nozare varētu pilnībā atrast savu potenciālu;

39. iesaka uzsvērt mežu nozīmi vistālākajos, kalnu un vismazāk attīstītajos reģionos, kur mežu platības ir lielākas un depopulācijas risks ir augstāks un kur mežsaimniecības vērtību ķēdes ir galvenie nodarbinātības un saimnieciskās darbības avoti, kas saistīti ar meža resursu mobilizāciju un pirmapstrādi;

40. norāda, ka mežu nozīme aprites bioekonomikas attīstībā ir vairāk atspoguļota no riska, nevis iespēju viedokļa, un norāda, ka bioloģiskiem produktiem var būt liela nozīme dekarbonizācijā, samazinot no fosilajiem resursiem iegūtā kurināmā un materiālu patēriņu, kas ir viens no galvenajiem Komisijas izvirzītajiem mērķiem; tomēr dekarbonizācijā ir jāņem vērā meža produktu aprites cikla novērtējums un jāveicina tādu produktu ražošana, kuriem ir ilgs aprites cikls;

41. iesaka veicināt koksnes produktu un meža nekoksnes produktu vietēju apstrādi, lai samazinātu ietekmi uz vidi;

42. atzinīgi vērtē konferences par Eiropas nākotni Eiropas pilsoņu paneldiskusijas ieteikumu, kurā aicināts īpašu uzmanību pievērst izmantotu vai iznīcinātu mežu atkārtotai apmežošanai un noplicinātas zemes teritoriju pirmreizējai apmežošanai, kā arī veicināt atbildīgākus risinājumus labākai koksnes izmantošanai ⁽⁸⁾;

43. iesaka pārdefinēt ES Meža stratēģijas mērķus un tās sinerģiju ar 2012. gadā pieņemto un 2018. gadā pārskatīto Bioekonomikas stratēģiju ⁽⁹⁾, lai iekļautu un veicinātu meža produktus – gan koksnes produktus (ne tikai būvniecības kokmateriālus, bet arī biokompozītus, biodegvielas, biorafinēšanas iekārtām paredzēto biomasu, ķīmiskajai un pārtikas rūpniecībai un parfimērijas-kosmētikas ražošanai paredzētos produktus ar augstu pievienoto vērtību), gan nekoksnes

⁽⁸⁾ Konferences par Eiropas nākotni Eiropas pilsoņu paneldiskusijas par klimata pārmaiņām un vidi ieteikums.

⁽⁹⁾ COM(2018) 673 final un SWD(2018) 431 final.

produktus (korķi, sēnes, meža ogas, aromātiskos un ārstniecības augus, sveķus), ņemot vērā to ieguldījumu klimata pārmaiņu mazināšanā, jo tie piesaista oglekli visā aprites ciklā un aizvieto citus materiālus, kas rada lielas siltumnīcefekta gāzu emisijas;

44. iesaka pārdefinēt mērķus un sinerģiju ar 2020. gada jauno Aprites ekonomikas rīcības plānu⁽¹⁰⁾, kas ir viens no Eiropas zaļā kursa pamatpīlāriem, veicinot meža produktu reģenerāciju un reciklēšanu visās to atkritumu pārstrādes un atkalizmantošanas ķēdēs;

45. iesaka izveidot sistēmu, ar kuras palīdzību lielākajā daļā uzņēmumu (optimizēta, racionāla un atbildīga resursu izmantošana, uzraudzības ķēdes sertifikācija, ekodizains, energoefektivitāte, materiālu vai enerģijas reģenerācija) izmantoto paraugpraksi nodot visai uz meža resursiem balstītajai rūpniecības nozarei;

46. uzsver, ka ES Meža stratēģijas mērķi būtu jāatzīst mežu nozīmīgums ne tikai kā oglekļa piesaistītājiem, bet arī kā oglekļa uzkrājumam, ko varētu palielināt kā ievērojamu veicinātāju ES 2050. gada klimatneitralitātes mērķrādītāja sasniegšanā; uzsver, ka meža resursu produktu aizstājošajā ietekmē būtu jāņem vērā ietekme visā aprites ciklā, lai novērtētu mežsaimniecības nozares kopējo potenciālu klimata pārmaiņu mazināšanā; norāda, ka mežu neto oglekļa piesaistītājfekts samazinās līdz ar mežu vecumu;

47. iesaka izstrādāt skaidras mežu definīcijas, nošķirot vismaz pirmmežus, kas nekad nav bijuši apsaimniekoti (0,7 % no kopējās mežu platības), un mežus, kas agrāk bijuši apsaimniekoti, bet pēdējās desmitgadēs vairs netiek apsaimniekoti, ar mērķi efektīvi aizsargāt pirmatnējos mežus, it īpaši atsevišķos Centrāleiropas un Austrumeiropas reģionos, kā arī revitalizēt mežu masīvus, kuros apsaimniekošana ir pārtraukta, tādējādi radot mežu ugunsgrēku, slimību un kaitēkļu risku;

48. uzskata, ka bioenerģija jāuztver kā iespēja saskaņā ar 2018. gada Direktīvu par no atjaunojamo energoresursu izmantošanas veicināšanu⁽¹¹⁾ īstenot ilgtspējīgas mežu apsaimniekošanas pasākumus un kā atjaunīgo energoresursu avots blakusproduktu rūpnieciskās pārstrādes procesos un reciklēšanas procesos; uzskata, ka bioenerģija ir svarīga Eiropas energoapgādes drošībai un tās neatkarībai no fosilā kurināmā;

49. iesaka pārskatīt ierosinātos grozījumus bioenerģijas vai mežsaimniecības prakses ilgtspējas kritērijos, jo daži ierosinātie pasākumi varētu palielināt slogu reģionālajām un vietējām pašvaldībām, kuru īpašumā ir meži un kuras daudzās dalībvalstīs ir atbildīgas par ilgtspējīgu mežu apsaimniekošanu, un ierobežojumi, kas saistīti ar 10 % mežu platību stingru juridisko aizsardzību, radīs milzīgus kompensācijas maksājumus, bet Komisija nav skaidri noteikusi finansiālās saistības; uzskata, ka būtu jāpiemēro 2018. gada Atjaunojamo energoresursu direktīvā noteiktie bioenerģijas ilgtspējas kritēriji;

50. uzskata, ka mežsaimniecības nozares sociālekonomiskajai funkcijai ir būtiska nozīme lauku attīstībā un vietējā ekonomikā daudzos reģionos, un pauž nožēlu, ka ES Meža stratēģijā nav noteikts, ka viens no tās prioritārajiem mērķiem ir skaidri un nepārprotami veicināt meža koksnis un nekoksnis resursu izmantošanu, kā arī to rūpniecisku pārstrādi ES uzņēmumos (no kuriem lielākā daļa ir mazie un vidējie uzņēmumi lauku reģionos), pamatojoties uz ilgtspējīgu mežu apsaimniekošanu un zaļās bioekonomikas satvaru;

51. uzskata, ka ar ES Meža stratēģiju ir jāveicina un jāstiprina izglītošana par ilgtspējīgu mežu apsaimniekošanu visos līmeņos, jo īpaši skolās un pilsoniskās sabiedrības organizācijās, kā arī mediju kampaņās, lai novērstu Eiropas iedzīvotāju zināšanu trūkumu par ilgtspējīgas mežu apsaimniekošanas praksi un tās trīskāršo ekoloģisko, ekonomisko un sociālo dimensiju;

⁽¹⁰⁾ COM(2020) 98 final.

⁽¹¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2018/2001 (2018. gada 11. decembris) par no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtas enerģijas izmantošanas veicināšanu (OV L 328, 21.12.2018., 82. lpp.).

52. uzskata, ka ES Meža stratēģijā būtu jāiekļauj starptautiska dimensija, kuras mērķis ir ierobežot atmežošanu un bioloģiskās daudzveidības izzušanu pasaulē, šajā nolūkā izmantojot dalībvalstīs un lielākajā daļā vietējo un reģionālo pašvaldību gūto pieredzi, kā arī zināšanu un labas prakses tālāk nodošanu ilgtspējīgas mežu apsaimniekošanas jomā; šajā saistībā atzinīgi vērtē Komisijas priekšlikumu regulai, ar ko paredz noteikumus par to, kā Savienības tirgū darīt pieejamas konkrētas ar atmežošanu un meža degradāciju saistītas preces un izstrādājumus, kā arī par to eksportu no Savienības un ar ko atceļ Regulu (ES) Nr. 995/2010⁽¹²⁾, ar kuru paredzēts ierobežot ar atmežošanu un mežu degradāciju pasaulē saistīto preču importu; arī uzsver, ka priekšlikums ir papildināts ar subsidiaritātes tīklu⁽¹³⁾, kas sniedz būtisku analīzi attiecībā uz subsidiaritātes jautājumiem;

Nepieciešamība panākt konsensu zinātniski tehniskajā līmenī

53. iesaka ES Meža stratēģijā uzsvērt pēdējās desmitgadēs Eiropas mežos īstenoto mežsaimniecības paraugpraksi ar labiem rezultātiem (nepārtraukta meža platību palielināšana, oglekļa piesaistītāju pieaugums, aizsargājamo teritoriju un ekosistēmu skaita pieaugums, plašāka mežizstrāde, atbildīgu uzņēmumu un nozaru attīstība, labāka apmācība par ilgtspējīgu meža apsaimniekošanu un mežsaimniecības nozares darbinieku apmācība); iesaka ES Meža stratēģijā nepārprotami atzīt šo darbu, kas Eiropas Savienību pasaules mērogā izvirza vadošajā pozīcijā labas mežsaimniecības prakses jomā un ir paraugs pārējām pasaules valstīm;

54. mudina ievērot ilgtspējīgas mežu apsaimniekošanas definīcijas un it īpaši *FOREST EUROPE* procesu, kas izriet no ES un tās dalībvalstu starptautiskajām saistībām;

55. iesaka turpināt pētījumus par iespējamās īstenošanas plānošanu, lai nepieļautu pārklāšanos ar jau izveidotajām sistēmām, un precizēt sinerģiju, pievienoto vērtību un izmaksu un ieguvumu attiecību, ko ierosinātais sertifikāts par dabai tuvu (*close-to-nature*) meža apsaimniekošanu un neatkarīgs ES sertifikāts, kā arī stratēģiskie mežsaimniecības plāni var sniegt pašreizējās starptautiski atzītajās un ieviestajās mežsaimniecības sertifikācijas sistēmās (Meža sertifikācijas sistēmu novērtēšanas programmā (*PEFC*) un Mežu uzraudzības padomē (*FSC*)), un pašreizējās dalībvalstu un reģionālo un vietējo pašvaldību ilgtspējīgas mežu apsaimniekošanas stratēģijās, plānos un programmās; trūkst arī skaidrojuma par to, vai jaunajai shēmai vajadzētu būt obligātai vai brīvprātīgai, un kāds ir šādu darbību īstenošanas juridiskais pamats;

56. aicina skaidri norādīt uz visu ar ieguvu nesaistīto labumu klāstu, ko sniedz meži;

57. aicina pārskatīt un analizēt mežu zinātnisko ekspertu, tostarp mežu ekologu, visā Eiropā veiktos novērtējumus, kuros brīdināts, ka ierosinātajās politikās, iespējams, nav pietiekami ņemts vērā iespējamais riska pieaugums saistībā ar būtiskiem nelabvēlīgiem apstākļiem (ugunsgrēkiem, viesuļvētrām, stipru snigšanu un kaitēkļiem), īpašu uzmanību pievēršot mežiem, jo tie ir īpaši neaizsargāti pret ārkārtas situāciju klimata jomā;

58. aicina panākt plašāku konsensu par nostādnēm, kuras ir gan ES Meža stratēģijas, gan Biodaudzveidības stratēģijas pamatā, pamatojoties uz stingri zinātnisku un tehnisku pieeju un iesaistot tādu reprezentatīvu zinātnisko ekspertu grupu, kuri ir precīzi un ar pierādītu pieredzi, kas aptver visus meža vērtības ķēdes aspektus un dažādos Eiropas mežu veidus;

59. iesaka paredzēt, ka noteiktos, ar zinātniskām analīzēm pamatotos apstākļos dažās *Natura 2000* teritorijās var atbalstīt aizsargājamas dzīvotnes, ja tās ir pakļautas briesmām vai tās apdraud ar klimata pārmaiņām saistīti nelabvēlīgi apstākļi, lai tās kļūtu par izturīgākām ekosistēmām;

60. atzīst un atzinīgi vērtē priekšlikumu par uzticamu datu vākšanu, norādot, cik svarīgi ir publicēt jaunu tiesību akta priekšlikumu par ES meža novērošanu, ziņošanu un datu vākšanu;

⁽¹²⁾ COM(2021) 706 final.

⁽¹³⁾ SWD(2021) 325 final.

Pirms stratēģijas īstenošanas ir vajadzīgi būtiski precizējumi

61. uzskata, ka ES Meža stratēģijā nav izvirzīts konsekvents un visaptverošs Eiropas mežsaimniecības nozares mērķis 2030. gadam, un tajā gan ir paredzētas vairākas darbības un iniciatīvas, taču daudzas no tām joprojām ir neskaidras un tikai dažām ir paredzēts indikatīvs grafiks;

62. uzskata, ka ES Meža stratēģijas īstenošanā pirmais vajadzīgais solis ir precizēt koncepcijas un darbības un izstrādāt rīcības plānu, kas nodrošinātu skaidrību attiecībā uz mērķiem, tvērumu, grafiku un pienākumiem; šādā rīcības plānā ir jābūt atzītai dalībvalstu, reģionālo un vietējo pašvaldību un nozaru dalībnieku pozīcijai attiecībā pret ES Meža stratēģiju un izklāstītiem apsvērumiem par ierosināto turpmāko rīcību; tajā jāņem vērā arī RK, Eiropas Parlamenta un visu mežsaimniecības nozares ieinteresēto personu viedoklis;

63. iesaka precizēt, kā jaunie ilgtspējīgas mežu apsaimniekošanas rādītāji, robežvērtības un diapazoni tiks sasaistīti ar *FOREST EUROPE* ilgtspējīgas mežu apsaimniekošanas kritērijiem un rādītājiem, ņemot vērā, ka ES un tās dalībvalstis ir parakstījušas *FOREST EUROPE* nolīgumu; uzskata arī, ka ir vajadzīga informācija par šīs darbības juridisko pamatu un par to, ko nozīmē "sākt brīvprātīgā kārtā" attiecībā uz iespējamiem turpmākiem pasākumiem, kā arī jāprecizē ilgtspējīgas mežu apsaimniekošanas saikne ar "dabai tuvākas" apsaimniekošanas koncepciju;

64. iesaka ar dalībvalstīm un nozares ieinteresētajām personām padziļināti apspriest maksājumu par ekosistēmu pakalpojumiem apmēru un iespējamību, pēc tam veicot realitātes pārbaudes, lai novērtētu, vai ES Meža stratēģijā paredzētie finanšu mehānismi (KLP, oglekļa saistīga lauksaimniecība (*carbon farming*) un oglekļa sertifikācija) dos iespēju sasniegt izvirzītos mērķus;

65. atzinīgi vērtē koordinētu meža monitoringa ieviešanu ES mērogā, taču uzskata, ka ir jānovērtē gan tas, kāda pievienotā vērtība un izmaksu un ieguvumu attiecība ir jaunajam priekšlikumam par ES meža novērošanu, ziņošanu un datu vākšanu, gan arī tas, kādi dati un informācija ir pieejami un kādu trūkst, atzīstot attālinātos datus, tostarp satelīta informāciju, par rentablu veidu, kā pilnveidot zināšanu bāzi, izmantojot valstu līdzšinējās un pašlaik notiekošās meža inventarizācijas; šajā sakarā subsidiaritāte, izmaksas un administratīvais slogs ir galvenie aspekti, kuriem būtu jāpievērš uzmanība. Meža monitoringa visā Eiropas Savienībā varētu radīt pievienoto vērtību, ja to atbalstītu dalībvalstis un vietējās un reģionālās pašvaldības un tā pamatā būtu vietējie dati, kas savākti valsts un reģionālajā meža inventarizācijā, kā arī *Forest Focus* pieredze. Turklāt attiecībā uz valstu stratēģiskajiem plāniem ir skaidri jādefinē to veids (brīvprātīgs vai obligāts), formāts un konkrētais mērķis un jāpiedāvā rentabli stimuli mežu īpašniekiem, lai viņi sniegtu ieguldījumu datu vākšanā;

Ilgspējīgai mežu apsaimniekošanai ir vajadzīgs lielāks Eiropas finansējums

66. iesaka piešķirt konkrētus un realistiskus finanšu resursus, jo, lai arī var interpretēt, ka viens no ES Meža stratēģijas elementiem ir ievērojams ES finansējuma palielinājums ilgtspējīgai mežu apsaimniekošanai un biodaudzveidības saglabāšanai, atkarība no fondiem, kuriem jau ir citi mērķi un piešķirumi (piemēram, KLP), un citu ES fondu ieguldījuma neesamība vispārējā kontekstā, kas saistīts ar *Brexit*, ekonomikas krīzi pēc Covid-19 un inflācijas pieaugumu, liek šaubīties, ka pašreizējais nepietiekamais ES finansējums mežiem un biodaudzveidībai īstermiņā vai vidējā termiņā palielināsies;

67. iesaka Komisijai, vienkāršojot administratīvās procedūras, palīdzēt vietējām un reģionālajām pašvaldībām panākt, lai pieejamie Eiropas fondi (ELFLA, ERAF, *NextGenerationEU*) tiktu labāk virzīti uz ilgtspējīgu meža apsaimniekošanu;

68. iesaka piešķirt lielāku finansējumu apmācībai, pētniecībai un izstrādei, kā arī zināšanu tālāknodošanai Eiropas un starptautiskajā līmenī ar mērķi veicināt sadarbību un nodot tālāk un ieviest labu ilgtspējīgas mežu apsaimniekošanas un uz koksnes resursiem balstītu vērtības ķēžu praksi visā Eiropā un pasaulē;

69. uzskata, ka ar jauno ES Meža stratēģiju būtu jāveicina iniciatīvas, kuru mērķis ir veidot starpreģionālas sadarbības un finansēšanas platformas, kas saistītas ar mežiem un dekarbonizētu ekonomiku.

Briselē, 2022. gada 28. aprīlī

*Eiropas Reģionu komitejas
priekšsēdētājs*

Apostolos TZITZIKOSTAS

III

(Sagatavošanā esoši tiesību akti)

REĢIONU KOMITEJA

RK 149. PLENĀRĀ SESIJA, 27.4.2022.–28.4.2022.

Eiropas Reģionu komitejas atzinums “Ceļā uz sociāli taisnīgu Zaļā kursa īstenošanu”

(2022/C 301/12)

Ziņotājs:	Csaba BORBOLY (RO/PPE), Hargitas žudeca (apgabala) padomes priekšsēdētājs, Rumānija
Atsauces dokumenti:	Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido Sociālo klimata fondu COM(2021) 568 final Priekšlikums Padomes Direktīvai, kas pārkārto Savienības noteikumus par nodokļu uzlikšanu energoproduktiem un elektroenerģijai (pārstrādāta redakcija) COM(2021) 563 final

I. IETEIKUMI GROZĪJUMIEM

Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai, ar ko izveido Sociālo klimata fondu

COM (2021) 568 final

1. grozījums

7. apsvērumus

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Lai īstenotu apņemšanās attiecībā uz klimatneitralitāti, ir pārskatīti un grozīti Savienības klimata un enerģētikas tiesību akti nolūkā paātrināt siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināšanu.	Lai īstenotu apņemšanās attiecībā uz klimatneitralitāti, ir pārskatīti un grozīti Savienības klimata un enerģētikas tiesību akti nolūkā paātrināt siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināšanu. Minētajiem grozījumiem jābūt atbilstīgiem Eiropas sociālo tiesību pilāram, nodrošinot, ka ikviens var pilnvērtīgi izmantot taisnīgu pārkārtošanos un ka neviens netiek atstāts novārtā. Jauns Sociālā klimata fonds palīdzēs aizsargāt mazaizsargātākās māsaimniecības un mobilitātes lietotājus un nodrošināt tiem pilnvērtīgas iespējas, lai izskaustu enerģētisko un mobilitātes nabadzību visā Eiropā.

Pamatojums

Pašsaprotams.

2. grozījums

8. apsvēruma

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Šie grozījumi dažādas ekonomikas nozares, iedzīvotāju grupas un dalībvalstis ietekmē atšķirīgi. Konkrēti, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2003/87/EK ⁽¹⁾ darbības jomā iekļaujot siltumnīcefekta gāzu emisiju no ēkām un autotransporta, tiktu radīts papildu ekonomisks stimuls investēt fosilo kurināmo un fosilo degvielu patēriņa samazināšanās tendencē, tādējādi paātrinot siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināšanu. Apvienojumā ar citiem pasākumiem ar to vidējā termiņā vai ilgtermiņā būtu jāsamazina ar ēkām un autotransportu saistītās izmaksas un jāsniedz jaunas darbvietu radīšanas un investīciju iespējas.</p> <p>⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2003/87/EK (2003. gada 13. oktobris), ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Savienībā (OV L 275, 25.10.2003., 32. lpp.).</p>	<p>Šie grozījumi dažādas ekonomikas nozares, mājsaimniecības, mikrouzņēmumus un mazos uzņēmumus, kā arī reģionus, pilsētas un dalībvalstis, ietekmē atšķirīgi. Konkrēti, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2003/87/EK ⁽¹⁾ darbības jomā iekļaujot siltumnīcefekta gāzu emisiju no ēkām un autotransporta, tiktu radīts papildu ekonomisks stimuls investēt fosilo kurināmo un fosilo degvielu patēriņa samazināšanās tendencē, tādējādi paātrinot siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināšanu. Apvienojumā ar citiem pasākumiem ar to vidējā termiņā vai ilgtermiņā būtu jāsamazina ar ēkām un autotransportu saistītās izmaksas un jāsniedz jaunas darbvietu radīšanas un investīciju iespējas.</p> <p>⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2003/87/EK (2003. gada 13. oktobris), ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Savienībā (OV L 275, 25.10.2003., 32. lpp.).</p>

Pamatojums

Pašsaprotams.

3. grozījums

10. apsvēruma

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Fosilo kurināmo un fosilo degvielu cenas pieaugums var nesamērīgi ietekmēt mazaizsargātas mājsaimniecības, mazaizsargātus mikrouzņēmumus un mazaizsargātus transporta lietotājus, kuri lielāku savu ienākumu daļu izdod par enerģiju un transportu, kuri noteiktos reģionos nevar piekļūt alternatīviem, cenas ziņā pieejamiem mobilitātes un transporta risinājumiem un kuriem var trūkt finansiālas spējas investēt fosilo kurināmo vai fosilo degvielu patēriņa samazināšanā.</p>	<p>Fosilo kurināmo un fosilo degvielu cenas pieaugums var nesamērīgi ietekmēt mazaizsargātas mājsaimniecības, mazaizsargātus mikrouzņēmumus, mazaizsargātus mazos uzņēmumus un mazaizsargātus mobilitātes lietotājus, kuri lielāku savu ienākumu daļu izdod par enerģiju un transportu, kuri noteiktos reģionos nevar piekļūt alternatīviem, cenas ziņā pieejamiem mobilitātes un transporta risinājumiem un kuriem var trūkt finansiālas spējas investēt fosilo kurināmo vai fosilo degvielu patēriņa samazināšanā. Pastāv iespēja arī, ka minēto pasākumu ietekme būtiski atšķirsies atkarībā no konkrētiem apstākļiem un situācijas dažādos ES reģionos, un šis atšķirības būtu rūpīgi jāanalizē.</p>

Pamatojums

It būtiski uzsvērt, ka atšķirības reģionālā un vietējā līmenī būtu jāanalizē un jāizvērtē. Sociālā klimata fonda darbības joma būtu jāpaplašina, un, tā vietā, lai paredzētu atbalstu tikai mikrouzņēmumiem, fonda darbības jomā būtu jāiekļauj arī mazaizsargāti mikrouzņēmumi un mazie uzņēmumi.

4. grozījums

11. apsvēruma

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Tādēļ daļa ieņēmumu, kas gūti no ēku un autotransporta nozaru iekļaušanas Direktīvas 2003/87/EK darbības jomā, būtu jāizmanto, lai mazinātu sociālo ietekmi, ko rada šāda iekļaušana, lai pārkārtošanās būtu taisnīga un iekļaujoša un lai neviens nebūtu atstāts novārtā.	Tādēļ daļu ieņēmumu, kas gūti no ēku un autotransporta nozaru iekļaušanas Direktīvas 2003/87/EK darbības jomā, jāizmanto, lai mazinātu sociālo un ekonomisko ietekmi, ko rada šāda iekļaušana, lai pārkārtošanās būtu taisnīga un iekļaujoša un lai neviens nebūtu atstāts novārtā.

Pamatojums

Visi emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas ieņēmumi, kas gūti par ēkām un autotransportu, tiks izlietoti pasākumu īstenošanai, lai mazinātu oglekļa cenas noteikšanas sociālo ietekmi.

5. grozījums

12. apsvēruma

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Tas ir vēl jo svarīgāk, ņemot vērā pašreizējo enerģētiskās nabadzības līmeni. Enerģētiskā nabadzība ir situācija, kurā mājsaimniecības nespēj piekļūt tādiem pamata energopakalpojumiem kā dzesēšana (<i>paaugstinoties temperatūrai</i>) un apkure. Aptuveni 34 miljoni eiropiešu 2018. gadā ziņoja, ka nespēj uzturēt mājokli pietiekami siltu, un 2019. gada ES mēroga apsekojumā ⁽¹⁾ 6,9 % Savienības iedzīvotāju norādīja, ka nevar atļauties pietiekami apsildīt mājokli. Kopumā Enerģētiskās nabadzības observatorija lēš, ka vairāk nekā 50 miljoni mājsaimniecību Eiropas Savienībā saskaras ar enerģētisko nabadzību. Tāpēc enerģētiskā nabadzība ir būtiska problēma Savienībai. Kaut arī sociālie tarifi vai tiešs ienākumu atbalsts var sniegt tūlītēju palīdzību mājsaimniecībām, kas saskaras ar enerģētisko nabadzību, ilgstošus risinājums spēj nodrošināt vienīgi mērķtiecīgi, strukturāli pasākumi, jo īpaši energorenovācija.</p> <p>⁽¹⁾ Dati no 2018. gada. Eurostat, SILC [ilc_mdcs01]</p>	<p>Tas ir vēl jo svarīgāk, ņemot vērā pašreizējo enerģētiskās nabadzības līmeni. Enerģētiskā nabadzība ir situācija, kurā attiecīgā nacionālā vai reģionālā kontekstā un attiecīgā pastāvošā sociālās politikas un attiecīgu rīcībpolitiku kontekstā zemu ienākumu un zemas energoefektivitātes dēļ lielu daļu izmantojamo ienākumu mājsaimniecībai nākas tērēt, lai samaksātu par dārgu enerģiju, un tā nespēj piekļūt tādiem pamata energopakalpojumiem kā pienācīga apkure, dzesēšana, apgaismojums un lietotņu darbināšanai nepieciešamā enerģija, mobilitāte un elektroenerģija, kas nodrošina pienācīgu dzīves līmeni un veselību. Aptuveni 34 miljoni eiropiešu 2018. gadā ziņoja, ka nespēj uzturēt mājokli pietiekami siltu, un 2019. gada ES mēroga apsekojumā ⁽¹⁾ 6,9 % Savienības iedzīvotāju norādīja, ka nevar atļauties pietiekami apsildīt mājokli. Kopumā Enerģētiskās nabadzības observatorija lēš, ka vairāk nekā 50 miljoni mājsaimniecību Eiropas Savienībā saskaras ar enerģētisko nabadzību. Tāpēc enerģētiskā un mobilitātes nabadzība ir būtiska problēma Savienībai. Neraugoties uz šīs problēmas mērogu, kas Savienības līmenī ir risināta jau vairāk nekā desmit gadus ar dažādu iniciatīvu, tiesību aktu un nostādņu palīdzību, nepastāv enerģētiskās vai mobilitātes nabadzības standarta definīcija Savienības līmenī, tāpēc ir jāizstrādā šīs nabadzības noteikšanai nepieciešamie rādītāji, pilnībā ņemot vērā reģionālo un vietējo apstākļu daudzveidību, jo tikai viena trešdaļa dalībvalstu ir ieviesušas nacionālā līmeņa enerģētiskās nabadzības definīciju. Tā rezultātā Savienībā nav pieejami pārredzami un salīdzināmi dati par enerģētisko nabadzību. Tāpēc būtu jāizstrādā Savienības līmeņa definīcija, lai novērstu enerģētisko nabadzību un noteiktu, kādi ir visu dalībvalstu panākumi. Kaut arī sociālie tarifi vai tiešs ienākumu atbalsts var sniegt tūlītēju palīdzību mājsaimniecībām, kas saskaras ar enerģētisko nabadzību, ilgstošus risinājums spēj nodrošināt vienīgi mērķtiecīgi, strukturāli pasākumi, principa “energoefektivitāte pirmajā vietā” piemērošana, atjaunīgo energoresursu ieviešana, tostarp ar sabiedrības vadītu projektu palīdzību, piemēram, enerģētisko uzlabošanu, un tikai šādi var palīdzēt efektīvi apkarot enerģētisko nabadzību.</p> <p>⁽¹⁾ Dati no 2018. gada. Eurostat, SILC [ilc_mdcs01]</p>

Pamatojums

Būtu jānosaka skaidra un standartizēta enerģētiskās nabadzības definīcija un jēdziens, īstenojot kopīgu, transversālu, elastīgu un koordinētu pieeju dažādajiem sociālajiem, tehniskajiem, ekonomiskajiem un ar budžetu saistītajiem aspektiem.

6. grozījums

14. apsvēruma

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Šajā nolūkā katrai dalībvalstij būtu jāiesniedz Komisijai sociālais klimata plāns ("plāns"). Ar minētajiem plāniem būtu jāsniedz divi mērķi. Pirmkārt, ar tiem būtu jānodrošina mazaizsargātām mājāsaimniecībām, mazaizsargātiem mikrouzņēmumiem un mazaizsargātiem transporta lietotājiem nepieciešamie resursi, lai finansētu un īstenotu investīcijas energoefektivitātē, siltumapgādes un aukstumapgādes dekarbonizācijā, bezemisiju transportlīdzekļos un mobilitātē. Otrkārt, ar tiem būtu jāmazina fosilo kurināmo un fosilo degvielu izmaksu palielinājuma ietekme uz vismazāk aizsargātajām grupām un tādējādi jānovērš enerģētiskā un transporta nabadzība pārejas periodā, līdz šādas investīcijas tiek veiktas. Plānos vajadzētu būt investīciju komponentam, ar kuru veicina ilgtermiņa risinājumus nolūkā samazināt atkarību no fosilajiem kurināmajiem un fosilajām degvielām, un tajos varētu būt paredzēti citi pasākumi, tostarp pagaidu tiešs ienākumu atbalsts, lai īstermiņā samazinātu negatīvo ietekmi uz ienākumiem.</p>	<p>Šajā nolūkā katrai dalībvalstij būtu jāiesniedz Komisijai sociālais klimata plāns ("plāns"). Ar minētajiem plāniem būtu jāsniedz divi mērķi. Pirmkārt, ar tiem būtu jānosaka un jākartē enerģētiskajā un mobilitātes nabadzībā nonākušas vai enerģētiskās nabadzības riskam pakļautas mājāsaimniecības, mazaizsargāti mikrouzņēmumi, mazie uzņēmumi un kopā ar vietējām un reģionālajām pašvaldībām, sociālajiem partneriem un pilsonisko sabiedrību jāveic padziļināta analīze par galvenajiem enerģētiskās un mobilitātes nabadzības iemesliem attiecīgajās teritorijās. Plānos būtu jānosaka arī mērķi pakāpeniskai un efektīvai enerģētiskās un mobilitātes nabadzības izskaušanai. Otrkārt, ar tiem mājāsaimniecībām, kuras skar enerģētiskā nabadzība, un personām, kuras saskaras ar mobilitātes nabadzību, kā arī mikrouzņēmumiem un mazajiem uzņēmumiem būtu jānodrošina nepieciešamie resursi, lai finansētu un veiktu ieguldījumus ēku, it īpaši ēku ar sliktākajiem rādītājiem un sociālo mājokļu, pamatīgā renovācijā, pieprasījuma pēc apkures un dzesēšanas pārpalikuma nodrošināšanā ar atjaunojamo energoresursu enerģiju un bezemisiju mobilitātē. Plānos galvenokārt vajadzētu būt investīciju komponentam, ar kuru veicina ilgtermiņa risinājumus nolūkā pakāpeniski likvidēt atkarību no fosilajiem kurināmajiem un fosilajām degvielām. Var paredzēt arī citu pasākumus, piemēram, tiešu atbalstu, taču tie jāierobežo laikā un jāparedz ar nosacījumu, ka tiek veikti ilgtermiņa ieguldījumi ar ilgtermiņa ietekmi.</p>

Pamatojums

Kartēšanā būtu jāiekļauj arī mājāsaimniecības, kas vēl nav nonākušas enerģētiskajā nabadzībā, taču vājās siltumizolācijas un augošu enerģijas cenu dēļ varētu drīz tajā nonākt.

7. grozījums

15. apsvēruma

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Dalībvalstis, kas apspriežas ar reģionālā līmeņa iestādēm, vislabāk var izstrādāt un īstenot vietējiem, reģionālajiem un valsts apstākļiem pielāgotus un uz tiem vērstus plānus kā savu pašreizējo rīcībpolitiku attiecīgajās jomās un citu attiecīgo ES fondu plānoto izmantošanu. Šādi vislabāk var ņemt vērā apstākļu plašo daudzveidību, pašvaldību un reģionālo valdību īpašās zināšanas, pētniecības un inovācijas norises, sociālo partneru attiecības un sociālā dialoga struktūras, kā arī valsts tradīcijas, sekmējot mazaizsargātajām grupām sniegtā vispārējā atbalsta lietderību un efektivitāti.</p>	<p>Dalībvalstis, kas apspriežas gan ar reģionālā un vietējā līmeņa, gan ar pilsētu un citām publiskā sektora iestādēm, pilsonisko sabiedrību un ekonomiskajiem un sociālajiem partneriem, vislabāk var izstrādāt un īstenot vietējiem, reģionālajiem un valsts apstākļiem pielāgotus un uz tiem vērstus plānus kā savu pašreizējo rīcībpolitiku attiecīgajās jomās un citu attiecīgo ES fondu plānoto izmantošanu. Šādi vislabāk var ņemt vērā apstākļu plašo daudzveidību, pašvaldību un reģionālo valdību, sociālo un ekonomisko partneru un pilsoniskās sabiedrības īpašās zināšanas, pētniecības un inovācijas norises, sociālo partneru attiecības un sociālā dialoga struktūras, kā arī valsts tradīcijas, sekmējot mazaizsargātajām grupām sniegtā vispārējā atbalsta lietderību un efektivitāti.</p>

Pamatojums

Būtu jāatzīst, ka vietējās un reģionālās pašvaldības ir nozīmīgas plānu īstenošanas un izstrādes dalībnieces.

Arī pilsoniskajai sabiedrībai un ekonomiskajiem un sociālajiem partneriem ir jāpiedalās šajā procesā.

8. grozījums

16. apsvēruma

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Lai pāreja uz klimatneitralitāti būtu taisnīga, būtiski nodrošināt, ka pasākumi un investīcijas ir īpaši vērsti uz enerģētiski nabadzīgām vai mazaizsargātām māsaimniecībām, mazaizsargātiem mikrouzņēmumiem un mazaizsargātiem transporta lietotājiem. Ar atbalsta pasākumiem siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināšanas veicināšanai būtu jāpalīdz dalībvalstīm mazināt sociālo ietekmi, ko rada emisijas kvotu tirdzniecība ēku un autotransporta nozarēs.</p>	<p>Lai pāreja uz klimatneitralitāti būtu taisnīga, būtiski nodrošināt, ka pasākumi un investīcijas ir īpaši vērsti uz enerģētiski nabadzīgām vai mazaizsargātām māsaimniecībām, mazaizsargātiem mikrouzņēmumiem un mazajiem uzņēmumiem un mazaizsargātiem mobilitātes lietotājiem. Ar atbalsta pasākumiem siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināšanas veicināšanai būtu jāpalīdz dalībvalstīm, reģioniem un pilsētām mazināt sociālo ietekmi, ko rada emisijas kvotu tirdzniecība ēku un autotransporta nozarēs.</p>

Pamatojums

Arī reģionālās un vietējās pašvaldības ir atbildīgas par to, lai taisnīgas pārkārtošanās procesā tiktu aizsargātas mazaizsargātās māsaimniecības, mikrouzņēmumi un mazie uzņēmumi, kā arī mobilitātes lietotāji, taču, lai tās varētu efektīvi pildīt savas pilnvaras, arī tām ir vajadzīgas atbalsta shēmas.

9. grozījums

20. apsvēruma

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Dalībvalstīm plāni būtu jāiesniedz kopā ar atjauninātajiem integrētajiem nacionālajiem enerģētikas un klimata plāniem saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2018/1999 14. pantu. Plānos būtu jānorāda finansējami pasākumi, to aplēstās izmaksas un valsts ieguldījuma apmērs. Tajos būtu jāiekļauj arī galvenie atskaites punkti un mērķrādītāji, ar kuriem novērtēt pasākumu rezultātīvu īstenošanu.</p>	<p>Dalībvalstīm plāni, kas izstrādāti ciešā un jēgpilnā sadarbībā ar vietējām un reģionālajām pašvaldībām un atbilstoši Eiropas rīcības kodeksam attiecībā uz partnerību, kurš izveidots ar Komisijas deleģēto Regulu (EU) Nr. 240/2014, būtu jāiesniedz kopā ar atjauninātajiem integrētajiem nacionālajiem enerģētikas un klimata plāniem saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2018/1999 14. pantu. Plānos būtu jānorāda aplēses par prognozēto ietekmi un finansējumu dažādos, vismaz NUTS 3 līmeņa, reģionos, finansējamie pasākumi, to aplēstās izmaksas un valsts ieguldījuma apmērs. Tajos būtu jāiekļauj arī galvenie atskaites punkti un mērķrādītāji, ar kuriem novērtēt pasākumu rezultātīvu īstenošanu. Reģioniem, it īpaši lauku, kalnu, nomaļiem un salu reģioniem, vajadzētu dot iespēju izstrādāt savu plānu.</p>

Pamatojums

Plānos būtu jāiekļauj aplēses par paredzamo ietekmi dažādos reģionos un jāparedz īstenošanas uzraudzības sistēma, jo vietējām un reģionālajām pašvaldībām ir labākas zināšanas par vietējo teritoriju sociālekonomiskajiem apstākļiem. Lai fonds darbotos sekmīgi, ir būtiski vietējās un reģionālās pašvaldības iesaistīt sociālo klimata plānu izstrādē un īstenošanā, jo, ņemot vērā teritoriālos faktorus un atšķirības, liela daļa pasākumu būs efektīvi tikai tad, ja tos īsteno vietējā līmenī.

10. grozījums

21. apsvēruma

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Fondam un plāniem vajadzētu būt saskanīgiem un veidoti atbilstoši plānotajām reformām un saistībām, ko dalībvalstis uzņēmušās savos atjauninātajos integrētajos nacionālajos enerģētikas un klimata plānos saskaņā ar Regulu (ES) 2018/1999, kā noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā [gggg/nnn] [priekšlikums par Direktīvas 2012/27/ES ⁽¹⁾ par energoefektivitāti pārstrādāšanu], Eiropas sociālo tiesību pīlāra rīcības plānu, Eiropas Sociālo fondu Plus (ESF+), kas izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/1057 ⁽²⁾, taisnīgas pārkārtošanās plāniem saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/1056 ⁽³⁾ un dalībvalstu ilgtermiņa renovācijas stratēģijām attiecībā uz ēkām saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2010/31/ES ⁽⁴⁾. Lai nodrošinātu administratīvo efektivitāti, attiecīgā gadījumā plānos iekļautā informācija būtu jāpielāgo iepriekš uzskaitītajiem tiesību aktiem un plāniem.</p> <p>⁽¹⁾ <i>Atbalstījusi Eiropadome 2021. gada 24. un 25. jūnijā.</i></p> <p>⁽²⁾ <i>Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1057 (2021. gada 24. jūnijs), ar ko izveido Eiropas Sociālo fondu Plus (ESF+) un atceļ Regulu (ES) Nr. 1296/2013 (OV L 231, 30.6.2021., 21. lpp.).</i></p> <p>⁽³⁾ <i>Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1056 (2021. gada 24. jūnijs), ar ko izveido Taisnīgas pārkārtošanās fondu (OV L 231, 30.6.2021., 1. lpp.).</i></p> <p>⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2010/31/ES (2010. gada 19. maijs) par ēku energoefektivitāti (OV L 153, 18.6.2010., 13. lpp.).</p>	<p>Fondam un plāniem vajadzētu būt ne tikai saskaņotiem ar citiem struktūrfondiem un pārkārtošanās fondiem, piemēram, ERAF, ESF+, Kohēzijas fondu un Taisnīgas pārkārtošanās fondu, bet arī saskaņotiem un veidoti atbilstoši plānotajām reformām un saistībām, ko dalībvalstis uzņēmušās savos atjauninātajos integrētajos nacionālajos enerģētikas un klimata plānos saskaņā ar Regulu (ES) 2018/1999, kā noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā [gggg/nnn] [priekšlikums par Direktīvas 2012/27/ES par energoefektivitāti pārstrādāšanu], Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu [gggg/nnn] [ar ko attiecībā uz atjaunīgo energoresursu enerģijas izmantošanas veicināšanu groza Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2018/2001, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2018/1999 un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 98/70/EK] un dalībvalstu ilgtermiņa renovācijas stratēģijām attiecībā uz ēkām saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2010/31/ES ⁽¹⁾. Lai nodrošinātu administratīvo efektivitāti, attiecīgā gadījumā plānos iekļautā informācija būtu jāpielāgo iepriekš uzskaitītajiem tiesību aktiem un plāniem.</p> <p>⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2010/31/ES (2010. gada 19. maijs) par ēku energoefektivitāti (OV L 153, 18.6.2010., 13. lpp.).</p>

11. grozījums

22. apsvēruma

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Savienībai būtu jāatbalsta dalībvalstis ar finanšu resursiem, lai tās īstenotu savus plānus ar Sociālā klimata fonda palīdzību. Sociālā klimata fonda maksājumu priekšnoteikumam vajadzētu būt plānos noteikto atskaites punktu un mērķrādītāju izpildei. Tādējādi varētu efektīvi ņemt vērā valsts apstākļus un prioritātes, vienlaikus vienkāršojot finansēšanu un atvieglojot tās integrāciju citās ar valsts līdzekļiem īstenotās programmās, un reizē garantējot ES izdevumu ietekmi un integritāti.</p>	<p>Savienībai saskaņā ar dalīto pārvaldību būtu jāatbalsta dalībvalstis ar finanšu resursiem, lai tās īstenotu savus plānus ar Sociālā klimata fonda palīdzību. Lai nodrošinātu pēc iespējas efektīvāku ES finansējuma izlietojumu, Sociālā klimata fonda maksājumu priekšnoteikumam vajadzētu būt plānos noteikto atskaites punktu un mērķrādītāju izpildei, kā arī juridiski saistošu mērķu un pasākumu pieņemšanai dalībvalstīs, lai pakāpeniski atteiktos no fosilajiem kurināmajiem un fosilajām degvielām laikposmā, kas atbilst mērķiem ierobežot globālo sasilšanu līdz 1,5 °C salīdzinājumā ar pirmsrūpniecības laikmeta līmeni, tostarp vēlākais līdz 2030. gadam atteikties no cietajiem fosilajiem kurināmajiem un fosilajām degvielām un līdz 2040. gadam – no fosilās gāzes.</p>

Pamatojums

Pašsaprotams.

12. grozījums

23. apsvēruma

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Fonda budžeta apjomam principā būtu jāatbilst 25 % no prognozētajiem ieņēmumiem no ēku un autotransporta nozaru iekļaušanas Direktīvas 2003/87/EK darbības jomā laikposmā no 2026. līdz 2032. gadam. Saskaņā ar Padomes Lēmumu (ES, Euratom) 2020/2053 dalībvalstīm šie ieņēmumi būtu jādara pieejami Savienības budžetam kā pašu resursi. Dalībvalstīm vismaz 50 % no sava plāna kopējām izmaksām jāfinansē pašām. Šajā nolūkā, kā arī saistībā ar investīcijām un pasākumiem nepieciešamās pārkārtošanās paātrināšanai un tās ietekmes mazināšanai attiecībā uz negatīvi ietekmētajiem iedzīvotājiem dalībvalstīm cita starpā būtu jāizmanto to prognozētie ieņēmumi no emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas ēku un autotransporta nozarēs, kā noteikts Direktīvā 2003/87/EK.</p>	<p>Fonda budžeta apjomam būtu jāatbilst vismaz 25 % no ieņēmumiem no ēku un autotransporta nozaru iekļaušanas Direktīvas 2003/87/EK darbības jomā laikposmā no 2026. līdz 2032. gadam. Saskaņā ar Padomes Lēmumu (ES, Euratom) 2020/2053 dalībvalstīm šie ieņēmumi būtu jādara pieejami Savienības budžetam kā pašu resursi. Dalībvalstīm vismaz 35 % no sava plāna kopējām izmaksām jāfinansē pašām. Šajā nolūkā, kā arī saistībā ar investīcijām un pasākumiem nepieciešamās pārkārtošanās paātrināšanai un tās ietekmes mazināšanai attiecībā uz negatīvi ietekmētajiem iedzīvotājiem dalībvalstīm būtu jāizmanto to prognozētie ieņēmumi no emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas ēku un autotransporta nozarēs, kā noteikts Direktīvā 2003/87/EK.</p> <p>Dalībvalstis nosaka minimālo robežvērtību 35 % apmērā no vietējām un reģionālajām pašvaldībām piešķiramiem ieņēmumiem, kas jāizlieto pasākumu īstenošanai, lai mazinātu ēku sektora un autotransporta iekļaušanas emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā sociālo ietekmi.</p> <p>Būtu jāparedz elastīgas iespējas lielāku fonda finansējuma daļu piešķirt mazaizsargātākajiem reģioniem.</p>

Pamatojums

Sociālā klimata fonda finansējuma potenciālu pilnībā var izmantot tikai tad, ja tiek nodrošināts lielāks līdzfinansējums, jo ierosinātais līdzfinansējuma apmērs var radīt nelabvēlīgākus apstākļus dalībvalstīm un reģioniem ar ierobežotākām fiskālajām spējām. Būtu arī jānodrošina, ka vietējās un reģionālās pašvaldības var tieši piekļūt finansējumam un resursiem.

13. grozījums

24. apsvēruma

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
	<p><i>Sociālajam klimata fondam tiks piešķirts bāzes finansējums ES budžetā, tam nosakot arī ikgadējus papildinājumus saskaņā ar augstāku oglekļa cenu, automātiski koriģējot attiecīgo DFS maksimālo summu, lai vēl vairāk palīdzētu mājsaimniecībām un transporta lietotājiem klimatiskās pārkārtošanās procesā. Tam būtu jābūt neatņemamai ES budžeta daļai, lai saglabātu budžeta vienotību un integritāti, ievērotu Kopienas metodi un nodrošinātu, ka budžeta iestāde, ko veido Parlaments un Padome, veic efektīvu kontroli.</i></p>

Pamatojums

Pašsaprotams.

14. grozījums

25. apsvēruma

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Lai nodrošinātu līdzekļu lietderīgu un saskaņotu piešķiršanu un ievērotu pareizas finanšu pārvaldības principu, šajā regulā noteiktajām darbībām vajadzētu būt saskanīgām ar pašreizējām Savienības programmām un tās jāpapildina, vienlaikus novēršot divkārtēju finansēšanu no fonda un citām Savienības programmām attiecībā uz vieniem un tiem pašiem izdevumiem. [...]</p>	<p>Lai nodrošinātu līdzekļu lietderīgu un saskaņotu piešķiršanu un ievērotu pareizas finanšu pārvaldības principu, šajā regulā noteiktajām darbībām vajadzētu būt saskanīgām ar pašreizējām Savienības, dalībvalstu un attiecīgā gadījumā reģionālajām programmām, instrumentiem un fondiem un tās jāpapildina, vienlaikus novēršot divkārtēju finansēšanu un to, ka fonds attiecībā uz vieniem un tiem pašiem izdevumiem aizstāj citas programmas, instrumentus un fondus. [...]</p>

Pamatojums

Pašsaprotams.

15. grozījums

1. pants

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Ar šo izveido Sociālo klimata fondu ("fonds").	Ar šo izveido Sociālo klimata fondu ("fonds").

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p><i>Ar to</i> sniedz atbalstu dalībvalstīm, lai finansētu sociālajos klimata plānos ("plāni") iekļautos pasākumus un investīcijas.</p> <p>Ar fondu atbalstītie pasākumi un investīcijas dod labumu mājsaimniecībām, mikrouzņēmumiem un transporta lietotājiem, kuri ir mazaizsargāti un kurus īpaši skar ēku un autotransporta nozarēs radītās siltumnīcefekta gāzu emisijas iekļaušana Direktīvas 2003/87/EK darbības jomā, jo īpaši mājsaimniecībām, kuras skar enerģētiskā nabadzība, un iedzīvotājiem <i>bez sabiedriskā</i> transporta <i>alternatīvas privāto automobiļu vietā (attālos apvidos un lauku apvidos)</i>.</p> <p>Fonda vispārīgais mērķis ir veicināt pāreju uz klimatneitralitāti, mazinot sociālo ietekmi, ko rada ēku un autotransporta nozarēs radītās siltumnīcefekta gāzu emisijas iekļaušana Direktīvas 2003/87/EK darbības jomā. Fonda konkrētais mērķis ir atbalstīt mazaizsargātas mājsaimniecības, mazaizsargātus mikrouzņēmumus un mazaizsargātus transporta lietotājus, sniedzot pagaidu tiešu ienākumu atbalstu un īstenojot pasākumus un investīcijas, ar kuriem plānots palielināt ēku energoefektivitāti, ēku siltumapgādes un aukstumapgādes dekarbonizāciju, arī integrējot atjaunīgo enerģiju, un paplašināt bezemisiju un mazemisiju mobilitātes un transporta pieejamību.</p>	<p><i>Tas ir viens no struktūrfondiem, ar ko saskaņā ar dalīto pārvaldību</i> sniedz atbalstu dalībvalstīm <i>un reģioniem</i>, lai finansētu <i>valstu vai reģionu</i> sociālajos klimata plānos ("plāni") iekļautos pasākumus un investīcijas.</p> <p>Ar fondu atbalstītie pasākumi un investīcijas dod labumu mājsaimniecībām, mikrouzņēmumiem, <i>mazajiem uzņēmumiem</i> un transporta lietotājiem, kuri ir mazaizsargāti un kurus īpaši skar ēku un autotransporta nozarēs radītās siltumnīcefekta gāzu emisijas iekļaušana Direktīvas 2003/87/EK darbības jomā, jo īpaši mājsaimniecībām, kuras skar enerģētiskā nabadzība, un iedzīvotājiem, <i>kas nonākuši</i> transporta <i>nabadzībā, tostarp atbalsts individuālai motorizētai mobilitātei attālos un lauku apvidos, kas sabiedriskā transporta neesamības apstākļos saskaras ar mobilitātes problēmām.</i></p> <p>Fonda vispārīgais mērķis ir veicināt pāreju uz klimatneitralitāti, mazinot sociālo ietekmi, ko rada ēku un autotransporta nozarēs radītās siltumnīcefekta gāzu emisijas iekļaušana Direktīvas 2003/87/EK darbības jomā.</p> <p>Fonda konkrētais mērķis ir atbalstīt mazaizsargātas mājsaimniecības, mazaizsargātus mikrouzņēmumus <i>un mazos uzņēmumus</i> un mazaizsargātus <i>mobilitātes</i> lietotājus, sniedzot pagaidu tiešu ienākumu atbalstu un īstenojot pasākumus un investīcijas, ar kuriem plānots palielināt ēku energoefektivitāti, ēku siltumapgādes un aukstumapgādes dekarbonizāciju, arī integrējot atjaunīgo enerģiju, un paplašināt <i>ilgtspējīgu</i> bezemisiju un mazemisiju mobilitātes <i>risinājumu</i> un <i>intgerētu</i> transporta <i>pakalpojumu</i> pieejamību, <i>tostarp veicinot ilgtspējīgu sabiedrisko transportu, koplietošanas transportu, velotransportu un gājējiem draudzīgu dizainu.</i></p>

Pamatojums

Fonda uzmanības centrā ir mazaizsargātas personas. Ģeogrāfiskiem, klimatiskiem, sociāliem un ekonomiskiem apstākļiem, kas var noteikt personas mazaizsargātību, ir teritoriāla dimensija. Mazaizsargātības noteikšanā būtiska nozīme ir reģionāliem faktoriem. Sociālie klimata plāni, kuros sīki izklāstīti konkrēti pasākumi zaļās pārkārtošanās radītās nevienlīdzības novēršanai, būtu arī jāizstrādā vietējām un reģionālajām pašvaldībām, ja tās to vēlas.

Mērķgrupā būtu jāiekļauj arī tie iedzīvotāji, kuri varētu kā alternatīvu izmantot sabiedrisko transportu, bet kuriem nav pietiekamu ekonomisko līdzekļu vai kuri saskaras ar sociālām grūtībām.

Fondam vajadzētu būt daļai no struktūrfondiem.

16. grozījums

2. pants

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
(...)	(...)
(2) “enerģētiskā nabadzība” ir enerģētiskā nabadzība, kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) [gggg/nnn] 2. panta [49.] punktā[50;]	(2) “enerģētiskā nabadzība” ir nabadzība, kas skar mazaizsargātas mājsaimniecības, kurām lielu daļu izmantojamo ienākumu nākas tērēt enerģijas izdevumiem vai kurām ir ierobežota piekļuve enerģētikas pamatpakalpojumiem par pieņemamu cenu, no kuras ir atkarīgs pienācīgs dzīves līmenis un veselība, tostarp pienācīga siltumapgāde, aukstumapgāde, apgaismojums un lietotnēm nepieciešamā enerģija, un viens no tās cēloņiem ir zema mājokļa kvalitāte, kā arī zems ienākumu līmenis.
(...)	(...) (9.a) “mazs uzņēmums” ir uzņēmums, kurā nodarbinātas mazāk nekā 50 personas un kura gada apgrozījums un/vai gada bilances kopsumma nepārsniedz 10 miljonus EUR;
(10) “ transporta lietotāji” ir mājsaimniecības vai mikro-uzņēmumi, kas izmanto dažādus transporta veidus un mobilitātes risinājumus;	(10) “ mobilitātes lietotāji” ir mājsaimniecības, privātpersonas vai mikrouzņēmumi un mazie uzņēmumi , kas izmanto dažādus transporta veidus un mobilitātes risinājumus;
(11) “mazaizsargātas mājsaimniecības” ir mājsaimniecības, kuras skar enerģētiskā nabadzība, vai mājsaimniecības, tostarp mājsaimniecības ar zemiem līdz vidējiem ienākumiem, kuras būtiski skar ēku nozares iekļaušanas Direktīvas 2003/87/EK darbības jomā radītā ietekme uz cenām un kurām trūkst līdzekļu to ēku renovēšanai, kurās tās atrodas;	(11) “mazaizsargātas mājsaimniecības” ir mājsaimniecības vai privātpersonas, kurām draud vai kuras skar enerģētiskā vai mobilitātes nabadzība, vai mājsaimniecības, tostarp mājsaimniecības ar zemiem līdz vidējiem ienākumiem, kuras būtiski skar ēku un autotransporta nozares iekļaušanas Direktīvas 2003/87/EK darbības jomā radītā ietekme uz cenām, kuras augošu enerģijas cenu un mājsaimniecības vājas energoefektivitātes dēļ var nonākt enerģētiskajā nabadzībā un kurām trūkst līdzekļu vai tiesību to ēku renovēšanai, kurās tās atrodas, jo tās bieži ir atkarīgas no ēku īpašniekiem, un tas ir viens no lielākajiem šķēršļiem, kas Eiropā kavē dzīvojamo ēku ilgtspējīgu renovāciju;
(12) “mazaizsargāti mikrouzņēmumi” ir mikrouzņēmumi, kurus būtiski skar ēku nozares iekļaušanas Direktīvas 2003/87/EK darbības jomā radītā ietekme uz cenām un kuriem trūkst līdzekļu to ēku renovēšanai, kurās tie atrodas;	(12) “mazaizsargāti mikrouzņēmumi” un mazie uzņēmumi ir mikrouzņēmumi un mazie uzņēmumi , kurus būtiski skar ēku un autotransporta nozares iekļaušanas Direktīvas 2003/87/EK darbības jomā radītā ietekme uz cenām un kuriem trūkst līdzekļu to ēku renovēšanai, kurās tie atrodas, vai pārejai uz ilgtspējīgu transporta veidu izmantošanu;

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
	<p>(13a) <i>“mobilitātes nabadzība” nozīmē to, ka mājsaimniecības vai privātpersonas nevar atļauties nepieciešamos pārvadājumus, lai saņemtu pamata pakalpojumus, kā arī nodrošinātu pamata kultūras un sociālekonomiskās vajadzības, it īpaši, lai piekļūtu kvalitatīvai nodarbinātībai, izglītībai un apmācībai konkrētajā situācijā, un to var izraisīt viens vai vairāki tādi faktori kā zems ienākumu līmenis, augstas degvielas izmaksas un/vai augsti sabiedriskā transporta izdevumi, alternatīvu mobilitātes iespēju pieejamība un to piekļūstamība un atrašanās vieta, veicamais attālums un pārvadājumu prakse, it īpaši lauku, salu, kalnainos un attālos reģionos, tostarp piepilsētu teritorijās.</i></p>

Pamatojums

Definīcijas iekļautas, lai būtu skaidrs, kas ir labuma guvēji.

17. grozījums

3. panta 1. punkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Katra dalībvalsts iesniedz Komisijai sociālo klimata plānu (“plāns”) kopā ar atjauninātu integrēto nacionālo enerģētikas un klimata plānu, kas minēts Regulas (ES) 2018/1999 14. panta 2. punktā, saskaņā ar minētajā pantā noteikto procedūru un grafiku. Plāns ietver pasākumu un investīciju saskaņotu kopumu, ar ko mazina oglekļa cenu noteikšanas ietekmi uz mazaizsargātām mājsaimniecībām, mazaizsargātiem mikrouzņēmumiem un mazaizsargātiem transporta lietotājiem, lai nodrošinātu cenas ziņā pieejamus siltumapgādes, aukstumapgādes un mobilitātes risinājumus, vienlaikus papildinot un paātrinot nepieciešamos pasākumus, lai sasniegtu Savienības klimata mērķrādītājus.</p>	<p>Katra dalībvalsts kā vienu no struktūrfondu plānošanas dokumentiem un, balstoties uz partnerības un vairākliemeņu pārvaldības principiem, iesniedz Komisijai sociālo klimata plānu (“plāns”) kopā ar atjauninātu integrēto nacionālo enerģētikas un klimata plānu, kas minēts Regulas (ES) 2018/1999 14. panta 2. punktā, saskaņā ar minētajā pantā noteikto procedūru un grafiku. Plāns ietver pasākumu un investīciju saskaņotu kopumu, ar ko mazina oglekļa cenu noteikšanas ietekmi uz mazaizsargātām mājsaimniecībām, mazaizsargātiem mikrouzņēmumiem un mazajiem uzņēmumiem un mazaizsargātiem transporta lietotājiem, lai nodrošinātu cenas ziņā pieejamus siltumapgādes, aukstumapgādes un mobilitātes risinājumus, vienlaikus papildinot un paātrinot nepieciešamos pasākumus, lai sasniegtu Savienības klimata mērķrādītājus. Dalībvalstis, izstrādājot savus plānus, cieši sadarbojas un reģionālajām un vietējām pašvaldībām, kas būtu jāiesaista izstrādes procesā.</p>

Pamatojums

Sociālajam klimata plānam vajadzētu būt struktūrfondu daļai, un tas katrai dalībvalstij būtu jāizstrādā, balstoties uz partnerības un daudzliemeņu pārvaldības principiem.

18. grozījums

3. panta 2. punkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Plānā var iekļaut valsts pasākumus, ar kuriem sniedz pagaidu tiešu ienākumu atbalstu mazaizsargātām mājsaimniecībām un mājsaimniecībām, kas ir mazaizsargāti transporta lietotāji, lai samazinātu ēku un autotransporta nozaru iekļaušanas Direktīvas 2003/87/EK darbības jomā radīto ietekmi, kas izriet no fosilo kurināmo un fosilo degvielu cenu pieauguma.</p>	<p>Plānā var iekļaut valsts un/vai vietējā līmeņa pasākumus, ar kuriem sniedz tiešu atbalstu mājsaimniecībām un iedzīvotājiem ar nosacījumu, ka šie pasākumi liecina, ka šāds atbalsts ir samērīgs un ir daļa no holistiskas stratēģijas, lai šādām mājsaimniecībām un iedzīvotājiem palīdzētu izklūt no enerģētiskās un mobilitātes nabadzības, pievēršot īpašu vērību sievietēm un attālāku un grūtāk piekļūstamu reģionu iedzīvotājiem, tostarp piepilsētu iedzīvotājiem, lai palīdzētu samazināt tiešās enerģijas un mobilitātes izmaksas, atvieglojot piekļuvi efektīviem zaļās enerģijas risinājumiem un kopīgotas un integrētas mobilitātes pakalpojumiem.</p>

Pamatojums

Pašsaprotams.

19. grozījums

3. panta 3. punkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Plānā iekļauj valsts projektus, ar kuriem:</p> <p>a) finansē pasākumus un investīcijas ēku energoefektivitātes palielināšanai, energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu īstenošanai, ēku renovācijas veikšanai un ēku siltumapgādes un aukstumapgādes dekarbonizācijai, ietverot enerģijas ražošanas no atjaunojamajiem energoresursiem integrāciju;</p> <p>b) finansē pasākumus un investīcijas bezemisiju un mazemisiju mobilitātes un transporta ieviešanas apjoma palielināšanai.</p>	<p>Plānā iekļauj valsts, reģionālos un vietējos projektus, ar kuriem:</p> <p>a) finansē pasākumus un investīcijas ēku energoefektivitātes palielināšanai, energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu īstenošanai, ēku renovācijas veikšanai un ēku siltumapgādes un aukstumapgādes dekarbonizācijai, ietverot enerģijas ražošanas no atjaunojamajiem energoresursiem integrāciju, kā arī centralizētu siltumapgādi un aukstumapgādi;</p> <p>b) sniedz finansiālu un tehnisku atbalstu atjaunojamo energoresursu enerģijas kopienām un kopienu virzītiem vietējiem attīstības projektiem pilsētās, piepilsētās un lauku apvidos, tostarp vietējām enerģijas sistēmām, kā arī vietēja līmeņa iesaistes un spēju veidošanas mehānismiem;</p> <p>c) finansē pasākumus un investīcijas, lai nodrošinātu piekļuvi pienācīgiem, cenas ziņā pieejamiem un ilgtspējīgiem mājokļiem, tostarp atjaunojot pamestas ēkas;</p>

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
	<p>d) finansē pasākumus, ar kuriem likvidēt nemonētārus šķēršļus ēku energoefektivitātes paaugstināšanai un atjaunojamo energoresursu enerģijas izmantošanas veicināšanai, kā arī šķēršļus, kas kavē piekļuvi ilgtspējīgai mobilitātei un sabiedriskā transporta pakalpojumiem, lai izskaustu enerģētisko un mobilitātes nabadzību, un cita starpā tie var būt pasākumi administratīvo šķēršļu un informācijas trūkuma novēršanai, piemēram, konsultatīvie pakalpojumi enerģētikas jomā, tostarp kopienas līmenī;</p> <p>e) finansē pasākumus un investīcijas ar ilgstošu ietekmi, lai paātrinātu pāreju uz bezemisiju mobilitāti, piešķirtu prioritāti pieprasījuma puses pasākumiem un piemērotu principu "energoefektivitāte pirmajā vietā", sākot no pasākumiem un investīcijām, kas veicina modālo pārvirzi no privātā uz sabiedrisko transportu un kopīgotu un aktīvu mobilitāti.</p>

Pamatojums

Eiropas reģioniem un pilsētām ir jāatvēl nozīmīga loma fonda politikas pasākumu un projektu īstenošanā. Ģeogrāfiskiem, klimatiskiem, sociāliem un ekonomiskiem apstākļiem, kas var noteikt personas neaizsargātību, ir teritoriāla dimensija.

20. grozījums

4. panta 1. punkta b) apakšpunkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>b) konkrēti papildpasākumi, kas nepieciešami, lai īstenotu plānā paredzētos pasākumus un investīcijas un samazinātu c) apakšpunktā minēto ietekmi, kā arī informācija par pasākumu un investīciju esošu vai plānotu finansēšanu, izmantojot citus Savienības, starptautiskus, publiskus vai privātus avotus;</p>	<p>b) konkrēti papildpasākumi un reformas, kas nepieciešami, lai īstenotu plānā paredzētos pasākumus un investīcijas, kā arī informācija par pasākumu un investīciju esošu vai plānotu finansēšanu, izmantojot citus Savienības, starptautiskus, publiskus vai privātus avotus, tostarp pasākumi ar mērķi nodrošināt, ka ēku renovācija nenoved pie mazaizsargātu personu izlikšanas no mājokļa vai palielinoties īres maksai, netiešas izlikšanas no mājokļa, un vienlaikus stiprināt īrnieku aizsardzību un drošību un veicināt viņu tiesības uz pienācīgu, cenas ziņā pieejamu un ilgtspējīgu mājokli;</p>

Pamatojums

Pašsaprotams.

21. grozījums

4. panta 1. punkta d) apakšpunkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
	<i>d) ietekmes uz dzimumiem novērtējums un skaidrojums par to, kā plānā paredzētajos pasākumos un investīcijās ir ņemti vērā mērķi veicināt dzimumu līdztiesību un vienādas iespējas visiem un kā tie integrēti atbilstīgi Eiropas sociālo tiesību pīlāra 2. un 3. principam, ANO 5. ilgtspējīgas attīstības mērķim un attiecīgā gadījumā valsts dzimumu līdztiesības stratēģijai;</i>

Pamatojums

Pašsprotams.

22. grozījums

4. panta 1. punkta e) apakšpunkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
	<i>e) pasākumi un ieguldījumi ar mērķi garantēt ienākumus Eiropas mazajiem lauksaimniekiem, kuriem ir jāievēro ES augstie ražošanas standarti. Importētajiem produktiem tiks piemērotas savstarpīguma klauzulas vai spoguļklauzulas;</i>

Pamatojums

Neatkarīgi no produktu izcelsmes ir jānodrošina augsti kvalitātes un pārtikas nekaitīguma standarti. Tas sekmēs šo veselības, darba un sociālo standartu izplatīšanos uz trešām valstīm un tādējādi veicinās ieguvumus visā pasaulē.

23. grozījums

4. panta 1. punkta i) apakšpunkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
i) attiecīgās dalībvalsts īstenotā kārtība plāna iedarbīgai uzraudzībai un īstenošanai, jo īpaši attiecībā uz ierosinātajiem atskaites punktiem un mērķrādītājiem, tostarp pasākumu un investīciju īstenošanas rādītājiem, kuri attiecīgā gadījumā ir tie rādītāji, kas pieejami Eiropas Savienības Statistikas birojam un Eiropas Enerģētiskās nabadzības observatorijai, kā noteikts Komisijas Ieteikumā 2020/1563 ⁽¹⁾ par enerģētisko nabadzību;	i) attiecīgās dalībvalsts un reģionālo un vietējo pašvaldību īstenotā kārtība plāna iedarbīgai uzraudzībai un īstenošanai, tostarp ekonomisko un sociālo partneru, kā arī pilsoniskās sabiedrības iesaistei procesā , jo īpaši attiecībā uz ierosinātajiem atskaites punktiem un mērķrādītājiem, tostarp pasākumu un investīciju īstenošanas rādītājiem, kuri attiecīgā gadījumā ir tie rādītāji, kas pieejami Eiropas Savienības Statistikas birojam un Eiropas Enerģētiskās nabadzības observatorijai, kā noteikts Komisijas Ieteikumā 2020/1563 ⁽¹⁾ par enerģētisko nabadzību;

⁽¹⁾ OV L 357, 27.10.2020, 35. lpp.⁽¹⁾ OV L 357, 27.10.2020, 35. lpp.

Pamatojums

Pašsaprota.

24. grozījums

4. panta 1. punkta j) apakšpunkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
j) saistībā ar plāna sagatavošanu un attiecīgā gadījumā – īstenošanu: kopsavilkums par apspriešanās procesu, kas veikts saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 10. pantu un valsts tiesisko regulējumu, ar vietējām un reģionālajām iestādēm, sociālajiem partneriem, pilsoniskās sabiedrības organizācijām, jauniešu organizācijām un citām attiecīgajām ieinteresētajām personām, un kopsavilkums par to, kā ieinteresēto personu sniegtās atsauksmes ir atspoguļotas plānā;	j) saistībā ar plāna sagatavošanu un īstenošanu: rakstisks vietējo un reģionālo pašvaldību atzinums un kopsavilkums par apspriešanās procesu, kas veikts saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 10. pantu un valsts tiesisko regulējumu, ar vietējām un reģionālajām iestādēm, sociālajiem partneriem, pilsoniskās sabiedrības organizācijām, jauniešu organizācijām un citām attiecīgajām ieinteresētajām personām, un kopsavilkums par to, kā ieinteresēto personu sniegtās atsauksmes ir atspoguļotas plānā un kā tajā ņemtas vērā dažādās reģionu neaizsargātības pakāpes, īpašu uzmanību pievēršot pastāvīgu nelabvēlīgu dabas apstākļu ietekmētiem un īpaši neaizsargātiem reģioniem, piemēram, salu un kalnu reģioniem;

Pamatojums

Vietējās un reģionālās pašvaldības zina, kas dos vislielāko labumu to reģioniem un pilsētām, jo pašvaldības ir informētas par vietējo teritoriju problēmām un sociālekonomiskajiem apstākļiem. Ar apspriešanos nepietiek, lai to viedoklis tiktu atspoguļots valstu sociālajos klimata plānos. Jānodrošina vietējām un reģionālajām pašvaldībām iespēja informēt un paust savu iedzīvotāju vajadzības, un šī informācija ir jāņem vērā valsts līmenī, norādot uz reģionu atšķirībām un īpatnībām.

25. grozījums

4. panta 1. punkta l) apakšpunkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
	fonda daļa, kas paredzēta sabiedrības virzītām vietējām klimatiskās pārkārtošanās stratēģijām, piešķirot vismaz 5 % no kopējā līdzekļu apjoma.

Pamatojums

Sabiedrības virzīta vietējā attīstība ir sevi apliecinājusi kā pielāgotu rīks vietējai stratēģiskajai plānošanai vairumā dalībvalstu, tā var arī veicināt labāku koordināciju un rīcību gan lauku apvidos, gan pilsētu apkaimēs.

26. grozījums

4. panta 3. punkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Sagatavojot plānus, dalībvalstis var lūgt Komisijai organizēt labās prakses apmaiņu. Dalībvalsts var arī lūgt tehnisko atbalstu saskaņā ar ELENA instrumentu, kas izveidots ar Komisijas un Eiropas Investīciju bankas 2009. gadā noslēgto nolīgumu, vai saskaņā ar tehniskā atbalsta instrumentu, kas izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/240.	Sagatavojot plānus, dalībvalstis un vietējās un reģionālās pašvaldības var lūgt Komisijai organizēt labās prakses apmaiņu. Dalībvalsts var arī lūgt tehnisko atbalstu saskaņā ar ELENA instrumentu, kas izveidots ar Komisijas un Eiropas Investīciju bankas 2009. gadā noslēgto nolīgumu, vai saskaņā ar tehniskā atbalsta instrumentu, kas izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/240.

Pamatojums

Pašsaprotams.

27. grozījums

5. panta 1. punkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Ar fondu sniedz finansiālu atbalstu dalībvalstīm, lai finansētu to plānos izklāstītos pasākumus un investīcijas.	Ar dalīti pārvaldīto fondu, respektējot partnerības un daudzlīmeņu pārvaldības principus , sniedz finansiālu atbalstu dalībvalstīm, lai finansētu to plānos izklāstītos pasākumus un investīcijas. Katrai dalībvalstij būtu jānosaka minimālā robežvērtība vismaz 35 % apmērā no tai pieejamajiem līdzekļiem, ko tieši pārvaldītu vietējās un reģionālās pašvaldības.

Pamatojums

Reģionālajai dimensijai ir būtiska nozīme Sociālā klimata fonda izmantošanā un sekmīgā darbībā. Vietējās un reģionālās pašvaldības vislabāk pārzina problēmas un sociālekonomiskos apstākļus savā teritorijā un var labāk noteikt vismazaizsargātākās personas un nozares, un tāpēc fonda līdzekļi būtu jādara pieejami arī tām. Fonda pārvaldībai vajadzētu būt dalītai, respektējot partnerības un daudzlīmeņu pārvaldības principus.

28. grozījums

5. panta 2. punkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Atbalsta izmaksas priekšnoteikums ir plānā aprakstīto pasākumu un investīciju atskaites punktu un mērķrādītāju izpilde. Šie atskaites punkti un mērķrādītāji ir saderīgi ar Savienības klimata mērķrādītājiem un jo īpaši attiecas uz šādiem aspektiem:	Atbalsta izmaksas priekšnoteikums ir plānā aprakstīto pasākumu un investīciju atskaites punktu un mērķrādītāju izpilde. Šie atskaites punkti un mērķrādītāji ir saderīgi ar Savienības klimata mērķrādītājiem un jo īpaši attiecas uz šādiem aspektiem:
a) energoefektivitāti;	a) energoefektivitāti;

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>b) ēku renovāciju;</p> <p>c) bezemisiju un mazemisiju mobilitāti un transportu;</p> <p>d) siltumnīcefekta gāzu emisijas samazinājumiem;</p> <p>e) mazaizsargātu mājsaimniecību, jo īpaši mājsaimniecību, kuras skar enerģētiskā nabadzība, mazaizsargātu mikrouzņēmumu un mazaizsargātu transporta lietotāju skaita samazināšanos, cita starpā lauku apvidos un attālos apvidos.</p>	<p>b) ēku enerģētisko uzlabošanu;</p> <p>c) atjaunojamo energoresursu avotu attīstību un izmantošanu, tostarp veidojot atjaunojamo energoresursu enerģijas kopienas;</p> <p>d) bezemisiju vai mazemisiju mobilitāti (ar elektrību, ar hibrīdlīdzekļiem vai ar ūdeņradi darbināmiem transportlīdzekļiem) integrētiem mobilitātes pakalpojumiem un sabiedrisko transportu;</p> <p>e) siltumnīcefekta gāzu emisijas samazinājumiem;</p> <p>f) mazaizsargātu mājsaimniecību, mikrouzņēmumu un mazo uzņēmumu un mobilitātes lietotāju skaita samazināšanos, cita starpā lauku apvidos un attālos apvidos, sadalījumā pa dzimumiem;</p> <p>g) negatīvajām sekām, ko mazaizsargātām mājsaimniecībām rada pielāgošanās klimata pārmaiņām;</p> <p>h) dabas aizsardzību, bioloģiskās daudzveidības mērķu sasniegšanu un dabā balstītiem risinājumiem.</p>

Pamatojums

Pašsaprotams.

29. grozījums

6. panta 2. punkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Dalībvalstis plānu aplēstajās kopējās izmaksās var iekļaut tālāk aprakstītos pasākumus un investīcijas, ja vien tie galvenokārt dod labumu mazaizsargātām mājsaimniecībām, mazaizsargātiem mikrouzņēmumiem vai mazaizsargātiem transporta lietotājiem un ar tiem plānots:</p>	<p>Dalībvalstis un reģioni plānu aplēstajās kopējās izmaksās var iekļaut tālāk aprakstītos pasākumus un investīcijas, ja vien tie galvenokārt dod labumu mazaizsargātām mājsaimniecībām, it īpaši iedzīvotājiem, kuriem nav bankas konta, un mājsaimniecībām ar mazākiem ienākumiem, mazaizsargātiem mikrouzņēmumiem un mazajiem uzņēmumiem vai mazaizsargātiem mobilitātes lietotājiem un ar tiem plānots:</p>

Pamatojums

Reģionālajai dimensijai ir būtiska nozīme Sociālā klimata fonda izmantošanā un sekmīgā darbībā. Vietējās un reģionālās pašvaldības vislabāk pārzina vietējo teritoriju problēmas un sociālekonomiskos apstākļus un spēj labāk identificēt mazāk aizsargātās personas un nozares. Ar fonda pasākumiem būtu mērķtiecīgi jāatbalsta arī tie iedzīvotāji, kuriem ir ļoti ierobežots līdzekļu apmērs un kuri nespēj vai nevēlas atvērt bankas kontu.

30. grozījums

6. panta 2. punkta d) apakšpunkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
d) nodrošināt piekļuvi bezemisiju un mazemisiju transportlīdzekļiem un velosipēdiem, tostarp sniedzot finansiālu atbalstu vai nodokļu stimulus to iegādei, kā arī atbilstoši publiskai un privātai infrastruktūrai, tai skaitā uzlādes un uzpildes vajadzībām; saistībā ar atbalstu mazemisiju transportlīdzekļiem jānodrošina atbalsta pakāpeniskas samazināšanas grafiks;	d) nodrošināt piekļuvi bezemisiju un mazemisiju transportlīdzekļiem un velosipēdiem, tostarp sniedzot finansiālu atbalstu vai nodokļu stimulus to iegādei, kā arī atbilstoši publiskai un privātai infrastruktūrai, tai skaitā uzlādes un uzpildes vajadzībām; saistībā ar atbalstu mazemisiju transportlīdzekļiem jānodrošina atbalsta pakāpeniskas samazināšanas grafiks, ņemot vērā, ka pasākumu efektivitāti varēs nodrošināt, ja piedāvātie risinājumi būs izmaksu, uzturēšanas un ilgtspējas ziņā pieejami mazaizsargātām māsaimniecībām;

Pamatojums

Ekonomiskais atbalsts elektrotransportlīdzekļu iegādei nav piemērotākais risinājums mazaizsargātām māsaimniecībām augsto uzturēšanas izmaksu dēļ. Jānodrošina, ka pasākumi ir pārdomāti un pragmatiski un risinātu mazaizsargātu iedzīvotāju reālās problēmas (maksā par elektroenerģiju).

31. grozījums

6. panta 2. punkta e) apakšpunkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
e) piešķirt bezmaksas piekļuvi sabiedriskajam transportam vai pielāgotus tarifus piekļuvei sabiedriskajam transportam, kā arī veicināt ilgtspējīgu mobilitāti pēc pieprasījuma un koplietojamus mobilitātes pakalpojumus;	e) piešķirt bezmaksas piekļuvi sabiedriskajam transportam vai pielāgotus tarifus piekļuvei sabiedriskajam transportam, kā arī veicināt bezemisiju un mazemisiju mobilitāti pēc pieprasījuma un koplietojamus mobilitātes pakalpojumus, it īpaši lauku, salu, kalnainos, attālos un grūtāk pieejamos apvidos vai mazāk attīstītos reģionos un teritorijās, tostarp mazāk attīstītās piepilsētu teritorijās;

Pamatojums

Regulai būtu jābūt tehnoloģiski neitrālai aprites cikla perspektīvā. Tikai tiešo izplūdes cauruļu emisiju ņemšana vērā var palielināt emisijas elektroenerģijas ražošanā un izslēgt citas atjaunīgās degvielas.

32. grozījums

6. panta 2. punkta g) apakšpunkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
	g) atbalstīt atjaunojamo energoresursu enerģijas kopienu iniciatīvas, tostarp atjaunojamo energoresursu enerģijas kopīgu ražošanu un pašpatēriņu kā risinājumu enerģētiskās nabadzības mazināšanai.

Pamatojums

Pašsaprotams.

33. grozījums

8. pants

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Dalībvalstis aplēstajās kopējās izmaksās var iekļaut finansiālo atbalstu, kas tiek sniegts citām publiskām vai privātām struktūrām, kuras nav mazaizsargātas mājsaimniecības, mazaizsargāti mikrouzņēmumi un mazaizsargāti transporta lietotāji, ja šīs struktūras veic pasākumus un investīcijas, kas galu galā dos labumu mazaizsargātām mājsaimniecībām, mazaizsargātiem mikrouzņēmumiem un mazaizsargātiem transporta lietotājiem.</p> <p>Dalībvalstis nodrošina nepieciešamos ar likumu un līgumu noteiktus drošības pasākumus, lai garantētu, ka viss labums tiek pārnesti uz mājsaimniecībām, mikrouzņēmumiem un transporta lietotājiem.</p>	<p>Dalībvalstis un reģioni aplēstajās kopējās izmaksās var iekļaut finansiālo atbalstu, kas tiek sniegts citām publiskām vai privātām struktūrām, kuras nav mazaizsargātas mājsaimniecības, mazaizsargāti mikrouzņēmumi, mazaizsargāti mazie uzņēmumi un mazaizsargāti mobilitātes lietotāji, ja šīs struktūras veic pasākumus un investīcijas, kas galu galā dos labumu mazaizsargātām mājsaimniecībām, mazaizsargātiem mikrouzņēmumiem, mazaizsargātiem mazajiem uzņēmumiem un mazaizsargātiem mobilitātes lietotājiem.</p> <p>Dalībvalstis nodrošina nepieciešamos ar likumu un līgumu noteiktus drošības pasākumus, lai garantētu, ka viss labums tiek pārnesti uz mājsaimniecībām, mikrouzņēmumiem, mazajiem uzņēmumiem un mobilitātes lietotājiem un ka šis labums tiem ir finansiāli ilgtspējīgs ilgtermiņā.</p>

Pamatojums

Reģionālajai dimensijai ir būtiska nozīme Sociālā klimata fonda izmantošanā un sekmīgā darbībā. Ekonomiskais atbalsts elektrotransportlīdzekļu iegādei nav piemērotākais risinājums mazaizsargātām mājsaimniecībām – patiesā problēma ir enerģijas izmaksu segšana.

34. grozījums

10. panta 2. punkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Dalībvalstis attiecīgā gadījumā var uzticēt ar Regulu (ES) 2021/1057 izveidotā Eiropas Sociālā fonda Plus (ESF+) un Regulā (ES) 2021/1058 noteikto kohēzijas politikas darbības programmu vadošajām iestādēm īstenot pasākumus un investīcijas, par kuriem saņem šī fonda atbalstu, ņemot vērā minēto Savienības fondu sinerģiju un saskaņā ar fonda mērķiem. [...].</p>	<p>Dalībvalstis attiecīgā gadījumā var uzticēt ar Regulu (ES) 2021/1057 izveidotā Eiropas Sociālā fonda Plus (ESF+) un Regulā (ES) 2021/1058 noteikto kohēzijas politikas darbības programmu vadošajām iestādēm īstenot pasākumus un investīcijas, par kuriem saņem šī fonda atbalstu, ņemot vērā minēto Savienības fondu sinerģiju un saskaņā ar fonda mērķiem. [...].</p>

Pamatojums

Pašsaprotams [neattiecas uz tulkojumu latviešu valodā – tulkotāja piezīme].

35. grozījums

11. pants

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Fondu īsteno Komisija tiešas pārvaldības veidā saskaņā ar attiecīgajiem noteikumiem, kuri pieņemti atbilstīgi [...]</p>	<p>Fondu īsteno Komisija un dalībvalstis dalītas pārvaldības veidā saskaņā ar Kopīgo noteikumu regulā nostiprināto partnerības un daudzlīmeņu pārvaldības principu, kā arī attiecīgajiem noteikumiem, kuri pieņemti atbilstīgi [...]</p>

Pamatojums

Fonda īstenošanai vajadzētu būt dalītai saskaņā ar partnerības un daudzlīmeņu pārvaldības principu.

36. grozījums

14. panta 1. punkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Dalībvalstis līdzfinansē vismaz 50 % no sava plāna aplēstajām kopējām izmaksām.	Dalībvalstis dalītas pārvaldības veidā līdzfinansē vismaz 50 % no sava plāna aplēstajām kopējām izmaksām.

Pamatojums

Pašsaprotams.

37. grozījums

14. panta 2. punkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Dalībvalstis saistībā ar valsts ieguldījumu savu plānu aplēstajās kopējās izmaksās cita starpā izmanto ieņēmumus no savu kvotu tirdzniecības izsolēs saskaņā ar Direktīvas 2003/87/EK IVa nodaļas noteikumiem.	Dalībvalstis saistībā ar valsts ieguldījumu savu plānu aplēstajās kopējās izmaksās cita starpā izmanto ieņēmumus no savu kvotu tirdzniecības izsolēs saskaņā ar Direktīvas 2003/87/EK IVa nodaļas noteikumiem. a) Katrai dalībvalstij vajadzētu noteikt minimālo procentuālo daļu, kura nav mazāka par 20 % no ETS izsolēs gūtajiem ieņēmumiem un kuru tieši pārvaldīs vietējās un reģionālās pašvaldības. Vietējo un reģionālo pašvaldību pārvaldītie ieņēmumi būtu jāizmanto vienīgi klimata pārmaiņu mazināšanas un pielāgošanās pasākumiem, it īpaši tiem, kas atbalsta enerģētiskās pārkārtošanu un novērš riskus visneaizsargātākajām teritorijām un mājāsaimniecībām. Ja oglekļa cena rada lielākus ieņēmumus, nekā gaidīts, Sociālā klimata fonda finanšu līdzekļu apjomu attiecīgi palielina.

Pamatojums

Ir ļoti būtiski, lai ar jauno Sociālo klimata fondu varētu tieši atbalstīt arī vietējo un reģionālo pašvaldību ieguldījumus vietējo sociālo mājokļu renovācijā un uzlabošanā un centienos nodrošināt vietējā sabiedriskā transporta pieejamību cenas ziņā.

38. grozījums

15. panta 1. punkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Komisija novērtē plānu un attiecīgā gadījumā jebkādos šā plāna grozījumus, ko iesniegusi dalībvalsts saskaņā ar 17. pantu, lai nodrošinātu atbilstību šīs regulas noteikumiem. Veicot šo novērtējumu, Komisija cieši sadarbojas ar attiecīgo dalībvalsti. Komisija var izteikt apsvērumus vai prasīt papildu informāciju. Attiecīgā dalībvalsts sniedz pieprasīto papildu informāciju un vajadzības gadījumā var pārskatīt plānu, arī pēc plāna iesniegšanas. Attiecīgā dalībvalsts un Komisija var vienoties vajadzības gadījumā pagarināt novērtējuma sagatavošanas termiņu par saprātīgu laikposmu.</p>	<p>Komisija novērtē plānu un attiecīgā gadījumā jebkādos šā plāna grozījumus, ko iesniegusi dalībvalsts saskaņā ar 17. pantu, lai nodrošinātu atbilstību šīs regulas noteikumiem. Veicot šo novērtējumu, Komisija cieši sadarbojas ar attiecīgo dalībvalsti. Komisija var izteikt apsvērumus vai prasīt papildu informāciju. Attiecīgā dalībvalsts sniedz pieprasīto papildu informāciju un vajadzības gadījumā var pārskatīt plānu, arī pēc plāna iesniegšanas. Attiecīgā dalībvalsts un Komisija var vienoties vajadzības gadījumā pagarināt novērtējuma sagatavošanas termiņu par saprātīgu laikposmu. Reģionālos sociālos klimata plānus, ko izstrādājuši reģioni, kas vēlas pieprasīt papildu finansējumu, izvērtēs dalībvalsts, lai nodrošinātu plānu atbilstību valsts sociālajiem klimata plāniem un lai nepieļautu, ka pasākumi pārklājas.</p>

Pamatojums

Reģionālajai dimensijai ir būtiska nozīme Sociālā klimata fonda izmantošanā un sekmīgā darbībā. Vietējās un reģionālās pašvaldības vislabāk pārzina savu teritoriju problēmas un sociālekonomiskos apstākļus un spēj labāk identificēt mazāk aizsargātās personas un nozares.

39. grozījums

15. panta 2. punkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Komisija novērtē plānu nozīmi, lietderību, efektivitāti un saskaņotību, kā aprakstīts turpmāk.</p> <p>a) Lai novērtētu nozīmi, Komisija ņem vērā šādus kritērijus:</p>	<p>Komisija novērtē plānu nozīmi, lietderību, efektivitāti un saskaņotību, kā aprakstīts turpmāk.</p> <p>a) Lai novērtētu nozīmi, Komisija ņem vērā šādus kritērijus:</p>

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>i) to, vai plāns ir reakcija uz sociālo ietekmi vai problēmām, kas, nosakot emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu ēku un autotransporta nozarēs, kura paredzēta saskaņā ar Direktīvas 2003/87/EK IVa nodaļu, rodas mazaizsargātām mājsaimniecībām, mazaizsargātiem mikrouzņēmumiem un mazaizsargātiem transporta lietotājiem attiecīgajā dalībvalstī, jo īpaši mājsaimniecībām, kuras skar enerģētiskā nabadzība, pienācīgi ņemot vērā problēmas, kuras Komisija noteikusi novērtējumos par attiecīgās dalībvalsts atjaunināto integrēto nacionālo enerģētikas un klimata plānu un par tās progresu saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 9. panta 3. punktu un 13. un 29. pantu, kā arī Komisijas ieteikumos dalībvalstīm, kuri sagatavoti saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 34. pantu, ņemot vērā ilgtermiņa mērķi Savienībā līdz 2050. gadam panākt klimatneitralitāti. To darot, ņem vērā attiecīgās dalībvalsts konkrētās problēmas un finanšu piešķirumu;</p> <p>ii) to, vai ar plānu paredzēts nodrošināt, ka plānā iekļautie pasākumi vai investīcijas nenodara būtisku kaitējumu vides mērķiem Regulas (ES) 2020/852 17. panta nozīmē;</p> <p>iii) to, vai plāns ietver pasākumus un investīcijas, kas veicina zaļo pārkārtošanos, tostarp, lai risinātu šā procesa radītās problēmas un jo īpaši lai sasniegtu Savienības 2030. gada mērķus klimata un enerģētikas jomā un mobilitātes stratēģijas 2030. gada atskaites punktus.</p>	<p>i) to, vai plāns ir reakcija uz sociālo ietekmi vai problēmām, kas, nosakot emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu ēku un autotransporta nozarēs, kura paredzēta saskaņā ar Direktīvas 2003/87/EK IVa nodaļu, rodas mazaizsargātām mājsaimniecībām, mazaizsargātiem mikrouzņēmumiem un mazaizsargātiem transporta lietotājiem attiecīgajā dalībvalstī, jo īpaši mājsaimniecībām, kuras skar enerģētiskā nabadzība, pienācīgi ņemot vērā problēmas, kuras Komisija noteikusi novērtējumos par attiecīgās dalībvalsts atjaunināto integrēto nacionālo enerģētikas un klimata plānu un par tās progresu saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 9. panta 3. punktu un 13. un 29. pantu, kā arī Komisijas ieteikumos dalībvalstīm, kuri sagatavoti saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 34. pantu, ņemot vērā ilgtermiņa mērķi Savienībā līdz 2050. gadam panākt klimatneitralitāti. To darot, ņem vērā attiecīgās dalībvalsts konkrētās problēmas un finanšu piešķirumu;</p> <p>ii) to, vai ar plānu paredzēts nodrošināt, ka plānā iekļautie pasākumi vai investīcijas nenodara būtisku kaitējumu vides mērķiem Regulas (ES) 2020/852 17. panta nozīmē;</p> <p>iii) to, vai plāns ietver pasākumus un investīcijas, kas veicina zaļo pārkārtošanos, tostarp, lai risinātu šā procesa radītās problēmas un jo īpaši lai sasniegtu Savienības 2030. gada mērķus klimata un enerģētikas jomā un mobilitātes stratēģijas 2030. gada atskaites punktus.</p> <p>iv) to, vai plāns sagatavots un izstrādāts, jēgpilni un aktīvi iesaistot visas attiecīgās ieinteresētās personas;</p> <p>v) to, vai plānā iekļauta ietekmes uz dzimumiem analīze un skaidrojums par to, kā plānā paredzētajos pasākumos un investīcijās ir paredzēts ņemt vērā enerģētiskās nabadzības un mobilitātes nabadzības dzimumu dimensiju un nodrošināt dzimumu ziņā līdzsvarotu ietekmi, vienlaikus veicinot dzimumu līdztiesības aspekta integrēšanu atbilstīgi valsts dzimumu līdztiesības stratēģijai, Eiropas sociālo tiesību pilāram un ANO ilgtspējīgas attīstības mērķiem;</p>

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>b) Lai novērtētu lietderību, Komisija ņem vērā šādus kritērijus:</p> <p>i) to, vai ir paredzams, ka plānam būs ilgstoša ietekme uz problēmām, ko risina ar šo plānu, un jo sevišķi uz mazaizsargātām mājsaimniecībām, mazaizsargātiem mikrouzņēmumiem un mazaizsargātiem transporta lietotājiem attiecīgajā dalībvalstī, jo īpaši mājsaimniecībām, kuras skar enerģētiskā nabadzība;</p> <p>ii) to, vai ar attiecīgās dalībvalsts ierosinātajiem pasākumiem ir paredzēts nodrošināt plāna iedarbīgu uzraudzību un īstenošanu, tai skaitā norādīts paredzētais grafiks, atskaites punkti un mērķrādītāji, kā arī ar tiem saistītie rādītāji;</p> <p>iii) to, vai attiecīgās dalībvalsts ierosinātie pasākumi un investīcijas atbilst prasībām, kas noteiktas Direktīvā [gggg/nnn] [Priekšlikums par Direktīvas 2012/27/ES pārstrādāšanu], Direktīvā (ES) 2018/2001, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2014/94/ES Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2019/1161 un Direktīvā 2010/31/ES;</p> <p>c) Lai novērtētu efektivitāti, Komisija ņem vērā šādus kritērijus:</p> <p>i) to, vai dalībvalsts sniegtais pamatojums plāna aplēsto kopējo izmaksu summai ir pamatots, ticams, atbilst izmaksu efektivitātes principam un ir samērīgs ar paredzēto ietekmi uz vidi un sabiedrību valstī;</p> <p>ii) to, vai paredzams, ka ar attiecīgās dalībvalsts ierosinātajiem pasākumiem tiks novērsti, atklāti un koriģēti korupcijas, krāpšanas un interešu konfliktu gadījumi, izmantojot fonda līdzekļus, tostarp pasākumiem, kuru mērķis ir novērst divkārtēju finansēšanu no fonda un citām Savienības programmām;</p>	<p>vi) to, vai plāns uzlabo apstākļus mājsaimniecībām un mikro- un mazajiem uzņēmumiem, kas saskaras ar enerģētisko un mobilitātes nabadzību, lai tie spētu pielāgoties negatīvajai klimata pārmaiņu ietekmei.</p> <p>b) Lai novērtētu lietderību, Komisija ņem vērā šādus kritērijus:</p> <p>i) to, vai ir paredzams, ka plānam būs ilgstoša ietekme uz problēmām, ko risina ar šo plānu, un jo sevišķi uz mazaizsargātām mājsaimniecībām, mazaizsargātiem mikrouzņēmumiem un mazaizsargātiem transporta lietotājiem attiecīgajā dalībvalstī, jo īpaši mājsaimniecībām, kuras skar enerģētiskā nabadzība;</p> <p>ii) to, vai ar attiecīgās dalībvalsts ierosinātajiem pasākumiem ir paredzēts nodrošināt plāna iedarbīgu uzraudzību un īstenošanu, tai skaitā norādīts paredzētais grafiks, atskaites punkti un mērķrādītāji, kā arī ar tiem saistītie rādītāji;</p> <p>iii) to, vai attiecīgās dalībvalsts ierosinātie pasākumi un investīcijas atbilst prasībām, kas noteiktas Direktīvā [gggg/nnn] [Priekšlikums par Direktīvas 2012/27/ES pārstrādāšanu], Direktīvā (ES) 2018/2001, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2014/94/ES Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2019/1161 un Direktīvā 2010/31/ES;</p> <p>c) Lai novērtētu efektivitāti, Komisija ņem vērā šādus kritērijus:</p> <p>i) to, vai dalībvalsts sniegtais pamatojums plāna aplēsto kopējo izmaksu summai ir pamatots, ticams, atbilst izmaksu efektivitātes principam un ir samērīgs ar paredzēto ietekmi uz vidi un sabiedrību valstī;</p> <p>ii) to, vai paredzams, ka ar attiecīgās dalībvalsts ierosinātajiem pasākumiem tiks novērsti, atklāti un koriģēti korupcijas, krāpšanas un interešu konfliktu gadījumi, izmantojot fonda līdzekļus, tostarp pasākumiem, kuru mērķis ir novērst divkārtēju finansēšanu no fonda un citām Savienības programmām;</p>

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>iii) to, vai dalībvalsts ierosinātie atskaites punkti un mērķrādītāji ir efektīvi, ņemot vērā fonda darbības jomu, mērķus un atbalstāmās darbības.</p> <p>d) Lai novērtētu saskaņotību, Komisija ņem vērā to, vai plānā ietvertie pasākumi un investīcijas ir saskaņotas darbības.</p>	<p>iii) to, vai dalībvalsts ierosinātie atskaites punkti un mērķrādītāji ir efektīvi, ņemot vērā fonda darbības jomu, mērķus un atbalstāmās darbības.</p> <p>d) Lai novērtētu saskaņotību, Komisija ņem vērā to, vai plānā ietvertie pasākumi un investīcijas ir saskaņotas darbības.</p>

Pamatojums

Novērtējumi ir būtiski, lai uzraudzītu fonda apguvi, efektivitāti un ietekmi. Kā minēts iepriekš, reģionālajai dimensijai ir izšķiroša nozīme, lai varētu ņemt vērā visu finansiāli neaizsargāto iedzīvotāju un mainītās emisiju tirdzniecības sistēmas visvairāk skarto iedzīvotāju atšķirības un īpatnības.

40. grozījums

21. pants

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Komisija un attiecīgās dalībvalstis samērīgi tām noteiktajiem pienākumiem veicina sinerģiju un nodrošina īstenu koordināciju starp fondu un citām Savienības programmām un instrumentiem, tostarp programmu <i>InvestEU</i>, tehniskā atbalsta instrumentu, Atveseļošanas un noturības mehānismu un Regulā (ES) 2021/1060 noteiktajiem fondiem. Šajā nolūkā tās:</p> <p>a) nodrošina papildināmību, sinerģiju, saskaņotību un konsekveci starp dažādiem instrumentiem Savienības, valsts un attiecīgā gadījumā reģionālajos līmeņos gan plānošanas, gan īstenošanas posmos;</p> <p>b) pilnveido koordinācijas mehānismus, lai izvairītos no darba dublēšanās, un</p> <p>c) nodrošina ciešu sadarbību starp tiem, kas atbildīgi par īstenošanu un kontroli, Savienības, valsts un attiecīgā gadījumā reģionālajos līmeņos, lai sasniegtu fonda mērķus.</p>	<p>Komisija un attiecīgās dalībvalstis un reģioni saviem pienākumiem veicina sinerģiju un nodrošina īstenu koordināciju starp fondu un citām Savienības programmām un instrumentiem, tostarp programmu <i>InvestEU</i>, tehniskā atbalsta instrumentu, Atveseļošanas un noturības mehānismu un Regulā (ES) 2021/1060 noteiktajiem fondiem. Šajā nolūkā tās:</p> <p>a) nodrošina papildināmību, sinerģiju, saskaņotību un konsekveci starp dažādiem instrumentiem Savienības, valsts un attiecīgā gadījumā reģionālajos un vietējos līmeņos gan plānošanas, gan īstenošanas posmos;</p> <p>b) pilnveido koordinācijas mehānismus, lai izvairītos no darba dublēšanās, un</p> <p>c) nodrošina ciešu sadarbību starp tiem, kas atbildīgi par īstenošanu un kontroli, Savienības, valsts un attiecīgā gadījumā reģionālajos un vietējos līmeņos, lai sasniegtu fonda mērķus.</p>

Pamatojums

Novērtējumi ir būtiski, lai uzraudzītu fonda apguvi, efektivitāti un ietekmi. Kā minēts iepriekš, reģionālajai dimensijai ir izšķiroša nozīme, lai varētu ņemt vērā visu finansiāli neaizsargāto iedzīvotāju un mainītās emisiju tirdzniecības sistēmas visvairāk skarto iedzīvotāju atšķirības un īpatnības.

41. grozījums

22. pants

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Dalībvalstis dara pieejamus jaunākos datus, kas minēti šīs regulas 20. panta 2. punkta d) apakšpunkta i), ii) un iv) punktā, tos publicējot vienotā tīmekļa vietnē atvērto, mašīnlasāmos formātos, kā noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2019/1024 5. panta 1. punktā, kurā iespējams datus kārtot, meklēt, izvilkt, salīdzināt un atkalizmantot. Šīs regulas 20. panta 2. punkta d) apakšpunkta i) un ii) punktā minēto informāciju npublicē gadījumos, kas minēti Regulas (ES, Euratom) 2018/1046 38. panta 3. punktā vai ja izmaksātais tiešais ienākumu atbalsts ir mazāks par 15 000 EUR.</p>	<p>Dalībvalstis un reģioni dara pieejamus jaunākos datus, kas minēti šīs regulas 20. panta 2. punkta d) apakšpunkta i), ii) un iv) punktā, tos publicējot vienotā tīmekļa vietnē atvērto, mašīnlasāmos formātos, kā noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2019/1024 5. panta 1. punktā, kurā iespējams datus kārtot, meklēt, izvilkt, salīdzināt un atkalizmantot. Šīs regulas 20. panta 2. punkta d) apakšpunkta i) un ii) punktā minēto informāciju npublicē gadījumos, kas minēti Regulas (ES, Euratom) 2018/1046 38. panta 3. punktā vai ja izmaksātais tiešais ienākumu atbalsts ir mazāks par 15 000 EUR.</p>

Pamatojums

Reģionālajai dimensijai ir būtiska nozīme Sociālā klimata fonda izmantošanā un sekmīgā darbībā. Vietējās un reģionālās pašvaldības vislabāk pārzina savu teritoriju problēmas un sociālekonomiskos apstākļus un spēj labāk identificēt mazāk aizsargātās personas un nozares.

42. grozījums

23. panta 1. punkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Katra attiecīgā dalībvalsts reizi divos gados ziņo Komisijai par tās plāna īstenošanu kā daļu no tās integrētā nacionālā enerģētikas un klimata progresa ziņojuma, kā noteikts Regulas (ES) 2018/1999 17. pantā un saskaņā ar tās 28. pantu. Attiecīgās dalībvalstis savā progresa ziņojumā iekļauj:</p> <p>a) detalizētu, kvantitatīvu informāciju par to māsaimniecību skaitu, kuras skar enerģētiskā nabadzība;</p> <p>b) attiecīgā gadījumā – detalizētu informāciju par progresu virzībā uz valsts indikatīvo mērķi samazināt to māsaimniecību skaitu, kuras skar enerģētiskā nabadzība;</p> <p>c) detalizētu informāciju par plānā iekļauto pasākumu un investīciju rezultātiem;</p> <p>d) informāciju, kas ziņota par rīcībpolitiku, pasākumiem un prognozēm saistībā ar siltumnīcefekta gāzēm, kā arī attiecībā uz enerģētisko nabadzību, kā noteikts Regulas (ES) 2018/1999 18. un 24. pantā;</p>	<p>Katra attiecīgā dalībvalsts un reģions reizi divos gados ziņo Komisijai par sava plāna īstenošanu kā daļu no sava integrētā nacionālā enerģētikas un klimata progresa ziņojuma, kā noteikts Regulas (ES) 2018/1999 17. pantā un saskaņā ar tās 28. pantu. Attiecīgās dalībvalstis savā progresa ziņojumā iekļauj:</p> <p>a) detalizētu, kvantitatīvu informāciju par to māsaimniecību skaitu, kuras skar enerģētiskā nabadzība;</p> <p>b) attiecīgā gadījumā – detalizētu informāciju par progresu virzībā uz valsts indikatīvo mērķi samazināt to māsaimniecību skaitu, kuras skar enerģētiskā nabadzība;</p> <p>c) detalizētu informāciju par plānā iekļauto pasākumu un investīciju rezultātiem;</p> <p>d) informāciju, kas ziņota par rīcībpolitiku, pasākumiem un prognozēm saistībā ar siltumnīcefekta gāzēm, kā arī attiecībā uz enerģētisko nabadzību, kā noteikts Regulas (ES) 2018/1999 18. un 24. pantā;</p>

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>e) informāciju, kas ziņota saskaņā ar ilgtermiņa renovācijas stratēģijām attiecībā uz ēkām atbilstīgi Direktīvai 2010/31/ES;</p> <p>f) 2027. gadā – 17. panta 5. punktā minēto plāna novērtējumu, ņemot vērā faktisko tiešo ietekmi, ko rada emisijas kvotu tirdzniecības sistēma ēku un autotransporta nozarēs, kura paredzēta saskaņā ar Direktīvas 2003/87/EK IVa nodaļu;</p> <p>g) informāciju par tās plāna izmaiņām saskaņā ar 17. pantu.</p>	<p>e) informāciju, kas ziņota saskaņā ar ilgtermiņa renovācijas stratēģijām attiecībā uz ēkām atbilstīgi Direktīvai 2010/31/ES;</p> <p>f) 2027. gadā – 17. panta 5. punktā minēto plāna novērtējumu, ņemot vērā faktisko tiešo ietekmi, ko rada emisijas kvotu tirdzniecības sistēma ēku un autotransporta nozarēs, kura paredzēta saskaņā ar Direktīvas 2003/87/EK IVa nodaļu;</p> <p>g) informāciju par tās plāna izmaiņām saskaņā ar 17. pantu.</p> <p>h) informāciju par reģionu teritoriju, īpaši pastāvīgu nelabvēlīgu dabas apstākļu ietekmēto un īpaši neaizsargāto teritoriju, piemēram, salu un kalnu reģionu, neaizsargātības novērtējuma periodisku pārskatīšanu un par papildu pasākumu, ko paredz emisijas kvotu tirdzniecības sistēma, faktiskās ietekmes uzraudzību NUTS 2 vai NUTS 3 līmenī;</p>

Pamatojums

Novērtējumi ir būtiski, lai uzraudzītu fonda apguvi, efektivitāti un ietekmi. Kā minēts iepriekš, reģionālajai dimensijai ir izšķiroša nozīme, lai varētu ņemt vērā visu finansiāli neaizsargāto iedzīvotāju un mainītās emisiju tirdzniecības sistēmas visvairāk skarto iedzīvotāju atšķirības un īpatnības.

Priekšlikums Padomes direktīvai, kas pārkārto Savienības noteikumus par nodokļu uzlikšanu energoproduktiem un elektroenerģijai (pārstrādāta redakcija)

COM (2021) 563 final

43. grozījums

28. apsvēruma

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Lai novērstu enerģijas nodokļu sociālo ietekmi, var izrādīties, ka ir nepieciešams mērķtiecīgi samazināt nodokļu līmeni. Lai aizsargātu mazaizsargātas mājsaimniecības, var izrādīties, ka ir nepieciešams uz laiku noteikt atbrīvojumu no nodokļa.</p>	<p>Lai novērstu enerģijas nodokļu sociālo ietekmi, var izrādīties, ka ir nepieciešams mērķtiecīgi samazināt nodokļu līmeni. Lai aizsargātu mazaizsargātas mājsaimniecības, mazaizsargātus mikrouzņēmumus un mazos uzņēmumus un mazaizsargātus mobilitātes lietotājus, tostarp lauku, kalnu, nomaļos vai salu reģionos, var izrādīties, ka ir nepieciešams uz laiku noteikt atbrīvojumu no nodokļa.</p>

Pamatojums

Grozījums ierosināts, lai formulējumu pielāgotu priekšlikumam par Sociālo klimata fondu, jo enerģijas nodokļus var izmantot, lai papildinātu plānotos sociālos pasākumus.

44. grozījums

17. pants

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Piemērojot c) apakšpunktu, energoproduktiem un elektroenerģijai, ko izmanto mājsaimniecības, kuras atzītas par neaizsargātām, var piemērot atbrīvojumu <i>ne ilgāk kā desmit gadus pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā</i>. Šajā daļā “neaizsargātas mājsaimniecības” nozīmē mājsaimniecības, kuras būtiski skar šīs direktīvas ietekme, kas šajā direktīvā nozīmē, ka tās ir zem nabadzības riska sliekšņa, kas definēts kā 60 % no valsts medianālā ekvivalentā izmantojamā ienākuma;</p>	<p>Piemērojot c) apakšpunktu, energoproduktiem un elektroenerģijai, ko izmanto mājsaimniecības, kuras valsts vai reģionālajā līmenī atzītas par neaizsargātām, var piemērot atbrīvojumu. Šajā daļā “neaizsargātas mājsaimniecības” nozīmē mājsaimniecības, kuras būtiski skar šīs direktīvas ietekme, kas šajā direktīvā nozīmē, ka tās ir zem nabadzības riska sliekšņa, kas definēts kā 60 % no valsts medianālā ekvivalentā izmantojamā ienākuma, un ka to patēriņš nepārsniedz minimumu, kurš vajadzīgs, lai nodrošinātu pienācīgus dzīves apstākļus attiecīgajā reģionā. “Mazaizsargātas mājsaimniecības” ir arī mājsaimniecības, kuras skar enerģētiskā nabadzība, vai mājsaimniecības, tostarp mājsaimniecības ar zemiem līdz vidējiem ienākumiem, kuras būtiski skar ēku un transporta nozares iekļaušanas Direktīvas 2003/87/EK darbības jomā radītā ietekme uz cenām;</p>

Pamatojums

Nevajadzētu noteikt atbrīvojuma spēkā esamības laikposmu, jo mājsaimniecības var joprojām būt mazaizsargātas. “Mazaizsargātas mājsaimniecības” definīcija ir pielāgota tai, kas iekļauta regulā, ar ko izveido Sociālo klimata fondu.

45. grozījums

31. pants

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>[...]. Ziņojumā ņem vērā iekšējā tirgus pienācīgu darbību, vides un sociālos apsvērumus, minimālo nodokļu līmeņu faktisko vērtību un attiecīgos Līgumu plašākos mērķus.</p>	<p>[...]. Ziņojumā ņem vērā iekšējā tirgus pienācīgu darbību, vides, reģionālos, vietējos un sociālos apsvērumus, minimālo nodokļu līmeņu faktisko vērtību un attiecīgos Līgumu plašākos mērķus.</p>

Pamatojums

Būtu jāizvērtē reģionālā perspektīva.

II. IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ

EIROPAS REĢIONU KOMITEJA (RK)

1. atzinīgi vērtē paziņojumu par to, ka Sociālais klimata fonds ir risinājums, lai līdzsvarotu negatīvo ietekmi uz apdraudētākajām grupām un teritorijām un nodrošinātu sociāli ilgtspējīgu pārkārtošanos; norāda, ka klimata aizsardzības un enerģētikas politika, kā arī oglekļa tirgus, nedrīkst ietekmēt mazaizsargātas mājsaimniecības, mikrouzņēmumus un mazos uzņēmumus un mobilitātes lietotājus, tostarp lauku un attālos apvidos, jo kopš 2021. gada vasaras ir vērojams milzīgs enerģētiskās un mobilitātes nabadzības skarto iedzīvotāju skaita pieaugums, kas izskaidrojams ar ilgstošu enerģijas cenu pieaugumu;

2. uzsver, ka vietējās un reģionālās pašvaldības ir ļoti nozīmīgi enerģētikas un klimata jomas dalībnieki, jo tās vislabāk pārzina attiecīgo teritoriju īpatnības un sociālos un ekonomiskos apstākļus, kuros šī politika tiek īstenota, kā arī ir pilnvarotas risināt šos jautājumus un var īstenot vispiemērotāko pieeju politikas efektivitātes paaugstināšanai;

3. aicina plānu novērtēšanā un apstiprināšanā īpašu uzmanību pievērst tam, ka paredzētie pasākumi tiek plānoti atbilstīgi mērķgrupas vajadzībām un ka tādējādi tiek efektīvi atbalstītas priekšlikumā minētās grupas. Sociālā klimata fondā iekļautie līdzekļi ir ierobežoti, tāpēc īpaša uzmanība jāpievērš atbalsta nodrošināšanai visneaizsargātākajām mājsaimniecībām, mikrouzņēmumiem un mazajiem uzņēmumiem, kā arī mobilitātes lietotājiem, tostarp lauku un attālos apvidos;

4. uzskata, ka visiem politikas pasākumiem, kas skar uzņēmumus un mājsaimniecības, jābūt balstītiem pierādījumos, un šai sakarā Komisijai, Eurostat un vietējām un reģionālajām pašvaldībām būtu jāsadarbjas, lai izveidotu uzticamas datu pārvaldības un vākšanas struktūras, nodrošinot, ka dati bez maksas ir pieejami visiem politikas veidotājiem un ieinteresētajām personām;

5. uzsver, ka ļoti būtiski ir panākt stratēģisku Eiropas energoapgādes autonomiju; uzsver, ka nepietiek tikai pakāpeniski izbeigt atkarību no Krievijas Federācijas piegādātā fosilā kurināmā, bet uzskata, ka REPowerEU plāns ir veids, kā paātrināt pāreju uz tīru enerģiju, lai samazinātu ES atkarību no enerģijas un izejvielu importa un tādējādi samazinātu no šāda importa izrietošos politiskos, ekonomiskos un drošības riskus. Tas nozīmē, ka prioritāte tiek noteikta milzīgiem ieguldījumiem un konkrētiem pasākumiem atjaunojamo energoresursu izvēršanas paātrināšanai, energoefektivitātes uzlabošanai, apritīgumam, tīrai elektroenerģijai un ūdeņradim, kā arī alternatīvu ilgtspējīgu degvielu pētniecībai, un ka šādi pasākumi tiek apvienoti;

6. uzskata, ka ir svarīgi, lai dalībvalstīm būtu iespēja enerģētiskās un mobilitātes nabadzības mazināšanai izmantot plašu instrumentu klāstu. Viens šāds instruments ir “īres cenā iekļauto apkures izmaksu” sistēma, kas paredz, ka mājokļa īpašnieks ir atbildīgs par pieņemamas iekštelpu temperatūras nodrošināšanu, un kas rada skaidru stimulu energoefektivitātes paaugstināšanai. Pašlaik šāda sistēma ir pretrunā Komisijas ierosinātajai izmaksu lietderības interpretācijai Energoefektivitātes direktīvā, kurā uzsvars tiek likts uz individuālu siltumapgādes uzskaiti un apmaksu;

7. lūdz Komisiju ierosināt pētījumus un konsultācijas ar attiecīgajiem dalībniekiem, lai, balstoties uz ticamiem datiem un laicrindām un ņemot vērā reģionu atšķirības un vienlaikus pamatojoties uz jauno koncepciju, varētu skaidri noteikt, kāds minimālais enerģijas daudzums mājsaimniecībai vajadzīgs pienācīga dzīves līmeņa nodrošināšanai;

8. atzinīgi vērtē Eiropas Komisijas paziņojumu “Augošās enerģijas cenas: pretdarbības un atbalsta instrumenti”, kurā dalībvalstis tiek mudinātas izmantot instrumentu ietvaros noteiktos pasākumus; atzinīgi vērtē Eiropas Komisijas priekšlikumu Padomes ieteikumam par to, kā nodrošināt taisnīgu pārkārtošanos uz klimatneitralitāti; aicina dalībvalstu iestādes steidzami ņemt vērā šos pasākumus, lai nodrošinātu taisnīgu pārkārtošanos, nevienu neatstājot novārtā, un vietējās un reģionālās pašvaldības iesaistīt to īstenošanā un vienlaikus uzmanību pievērst teritoriālajām atšķirībām;

9. vēlreiz norāda, ka Pilsētas mēru pakts klimata un enerģētikas jomā ir apliecinājis savu lietderību energoefektivitātes un klimata aizsardzības jautājumu risināšanā un tāpēc pārstrādātajā Enerģijas nodokļu direktīvā un jaunajā Sociālajā klimata fondā (turpmāk – “jaunais fonds”) būtu jāizmanto Pilsētas mēru pakta dalībnieku atziņas un zināšanas, un ātri īstenojami pasākumi ir jāiekļauj vietējā vai reģionālā līmeņa ilgtspējīgas enerģētikas un rīcības plānos;

10. atzinīgi vērtē to, ka Komisija priekšlikumam par Enerģijas nodokļu direktīvas pārskatīšanu ir pievienojusi subsidiaritātes novērtēšanas tabulu, taču pauž nožēlu par to, ka tāda nav pievienota priekšlikumam par Sociālo klimata fondu. Pamatojums, kas sniegts saistībā ar Eiropas pievienoto vērtību, kuru rada priekšlikumi un izvēršanas pasākumi atbilstīgi ES pilnvarām transporta, klimata pārmaiņu, vides un iekšējā tirgus jomā, atbilst subsidiaritātes un proporcionalitātes principam;

11. uzsver, ka Eiropā ir reģioni, kuros centralizētā siltumapgāde un aukstumapgāde varētu iedzīvotājiem būt uzticamāks, efektīvāks un izmaksu ziņā pieejamāks risinājums, tāpēc jaunais fonds būtu jāsaplāno ar citiem ESI fondiem, lai varētu pietiekami atbalstīt ar dzīvokļu un mājokļu atjaunošanu saistīto izmaksu segšanu, kas iedzīvotājiem dotu iespēju pieslēgties jaunajām sistēmām;

12. uzskata, ka elektroenerģijas ražošana turpmāk būs decentralizētāka nekā līdz šim un ka tāpēc mājsaimniecībām un uzņēmumiem, kas ir gatavi iesaistīties fotoelementu vai vēja enerģijas izmantošanā, ir vajadzīgs pielāgotāks atbalsts decentralizētu viedtīklu veidošanai un ir jālikvidē nevajadzīga birokrātija; tas attiecas arī uz Sociālā klimata fonda īpašu atbalstu atjaunojamo energoresursu enerģijas kopienām;

13. norāda, ka dalībvalstīs ir vairākas ESI fondu atbalstītas shēmas, kas finansē energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumus, kuri vērsti uz mājsaimniecībām un uzņēmumiem, un ka tāpēc varētu būt lietderīgi izstrādāt skaidrus norādījumus un paredzēt atbalstu vismazāk aizsargātajām mājsaimniecībām, mikrouzņēmumiem un mazajiem uzņēmumiem, kas saskaras ar enerģētisko un mobilitātes nabadzību, lai nepieļautu nekādu risku atstāt novārtā tos, kam visvairāk vajadzīgs atbalsts;

14. iesaka dalībvalstīm, reģioniem un vietējām pašvaldībām atjaunināt pilsētu plānus un zemes izmantošanas plānus, kā arī uzlabot iespējas piekļūt būvniecības atļauju piešķiršanas procedūrām, lai samazinātu nodokļus un izmaksas un nepieļautu birokrātiju, kas kavē mājsaimniecību un uzņēmumu ieguldījumus energoefektivitātes paaugstināšanā;

Par priekšlikumu par Sociālo klimata fondu

15. atzinīgi vērtē priekšlikumu par Sociālo klimata fondu kā solidaritātes apliecinājumu un apņemšanos panākt godīgu un sociāli taisnīgu pārkārtošanos kā galveno instrumentu to iedzīvotāju atbalstam, kurus visvairāk ietekmē pārkārtošanās uz klimatneitralitāti, un kā atbildi uz mūsu aicinājumu uzlabot ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas (ETS) integritāti un darbību, vienlaikus sniedzot atbalstu neaizsargātiem reģioniem un grupām;

16. uzsver, ka vietējām un reģionālajām pašvaldībām būtu tieši jāpārvalda vismaz 35 % no Sociālā klimata fonda līdzekļiem, jo tās var nodrošināt precīzāku neaizsargātības apzināšanu un ir atbildīgas par to, lai sekmīgi, mērķtiecīgi un efektīvi tiek īstenoti plānos paredzētie pasākumi, kas var būt vērsti uz grupām ar zemākiem ienākumiem, tostarp tām, kuras pakļautas nabadzības riskam, un patiešām apmierināt šo grupu vajadzības;

17. pauž nožēlu par to, ka pirms priekšlikuma par Sociālo klimata fondu iesniegšanas netika veikts konkrēts ietekmes novērtējums. Šāds novērtējums būtu palīdzējis precīzi novērtēt fonda mehānisma, darbības, pārvaldības un pasākumu ietekmi uz sadali un uzmanību pievērst ietekmei vietējā un reģionālā līmenī uz vismazāk aizsargātajiem iedzīvotājiem un viņu ieguvumiem, ļaujot labāk noteikt finansiāli visvājākās grupas, lai atbalstu pienācīgi novirzītu tiem, kam tas visvairāk nepieciešams;

18. iesaka, ka RK kā struktūra, kas pārstāv vietējās un reģionālās pašvaldības, varētu veicināt sociālo klimata plānu izstrādi un īstenošanu, radot papildu iespēju vietējā un reģionālā līmenī sasniegt vairāk, nekā iespējams ar dalībvalstu izveidotajām sistēmām;

19. aicina atzīt vietējo un reģionālo pašvaldību būtisko nozīmi; tās palīdz īstenot valstu sociālos klimata plānus, ņemot vērā, ka tās ir iedzīvotājiem tuvākais pārvaldības līmenis un tās var sniegt plašas zināšanas un pieredzi, kas uzkrāta uz vietas, vienlaikus nodrošinot, ka sociālo klimata plānu izstrāde nepalielina administratīvo slogu vietējām un reģionālajām pašvaldībām; ierosina vietējām un reģionālajām pašvaldībām paredzēt iespēju izstrādāt reģionālos sociālos klimata plānus atbilstīgi valsts līmeņa plāniem, ievērojot partnerības, vairāklīmeņu pārvaldības, subsidiaritātes un proporcionalitātes principus;

20. atzīmē, ka viens no šķēršļiem, kas kavē mājokļu fonda energoefektivitātes paaugstināšanu, ir nepietiekamā piekļuve zināšanām par energoefektivitāti un mūsdienīgiem risinājumiem, kas jau ir pieejami tirgū; RK iesaka: lai šo problēmu varētu atrisināt, šie pasākumi būtu jāfinansē arī no jaunā fonda;

21. uzsver, ka enerģijas cenas un vispārējā pirktspēja ir ļoti vāji saistītas, un, lai gan IKP vai NKI (pēc pirktspējas līmeņa) kā vispārīgs rādītājs ir piemērots izmantošanai vispārējā kohēzijas politikā, saistībā ar enerģijas patēriņu aicina Komisiju rast rādītāju, kas būtu tikpat uzticams kā IKP un NKI, bet labāk atspoguļotu Eiropas mājsaimniecību un uzņēmumu ieradumus enerģijas patēriņa jomā un nodrošinātu dalībvalstīm lielākas iespējas līdzsvarot statistikas radītās neatbilstības ES finansējuma piešķiršanā;

22. uzsver – lai gan Sociālā klimata fonda mērķis ir solis taisnīgas zaļās pārkārtošanās virzienā, finansiāli centieni būtu jāturpina. Sociālais klimata fonds viens pats nespēs novērst klimatneitralitātes panākšanai paredzēto pasākumu nevēlamās sociālās sekas un ekonomiskās nepilnības. Prasa, lai no ETS II gūtie ieņēmumi tiktu daļēji ieskaitīti Sociālajā klimata fondā un piešķirti tādiem pasākumiem, kas paredzēti, lai klimatneitralitātes panākšanas dēļ neviens nenonāktu nelabvēlīgā situācijā; ierosina gadījumā, ja oglekļa cena rada lielākus ieņēmumus, nekā gaidīts, attiecīgi palielināt Sociālā klimata fonda finanšu līdzekļu apjomu. RK iesaka izmantot vairākus finansiālā atbalsta veidus, kuros ņemtas vērā teritoriju, iedzīvotāju, nozaru, pilsētu un reģionu īpatnības. Gribot atbalstīt vismazāk aizsargātos iedzīvotājus, īpaša uzmanība būs jāpievērš pasākumu un atbalsta piemērotībai bezpajumtniekiem, sievietēm, iedzīvotājiem, kuriem nav finanšu līdzekļu, jauniešiem un finansiāli nestabilākiem uzņēmumiem;

23. aicina Eiropas Parlamentu un Padomi ar jauno fondu neveicināt nekādu individuālo motorizēto mobilitāti un tās vietā atbalstīt bezemisiju vai mazemisiju ilgtspējīgus mobilitātes risinājumus (ar elektrību, ar hibrīdlīdzekļiem vai ar ūdenradi darbināmus transportlīdzekļus) un integrētus mobilitātes pakalpojumus;

Par Enerģētikas nodokļu direktīvas pārskatīšanu

24. atzinīgi vērtē direktīvas priekšlikumu, kura mērķis ir saskaņot enerģijas nodokli ar reālo enerģijas saturu un ekoloģiskajiem raksturlielumiem, tādējādi stimulējot CO₂ emisiju samazināšanu un palīdzot sasniegt jaunus ES klimata aizsardzības mērķus. Pašreizējā direktīvas redakcija to nenodrošina, kā norādījusi arī Eiropas Revīzijas palāta ⁽¹⁾;

25. pauž nožēlu par to, ka Sociālā klimata fonda priekšlikumam nav pievienota īpaša subsidiaritātes novērtēšanas tabula, taču atzinīgi vērtē to, ka tiesību akta priekšlikuma pamatā ir Līguma par Eiropas Savienības darbību 91. panta 1. punkta d) apakšpunkts, 192. panta 1. punkts un 194. panta 1. punkta c) apakšpunkts un ka tas attiecas uz transportu, klimata pārmaiņām un enerģētiku, un uzskata, ka priekšlikumā ir skaidri izklāstīta tā Eiropas pievienotā vērtība un ka tas atbilst subsidiaritātes un proporcionalitātes principiem;

26. atzinīgi vērtē to, ka ir iekļauta iespēja dalībvalstīm palīdzēt neaizsargātām grupām un aizsargāt mājsaimniecības pret enerģētisko nabadzību, tādējādi novēršot nodokļa iespējamo negatīvo ietekmi;

27. atzinīgi vērtē Enerģētikas nodokļu direktīvas pārskatīšanu, pielāgojot un pielīdzinot tās saturu vajadzībai pēc plašākiem klimata un vides aizsardzības pasākumiem, vienlaikus atbalstot atjaunojamo energoresursu attīstību un plašāku ieviešanu un saglabājot pareizu iekšējā tirgus darbību, energoproduktu un elektroenerģijas aplikšanu ar nodokļiem saskaņojot ar ES enerģētikas un klimata politiku;

28. iesaka analizēt dalībvalstu teritoriālos modeļus reģionālā līmenī, lai īpašos apstākļos, piemēram, nabadzības riska gadījumā, varētu pieļaut reģionālus vai pat vietējus atbrīvojumus vai nodokļu apmēra samazināšanu vai cita veida kompensāciju visvairāk skartajām mājsaimniecībām un uzņēmumiem;

29. norāda, ka Eiropā ir reģioni, kuros apkurei un ēdiena gatavošanai izmanto malku un ka tā ir skaidra nabadzības pazīme; šādos apstākļos gan pārstrādātā Enerģijas nodokļu direktīva, gan pārskatītā emisijas kvotu tirdzniecības sistēma ietekmēs šos patērētājus, tāpēc iesaka izveidot papildu programmas, lai atbalstītu pāreju no malkas uz tīriem un energoefektīviem atjaunojamiem energoresursiem.

Briselē, 2022. gada 27. aprīlī

*Eiropas Reģionu komitejas
priekšsēdētājs*

Apostolos TZITZIKOSTAS

⁽¹⁾ Eiropas Revīzijas palātas pārskats Nr. 01/2022: "Enerģijas nodokļi, oglekļa cenas noteikšana un enerģijas subsīdijas".

Eiropas Reģionu komitejas atzinums “Demokrātijas un vēlēšanu integritātes stiprināšana”

(2022/C 301/13)

Ziņotājs:	Vincenzo BIANCO (IT/PSE), Katānijas komūnas padomes loceklis
Atsauces dokuments:	Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Vēlēšanu integritātes aizsardzība un demokrātiskas līdzdalības veicināšana”
	COM(2021) 730 final
	Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par politiskās reklāmas pārredzamību un mērķorientēšanu
	COM(2021) 731 final
	Priekšlikums Padomes direktīvai, ar ko nosaka sīki izstrādātu kārtību balsstiesību un tiesību kandidēt Eiropas Parlamenta vēlēšanās izmantošanai Savienības pilsoņiem, kas dzīvo dalībvalstī, kuras pilsoņi tie nav (pārstrādāta redakcija)
	COM(2021) 732 final
	Priekšlikums Padomes direktīvai, ar kuru paredz sīki izstrādātus noteikumus par to, kā tiesības balsot un kandidēt pašvaldību vēlēšanās izmanto Savienības pilsoņi, kas dzīvo dalībvalstī, kuras pilsoņi tie nav (pārstrādāta redakcija)
	COM(2021) 733 final
	Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par Eiropas politisko partiju un Eiropas politisko fondu statusu un finansēšanu (pārstrādāta redakcija)
	COM(2021) 734 final

I. IETEIKUMI GROZĪJUMIEM

1. grozījums

COM(2021) 731 final

7. panta 2. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Pārredzamības paziņojumu iekļauj katrā politiskajā reklāmā, vai to var viegli iegūt, izmantojot norādi reklāmā, un tajā iekļauj šādu informāciju: (a) sponsora identitāte un kontaktinformācija; (b) laikposms, kurā paredzēts publicēt un izplatīt politisko reklāmu; (c) pamatojoties arī uz informāciju, kas saņemta saskaņā ar 6. panta 3. punktu, – informācija par kopumā iztērētajām summām vai par citu tādu labumu vērtību, kas daļēji vai pilnībā saņemti apmaiņā pret konkrētās reklāmas (un attiecīgā gadījumā politiskās reklāmas kampaņas) izveidi, izvietojumu, popularizēšanu, publicēšanu un izplatīšanu, kā arī to avoti; (d) attiecīgā gadījumā – norāde par vēlēšanām vai referendumiem, ar kuriem reklāma ir saistīta; (e) attiecīgā gadījumā – saites uz reklāmu tiešsaistes repositorijiem; (f) informācija par to, kā izmantot 9. panta 1. punktā paredzētos mehānismus. (g) Informāciju, kas jāiekļauj pārredzamības paziņojumā, sniedz, izmantojot I pielikumā norādītos īpašos datu laukus.	Pārredzamības paziņojumu iekļauj katrā tiešsaistes un bezsaistes politiskajā reklāmā, vai to var viegli iegūt, izmantojot norādi reklāmā, un tajā iekļauj šādu informāciju: (a) sponsora identitāte un kontaktinformācija; (b) laikposms, kurā paredzēts publicēt un izplatīt politisko reklāmu; (c) pamatojoties arī uz informāciju, kas saņemta saskaņā ar 6. panta 3. punktu, – informācija par kopumā iztērētajām summām vai par citu tādu labumu vērtību, kas daļēji vai pilnībā saņemti apmaiņā pret konkrētās reklāmas (un attiecīgā gadījumā politiskās reklāmas kampaņas) izveidi, izvietojumu, popularizēšanu, publicēšanu un izplatīšanu, kā arī to avoti; (d) attiecīgā gadījumā – norāde par vēlēšanām vai referendumiem, ar kuriem reklāma ir saistīta; (e) attiecīgā gadījumā – saites uz reklāmu tiešsaistes repositorijiem; (f) informācija par to, kā izmantot 9. panta 1. punktā paredzētos mehānismus. (g) Informāciju, kas jāiekļauj pārredzamības paziņojumā, sniedz, izmantojot I pielikumā norādītos īpašos datu laukus.

Pamatojums

Regulas projekta 7. panta 2. punktā ir izklāstīta informācija, kas pārredzamības paziņojumā jāiekļauj par katru politisko reklāmu, un noteikts, ka šim paziņojumam jābūt viegli iegūstamam, izmantojot norādi reklāmā. Ņemot vērā sniedzamās informācijas sarežģītību, pienākumu noteikšanā būtu jāpievērš uzmanība gan bezsaistes, gan tiešsaistes plašsaziņas līdzekļu īpašajām pazīmēm.

2. grozījums

COM(2021) 731 final

9. pants

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Paziņošana par iespējami nelikumīgām politiskajām reklāmām</p> <p>1. Ja reklāmas publicētāji sniedz politiskās reklāmas pakalpojumus, tie ievieš mehānismus, kas ļauj privātpersonām bez maksas paziņot, ka konkrēta reklāma, ko tie ir publicējuši, neatbilst šai regulai.</p> <p>2. Informācijai par to, kā paziņot par 1. punktā minētajām politiskajām reklāmām, jābūt lietotājdraudzīgai un viegli pieejamai, ar iespēju tai piekļūt arī no pārredzamības paziņojuma.</p> <p>3. Politiskās reklāmas publicētāji pieņem 1. punktā minēto informāciju arī elektroniski. Politiskās reklāmas publicētāji informē personas par turpmākajiem pasākumiem, kas veikti saistībā ar 1. punktā minēto paziņojumu.</p> <p>4. Uz atkārtotiem paziņojumiem saskaņā ar 1. punktu par vienu un to pašu reklāmu vai reklāmas kampaņu var sniegt kopīgu atbildi, arī ar atsauci uz paziņojumu, kas ievietots attiecīgā politiskās reklāmas publicētāja tīmekļa vietnē.</p>	<p>Paziņošana par iespējami nelikumīgām politiskajām reklāmām</p> <p>1. Ja reklāmas publicētāji sniedz politiskās reklāmas pakalpojumus, tie ievieš mehānismus, kas ļauj privātpersonām bez maksas paziņot, ka konkrēta reklāma, ko tie ir publicējuši, neatbilst šai regulai.</p> <p>2. Informācijai par to, kā paziņot par 1. punktā minētajām politiskajām reklāmām, jābūt lietotājdraudzīgai un viegli pieejamai, ar iespēju tai piekļūt arī no pārredzamības paziņojuma.</p> <p>3. Politiskās reklāmas publicētāji pieņem 1. punktā minēto informāciju arī elektroniski. Politiskās reklāmas publicētāji informē personas par turpmākajiem pasākumiem, kas veikti saistībā ar 1. punktā minēto paziņojumu.</p> <p>4. Uz atkārtotiem paziņojumiem saskaņā ar 1. punktu par vienu un to pašu reklāmu vai reklāmas kampaņu var sniegt kopīgu atbildi, arī ar atsauci uz paziņojumu, kas ievietots attiecīgā politiskās reklāmas publicētāja tīmekļa vietnē.</p> <p>5. Tiek izveidoti arī īpaši kanāli, lai personas varētu iesniegt sūdzības kompetentajām iestādēm saskaņā ar šīs regulas 15. pantu.</p>

Pamatojums

15. pantā noteikts, ka dalībvalstis izraugās kompetentās iestādes, kas uzrauga starpniecības pakalpojumu sniedzēju atbilstību saskaņā ar izskatāmo regulu. Ņemot vērā minēto kompetento iestāžu funkciju, tām būtu jāspēj uzraudzīt arī paziņojumus par neatbilstību regulai. Tas arī mazinātu iespēju, ka privātie uzņēmumi varētu nereaģēt uz šādiem paziņojumiem.

3. grozījums

COM(2021) 731 final

15. panta 7. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Katra dalībvalsts norīko vienu kompetento iestādi kā kontaktpunktu Savienības līmenī šīs regulas vajadzībām.	Katra dalībvalsts norīko vienu kompetento iestādi kā kontaktpunktu Savienības līmenī šīs regulas vajadzībām. Katra dalībvalsts nodrošina kontaktpunktu izveidi reģionālajā un vietējā līmenī.

Pamatojums

Grozījuma mērķis ir nodrošināt, ka valsts iestādei ir filiāles reģionālajā un vietējā līmenī, un kontaktpunktu izveidi reģionālā un vietējā līmenī.

4. grozījums

COM(2021) 731 final

15. panta 9. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Kontaktpunkti periodiski tiek Savienības līmenī Eiropas vēlēšanu sadarbības tīklā, lai veicinātu ātru un drošu informācijas apmaiņu par jautājumiem, kas saistīti ar to uzraudzības un izpildes panākšanas uzdevumu veikšanu saskaņā ar šo regulu.	Kontaktpunkti periodiski tiek Savienības līmenī Eiropas vēlēšanu sadarbības tīklā, lai veicinātu ātru un drošu informācijas apmaiņu par jautājumiem, kas saistīti ar to uzraudzības un izpildes panākšanas uzdevumu veikšanu saskaņā ar šo regulu, un lai izskatītu iespēju savstarpēji tuvināt noteikumus par sankcijām, tostarp administratīviem naudas sodiem un finansiālām sankcijām, ko piemēro politiskās reklāmas pakalpojumu sniedzējiem saskaņā ar 16. pantu.

Pamatojums

Ņemot vērā šīs regulas mērķi nodrošināt iekšējā tirgus saskaņošanu attiecībā uz pakalpojumu sniegšanu politiskās reklāmas jomā un radīt vienlīdzīgus konkurences apstākļus, varētu būt vēlams savstarpēji tuvināt sankcijas par šīs regulas noteikumu pārkāpumiem. Šāda pieeja arī novērstu to, ka dažās dalībvalstīs sankcijas var būt tik atturošas, ka dalībnieki nemaz neiesaistās politikā.

5. grozījums

COM(2021) 732 final

12. panta 1. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Dalībvalstis izraugās valsts iestādi, kura ir atbildīga par nepieciešamo pasākumu veikšanu, lai nodrošinātu, ka Savienības pilsoņi, kas nav attiecīgās dalībvalsts pilsoņi, tiek savlaicīgi informēti par nosacījumiem un sīki izstrādātiem noteikumiem attiecībā uz vēlēšanu vai kandidātu reģistrāciju Eiropas Parlamenta vēlēšanās.</p>	<p>Dalībvalstis sadarbībā ar reģionālajām un – attiecīgā gadījumā – vietējām pašvaldībām izraugās valsts iestādi, kura ir atbildīga par nepieciešamo pasākumu veikšanu, lai nodrošinātu, ka Savienības pilsoņi, kas nav attiecīgās dalībvalsts pilsoņi, tiek savlaicīgi informēti par nosacījumiem un sīki izstrādātiem noteikumiem attiecībā uz vēlēšanu vai kandidātu reģistrāciju Eiropas Parlamenta vēlēšanās.</p> <p>Dalībvalstis veic visus turpmākos pasākumus, kas nepieciešami, lai vairotu informētību un veicinātu un atvieglotu Savienības pilsoņu vēlēšanu tiesību īstenošanu, tostarp ar reģionālo un – attiecīgā gadījumā – vietējo iestāžu starpniecību.</p>

Pamatojums

Būtu jāņem vērā, kā vēlēšanas tiek organizētas attiecīgajā dalībvalstī. Grozījuma mērķis ir arī nodrošināt, ka valsts iestādei būtu jāsadarbojas ar reģionālo un – attiecīgā gadījumā – vietējo līmeni, lai nodrošinātu, ka saskaņā ar tuvuma principu iedzīvotāji ir plaši un visaptveroši informēti par nosacījumiem un kārtību, kā pieteikties Eiropas Parlamenta vēlēšanās vēlēšanu vai kandidātu statusā.

6. grozījums

COM(2021) 732 final

12. panta 3. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Informāciju par nosacījumiem un sīki izstrādātiem noteikumiem attiecībā uz vēlēšanu vai kandidātu reģistrāciju Eiropas Parlamenta vēlēšanās un 2. punktā minēto informāciju sniedz skaidrā un vienkāršā valodā.</p> <p>Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2018/1724 9. pantā noteiktajām kvalitātes prasībām pirmajā daļā minētajai informācijai papildus paziņošanai vienā vai vairākās uzņēmējas dalībvalsts oficiālajās valodās pievieno tulkojumu vismaz vienā citā Savienības oficiālajā valodā, ko lielā mērā saprot pēc iespējas lielāks skaits Savienības pilsoņu, kas dzīvo tās teritorijā.</p>	<p>Informāciju par nosacījumiem un sīki izstrādātiem noteikumiem attiecībā uz vēlēšanu vai kandidātu reģistrāciju Eiropas Parlamenta vēlēšanās un 2. punktā minēto informāciju sniedz skaidrā un vienkāršā valodā.</p> <p>Ja kompetentajām iestādēm ir nepieciešamās administratīvās spējas, saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2018/1724 9.pantā noteiktajām kvalitātes prasībām pirmajā daļā minētajai informācijai papildus paziņošanai vienā vai vairākās uzņēmējas dalībvalsts oficiālajās valodās pievieno tulkojumu vismaz vienā citā Savienības oficiālajā valodā, ko lielā mērā saprot pēc iespējas lielāks skaits Savienības pilsoņu, kas dzīvo tās teritorijā.</p>

Pamatojums

Ar šo pantu tiek ieviests kompetento iestāžu pienākums mobilajiem ES iedzīvotājiem paziņot plašu informācijas klāstu (arī vairākās valodās), citastarp, par viņu reģistrācijas statusu, attiecīgos noteikumus par vēlēšanu un kandidātu tiesībām un pienākumiem, kā arī par līdzekļiem, kā iegūt papildu informāciju par vēlēšanu organizāciju. 12. panta 1. punkta grozījumā norādīts, ka šīs kompetentās iestādes nebūtu jāieceļ tikai valsts līmenī. Ņemot vērā sniedzamās informācijas apjomīgumu, šāds pienākums varētu radīt administratīvu slogu dažu dalībvalstu vietējām un reģionālajām pašvaldībām.

7. grozījums

COM(2021) 732 final

14. pants

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Dalībvalstis, kas Eiropas Parlamenta vēlēšanās nodrošina iepriekšējas balsošanas, balsošanas pa pastu, elektroniskās balsošanas un balsošanas internetā iespējas, nodrošina minēto balsošanas metožu pieejamību Savienības vēlētajiem ar vienlīdzīgiem nosacījumiem, kādi piemērojami to pilsoņiem.	Dalībvalstis cenšas Eiropas Parlamenta vēlēšanās nodrošināt iepriekšējas balsošanas, balsošanas pa pastu, elektroniskās balsošanas un balsošanas internetā iespējas. Dalībvalstis veic visus pasākumus, kas nodrošina valstī dzīvojošo Savienības pilsoņu, kas nav attiecīgās dalībvalsts pilsoņi, piekļuvi iepriekšējai balsošanai, balsošanai pa pastu, elektroniskajai balsošanai un balsošanai internetā ar vienlīdzīgiem nosacījumiem, kādi piemērojami to pilsoņiem, tostarp ar vietējo un reģionālo pašvaldību rīcības palīdzību.

Pamatojums

Grozījuma mērķis ir uzsvērt vietējo un reģionālo pašvaldību ieguldījumu, ko tās var dot centienos nodrošināt visu balsošanas veidu pieejamību Savienības vēlētajiem. Vienlaikus visām dalībvalstīm būtu jāriko vēlēšanas zaļā un ilgtspējīgā veidā.

8. grozījums

COM(2021) 732 final

15. pants

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Dalībvalstis izraugās iestādi, kura atbild par attiecīgo statistikas datu vākšanu un sniegšanu sabiedrībai un Komisijai par Savienības pilsoņu, kas nav attiecīgās dalībvalsts pilsoņi, dalību Eiropas Parlamenta vēlēšanās.	Dalībvalstis izraugās iestādi, kura atbild par attiecīgo statistikas datu vākšanu un sniegšanu sabiedrībai, Komisijai un Eiropas Reģionu komitejai par Savienības pilsoņu, kas nav attiecīgās dalībvalsts pilsoņi, dalību Eiropas Parlamenta vēlēšanās.

Pamatojums

Grozījuma mērķis ir nodrošināt, lai arī Eiropas Reģionu komiteja būtu iesaistīta attiecīgo statistikas datu uzraudzībā par ārvalstu Savienības pilsoņu, kas nav attiecīgās dalībvalsts pilsoņi, dalību Eiropas Parlamenta vēlēšanās.

9. grozījums

COM(2021) 732 final

17. panta 1. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Sešu mēnešu laikā pēc katrām Eiropas Parlamenta vēlēšanām dalībvalstis nosūta Komisijai informāciju par šīs direktīvas piemērošanu to teritorijā. Papildus vispārējiem novērojumiem ziņojumā iekļauj statistikas datus par Savienības vēlēšanu un Savienības pilsoņu, kam ir tiesības kandidēt vēlēšanās, dalību Eiropas Parlamenta vēlēšanās un tās atbalstam veikto pasākumu kopsavilkumu.	Sešu mēnešu laikā pēc katrām Eiropas Parlamenta vēlēšanām dalībvalstis nosūta Komisijai un Eiropas Reģionu komitejai informāciju par šīs direktīvas piemērošanu to teritorijā. Papildus vispārējiem novērojumiem ziņojumā iekļauj statistikas datus par Savienības vēlēšanu un Savienības pilsoņu, kam ir tiesības kandidēt vēlēšanās, dalību Eiropas Parlamenta vēlēšanās un tās atbalstam veikto pasākumu kopsavilkumu.

Pamatojums

Grozījuma mērķis ir nodrošināt, lai arī Eiropas Reģionu komiteja būtu iesaistīta attiecīgo statistikas datu uzraudzībā par ārvalstu Savienības pilsoņu, kas nav attiecīgās dalībvalsts pilsoņi, dalību Eiropas Parlamenta vēlēšanās.

10. grozījums

COM(2021) 733 final

2. panta 1. punkta b) apakšpunkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
“pašvaldību vēlēšanas” nozīmē tiešas vispārējas vēlēšanas, lai ieceltu pārstāvju padomes locekļus un nepieciešamības gadījumā saskaņā ar katras dalībvalsts tiesību aktiem – pašvaldības pamatvienības izpildiestādes vadītāju un locekļus;	“pašvaldību vēlēšanas” nozīmē tiešas vispārējas vēlēšanas, lai ieceltu pārstāvju padomes locekļus un pašvaldības pamatvienības izpildiestādes vadītāju un locekļus;

Pamatojums

Grozījuma mērķis ir paplašināt dalībvalstu pilsoņu tiesības pretendēt uz visiem vēlētajiem amatiem, tostarp vietējo pašvaldību izpildstrukturās amatiem.

11. grozījums

COM(2021) 733 final

5. panta 3. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Dalībvalstis var paredzēt, ka tikai to pilsoņi var ieņemt pašvaldības pamatvienības izpildiestādes pārvaldes kolēģijas vēlēta vadītāja, vietnieka vai locekļa amatu, ja tie ievēlēti, lai ieņemtu šo amatu mandāta darbības laikā.	Dalībvalstis atsevišķos pienācīgi pamatotos izņēmuma gadījumos var paredzēt, ka tikai to pilsoņi var ieņemt pašvaldības pamatvienības izpildiestādes pārvaldes kolēģijas vēlēta vadītāja, vietnieka vai locekļa amatu, ja tie ievēlēti, lai ieņemtu šo amatu mandāta darbības laikā.

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Dalībvalstis var arī noteikt, ka pašvaldības pamatvienības izpildiestādes pārvaldes kolēģijas vadītāja, vietnieka vai locekļa funkciju pagaidu vai starplaika veikšana paredzēta tikai tās pilsoņiem.</p> <p>Ņemot vērā Līgumu un vispārējos tiesību principus, dalībvalstis var veikt piemērotus, nepieciešamus un proporcionālus pasākumus, lai nodrošinātu, ka pirmajā apakšpunktā minētos amatus var ieņemt un otrajā apakšpunktā minētās starplaika funkcijas var veikt tikai to pilsoņi.</p>	<p>Dalībvalstis atsevišķos pienācīgi pamatotos izņēmuma gadījumos var arī noteikt, ka pašvaldības pamatvienības izpildiestādes pārvaldes kolēģijas vadītāja, vietnieka vai locekļa funkciju pagaidu vai starplaika veikšana paredzēta tikai tās pilsoņiem.</p> <p>Ņemot vērā Līgumu un vispārējos tiesību principus, dalībvalstis var veikt piemērotus, nepieciešamus un proporcionālus pasākumus, lai nodrošinātu, ka pirmajā apakšpunktā minētos amatus var ieņemt un otrajā apakšpunktā minētās starplaika funkcijas var veikt tikai to pilsoņi.</p>

Pamatojums

Grozījuma mērķis ir norādīt, ka iespējas ierobežot dalībvalstu pilsoņu tiesības pretendēt uz visiem vēlētajiem amatiem, tostarp izpildvaras amatiem, būtu pieļaujamas atsevišķos dalībvalstu pienācīgi pamatotos izņēmuma gadījumos, lai apkarotu diskrimināciju attiecībā uz piekļuvi vietējās pašvaldības vēlētajiem amatiem.

12. grozījums

COM(2021) 733 final

10. pants

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Dalībvalstis, kas pašvaldību vēlēšanās nodrošina iepriekšējās balsošanas, balsošanas pa pastu, elektroniskās balsošanas un balsošanas internetā iespējas, nodrošina, ka šādi balsošanas līdzekļi ar tādiem pašiem nosacījumiem ir pieejami arī vēlētajiem atbilstoši 3. pantam.</p>	<p>Dalībvalstis cenšas pašvaldību vēlēšanās nodrošināt iepriekšējās balsošanas, balsošanas pa pastu, elektroniskās balsošanas un balsošanas internetā iespējas.</p> <p>Dalībvalstis veic visus pasākumus, kas nodrošina valstī dzīvojošo Savienības pilsoņu, kas nav attiecīgās dalībvalsts pilsoņi, piekļuvi iepriekšējai balsošanai, balsošanai pa pastu, elektroniskajai balsošanai un balsošanai internetā ar tādiem pašiem nosacījumiem, kādi piemērojami to pilsoņiem, tostarp ar vietējo un reģionālo pašvaldību rīcības palīdzību.</p>

Pamatojums

Grozījuma mērķis ir uzsvērt vietējo un reģionālo pašvaldību ieguldījumu, ko tās var dot centienos pašvaldību vēlēšanu dalībniekiem, kas ir attiecīgās valsts pilsoņi vai nepilsoņi, nodrošināt visu balsošanas veidu pieejamību. Vienlaikus visām dalībvalstīm būtu jārīko vēlēšanas zaļā un ilgtspējīgā veidā.

13. grozījums

COM(2021) 733 final

12. panta 1. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Dalībvalstis izraugās valsts iestādi, kura ir atbildīga par nepieciešamo pasākumu veikšanu, lai nodrošinātu, ka Savienības pilsoņi, kas nav attiecīgās dalībvalsts pilsoņi, tiek savlaicīgi informēti par nosacījumiem un sīki izstrādātiem noteikumiem attiecībā uz vēlēšanu vai kandidātu reģistrāciju pašvaldību vēlēšanās.</p>	<p>Dalībvalstis sadarbībā ar reģionālajām un – attiecīgā gadījumā – vietējām pašvaldībām izraugās valsts iestādi, kura ir atbildīga par nepieciešamo pasākumu veikšanu, lai nodrošinātu, ka Savienības pilsoņi, kas nav attiecīgās dalībvalsts pilsoņi, tiek savlaicīgi informēti par nosacījumiem un sīki izstrādātiem noteikumiem attiecībā uz vēlēšanu vai kandidātu reģistrāciju pašvaldību vēlēšanās.</p> <p><i>Dalībvalstis un to pārvaldes līmeņi veic visus turpmākos pasākumus, lai vairotu informētību un veicinātu un atvieglotu valstī dzīvojošu Savienības pilsoņu, kas nav attiecīgās dalībvalsts pilsoņi, vēlēšanu tiesību īstenošanu, tostarp arī ar reģionālo un – attiecīgā gadījumā – vietējo iestāžu starpniecību.</i></p>

Pamatojums

Būtu jāņem vērā, kā vēlēšanas tiek organizētas attiecīgajā dalībvalstī. Grozījuma mērķis ir nodrošināt reģionālo un – attiecīgā gadījumā – vietējo pašvaldību līdzdalību nolūkā palielināt informētību, un veicināt un atvieglot valstī dzīvojošo Eiropas Savienības pilsoņu vēlēšanu tiesību īstenošanu vietējo pašvaldību vēlēšanās.

14. grozījums

COM(2021) 733 final

14. pants

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>1. Trīs gadu laikā pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā un pēc tam reizi četros gados dalībvalstis ziņo Komisijai par šīs direktīvas piemērošanu savā teritorijā, tostarp par 5. panta 3. un 4. punkta piemērošanu. Ziņojumā iekļauj attiecīgos statistikas datus par vēlēšanu un kandidātu atbilstoši 3. pantam dalību pašvaldību vēlēšanās un šajā sakarā veikto pasākumu kopsavilkumu.</p> <p>2. Piecu gadu laikā pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā un pēc tam reizi piecos gados Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu par šīs direktīvas piemērošanu, tostarp pamatojoties uz informāciju, ko dalībvalstis iesniegušas saskaņā ar šā panta 1. punktu.</p>	<p>1. Trīs gadu laikā pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā un pēc tam reizi četros gados dalībvalstis ziņo Komisijai un Eiropas Reģionu komitejai par šīs direktīvas piemērošanu savā teritorijā, tostarp par 5. panta 3. un 4. punkta piemērošanu. Ziņojumā iekļauj attiecīgos statistikas datus par vēlēšanu un kandidātu atbilstoši 3. pantam dalību pašvaldību vēlēšanās un šajā sakarā veikto pasākumu kopsavilkumu, kā arī pārskatu par administratīvajiem šķēršļiem, kas novēroti attiecīgajos pārvaldības līmeņos.</p> <p>2. Piecu gadu laikā pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā un pēc tam reizi piecos gados Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam, Padomei un Eiropas Reģionu komitejai ziņojumu par šīs direktīvas piemērošanu, tostarp pamatojoties uz informāciju, ko dalībvalstis iesniegušas saskaņā ar šā panta 1. punktu.</p>

Pamatojums

Grozījuma mērķis ir veicināt Eiropas Reģionu komitejas iesaisti dalībvalstu veiktās direktīvas īstenošanas uzraudzībā.

Ar vēlēšanām saistītie organizatoriskie jautājumi ir dalībvalstu kompetencē, un to īpašie noteikumi par vēlēšanu rīkošanu var savstarpēji atšķirties. Šajā saistībā daži pienākumi, kas ieviesti ar Padomes Direktīvas 94/80/EK ⁽¹⁾ pārstrādāto redakciju, varētu vietējām pašvaldībām radīt ievērojamu administratīvo slogu. Tāpēc ir svarīgi Eiropas, valsts un vietējā līmenī uzskaitīt novērotās problēmas un tādējādi izveidot iespējamu pamatu risinājumiem, kā tās novērst.

15. grozījums

COM(2021) 733 final

15. pants

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Divu gadu laikā pēc 2029. gada Eiropas Parlamenta vēlēšanām Komisija novērtē direktīvas piemērošanu un sagatavo izvērtējuma ziņojumu par tajā ietvertu mērķu sasniegšanā panākto progresu.	Divu gadu laikā pēc 2029. gada Eiropas Parlamenta vēlēšanām Komisija pēc apspriešanās ar Eiropas Reģionu komiteju novērtē direktīvas piemērošanu un sagatavo izvērtējuma ziņojumu par tajā ietvertu mērķu sasniegšanā panākto progresu.

Pamatojums

Grozījuma mērķis ir nodrošināt Eiropas Reģionu komitejas iesaisti Komisijas veiktajā direktīvas īstenošanas procesā.

16. grozījums

COM(2021) 733 final

17. panta 1. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Dalībvalstīs stājas spēkā normatīvi un administratīvi akti, kas vajadzīgi, lai līdz 2023. gada 31. decembrim izpildītu 8. panta 2., 3. un 5. punkta, 9. panta 1. un 2. punkta, 10. panta, 11. panta 1. un 3. punkta, 12. un 14. panta un I, II un III pielikuma prasības. Dalībvalstis nekavējoties dara Komisijai zināmu minēto noteikumu tekstu.	Dalībvalstīs stājas spēkā normatīvi un administratīvi akti, kas vajadzīgi, lai līdz 2023. gada 31. decembrim izpildītu 8. panta 2., 3. un 5. punkta, 9. panta 1. un 2. punkta, 10. panta, 11. panta 1. un 3. punkta, 12. un 14. panta un I, II un III pielikuma prasības. Dalībvalstis nekavējoties dara Komisijai un Eiropas Reģionu komitejai zināmu minēto noteikumu tekstu.
Kad dalībvalstis pieņem minētos pasākumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai arī šādu atsauci pievieno to oficiālajai publikācijai. Tajos ietver arī paziņojumu, ka atsauces esošajos normatīvajos un administratīvajos aktos uz direktīvu, kas atcelta ar šo direktīvu, uzskata par atsaucēm uz šo direktīvu. Dalībvalstis nosaka, kā izdarāmas šādas atsauces un kā formulējams minētais paziņojums.	Kad dalībvalstis pieņem minētos pasākumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai arī šādu atsauci pievieno to oficiālajai publikācijai. Tajos ietver arī paziņojumu, ka atsauces esošajos normatīvajos un administratīvajos aktos uz direktīvu, kas atcelta ar šo direktīvu, uzskata par atsaucēm uz šo direktīvu. Dalībvalstis nosaka, kā izdarāmas šādas atsauces un kā formulējams minētais paziņojums.

⁽¹⁾ Padomes Direktīva 94/80/EK (1994. gada 19. decembris), ar kuru paredz sīki izstrādātus noteikumus par to, kā tiesības balsot un kandidēt pašvaldību vēlēšanās izmanto Savienības pilsoņi, kas dzīvo dalībvalstī, kuras pilsoņi tie nav (OV L 368, 31.12.1994., 38. lpp.).

Pamatojums

Grozījuma mērķis ir veicināt Eiropas Reģionu komitejas iesaisti dalībvalstu veiktās direktīvas īstenošanas uzraudzībā.

17. grozījums

COM(2021) 733 final

17. panta 2. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Dalībvalstis dara Komisijai zināmus to tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.	Dalībvalstis dara Komisijai zināmus to tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva. Komisija nodod Eiropas Reģionu komitejai informāciju un dokumentus, kas saņemti no dalībvalstīm saskaņā ar šo pantu.

Pamatojums

Grozījuma mērķis ir nodrošināt Eiropas Reģionu komitejas iesaisti Komisijas veiktajā direktīvas īstenošanas procesā.

18. grozījums

COM(2021) 734 final

4. panta 1. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>1. Eiropas politiskās partijas statūti atbilst tās dalībvalsts piemērojamiem tiesību aktiem, kurā atrodas partijas mītne, un tajos paredz vismaz šādus aspektus:</p> <p>[...]</p> <p>j) tās iekšējos noteikumus par dzimumu līdzsvaru.</p>	<p>1. Eiropas politiskās partijas statūti atbilst tās dalībvalsts piemērojamiem tiesību aktiem, kurā atrodas partijas mītne, un tajos paredz vismaz šādus aspektus:</p> <p>[...]</p> <p>j) skaidrus un precīzus iekšējos noteikumus par dzimumu līdzsvaru, norādot konkrētos pasākumus, kas tiek veikti, lai panāktu dzimumu paritāti tās biedru vidū, politiskās pārstāvības ziņā un demokrātisko pilnvaru īstenošanā.</p>

Pamatojums

Eiropas politiskajām partijām būtu jārāda piemērs tādā jomā kā dzimumu līdzsvara nodrošināšana. Tāpēc to iekšējos noteikumos būtu jāparedz konkrēti pasākumi, kuru mērķis ir nodrošināt dzimumu līdzsvaru arī attiecībā uz dalību partijās, politisko pārstāvību un pilnvaru īstenošanu.

19. grozījums

COM(2021) 734 final

4. panta 2. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
2. Eiropas politiskās partijas statūtos ietver noteikumus par partijas iekšējo organizāciju, kuri aptver vismaz šādus aspektus:	2. Eiropas politiskās partijas statūtos ietver noteikumus par partijas iekšējo organizāciju, kuri aptver vismaz šādus aspektus:

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
[...]	[...]
e) tās pieeju pārredzamībai, jo īpaši attiecībā uz grāmatveidību, pārskatiem un ziedojumiem, privātumu un personas datu aizsardzību;	e) tās pieeju pārredzamībai, jo īpaši attiecībā uz grāmatveidību, pārskatiem un ziedojumiem, privātumu un personas datu aizsardzību;
f) iekšējo procedūru grozījumu izdarīšanai tās statūtos.	f) deklarāciju par apņemšanos īstenot vērtības, uz kurām ir dibināta Savienība, kā noteikts LES 2. pantā, apkarot dezinformāciju un atturēties no nepatiesas vai maldinošas informācijas izplatīšanas, naida runas un tādu vēstījumu izplatīšanas, kas kūda uz vardarbību; g) iekšējo procedūru grozījumu izdarīšanai tās statūtos.

Pamatojums

Eiropas politiskās partijas pilda nozīmīgu funkciju, stiprinot Eiropas identitāti un piederības sajūtu Eiropas kopējai politiskajai telpai. Šajā saistībā tās arī palīdz popularizēt tiesības un vērtības, uz kurām balstās Eiropas Savienība, kā arī cīnīties pret dezinformāciju un atturēt no rīcības, kas vedina uz naidu un vardarbību. Šī apņemšanās būtu jāatspoguļo šo partiju statūtos.

20. grozījums

COM(2021) 734 final

23. panta 9. un 10. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Ziedojumi, iemaksas un pašu resursi	Ziedojumi, iemaksas un pašu resursi
9. Iemaksas no Eiropas politiskās partijas biedriem, kuru mītne ir kādā dalībvalstī vai kuri ir kādas dalībvalsts pilsoņi, vai no sastāvā esošām partijām, kuru mītne ir kādā Eiropas Padomes dalībvalstī, ir pieļaujamas. Biedru iemaksu kopējais apjoms nepārsniedz 40 % no attiecīgās Eiropas politiskās partijas gada budžeta. Tādu sastāvā esošo partiju iemaksu vērtība, kuru mītne atrodas ārpus Savienības esošā valstī, nepārsniedz 10 % no biedru kopējām iemaksām.	9. Iemaksas ir pieļaujamas tikai no Eiropas politiskās partijas biedriem, kuru mītne ir kādā dalībvalstī vai kuri ir kādas dalībvalsts pilsoņi. Biedru iemaksu kopējais apjoms nepārsniedz 40 % no attiecīgās Eiropas politiskās partijas gada budžeta. Tādu sastāvā esošo partiju iemaksu vērtība, kuru mītne atrodas ārpus Savienības esošā valstī, nepārsniedz 10 % no biedru kopējām iemaksām.
10. Iemaksas no Eiropas politiskā fonda biedriem, kuru mītne ir kādā dalībvalstī vai kas ir kādas dalībvalsts pilsoņi, vai no dalīborganizācijām, kuru mītne ir kādā Eiropas Padomes dalībvalstī, un no Eiropas politiskās partijas, ar kuru tas ir saistīts, ir pieļaujamas. Biedru iemaksu kopējais apjoms nepārsniedz 40 % nominētā Eiropas politiskā fonda gada budžeta, un tās nav nevar būt iegūtas no līdzekļiem, ko no Eiropas Savienības vispārējā budžeta saņēmusi Eiropas politiskā partija saskaņā ar šo regulu. Tādu dalīborganizāciju, kuru mītne atrodas valstī ārpus Savienības, iemaksu vērtība nepārsniedz 10 % no biedru kopējām iemaksām.	10. Iemaksas ir pieļaujamas tikai no Eiropas politiskā fonda biedriem, kuru mītne ir kādā dalībvalstī vai kas ir kādas dalībvalsts pilsoņi, un no Eiropas politiskās partijas, ar kuru tas ir saistīts. Biedru iemaksu kopējais apjoms nepārsniedz 40 % no minētā Eiropas politiskā fonda gada budžeta, un tās nav nevar būt iegūtas no līdzekļiem, ko no Eiropas Savienības vispārējā budžeta saņēmusi Eiropas politiskā partija saskaņā ar šo regulu. Tādu dalīborganizāciju, kuru mītne atrodas valstī ārpus Savienības, iemaksu vērtība nepārsniedz 10 % no biedru kopējām iemaksām.

Pamatojums

Jaunieviestais noteikums par to, ka Eiropas politiskās partijas un fondus drīkst finansēt ne tikai no Eiropas Savienības, bet arī no Eiropas Padomes dalībvalstīm, rada bažas par šo iemaksu pārredzamību.

21. grozījums

COM(2021) 734 final

24. panta 2. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Eiropas politisko partiju un Eiropas politisko fondu finansējumu no Eiropas Savienības vispārējā budžeta vai no jebkāda cita avota drīkst izmantot, lai finansētu tautas nobalsošanas kampaņas, ja šīs kampaņas attiecas uz Savienības līgumu īstenošanu.	Eiropas politisko partiju un Eiropas politisko fondu finansējumu no Eiropas Savienības vispārējā budžeta vai no jebkāda cita avota drīkst izmantot, lai finansētu tautas nobalsošanas kampaņas, ja šīs kampaņas attiecas uz Savienības līgumu īstenošanu, turklāt pienācīgi jāievēro subsidiaritātes princips.

Pamatojums

Dažās dalībvalstīs tautas nobalsošana notiek vietējā un reģionālā (vai valsts) līmenī. Tas nozīmē, ka šajos administratīvajos līmeņos rīkota tautas nobalsošana attiecas uz jautājumiem, kas ir juridiski nozīmīgi to konkrētajā kompetences jomā. Ir jāievieš papildu aizsardzības pasākumi, lai nodrošinātu, ka Eiropas politiskās partijas un Eiropas politiskie fondi finansē tautas nobalsošanas kampaņas tikai tādai tautas nobalsošanai, kurai ir skaidra ES mēroga dimensija.

22. grozījums

COM(2021) 734 final

35. pants

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Informācijas nodrošināšana pilsoņiem	Informācijas nodrošināšana pilsoņiem
Saskaņā ar 24. un 25. pantu, kā arī Eiropas politisko partiju statūtiem un iekšējām procedūrām tās saistībā ar Eiropas Parlamenta vēlēšanām var veikt visus vajadzīgos pasākumus, lai informētu Savienības pilsoņus par saikni starp attiecīgajām valstu politiskajām partijām un kandidātiem un Eiropas politiskajām partijām.	Saskaņā ar 24. un 25. pantu, kā arī Eiropas politisko partiju statūtiem un iekšējām procedūrām tās saistībā ar Eiropas Parlamenta vēlēšanām veic visus vajadzīgos pasākumus, lai informētu Savienības pilsoņus par saikni starp attiecīgajām valstu politiskajām partijām un kandidātiem un Eiropas politiskajām partijām.

Pamatojums

Pienākums veicināt saikni starp valstu politiskajām partijām un kandidātiem un attiecīgajām Eiropas politiskajām partijām šķiet vairāk piemērots un atbilst šīs regulas vispārējam mērķim, tostarp attiecībā uz Eiropas politisko partiju pamanāmības vairošanu valsts līmenī. Piemēram, 4. panta 1. punktā ietvertais jaunais noteikums paredz prasību, ka Eiropas politiskajās partijās ietilpstošajām partijām ir skaidri redzama un lietotājdraudzīgā veidā jāizvieto Eiropas politiskās partijas logo tā, lai tas būtu tikpat labi pamanāms kā pašas attiecīgās partijas logo.

II. IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ

EIROPAS REĢIONU KOMITEJA (RK)

Ievads

1. atzinīgi vērtē Eiropas Komisijas sagatavoto pasākumu kopumu demokrātijas un vēlēšanu integritātes stiprināšanai; pievienojas šo pasākumu mērķiem un stingri atbalsta visus centienus nodrošināt atklātas, taisnīgas un plurālistiskas politiskās debates un vienlīdzīgu demokrātisko līdzdalību un iesaistīšanos;

2. pauž nožēlu, ka tiesību aktu kopumā par demokrātijas un vēlēšanu integritātes stiprināšanu nav pienācīgi ņemta vērā ierosināto pasākumu ietekme vietējā un reģionālajā līmenī; uzsver, ka vietējā un reģionālajā līmenī ir īpašas zināšanas par to, kā apzināt iespējamos draudus demokrātisko procesu integritātei;

Demokrātiska noturība

3. atbalsta pieeju stiprināt sadarbību un paraugprakses apmaiņu demokrātiskās noturības un vēlēšanu sistēmas noturības jomā, un šajā sakarā atzinīgi vērtē to, ka ir izveidots kopīgs mehānisms vēlēšanu sistēmu noturībai; turklāt uzskata, ka šādā sadarbībā būtu jāiekļauj vietējā un reģionālā dimensija, jo tā kalpo vēlēšanu aizsardzībai visos līmeņos;

Demokrātiska līdzdalība

4. nepārprotami atbalsta nediskriminācijas principu, tostarp attiecībā uz dalību vēlēšanās un demokrātisko līdzdalību kopumā; uzskata, ka konference par Eiropas nākotni ir uzskatāms šā principa piemērs, un aicina turpināt šādu praksi visos līmeņos;

5. uzsver nepieciešamību pārvarēt demokrātijas nogurumu un atjaunot iedzīvotāju interesi piedalīties demokrātiskajos procesos un iesaistīties vietējās, reģionālās, valsts un Eiropas politikas jomās, un vienlaikus atzīt, ka ir svarīgi vienkāršot administratīvās procedūras dalībai vēlēšanās;

Mobilo ES pilsoņu vēlēšanu tiesības

6. atzinīgi vērtē Komisijas pasākumus, kas veikti, lai palielinātu juridisko noteiktību mobilajiem ES pilsoņiem viņu vēlēšanu tiesību īstenošanā; šajā saistībā uzsver, ka brīvas pārvietošanās tiesību izmantošana nedrīkst notikt uz citu ar tām saistīto tiesību īstenošanas rēķina;

7. atbalsta mobilo ES iedzīvotāju iekļaušanu vietējā dzīvē un uzskata, ka viņu iesaistīšanās ir vērtīgs ieguldījums daudzveidīgas sabiedrības veidošanā dalībvalstīs;

8. uzskata, ka tiesību aktu priekšlikumos būtu jāatzīst, ka vietējās un reģionālās pašvaldības palīdz stiprināt Eiropas demokrātiju, veicinot un atvieglojot Eiropas pilsoņu līdzdalību Eiropas Parlamenta vēlēšanās un vietējo pašvaldību vēlēšanās; tas ir uzdevums, kas atsevišķas dalībvalsts līmenī nevar būt rezervēts tikai valsts iestādēm vai aprobežoties ar tām;

9. pauž cerību, ka dalībvalstis atzīs citās dalībvalstīs dzīvojošo Eiropas pilsoņu (mobilo pilsoņu) tiesības kandidēt pašvaldību vēlēšanās uz visiem amatiem;

10. lai mazinātu arvien pieaugošo atturēšanos no līdzdalības un veicinātu jauniešu piedalīšanos, uzskata, ka būtu jāveicina pilsoņu tiesības uz iepriekšēju balsošanu, balsošanu pa pastu, elektronisko balsošanu un balsošanu internetā;

11. uzskata, ka mobilajiem ES pilsoņiem ir jāsaņem atbilstoša, visaptveroša un mērķtiecīga informācija par dalību vēlēšanās, un šajā sakarā atzinīgi vērtē kontaktpunkta izveidi vēlēšanu tiesību jautājumos Komisijas līmenī; uzsver, ka ar iepriekšminēto ir saistīta nepieciešamība nodrošināt spēju veidošanu un pienācīgu finansējumu vietējām un reģionālajām pašvaldībām;

Pārredzamība un dezinformācija

12. atzīst, ka jānodrošina vienlīdzīgi konkurences apstākļi visiem iesaistītajiem dalībniekiem, tomēr aicina pienācīgu uzmanību veltīt subsidiaritātes principam un proporcionalitātes principam, it īpaši ņemot vērā ierosinātās regulas ietekmi uz politiskās gribas veidošanu arī tikai valsts, reģionālajā un vietējā līmenī dalībvalstīs;

13. uzsver, ka ir izlēmīgi jārikojas, lai vērstos pret dezinformāciju, kas var vājināt pašus mūsu demokrātiskās sabiedrības pamatus un apdraudēt brīvas un taisnīgas vēlēšanas, uzticēšanos visu līmeņu publiskajām iestādēm un ieinteresētu pilsoniskumu; atkārtoti uzsver nostāju, kas pausta atzinumā par Eiropas Demokrātijas rīcības plānu (?);

(?) OV C 440, 29.10.2021, 31. lpp.; <https://cor.europa.eu/LV/our-work/Pages/OpinionTimeline.aspx?opId=CDR-1278-2021>.

14. aicina saistītās iniciatīvas papildināt ar publisko iestāžu spēju veidošanu, lai tās varētu mērķtiecīgi vērsties pret dezinformāciju visos līmeņos; konstatē, ka nav atzīts, ka vietējās un reģionālās pašvaldības, kas ir vistuvāk iedzīvotājiem, var veikt vērtīgu darbu cīņā pret dezinformāciju;

Secinājums

15. aicina Eiropas Komisiju turpināt darbu Eiropas tiesību un vērtību aizsardzībā, tostarp īstenojot atlikušās saistības, kas izklāstītas Eiropas Demokrātijas rīcības plānā; stingri uzsver nepieciešamību nodrošināt maksimālu saskaņotību starp dažādiem ierosinātajiem instrumentiem un norāda, ka vietējās un reģionālās pašvaldības ir neaizstājams Eiropas demokrātiskās struktūras elements.

Briselē, 2022. gada 28. aprīlī

*Eiropas Reģionu komitejas
priekšsēdētājs*

Apostolos TZITZIKOSTAS

Eiropas Reģionu komitejas atzinums “Panākt, ka ETS un oglekļa ievēkorekcijas mehānisms darbojas ES pilsētu un reģionu labā”

(2022/C 301/14)

Ziņotājs:	Peter KURZ (DE/PSE), Manheimas mērs
Atsauces dokumenti:	<p>Priekšlikums direktīvai, ar ko groza Direktīvu 2003/87/EK, ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Savienībā, Lēmumu (ES) 2015/1814 par Savienības siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas tirgus stabilitātes rezerves izveidi un darbību</p> <p>COM(2021) 551 final</p> <p>Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai, ar ko Direktīvu 2003/87/EK groza attiecībā uz aviācijas devumu Savienības visas tautsaimniecības mēroga emisiju samazināšanas mērķrādītāja sasniegšanā un globālā tirgus pasākuma pienācīgu īstenošanu</p> <p>COM(2021) 552 final</p> <p>Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido oglekļa ievēkorekcijas mehānismu</p> <p>COM(2021) 564 final</p> <p>Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes lēmumam, ar ko groza Direktīvu 2003/87/EK attiecībā uz paziņošanu gaisakuģu operatoriem, kuri darbojas Eiropas Savienības teritorijā, par emisiju izlīdzināšanas apmēru globālā tirgus pasākuma satvarā</p> <p>COM(2021) 567 final</p> <p>Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes lēmumam, ar ko Lēmumu (ES) 2015/1814 groza attiecībā uz kvotu apjomu, kurš līdz 2030. gadam jāieskaita Savienības siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas tirgus stabilitātes rezervē</p> <p>COM(2021) 571 final</p>

I. IETEIKUMI GROZĪJUMIEM

Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai, ar ko groza Direktīvu 2003/87/EK, ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Savienībā, Lēmumu (ES) 2015/1814 par Savienības siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas tirgus stabilitātes rezerves izveidi un darbību un Regulu (ES) 2015/757

COM(2021) 551 final

1. grozījums

7. apsvērums

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Visām ekonomikas nozarēm jādod ieguldījums, lai panāktu minētos emisiju samazinājumus. Tas nozīmē, ka ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2003/87/EK ⁽¹⁾ izveidotās ES emisiju kvotu tirdzniecības sistēmas (ES ETS) mērķis – veicināt siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanu izmaksefektīvā un ekonomiski izdevīgā veidā – būtu jākāpina samērā ar šo 2030. gadam izvirzīto neto siltumnīcefekta gāzu emisiju samazinājuma mērķrādītāju, kas jāsasniedz visas tautsaimniecības mērogā.</p> <p>⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2003/87/EK (2003. gada 13. oktobris), ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Savienībā un groza Padomes Direktīvu 96/61/EK (OV L 275, 25.10.2003., 32. lpp.).</p>	<p>Visām ekonomikas nozarēm jādod ieguldījums, lai panāktu minētos emisiju samazinājumus. Tas nozīmē, ka ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2003/87/EK ⁽¹⁾ izveidotās ES emisiju kvotu tirdzniecības sistēmas (ES ETS) mērķis – veicināt siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanu izmaksefektīvā un ekonomiski izdevīgā, kā arī sociāli atbildīgā un videi nekaitīgā veidā – būtu jākāpina samērā ar šo 2030. gadam izvirzīto neto siltumnīcefekta gāzu emisiju samazinājuma mērķrādītāju, kas jāsasniedz visas tautsaimniecības mērogā, un ar kopējo klimatneitralitātes mērķi, kā noteikts Regulā (ES) 2021/1119.</p> <p>⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2003/87/EK (2003. gada 13. oktobris), ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Savienībā un groza Padomes Direktīvu 96/61/EK (OV L 275, 25.10.2003., 32. lpp.).</p>

2. grozījums

9. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Padomes Direktīva 96/61/EK⁽¹⁾ tika atcelta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2010/75/EK⁽²⁾. Atsauces uz Direktīvu 96/61/EK Direktīvas 2003/87/EK 2. pantā un IV pielikumā būtu attiecīgi jāatjaunina. Ņemot vērā nepieciešamību steidzami samazināt emisijas visas tautsaimniecības mērogā, dalībvalstīm vajadzētu spēt rīkoties, lai samazinātu ES ETS aptvertās siltumnīcefekta gāzu emisijas, izmantojot arī citus mehānismus, ne tikai emisijas limitus, kas pieņemti saskaņā ar Direktīvu 2010/75/ES.</p> <p>⁽¹⁾ Padomes Direktīva 96/61/EK (1996. gada 24. septembris) par piesārņojuma integrētu novēršanu un kontroli (OV L 257, 10.10.1996., 26. lpp.).</p> <p>⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2010/75/ES (2010. gada 24. novembris) par rūpnieciskajām emisijām (piesārņojuma integrēta novēršana un kontrole) (OV L 334, 17.12.2010., 17. lpp.).</p>	<p>Padomes Direktīva 96/61/EK⁽¹⁾ tika atcelta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2010/75/EK⁽²⁾. Atsauces uz Direktīvu 96/61/EK Direktīvas 2003/87/EK 2. pantā un IV pielikumā būtu attiecīgi jāatjaunina. Ņemot vērā nepieciešamību steidzami samazināt emisijas visas tautsaimniecības mērogā, dalībvalstīm, ņemot vērā vietējo un reģionālo pašvaldību viedokļus, izmantojot aktīvas līdzdalības shēmas, kā arī subsidiaritātes, proporcionalitātes un sociālā taisnīguma principus, vajadzētu spēt rīkoties lai samazinātu ES ETS aptvertās siltumnīcefekta gāzu emisijas, izmantojot arī citus mehānismus, ne tikai emisijas limitus, kas pieņemti saskaņā ar Direktīvu 2010/75/ES.</p> <p>⁽¹⁾ Padomes Direktīva 96/61/EK (1996. gada 24. septembris) par piesārņojuma integrētu novēršanu un kontroli (OV L 257, 10.10.1996., 26. lpp.).</p> <p>⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2010/75/ES (2010. gada 24. novembris) par rūpnieciskajām emisijām (piesārņojuma integrēta novēršana un kontrole) (OV L 334, 17.12.2010., 17. lpp.).</p>

Pamatojums

Pašsaprota.

3. grozījums

13. apsvēruma

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Siltumnīcefekta gāzes, kas netiek tieši emitētas atmosfērā, būtu jāuzskata par ES ETS aptvertām emisijām un par šīm emisijām būtu jānodod kvotas, izņemot gadījumus, kad šīs emisijas saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/31/EK⁽¹⁾ tiek uzglabātas krātuvē vai kad tās ir ķīmiski saistītas produktā tā, ka normālas lietošanas gaitā tās atmosfērā nenonāk. Komisija būtu jāpilnvaro pieņemt īstenošanas aktus, kuri paredz, ar kādiem nosacījumiem siltumnīcefekta gāzes ir uzskatāmas par pastāvīgi ķīmiski saistītām produktā tā, ka normālas lietošanas gaitā tās nenonāk atmosfērā, un, ņemot vērā regulatīvās norises saistībā ar oglekļa piesaistījumu sertificēšanu, kā attiecīgā gadījumā saņemt oglekļa piesaistījumu sertifikātu.</p> <p>⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/31/EK (2009. gada 23. aprīlis) par oglekļa dioksīda ģeoloģisko uzglabāšanu un grozījumiem Padomes Direktīvā 85/337/EEK, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvās 2000/60/EK, 2001/80/EK, 2004/35/EK, 2006/12/EK, 2008/1/EK un Regulā (EK) Nr. 1013/2006 (OV L 140, 5.6.2009., 114. lpp.).</p>	<p>Siltumnīcefekta gāzes, kas netiek tieši emitētas atmosfērā, būtu jāuzskata par ES ETS aptvertām emisijām un par šīm emisijām būtu jānodod kvotas, izņemot gadījumus, kad šīs emisijas saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/31/EK⁽¹⁾ tiek uzglabātas krātuvē ekoloģiski drošā un nekaitīgā veidā vai kad tās ir ķīmiski saistītas produktā tā, ka normālas lietošanas gaitā tās atmosfērā nenonāk. Komisija būtu jāpilnvaro pieņemt īstenošanas aktus, kuri paredz, ar kādiem nosacījumiem siltumnīcefekta gāzes ir uzskatāmas par pastāvīgi ķīmiski saistītām produktā tā, ka normālas lietošanas gaitā tās nenonāk atmosfērā, un, ņemot vērā regulatīvās norises saistībā ar oglekļa piesaistījumu sertificēšanu, kā attiecīgā gadījumā saņemt oglekļa piesaistījumu sertifikātu.</p> <p>⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/31/EK (2009. gada 23. aprīlis) par oglekļa dioksīda ģeoloģisko uzglabāšanu un grozījumiem Padomes Direktīvā 85/337/EEK, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvās 2000/60/EK, 2001/80/EK, 2004/35/EK, 2006/12/EK, 2008/1/EK un Regulā (EK) Nr. 1013/2006 (OV L 140, 5.6.2009., 114. lpp.).</p>

Pamatojums

Elektrostacijas, ko darbina ar fosilo kurināmo, rada ievērojami lielāku CO₂ emisiju īpatsvaru nekā citas nozares. Oglekļa uztveršana un uzglabāšana šajā nozarē varētu ievērojami samazināt CO₂ emisijas.

4. grozījums

Pievienot šādu jaunu punktu – 14.1. apsvērums

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
	<p><i>Būtiski ir nodrošināt, ka jūras transporta iekļaušana ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā neizraisa oglekļa emisiju pārvirzi, proti, kuģu satiksmes novirzīšanu uz kaimiņos esošo trešo valstu ostām, kas nav iekļautas sistēmā.</i></p>

Pamatojums

Oglekļa emisiju pārvirze uz ostām kaimiņos esošajās trešās valstīs, kas nav ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas dalībnieces, ir reāls drauds, kurš var radīt aizvietošanas efektu trešo valstu ostās un CO₂ nodokļu oāzes ES tuvumā un apdraudēt Eiropas ostu sistēmas konkurētspēju.

5. grozījums

28. apsvērums

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Šis vērienīgākās klimatieceres realizēt izdosies tikai tad, ja klimatisko pārkārtošanos atbalstīs ar ievērojamiem publiskajiem resursiem gan no ES budžeta, gan valstu budžetiem. Lai papildinātu un palielinātu ievērojamos ar klimatu saistītos tēriņus no ES budžeta, visi izsoļu ieņēmumi, kas nav ieskaitāmi Savienības budžetā, būtu jāatvēl ar klimatu saistītām vajadzībām. Tostarp tos var izmantot finansiālajam atbalstam, piemēram, samazinot izkropļojošus nodokļus un tā risinot sociālos aspektus, kas skar māsaimniecības ar zemiem un vidējiem ienākumiem. Tāpat, lai risinātu pārkārtošanās distributīvo un sociālo ietekmi dalībvalstīs ar zemiem ienākumiem, vēl papildus 2,5 % no Savienības kopējā kvotu daudzuma no [direktīvas spēkā stāšanās gads] līdz 2030. gadam būtu jāizmanto, lai finansētu enerģētikas pārkārtošanu tajās dalībvalstīs, kurās iekšzemes kopprodukts (IKP) uz vienu iedzīvotāju ir zemāks par 65 % no Savienības vidējā rādītāja 2016.–2018. gadā, šim nolūkam izmantojot Direktīvas 2003/87/EK 10.d pantā minēto Modernizācijas fondu.</p>	<p>Šis vērienīgākās klimatieceres realizēt izdosies tikai tad, ja klimatisko pārkārtošanos atbalstīs ar ievērojamiem publiskajiem resursiem gan no ES budžeta, gan valstu, reģionu un vietējiem budžetiem. Lai papildinātu un palielinātu ievērojamos ar klimatu saistītos tēriņus no ES budžeta, visi izsoļu ieņēmumi, kas nav ieskaitāmi Savienības budžetā, būtu jāatvēl ar klimatu saistītām vajadzībām, kurās minētas valstu, reģionu un/vai vietējos plānos šajā jomā. Tostarp tos var izmantot finansiālajam atbalstam, piemēram, samazinot izkropļojošus nodokļus un tā risinot sociālos aspektus, kas skar māsaimniecības ar zemiem un vidējiem ienākumiem. Tāpat, lai risinātu pārkārtošanās distributīvo un sociālo ietekmi dalībvalstīs ar zemiem ienākumiem, vēl papildus vismaz 2,5 % no Savienības kopējā kvotu daudzuma no [direktīvas spēkā stāšanās gads] līdz 2030. gadam būtu jāizmanto, lai finansētu enerģētikas pārkārtošanu tajās dalībvalstīs, kurās iekšzemes kopprodukts (IKP) uz vienu iedzīvotāju ir zemāks par 65 % no Savienības vidējā rādītāja 2016.–2018. gadā, un NUTS 3 reģionos dalībvalstīs, kurām raksturīga izteikta iekšējā nelīdzsvarotība, šim nolūkam izmantojot Direktīvas 2003/87/EK 10.d pantā minēto Modernizācijas fondu.</p>

Pamatojums

Kvotu piešķiršanā aicina ņemt vērā arī IKP uz vienu iedzīvotāju NUTS 2 reģionos, jo dalībvalstīs, kurās ir būtiska reģionālā nelīdzsvarotība, būtu pārāk vienkāršoti ņemt vērā tikai valsts IKP uz vienu iedzīvotāju.

6. grozījums

30. apsvēruma

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>[...] Bezmaksas kvotas, kas, pamatojoties uz šo aprēķinu (OIM pieprasījums), OIM aptvertajiem sektoriem vairs netiek iedalītas, ir jāaizsola, un ieņēmumi jāuzkrāj Inovācijas fondā, no kā atbalsta tādas inovācijas mazoglekļa tehnoloģijās, oglekļa uztveršanā un izmantošanā (CCU), oglekļa uztveršanā un ģeoloģiskajā uzglabāšanā (CCS), atjaunīgajā enerģijā un enerģijas uzkrāšanā, kas sekmē klimata pārmaiņu mazināšanu. Īpaša uzmanība būtu jāvelta projektiem OIM sektoros. Lai ievērotu bezmaksas kvotu proporciju, kas pieejama OIM neaptvertajiem sektoriem, galīgo kvotu daudzumu, kas atskaitāms no bezmaksas iedalei pieejamā un izsolāms, būtu jāaprēķina, balstoties uz to, kāda ir OIM pieprasījuma proporcionālā daļa no visu bezmaksas kvotas saņemošo sektoru vajadzības pēc bezmaksas kvotām.</p>	<p>[...] Bezmaksas kvotas, kas, pamatojoties uz šo aprēķinu (OIM pieprasījums), OIM aptvertajiem sektoriem vairs netiek iedalītas, ir jāaizsola, un ieņēmumi jāuzkrāj Inovācijas fondā un Sociālajā klimata fondā, no kā atbalsta tādas inovācijas mazoglekļa tehnoloģijās, oglekļa uztveršanā un izmantošanā (CCU), rūpniecisko procesu radītu nenovēršamu tādu oglekļa emisiju uztveršanā un ģeoloģiskajā uzglabāšanā (CCS), kurās nerodas, sadedzinot fosilo kurināmo ar galveno mērķi ražot enerģiju, atjaunīgajā enerģijā un enerģijas uzkrāšanā, kas sekmē klimata pārmaiņu mazināšanu, vienlaikus ierobežojot arī negatīvu ietekmi uz neaizsargātākajām teritorijām un mājsaimniecībām. Īpaša uzmanība būtu jāvelta projektiem OIM sektoros. Lai ievērotu bezmaksas kvotu proporciju, kas pieejama OIM neaptvertajiem sektoriem, galīgo kvotu daudzumu, kas atskaitāms no bezmaksas iedalei pieejamā un izsolāms, būtu jāaprēķina, balstoties uz to, kāda ir OIM pieprasījuma proporcionālā daļa no visu bezmaksas kvotas saņemošo sektoru vajadzības pēc bezmaksas kvotām.</p>

Pamatojums

Bezmaksas kvotu piešķiršanas pakāpeniska izbeigšana nozarēm, uz kurām attiecas oglekļa ieviešanas mehānisms, būtu jāveic ātrāk, nevis vēlāk, jo bezmaksas kvotu piešķiršanas iespēja samazina oglekļa cenas signāla ietekmi.

7. grozījums

33. apsvēruma

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Direktīvas 2003/87/EK 10.a panta 8.punktā minētais Inovāciju fonda tvērums būtu jāpaplašina tā, lai tas aptvertu inovācijas mazoglekļa tehnoloģijās un procesos, kas skar degvielu un kurināmā patēriņu ēku un autotransporta sektoros. Tāpat Inovāciju fondam vajadzētu atbalstīt investīcijas jūras transporta sektora dekarbonizācijā, tostarp investīcijas ilgtspējīgās alternatīvās degvielās, piemēram, ūdeņradī un amonjakā, ko ražo no atjaunīgiem resursiem, kā arī bezemisiju dzinēju tehnoloģijās, piemēram, vēja tehnoloģijās. Ņemot vērā, ka ieņēmumi, kas gūti no soda naudām, kas iekasētas saskaņā ar Regulu xxxx/xxx [FuelEU Maritime] ⁽¹⁾, tiek piešķirti Inovāciju fondam kā ārējie piešķirtie ieņēmumi saskaņā ar Finanšu regulas 21. panta 5. punktu, Komisijai būtu jānodrošina, ka pienācīga ievērošana tiek veltīta tādu inovatīvu projektu atbalstam, kuru mērķis ir paātrināt atjaunīgo un mazoglekļa degvielu ieviešanu un plašāku izmantošanu jūras transporta nozarē, kā norādīts Regulas xxxx/xxx [FuelEU Maritime] 21. panta 1. punktā. Lai nodrošinātu, ka inovācijai šajā paplašinātajā jomā ir pieejams pietiekams finansējums, Inovāciju fonds būtu jāpapildina ar 50 miljoniem kvotu – daļēji ar kvotām, ko pretējā gadījumā varētu izsolīt, un daļēji ar kvotām, ko pretējā gadījumā varētu iedalīt bez maksas, tādā pašā proporcijā, kādā pašlaik Inovāciju fondam piešķir finansējumu no katra avota.</p> <p>⁽¹⁾ [pievienot atsauci uz FuelEU Maritime regulu].</p>	<p>Direktīvas 2003/87/EK 10.a panta 8.punktā minētais Inovāciju fonda tvērums būtu jāpaplašina tā, lai tas aptvertu inovācijas mazoglekļa tehnoloģijās un procesos, kas skar degvielu un kurināmā patēriņu ēku un autotransporta sektoros, kā arī pasākumus, kuru mērķis ir samazināt lielus daudzumus SEG emisiju, kas nav saistītas ar projektiem vai jauninājumiem. Tāpat Inovāciju fondam vajadzētu atbalstīt investīcijas jūras transporta sektora dekarbonizācijā, tostarp investīcijas ilgtspējīgās alternatīvās degvielās, piemēram, ūdeņradī un amonjakā, ko ražo no atjaunīgiem resursiem, kā arī bezemisiju dzinēju tehnoloģijās, piemēram, vēja tehnoloģijās. Ņemot vērā, ka ieņēmumi, kas gūti no soda naudām, kas iekasētas saskaņā ar Regulu xxxx/xxx [FuelEU Maritime], tiek piešķirti Inovāciju fondam kā ārējie piešķirtie ieņēmumi saskaņā ar Finanšu regulas 21. panta 5. punktu, Komisijai būtu jānodrošina, ka pienācīga ievērošana tiek veltīta tādu inovatīvu projektu atbalstam, kuru mērķis ir paātrināt atjaunīgo un mazoglekļa degvielu ieviešanu un plašāku izmantošanu jūras transporta nozarē, kā norādīts Regulas xxxx/xxx [FuelEU Maritime] ⁽¹⁾ 21. panta 1. punktā. Lai nodrošinātu, ka inovācijai un pasākumiem šajā paplašinātajā jomā ir pieejams pietiekams finansējums, Inovāciju fonds būtu jāpapildina ar 50 miljoniem kvotu – daļēji ar kvotām, ko pretējā gadījumā varētu izsolīt, un daļēji ar kvotām, ko pretējā gadījumā varētu iedalīt bez maksas, tādā pašā proporcijā, kādā pašlaik Inovāciju fondam piešķir finansējumu no katra avota.</p> <p>⁽¹⁾ [pievienot atsauci uz FuelEU Maritime regulu].</p>

Pamatojums

Inovāciju fonds ir viens no galvenajiem klimata finansējuma avotiem, tomēr tas attiecināts tikai uz novatoriskām tehnoloģijām, lai gan lielākie šķēršļi, kas kavē dekarbonizāciju, nav tikai jauninājumu trūkums. Grozījuma mērķis ir paplašināt fonda piemērošanas jomu, aptverot arī jau esošus dekarbonizācijas pasākumus.

8. grozījums

38. apsvēruma

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Modernizācijas fonda darbības joma būtu jāsaskaņo ar Savienības jaunākajiem klimata mērķiem, proti, būtu jāparedz, ka investīcijām ir jāatbilst Eiropas zaļā kursa un Regulas (ES) 2021/1119 mērķiem, un jāizskauž atbalsts jebkādam investīcijām, kas saistītas ar fosilajām degvielām. Turklāt to līdzekļu apjoms, kas no Modernizācijas fonda jāatvēl prioritārajām investīcijām, būtu jāpalielina līdz 80 %; pieprasījuma pusē prioritārai jābūt energoefektivitātei, un par prioritārām investīcijām jāatzīst enerģētiskās nabadzības novēršanai domāts atbalsts mājsaimniecībām, tostarp lauku un attālos apvidos.</p>	<p>Modernizācijas fonda darbības joma būtu jāsaskaņo ar Savienības jaunākajiem klimata mērķiem, proti, būtu jāparedz, ka investīcijām ir jāatbilst Eiropas zaļā kursa un Regulas (ES) 2021/1119 mērķiem, un jāizskauž atbalsts jebkādam investīcijām, kas saistītas ar fosilajām degvielām. Turklāt Modernizācijas fonda līdzekļi būtu jāatvēl tikai prioritārajām investīcijām; pieprasījuma pusē prioritārai jābūt energoefektivitātei un atjaunojamo energoresursu enerģijas izmantošanai, un par prioritārām investīcijām jāatzīst enerģētiskās nabadzības un trūcīgu mobilitātes iespēju novēršanai domāts atbalsts mazaizsargātām teritorijām un mājsaimniecībām, it īpaši tālākos reģionos, lauku un attālos apvidos. Tāpat, lai veicinātu enerģētikas nozares atdzīvināšanu un modernizāciju, Modernizācijas fondu vajadzētu atvērt NUTS 3 reģioniem dalībvalstīs, kurām raksturīga izteikta iekšējā nelīdzsvarotība.</p>

9. grozījums

43. apsvēruma

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Komisijas paziņojumā “Eiropas 2030. gada klimatisko ieceru vēriena kāpināšana”⁽¹⁾ uzsvērts, ka sevišķi grūti ir emisijas samazināt autotransporta un ēku sektoros. Tāpēc Komisija paziņoja, ka emisiju tirdzniecības paplašināšana varētu aptvert arī autotransporta un ēku emisijas. Emisiju tirdzniecību šajos divos jaunajos sektoros organizētu atsevišķi, bet saglabājot saskares punktus. Tādējādi netiktu traucēta labi funkcionējošā emisiju tirdzniecība stacionāro iekārtu sektorā un aviācijā. Jauno sistēmu papildina rīcībpolitikas un pasākumi, kuru uzdevums ir nepieļaut nepienācīgu iespaidu uz cenām, ievirzīt tirgus dalībnieku gaidas pareizajā gultnē un dot oglekļa cenas signālu visai tautsaimniecībai. Iepriekšējā pieredze liecina, ka jauna tirgus veidošana nav iespējama bez efektīvas monitoringa, ziņošanas un verifikācijas sistēmas. Lai nodrošinātu sinerģiju un saskaņotību ar esošo ES ETS infrastruktūru, kas aptver stacionāro iekārtu un aviācijas radītās emisijas, ir lietderīgi emisiju tirdzniecību autotransporta un ēku sektoros izveidot, izdarot grozījumus Direktīvā 2003/87/EK.</p> <p>⁽¹⁾ COM(2020) 562 final.</p>	<p>Komisijas paziņojumā “Eiropas 2030. gada klimatisko ieceru vēriena kāpināšana”⁽¹⁾ uzsvērts, ka sevišķi grūti ir emisijas samazināt autotransporta un ēku sektoros. Tāpēc Komisija paziņoja, ka emisiju tirdzniecības paplašināšana varētu aptvert arī autotransporta un ēku emisijas. Emisiju tirdzniecību šajos divos jaunajos sektoros organizētu atsevišķi, bet saglabājot saskares punktus. Tādējādi netiktu traucēta labi funkcionējošā emisiju tirdzniecība stacionāro iekārtu sektorā un aviācijā. Tā kā vietējām un reģionālajām pašvaldībām šajos sektoros ir uzticēts visvairāk pienākumu, tām būtu jāpiedalās jaunās ETS sistēmas izstrādē. Daļa no jaunās emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas ieņēmumiem tiks piešķirta vietējām un reģionālajām pašvaldībām, kas ir visvairāk skartie pārvaldības līmeņi. Jauno sistēmu papildina rīcībpolitikas un pasākumi, kuru uzdevums ir nepieļaut nepienācīgu iespaidu uz cenām, it īpaši neaizsargātām māsaimniecībām, mikrouzņēmumiem un mazajiem uzņēmumiem un mobilitātes lietotājiem, arī lauku un attālos apvidos, ievirzīt tirgus dalībnieku gaidas pareizajā gultnē un dot oglekļa cenas signālu visai tautsaimniecībai. Iepriekšējā pieredze liecina, ka jauna tirgus veidošana nav iespējama bez efektīvas monitoringa, ziņošanas un verifikācijas sistēmas. Lai nodrošinātu sinerģiju un saskaņotību ar esošo ES ETS infrastruktūru, kas aptver stacionāro iekārtu un aviācijas radītās emisijas, ir lietderīgi emisiju tirdzniecību autotransporta un ēku sektoros izveidot, izdarot grozījumus Direktīvā 2003/87/EK, kā paredzēts pasākumu kopumā “Gatavi mērķrādītājam 55 %” un vajadzības gadījumā tiesību aktos, kas ietekmē šos sektorus plašā mērogā.</p> <p>⁽¹⁾ COM(2020)562 final.</p>

Pamatojums

ETS paplašināšana, attiecinot to arī uz autotransporta un ēku sektoru, būtiski ietekmē vietējās un reģionālās pašvaldības. Vietējām un reģionālajām pašvaldībām ir plašas pilnvaras attiecībā uz šīm nozarēm, un tas būtu jāņem vērā, izstrādājot jauno tirdzniecības sistēmu.

10. grozījums

51. apsvēruma

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Noteikumi par izsolāmo kvotu daļu sadalījumu būtiski iespaido dalībvalstu potenciālos ieņēmumus no izsolēm, jo īpaši tāpēc, ka ir jāstiprina dalībvalstu spēja risināt sociālo problemātiku, kam par iemeslu ir oglekļa cenas signāli ēku un autotransporta sektoros. Lai gan šie sektori pēc būtības ir ļoti atšķirīgi, ir lietderīgi tiem abiem piemērot vienotus noteikumus par sadalījumu, kas ir līdzīgi noteikumiem, ko piemēro stacionārām iekārtām. Lielākā daļa kvotu būtu jāsadala starp visām dalībvalstīm, pamatojoties uz emisiju vidējo sadalījumu aptvertajos sektoros 2016.–2018. gadā.</p>	<p>Noteikumi par izsolāmo kvotu daļu sadalījumu būtiski iespaido dalībvalstu potenciālos ieņēmumus no izsolēm, jo īpaši tāpēc, ka ir jāstiprina dalībvalstu spēja risināt sociālo problemātiku, kam par iemeslu ir oglekļa cenas signāli ēku un autotransporta sektoros. Lai gan šie sektori pēc būtības ir ļoti atšķirīgi, ir lietderīgi tiem abiem piemērot vienotus noteikumus par sadalījumu, kas ir līdzīgi noteikumiem, ko piemēro stacionārām iekārtām. Lielākā daļa kvotu būtu jāsadala starp visām dalībvalstīm, pamatojoties uz emisiju vidējo sadalījumu aptvertajos sektoros 2016.–2018. gadā. Katrai dalībvalstij vajadzētu noteikt minimālo procentuālo daļu, ne mazāku par 20 %, no izsolēs gūtajiem ieņēmumiem, kuru tieši pārvaldītu vietējās un reģionālās pašvaldības. Vietējo un reģionālo pašvaldību pārvaldītie ieņēmumi būtu jāizmanto vienīgi klimata pārmaiņu ierobežošanas un pielāgošanās pasākumiem, it īpaši tiem, kas atbalsta enerģētikas pārkārtošanu un novērš riskus visneaizsargātākajām teritorijām, mājstāvētniecībām, mikrouzņēmumiem un maziem uzņēmumiem, kā arī mobilitātes lietotājiem.</p>

Pamatojums

Nemot vērā Eiropas teritoriju ģeogrāfisko, sociālo un ekonomisko daudzveidību, vietējās un reģionālās pašvaldības ir labākais pārvaldes līmenis, lai nodrošinātu, ka pārkārtošanās neierobežo Eiropas teritoriālo kohēziju un neapdraud visneaizsargātākās mājstāvētniecības.

11. grozījums

52. apsvēruma

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Līdztekus oglekļa cenas ieviešanai autotransporta un ēku sektoros būtu jāievieš arī efektīvi sociālās kompensācijas pasākumi, jo īpaši ņemot vērā jau pastāvošo enerģētiskās nabadzības līmeni. 2018. gadā aptuveni 34 miljoni Eiropas iedzīvotāju nespēja mājokli uzturēt pietiekamu siltumu, un 2019. gada ES mēroga apsekojumā 6,9 % Savienības iedzīvotāju atbildēja, ka nevar atļauties pienācīgi apsildīt mājokli ⁽¹⁾. Lai efektīvi kompensētu sociālo un distributīvo ietekmi, būtu jānosaka, ka dalībvalstīm izsoļu ieņēmumi jātērē ar klimatu un enerģētiku saistītiem mērķiem, kā to jau paredz pašreizējā emisiju tirdzniecība, kā arī citiem specifiskiem pasākumiem, kas domāti, lai risinātu problēmas, kas saistītas ar emisiju tirdzniecību jaunajos sektoros (autotransporta un ēku sektoros), tostarp saistītiem rīcībpolitikas pasākumiem saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2012/27/ES ⁽²⁾. Izsoļu ieņēmumi būtu jāizmanto, lai risinātu sociālos aspektus, kas saistīti ar emisiju tirdzniecību jaunajos sektoros, īpašu uzmanību veltot mazaizsargātām mājāsaimniecībām, mikrouzņēmumiem un transporta lietotājiem. Tāpēc jaunais Sociālais klimata fonds nodrošinās īpašu finansējumu dalībvalstīm to Eiropas iedzīvotāju atbalstam, kurus enerģētiskā nabadzība vai trūcīgas mobilitātes iespējas skar vai apdraud visvairāk. Fonds veicinās taisnīgumu un solidaritāti starp dalībvalstīm un to iekšienē, vienlaikus mazinot enerģētiskās nabadzības un trūcīgu mobilitātes iespēju risku. Tas izvērsīs un papildinās esošos solidaritātes mehānismus. Jaunā fonda resursi principā atbildīs 25 % no gaidāmajiem ieņēmumiem no jaunās emisijas kvotu tirdzniecības 2026.–2032. gadā, un tiks izmantoti, pamatojoties uz sociālajiem klimata plāniem, kas dalībvalstīm būs jāsaprot saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2020/2184 ⁽³⁾. Turklāt ikvienai dalībvalstij savi izsoļu ieņēmumi cita starpā būtu jāizmanto, lai finansētu daļu no sociālo klimata plānu izmaksām.</p> <p>⁽¹⁾ Dati no 2018. gada. Eurostat, SILC [ilc_mdes01].</p> <p>⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2012/27/ES (2012. gada 25. oktobris) par energoefektivitāti, ar ko groza Direktīvas 2009/125/EK un 2010/30/ES un atceļ Direktīvas 2004/8/EK un 2006/32/EK (OV L 315, 14.11.2012., 1. lpp.).</p> <p>⁽³⁾ [Pievienot atsauci uz regulu, ar ko izveido Sociālo klimata fondu].</p>	<p>Līdztekus oglekļa cenas ieviešanai autotransporta un ēku sektoros būtu jāievieš arī efektīvi sociālās kompensācijas pasākumi, jo īpaši ņemot vērā jau pastāvošo enerģētiskās nabadzības līmeni. 2018. gadā aptuveni 34 miljoni Eiropas iedzīvotāju nespēja mājokli uzturēt pietiekamu siltumu, un 2019. gada ES mēroga apsekojumā 6,9 % Savienības iedzīvotāju atbildēja, ka nevar atļauties pienācīgi apsildīt mājokli ⁽¹⁾, savukārt daži reģioni nabadzības dēļ ir spiesti apsildei izmantot neefektīvus energoavotus. Lai efektīvi kompensētu sociālo un distributīvo ietekmi, būtu jānosaka, ka dalībvalstīm un reģionālajām un vietējām pašvaldībām izsoļu ieņēmumi jātērē ar klimatu un enerģētiku saistītiem mērķiem, kā to jau paredz pašreizējā emisiju tirdzniecība, kā arī citiem specifiskiem pasākumiem, kas domāti, lai risinātu problēmas, kas saistītas ar emisiju tirdzniecību jaunajos sektoros (autotransporta un ēku sektoros), tostarp saistītiem rīcībpolitikas pasākumiem saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2012/27/ES ⁽²⁾. Izsoļu ieņēmumi būtu arī jāizmanto, lai risinātu sociālos aspektus, kas saistīti ar emisiju tirdzniecību jaunajos sektoros, īpašu uzmanību veltot mazaizsargātām mājāsaimniecībām, mikrouzņēmumiem, maziem uzņēmumiem un mobilitātes lietotājiem. Tāpēc jaunais Sociālais klimata fonds nodrošinās īpašu finansējumu dalībvalstīm un reģionālajām un vietējām pašvaldībām to Eiropas iedzīvotāju atbalstam, kurus enerģētiskā nabadzība vai trūcīgas mobilitātes iespējas skar vai apdraud visvairāk. Fonds veicinās taisnīgumu un solidaritāti starp dalībvalstīm un to iekšienē, vienlaikus mazinot enerģētiskās nabadzības un trūcīgu mobilitātes iespēju risku. Tas izvērsīs un papildinās esošos solidaritātes mehānismus. Jaunā fonda resursi atbildīs vismaz 25 % no gaidāmajiem ieņēmumiem no jaunās emisijas kvotu tirdzniecības 2026.–2032. gadā, un tiks izmantoti, pamatojoties uz sociālajiem klimata plāniem, kas dalībvalstīm būs jāsaprot saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2020/2184 ⁽³⁾. Ja oglekļa cena nodrošina augstākus ieņēmumus nekā prognozēts, attiecīgi tiks palielināts Sociālā klimata fonda finansējums. Katrai dalībvalstij būtu jānosaka minimālā robežvērtība vismaz 35 % apmērā no tām pieejamajiem Sociālā klimata fonda līdzekļiem, ko tieši pārvalda vietējās un reģionālās</p>

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
	<p>iestādes. Turklāt ikvienai dalībvalstij un reģionālajām un vietējām pašvaldībām savi izsoļu ieņēmumi cita starpā būtu jāizmanto, lai finansētu daļu no sociālo klimata plānu izmaksām.</p> <p>(¹) Dati no 2018. gada. Eurostat, SILC [ilc_mdcs01].</p> <p>(²) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2012/27/ES (2012. gada 25. oktobris) par energoefektivitāti, ar ko groza Direktīvas 2009/125/EK un 2010/30/ES un atceļ Direktīvas 2004/8/EK un 2006/32/EK (OV L 315, 14.11.2012., 1. lpp.).</p> <p>(³) [Pievienot atsauci uz regulu, ar ko izveido Sociālo klimata fondu].</p>

Pamatojums

Vietējām un reģionālajām pašvaldībām ir vislabākās iespējas risināt šos jautājumus, tāpēc arī tām būtu jāpiešķir fonda līdzekļi.

12. grozījums

54. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Inovācijas un jaunu mazoglekļa tehnoloģiju izstrāde ēku un autotransporta sektorā ir izšķirīgs faktors, kas ļaus nodrošināt šo sektoru izmaksefektīvu devumu gaidāmajā emisiju samazināšanā. Tāpēc 150 miljoni kvotu no emisiju tirdzniecības ēku un autotransporta sektorā būtu jānodod Inovāciju fondam, lai stimulētu emisiju izmaksefektīvu samazināšanu.</p>	<p>Inovācijas un jaunu mazoglekļa tehnoloģiju un pasākumu izstrāde ēku un autotransporta sektorā ir izšķirīgs faktors, kas ļaus nodrošināt šo sektoru izmaksefektīvu devumu gaidāmajā emisiju samazināšanā. Tāpēc 150 miljoni kvotu no emisiju tirdzniecības ēku un autotransporta sektorā būtu jānodod Inovāciju fondam, lai stimulētu emisiju izmaksefektīvu, kā arī sociāli un ekoloģiski atbildīgu samazināšanu.</p>

Pamatojums

Pašsaprotams.

13. grozījums

58. apsvēruma

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Komisijai būtu jāseko līdzi tam, kā notiek emisiju tirdzniecība ēku un autotransporta sektorā, tostarp cenu konverģences pakāpei ar esošo ETS, un vajadzības gadījumā jāierosina Eiropas Parlamentam un Padomei sistēmu pārskatīt, lai uzlabotu emisiju tirdzniecības efektivitāti, administrēšanu un praktisko piemērošanu šajos sektoros, pamatojoties uz gūtajām zināšanām, kā arī lielāku cenu konverģenci. Komisijai pirmais ziņojums par šiem jautājumiem būtu jāiesniedz līdz 2028. gada 1. janvārim.</p>	<p>Komisijai būtu jāseko līdzi tam, kā notiek emisiju tirdzniecība ēku un autotransporta sektorā, tostarp cenu konverģences pakāpei ar esošo ETS, un vajadzības gadījumā jāierosina Eiropas Parlamentam un Padomei sistēmu pārskatīt, lai uzlabotu emisiju tirdzniecības efektivitāti, administrēšanu un praktisko piemērošanu šajos sektoros, pamatojoties uz gūtajām zināšanām, kā arī lielāku cenu konverģenci. Komisijai pirmais ziņojums par šiem jautājumiem būtu jāiesniedz līdz 2028. gada 1. janvārim. Pirms ziņojuma sagatavošanas būtu jāparedz apspriešanās periods no 2027. gada 1. septembra līdz 2027. gada 31. oktobrim. Šajā periodā būtu mērķtiecīgi jāapspriežas ar vietējām un reģionālajām pašvaldībām.</p>

Pamatojums

Vietējām un reģionālajām pašvaldībām ir plašas pilnvaras attiecībā uz autotransporta un ēku sektoru, un ar tām būtu jāapspriežas tad, kad tiek novērtēta jaunās ETS efektivitāte un ziņots par to.

14. grozījums

1. panta 2. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>2) regulas 3. pantu groza šādi:</p> <p>a) panta b) punktu aizstāj ar šādu:</p> <p>“b) “emisijas” ir siltumnīcefekta gāzu izplūde no avotiem iekārtā vai izplūde no gaisakuģa, kas veic kādu I pielikumā uzskaitīto darbību, vai tādu gāzu izplūde no kuģa, kas veic kādu pielikumā uzskaitīto jūras transporta darbību, kuras norādītas pie šīs darbības, vai tādu siltumnīcefekta gāzu izplūde, kuras norādītas pie kādas III pielikumā minētās darbības;”;</p> <p>b) panta d) punktu aizstāj ar šādu:</p> <p>“d) “siltumnīcefekta gāzu emisiju atļauja” ir atļauja, kas piešķirta saskaņā ar 5., 6. un 30.b pantu;”;</p> <p>c) panta u) punktu svīturo;</p> <p>d) pievieno šādu v) līdz z) apakšpunktu:</p> <p>“v) “kuģošanas sabiedrība” ir kuģa īpašnieks vai jebkura cita organizācija vai persona, piemēram, vadītājs vai berbouta fraktētājs, kas atbildību par kuģa ekspluatāciju pārņēmusi no kuģa īpašnieka un, šo atbildību uzņemdamās, ir piekritusi pārņemt visus pienākumus un atbildību, ko uzliek Drošas kuģu ekspluatācijas un piesārņojuma novēršanas vadības starptautiskais kodekss, kas izklāstīts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 336/2006(*) I pielikumā.”</p>	<p>2) regulas 3. pantu groza šādi:</p> <p>a) panta b) punktu aizstāj ar šādu:</p> <p>“b) “emisijas” ir siltumnīcefekta gāzu izplūde no avotiem iekārtā vai izplūde no gaisakuģa, kas veic kādu I pielikumā uzskaitīto darbību, vai tādu gāzu izplūde no kuģa, kas veic kādu pielikumā uzskaitīto jūras transporta darbību, kuras norādītas pie šīs darbības, vai tādu siltumnīcefekta gāzu izplūde, kuras norādītas pie kādas III pielikumā minētās darbības;”;</p> <p>b) panta d) punktu aizstāj ar šādu:</p> <p>“d) “siltumnīcefekta gāzu emisiju atļauja” ir atļauja, kas piešķirta saskaņā ar 5., 6. un 30.b pantu;”;</p> <p>c) panta u) punktu svīturo;</p> <p>d) pievieno šādu v) līdz z) apakšpunktu:</p> <p>“v) “kuģošanas sabiedrība” ir kuģa īpašnieks vai jebkura cita organizācija vai persona, piemēram, vadītājs vai berbouta fraktētājs, kas atbildību par kuģa ekspluatāciju pārņēmusi no kuģa īpašnieka un, šo atbildību uzņemdamās, ir piekritusi pārņemt visus pienākumus un atbildību, ko uzliek Drošas kuģu ekspluatācijas un piesārņojuma novēršanas vadības starptautiskais kodekss, kas izklāstīts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 336/2006(*) I pielikumā.”</p> <p>“aa) “piestāšanas osta” ir osta, kurā kuģis apstājas, lai iekrautu vai izkrautu kravu vai uzņemtu vai izlaistu pasažierus. Tas nozīmē, ka šī direktīva neattiecas uz: piestāšanu, kuras vienīgais mērķis ir degvielas uzpildīšana, krājumu iegūšana, apkalpes atbrīvošana, ieiešana sausā dokā vai kuģa vai tā aprīkojuma remonts, un piestāšanu, jo kuģim ir vajadzīga palīdzība vai kuģis ir nonācis briesmās. Šī direktīva neattiecas arī uz šādiem piestāšanas mērķiem: pārsēšanās no kuģa uz kuģi ārpus ostām, piestāšana kaimiņvalsts, kas nav ES dalībvalsts, pārkraušanas ostā un piestāšana, kuras vienīgais mērķis ir pasargāšanās no nelabvēlīgiem laikapstākļiem vai meklēšanas un glābšanas darbu veikšana;”;</p>

Pamatojums

“Piestāšanas ostas” definīcijas maiņa nodrošina, ka maršrutiem, kas savieno Eiropas ostas ar Āziju vai Ameriku un kas nodrošina starpposma apstāšanos Eiropas ostās, nav nekādu priekšrocību šādas darbības pārcelt uz kaimiņu ostām ārpus Eiropas Savienības.

15. grozījums

1. panta 5. punkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p align="center">Piemērojamība jūras transporta darbībām</p> <p>1. Kgotu iedali un nodošanas prasību piemērošanu attiecībā uz jūras transporta darbībām piemēro piecdesmit procentiem (50 %) emisiju, ko rada kuģi, kuri iziet no kādas dalībvalsts jurisdikcijā esošas ostas un ierodas ostā, kas nav nevienas dalībvalsts jurisdikcijā, piecdesmit procentiem (50 %) emisiju, ko rada kuģi, kuri kādas dalībvalsts jurisdikcijā esošā ostā ierodas no ostas, kas nav nevienas dalībvalsts jurisdikcijā, simts procentiem (100 %) emisiju no kuģiem, kas kādas dalībvalsts jurisdikcijā esošā ostā ierodas no kādas dalībvalsts jurisdikcijā esošas ostas, un simts procentiem (100 %) emisiju, kas rodas, kuģim atrodoties piestātnē kādas dalībvalsts jurisdikcijā esošā ostā.</p>	<p align="center">Piemērojamība jūras transporta darbībām</p> <p>1. Kgotu iedali un nodošanas prasību piemērošanu attiecībā uz jūras transporta darbībām piemēro piecdesmit procentiem (50 %) emisiju, ko rada kuģi, kuri iziet no kādas dalībvalsts jurisdikcijā esošas ostas un ierodas ostā, kas nav nevienas dalībvalsts jurisdikcijā, piecdesmit procentiem (50 %) emisiju, ko rada kuģi, kuri kādas dalībvalsts jurisdikcijā esošā ostā ierodas no ostas, kas nav nevienas dalībvalsts jurisdikcijā, simts procentiem (100 %) emisiju no kuģiem, kas kādas dalībvalsts jurisdikcijā esošā ostā ierodas no kādas dalībvalsts jurisdikcijā esošas ostas, un simts procentiem (100 %) emisiju, kas rodas, kuģim atrodoties piestātnē kādas dalībvalsts jurisdikcijā esošā ostā.</p> <p><i>Kgotu iedali un nodošanas prasību piemērošanu attiecībā uz jūras transporta darbībām veic, ievērojot turpmāk minēto modeli šādos gadījumos:</i></p> <p>a) <i>kuģiem, kas iziet no kādas dalībvalsts jurisdikcijā esošas ostas un dodas uz ostu, kas nav nevienas dalībvalsts jurisdikcijā, vai kuģiem, kuri no ostas, kas nav nevienas dalībvalsts jurisdikcijā, dodas uz kādas dalībvalsts jurisdikcijā esošu ostu un piestāj kaimiņos esošā pārkraušanas ostā, kura nav nevienas dalībvalsts jurisdikcijā:</i></p> <p><i>i) piemēro simts procentus (100 %) no emisijām reisa segmentā starp kādas dalībvalsts jurisdikcijā esošu ostu un kaimiņos esošu pārkraušanas ostu, kas nav nevienas dalībvalsts jurisdikcijā, un;</i></p> <p><i>ii) piemēro piecdesmit procentus (50 %) atlikušajam reisam;</i></p> <p>b) <i>kuģiem, kas no kādas dalībvalsts jurisdikcijā esošas ostas dodas uz kādas dalībvalsts jurisdikcijā esošu ostu, piestājot kaimiņos esošā pārkraušanas ostā, kura nav nevienas dalībvalsts jurisdikcijā, piemēro simts procentus (100 %) no visa reisa laikā radītajām emisijām;</i></p>

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>2. Šīs direktīvas 9., 9.a un 10. pantu jūras transporta darbībām piemēro tādā pašā veidā, kādā tos piemēro citām ES ETS aptvertajām darbībām.”;</p>	<p>2. Šīs direktīvas 9., 9.a un 10. pantu jūras transporta darbībām piemēro tādā pašā veidā, kādā tos piemēro citām ES ETS aptvertajām darbībām.”;</p>

Pamatojums

Saskaņā ar šo priekšlikumu konteinerkuģi, kas kursē tālos maršrutos, nevar “CO₂ skaitītāju uzgriezt uz nulli”, piestājot trešo valstu ostās, nevis ES ostās.

16. grozījums

1. panta 11. punkta a) apakšpunkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>a) panta 1. punkta trešo daļu aizstāj ar šādu:</p> <p>“2 % no kopējā kvotu daudzuma laikā no 2021. līdz 2030. gadam izsola, lai izveidotu fondu, kura mērķis ir uzlabot energoefektivitāti un modernizēt energosistēmas dažās dalībvalstīs (“saņēmējās dalībvalstīs”), kā noteikts 10.d pantā (“Modernizācijas fonds”). Šī kvotu daudzuma saņēmējas dalībvalstis ir dalībvalstis, kuru IKP uz vienu iedzīvotāju tirgus cenās 2013. gadā nesasniedza 60 % no Savienības vidējā rādītāja. Šim kvotu daudzumam atbilstošos līdzekļus sadala saskaņā ar IIb pielikuma A daļu.</p> <p>Turklāt 2,5 % no kopējā kvotu daudzuma laikā no [gads, kas seko gadam, kurā stājas spēkā direktīva] līdz 2030. gadam izsola Modernizācijas fonda labā. Šī kvotu daudzuma saņēmējas dalībvalstis ir dalībvalstis, kuru IKP uz vienu iedzīvotāju tirgus cenās 2016.–2018. gadā nesasniedza 65 % no Savienības vidējā rādītāja. Šim kvotu daudzumam atbilstošos līdzekļus sadala saskaņā ar IIb pielikuma B daļu.”;</p>	<p>a) panta 1. punkta trešo daļu aizstāj ar šādu:</p> <p>“2 % no kopējā kvotu daudzuma laikā no 2021. līdz 2030. gadam izsola, lai izveidotu fondu, kura mērķis ir uzlabot energoefektivitāti un modernizēt energosistēmas dažās dalībvalstīs (“saņēmējās dalībvalstīs”), kā noteikts 10.d pantā (“Modernizācijas fonds”). Šī kvotu daudzuma saņēmējas dalībvalstis ir dalībvalstis, kuru IKP uz vienu iedzīvotāju tirgus cenās 2013. gadā nesasniedza 60 % no Savienības vidējā rādītāja, un NUTS 3 reģioni dalībvalstīs, kurām raksturīga izteikta iekšējā nelīdzsvarotība. Šim kvotu daudzumam atbilstošos līdzekļus sadala saskaņā ar IIb pielikuma A daļu.</p> <p>Turklāt vismaz 2,5 % no kopējā kvotu daudzuma laikā no [gads, kas seko gadam, kurā stājas spēkā direktīva] līdz 2030. gadam izsola Modernizācijas fonda labā. Šī kvotu daudzuma saņēmējas dalībvalstis ir dalībvalstis, kuru IKP uz vienu iedzīvotāju tirgus cenās 2016.–2018. gadā nesasniedza 65 % no Savienības vidējā rādītāja, un NUTS 3 reģioni dalībvalstīs, kurām raksturīga izteikta iekšējā nelīdzsvarotība. Šim kvotu daudzumam atbilstošos līdzekļus sadala saskaņā ar IIb pielikuma B daļu.”;</p>

17. grozījums

1. panta 11. punkta b) apakšpunkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>b) trešā punkta pirmo un otro teikumu aizstāj ar šādiem:</p> <p>“3. Dalībvalstis nosaka, kā tiek izmantoti kvotu izsolēs iegūtie ieņēmumi, izņemot ieņēmumus, kas saskaņā ar LESD 311. panta 3. punktu uzskatāmi par pašu resursiem un ieskaitīti Savienības budžetā. Dalībvalstis šā panta 2. punktā minētos kvotu izsolēs iegūtos ieņēmumus, izņemot ieņēmumus, ko izmanto, lai kompensētu 10.a panta 6. punktā minētās netiešās oglekļa izmaksas, izmanto vienam vai vairākiem šādiem nolūkiem.”;</p>	<p>b) trešā punkta pirmo un otro teikumu aizstāj ar šādiem:</p> <p>“3. “3. Dalībvalstis nosaka, kā tiek izmantoti kvotu izsolēs iegūtie ieņēmumi, izņemot ieņēmumus, kas saskaņā ar LESD 311. panta 3. punktu uzskatāmi par pašu resursiem un ieskaitīti Savienības budžetā, un vismaz 20 % no ieņēmumiem piešķir vietējām un reģionālajām pašvaldībām. Dalībvalstis šā panta 2. punktā minētos kvotu izsolēs iegūtos ieņēmumus, izņemot ieņēmumus, ko izmanto, lai kompensētu 10.a panta 6. punktā minētās netiešās oglekļa izmaksas, izmanto vienam vai vairākiem šādiem nolūkiem.”;</p>

18. grozījums

1. panta 12. punkta g) apakšpunkta trešā daļa

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>direktīvas 10.a pantu groza šādi:</p> <p>g) panta 8. punktu aizstāj ar šādu:</p> <p>“8. “365 miljonus kvotu no daudzuma, ko citādi varētu iedalīt bez maksas, ievērojot šo pantu, un 85 miljonus kvotu no daudzuma, ko citādi varētu izsolīt, ievērojot 10. pantu, kā arī kvotas, kas rodas, pateicoties 10.a panta 1.a punktā minētajai bezmaksas iedalīšanas samazināšanai, dara pieejamas fondam, kura mērķis ir atbalstīt inovācijas mazoglekļa tehnoloģijās un procesos un sekmēt nulles piesārņojuma mērķu sasniegšanu (“Inovāciju fonds”). [...]”</p>	<p>direktīvas 10.a pantu groza šādi:</p> <p>g) panta 8. punktu aizstāj ar šādu:</p> <p>“8. “365 miljonus kvotu no daudzuma, ko citādi varētu iedalīt bez maksas, ievērojot šo pantu, un 85 miljonus kvotu no daudzuma, ko citādi varētu izsolīt, ievērojot 10. pantu, kā arī kvotas, kas rodas, pateicoties 10.a panta 1.a punktā minētajai bezmaksas iedalīšanas samazināšanai, dara pieejamas fondam, kura mērķis ir atbalstīt emisiju novēršanu un inovācijas mazoglekļa tehnoloģijās un procesos un sekmēt nulles piesārņojuma mērķu sasniegšanu (“Inovāciju fonds”). [...]”</p>

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Inovācijas fonds aptver I un II pielikumā uzskaitītos sektorus, tostarp videi nekaitīgu oglekļa uztveršanu un izmantošanu ("CCU"), kas būtiski palīdz mazināt klimata pārmaiņas, kā arī produktiem, ar ko aizstāj oglekļietilpīgākus produktus, kuri saražoti I pielikumā uzskaitītajos sektoros, un palīdzēs stimulēt tādu projektu izveidi un darbību, kuru nolūks ir nodrošināt videi nekaitīgu CO₂ uztveršanu un ģeoloģisku uzglabāšanu ("CCS"), kā arī inovatīvas atjaunīgās enerģijas un enerģijas uzkrāšanas tehnoloģijas ģeogrāfiski līdzsvarotās vietās. Inovāciju fonds var atbalstīt arī radikāli inovatīvas tehnoloģijas un infrastruktūru, kas domātas jūras transporta sektora dekarbonizācijai, kā arī aviācijā, dzelzceļa transportā un autotransportā izmantojamu mazoglekļa un bezoglekļa degvielu ražošanai. Īpašu uzmanību pievērš projektiem [OIM regulas] aptvertajos sektoros, lai atbalstītu inovācijas tādās jomās kā mazoglekļa tehnoloģijas, CCU, CCS, atjaunīgā enerģija un enerģijas uzkrāšana, kuras sekmē klimata pārmaiņu mazināšanu.</p> <p>Uz atbalstu ir tiesīgi projekti ikvienas dalībvalsts teritorijā, tostarp maza mēroga projekti. Atbalstītās tehnoloģijas ir inovatīvas, tādās, kuru komerciālā dzīvotspēja līdzīgā mērogā vēl nav iespējama bez atbalsta, tomēr tās ir vai nu kardināli risinājumi, vai ir pietiekami nobriedušas, lai tās varētu izmantot pirmskomercializācijas mērogā. [...]</p> <p>Projektu atlase notiek saskaņā ar objektīviem un pārredzamiem kritērijiem, attiecīgos gadījumos ņemot vērā to, cik lielā mērā projekti palīdz panākt emisiju samazinājumus krietni zem 2. punktā minētajām līmeņatzīmēm.</p>	<p>Inovācijas fonds aptver I un II pielikumā uzskaitītos sektorus, tostarp liela mēroga emisiju samazināšanas projektus, kas izmanto nobriedušas tehnoloģijas, publiskās un privātās iniciatīvas, kuras atbalsta apritīgumu, ES mēroga emisiju samazināšanas programmas, videi nekaitīgu oglekļa uztveršanu un izmantošanu ("CCU"), kas būtiski palīdz mazināt klimata pārmaiņas, kā arī produktiem, ar ko aizstāj oglekļietilpīgākus produktus, kuri saražoti I pielikumā uzskaitītajos sektoros, un palīdzēs stimulēt tādu projektu izveidi un darbību, kuru nolūks ir nodrošināt videi nekaitīgu un drošu CO₂ uztveršanu un ģeoloģisku uzglabāšanu ("CCS"), kā arī inovatīvas atjaunīgās enerģijas un enerģijas uzkrāšanas tehnoloģijas ģeogrāfiski līdzsvarotās vietās. Inovāciju fonds var atbalstīt arī radikāli inovatīvas tehnoloģijas un infrastruktūru, kas domātas jūras transporta sektora dekarbonizācijai, kā arī aviācijā, dzelzceļa transportā un autotransportā izmantojamu mazoglekļa un bezoglekļa degvielu ražošanai. Īpašu uzmanību pievērš projektiem [OIM regulas] aptvertajos sektoros, lai atbalstītu apritīguma pasākumus, profesionālu apmācību par mazoglekļa produktu izmantošanu un inovācijas tādās jomās kā mazoglekļa tehnoloģijas, CCU, videi videi nekaitīga un droša CCS, atjaunīgā enerģija un enerģijas uzkrāšana, kuras sociāli atbildīgā veidā sekmē klimata pārmaiņu mazināšanu vai pielāgošanos tām.</p> <p>Uz atbalstu ir tiesīgi projekti un pasākumi ikvienas dalībvalsts teritorijā, tostarp maza mēroga projekti. Atbalstītās tehnoloģijas ir dekarbonizējošas, inovatīvas, tādās, kuru komerciālā dzīvotspēja līdzīgā mērogā nav iespējama bez atbalsta, tomēr tās ir vai nu risinājumi, vai ir pietiekami nobriedušas, lai tās varētu izmantot pirmskomercializācijas mērogā. [...]</p> <p>Projektu un pasākumu atlase notiek saskaņā ar objektīviem un pārredzamiem kritērijiem, attiecīgos gadījumos ņemot vērā to, cik lielā mērā projekti palīdz panākt emisiju samazinājumus krietni zem 2. punktā minētajām līmeņatzīmēm.</p> <p>panta 3. punktam pievieno šādus apakšpunktus:</p> <p>l) veicināt prasmju veidošanu, ņemot vērā nepieciešamību pielāgot profesionālo praksi apritīgumam un mazoglekļa materiālu izmantošanai;</p>

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
	m) atbalstīt aprites ekonomikas attīstību;

Pamatojums

Pašsaprotams.

19. grozījums

1. panta 14. punkta a) apakšpunkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>direktīvas 10.b pantu groza šādi:</p> <p>a) panta 1. punkta pirmo un otro daļu aizstāj ar šādu:</p> <p>“1. Periodam no 2021. līdz 2030. gadam tiek izveidots fonds, ar kuru atbalsta investīcijas, ko ierosinājušas saņēmējas dalībvalstis, tostarp, lai finansētu neliela mēroga investīciju projektus, modernizētu energosistēmas un uzlabotu energoefektivitāti (“Modernizācijas fonds”). Modernizācijas fondu finansē, izsolot kvotas, kā paredzēts 10. pantā, par labu saņēmējām dalībvalstīm.</p> <p>Atbalstītās investīcijas ir saskaņīgas gan ar šīs direktīvas mērķiem, gan ar mērķiem, kas izvirzīti Komisijas 2019. gada 11. decembra paziņojumā par Eiropas zaļo kursu (*) un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2021/1119 (**), gan ar Parīzes nolīgumā nospraustajiem ilgtermiņa mērķiem. No Modernizācijas fonda atbalstu nesniedz elektroenerģijas ražošanas iekārtām, kurās izmanto fosilo degvielu vai kurināmo.”;</p>	<p>direktīvas 10.b pantu groza šādi:</p> <p>a) panta 1. punkta pirmo un otro daļu aizstāj ar šādu:</p> <p>“1. “1. Periodam no 2021. līdz 2030. gadam tiek izveidots fonds, ar kuru atbalsta investīcijas, ko ierosinājušas saņēmējas dalībvalstis un NUTS 3 reģioni, tostarp, lai finansētu neliela mēroga investīciju projektus, modernizētu energosistēmas un uzlabotu energoefektivitāti (“Modernizācijas fonds”). Modernizācijas fondu finansē, izsolot kvotas, kā paredzēts 10. pantā, par labu saņēmējām dalībvalstīm.</p> <p>Atbalstītās investīcijas ir saskaņīgas gan ar šīs direktīvas mērķiem, gan ar mērķiem, kas izvirzīti Komisijas 2019. gada 11. decembra paziņojumā par Eiropas zaļo kursu (*) un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2021/1119 (**), gan ar Parīzes nolīgumā nospraustajiem ilgtermiņa mērķiem. No Modernizācijas fonda atbalstu nesniedz elektroenerģijas ražošanas iekārtām, kurās izmanto fosilo degvielu vai kurināmo.”;</p>

20. grozījums

1. panta 14. punkta b) apakšpunkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>b) panta 2. punktu aizstāj ar šādu:</p> <p>“2. Vismaz 80 % finanšu resursu no Modernizācijas fonda izmanto tam, lai atbalstītu investīcijas šādās jomās:</p> <p>a) elektroenerģijas ražošana no atjaunīgiem energoresursiem un šādas elektroenerģijas izmantošana;</p>	<p>b) panta 2. punktu aizstāj ar šādu:</p> <p>“2. Visus finanšu resursus no Modernizācijas fonda izmanto tam, lai atbalstītu investīcijas šādās jomās:</p> <p>a) elektroenerģijas ražošana no atjaunīgiem energoresursiem un šādas elektroenerģijas izmantošana;</p>

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>b) atjaunīgo energoresursu izmantošana apsildē un dzesēšanā;</p> <p>c) energoefektivitātes uzlabošana pieprasījuma pusē, tostarp tādās jomās kā transports, ēkas, lauksaimniecība un atkritumu saimniecība;</p> <p>d) enerģijas uzkrāšana un enerģotīklu modernizācija, tostarp centralizētās siltumapgādes cauruļvadu un elektropārvades tīklu modernizācija un starpsavienojumu skaita palielināšana starp dalībvalstīm;</p> <p>e) atbalsts mājsaimniecībām ar zemiem ienākumiem, tostarp lauku un attālos apvidos, lai novērstu enerģētisko nabadzību un modernizētu to siltumapgādes sistēmas; un</p> <p>f) taisnīga pārkārtošanās oglekļatkarīgos reģionos saņēmējās dalībvalstīs, lai dialogā ar sociālajiem partneriem atbalstītu darba ņēmēju pārcelšanu citā darbā, pārkvalificēšanos un kvalifikācijas uzlabošanu, izglītošanos, darba meklēšanu un jaunuzņēmumu izveidi.”;</p>	<p>b) atjaunīgo energoresursu izmantošana apsildē un dzesēšanā, tostarp centralizētajā siltumapgādē un dzesēšanā;</p> <p>c) energoefektivitātes uzlabošana pieprasījuma pusē, tostarp tādās jomās kā transports, ēkas, lauksaimniecība un atkritumu saimniecība;</p> <p>d) enerģijas uzkrāšana un enerģotīklu modernizācija, tostarp centralizētās siltumapgādes cauruļvadu un elektropārvades tīklu modernizācija un starpsavienojumu skaita palielināšana starp dalībvalstīm;</p> <p>e) atbalsts mājsaimniecībām ar zemiem ienākumiem, neizsargātiem mikrouzņēmumiem, maziem uzņēmumiem un mobilitātes lietotājiem, tostarp lauku un attālos apvidos, lai novērstu enerģētisko un mobilitātes nabadzību un modernizētu to siltumapgādes un dzesēšanas sistēmas;</p> <p>f) taisnīga pārkārtošanās oglekļatkarīgos reģionos saņēmējās dalībvalstīs un NUTS 3 reģionos, lai dialogā ar sociālajiem partneriem atbalstītu darba ņēmēju pārcelšanu citā darbā, pārkvalificēšanos un kvalifikācijas uzlabošanu, izglītošanos, darba meklēšanu un jaunuzņēmumu izveidi;</p> <p>g) aprites ekonomikas attīstība.”;</p>

21. grozījums

1. panta 21. punkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Dalībvalstis nosaka, kā tiek izmantoti 4. punktā minētajās kvotu izsolēs iegūtie ieņēmumi, izņemot ieņēmumus, kas saskaņā ar LESD 311. panta 3. punktu uzskatāmi par pašu resursiem un ieskaitīti Savienības budžetā. Dalībvalstis šos ieņēmumus izmanto, lai finansētu vienu vai vairākus no 10. panta 3. punktā minētajām darbībām vai vienu vai vairākus šādus pasākumus:</p>	<p>Dalībvalstis nosaka, kā tiek izmantoti 4. punktā minētajās kvotu izsolēs iegūtie ieņēmumi, izņemot ieņēmumus, kas saskaņā ar LESD 311. panta 3. punktu uzskatāmi par pašu resursiem un ieskaitīti Savienības budžetā. Dalībvalstis šos ieņēmumus izmanto, lai finansētu vienu vai vairākus no 10. panta 3. punktā minētajām darbībām vai vienu vai vairākus šādus pasākumus:</p>

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>a) pasākumi, kuru mērķis ir veicināt ēku siltumapgādes un aukstumapgādes dekarbonizāciju vai ēku energopatēriņa samazināšanos, tostarp atjaunīgās enerģijas integrēšana un saistīti pasākumi saskaņā ar Direktīvas 2012/27/ES 7. panta 11. punktu, 12. un 20. pantu [jāatjaunina atsauces uz pārskatīto direktīvu], kā arī pasākumi, ar ko sniedz finansiālu atbalstu mājsaimniecībām ar zemiem ienākumiem visnefektīvākajās ēkās;</p> <p>b) pasākumi, kuru mērķis ir paātrināt bezemisiju transportlīdzekļu ieviešanu vai sniegt finansiālu atbalstu pilnībā sadarbspējīgas bezemisiju transportlīdzekļu uzpildes un uzlādes infrastruktūras izvēšanai, vai pasākumi, kas domāti, lai veicinātu pāreju uz sabiedrisko transportu un uzlabotu multimodalitāti, vai pasākumi, kas domāti, lai risinātu sociālos jautājumus, kas skar transporta lietotājus ar zemiem un vidējiem ienākumiem.</p> <p>Dalībvalstis daļu no izsoļu ieņēmumiem, kas gūti saskaņā ar šo pantu, izmanto, lai risinātu sociālos jautājumus, kuru iemesls ir emisiju tirdzniecība saskaņā ar šo nodaļu, īpašu uzsvāru liekot uz Regulā (ES) 20.../nn [Sociālā klimata fonda regula](*) definētajām mazaizsargātām mājsaimniecībām, mazaizsargātiem mikrouzņēmumiem un mazaizsargātiem transporta lietotājiem. Ja dalībvalsts Komisijai iesniedz [sociālo klimata plānu] saskaņā ar minēto regulu, dalībvalsts šos ieņēmumus cita starpā izmanto minētā plāna finansēšanai.</p> <p>Uzskata, ka dalībvalstis ir izpildījušas šā punkta noteikumus, ja tās ir ieviešas un īsteno fiskālā vai finansiālā atbalsta rīcībpolitiku vai tādu regulatīvu rīcībpolitiku, kura piesaista finansiālo atbalstu, kurš domāts pirmajā daļā izklāstītajām vajadzībām un kura vērtība ir līdzvērtīga ieņēmumiem, kas rodas, izsolot šajā nodaļā minētās kvotas.</p>	<p>a) pasākumi, kuru mērķis ir veicināt ēku siltumapgādes un aukstumapgādes dekarbonizāciju vai to energoefektivitātes paaugstināšanu, tostarp atjaunīgās enerģijas integrēšana un saistīti pasākumi saskaņā ar Direktīvas 2012/27/ES 7. panta 11. punktu, 12. un 20. pantu [jāatjaunina atsauces uz pārskatīto direktīvu], kā arī pasākumi, ar ko sniedz finansiālu atbalstu mājsaimniecībām ar zemiem ienākumiem no enerģētikas viedokļa visnefektīvākajās ēkās;</p> <p>b) pasākumi, kuru mērķis ir paātrināt bezemisiju transportlīdzekļu ieviešanu vai sniegt finansiālu atbalstu pilnībā sadarbspējīgas bezemisiju transportlīdzekļu uzpildes un uzlādes infrastruktūras izvēšanai, vai pasākumi, kas domāti, lai veicinātu kravu un pasažieru pārvadājumu pārorientēšanu uz efektīvākiem vai nulles enerģijas transporta veidiem, vai pasākumi transporta infrastruktūras un pakalpojumu energoefektivitātes paaugstināšanai, vai pasākumi, kas domāti, lai risinātu sociālos jautājumus, kas skar mobilitātes lietotājus ar zemiem un vidējiem ienākumiem.</p> <p>Dalībvalstis daļu no izsoļu ieņēmumiem, kas gūti saskaņā ar šo pantu, izmanto, lai risinātu sociālos jautājumus, kuru iemesls ir emisiju tirdzniecība saskaņā ar šo nodaļu, īpašu uzsvāru liekot uz Regulā (ES) 20.../nn [Sociālā klimata fonda regula](*) definētajām mazaizsargātām mājsaimniecībām, mazaizsargātiem mikrouzņēmumiem un maziem uzņēmumiem, kā arī mazaizsargātiem mobilitātes lietotājiem. Ja dalībvalsts Komisijai iesniedz [sociālo klimata plānu] saskaņā ar minēto regulu, dalībvalsts šos ieņēmumus cita starpā izmanto minētā plāna finansēšanai.</p> <p>Dalībvalstis nosaka minimālo robežvērtību 20 % apmērā no ieņēmumiem, kas piešķirami vietējām un reģionālajām pašvaldībām un ko izmanto vienam vai vairākiem šajā punktā aprakstītajiem pasākumiem.</p>

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Dalībvalstis informē Komisiju par ieņēmumu izlietojumu un par saskaņā ar šo punktu veiktajiem pasākumiem, proti, iekļauj šo informāciju ziņojumos, ko tās iesniedz saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2018/1999 ^(*).</p>	<p>Uzskata, ka dalībvalstis un vietējās un reģionālās pašvaldības ir izpildījušas šā punkta noteikumus, ja tās ir ieviesušas un īsteno fiskālā vai finansiālā atbalsta rīcībpolitiku vai tādu regulatīvu rīcībpolitiku, kura piesaista finansiālo atbalstu, kurš domāts pirmajā daļā izklāstītajām vajadzībām un kura vērtība ir līdzvērtīga ieņēmumiem, kas rodas, izsolot šajā nodaļā minētās kvotas.</p> <p>Dalībvalstis informē Komisiju par ieņēmumu izlietojumu un par saskaņā ar šo punktu veiktajiem pasākumiem, proti, iekļauj šo informāciju ziņojumos, ko tās iesniedz saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2018/1999 ^(*).</p>

22. grozījums

1. panta 21. punkts – 30.i pants

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Līdz 2028. gada 1. janvārim Komisija Eiropas Parlamentam un Padomei ziņo par šīs nodaļas noteikumu īstenošanu, proti, par to lietderību, administrēšanu un praktisko piemērošanu, tostarp par to, kā tiek piemēroti noteikumi saskaņā ar Lēmumu (ES) 2015/1814, un par to, kā šīs nodaļas aptvertās kvotas ir izmantotas, lai II, IIa un III nodaļas aptvertie subjekti izpildītu savas atbilstības nodrošināšanas saistības. Vajadzības gadījumā Komisija ziņojumu papildina ar priekšlikumu Eiropas Parlamentam un Padomei šo nodaļu grozīt. Līdz 2031. gada 31. oktobrim Komisija izvērtē, vai ir iespējams III pielikuma aptvertos sektorus integrēt emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā, kura aptver Direktīvas 2003/87/EK I pielikumā uzskaitītos sektorus.”;</p>	<p>Līdz 2028. gada 1. janvārim Komisija Eiropas Parlamentam un Padomei ziņo par šīs nodaļas noteikumu īstenošanu, proti, par to lietderību, administrēšanu un praktisko piemērošanu, tostarp par to, kā tiek piemēroti noteikumi saskaņā ar Lēmumu (ES) 2015/1814, un par to, kā šīs nodaļas aptvertās kvotas ir izmantotas, lai II, IIa un III nodaļas aptvertie subjekti izpildītu savas atbilstības nodrošināšanas saistības. Pirms ziņojuma iesniegšanas tiek noteikts apspriešanās periods no 2027. gada 1. septembra līdz 2027. gada 31. oktobrim. Šajā periodā notiek mērķtiecīga apspriešanās ar vietējām un reģionālajām pašvaldībām. Vajadzības gadījumā Komisija ziņojumu papildina ar priekšlikumu Eiropas Parlamentam un Padomei šo nodaļu grozīt. Līdz 2031. gada 31. oktobrim Komisija izvērtē, vai ir iespējams III pielikuma aptvertos sektorus integrēt emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā, kura aptver Direktīvas 2003/87/EK I pielikumā uzskaitītos sektorus.”;</p>

Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido oglekļa ievēdkorekcijas mehānismu

COM(2021) 564 final

23. grozījums

10. apsvēruma

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Pašlaik pastāv vairāki mehānismi, kuru uzdevums ir novērst oglekļa emisiju pārvirzi tās apdraudētajos sektoros un apakšsektoros, proti, ES ETS bezmaksas kvotu pagaidu iedale un finansiāli pasākumi, ar ko kompensē netiešās emisiju izmaksas, kas rodas, jo SEG emisiju izmaksas tiek iekļautas elektroenerģijas cenās, kā nosaka Direktīvas 2003/87/EK attiecīgi 10.a panta 6. punkts un 10.b pants. Tomēr salīdzinājumā ar visu kvotu izsolišanu ES ETS bezmaksas kvotu iedale vājina cenu signālu, ko šī sistēma dod bezmaksas kvotas saņemtajām iekārtām, un līdz ar to tā ietekmē stimulus investēt turpmākā emisiju samazināšanā.</p>	<p>Pašlaik pastāv vairāki mehānismi, kuru uzdevums ir novērst oglekļa emisiju pārvirzi tās apdraudētajos sektoros un apakšsektoros, proti, ES ETS bezmaksas kvotu pagaidu iedale un finansiāli pasākumi, ar ko kompensē netiešās emisiju izmaksas, kas rodas, jo SEG emisiju izmaksas tiek iekļautas elektroenerģijas cenās, kā nosaka Direktīvas 2003/87/EK attiecīgi 10.a panta 6. punkts un 10.b pants. Tomēr salīdzinājumā ar visu kvotu izsolišanu ES ETS bezmaksas kvotu iedale vājina cenu signālu, ko šī sistēma dod bezmaksas kvotas saņemtajām iekārtām, un līdz ar to tā ietekmē stimulus investēt turpmākā emisiju samazināšanā. <i>Tāpēc efektīvi un savlaicīgi ir jāpanāk bezmaksas kvotu piešķiršanas pakāpeniska pārtraukšana saskaņā ar Eiropas Klimata akta mērķiem, it īpaši tiem, kas noteikti pasākumu kopumā “Gatavi mērķrādītājam 55 %”.</i></p>

II. IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ

EIROPAS REĢIONU KOMITEJA (RK)

1. atgādina, ka, parakstot Parīzes nolīgumu, ES apņēmas līdz 2050. gadam panākt globālās neto klimatneitralitātes mērķi, kas tagad ir noteikts Eiropas Klimata aktā; atzinīgi vērtē noteiktos bezprecedenta vides mērķus un apņemšanās no Eiropas Komisijas puses pārejā uz ilgtspējīgāku sabiedrību un ekonomiku un uzskata paketi “Gatavi mērķrādītājam 55 %” par apliecinājuma paustās apņemšanās spēkam; uzsver, ka emisiju samazināšanas mērķrādītāji ir jāpapildina ar energoefektivitātes un atjaunīgās enerģijas mērķrādītājiem, pārskatot zemes izmantošanu (lai skaidri palielinātu dabisko oglekļa sekvēstrēšanu), kā arī citus Eiropas zaļā kursa mērķus, lai nodrošinātu taisnīgu un pastāvīgu pāreju;
2. uzsver, ka stingrai, bet pakāpeniskai oglekļa cenu ieviešanai, būtu jādod vajadzīgais signāls uzņēmumiem un jāpalīdz pārejai notikt tā, lai izmaksu ziņā tā būtu maksimāli efektīva, kā arī uzsver, ka ir vajadzīga efektīva mijiedarbība starp pārskatīto ETS un oglekļa ievēdkorekcijas mehānismu, kas varētu tikt apvienota ar citiem atbalstošiem ES pasākumiem, lai nodrošinātu klimatneitralitāti un konkurētspējīgu ekonomiku ES reģionos, it īpaši reģionos, kuros notiek energoietilpīgo nozaru ilgtspējīga pārveide;
3. atzīst, ka šāda nevienlīdzība var kļūt vēl izteiktāka, ņemot vērā enerģijas cenu pastāvīgo kāpumu un ģeopolitisko nestabilitāti, ko pasliktinājis karš Ukrainā; atzinīgi vērtē Komisijas priekšlikumus risināt šos riskus, kā izklāstīts *REPowerEU* paziņojumā, bet uzsver, ka daži instrumenti, piemēram, paaugstināti nodokļi neplānotiem ieņēmumiem, var nebūt pietiekams risinājums, lai sniegtu uzticamu atbalstu, tādēļ aicina rast ilgāka termiņa risinājumus;
4. atzīst, ka ekoloģiskas krīzes pastiprina nevienlīdzību, tāpat kā nevienlīdzība pastiprina kaitējumu videi; tādēļ siltumnīcefekta gāzu samazināšanas politikai ir jāatjauno taisnīgums mūsu sabiedrībās un teritorijās;
5. atbalsta principu, ka visām ekonomikās nozarēm jādod ieguldījums pārejā uz klimatneitralitāti un emisiju samazināšanu, un ES ETS varētu dot ievērojamu ieguldījumu, ja princips “piesārņotājs maksā” tiktu attiecināts uz visām nozarēm, kuras tas aptver; norāda, ka mobilitāte rada ceturto daļu no CO₂ emisijām Eiropas Savienībā, savukārt būvniecības nozare ir atbildīga par 40 % no enerģijas patēriņa Eiropā; norāda tomēr, ka oglekļa cenu noteikšana šajās nozarēs ir delikāts jautājums, un cenu noteikšanai nevajadzētu radīt slogu visneaižsargātākajām mājāsaimniecībām, mikrouzņēmumiem, maziem uzņēmumiem un mobilitātes lietotājiem, tostarp lauku un attālos apvidos;

6. uzsver, ka jaunās autotransporta un ēku sektora ETS (ETS II) ieviešanā, novērtēšanā un pārskatīšanā ir jāuzklausa vietējās un reģionālās pašvaldības, jo tas ir pārvaldes līmenis ar plašām pilnvarām abās minētajās nozarēs; uzsver, ka siltumnīcefekta gāzu emisijas no ES transporta sektora ir stabili pieaugušas kopš 2013. gada, savukārt ēku sektora dekarbonizācija joprojām ir nozīmīgs emisiju samazināšanas risinājums; uzsver: ja likumdevēji izlems neturpināt ETS II pieņemšanu saskaņā ar Komisijas priekšlikumu, pašreizējā ETS būtu papildus jāpastiprina, lai risinātu autotransporta un ēku sektora radīto emisiju jautājumu;

7. pilnībā atzīst oglekļa cenu noteikšanas instrumentu nepieciešamību, lai atbalstītu ES vērienīgās klimatiskās ieceres, bet pauž lielas **bažas** par to iespējamo distributīvo ietekmi, un uzsver, ka būtu jāņem vērā visas ilgtspējīgas attīstības dimensijas: ekonomiskā, vides, sociālā un kultūras ilgtspēja. Tāpēc aicina ievērot vismaz trīs šādus principus:

— **solidaritāte un taisnīgums ES dalībvalstu starpā instrumentu īstenošanā** – oglekļa cenu noteikšanā būtu jāņem vērā dalībvalstu atšķirības saistībā ar to, cik lielā mērā tas ietekmē vietējo un reģionālo ekonomiku;

— **solidaritāte un taisnīgums dalībvalstīs** – būtu jānovērš oglekļa cenu noteikšanas instrumentu ietekme uz neaizsargātām sabiedrības grupām un māsaimniecībām ar zemākiem ienākumiem ne tikai pieejamības ziņā, bet arī attiecībā uz piekļuvi atsevišķām precēm/pakalpojumiem, lai apmierinātu to vajadzības (enerģētika, siltumapgāde un aukstumapgāde, transports un mobilitāte utt.);

— **šādu politikas pasākumu teritoriālās ietekmes mazināšana** – ne tikai attālos vai nomaļos reģionos, bet arī tajās ES teritorijās, kur jau notiek pamatīgas pārmaiņas to sociālajā un ekonomiskajā attīstībā ("teritorijas, kuras atstātas novārtā", rūpniecības teritorijas, kur notiek vajadzīgie pārveides procesi), tālākajos reģionos un lauku apvidos;

8. atzinīgi vērtē paziņojumu, ka Sociālais klimata fonds ir risinājums, kā līdzsvarot negatīvo ietekmi uz visneaizsargātākajām māsaimniecībām, mikrouzņēmumiem un maziem uzņēmumiem un mobilitātes lietotājiem un nodrošināt sociāli ilgtspējīgu attīstību; uzsver, ka finansējums, kas patlaban paredzēts pašreizējās ETS pārskatīšanā, nav atbilstīgs, lai nodrošinātu patiesi taisnīgu pārkārtošanos, un uzsver, ka būtu jāapsver ar autotransporta un ēku ETS II nesaistītu ieņēmumu piešķiršana Sociālajam klimata fondam; ierosina Sociālā klimata fonda ieņēmumu apvienošanu sākt pirms ETS II īstenošanas;

9. uzsver, cik svarīgi ir precīzi novērtēt Sociālā klimata fonda mehānisma, darbības, pārvaldības un pasākumu ietekmi uz sadali, īpašu vērību veltot ietekmei uz visneaizsargātākajiem iedzīvotājiem un viņu ieguvumiem vietējā un reģionālā līmenī, un tādā veidā labāk apzināt, kuras ir ekonomiski visvājākās māsaimniecības, lai mērķorientēto pagaidu tiešo ienākumu atbalstu precīzi novirzītu tiem, kam tas visvairāk vajadzīgs; no šāda viedokļa pasākumi, kas ietverti individuālos Sociālā klimata plānos un paša fonda līdzekļu piešķiršana būtu jāveic ar mērķi paātrināt zaļo pārkārtošanos, bet tā, lai tas nenotiktu uz sociālās un teritoriālās kohēzijas rēķina un lai nemazinātos visneaizsargātāko cilvēku aizsardzība;

10. uzsver, ka Modernizācijas fonds būtu jāizmanto, lai atbalstītu ilgtspējīgu attīstību un par šā fonda izmantošanas prioritāti būtu jānosaka darbs pie neaizsargātu grupu un teritoriju attīstības pamatnosacījumu uzlabošanai; atkārtoti uzsver: lai tiktu ņemta vērā ES ievērojamā ekonomiskā, sociālā un ģeogrāfiskā daudzveidība, būtu jānodrošina NUTS 3 reģioniem, kuros ir būtiska nelīdzsvarotība, piekļuve Modernizācijas fondam;

11. aicina ETS ieņēmumu sadalē iekļaut vietējās un reģionālās pašvaldības. Vietējo un reģionālo pašvaldību loma klimata pārmaiņu mazināšanas un pielāgošanās politikas īstenošanā ir ļoti nozīmīga. Eiropas reģioni un pilsētas ir nozīmīgi novatori un sabiedrības pārmaiņu virzītāji, un tiem būtu jānodrošina iespēja sniegt daudz ievērojamāku devumu zaļās pārkārtošanās īstenošanā; tas īpaši attiecas uz jauno ETS II;

12. atzinīgi vērtē to, ka ir ieviesta tirgus stabilitātes rezerve kā risinājums, lai pārvaldītu kvotu pārpalikumu un deficītu, kā arī savlaicīgi ieviestu shēmu, lai mazinātu jaunās ETS ieviešanas ietekmi uz cenām un likviditāti; tomēr atkārtoti uzsver, ka rezervei būtu jāpievieno papildu mehānisms kvotu galīgai izņemšanai, lai izveidotu minimālo cenu, kas atbilst ES 2030. un 2050. gada klimata aizsardzības mērķiem;

13. Komiteja pauž nožēlu par to, ka Komisijas priekšlikumā nav ņemts vērā reālais oglekļa emisiju pārvirzes risks, kas varētu rasties starptautiskajā jūras satiksmē uz kaimiņos esošām trešo valstu ostām Eiropas ostu tuvumā. Šī pārvirze radīs smagas sekas ostu darbībai un tādējādi arī ar to saistītajām loģistikas ķēdēm pašās dalībvalstīs, tostarp darbvietu zudumu, tirgus un brīvās konkurences izkropļojumus, Eiropas ostu savienojamības un mūsu rūpniecības konkurētspējas zudumu kopumā. Šāds stāvoklis ietekmēs arī Eiropas stratēģiskās autonomijas principu, kā arī ES izcelsmes un ES paredzēto preču loģistikas un piegādes ķēdes drošību un kontroli, jo tas veicinātu preču pārkraušanu trešo valstu ostās, kuru prioritātes un loģistikas un ekonomiskās intereses ne vienmēr sakrīt ar ES interesēm;

14. atzinīgi vērtē priekšlikumu par oglekļa ievēdošanas mehānisma izveidi, lai stimulētu globālu klimatrīcību; mudina nodrošināt, lai tas kļūtu par daļu no plašākas ES rūpniecības stratēģijas, kas veicinātu klimatneitrālus ieguldījumus un radītu labvēlīgu ES tiesisko regulējumu un vadošos tirgus klimatneitrāliem produktiem, tostarp nodrošinot iespējas izmantot līgumus par oglekļa cenas starpību, lai virzītos uz attiecīgo nozaru dekarbonizāciju, un lai pēc iespējas ātrāk tiktu ieviesti jauni paņēmieni. Tāpēc drīzumā⁽¹⁾ būtu jāatceļ bezmaksas ETS kvotas nozarēm, uz kurām attiecas oglekļa ievēdošanas mehānisms, un tās jāaizstāj ar visu emisiju kvotu izsolīšanu, jo tas nodrošinās atbilstību PTO prasībām;

15. uzsver, ka īpaši svarīgi ir atvēlēt vairāk līdzekļu Inovāciju fondam, kas, atbalstot novatorisku, klimatneitrālu produktu, piemēram, zaļā tērauda, izstrādi, atbalsta energoietilpīgo nozaru, uz kurām attiecas Eiropas Savienības ETS un oglekļa ievēdošanas mehānisms, nepieciešamo virzību uz klimatneitralitāti ES reģionos; uzsver, ka dekarbonizācijas lielākie šķēršļi nav tikai tehnoloģisku jauninājumu trūkums, un tāpēc ierosina paplašināt piemērošanas jomu, lai ietvertu pasākumus ar augstu emisiju samazināšanas potenciālu ar tehnoloģijām nesaistītās jomās, piemēram, radošas un novatoriskas sadarbības metodes, profesionāla apmācība un apritīgums, ko ETS stimuli, kuri vērsti uz rūpniecisko ražošanu, nostāda nelabvēlīgākā situācijā;

16. atzīmē, ka ir būtiski uzlabot regulatīvos un kontroles mehānismus, lai izvairītos no spekulatīvām CO₂ cenu svārstībām, kas varētu būtiski ietekmēt gan enerģijas cenas, gan attiecīgās nozares;

17. atzinīgi vērtē to, ka ieņēmumi, kas gūti no reformētās ETS, tiks novirzīti klimatneitralitātes pasākumu finansēšanai (piemēram, lai palielinātu Inovāciju fonda, Modernizācijas fonda, Sociālā klimata fonda finansējumu un lai izvērstu atjaunīgās enerģijas izmantošanu, energoefektivitātes paaugstināšanu un apritīguma nodrošināšanu), nevis izlietoti, lai papildinātu ES vispārējo budžetu; uzsver, ka tāda patī pieeja ir jāpiemēro ieņēmumiem, kas gūti no oglekļa ievēdošanas mehānisma;

18. uzskata: lai pielāgotos tehnoloģiskajām, regulatīvajām un tirgus pārmaiņām, oglekļa ievēdošanas mehānismam ir jābūt dinamiskam un tā darbības joma un emisiju tvērums ir regulāri jāpārskata, ņemot vērā mehānisma vietējo un reģionālo ietekmi; pauž gatavību atbalstīt oglekļa ievēdošanas mehānisma teritoriālās ietekmes novērtēšanu;

19. atzīmē, ka ir būtiski arī uzlabot regulatīvos un kontroles mehānismus, lai izvairītos no spekulatīvām CO₂ cenu svārstībām, kas varētu būtiski ietekmēt gan enerģijas cenas, gan attiecīgās nozares;

20. visnotaļ atbalsta to, ka Komisija jaunās ETS priekšlikumu un projektu regulai, ar ko izveido oglekļa ievēdošanas mehānismu, ir papildinājusi ar subsidiaritātes tabulām⁽²⁾. Sniegtais pamatojums saistībā ar priekšlikumu Eiropas pievienoto vērtību un to pasākumu ieviešanu, kas izriet no ES kompetences klimata pārmaiņu jomā, kā noteikts Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 191.–193. pantā, atbilst RK novērtējumam par priekšlikumu pilnīgu atbilstību subsidiaritātes principam.

Briselē, 2022. gada 28. aprīlī

*Eiropas Reģionu komitejas
priekšsēdētājs*

Apostolos TZITZIKOSTAS

(1) Saskaņā ar ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu uzņēmumiem ir jāiegūst emisijas kvotas, kas sedz to oglekļa emisijas. Bezmaksas kvotu piešķiršana ir noteikta kā pārejas metode kvotu piešķiršanai pretstatā noklusējuma metodei (izsolei). Tomēr bezmaksas kvotas joprojām veido vairāk nekā 40 % no kopējā pieejamo kvotu daudzuma.

(2) [https://www.europarl.europa.eu/RegData/docs_autres_institutions/commission_europeenne/swd/2021/0552/COM_SWD\(2021\)0552_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/docs_autres_institutions/commission_europeenne/swd/2021/0552/COM_SWD(2021)0552_EN.pdf).

Eiropas Reģionu komitejas atzinums “Energoefektivitātes direktīvas grozīšana ar mērķi sasniegt jaunus 2030. gada klimata mērķrādītājus”

(2022/C 301/15)

Ziņotājs:	<i>Rafał Kazimierz TRZASKOWSKI (PL/PPE), Varšavas mērs</i>
Atsauces dokuments:	Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par energoefektivitāti (pārstrādāta redakcija)
	COM(2021) 558 – 2021/0203 (COD)
	SEC(2021) 558 – 2021/0203 (COD)
	SWD(2021) 623 – 2021/0203 (COD)
	SWD(2021) 624 – 2021/0203 (COD)
	SWD(2021) 625 – 2021/0203 (COD)
	SWD(2021) 626 – 2021/0203 (COD)
	SWD(2021) 627 – 2021/0203 (COD)

I. IETEIKUMI GROZĪJUMIEM

1. grozījums

16. apsvēruma

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Taisnīga pārkārtošanās uz klimatneitrālu Savienību līdz 2050. gadam ir Eiropas zaļā kursa pamatu pamats. Tiesību aktu paketē "Tīru enerģiju ikvienam Eiropā", kuras mērķis ir sekmēt taisnīgu enerģētikas pārkārtošanu, ir nostiprināts svarīgs jēdziens "enerģētiskā nabadzība". Saskaņā ar Regulu (ES) 2018/1999 un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2019/944 ⁽¹⁾ Komisija sniedza indikatīvus norādījumus par piemērotiem enerģētiskās nabadzības mērīšanas rādītājiem un jēdziena "ievērojams enerģētiski nabadzīgo mājsaimniecību skaits" definēšanu ⁽²⁾. Direktīva (ES) 2019/944 un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/73/EK ⁽³⁾ prasa, lai dalībvalstis veiktu piemērotus enerģētiskās nabadzības novēršanas pasākumus, ja tāda ir konstatēta, tai skaitā pasākumus, ar ko nabadzību risina plašākā kontekstā.</p> <p>⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/944 par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu un ar ko groza Direktīvu 2012/27/ES (OV L 158, 14.6.2019., 125. lpp.).</p> <p>⁽²⁾ Komisijas Ieteikums par enerģētisko nabadzību, C(2020) 9600 final.</p> <p>⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/73/EK (2009. gada 13. jūlijs) par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz dabasgāzes iekšējo tirgu un par Direktīvas 2003/55/EK atcelšanu (OV L 211, 14.8.2009., 94. lpp.).</p>	<p>Taisnīga pārkārtošanās uz klimatneitrālu Savienību līdz 2050. gadam ir Eiropas zaļā kursa pamatu pamats. Tiesību aktu paketē "Tīru enerģiju ikvienam Eiropā", kuras mērķis ir sekmēt taisnīgu enerģētikas pārkārtošanu, ir nostiprināts svarīgs jēdziens "enerģētiskā nabadzība". Saskaņā ar Regulu (ES) 2018/1999 un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2019/944 ⁽¹⁾ Komisija sniedza indikatīvus norādījumus par piemērotiem enerģētiskās nabadzības mērīšanas rādītājiem un jēdziena "ievērojams enerģētiski nabadzīgo mājsaimniecību skaits" definēšanu ⁽²⁾. Direktīva (ES) 2019/944 un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/73/EK ⁽³⁾ prasa, lai dalībvalstis veiktu piemērotus enerģētiskās nabadzības novēršanas pasākumus, ja tāda ir konstatēta un ietekmē mazaizsargātas mājsaimniecības, mazaizsargātus uzņēmumus, it īpaši mikro-uzņēmumus un mazos uzņēmumus vai mazaizsargātus mobilitātes lietotājus; būtu jāiekļauj arī pasākumi, ar ko nabadzību risina plašākā kontekstā.</p> <p>⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/944 par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu un ar ko groza Direktīvu 2012/27/ES (OV L 158, 14.6.2019., 125. lpp.).</p> <p>⁽²⁾ Komisijas Ieteikums par enerģētisko nabadzību, C(2020) 9600 final.</p> <p>⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/73/EK (2009. gada 13. jūlijs) par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz dabasgāzes iekšējo tirgu un par Direktīvas 2003/55/EK atcelšanu (OV L 211, 14.8.2009., 94. lpp.).</p>

2. grozījums

17. apsvēruma

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Labums no principa “energoefektivitāte pirmajā vietā” piemērošanas būtu jāgūst māsaimniecībām ar zemiem un vidējiem ienākumiem, mazaizsargātajiem lietotājiem, arī galaizmantotājiem, enerģētiskās nabadzības skartajiem cilvēkiem vai enerģētiskās nabadzības riskam pakļautajiem cilvēkiem un sociālajos mājokļos dzīvojošajiem cilvēkiem. Energoefektivitātes pasākumi prioritāri būtu jāīsteno, lai uzlabotu šo indivīdu un māsaimniecību situāciju vai mazinātu enerģētisko nabadzību. Holistiska pieeja rīcībpolitiku veidošanā un rīcībpolitiku un pasākumu īstenošanā prasa, lai dalībvalstis nodrošinātu, ka šīs personas un māsaimniecības nelabvēlīgi neietekmē citas rīcībpolitikas un pasākumi.</p>	<p>Labums no principa “energoefektivitāte pirmajā vietā” piemērošanas būtu jāgūst māsaimniecībām ar zemiem un vidējiem ienākumiem, mikrouzņēmumiem un mazajiem uzņēmumiem, mazaizsargātajiem lietotājiem, arī galaizmantotājiem, enerģētiskās un mobilitātes nabadzības skartajiem cilvēkiem vai enerģētiskās un mobilitātes nabadzības riskam pakļautajiem cilvēkiem un sociālajos mājokļos dzīvojošajiem cilvēkiem. Energoefektivitātes pasākumi prioritāri būtu jāīsteno, lai uzlabotu šo indivīdu un māsaimniecību situāciju vai mazinātu enerģētisko nabadzību. Holistiska pieeja rīcībpolitiku veidošanā un rīcībpolitiku un pasākumu īstenošanā prasa, lai dalībvalstis nodrošinātu, ka šīs personas un māsaimniecības tiešā vai netiešā veidā nelabvēlīgi neietekmē citas rīcībpolitikas un pasākumi.</p>

Pamatojums

Pašsaprotams.

3. grozījums

25. apsvēruma

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Būtu vēlams energoefektivitātes mērķrādītāju sasniegt, kopīgi īstenojot īpašus valstu un Eiropas pasākumus, kas veicina energoefektivitāti dažādās jomās. Dalībvalstīm būtu jāprasa noteikt valsts energoefektivitātes rīcībpolitikas un pasākumus. Šīs rīcībpolitikas un pasākumi un katras dalībvalsts individuālie centieni Komisijai būtu jāizvērtē vienlaikus ar datiem par panākto, lai novērtētu iespējamību sasniegt vispārējo Savienības mērķrādītāju un apmēru, kādā individuālie centieni ir pietiekami, lai panāktu kopīgo mērķi.</p>	<p>Būtu vēlams energoefektivitātes mērķrādītāju sasniegt, kopīgi īstenojot īpašus vietējus, reģionālus, valstu un Eiropas pasākumus, kas veicina energoefektivitāti dažādās jomās. Dalībvalstīm būtu jāprasa noteikt valsts energoefektivitātes rīcībpolitikas un pasākumus. Šīs rīcībpolitikas un pasākumi un katras dalībvalsts individuālie centieni Komisijai būtu jāizvērtē vienlaikus ar datiem par panākto, lai novērtētu iespējamību sasniegt vispārējo Savienības mērķrādītāju un apmēru, kādā individuālie centieni ir pietiekami, lai panāktu kopīgo mērķi.</p>

Pamatojums

Pašsaprotams.

4. grozījums

28. apsvēruma

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Lai izpildītu saistības, dalībvalstīm būtu jākoncentrējas uz visu sabiedrisko pakalpojumu un publisko struktūru iekārtu enerģijas galapatēriņu. Lai noteiktu adresātu tvērumu, dalībvalstīm būtu jāpiemēro Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2014/24/ES ⁽¹⁾ sniegtā līgumslēdzēju iestāžu definīcija. Minēto pienākumu var izpildīt ar enerģijas galapatēriņa samazinājumu jebkurā publiskā sektora jomā, tai skaitā transporta sektorā, publiskā sektora ēku sektorā, veselības aprūpē, telpiskajā plānošanā, ūdens resursu apsaimniekošanā un notekūdeņu apstrādē, notekūdeņu un ūdens attīrīšanā, atkritumu apsaimniekošanā, centralizētajā siltumapgādē un aukstumapgādē, enerģijas sadalē, piegādē un uzkrāšanā, publiskajā apgaismojumā un infrastruktūras plānošanā. Lai publiskajām struktūrām samazinātu administratīvo slogu, dalībvalstīm būtu jāizveido digitālas platformas vai rīki, ar kuru palīdzību no publiskām struktūrām vākt agregētus patēriņa datus, darīt tos publiski pieejamus un paziņot šos datus Komisijai.</p> <p>⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/24/ES (2014. gada 26. februāris) par publisko iepirkumu un ar ko atceļ Direktīvu 2004/18/EK (OV L 94, 28.3.2014., 65. lpp.).</p>	<p>Lai izpildītu saistības, dalībvalstīm būtu jākoncentrējas uz visu sabiedrisko pakalpojumu un publisko struktūru iekārtu enerģijas galapatēriņu. Lai noteiktu adresātu tvērumu, dalībvalstīm būtu jāpiemēro Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2014/24/ES ⁽¹⁾ sniegtā līgumslēdzēju iestāžu definīcija. Minēto pienākumu var izpildīt ar enerģijas galapatēriņa samazinājumu jebkurā publiskā sektora jomā, tai skaitā transporta sektorā, publiskā sektora ēku sektorā, veselības aprūpē, telpiskajā plānošanā, ūdens resursu apsaimniekošanā un notekūdeņu apstrādē, notekūdeņu un ūdens attīrīšanā, atkritumu apsaimniekošanā, centralizētajā siltumapgādē un aukstumapgādē, enerģijas sadalē, piegādē un uzkrāšanā, publiskajā apgaismojumā un infrastruktūras plānošanā. Lai vietējām un reģionālajām pašvaldībām un citām publiskajām struktūrām samazinātu administratīvo slogu, dalībvalstīm būtu jāizveido digitālas platformas vai rīki, ar kuru palīdzību no visām publiskajām struktūrām vākt agregētus patēriņa datus, darīt tos publiski pieejamus un paziņot šos datus Komisijai. Dalībvalstīm būs jānodrošina, ka vietējām un reģionālajām pašvaldībām un citām publiskajām struktūrām ir pietiekami resursi šādu datu vākšanai.</p> <p>⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/24/ES (2014. gada 26. februāris) par publisko iepirkumu un ar ko atceļ Direktīvu 2004/18/EK (OV L 94, 28.3.2014., 65. lpp.).</p>

Pamatojums

Pašsaprotams.

5. grozījums

29. apsvēruma

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Dalībvalstīm būtu jārāda piemērs, nodrošinot, ka visi energoefektivitātes līgumi un energopārvaldības sistēmas publiskajā sektorā tiek īstenoti saskaņā ar Eiropas vai starptautiskajiem standartiem vai ka publiskā sektora energoietilpīgajās daļās tiek lielā mērā izmantoti energoauditi.</p>	<p>Dalībvalstīm, reģioniem un vietējām pašvaldībām būtu jārāda piemērs, nodrošinot, ka visi energoefektivitātes līgumi un energopārvaldības sistēmas publiskajā sektorā tiek īstenoti saskaņā ar Eiropas vai starptautiskajiem standartiem vai ka publiskā sektora energoietilpīgajās daļās tiek lielā mērā izmantoti energoauditi. Lai šo mērķi sasniegtu, dalībvalstīm būs jāsniedz skaidri norādījumi un jānosaka procedūras minēto instrumentu izmantošanai.</p>

Pamatojums

Pašsaprotams.

6. grozījums

30. apsvēruma

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Publiskās iestādes tiek mudinātas saņemt atbalstu no tādām struktūrām kā ilgtspējīgas enerģijas aģentūras, kas attiecīgā gadījumā izveidotas reģionālā vai vietējā līmenī. Tas, kā šīs aģentūras ir organizētas, parasti atspoguļo publisko iestāžu individuālās vajadzības konkrētā reģionā vai noteiktā publiskā sektora jomā. Centralizētas aģentūras var labāk apmierināt vajadzības un sekmīgāk darboties tādos gadījumos kā mazākās vai centralizētās dalībvalstīs vai sarežģītos vai starpreģionālos aspektos, piemēram, centralizētajā siltumapgādē un aukstumapgādē. Ilgtspējīgas enerģijas aģentūras var darboties kā vienas pieturas aģentūras saskaņā ar 21. pantu. Minētās aģentūras bieži vien ir atbildīgas par vietējo vai reģionālo dekarbonizācijas plānu izstrādi, kuros var būt iekļauti arī citi dekarbonizācijas pasākumi, piemēram, fosilā kurināmā katlu nomaīņa, un tās sniedz atbalstu publiskā sektora iestādēm ar enerģētiku saistītu rīcībpolitiku īstenošanā. Ilgtspējīgas enerģijas aģentūrām vai citām struktūrām, kas palīdz reģionālajām un vietējām iestādēm, var būt skaidri noteikta kompetence, mērķi un resursi ilgtspējīgas enerģijas jomā. Ilgtspējīgas enerģijas aģentūras varētu mudināt apsvērt iniciatīvas, kas uzsāktas Pilsētas mēru pakta ietvaros, kurā apvienojušās pašvaldības, kas brīvprātīgi apņēmušās īstenot Savienības klimata un enerģētikas mērķus, kā arī citas šim nolūkam izveidotas iniciatīvas. Dekarbonizācijas plāni būtu jāsaista ar teritoriālās attīstības plāniem, un tajos būtu jāņem vērā visaptverošais novērtējums, ko dalībvalstīm vajadzētu veikt.</p>	<p>Publiskās iestādes tiek mudinātas saņemt atbalstu no tādām struktūrām kā ilgtspējīgas enerģijas aģentūras, kas attiecīgā gadījumā izveidotas reģionālā vai vietējā līmenī. Tas, kā šīs aģentūras ir organizētas, parasti atspoguļo publisko iestāžu individuālās vajadzības konkrētā reģionā vai noteiktā publiskā sektora jomā. Centralizētas aģentūras var labāk apmierināt vajadzības un sekmīgāk darboties tādos gadījumos kā mazākās vai centralizētās dalībvalstīs vai sarežģītos vai starpreģionālos aspektos, piemēram, centralizētajā siltumapgādē un aukstumapgādē. Ilgtspējīgas enerģijas aģentūras var darboties kā vienas pieturas aģentūras saskaņā ar 21. pantu. Minētās aģentūras bieži vien ir atbildīgas par vietējo vai reģionālo dekarbonizācijas plānu izstrādi, kuros var būt iekļauti arī citi dekarbonizācijas pasākumi, piemēram, fosilā kurināmā katlu nomaīņa, un tās sniedz atbalstu publiskā sektora iestādēm ar enerģētiku saistītu rīcībpolitiku īstenošanā. Ilgtspējīgas enerģijas aģentūrām vai citām struktūrām, kas palīdz reģionālajām un vietējām iestādēm, var būt skaidri noteikta kompetence, mērķi un resursi ilgtspējīgas enerģijas jomā. Ilgtspējīgas enerģijas aģentūras varētu mudināt apsvērt iniciatīvas, ko vietējās un reģionālās pašvaldības ir izstrādājušas klimata pārmaiņu apkarošanas nolūkā vai nu kā daļu no plāniem saskaņā ar juridiskām pilnvarām vai arī brīvprātīgi, tostarp Pilsētas mēru pakta ietvaros, kurā apvienojušās pašvaldības, kas brīvprātīgi apņēmušās īstenot Savienības klimata un enerģētikas mērķus, kā arī citas šim nolūkam izveidotas iniciatīvas. Klimata pārmaiņu apkarošanas plāni būtu jāsaista ar teritoriālās attīstības plāniem, un tajos būtu jāņem vērā visaptverošais novērtējums, ko dalībvalstīm vajadzētu veikt. Minētie plāni būtu jāņem vērā arī valstu līmeņa enerģētikas un klimata pasākumu plānošanā, sākot ar nacionālo enerģētikas un klimata plānu regulāro pārskatīšanu: attiecīgi būtu jāpārskata Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1999 par enerģētikas savienības un rīcības klimata politikas jomā pārvaldību.</p>

Pamatojums

Pašsaprotams.

7. grozījums

31. apsvēruma

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Dalībvalstīm būtu jāatbalsta publiskās struktūras energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu plānošanā un ieviešanā, arī reģionālā un vietējā līmenī, sniedzot vadlīnijas, veicinot kompetenču veidošanu un apmācības iespējas un mudinot publiskā sektora struktūras, arī aģentūras, savstarpēji sadarboties. Šajā nolūkā dalībvalstis varētu izveidot nacionālos kompetenču centrus, kuri vietējām vai reģionālām enerģētikas aģentūrām sniegtu konsultācijas tādos sarežģītos jautājumos kā centralizētā siltumapgāde vai aukstumapgāde.</p>	<p>Dalībvalstīm būtu jāatbalsta vietējās un reģionālās pašvaldības, kā arī citas publiskās struktūras energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu plānošanā un ieviešanā, arī reģionālā un vietējā līmenī, sniedzot finansiālu un tehnisku atbalstu un iesniedzot plānus, lai novērstu darbaspēka un kvalificētu speciālistu trūkumu, kas nepieciešami visos zaļās pārkārtošanās posmos, tostarp meistarību un augsti kvalificētu zaļo tehnoloģiju speciālistu, inženieru un novatoru trūkumu. Dalībvalstīm būtu jāatbalsta publiskās struktūras, lai tās ņemtu vērā ne vien enerģijas ietaupījumu, bet arī tādas plašākus ieguvumus kā veselīgs telpu mikroklimats ar uzlabotu iekštelpu gaisa un vides kvalitāti un dzīves kvalitātes uzlabošanu, it īpaši skolās, bērnudārzos, aprūpes namos, pansionātos un slimnīcās. Dalībvalstīm būtu jāsniedz vadlīnijas, veicinot kompetenču veidošanu un apmācības iespējas, un jānodrošina publiskā sektora struktūras, arī aģentūras, savstarpēji sadarboties. Šajā nolūkā dalībvalstis varētu izveidot nacionālos un reģionālos kompetenču centrus, kuri vietējām vai reģionālām enerģētikas aģentūrām sniegtu konsultācijas tādos sarežģītos jautājumos kā centralizētā siltumapgāde vai aukstumapgāde.</p>

Pamatojums

Pašsaprotams.

8. grozījums

32. apsvēruma

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Galvenie enerģijas lietotāji un emitētāji līdzās rūpniecībai ir ēkas un transports ⁽¹⁾. Ēkas ir atbildīgas par aptuveni 40 % Savienības kopējā enerģijas patēriņa un par 36 % tās ar enerģiju saistīto SEG emisiju ⁽²⁾. Komisijas paziņojumā "Renovācijas vilnis" ⁽³⁾ apskatīts divkārs uzdevums – ēku sektorā panākt energoefektivitāti un resursefektivitāti un pieejamību cenas ziņā –, un tā mērķis ir divkārsot renovācijas tempu. Tajā galvenā uzmanība pievērsta vāja snieguma ēkām, enerģētiskajai nabadzībai un publiskā sektora ēkām. Turklāt ēkas ir ļoti būtiskas, lai līdz 2050. gadam sasniegtu klimatneitralitāti. Publiskajām struktūrām piederošas ēkas veido ievērojamu daļu no pastāvošā ēku fonda, un tām ir augsta atpazīstamība sabiedrības dzīvē. Tādēļ ir lietderīgi noteikt dalībvalsts teritorijā publiskajām struktūrām piederošo ēku renovācijas gada normu, lai uzlabotu to energoefektivitāti. Dalībvalstis tiek aicinātas noteikt augstāku renovācijas normu, ja tas ir izmakslietderīgi to ēku fonda renovācijas satvarā atbilstoši ilgtermiņa renovācijas stratēģijām vai nacionālajām renovācijas programmām. Minētajai renovācijas normai nevajadzētu skart pienākumus saistībā ar gandrīz nulles enerģijas ēkām (GNEĒ), kuri noteikti Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2010/31/ES ⁽⁴⁾. Nākamajā Direktīvas 2010/31/ES</p>	<p>Galvenie enerģijas lietotāji un emitētāji līdzās rūpniecībai ir ēkas un transports ⁽¹⁾. Ēkas ir atbildīgas par aptuveni 40 % Savienības kopējā enerģijas patēriņa un par 36 % tās ar enerģiju saistīto SEG emisiju ⁽²⁾. Komisijas paziņojumā "Renovācijas vilnis" ⁽³⁾ apskatīts divkārs uzdevums – ēku sektorā panākt energoefektivitāti un resursefektivitāti un pieejamību cenas ziņā –, un tā mērķis ir divkārsot renovācijas tempu. Tajā galvenā uzmanība pievērsta vāja snieguma ēkām, enerģētiskajai nabadzībai un publiskā sektora ēkām. Turklāt ēkas ir ļoti būtiskas, lai līdz 2050. gadam sasniegtu klimatneitralitāti. Publiskajām struktūrām piederošas ēkas veido ievērojamu daļu no pastāvošā ēku fonda, un tām ir augsta atpazīstamība sabiedrības dzīvē. Tādēļ ir lietderīgi noteikt dalībvalsts teritorijā publiskajām struktūrām piederošo ēku renovācijas gada normu, lai uzlabotu to energoefektivitāti. Dalībvalstis tiek aicinātas noteikt augstāku renovācijas normu, ja tas ir izmakslietderīgi to ēku fonda renovācijas satvarā atbilstoši ilgtermiņa renovācijas stratēģijām vai nacionālajām renovācijas programmām. Minētajai renovācijas normai nevajadzētu skart pienākumus saistībā ar gandrīz nulles enerģijas ēkām (GNEĒ), kuri noteikti Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2010/31/ES ⁽⁴⁾. Nākamajā Direktīvas 2010/31/ES</p>

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>izskatīšanā Komisijai būtu jānovērtē, kā dalībvalstīm veicies ar publiskā sektora ēku renovāciju. Komisijai, ņemot vērā dalībvalstu panākto progresu, būtiskus ekonomiskus vai tehniskus pavērsienus vai vajadzības gadījumā Savienības saistības dekarbonizācijas un nulles piesārņojuma jomā, būtu jāapsver tiesību akta priekšlikums par renovācijas normas pārskatīšanu. Šajā direktīvā noteiktais pienākums renovēt publisko struktūru ēkas papildina minēto direktīvu, saskaņā ar kuru dalībvalstu pienākums ir nodrošināt to, ka gadījumos, kad esošajās ēkās veic nozīmīgu renovāciju, šo ēku energosniegums tiek uzlabots tā, lai tās atbilstu GNEĒ prasībām.</p> <p>⁽¹⁾ COM/2020/562 final.</p> <p>⁽²⁾ Sk. IRP, <i>Resource Efficiency and Climate Change</i> (2020) un UN <i>Environment Emissions Gap Report</i> (2019). Šie skaitļi attiecas uz ēku izmantošanu un ekspluatāciju un ietver arī netiešās emisijas elektroenerģijas un siltumenerģijas sektorā, bet tie neattiecas uz ēku pilnu dzīves ciklu. Tiek lēsts, ka būvniecības iemiesotais ogleklis veido aptuveni 10 % no gada kopējām siltumnīcefekta gāzu emisijām visā pasaulē, sk. Starptautiskā Resursu paneļa (IRP) ziņojumu "<i>Resource Efficiency and Climate Change</i>" (Resursefektivitāte un klimata pārmaiņas), 2020. gads, un ANO ziņojumu "<i>Environment Emissions Gap Report 2019</i>" (2019. gada ziņojums par vidisko emisiju neatbilstību).</p> <p>⁽³⁾ COM/2020/662 final.</p> <p>⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2010/31/ES (2010. gada 19. maijs) par ēku energoefektivitāti (OV L 153, 18.6.2010., 13. lpp.).</p>	<p>izskatīšanā Komisijai būtu jānovērtē, kā dalībvalstīm veicies ar publiskā sektora ēku renovāciju. Komisijai, ņemot vērā dalībvalstu panākto progresu, būtiskus ekonomiskus vai tehniskus pavērsienus vai vajadzības gadījumā Savienības saistības dekarbonizācijas un nulles piesārņojuma jomā, būtu jāapsver tiesību akta priekšlikums par renovācijas normas pārskatīšanu. Šajā direktīvā noteiktais pienākums renovēt publisko struktūru ēkas papildina minēto direktīvu, saskaņā ar kuru dalībvalstu pienākums ir nodrošināt to, ka gadījumos, kad esošajās ēkās veic nozīmīgu renovāciju, šo ēku energosniegums tiek uzlabots tā, lai attiecīgā gadījumā tās atbilstu GNEĒ prasībām. Eiropas Komisija un dalībvalstis sniegs papildu norādījumus par vēsturiski vērtīgu ēku pamatīgu renovāciju: tiks izveidotas īpašas iniciatīvas nolūkā atbalstīt šādu ēku renovāciju, tostarp daudzveidīgi ēku energoefektivitātes pasākumi.</p> <p>⁽¹⁾ COM/2020/562 final.</p> <p>⁽²⁾ Sk. IRP, <i>Resource Efficiency and Climate Change</i> (2020) un UN <i>Environment Emissions Gap Report</i> (2019). Šie skaitļi attiecas uz ēku izmantošanu un ekspluatāciju un ietver arī netiešās emisijas elektroenerģijas un siltumenerģijas sektorā, bet tie neattiecas uz ēku pilnu dzīves ciklu. Tiek lēsts, ka būvniecības iemiesotais ogleklis veido aptuveni 10 % no gada kopējām siltumnīcefekta gāzu emisijām visā pasaulē, sk. Starptautiskā Resursu paneļa (IRP) ziņojumu "<i>Resource Efficiency and Climate Change</i>" (Resursefektivitāte un klimata pārmaiņas), 2020. gads, un ANO ziņojumu "<i>Environment Emissions Gap Report 2019</i>" (2019. gada ziņojums par vidisko emisiju neatbilstību).</p> <p>⁽³⁾ COM/2020/662 final.</p> <p>⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2010/31/ES (2010. gada 19. maijs) par ēku energoefektivitāti (OV L 153, 18.6.2010., 13. lpp.).</p>

Pamatojums

Pašsaprota.

9. grozījums

34.apsvērums

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>2020. gadā vairāk nekā puse pasaules iedzīvotāju dzīvoja urbānā teritorijā. Paredzams, ka 2050. gadā šis skaitlis sasniegs 68 % ⁽¹⁾. Turklāt līdz 2050. gadam vēl ir jāuzbūvē puse no urbānās infrastruktūras ⁽²⁾. Pilsētas un metropoļu teritorijas ir saimnieciskās darbības, zināšanu radīšanas, inovācijas un jaunu tehnoloģiju centri. Pilsētas ietekmē tajās dzīvojošo vai strādājošo iedzīvotāju dzīves kvalitāti. Dalībvalstīm būtu jāatbalsta pašvaldības gan tehniski, gan finansiāli. Vairākas pašvaldības un citas publiskās struktūras dalībvalstīs jau ir ieviesušas integrētas pieejas enerģijas taupīšanai un enerģijas piegādei, piemēram, īstenojot ilgtspējīgas enerģētikas rīcības plānus, piemēram tos, kas izstrādāti saskaņā ar Pilsētas mēru pakta iniciatīvu, un integrētas pilsētplānošanas pieejas, kas ir plašākas par atsevišķiem pasākumiem saistībā ar ēkām un transporta veidiem.</p> <p>⁽¹⁾ https://www.unfpa.org/world-population-trends ⁽²⁾ https://www.un.org/en/ecosoc/integration/pdf/fact_sheet.pdf</p>	<p>2020. gadā vairāk nekā puse pasaules iedzīvotāju dzīvoja urbānā teritorijā. Paredzams, ka 2050. gadā šis skaitlis sasniegs 68 % ⁽¹⁾. Turklāt līdz 2050. gadam vēl ir jāuzbūvē puse no urbānās infrastruktūras ⁽²⁾. Pilsētas un metropoļu teritorijas ir saimnieciskās darbības, zināšanu radīšanas, inovācijas un jaunu tehnoloģiju centri. Pilsētas ietekmē tajās dzīvojošo vai strādājošo iedzīvotāju dzīves kvalitāti. Dalībvalstīm būtu jāatbalsta vietējās pašvaldības gan tehniski, gan finansiāli. Vairākas vietējās un reģionālās pašvaldības un citas publiskās struktūras dalībvalstīs jau ir ieviesušas integrētas pieejas enerģijas taupīšanai, enerģijas piegādei un ilgtspējīgai mobilitātei saskaņā ar juridiskām pilnvarām vai brīvprātīgi, piemēram, īstenojot ilgtspējīgas enerģētikas rīcības plānus, piemēram tos, kas izstrādāti saskaņā ar Pilsētas mēru pakta iniciatīvu, un integrētas pilsētplānošanas pieejas – piemēram, tās, kas izstrādātas saskaņā ar ilgtspējīgas pilsētu mobilitātes plāniem –, kas ir plašākas par atsevišķiem pasākumiem saistībā ar ēkām un transporta veidiem. Ir vajadzīgi turpmāks darbs, lai uzlabotu pilsētu mobilitātes energoefektivitāti – gan pasažieru, gan kravu pārvadājumu jomā. Nemot vēlā ievērojamo papildu darbu, kas tiek prasīts no vietējām un reģionālajām pašvaldībām, kuras ir enerģētikas pārkārtošanas avangardā, ir jānodrošina šīm vietējām un reģionālajām pašvaldībām viegla piekļuve Eiropas instrumentiem, lai no tiem saņemtu nepieciešamo finansiālo atbalstu savu ilgtspējīgas enerģētikas un klimata plānu un ilgtspējīgas pilsētu mobilitātes zaļās pārkārtošanas plānu īstenošanai. Tāpēc īpaša uzmanība tiks veltīta to pasākumu īstenošanai, kuri jau ir ietverti pašreizējā tiesiskajā satvarā. Tas attiecas, piemēram, uz tādu Eiropas fondu īstenošanu kā daudzgažu finanšu shēma un Next Generation EU, tostarp Atveseļošanas un noturības mehānisms, struktūrfondi un kohēzijas politikas fondi, Lauku attīstības fonds un Taisnīgas pārkārtošanas fonds, kā arī finanšu instrumenti un tehniskā palīdzība, kas pieejami no InvestEU. Izšķiroši svarīga ir reģionu un, attiecīgā gadījumā, vietējo pašvaldību aktīva iesaiste partnerības nolīgumu un darbības programmu izstrādē un īstenošanā, kā arī tiešā atbalsta sniegšana ilgtspējīgas pilsētattīstības vajadzībām. Vienlīdz svarīgi ir pietiekami resursi zaļākas, mazoglekļa pārkārtošanās uz oglekļa nulles emisijas ekonomiku un noturīgas Eiropas politikas mērķim.</p> <p>⁽¹⁾ https://www.unfpa.org/world-population-trends ⁽²⁾ https://www.un.org/en/ecosoc/integration/pdf/fact_sheet.pdf</p>

Pamatojums

Pašsaprota.

10. grozījums

36. apsvēruma

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Visiem publiskajiem subjektiem, kuri ar iepirkuma palīdzību investē publiskos līdzekļus, līgumu un koncesiju piešķiršanā būtu jārāda piemērs, izvēloties ražojumus, pakalpojumus, būvdarbus un ēkas ar visaugstākajiem energoefektivitātes rādītājiem, arī tajos iepirkumos, kam nav piemērojamas īpašas prasības saskaņā ar Direktīvu 2009/30/EK. Šajā kontekstā visās publiskā iepirkuma līgumu un koncesiju piešķiršanas procedūrās, kuru vērtība pārsniedz noteiktās robežvērtības un uz kurām attiecas Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2014/23/ES ⁽¹⁾ 6. un 7. pants, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2014/24/ES ⁽²⁾ 2. panta 1. punkts un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2014/25/ES 3. un 4. pants, ir jāņem vērā ražojumu, ēku un pakalpojumu energoefektivitātes rādītāji, kas noteikti Savienības vai valstu tiesību aktos, un iepirkuma procedūrās par prioritāti jāuzskata princips “energoefektivitāte pirmajā vietā”.</p> <p>⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/23/ES (2014. gada 26. februāris) par koncesijas līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanu (OV L 94, 28.3.2014., 1. lpp.).</p> <p>⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/24/ES (2014. gada 26. februāris) par publisko iepirkumu un ar ko atceļ Direktīvu 2004/18/EK (OV L 94, 28.3.2014., 65. lpp.).</p>	<p>Visiem publiskajiem subjektiem, kuri ar iepirkuma palīdzību investē publiskos līdzekļus, līgumu un koncesiju piešķiršanā būtu jārāda piemērs, izvēloties ražojumus, pakalpojumus, būvdarbus un ēkas ar visaugstākajiem energoefektivitātes rādītājiem, arī tajos iepirkumos, kam nav piemērojamas īpašas prasības saskaņā ar Direktīvu 2009/30/EK; šajā saistībā kā vadlīnijas būtu jāizmanto zaļā un aprītes publiskā iepirkuma kritēriji. Šajā kontekstā visās publiskā iepirkuma līgumu un koncesiju piešķiršanas procedūrās, kuru vērtība pārsniedz noteiktās robežvērtības un uz kurām attiecas Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2014/23/ES ⁽¹⁾ 6. un 7. pants, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2014/24/ES ⁽²⁾ 2. panta 1. punkts un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2014/25/ES 3. un 4. pants, ir jāņem vērā ražojumu, ēku un pakalpojumu energoefektivitātes rādītāji, kas noteikti Savienības vai valstu tiesību aktos, un iepirkuma procedūrās par prioritāti jāuzskata princips “energoefektivitāte pirmajā vietā”.</p> <p>⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/23/ES (2014. gada 26. februāris) par koncesijas līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanu (OV L 94, 28.3.2014., 1. lpp.).</p> <p>⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/24/ES (2014. gada 26. februāris) par publisko iepirkumu un ar ko atceļ Direktīvu 2004/18/EK (OV L 94, 28.3.2014., 65. lpp.).</p>

Pamatojums

Pašsaprota.

11. grozījums

39. apsvēruma

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Ir svarīgi, lai dalībvalstis publiskajām struktūrām sniegtu nepieciešamo atbalstu energoefektivitātes prasību ieviešanā publiskajā iepirkumā un attiecīgā gadījumā zaļā publiskā iepirkuma izmantošanā, nodrošinot nepieciešamās vadlīnijas un metodiku aprites cikla izmaksu, kā arī vidiskās ietekmes un izmaksu novērtēšanai. Paredzams, ka labi izstrādāti rīki, jo īpaši digitālie rīki, atvieglos iepirkuma procedūras un samazinās administratīvās izmaksas, jo īpaši mazākās dalībvalstīs, kurām, iespējams, nav pietiekamas kapacitātes sagatavot konkursus. Šajā sakarā dalībvalstīm būtu aktīvi jāveicina digitālo rīku izmantošana un sadarbība starp līgumslēdzējām iestādēm, arī pāri robežām, lai apmainītos ar paraugpraksi.</p>	<p>Ir svarīgi, lai dalībvalstis vietējām un reģionālajām pašvaldībām un citām publiskajām struktūrām sniegtu nepieciešamo atbalstu energoefektivitātes prasību ieviešanā publiskajā iepirkumā un attiecīgā gadījumā zaļā publiskā iepirkuma izmantošanā, nodrošinot nepieciešamās vadlīnijas un metodiku aprites cikla izmaksu, kā arī vidiskās ietekmes un izmaksu novērtēšanai. Paredzams, ka labi izstrādāti rīki, jo īpaši digitālie rīki, atvieglos iepirkuma procedūras un samazinās administratīvās izmaksas, jo īpaši mazākās dalībvalstīs, kurām, iespējams, nav pietiekamas kapacitātes sagatavot konkursus. Šajā sakarā dalībvalstīm būtu aktīvi jāveicina digitālo rīku izmantošana un sadarbība starp līgumslēdzējām iestādēm, arī pāri robežām, lai apmainītos ar paraugpraksi. Turklāt būtu jāveic īpaši spēju veidošanas pasākumi, lai visu lielumu pārvaldes iestādēm nodrošinātu piekļuvi vieniem un tiem pašiem instrumentiem un iespējām, arī RePowerEU plāna ietvaros.</p> <p>Dalībvalstīm būtu jāveicina biogāzes ražošana no organiskajiem sadzīves atkritumiem pašvaldībās un pašvaldību grupās, kā arī fotoelementu paneļu uzstādīšana uz publiskām ēkām.</p> <p>Jāpopularizē arī apūdeņošanas kopienu grupas kā fotoģalvaniskās enerģijas ražotāji un piegādātāji vispārējā elektrotīklā.</p>

Pamatojums

Pašsaprotams.

12. grozījums

61. apsvēruma

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Šajā direktīvā ir minēts jēdziens “mazaizsargātie lietotāji”, kas dalībvalstīm ir jāizstrādā saskaņā ar Direktīvu (ES) 2019/944. Turklāt saskaņā ar Direktīvu 2012/27/ES jēdziens “galaizmantotāji” kopā ar jēdzienu “galalietotājs” norāda, ka tiesības uz rēķinu un patēriņa informāciju ir arī patērētājiem, kam nav noslēgts atsevišķs vai tiešs līgums ar enerģijas piegādātāju, kura piegādāto enerģiju izmanto vairākiemītnieku ēku kolektīvās siltumapgādes, aukstumapgādes vai mājsaimniecības karstā ūdens sagatavošanas sistēmās. Jēdziens “mazaizsargātie lietotāji” ne vienmēr nozīmē, ka ir aptverti galaizmantotāji. Tāpēc, lai nodrošinātu, ka šajā direktīvā izklāstītie pasākumi sasniedz visus mazaizsargātos individuus un mājsaimniecības, dalībvalstīm savā jēdziena “mazaizsargātais lietotājs” definīcijā būtu jāietver ne tikai lietotāji šaurā nozīmē, bet arī galaizmantotāji.</p>	<p>Šajā direktīvā ir minēts jēdziens “mazaizsargātie lietotāji”, kas dalībvalstīm ir jāizstrādā saskaņā ar Direktīvu (ES) 2019/944. Turklāt saskaņā ar Direktīvu 2012/27/ES jēdziens “galaizmantotāji” kopā ar jēdzienu “galalietotājs” norāda, ka tiesības uz rēķinu un patēriņa informāciju ir arī patērētājiem, kam nav noslēgts atsevišķs vai tiešs līgums ar enerģijas piegādātāju, kura piegādāto enerģiju izmanto vairākiemītnieku ēku kolektīvās siltumapgādes, aukstumapgādes vai mājsaimniecības karstā ūdens sagatavošanas sistēmās. Jēdziens “mazaizsargātie lietotāji” ne vienmēr nozīmē, ka ir aptverti galaizmantotāji. Tāpēc, lai nodrošinātu, ka šajā direktīvā izklāstītie pasākumi sasniedz visus mazaizsargātos individuus un mājsaimniecības, dalībvalstīm savā jēdziena “mazaizsargātais lietotājs” definīcijā būtu jāietver ne tikai lietotāji šaurā nozīmē, bet arī galaizmantotāji. <i>Direktīvas darbības jomā ietilpst arī mazaizsargātu mikrouzņēmumu un mazo uzņēmumu jēdziens, kā definēts Sociālā klimata fonda regulā.</i></p>

Pamatojums

Pašsaprotams.

13. grozījums

69. apsvēruma

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Ir svarīgi uzlabot visu Savienības iedzīvotāju informētību par ieguvumiem no energoefektivitātes uzlabošanas un sniegt viņiem precīzu informāciju par to, kā to panākt. Turklāt visu vecumu iedzīvotāji būtu jāiesaista enerģētikas pārkārtošanā, tam izmantojot Eiropas Klimata paktu un konferenci par Eiropas nākotni. Energoefektivitātes uzlabošana ir ļoti svarīga arī Savienības enerģētiskajai drošībai, jo tā samazina Savienības atkarību no degvielas importa no trešām valstīm.</p>	<p>Ir svarīgi uzlabot visu Savienības iedzīvotāju informētību par ieguvumiem no energoefektivitātes uzlabošanas un sniegt viņiem precīzu informāciju par to, kā to panākt. Turklāt visu vecumu iedzīvotāji būtu jāiesaista enerģētikas pārkārtošanā, tam izmantojot Eiropas Klimata paktu, <i>programmu Erasmus+</i> un konferenci par Eiropas nākotni. Energoefektivitātes uzlabošana ir ļoti svarīga arī Savienības enerģētiskajai drošībai, jo tā samazina Savienības atkarību no degvielas importa no trešām valstīm.</p>

Pamatojums

Pašsaprotams.

14. grozījums

71. apsvēruma

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Īstenojot šo direktīvu un pieņemot citus pasākumus energoefektivitātes jomā, dalībvalstīm īpaša uzmanība būtu jāpievērš sinerģijai starp energoefektivitātes pasākumiem un efektīvu dabas resursu izmantošanu atbilstīgi aprites ekonomikas principiem.</p>	<p>Īstenojot Direktīvu 2012/27/ES, kas grozīta ar šo direktīvu, un pieņemot citus pasākumus energoefektivitātes jomā, dalībvalstīm īpaša uzmanība būtu jāpievērš sinerģijai starp energoefektivitātes pasākumiem un efektīvu dabas resursu izmantošanu atbilstīgi nulles piesārņojuma mērķim un aprites ekonomikas, kā arī dabas un biodaudzveidības aizsardzības principiem.</p>

Pamatojums

Pašsaprotams.

15. grozījums

80. apsvēruma (jauns punkts)

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
	<p>(80.a) Novērtējot efektīvas siltumapgādes un aukstumapgādes potenciālu, dalībvalstis ņem vērā plašākus vides, veselības un drošības aspektus. Ņemot vērā siltumsūkņu nozīmi energoefektivitātes potenciāla realizēšanai siltumapgādē un aukstumapgādē, līdz minimumam jāsamazina noturīgu, bioakumulatīvu vai toksisku aukstumaģentu negatīvas ietekmes riski uz vidi.</p>

16. grozījums

92. apsvēruma

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Būtu jāatzīst ieguldījums, ko Eiropas zaļā kursa un 2030. gada klimata mērķrādītāja plāna mērķu sasniegšanā dod atjaunīgās enerģijas kopienas saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2018/2001 ⁽¹⁾ un iedzīvotāju energokopienas saskaņā ar Direktīvu (ES) 2019/944. Tāpēc dalībvalstīm būtu jāapsver un jāpopularizē atjaunīgās enerģijas kopienas un iedzīvotāju energokopienas loma. Minētās kopienas ar energoefektivitātes uzlabojumiem vietējā vai mājsaimniecību līmenī var dalībvalstīm palīdzēt sasniegt šīs direktīvas mērķus. Tās var iespēcināt un iesaistīt patērētājus un atsevišķām mājsaimniecības lietotāju grupām, arī lauku un attālās teritorijās, dot iespēju piedalīties energoefektivitātes projektos un pasākumos. Energokopienas var palīdzēt apkarot enerģētisko nabadzību, jo tās var sekmēt energoefektivitātes projektus, samazināt energopatēriņu un panākt zemākus piegādes tarifus.</p> <p>⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2018/2001 (2018. gada 11. decembris) par no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtas enerģijas izmantošanas veicināšanu (OV L 328, 21.12.2018., 82. lpp.).</p>	<p>Būtu jāatzīst ieguldījums, ko Eiropas zaļā kursa un 2030. gada klimata mērķrādītāja plāna mērķu sasniegšanā dod atjaunīgās enerģijas kopienas saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2018/2001 ⁽¹⁾ un iedzīvotāju energokopienas saskaņā ar Direktīvu (ES) 2019/944. Tāpēc dalībvalstīm būtu jāapsver un jāpopularizē atjaunīgās enerģijas kopienas un iedzīvotāju energokopienas loma. Minētās kopienas ar energoefektivitātes uzlabojumiem vietējā vai mājsaimniecību līmenī, kā arī publiskajās ēkās sadarbībā ar vietējām pašvaldībām var dalībvalstīm palīdzēt sasniegt šīs direktīvas mērķus un īstenot principu “energoefektivitāte pirmajā vietā”. Tās var iespēcināt un iesaistīt patērētājus un atsevišķām mājsaimniecības lietotāju grupām, arī lauku un attālās teritorijās, dot iespēju piedalīties energoefektivitātes projektos un pasākumos. Energokopienas var palīdzēt apkarot enerģētisko nabadzību, jo tās var sekmēt energoefektivitātes projektus, samazināt energopatēriņu un panākt zemākus piegādes tarifus. Šajā nolūkā dalībvalstīm būtu jāpārskata īstenošanas tiesību akti un procedūras, lai novērstu nevajadzīgus šķēršļus un nepilnības. Valsts pārvaldes iestādēm visos līmeņos vajadzētu būt pienācīgi apmācītām šajā jomā. Tāpat šie centieni palīdzēs uzlabot Eiropas Savienības enerģētisko drošību.</p> <p>⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2018/2001 (2018. gada 11. decembris) par no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtas enerģijas izmantošanas veicināšanu (OV L 328, 21.12.2018., 82. lpp.).</p>

Pamatojums

Pašsaprotams.

17. grozījums

97. apsvēruma

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Publiskais finansējums, kas pieejams nacionālā un Savienības līmenī, būtu stratēģiski jāinvestē energoefektivitātes uzlabošanas pasākumos, no kuriem labumu it sevišķi gūst mazaizsargātie lietotāji, enerģētiskās nabadzības skartie cilvēki un sociālajos mājokļos dzīvojošie cilvēki. Dalībvalstīm būtu jāizmanto jebkurš finansiālais ieguldījums, ko tās varētu saņemt no Sociālā klimata fonda [Sociālā klimata fonda regula], un ieņēmumi no ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā pārdotajām kvotām. Šie ieņēmumi palīdzēs dalībvalstīm izpildīt pienākumu energoefektivitātes pasākumus un rīcībpolitikas pasākumus, ko paredz energoekonomijas pienākums, prioritāri īstenot mazaizsargāto lietotāju un enerģētiskās nabadzības skarto cilvēku vidū, kur var ietilpt arī lauku un attālos reģionos dzīvojošie.</p>	<p>Publiskais finansējums, kas pieejams nacionālā un Savienības līmenī, būtu stratēģiski jāinvestē energoefektivitātes uzlabošanas pasākumos, no kuriem labumu it sevišķi gūst mazaizsargātie lietotāji, enerģētiskās nabadzības skartie cilvēki un sociālajos mājokļos dzīvojošie cilvēki. Dalībvalstīm, cieši sadarbojoties ar vietējām un reģionālajām pašvaldībām, būtu jāizmanto jebkurš finansiālais ieguldījums, ko tās varētu saņemt no Sociālā klimata fonda [Sociālā klimata fonda regula], un ieņēmumi no ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā pārdotajām kvotām. Šie ieņēmumi palīdzēs dalībvalstīm izpildīt pienākumu energoefektivitātes pasākumus un rīcībpolitikas pasākumus, ko paredz energoekonomijas pienākums, prioritāri īstenot mazaizsargāto lietotāju un enerģētiskās nabadzības skarto cilvēku vidū, kur var ietilpt arī lauku un attālos reģionos dzīvojošie.</p>

Pamatojums

Pašsaprotams.

18. grozījums

98. apsvēruma (jauns punkts)

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
	<p><i>Enerģijas patēriņa ieradumu maiņu ilgtermiņā var panākt, tikai nostiprinot iedzīvotāju tiesības. Ar energokopienų palīdzību var panākt enerģijas ietaupījumus ilgtermiņā, it īpaši māsājaimniecībās, un palielināt iedzīvotāju un mazo uzņēmumu ilgtspējīgus ieguldījumus. Dalībvalstīm vajadzētu iespēcināt šādas iedzīvotāju darbības, atbalstot kopienų enerģētikas projektus un organizācijas.</i></p>

19. grozījums

108. apsvēruma

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Dalībvalstis un reģioni būtu jānodrošina pilnībā izmantot Eiropas finansējumu, kas pieejams daudzgadu finanšu shēmas un <i>NextGenerationEU</i> satvarā, tostarp Atveseļošanas un noturības mehānismu, kohēzijas politikas fondus, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Taisnīgas pārkārtošanās fondu, kā arī <i>InvestEU</i> satvarā pieejamos finanšu instrumentus un tehnisko palīdzību, lai veicinātu privātas un publiskas investīcijas energoefektivitātes uzlabošanas pasākumos. Investīcijām energoefektivitātē ir potenciāls veicināt ekonomikas izaugsmi, nodarbinātību, inovācijas un enerģētiskās nabadzības samazinājumu māj-saimniecībās, un tādēļ tie pozitīvi ietekmē ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju un zaļo atveseļošanu. Potenciālās finansēšanas jomas ietver energoefektivitātes pasākumus publiskā sektora ēkās un dzīvojamās mājās un jaunu prasmju nodrošināšanu, lai veicinātu nodarbinātību energoefektivitātes nozarē. Komisija nodrošinās sinerģiju starp dažādajiem finansēšanas instrumentiem, it sevišķi dalītas pārvaldības un tiešas pārvaldības fondiem (piemēram, centralizēti pārvaldītajām programmām “Apvārsnis Eiropa” vai <i>LIFE</i>), kā arī starp dotācijām, aizdevumiem un tehnisko palīdzību, tādējādi maksimizējot to sviras efektu privātā finansējuma piesaistē un ietekmi uz energoefektivitātes rīcībpolitikas mērķu sasniegšanu.</p>	<p>Dalībvalstis, reģioni, pilsētas un vietējās pašvaldības būtu jānodrošina pilnībā izmantot Eiropas finansējumu, kas pieejams daudzgadu finanšu shēmas un <i>NextGenerationEU</i> satvarā, tostarp Atveseļošanas un noturības mehānismu, kohēzijas politikas fondus, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Taisnīgas pārkārtošanās fondu, kā arī <i>InvestEU</i> satvarā pieejamos finanšu instrumentus un tehnisko palīdzību, lai veicinātu privātas un publiskas investīcijas energoefektivitātes uzlabošanas pasākumos, īpaši vietējā līmenī. Tiem būtu jānodrošina vietējo pašvaldību aktīva iesaiste partnerības nolīgumu un darbības programmu izstrādē un īstenošanā, kā arī tām jāsniedz tiešs atbalsts ilgtspējīgas pilsētattīstības vajadzībām un pietiekami resursi atbilstoši politikas mērķim pārkārtoties uz zaļāku mazoglekļa ekonomiku un oglekļa nulles emisijām. Investīcijām energoefektivitātē ir potenciāls veicināt ekonomikas izaugsmi, nodarbinātību, inovācijas un enerģētiskās nabadzības samazinājumu māj-saimniecībās, un tādēļ tie pozitīvi ietekmē ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju un zaļo atveseļošanu. Potenciālās finansēšanas jomas ietver energoefektivitātes pasākumus publiskā sektora ēkās un dzīvojamās mājās un speciālistu apmācību, pārkvalifikāciju un kvalifikācijas celšanu, it īpaši ar ēku renovāciju saistītās darbvietās, lai veicinātu nodarbinātību energoefektivitātes nozarē. Šajā nolūkā Eiropas un dalībvalstu līmenī būs aktīvāk jāstrādā pie tā, lai palielinātu vietējo un reģionālo pašvaldību spējas rīkoties ar Eiropas fondiem un tādējādi uzlabotu ES reģionu un pilsētu vispārējo spēju apgūt līdzekļus. Komisijas mērķis būs vienkāršot pilsētu un reģionu piekļuvi centralizēti pārvaldītajām programmām un citiem līdzekļiem, kurus var saņemt tieši. Tā nodrošinās sinerģiju starp dažādajiem finansēšanas instrumentiem, it sevišķi dalītas pārvaldības un tiešas pārvaldības fondiem (piemēram, centralizēti pārvaldītajām programmām “Apvārsnis Eiropa” vai <i>LIFE</i>), kā arī starp dotācijām, aizdevumiem un tehnisko palīdzību, tādējādi maksimizējot to sviras efektu privātā finansējuma piesaistē un ietekmi uz energoefektivitātes rīcībpolitikas mērķu sasniegšanu.</p>

Pamatojums

Pašsaprotams.

20. grozījums

109. apsvēruma

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Dalībvalstīm būtu jāveicina finansēšanas mehānismu izmantošana, lai sekmētu šīs direktīvas mērķu sasniegšanu. Šādi finansēšanas mehānismi varētu ietvert finansiālus ieguldījumus un naudassodus, kas saistīti ar konkrētu šīs direktīvas noteikumu neievērošanu; līdzekļus, kas saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2003/87/EK ⁽¹⁾ 10. panta 3. punktu atvēlēti energoefektivitātei; līdzekļus, kas energoefektivitātei atvēlēti Eiropas fondos un programmās un šim mērķim īpaši paredzētos Eiropas finanšu instrumentos, piemēram, Eiropas Energoefektivitātes fondā.</p> <p>⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2003/87/EK (2003. gada 13. oktobris), ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Kopienā un groza Padomes Direktīvu 96/61/EK (OV L 275, 25.10.2003., 32. lpp.).</p>	<p>Dalībvalstīm būtu jāveicina finansēšanas mehānismu izmantošana, lai sekmētu šīs direktīvas mērķu sasniegšanu. Šādi finansēšanas mehānismi varētu ietvert finansiālus ieguldījumus un naudassodus, kas saistīti ar konkrētu šīs direktīvas noteikumu neievērošanu; līdzekļus, kas saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2003/87/EK ⁽¹⁾ 10. panta 3. punktu atvēlēti energoefektivitātei; līdzekļus, kas energoefektivitātei atvēlēti Eiropas fondos un programmās un šim mērķim īpaši paredzētos Eiropas finanšu instrumentos, piemēram, Eiropas Energoefektivitātes fondā.</p> <p>Šajā nolūkā Eiropas Komisijai un dalībvalstīm būs jāstrādā, lai izveidotu platformas, kuru mērķis būtu sakopot mazus un vidējus projektus, lai izveidotu finansēšanas mērķiem piemērotu projektu grupas.</p> <p>⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2003/87/EK (2003. gada 13. oktobris), ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Kopienā un groza Padomes Direktīvu 96/61/EK (OV L 275, 25.10.2003., 32. lpp.).</p>

Pamatojums

Pašsaprotams.

21. grozījums

113. apsvēruma

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Būtu jāizmanto pieejamās Savienības finansējuma programmas, finanšu instrumenti un inovatīvi finansēšanas mehānismi, lai praktiski realizētu mērķi, saskaņā ar kuru paredzēts uzlabot publisko struktūru ēku energoefektivitāti. Šajā sakarā dalībvalstis – uz brīvprātības pamata un ņemot vērā valsts budžeta noteikumus – šādu mehānismu attīstīšanai var izmantot savus ieņēmumus, kas gūti no Lēmumā Nr. 406/2009/EK minētajiem ikgadējiem emisiju iedaļes apjomiem.</p>	<p>Būtu jāizmanto pieejamās Savienības finansējuma programmas, finanšu instrumenti un inovatīvi finansēšanas mehānismi, lai praktiski realizētu mērķi, saskaņā ar kuru paredzēts uzlabot publisko struktūru ēku energoefektivitāti. Šajā sakarā dalībvalstis – uz brīvprātības pamata un ņemot vērā valsts budžeta noteikumus – šādu mehānismu attīstīšanai var izmantot savus ieņēmumus, kas gūti no Lēmumā Nr. 406/2009/EK minētajiem ikgadējiem emisiju iedaļes apjomiem.</p> <p>Lai uzlabotu reģionālo un vietējo pārvaldes iestāžu spēju piesaistīt finanšu resursus, Eiropas Komisijai un dalībvalstīm būs jānodrošina tām atbilstīga informācija un apmācība par šādām programmām. Viens no šajā nolūkā izmantojamiem instrumentiem varētu būt Pilsētas mēru pakta platforma, arī RePowerEU plāna ietvaros, līdzekļus citiem instrumentiem, kas izveidoti saskaņā ar klimata pārmaiņu pašreizējo regulējumu reģionālā un vietējā līmenī.</p>

Pamatojums

Pašsaprotams.

22. grozījums

119. apsvēruma

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Vietējām un reģionālajām pašvaldībām būtu jāpiešķir vadoša loma šajā direktīvā noteikto pasākumu izstrādē un plānošanā, izpildē un novērtēšanā, lai tās spētu pienācīgi ņemt vērā savas klimata, kultūras un sabiedrības īpatnības.</p>	<p>Vietējām un reģionālajām pašvaldībām būtu jāpiešķir vadoša loma šajā direktīvā noteikto pasākumu izstrādē un plānošanā, izpildē un novērtēšanā, lai tās spētu pienācīgi ņemt vērā savas klimata, kultūras un sabiedrības īpatnības.</p> <p><i>Eiropas Komisija cieši sadarbosies ar Eiropas Reģionu komiteju, lai vietējās un reģionālās pašvaldības atbalstītu šajā darbā.</i></p>

Pamatojums

Pašsaprotams.

23. grozījums

2. panta 49. punkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>49) “enerģētiskā nabadzība” ir mājsaimniecības nespēja piekļūt pamata energopakalpojumiem, kuri nodrošina pienācīgus sadzīves un sanitāros apstākļus, tai skaitā pienācīgu siltumu, aukstumapgādi, apgaismi un enerģiju iekārtu darbināšanai, relevantajā nacionālajā kontekstā un esošajā sociālajā rīcībpolitikā un citās relevantās rīcībpolitikās;</p>	<p>49) “enerģētiskā nabadzība” ir nespēja piekļūt pamata energopakalpojumiem, kuri nodrošina pienācīgus sadzīves, darba un sanitāros apstākļus, tai skaitā pienācīgu siltumu, aukstumapgādi, mājsaimniecību karsto ūdeni, apgaismi, mobilitāti un enerģiju iekārtu darbināšanai, relevantajā nacionālajā kontekstā un esošajā sociālajā rīcībpolitikā un citās relevantās rīcībpolitikās;</p> <p>49.a) “mazaizsargātas mājsaimniecības” ir mājsaimniecības, kuras skar enerģētiskā nabadzība, vai mājsaimniecības, tostarp mājsaimniecības ar zemiem līdz vidējiem ienākumiem, kuras būtiski skar ēku nozares iekļaušanas Direktīvas 2003/87/EK darbības jomā radītā ietekme uz cenām, mājsaimniecības, kurām draud enerģētiskā nabadzība enerģijas cenu pieauguma dēļ un pašu mājsaimniecību nepietiekamas energoefektivitātes dēļ, un kurām trūkst līdzekļu to ēku renovēšanai, kurās tās atrodas;</p>

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
	<p>49.b) <i>“mobilitātes lietotāji” ir mājāsaimniecības vai uzņēmumi, to skaitā mikrouzņēmumi, kas izmanto dažādus transporta veidus un mobilitātes risinājumus;</i></p> <p>49.c) <i>“mazaizsargāti mobilitātes lietotāji” ir transporta lietotāji, tostarp no mājāsaimniecībām ar zemiem līdz vidējiem ienākumiem, kurus būtiski skar autotransporta nozares iekļaušanas Direktīvas 2003/87/EK darbības jomā radītā ietekme uz cenām un kuriem trūkst līdzekļu, lai iegādātos bezemisiju un mazemisiju transportlīdzekļus vai pārietu uz ilgtspējīgiem transporta veidiem, tostarp sabiedrisko transportu, jo īpaši lauku apvidos un attālos apvidos;</i></p> <p>49.d) <i>“mikrouzņēmums” ir uzņēmums, kurā ir nodarbināti mazāk nekā 10 darbinieki un kura gada apgrozījums vai gada bilance nepārsniedz 2 miljonus EUR, kas aprēķināts saskaņā ar Komisijas Regulas (ES) Nr. 651/2014 I pielikuma 3.–6. pantu;</i></p> <p>49.d a) <i>“mazais uzņēmums” ir uzņēmums, kurā nodarbinātas mazāk nekā 50 personas un kura gada apgrozījums un/vai gada bilances kopsumma nepārsniedz 10 miljonus EUR;</i></p> <p>49.e) <i>“mazaizsargāti mikrouzņēmumi un mazie uzņēmumi” ir mikrouzņēmumi un mazie uzņēmumi, kurus būtiski skar ēku nozares iekļaušanas Direktīvas 2003/87/EK darbības jomā radītā ietekme uz cenām un kuriem trūkst līdzekļu to ēku renovēšanai, kurās tie atrodas;</i></p>

Pamatojums

Pašsaprotams.

24. grozījums

4. panta 1. punkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Dalībvalstis kolektīvi nodrošina, ka energopatēriņš 2030. gadā ir vismaz par 9 % mazāks salīdzinājumā ar prognozēm 2020. gada atsaucēs scenārijā tā, lai 2030. gadā Savienības enerģijas galapatēriņš nepārsniegtu 787 Mtoe un Savienības primārās enerģijas patēriņš 2030. gadā nepārsniegtu 1 023 Mtoe.</p>	<p>Dalībvalstis kolektīvi nodrošina, ka energopatēriņš 2030. gadā ir vismaz par 9 % mazāks salīdzinājumā ar prognozēm 2020. gada atsaucēs scenārijā tā, lai 2030. gadā Savienības enerģijas galapatēriņš nepārsniegtu 787 Mtoe un Savienības primārās enerģijas patēriņš jeb kumulatīvais enerģijas patēriņš nepārsniegtu 1 023 Mtoe.</p>

Pamatojums

Pašsaprotams.

25. grozījums

4. panta 2. punkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Katra dalībvalsts nosaka nacionālos energoefektivitātes devumus attiecībā uz enerģijas galapatēriņu un primārās enerģijas patēriņu, lai kolektīvi sasniegtu saistošo Savienības mērķrādītāju, kas noteikts 1. punktā. Dalībvalstis minētos devumus kopā ar šo devumu indikatīvo trajektoriju paziņo Komisijai savu integrēto nacionālo enerģētikas un klimata plānu atjauninājumos saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 14. pantu un savos integrētajos nacionālajos enerģētikas un klimata plānos, kā minēts un saskaņā ar procedūru Regulas (ES) 2018/1999 3. pantā un 7.–12. pantā. To darot, dalībvalstis izmanto šīs direktīvas I pielikumā noteikto formulu un paskaidro, kā un uz kādu datu pamata šie devumi ir aprēķināti.</p>	<p>Katra dalībvalsts nosaka indikatīvus nacionālos energoefektivitātes devumus attiecībā uz enerģijas galapatēriņu un primārās enerģijas patēriņu, lai kolektīvi sasniegtu saistošo Savienības mērķrādītāju, kas noteikts 1. punktā. Dalībvalstis minētos devumus kopā ar šo devumu indikatīvo trajektoriju ar starpposmu mērķiem paziņo Komisijai savu integrēto nacionālo enerģētikas un klimata plānu atjauninājumos saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 14. pantu un savos integrētajos nacionālajos enerģētikas un klimata plānos, kā minēts un saskaņā ar procedūru Regulas (ES) 2018/1999 3. pantā un 7.–12. pantā. To darot, dalībvalstis izmanto šīs direktīvas I pielikumā noteikto formulu un paskaidro, kā un uz kādu datu pamata šie devumi ir aprēķināti.</p>

Pamatojums

Pašsaprotams.

26. grozījums

4. panta 2. punkta d) apakšpunkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
(..)	(..) iv a) energoapgādes drošība;

Pamatojums

Pašsaprotams.

27. grozījums

5. pants

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Publiskā sektora līderība energoefektivitātes jomā	Publiskā sektora līderība energoefektivitātes jomā
<p>1. Dalībvalstis nodrošina, ka katru gadu visu publisko struktūru kopējais enerģijas galapatēriņš tiek samazināts vismaz par 1,7 % salīdzinājumā ar X-2 gadu (kur X ir šīs direktīvas spēkā stāšanās gads).</p>	<p>1. Dalībvalstis nodrošina, ka katru gadu visu publisko struktūru kopējais enerģijas galapatēriņš tiek samazināts par 1,7 % salīdzinājumā ar X-2 gadu (kur X ir šīs direktīvas spēkā stāšanās gads).</p>

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Aprēķinot publisko struktūru enerģijas galapatēriņu, dalībvalstis var ņemt vērā klimatiskās variācijas dalībvalstī.</p> <p>2. Dalībvalstis savos nacionālajos enerģētikas un klimata plānos un to atjauninājumos saskaņā ar Regulu (ES) 2018/1999 iekļauj to publisko struktūru sarakstu, kuras piedalās šā panta 1. punktā noteiktā pienākuma izpildē, energopatēriņa samazinājuma apjomu, kas katrai no tām jāsasniedz, un pasākumus, ar ko tās šo samazinājumu plāno sasniegt. Dalībvalstis par gadā panākto enerģijas galapatēriņa samazinājumu ziņo Komisijai savos integrētajos nacionālajos enerģētikas un klimata ziņojumos saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 17. pantu.</p> <p>3. Dalībvalstis nodrošina, ka pēc apspriešanās ar ieinteresētajām personām un sabiedrību, tai skaitā konkrētajām grupām, kuras pakļautas enerģētiskās nabadzības riskam vai kuras ir neaizsargātākas pret tās sekām, piemēram, sievietes, personas ar invaliditāti, gados vecāki cilvēki, bērni un personas ar rasu vai etnisko piederību minoritātei, reģionālās un vietējās iestādes savos dekarbonizācijas plānos nosaka konkrētus energoefektivitātes pasākumus.</p> <p>4. Dalībvalstis atbalsta publiskās struktūras energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu ieviešanā, arī reģionālā un vietējā līmenī, sniedzot vadlīnijas, veicinot kompetenču veidošanu un apmācības iespējas un mudina publiskā sektora struktūras sadarboties.</p> <p>5. Dalībvalstis mudina publiskās struktūras ņemt vērā aprites cikla oglekļa emisijas no publisko struktūru investīciju un rīcībpolitikas darbībām.</p>	<p>Aprēķinot publisko struktūru enerģijas galapatēriņu, dalībvalstis var ņemt vērā klimatiskās variācijas dalībvalstī.</p> <p>2. Dalībvalstis savos nacionālajos enerģētikas un klimata plānos un to atjauninājumos saskaņā ar Regulu (ES) 2018/1999 iekļauj to publisko struktūru sarakstu, kuras piedalās šā panta 1. punktā noteiktā pienākuma izpildē, energopatēriņa samazinājuma apjomu, kas katrai no tām jāsasniedz, un pasākumus, ar ko tās šo samazinājumu plāno sasniegt. Dalībvalstis par gadā panākto enerģijas galapatēriņa samazinājumu ziņo Komisijai savos integrētajos nacionālajos enerģētikas un klimata ziņojumos saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 17. pantu.</p> <p>3. Dalībvalstis nodrošina, ka pēc apspriešanās ar ieinteresētajām personām un sabiedrību, tai skaitā konkrētajām grupām, kuras pakļautas enerģētiskās nabadzības riskam vai kuras ir neaizsargātākas pret tās sekām, piemēram, sievietes, personas ar invaliditāti, gados vecāki cilvēki, bērni un personas ar rasu vai etnisko piederību minoritātei, reģionālās un vietējās iestādes savos dekarbonizācijas plānos nosaka konkrētus energoefektivitātes pasākumus.</p> <p>4. Dalībvalstis atbalsta vietējās un reģionālās pašvaldības un citas publiskās struktūras energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu plānošanā un ieviešanā, arī reģionālā un vietējā līmenī, sniedzot <i>finansiālu un tehnisku atbalstu un iesniedzot plānus, lai novērstu darbaspēka trūkumu, kas nepieciešams visos zaļās pārkārtošanās posmos, tostarp meistarū un augsti kvalificētu zaļo tehnoloģiju ekspertu, inženieru un novatoru trūkumu.</i> Dalībvalstīm būtu jāmudina publiskās struktūras ņemt vērā ne tikai enerģijas ietaupījumus, bet arī tādus plašākus ieguvumus kā iekštelpu gaisa un vides kvalitāte un dzīves kvalitātes uzlabošanās, it īpaši skolās, bērnudārzos, aprūpes namos, pansionātos un slimnīcās. Dalībvalstis sniedz vadlīnijas, veicina kompetenču veidošanu un apmācības iespējas, citastarp arī par atjaunošanas darbiem, kas saistīti ar energoefektivitāti, izmantojot energoefektivitātes līgumus un publiskā un privātā sektora partnerības, un mudina publiskā sektora struktūras sadarboties.</p> <p>5. Dalībvalstis mudina publiskās struktūras ņemt vērā aprites cikla oglekļa emisijas no publisko struktūru investīciju un rīcībpolitikas darbībām un šajā saistībā sniedz attiecīgus norādījumus.</p>

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
	<p>6. Dalībvalstis, izmantojot īpašas finansēšanas pozīcijas un veicot spēju veidošanas pasākumus līdzekļu piesaistīšanas jomā, palīdz reģionālajām un vietējām pašvaldībām un citām publiskajām struktūrām iegūt pienācīgus finanšu resursus direktīvas īstenošanai.</p>

Pamatojums

Nav veikts novērtējums par to, kāds ir 1,7 % līmeņa potenciāls un kāda būs tā ietekme. 1,7 % līmenis var būt pieņemams kā sākumpunkts, bet ir jāseko līdzī apstākļiem dalībvalstīs un ir vajadzīgs ietekmes novērtējums.

28. grozījums

5. pants – jauns

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
	<p style="text-align: center;">Enerģētikas pārkārtošanas partnerības</p> <p>1. Komisija izveido Eiropas nozaru enerģētikas pārkārtošanas partnerības, iekļaujošā un pārstāvību nodrošinošā veidā apvienojot galvenās ieinteresētās personas tādās nozarēs kā informācijas un komunikācijas tehnoloģijas, transports, finanses un būvniecība. Komisija iecel vadītāju katrai Eiropas nozares enerģētikas pārkārtošanas partnerībai, kas jāizveido 12 mēnešu laikā pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā.</p> <p>2. Partnerības atvieglo klimata dialogus un mudina nozares izstrādāt “enerģētikas pārkārtošanas ceļvežus”, lai apzinātu pieejamos pasākumus un tehniskās iespējas energoefektivitātes ietaupījumu nodrošināšanai, sagatavotos atjaunīgajai enerģijai un dekarbonizētu nozares. Šādi ceļveži būtu vērtīgs devums, kas palīdzētu nozarēm plānot nepieciešamos ieguldījumus, kas vajadzīgi šīs direktīvas un Savienības klimata mērķrādītāja plāna mērķu sasniegšanai, kā arī atvieglotu dalībnieku pārrobežu sadarbību, lai stiprinātu Eiropas Savienības iekšējo tirgu.</p>

Pamatojums

Pašsaprotams.

29. grozījums

5. pants – jauns

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
	<p style="text-align: center;">Vienoti energoefektivitātes kontaktpunkti</p> <p>1. Dalībvalstis sadarbojas ar attiecīgajām iestādēm un privātā sektora ieinteresētajām personām, lai izveidotu īpašus vienotus kontaktpunktus vietējā, reģionālā vai valsts līmenī. Šie vienotie kontaktpunkti ir starpnozaru un starpdisciplināri un veicina projektu izstrādi vietējā līmenī:</p> <ul style="list-style-type: none"> i) sniedzot konsultācijas un racionalizētu informāciju par tehniskām un finanšu iespējām un risinājumiem mikrouzņēmumiem un mazajiem uzņēmumiem, reģionālajām un vietējām pašvaldībām un citām publiskām struktūrām un mājsaimniecībām; ii) savienojot potenciālos projektus ar tirgus dalībniekiem, it īpaši mazāka mēroga projektus; iii) stiprinot aktīvos patērētājus ar konsultācijām par enerģijas patēriņa ieradumiem; iv) sniedzot informāciju par apmācības programmām un izglītību, lai nodrošinātu lielāku skaitu energoefektivitātes speciālistu, kā arī speciālistu pārkvalificēšanos un kvalifikācijas celšanu tirgus vajadzību apmierināšanai; v) popularizējot dažādu tipu ēku, dzīvojamo māju un uzņēmumu paraugprakses piemērus; vi) apkopojot un iesniedzot Komisijai energoefektivitātes projektu kopsavilkuma datus pa tiem. Komisija ar šo informāciju dalās ziņojumā reizi divos gados, lai nodrošinātu pieredzes apmaiņu un uzlabotu dalībvalstu pārrobežu sadarbību. <p>2. Vienoto kontaktpunktu uzdevums ir veidot spēcīgas un uzticamas partnerības ar tādiem vietējiem un reģionālajiem privātā sektora dalībniekiem kā MVU, energopakalpojumu uzņēmumi, uzstādītāji, konsultāciju uzņēmumi, projektu attīstītāji, finanšu iestādes, kas var sniegt tādus pakalpojumus kā energoauditi, finanšu risinājumi un energorenovācijas veikšana.</p> <p>3. Lai popularizētu vienotos kontaktpunktus, dalībvalstis sadarbojas ar vietējām un reģionālajām pašvaldībām.</p> <p>4. Komisija sniedz dalībvalstīm norādījumus vienoto kontaktpunktu izveidē ar mērķi nodrošināt saskaņotu pieeju visā Eiropā.</p>

Pamatojums

Pašsaprotams.

30. grozījums

6. pants

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p data-bbox="284 725 673 757" style="text-align: center;">Publisko struktūru ēkas kā paraugs</p> <p data-bbox="177 907 778 1099">1. Neskarot Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2010/31/ES ⁽¹⁾ 7. pantu, katra dalībvalsts nodrošina, lai katru gadu tiktu renovēti vismaz 3 % kopējās platības publisko struktūru īpašumā esošajās ēkās, kuras apsilda un/vai dzesē, lai tās tiktu pārveidotas vismaz par gandrīz nulles enerģijas ēkām saskaņā ar Direktīvas 2010/31/ES 9. pantu.</p> <p data-bbox="177 1447 778 1668">Ja publiskās struktūras apdzīvo ēku, kura nav to īpašumā, tās pēc iespējas izmanto savas līgumiskās tiesības un mudina ēkas īpašnieku ēku renovēt tā, lai tā kļūtu par gandrīz nulles enerģijas ēku saskaņā ar Direktīvas 2010/31/ES 9. pantu. Slēdzot jaunu līgumu par tādas ēkas apdzīvošanu, kura nav to īpašumā, publiskās struktūras cenšas, lai šī ēka iekļautos energoefektivitātes sertifikāta divās augstākajās energoefektivitātes klasēs.</p> <p data-bbox="177 1901 778 2040">Normu vismaz 3 % aprēķina, pamatojoties uz attiecīgās dalībvalsts publisko struktūru īpašumā esošo ēku, kuru kopējā izmantojamā platība ir lielāka par 250 m² un kuras 2024. gada 1. janvārī nav gandrīz nulles enerģijas ēkas, kopējo platību.</p>	<p data-bbox="917 725 1307 757" style="text-align: center;">Publisko struktūru ēkas kā paraugs</p> <p data-bbox="810 907 1412 1296">1. Neskarot Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2010/31/ES ⁽¹⁾ 7. pantu, katra dalībvalsts nodrošina, lai katru gadu tiktu renovēti vismaz 3 % kopējās platības publisko struktūru īpašumā esošajās ēkās, kuras apsilda un/vai dzesē, lai tās tiktu pārveidotas vismaz par gandrīz nulles enerģijas ēkām saskaņā ar Direktīvas 2010/31/ES 9. pantu ar mērķi apgūt kopējo enerģijas ietaupījumu potenciālu tiktāl, ciktāl tas ir izmakslietderīgi un tehniski un ekonomiski īstenojams. Dalībvalstis atbrīvo sociālos mājokļus no pienākuma renovēt vismaz 3 % kopējās platības, ja renovācija nenodrošina izmaksu neitralitāti un tās rezultātā sociālajos mājokļos dzīvojošajiem būtiski palielināsies īres maksa, pārsniedzot ekonomiskos ietaupījumus enerģijas rēķinā.</p> <p data-bbox="810 1447 1412 1753">Ja publiskās struktūras apdzīvo ēku, kura nav to īpašumā, tās mudina ēkas īpašnieku veikt pamatīgu vai pakāpenisku pamatīgu ēkas renovāciju, lai tā kļūtu par gandrīz nulles enerģijas ēku saskaņā ar Direktīvas 2010/31/ES 9. pantu ar mērķi apgūt kopējo enerģijas ietaupījumu potenciālu tiktāl, ciktāl tas ir izmakslietderīgi un tehniski īstenojams. Slēdzot jaunu līgumu par tādas ēkas apdzīvošanu, kura nav to īpašumā, publiskās struktūras cenšas, lai šī ēka iekļautos energoefektivitātes sertifikāta divās augstākajās energoefektivitātes klasēs vai atbilstu citiem energoefektivitātes līmeņiem, kas ir piemēroti dalībvalstij.</p> <p data-bbox="810 1901 1412 2040">Vidējo normu vismaz 3 % katram piecu gadu periodam aprēķina, pamatojoties uz attiecīgās dalībvalsts publisko struktūru īpašumā esošo ēku, kuru kopējā izmantojamā platība ir lielāka par 250 m² un kuras 2024. gada 1. janvārī nav gandrīz nulles enerģijas ēkas, kopējo platību.</p>

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>2. Izņēmuma gadījumos dalībvalstis var ēku ikgadējā renovācijas normā ieskaitīt jaunas ēkas, kas ir to īpašumā, aizstājot publisko struktūru konkrētas ēkas, kuras ir nojauktas divu iepriekšējo gadu laikā. Šādi izņēmuma gadījumi ir pieļaujami tikai tad, ja tas ir izmakslietderīgāk un ilgtspējīgāk panākto enerģijas ietaupījumu un dzīvescikla CO₂ emisiju samazinājumu ziņā salīdzinājumā ar šādu ēku renovāciju. Katra dalībvalsts skaidri nosaka un publicē vispārīgos kritērijus, metodiku un procedūras, ko izmanto, lai noteiktu šādus izņēmuma gadījumus.</p> <p>3. Šā panta vajadzībām dalībvalstis publisko to publisko struktūru apsildāmo un/vai dzesējamo ēku sarakstu, kuru kopējā izmantojamā platība ir lielāka par 250 m². Šo sarakstu vismaz reizi gadā atjaunina. Sarakstā norāda vismaz šādus datus:</p> <p>a) platību m²,</p> <p>b) katras ēkas energoefektivitātes sertifikātu, kas izdots saskaņā ar Direktīvas 2010/31/ES 12. pantu.</p> <p>(¹) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2010/31/ES (2010. gada 19. maijs) par ēku energoefektivitāti (OV L 153, 18.6.2010., 13. lpp.).</p>	<p>2. <i>Dalībvalstis var nolemt piemērot mazāk stingras prasības šādām ēku kategorijām:</i></p> <p>a) <i>ēkām, kuras tiek oficiāli aizsargātas kā daļa no klasificētas vides vai to īpašās arhitektoniskās vai vēsturiskās vērtības dēļ, ja konkrētu minimālo energoefektivitātes prasību izpilde nepieņemami izmainītu to raksturu vai izskatu;</i></p> <p>b) <i>ēkām, kuras tiek izmantotas kā kulta vietas un reliģisku darbību vajadzībām.</i></p> <p><i>Abos gadījumos atbildīgās iestādes pierāda, ka ēkās, uz kurām attiecas atbrīvojums, nav iespējams izpildīt GNEĒ prasības.</i></p> <p>3. Izņēmuma gadījumos dalībvalstis var ēku ikgadējā renovācijas normā ieskaitīt jaunas ēkas, kas ir to īpašumā, aizstājot publisko struktūru konkrētas ēkas, kuras ir nojauktas divu iepriekšējo gadu laikā. Šādi izņēmuma gadījumi ir pieļaujami tikai tad, ja tas ir izmakslietderīgāk un ilgtspējīgāk panākto enerģijas ietaupījumu un dzīvescikla CO₂ emisiju samazinājumu ziņā salīdzinājumā ar šādu ēku renovāciju. Katra dalībvalsts skaidri nosaka un publicē vispārīgos kritērijus, metodiku un procedūras, ko izmanto, lai noteiktu šādus izņēmuma gadījumus.</p> <p>4. Šā panta vajadzībām dalībvalstis <i>līdz XX/XX/XXXX</i> publisko to publisko struktūru apsildāmo un/vai dzesējamo ēku sarakstu, kuru kopējā izmantojamā platība ir lielāka par 250 m². Šo sarakstu vismaz reizi gadā atjaunina. Sarakstā norāda vismaz šādus datus:</p> <p>a) platību m²,</p> <p>b) katras ēkas energoefektivitātes sertifikātu, kas izdots saskaņā ar Direktīvas 2010/31/ES 12. pantu.</p> <p>(¹) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2010/31/ES (2010. gada 19. maijs) par ēku energoefektivitāti (OV L 153, 18.6.2010., 13. lpp.).</p>

Pamatojums

Pašsaprotams.

31. grozījums

6. pants – jauns

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
	<p><i>1.a Ja dalībvalsts kādā gadā renovē vairāk nekā 3 % kopējās platības publisko struktūru īpašumā esošajās ēkās, nākamajos gados tā var renovēt mazāku platību, lai katrā piecu gadu periodā nodrošinātu vidējo gada normu. Ja dalībvalsts kādā gadā renovē mazāk nekā 3 % kopējās platības publisko struktūru īpašumā esošajās ēkās, nākamajos gados tā renovē lielāku platību, lai katrā piecu gadu periodā nodrošinātu vidējo gada normu.</i></p>

Pamatojums

Pašsaprotams.

32. grozījums

6. pants – jauns

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
	<p><i>3.a Plānojot šā panta īstenošanas pasākumus, dalībvalstis sniedz finansiālu un tehnisku atbalstu un iesniedz plānus, kā novērst darbaspēka un kvalificētu speciālistu trūkumu, kas nepieciešami visos zaļās pārkārtošanās posmos, tostarp meistarību un augsti kvalificētu zaļo tehnoloģiju speciālistu, inženieru un novatoru trūkumu. Dalībvalstis atbalsta vietējās un reģionālās pašvaldības un citas publiskās struktūras, lai tās ņemtu vērā ne tikai enerģijas ietaupījumus, bet arī tādus plašākus ieguvumus kā veselīgs telpu mikroklimats ar uzlabotu iekštelpu gaisa un vides kvalitāti un dzīves kvalitātes paaugstināšanās, it īpaši skolās, bērnudārzos, aprūpes namos, pansionātos un slimnīcās.</i></p>

Pamatojums

Pašsaprotams.

33. grozījums

7. pants

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>1. Dalībvalstis nodrošina, ka līgumslēdzējas iestādes un līgumslēdzēji, slēdzot publiskos līgumus un koncesijas līgumus par vērtību, kas vienāda ar vai lielāka par robežvērtībām, kuras noteiktas Direktīvas 2014/23/ES 8. pantā, Direktīvas 2014/24/ES 4. pantā un Direktīvas 2014/25/ES 15. pantā, iegādājas tikai tādus ražojumus, pakalpojumus, ēkas un būvdarbus, kuriem ir augsts energoefektivitātes līmenis saskaņā ar prasībām, kas minētas šīs direktīvas IV pielikumā.</p> <p>5. Nolūkā sasniegt Savienības dekarbonizācijas un nulles piesārņojuma mērķus dalībvalstis var prasīt, lai līgumslēdzējas iestādes un līgumslēdzēji iepirkuma praksē attiecīgā gadījumā ņem vērā plašākus ilgtspējas, sociālos, vidiskos un aprites ekonomikas aspektus. Attiecīgā gadījumā un saskaņā ar IV pielikumā noteiktajām prasībām dalībvalstis pieprasa, lai līgumslēdzējas iestādes un līgumslēdzēji ņem vērā Savienības zaļā publiskā iepirkuma kritērijus.</p> <p>Lai iepirkuma procesā nodrošinātu energoefektivitātes prasību piemērošanas pārredzamību, dalībvalstis dara publiski pieejamu informāciju par to līgumu ietekmi uz energoefektivitāti, kuru vērtība ir vienāda ar vai lielāka par 1. punktā minētajām robežvērtībām. Līgumslēdzējas iestādes var nolemt pieprasīt, lai pretendenti atklāj informāciju par jaunas ēkas globālās sasilšanas potenciālu visā dzīves ciklā, un var šo informāciju par līgumiem darīt publiski pieejamu, it sevišķi gadījumos, ja līgumi aptver jaunas ēkas, kuru platība ir lielāka par 2 000 kvadrātmetriem.</p> <p>Dalībvalstis atbalsta līgumslēdzējas iestādes un līgumslēdzējus energoefektivitātes prasību ieviešanā, arī reģionālā un vietējā līmenī, nodrošinot skaidrus noteikumus un vadlīnijas, tai skaitā aprites cikla izmaksu un vidiskās ietekmes un izmaksu novērtēšanas metodiku, izveidojot kompetences atbalsta centrus un mudinot līgumslēdzējas iestādes sadarboties, arī pāri robežām, un, ja iespējams, izmantojot apvienoto iepirkumu un digitālo iepirkumu.</p>	<p>1. Dalībvalstis nodrošina, ka, pienācīgi ņemot vērā LES 4. pantā noteikto vietējās pašpārvaldes principu, līgumslēdzējas iestādes un līgumslēdzēji, slēdzot publiskos līgumus un koncesijas līgumus par vērtību, kas vienāda ar vai lielāka par robežvērtībām, kuras noteiktas Direktīvas 2014/23/ES 8. pantā, Direktīvas 2014/24/ES 4. pantā un Direktīvas 2014/25/ES 15. pantā, iegādājas tos ražojumus, pakalpojumus, ēkas un būvdarbus, kuriem ir augsts energoefektivitātes līmenis, ciktāl tas atbilst rentabilitātei, ekonomiskajai īstenojamībai, lielākai ilgtspējai, tehniskajai piemērotībai, kā arī pietiekamai konkurencei saskaņā ar kritērijiem, kas minēti šīs direktīvas IV pielikumā.</p> <p>5. Nolūkā sasniegt Savienības dekarbonizācijas un nulles piesārņojuma mērķus dalībvalstis prasa, lai līgumslēdzējas iestādes un līgumslēdzēji iepirkuma praksē attiecīgā gadījumā ņem vērā plašākus ilgtspējas, sociālos, vidiskos un aprites ekonomikas aspektus. Attiecīgā gadījumā un saskaņā ar IV pielikumā noteiktajām prasībām dalībvalstis pieprasa, lai līgumslēdzējas iestādes un līgumslēdzēji ņem vērā Savienības zaļā un aprites publiskā iepirkuma kritērijus.</p> <p>Lai iepirkuma procesā nodrošinātu energoefektivitātes prasību piemērošanas pārredzamību, dalībvalstis dara publiski pieejamu informāciju par to līgumu ietekmi uz energoefektivitāti, kuru vērtība ir vienāda ar vai lielāka par 1. punktā minētajām robežvērtībām. Līgumslēdzējas iestādes var nolemt pieprasīt, lai pretendenti atklāj informāciju par jaunas ēkas globālās sasilšanas potenciālu visā dzīves ciklā, un var šo informāciju par līgumiem darīt publiski pieejamu, it sevišķi gadījumos, ja līgumi aptver jaunas ēkas, kuru platība ir lielāka par 2 000 kvadrātmetriem.</p> <p>Dalībvalstis atbalsta līgumslēdzējas iestādes un līgumslēdzējus energoefektivitātes prasību ieviešanā, arī reģionālā un vietējā līmenī, nodrošinot skaidrus noteikumus un vadlīnijas, tai skaitā aprites cikla izmaksu un vidiskās ietekmes un izmaksu novērtēšanas metodiku, izveidojot kompetences atbalsta centrus un mudinot līgumslēdzējas iestādes sadarboties, arī pāri robežām, un, ja iespējams, izmantojot apvienoto iepirkumu un digitālo iepirkumu.</p>

Pamatojums

Pašsaprotams.

34. grozījums

8. pants

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>3. Dalībvalstis energoefektivitātes pienākuma shēmas, alternatīvus rīcībpolitikas pasākumus vai abu kombināciju vai programmas vai pasākumus, ko finansē no valsts energoefektivitātes fonda, prioritāri īsteno enerģētiskās nabadzības skarto cilvēku, mazaizsargāto lietotāju un attiecīgā gadījumā sociālajos mājokļos dzīvojošo cilvēku vidū. Dalībvalstis nodrošina, ka rīcībpolitikas pasākumiem, ko īsteno saskaņā ar šo pantu, nav nelabvēlīgas ietekmes uz šīm personām. Attiecīgā gadījumā dalībvalstis pēc iespējas labāk izmanto finansējumu, arī publisko finansējumu, Savienības līmenī izveidotos finansēšanas mehānismus un ieņēmumus no kvotām saskaņā ar 22. panta 3. punkta b) apakšpunktu, ar mērķi novērst negatīvu ietekmi un nodrošināt taisnīgu un iekļaujīgu enerģētikas pārkārtošanu.</p> <p>Izstrādājot šādus rīcībpolitikas pasākumus, dalībvalstis apsver un veicina atjaunīgās enerģijas kopienas un iedzīvotāju energokopienas lomu tajā, kā palīdzēt īstenot šos rīcībpolitikas pasākumus.</p> <p>Dalībvalstis daļu no vajadzīgā kumulatīvā enerģijas tiešā patēriņa ietaupījuma panāk enerģētiskās nabadzības skarto cilvēku, mazaizsargāto lietotāju un attiecīgā gadījumā sociālajos mājokļos dzīvojošo cilvēku vidū. Šī daļa ir vismaz vienāda ar enerģētiskās nabadzības skarto māsaimniecību īpatsvaru, ko novērtē dalībvalsts nacionālajā enerģētikas un klimata plānā, kurš izveidots saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 (Pārvaldības regulas) 3. panta 3. punkta d) apakšpunktu. Ja dalībvalsts nav paziņojusi enerģētiskās nabadzības skarto māsaimniecību īpatsvaru, ko novērtē nacionālajā enerģētikas un klimata plānā, vajadzīgā kumulatīvā enerģijas tiešā patēriņa ietaupījuma apjoma daļa enerģētiskās nabadzības skarto cilvēku, mazaizsargāto lietotāju un attiecīgā gadījumā sociālajos mājokļos dzīvojošo cilvēku vidū ir vismaz vienāda ar tālāk uzskaitīto rādītāju 2019. gada vērtību – vai, ja kādam rādītājam vērtība par 2019. gadu nav pieejama, izmanto rādītāja vērtības lineāru ekstrapolāciju par pēdējiem trim gadiem, par kuriem vērtības ir pieejamas, – vidējo aritmētisko daļu:</p>	<p>3. Dalībvalstis energoefektivitātes pienākuma shēmas, alternatīvus rīcībpolitikas pasākumus vai abu kombināciju vai programmas vai pasākumus, ko finansē no valsts energoefektivitātes fonda, prioritāri īsteno enerģētiskās nabadzības skarto cilvēku, mazaizsargāto lietotāju un attiecīgā gadījumā sociālajos mājokļos dzīvojošo cilvēku, kā arī mazaizsargāto mikrouzņēmumu un mazo uzņēmumu un mazaizsargāto mobilitātes lietotāju vidū. Dalībvalstis nodrošina, ka rīcībpolitikas pasākumiem, ko īsteno saskaņā ar šo pantu, nav nelabvēlīgas ietekmes uz šīm personām. Attiecīgā gadījumā dalībvalstis pēc iespējas labāk izmanto finansējumu, arī publisko finansējumu, Savienības līmenī izveidotos finansēšanas mehānismus un ieņēmumus no kvotām saskaņā ar 22. panta 3. punkta b) apakšpunktu, ar mērķi novērst negatīvu ietekmi un nodrošināt taisnīgu un iekļaujīgu enerģētikas pārkārtošanu.</p> <p>Izstrādājot šādus rīcībpolitikas pasākumus, dalībvalstis apsver un veicina atjaunīgās enerģijas kopienas un iedzīvotāju energokopienas lomu tajā, kā palīdzēt īstenot šos rīcībpolitikas pasākumus.</p> <p>Dalībvalstis daļu no vajadzīgā kumulatīvā enerģijas tiešā patēriņa ietaupījuma panāk enerģētiskās nabadzības skarto cilvēku, mazaizsargāto lietotāju un attiecīgā gadījumā sociālajos mājokļos dzīvojošo cilvēku, kā arī mazaizsargāto mikrouzņēmumu un mazo uzņēmumu un mazaizsargāto mobilitātes lietotāju vidū. Šī daļa ir vismaz vienāda ar enerģētiskās nabadzības skarto māsaimniecību īpatsvaru, ko novērtē dalībvalsts nacionālajā enerģētikas un klimata plānā, kurš izveidots saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 (Pārvaldības regulas) 3. panta 3. punkta d) apakšpunktu. Ja dalībvalsts nav paziņojusi enerģētiskās nabadzības skarto māsaimniecību īpatsvaru, ko novērtē nacionālajā enerģētikas un klimata plānā, vajadzīgā kumulatīvā enerģijas tiešā patēriņa ietaupījuma apjoma daļa enerģētiskās nabadzības skarto cilvēku, mazaizsargāto lietotāju un attiecīgā gadījumā sociālajos mājokļos dzīvojošo cilvēku vidū ir vismaz vienāda ar tālāk uzskaitīto rādītāju 2019. gada vērtību – vai, ja kādam rādītājam vērtība par 2019. gadu nav pieejama, izmanto rādītāja vērtības lineāru ekstrapolāciju par pēdējiem trim gadiem, par kuriem vērtības ir pieejamas, – vidējo aritmētisko daļu:</p>

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>a) nespēja uzturēt mājokli pietiekami siltu (<i>Eurostat, SILC [ilc_md01]</i>),</p> <p>b) kavēti maksājumi par komunālo pakalpojumu rēķiniem (<i>Eurostat, SILC [ilc_md07]</i>) un</p> <p>c) patēriņa izdevumu struktūra sadalījumā pa ienākumu kvintilēm un COICOP patēriņa mērķiem (<i>Eurostat, HBS, [hbs_str_t223]</i>, dati par [CP045] Elektroenerģija, gāze un citu veidu degviela).</p>	<p>a) nespēja uzturēt mājokli pietiekami siltu (<i>Eurostat, SILC [ilc_md01]</i>),</p> <p>b) kavēti maksājumi par komunālo pakalpojumu rēķiniem (<i>Eurostat, SILC [ilc_md07]</i>) un</p> <p>c) patēriņa izdevumu struktūra sadalījumā pa ienākumu kvintilēm un COICOP patēriņa mērķiem (<i>Eurostat, HBS, [hbs_str_t223]</i>, dati par [CP045] Elektroenerģija, gāze un citu veidu degviela).</p> <p><i>Eiropas Komisija, ierosinot skaidrus kritērijus, nāks klajā ar norādījumiem, kā noteikt mazaizsargātus mikrouzņēmumus un mazos uzņēmumus un mazaizsargātus mobilitātes lietotājus. Pārskatot savus nacionālos enerģētikas un klimata plānus, dalībvalstis ieklaus analīzi par enerģētisko nabadzību mikrouzņēmumu un mazo uzņēmumu un mazaizsargāto mobilitātes lietotāju vidū.</i></p>

Pamatojums

Saskaņotība ar Sociālā klimata fonda priekšlikumu.

35. grozījums

8. panta 14. punkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Nacionālo enerģijas un klimata plānu atjauninājumos un attiecīgajos progresa ziņojumos un turpmākajos integrētajos nacionālajos enerģētikas un klimata plānos, ko paziņo saskaņā ar Regulu (ES) 2018/1999, dalībvalstis pierāda, attiecīgā gadījumā ietverot pierādījumus un aprēķinus,</p> <p>a) ka gadījumos, kad rīcībpolitikas pasākumu vai atsevišķu darbību ietekme pārklājas, nenotiek enerģijas ietaupījuma dubulta uzskaitē;</p> <p>b) kā enerģijas ietaupījums, kas panākts saskaņā ar 1. punkta pirmās daļas b) un c) apakšpunktu, palīdz sasniegt nacionālo devumu saskaņā ar 4. pantu;</p> <p>c) ka energoekonomijas pienākuma izpildei ir noteikti rīcībpolitikas pasākumi, kuri izstrādāti atbilstoši šā panta prasībām, un ka minētie rīcībpolitikas pasākumi ir atbilstīgi un piemēroti, lai nodrošinātu, ka līdz katra pienākuma perioda beigām tiek sasniegts prasītais kumulatīvā enerģijas tiešā patēriņa ietaupījuma apjoms.</p>	<p>Nacionālo enerģijas un klimata plānu atjauninājumos un attiecīgajos progresa ziņojumos un turpmākajos integrētajos nacionālajos enerģētikas un klimata plānos, ko paziņo saskaņā ar Regulu (ES) 2018/1999, dalībvalstis pierāda, attiecīgā gadījumā ietverot pierādījumus un aprēķinus,</p> <p>a) ka gadījumos, kad rīcībpolitikas pasākumu vai atsevišķu darbību ietekme pārklājas, nenotiek enerģijas ietaupījuma dubulta uzskaitē;</p> <p>b) kā enerģijas ietaupījums, kas panākts saskaņā ar 1. punkta pirmās daļas b) un c) apakšpunktu, palīdz sasniegt nacionālo devumu saskaņā ar 4. pantu;</p> <p>c) ka energoekonomijas pienākuma izpildei ir noteikti rīcībpolitikas pasākumi, kuri izstrādāti atbilstoši šā panta prasībām, un ka minētie rīcībpolitikas pasākumi ir atbilstīgi un piemēroti, lai nodrošinātu, ka līdz katra pienākuma perioda beigām tiek sasniegts prasītais kumulatīvā enerģijas tiešā patēriņa ietaupījuma apjoms.</p>

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
	Reģionālā un vietējā līmenī gūtos ietaupījumus, kas nepārklājas ar valsts pasākumiem, dalībvalstis šajos aprēķinos iekļauj kā vietējā līmenī noteiktu devumu valsts mērķrādītāja sasniegšanā.

Pamatojums

Tā kā direktīvā ir iekļauti mērķi un pienākumi attiecībā uz darbībām, kas obligāti jāveic vietējā līmenī, šīs darbības būtu pienācīgi jāņem vērā un jāatspoguļo līmenis, kādā tās tiek veiktas, lai pēc sākotnējās pārskatīšanas cikla attiecīgi pielāgotu politiku.

36. grozījums

9. panta 5. punkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>5. Dalībvalstis var prasīt, lai atbildīgās puses sadarbojas ar vietējām iestādēm vai pašvaldībām ar mērķi veicināt energoefektivitātes uzlabošanas pasākumus enerģētiskās nabadzības skarto cilvēku, mazaizsargāto lietotāju un attiecīgā gadījumā sociālajos mājokļos dzīvojošo cilvēku vidū. Tas nozīmē arī apzināt un risināt tādu konkrētu grupu īpašās vajadzības, kuras pakļautas enerģētiskās nabadzības riskam vai kuras ir neaizsargātākas pret tās sekām. Lai aizsargātu enerģētiskās nabadzības skartos cilvēkus, mazaizsargātos lietotājus un attiecīgā gadījumā sociālajos mājokļos dzīvojošos cilvēkus, dalībvalstis mudina atbildīgās puses veikt tādas darbības kā ēku, arī sociālo mājokļu, renovācija, ierīču nomainīšana, finansiāla atbalsta un stimulu nodrošināšana energoefektivitātes uzlabošanas pasākumiem saskaņā ar nacionālajām finansēšanas un atbalsta shēmām vai energoauditēšana.</p>	<p>5. Dalībvalstis var prasīt, lai atbildīgās puses sadarbojas ar reģionālajām un vietējām pašvaldībām ar mērķi veicināt energoefektivitātes uzlabošanas pasākumus enerģētiskās nabadzības skarto cilvēku, mazaizsargāto lietotāju un attiecīgā gadījumā sociālajos mājokļos dzīvojošo cilvēku vidū. Tas nozīmē arī apzināt un risināt tādu konkrētu grupu īpašās vajadzības, kuras pakļautas enerģētiskās nabadzības riskam vai kuras ir neaizsargātākas pret tās sekām. Lai aizsargātu enerģētiskās nabadzības skartos cilvēkus, mazaizsargātos lietotājus un attiecīgā gadījumā sociālajos mājokļos dzīvojošos cilvēkus, dalībvalstis mudina atbildīgās puses veikt tādas darbības kā ēku, arī sociālo mājokļu, renovācija, ierīču nomainīšana, finansiāla atbalsta un stimulu nodrošināšana energoefektivitātes uzlabošanas pasākumiem saskaņā ar nacionālajām finansēšanas un atbalsta shēmām vai energoauditēšana.</p>

Pamatojums

Pašsaprotams.

37. grozījums

11. pants

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
	11. Dalībvalstis aktīvi veicina energopārvaldības sistēmas ieviešanu valsts pārvaldē valsts, reģionālajā un vietējā līmenī. Šajā nolūkā tās atbalstīs spēju veidošanas pasākumus un stimulus mazākām iestādēm.

Pamatojums

Pašsaprotams.

38. grozījums

21. panta 1. punkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>1. Dalībvalstis nodrošina, ka informācija par pieejamajiem energoefektivitātes uzlabošanas pasākumiem, atsevišķām darbībām un finansiālo un juridisko satvaru ir pārredzama un tiek plaši izplatīta visiem relevantajiem tirgus dalībniekiem, piemēram, galalietotājiem, galaizmantotājiem, patērētāju organizācijām, pilsoniskās sabiedrības pārstāvjiem, atjaunīgās enerģijas kopienām, iedzīvotāju energokopienām, vietējām un reģionālām iestādēm, enerģētikas aģentūrām, sociālo pakalpojumu sniedzējiem, būvniekiem, arhitektiem, inženieriem, vidisko auditu un energoauditu veicējiem un Direktīvas 2010/31/ES 2. panta 9. punktā definēto būvelementu uzstādītājiem.</p>	<p>1. Dalībvalstis, ja iespējams, cieši sadarbojoties ar reģionālajām un vietējām pašvaldībām, nodrošina, ka informācija par pieejamajiem energoefektivitātes uzlabošanas pasākumiem, atsevišķām darbībām un finansiālo un juridisko satvaru ir pārredzama un tiek plaši izplatīta visiem relevantajiem tirgus dalībniekiem, piemēram, galalietotājiem, galaizmantotājiem, patērētāju organizācijām, pilsoniskās sabiedrības pārstāvjiem, atjaunīgās enerģijas kopienām, iedzīvotāju energokopienām, vietējām un reģionālām iestādēm, enerģētikas aģentūrām, sociālo pakalpojumu sniedzējiem, būvniekiem, arhitektiem, inženieriem, vidisko auditu un energoauditu veicējiem un Direktīvas 2010/31/ES 2. panta 9. punktā definēto būvelementu uzstādītājiem.</p>

Pamatojums

Pašsaprotams.

39. grozījums

21. panta 5. punkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>5. Neskarot dalībvalstu īpašuma un īres tiesību pamatprincipus, dalībvalstis veic pasākumus, kas vajadzīgi, lai novērstu regulatīvus un neregulatīvus šķēršļus energoefektivitātei attiecībā uz ēkas vai ēkas vienības īpašnieku un īrnieku vai nomnieku vai vairāku īpašnieku pretrunīgajām interesēm, – lai nodrošinātu, ka šīs personas netiek atturētas veikt investīcijas energoefektivitātes uzlabošanā, kurus tās citādi būtu veikušas, tādēļ, ka viņi paši nesaņems visus ieguvumus, vai ka nav noteikumu par to, kā starp viņiem sadalīt izmaksas un ieguvumus. Pasākumi šādu šķēršļu novēršanai var ietvert stimulu nodrošināšanu, normatīvo noteikumu atcelšanu vai grozīšanu, vadlīniju pieņemšanu un skaidrojošus paziņojumus vai administratīvo procedūru vienkāršošanu, arī nacionālus noteikumus un pasākumus, ar kuriem regulē lēmumu pieņemšanas procesus vairākīpašnieku īpašumos. Pasākumus var kombinēt ar izglītības, apmācību, specifiskas informācijas un tehniskas palīdzības nodrošināšanu energoefektivitātes jautājumos tādiem tirgus dalībniekiem kā 1. punktā minētie.</p>	<p>5. Neskarot dalībvalstu īpašuma un īres tiesību pamatprincipus, dalībvalstis veic pasākumus, kas vajadzīgi, lai novērstu regulatīvus un neregulatīvus šķēršļus energoefektivitātei attiecībā uz ēkas vai ēkas vienības īpašnieku un īrnieku vai nomnieku vai vairāku īpašnieku pretrunīgajām interesēm, – lai nodrošinātu, ka šīs personas netiek atturētas veikt investīcijas energoefektivitātes uzlabošanā, kurus tās citādi būtu veikušas, tādēļ, ka viņi paši nesaņems visus ieguvumus, vai ka nav noteikumu par to, kā starp viņiem sadalīt izmaksas un ieguvumus. Pasākumi šādu šķēršļu novēršanai var ietvert stimulu nodrošināšanu, normatīvo noteikumu atcelšanu vai grozīšanu, piemēram, paātrinātās atļauju izsniegšanas procedūras ieviešanu, vadlīniju pieņemšanu un skaidrojošus paziņojumus vai administratīvo procedūru vienkāršošanu, arī nacionālus noteikumus un pasākumus, ar kuriem regulē lēmumu pieņemšanas procesus vairākīpašnieku īpašumos. Minētos pasākumus izstrādā sadarbībā ar vietējām un reģionālajām pašvaldībām, un tos var kombinēt ar izglītības, apmācību, specifiskas informācijas un tehniskas palīdzības nodrošināšanu energoefektivitātes jautājumos tādiem tirgus dalībniekiem kā 1. punktā minētie.</p>

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Dalībvalstis veic piemērotus pasākumus, ar ko atbalsta daudzpusēju dialogu, kurā piedalās relevantie publiskie un sociālie partneri, piemēram, īpašnieku un īrnieku vai nomnieku organizācijas, patērētāju organizācijas, atjaunīgās enerģijas kopienas, iedzīvotāju energokopienas, vietējās un reģionālās iestādes, relevantās publiskās iestādes un aģentūras, un kura mērķis ir nākt klajā ar priekšlikumiem par kopīgi akceptētiem pasākumiem, stimuliem un vadlīnijām, kas attiecas uz ēkas vai ēkas vienības īpašnieku un īrnieku vai nomnieku vai vairāku īpašnieku pretrunīgām interesēm.</p> <p>Katra dalībvalsts par šādiem šķēršļiem un veiktajiem pasākumiem ziņo savā ilgtermiņa renovācijas stratēģijā saskaņā ar Direktīvas 2010/31/ES 2.a pantu un Regulu (ES) 2018/1999.</p>	<p>Dalībvalstis veic piemērotus pasākumus, ar ko atbalsta daudzpusēju dialogu, kurā piedalās relevantās vietējās un reģionālās pašvaldības, relevantie publiskie un sociālie partneri, piemēram, īpašnieku un īrnieku vai nomnieku organizācijas, patērētāju organizācijas, atjaunīgās enerģijas kopienas, iedzīvotāju energokopienas, vietējās un reģionālās iestādes, relevantās publiskās iestādes un aģentūras, un kura mērķis ir nākt klajā ar priekšlikumiem par kopīgi akceptētiem pasākumiem, stimuliem un vadlīnijām, kas attiecas uz ēkas vai ēkas vienības īpašnieku un īrnieku vai nomnieku vai vairāku īpašnieku pretrunīgām interesēm.</p> <p>Katra dalībvalsts par šādiem šķēršļiem un veiktajiem pasākumiem ziņo savā ilgtermiņa renovācijas stratēģijā saskaņā ar Direktīvas 2010/31/ES 2.a pantu un Regulu (ES) 2018/1999.</p>

Pamatojums

Pašsaprotams.

40. grozījums

22. pants

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>1. Dalībvalstis veic piemērotus pasākumus, ar ko iespēcina un aizsargā enerģētiskās nabadzības skartos cilvēkus, mazaizsargātos lietotājus un attiecīgā gadījumā sociālajos mājokļos dzīvojošos cilvēkus.</p> <p>Definējot jēdzienu “mazaizsargātais lietotājs” saskaņā ar Direktīvas (ES) 2019/944 28. panta 1. punktu un 29. pantu un Direktīvas 2009/73/EK 3. panta 3. punktu, dalībvalstis ņem vērā galaizmantotājus.</p>	<p>1. Dalībvalstis veic piemērotus pasākumus, ar ko iespēcina un aizsargā enerģētiskās nabadzības skartos cilvēkus, mazaizsargātos mobilitātes lietotājus, mazaizsargātos mikrouzņēmumus un mazos uzņēmumus, mazaizsargātos lietotājus un attiecīgā gadījumā sociālajos mājokļos dzīvojošos cilvēkus, un īpaši ņem vērā to reģionu apstākļus, kas enerģētiskā aspektā ir izolēti un kam nav iespējas veidot savienojumus ar Eiropas tīklu.</p> <p>Definējot jēdzienu “mazaizsargātais lietotājs” saskaņā ar Direktīvas (ES) 2019/944 28. panta 1. punktu un 29. pantu un Direktīvas 2009/73/EK 3. panta 3. punktu, dalībvalstis ņem vērā galaizmantotājus.</p> <p>Eiropas Komisija publicēs vadlīnijas attiecībā uz mazaizsargātu mobilitātes lietotāju un mazaizsargātu mikro-uzņēmumu un mazo uzņēmumu definīciju kā turpinājumu definīcijām, kas iekļautas Sociālā klimata fonda regulā.</p>

Pamatojums

Pašsaprotams.

41. grozījums

23. panta 2. punkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>2. Dalībvalstis nodrošina, ka sabiedrībai tiek dota iespēja piedalīties siltumapgādes un aukstumapgādes plānu, visaptverošā novērtējuma un rīcībpolitiku un pasākumu sagatavošanā.</p>	<p>2. Dalībvalstis, cieši sadarbojoties ar relevantajām vietējām un reģionālajām pašvaldībām, izstrādā siltumapgādes un aukstumapgādes plānus; kopā tās nodrošina, ka sabiedrībai tiek dota iespēja piedalīties siltumapgādes un aukstumapgādes plānu sagatavošanā, visaptverošā novērtēšanā un politikas un pasākumu izstrādē.</p>

Pamatojums

Pašsaprotams.

42. grozījums

23. panta 3. punkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Lai veiktu 1. punktā minēto novērtējumu, dalībvalstis attiecībā uz savu teritoriju saskaņā ar IX pielikuma 1. daļu veic izmaksu un ieguvumu analīzi, kuras pamatā ir klimatiskie apstākļi, ekonomiskā iespējamība un tehniskā piemērotība. Ar minētās izmaksu un ieguvumu analīzes palīdzību ir iespējams veicināt resursefektīvāko un izmaksefektīvāko risinājumu apzināšanu, lai nodrošinātu siltumapgādes un aukstumapgādes vajadzības. Minēto izmaksu un ieguvumu analīzi var veikt kā daļu no Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2001/42/EK paredzētā vides novērtējuma.</p>	<p>Lai veiktu 1. punktā minēto novērtējumu, dalībvalstis, attiecīgā gadījumā cieši sadarbojoties ar relevanto vietējo un reģionālo pašvaldību, attiecībā uz savu teritoriju saskaņā ar IX pielikuma 1. daļu veic izmaksu un ieguvumu analīzi, kuras pamatā ir klimatiskie apstākļi, ekonomiskā iespējamība un tehniskā piemērotība. Ar minētās izmaksu un ieguvumu analīzes palīdzību ir iespējams veicināt resursefektīvāko un izmaksefektīvāko risinājumu apzināšanu, lai nodrošinātu siltumapgādes un aukstumapgādes vajadzības. Minēto izmaksu un ieguvumu analīzi var veikt kā daļu no Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2001/42/EK paredzētā vides novērtējuma.</p>

Pamatojums

Dažas siltumapgādes un aukstumapgādes sistēmas, piemēram, rajona siltumapgādes tīkli, ir cieši saistītas ar teritoriju, kuru tās apgādā. Jebkāda šo tīklu analīze jāveic ciešā sadarbībā ar vietējām un reģionālajām pašvaldībām.

43. grozījums

23. panta 4. punkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>4. Ja 1. punktā minētajā novērtējumā un 3. punktā minētajā analizē ir konstatēts, ka ir potenciāls, lai izmantotu augstas efektivitātes koģenerāciju un/vai efektīvu centralizētu siltumapgādi un aukstumapgādi, un tā radītie ieguvumi pārsniedz izmaksas, dalībvalstis veic atbilstīgus pasākumus, lai tiktu attīstīta efektīva centralizētas siltumapgādes un aukstumapgādes infrastruktūra un/vai radītas iespējas augstas efektivitātes koģenerācijas attīstībai un atlikumsiltuma un atjaunīgo energoresursu izmantošanai siltumapgādē un aukstumapgādē saskaņā ar 1. punktu un 24. panta 4. un 6. punktu.</p> <p>Ja 1. punktā minētajā novērtējumā un 3. punktā minētajā analizē nav konstatēts potenciāls, kura radītie ieguvumi pārsniedz izmaksas, tostarp administratīvās izmaksas, kas saistītas ar 24. panta 4. punktā minētās izmaksu un ieguvumu analīzes veikšanu, attiecīgā dalībvalsts var iekārtām nepiemērot minētajā punktā paredzētās prasības.</p> <p>5. Dalībvalstis pieņem rīcībpolitikas un pasākumus, kas nodrošina, ka tiek izmantots potenciāls, kas identificēts saskaņā ar 1. punktu veiktajos visaptverošajos novērtējumos. Šis rīcībpolitikas un pasākumi ietver vismaz IX pielikumā noteiktos elementus. Katra dalībvalsts minētās rīcībpolitikas un pasākumus paziņo savā integrētā nacionālā enerģētikas un klimata plāna atjauninājumā, savos turpmākajos integrētajos nacionālajos enerģētikas un klimata plānos un attiecīgajos progresa ziņojumos, ko paziņo saskaņā ar Regulu (ES) 2018/1999.</p> <p>6. Dalībvalstis mudina reģionālās un vietējās iestādes sagatavot vietējus siltumapgādes un aukstumapgādes plānus vismaz tajās pašvaldībās, kurās kopējais iedzīvotāju skaits pārsniedz 50 000. Šiem plāniem kā minimums vajadzētu:</p> <p>a) būt balstītiem uz informāciju un datiem, kas sniegti saskaņā ar 1. punktu veiktajos visaptverošajos novērtējumos, un aplēst un kartēt energoefektivitātes palielināšanas potenciālu, ietverot atlikumsiltuma atgūšanu un atjaunīgās enerģijas izmantošanu siltumapgādē un aukstumapgādē konkrētajā teritorijā,</p>	<p>4. Ja 1. punktā minētajā novērtējumā un 3. punktā minētajā analizē ir konstatēts, ka ir potenciāls, lai izmantotu augstas efektivitātes koģenerāciju un/vai efektīvu centralizētu siltumapgādi un aukstumapgādi, un tā radītie ieguvumi pārsniedz izmaksas, dalībvalstis un vietējās un reģionālās pašvaldības, kurām ir jurisdikcija attiecīgajā apgabalā, veic atbilstīgus pasākumus, lai tiktu attīstīta efektīva centralizētas siltumapgādes un aukstumapgādes infrastruktūra un/vai radītas iespējas augstas efektivitātes koģenerācijas attīstībai un atlikumsiltuma (tostarp no sadzīves atkritumiem) un atjaunīgo energoresursu izmantošanai siltumapgādē un aukstumapgādē saskaņā ar 1. punktu un 24. panta 4. un 6. punktu.</p> <p>Ja 1. punktā minētajā novērtējumā un 3. punktā minētajā analizē nav konstatēts potenciāls, kura radītie ieguvumi pārsniedz izmaksas, tostarp administratīvās izmaksas, kas saistītas ar 24. panta 4. punktā minētās izmaksu un ieguvumu analīzes veikšanu, attiecīgā dalībvalsts kopā ar attiecīgajām reģionālajām un vietējām pašvaldībām var iekārtām nepiemērot minētajā punktā paredzētās prasības.</p> <p>5. Dalībvalstis pieņem rīcībpolitikas un pasākumus, kas nodrošina, ka tiek izmantots potenciāls, kas identificēts saskaņā ar 1. punktu veiktajos visaptverošajos novērtējumos. Šis rīcībpolitikas un pasākumi ietver vismaz IX pielikumā noteiktos elementus. Katra dalībvalsts minētās rīcībpolitikas un pasākumus paziņo savā integrētā nacionālā enerģētikas un klimata plāna atjauninājumā, savos turpmākajos integrētajos nacionālajos enerģētikas un klimata plānos un attiecīgajos progresa ziņojumos, ko paziņo saskaņā ar Regulu (ES) 2018/1999.</p> <p>6. Dalībvalstis mudina reģionālās un vietējās iestādes sagatavot vietējus siltumapgādes un aukstumapgādes plānus vismaz tajās pašvaldībās, kurās kopējais iedzīvotāju skaits pārsniedz 50 000. Šiem plāniem kā minimums vajadzētu:</p> <p>a) būt balstītiem uz informāciju un datiem, kas sniegti saskaņā ar 1. punktu veiktajos visaptverošajos novērtējumos, un aplēst un kartēt energoefektivitātes palielināšanas potenciālu, ietverot atlikumsiltuma atgūšanu un atjaunīgās enerģijas izmantošanu siltumapgādē un aukstumapgādē konkrētajā teritorijā,</p>

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>b) ietvert stratēģiju saskaņā ar 6. punkta a) apakšpunktu apzinātā potenciāla izmantošanai,</p> <p>c) tikt sagatavotiem, iesaistot visas relevantās reģionālās vai vietējās ieinteresētās personas, un nodrošināt plašas sabiedrības līdzdalību,</p> <p>d) ņemt vērā vietējo kopienu un vairāku vietējo vai reģionālo administratīvo vienību vai reģionu kopīgās vajadzības,</p> <p>e) ietvert identificēto rīcībpolitiku un pasākumu īstenošanas progresa uzraudzību.</p>	<p>b) ietvert stratēģiju saskaņā ar 6. punkta a) apakšpunktu apzinātā potenciāla izmantošanai,</p> <p>c) tikt sagatavotiem, iesaistot visas relevantās reģionālās vai vietējās ieinteresētās personas, un nodrošināt plašas sabiedrības līdzdalību,</p> <p>d) ņemt vērā vietējo kopienu un vairāku vietējo vai reģionālo administratīvo vienību vai reģionu kopīgās vajadzības,</p> <p>e) ietvert identificēto rīcībpolitiku un pasākumu īstenošanas progresa uzraudzību.</p>
<p>Dalībvalstis nodrošina, ka sabiedrībai tiek dota iespēja piedalīties siltumapgādes un aukstumapgādes plānu, visaptverošā novērtējuma un rīcībpolitiku un pasākumu sagatavošanā.</p>	<p>Šajā nolūkā dalībvalstis reģionālo un vietējo iestāžu atbalstam izstrādā ieteikumus, kas palīdz īstenot rīcībpolitikas un pasākumus energoefektīvas un atjaunīgajā enerģijā balstītas siltumapgādes un aukstumapgādes jomā reģionālā un vietējā līmenī, lietderīgi izmantojot apzināto potenciālu. Dalībvalstis reģionālās un vietējās iestādes atbalsta, cik lielā mērā vien iespējams, izmantojot jebkādu līdzekļus, arī finansiālā atbalsta un tehniskā atbalsta shēmas.</p>
<p>Dalībvalstis un relevantās vietējās un reģionālās pašvaldības nodrošina, ka sabiedrībai tiek dota iespēja piedalīties siltumapgādes un aukstumapgādes plānu, visaptverošā novērtējuma un rīcībpolitiku un pasākumu sagatavošanā.</p>	<p>Šajā nolūkā dalībvalstis reģionālo un vietējo iestāžu atbalstam izstrādā ieteikumus, kas palīdz īstenot rīcībpolitikas un pasākumus energoefektīvas un atjaunīgajā enerģijā balstītas siltumapgādes un aukstumapgādes jomā reģionālā un vietējā līmenī, lietderīgi izmantojot apzināto potenciālu. Dalībvalstis reģionālās un vietējās iestādes atbalsta, cik lielā mērā vien iespējams, izmantojot jebkādu līdzekļus, arī finansiālā atbalsta un tehniskā atbalsta shēmas.</p>

44. grozījums

23. panta 6. punkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Šajā nolūkā dalībvalstis reģionālo un vietējo iestāžu atbalstam izstrādā ieteikumus, kas palīdz īstenot rīcībpolitikas un pasākumus energoefektīvas un atjaunīgajā enerģijā balstītas siltumapgādes un aukstumapgādes jomā reģionālā un vietējā līmenī, lietderīgi izmantojot apzināto potenciālu. Dalībvalstis reģionālās un vietējās iestādes atbalsta, cik lielā mērā vien iespējams, izmantojot jebkādu līdzekļus, arī finansiālā atbalsta un tehniskā atbalsta shēmas.</p>	<p>Šajā nolūkā dalībvalstis reģionālo un vietējo iestāžu atbalstam izstrādā ieteikumus, kas palīdz īstenot rīcībpolitikas un pasākumus energoefektīvas un atjaunīgajā enerģijā balstītas siltumapgādes un aukstumapgādes jomā reģionālā un vietējā līmenī, lietderīgi izmantojot apzināto potenciālu. Dalībvalstis reģionālās un vietējās iestādes atbalsta, cik lielā mērā vien iespējams, izmantojot jebkādu līdzekļus, arī finansiālā atbalsta un tehniskā atbalsta shēmas. Dalībvalstis nodrošina siltumapgādes un aukstumapgādes plānu saturu un datumu saskaņošanu ar citām vietējām klimata, enerģētikas un vides plānošanas prasībām, lai izvairītos no darba dublēšanās un administratīvā sloga vietējām un reģionālajām pašvaldībām un veicinātu plānu efektīvu īstenošanu.</p>

Pamatojums

Pašsaprotams.

45. grozījums

23. panta 6.a punkts (jauns punkts)

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
	6.a <i>Vietējos siltumapgādes un aukstumapgādes plānus var kopīgi īstenot vairāku kaimiņos esošu vietējo pašvaldību grupa, ja ir atbilstīgi ģeogrāfiskie un administratīvie apstākļi un siltumapgādes un aukstumapgādes infrastruktūra.</i>

Pamatojums

Pašsaprotams.

46. grozījums

23. panta 6. punkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
	d) <i>(1.) novērtēt svarīgo lomu, ko var pildīt atjaunīgās enerģijas kopienas un citas patērētāju virzītas iniciatīvas, kas var aktīvi veicināt vietējo siltumapgādes un aukstumapgādes projektu īstenošanu;</i>

Pamatojums

Pašsaprotams.

47. grozījums

23. panta 6. punkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
	d) <i>(2.) novērtēt, kā finansēt identificēto rīcībpolitiku un pasākumu īstenošanu, un paredzēt finanšu mehānismus, tostarp tiešu ES finansējumu, kas ļautu vietējām un reģionālajām pašvaldībām un individuāliem patērētājiem pāriet uz atjaunīgo energoresursu siltumapgādi un aukstumapgādi;</i>

Pamatojums

Pašsaprotams.

48. grozījums

24. pants

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
1. Lai palielinātu primārās enerģijas efektivitāti un atjaunīgās enerģijas īpatsvaru siltumapgādē un aukstumapgādē, efektīva centralizētās siltumapgādes un aukstumapgādes sistēma ir sistēma, kas atbilst šādiem kritērijiem:	1. Lai palielinātu primārās enerģijas efektivitāti un atjaunīgās enerģijas īpatsvaru siltumapgādē un aukstumapgādē, efektīva centralizētās siltumapgādes un aukstumapgādes sistēma ir sistēma, kas atbilst šādiem kritērijiem:

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
a) līdz 2025. gada 31. decembrim – sistēma, kurā izmanto vismaz 50 % atjaunīgās enerģijas, 50 % atlikumsiltuma, 75 % koģenerācijas režīmā saražota siltuma vai šādas enerģijas un siltuma kombināciju 50 % apmērā;	a) līdz 2029. gada 31. decembrim – sistēma, kurā izmanto vismaz 50 % atjaunīgās enerģijas, 50 % atlikumsiltuma, 75 % koģenerācijas režīmā saražota siltuma vai šādas enerģijas un siltuma kombināciju 50 % apmērā;
b) no 2026. gada 1. janvāra – sistēma, kurā izmanto vismaz 50 % atjaunīgās enerģijas, 50 % atlikumsiltuma, 80 % augstas efektivitātes koģenerācijas režīmā saražota siltuma vai vismaz šādas siltumenerģijas kombināciju tīklā, atjaunīgās enerģijas īpatsvaram esot vismaz 5 % un kopējam atjaunīgās enerģijas, atlikumsiltuma vai augstas efektivitātes koģenerācijas režīmā saražota siltuma īpatsvaram esot vismaz 50 %;	b) no 2030. gada 1. janvāra – sistēma, kurā izmanto vismaz 50 % atjaunīgās enerģijas, 50 % atlikumsiltuma, 80 % augstas efektivitātes koģenerācijas režīmā saražota siltuma vai vismaz šādas siltumenerģijas kombināciju tīklā, atjaunīgās enerģijas īpatsvaram esot vismaz 5 % un kopējam atjaunīgās enerģijas, atlikumsiltuma vai augstas efektivitātes koģenerācijas režīmā saražota siltuma īpatsvaram esot vismaz 50 %;
c) no 2035. gada 1. janvāra – sistēma, kurā izmanto vismaz 50 % atjaunīgās enerģijas un atlikumsiltuma, atjaunīgās enerģijas īpatsvaram esot vismaz 20 %;	c) no 2035. gada 1. janvāra – sistēma, kurā izmanto vismaz 50 % atjaunīgās enerģijas un atlikumsiltuma, atjaunīgās enerģijas īpatsvaram esot vismaz 20 %;
d) no 2045. gada 1. janvāra – sistēma, kurā izmanto vismaz 75 % atjaunīgās enerģijas un atlikumsiltuma, atjaunīgās enerģijas īpatsvaram esot vismaz 40 %;	d) no 2045. gada 1. janvāra – sistēma, kurā izmanto vismaz 75 % atjaunīgās enerģijas un atlikumsiltuma, atjaunīgās enerģijas īpatsvaram esot vismaz 40 %;
e) no 2050. gada 1. janvāra – sistēma, kurā izmanto tikai atjaunīgo enerģiju un atlikumsiltumu, atjaunīgās enerģijas īpatsvaram esot vismaz 60 %.	e) no 2050. gada 1. janvāra – sistēma, kurā izmanto tikai atjaunīgo enerģiju un atlikumsiltumu, atjaunīgās enerģijas īpatsvaram esot vismaz 60 %.

Pamatojums

Stimulējot koģenerācijas risinājumus kā energoefektīvākus, par prioritāti būtu jāizvirza centralizētās siltumapgādes uzlabošanas pasākumi. Šādas straujas izmaiņas efektīvas centralizētās siltumapgādes sistēmas definīcijā nozīmētu, ka liela daļa pašlaik modernizēto iekārtu un tīklu neizpildītu kritērijus atbilstošu risinājumu amortizācijai atvēlētajā laikā un nebūtu iespējams iegūt finansējumu turpmākai modernizācijai un ieguldījumiem jaunos enerģijas avotos. Dinamiskas pārmaiņas šajā jomā var izraisīt arī nekontrolētu izmaksu pieaugumu enerģijas piegādei no centralizētās siltumapgādes tīkliem, tādējādi samazinot patērētāju interesi par šo sistēmu izmantošanu un veicinot atgriešanos pie mazāk efektīviem vietējiem siltuma avotiem, kurus nevar kontrolēt attiecībā uz CO₂ un putekļu emisijām.

Kopumā jāatzīmē, ka, pievēršoties centralizētās siltumapgādes sistēmās izmantotajām tehnoloģijām un kurināmajam, principā nebūtu jālikvidē iespēja ziņot par ietaupījumiem, ko rada energoefektivitātes pasākumi, un tos finansēt.

49. grozījums

26. panta 1. punkta 1. apakšpunkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
	<i>Dalībvalstis ievieš pasākumus, lai veicinātu it īpaši MVU, mikrouzņēmumu un pašnodarbinātu personu dalību šādās mācību programmās.</i>

50. grozījums

26. panta 1.b punkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
	<p>1.b Komisija izveido vienota piekļuves punkta platformu atbalsta sniegšanai un attiecīgās jomas zināšanu apmaiņai, lai nodrošinātu kvalificētu speciālistu atbilstošu līmeni Eiropas Savienības mērķu klimata un enerģētikas jomā sasniegšanai 12 mēnešu laikā pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā. Platforma apvieno dalībvalstis, sociālos partnerus, izglītības iestādes, akadēmiskās aprindas un citas attiecīgās ieinteresētās personas, lai sekmētu un veicinātu paraugpraksi lielāka skaita energoefektivitātes speciālistu nodrošināšanai, kā arī pārkvalificētu speciālistus un celtu viņu kvalifikāciju nolūkā apmierināt tirgus vajadzības un izmantot problēmas risināšanai tādas pašreizējās ES iniciatīvas kā Sociālā klimata fonds, “Erasmus+” un jaunais Eiropas “Bauhaus”.</p>

Pamatojums

Pašsaprotams.

51. grozījums

27. panta 4. un 5. punkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>4. Dalībvalstis mudina publiskās struktūras lielu ēku renovācijai izmantot energoefektivitātes līgumus. Attiecībā uz tādu lielu nedzīvojamu ēku renovāciju, kuru izmantojamā platība pārsniedz 1 000 m², dalībvalstis nodrošina, ka publiskās struktūras novērtē energoefektivitātes līgumu izmantošanas iespējamību.</p> <p>Dalībvalstis var mudināt publiskās struktūras energoefektivitātes līgumus kombinēt ar paplašinātiem energopakalpojumiem, arī pieprasījumu reakciju un uzkrāšanu.</p> <p>5. Dalībvalstis atbalsta to, ka publiskais sektors izmanto energopakalpojumu piedāvājumus, jo īpaši ēku pārjaunošanai, un šajā nolūkā:</p>	<p>4. Dalībvalstis mudina vietējās un reģionālās pašvaldības un citas publiskās struktūras lielu ēku renovācijai izmantot energoefektivitātes līgumus. Attiecībā uz tādu lielu nedzīvojamu ēku renovāciju, kuru izmantojamā platība pārsniedz 1 000 m², dalībvalstis nodrošina, ka visas publiskās struktūras novērtē energoefektivitātes līgumu izmantošanas iespējamību.</p> <p>Dalībvalstis var mudināt vietējās un reģionālās pašvaldības un citas publiskās struktūras energoefektivitātes līgumus kombinēt ar paplašinātiem energopakalpojumiem, arī pieprasījumu reakciju un uzkrāšanu.</p> <p>5. Dalībvalstis atbalsta to, ka publiskais sektors un it īpaši vietējās un reģionālās pašvaldības izmanto energopakalpojumu piedāvājumus, jo īpaši ēku pārjaunošanai, un šajā nolūkā:</p>

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>a) nodrošina energoefektivitātes līgumu paraugus, kuros ietilpst vismaz XIII pielikumā uzskaitītie elementi un ir ņemti vērā pastāvošie Eiropas vai starptautiskie standarti, pieejamās iepirkuma konkursu vadlīnijas un <i>Eurostat</i> rokasgrāmata par to, kā energoefektivitātes līgumi uzskaitāmi valdības kontos;</p> <p>b) nodrošina informāciju par paraugpraksi energoefektivitātes līgumu slēgšanā, tostarp izmaksu un ieguvumu analīzi, kurā izmantota dzīves cikla pieeja – ja tāda pieejama;</p> <p>c) dara publiski pieejamu datubāzi par īstenotajiem un notiekošajiem energoefektivitātes līgumu projektiem, kas ietver prognozētos un sasniegtos enerģijas ietaupījumus.</p>	<p>a) nodrošina energoefektivitātes līgumu paraugus, kuros ietilpst vismaz XIII pielikumā uzskaitītie elementi un ir ņemti vērā pastāvošie Eiropas vai starptautiskie standarti, pieejamās iepirkuma konkursu vadlīnijas un <i>Eurostat</i> rokasgrāmata par to, kā energoefektivitātes līgumi uzskaitāmi valdības kontos;</p> <p>b) nodrošina informāciju par paraugpraksi energoefektivitātes līgumu slēgšanā, tostarp izmaksu un ieguvumu analīzi, kurā izmantota dzīves cikla pieeja – ja tāda pieejama;</p> <p>c) dara publiski pieejamu datubāzi par īstenotajiem un notiekošajiem energoefektivitātes līgumu projektiem, kas ietver prognozētos un sasniegtos enerģijas ietaupījumus.</p>

Pamatojums

Pašsaprotams.

52. grozījums

28. pants

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>1. Neskarot LESD 107. un 108. pantu, dalībvalstis atvieglo finansēšanas mehānismu izveidi vai spēkā esošo mehānismu izmantošanu energoefektivitātes uzlabošanas pasākumiem, lai pēc iespējas palielinātu ieguvumus, ko sniedz dažādas finansējuma plūsmas un dotāciju, finanšu instrumentu un tehniskās palīdzības kombinēšana.</p> <p>2. Komisija attiecīgā gadījumā tieši vai ar Eiropas finanšu iestāžu starpniecību palīdz dalībvalstīm izveidot finansēšanas mehānismus un projektu izstrādes palīdzības mehānismus nacionālā, reģionālā vai vietējā līmenī ar mērķi paaugstināt investīcijas energoefektivitātē dažādās nozarēs un aizsargāt un iespēcināt mazaizsargātos lietotājus, enerģētiskās nabadzības skartos cilvēkus un attiecīgā gadījumā sociālajos mājokļos dzīvojošos cilvēkus, arī integrējot līdztiesības perspektīvu tā, lai neviens netiktu atstāts novārtā.</p>	<p>1. Neskarot LESD 107. un 108. pantu, dalībvalstis atvieglo finansēšanas mehānismu izveidi vai spēkā esošo mehānismu izmantošanu energoefektivitātes uzlabošanas pasākumiem, lai pēc iespējas palielinātu ieguvumus, ko sniedz dažādas finansējuma plūsmas un dotāciju, finanšu instrumentu un tehniskās palīdzības kombinēšana.</p> <p>2. Komisija attiecīgā gadījumā tieši vai ar Eiropas finanšu iestāžu starpniecību palīdz dalībvalstīm izveidot finansēšanas mehānismus un projektu izstrādes palīdzības mehānismus nacionālā, reģionālā vai vietējā līmenī ar mērķi paaugstināt investīcijas energoefektivitātē dažādās nozarēs un aizsargāt un iespēcināt mazaizsargātos lietotājus, enerģētiskās nabadzības skartos cilvēkus un attiecīgā gadījumā sociālajos mājokļos dzīvojošos cilvēkus, arī integrējot līdztiesības perspektīvu tā, lai neviens netiktu atstāts novārtā.</p>

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>3. Dalībvalstis pieņem pasākumus, ar ko nodrošina, ka finanšu iestādes plaši un nediskriminējoši piedāvā energoefektivitātei veltītus aizdevumu produktus, piemēram, zaļos hipotekāros kredītus un zaļos aizdevumus (nodrošinātus un nenodrošinātus), un ka tie ir redzami un pieejami patērētājiem. Dalībvalstis pieņem pasākumus, ar ko sekmē rēķinos un nodokļos bāzētas finansēšanas shēmas. Dalībvalstis nodrošina, ka bankas un citas finanšu iestādes saņem informāciju par iespējām piedalīties energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu finansēšanā, tostarp veidojot publiskā un privātā sektora partnerības.</p> <p>4. Komisija veicina paraugprakses apmaiņu starp kompetentajām valsts vai reģionālajām iestādēm vai struktūrām, piemēram, izmantojot pārvaldes struktūru ikgadējas sanāksmes, publiskas datubāzes, kurās apkopota informācija par dalībvalstu īstenotajiem pasākumiem, un salīdzinājumu valstu starpā.</p> <p>5. Lai mobilizētu privāto finansējumu energoefektivitātes pasākumiem un ar energoefektivitāti saistītai renovācijai saskaņā ar Direktīvu 2010/31/ES, Komisija rīkos dialogu gan ar publiskā, gan privātā finansējuma iestādēm, lai apzinātu iespējamās veicamās darbības.</p> <p>6. Šā panta 4. punktā minētās darbības ietver šādus elementus:</p> <p>a) kapitāla investīciju energoefektivitātē piesaistīšanu, apsverot plašāku enerģijas ietaupījumu ietekmi;</p> <p>b) labāku datu par energoefektivitāti un finanšu efektivitāti nodrošināšanu:</p> <p>i) turpinot izskatīt, kā investīcijas energoefektivitātē uzlabo pamatā esošo aktīvu vērtību;</p> <p>ii) atbalstot pētījumus nolūkā novērtēt, kā tiek naudas izteiksmē izteikti ar enerģiju nesaistītie ieguvumi no investīcijām energoefektivitātē.</p>	<p>3. Dalībvalstis pieņem pasākumus, ar ko nodrošina, ka finanšu iestādes plaši un nediskriminējoši piedāvā energoefektivitātei veltītus aizdevumu produktus, piemēram, zaļos hipotekāros kredītus un zaļos aizdevumus (nodrošinātus un nenodrošinātus), un finansiālu atbalstu sabiedriskā transporta un bezemisiju transportlīdzekļu iegādei vai pieejamības nodrošināšanai, un ka tie ir redzami un pieejami patērētājiem. Dalībvalstis pieņem pasākumus, ar ko sekmē rēķinos un nodokļos bāzētas finansēšanas shēmas. Dalībvalstis nodrošina, ka bankas un citas finanšu iestādes saņem informāciju par iespējām piedalīties energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu finansēšanā, tostarp veidojot publiskā un privātā sektora partnerības.</p> <p>4. Komisija veicina paraugprakses apmaiņu starp kompetentajām valsts, reģionālajām vai vietējām iestādēm vai struktūrām, piemēram, izmantojot pārvaldes struktūru ikgadējas sanāksmes, publiskas datubāzes, kurās apkopota informācija par dalībvalstu īstenotajiem pasākumiem, un salīdzinājumu valstu starpā.</p> <p>5. Lai mobilizētu privāto finansējumu energoefektivitātes pasākumiem un ar energoefektivitāti saistītai renovācijai saskaņā ar Direktīvu 2010/31/ES, Komisija rīkos dialogu gan ar publiskā, gan privātā finansējuma iestādēm, lai apzinātu iespējamās veicamās darbības.</p> <p>6. Šā panta 4. punktā minētās darbības ietver šādus elementus:</p> <p>a) kapitāla investīciju energoefektivitātē piesaistīšanu, apsverot plašāku enerģijas ietaupījumu ietekmi;</p> <p>b) labāku datu par energoefektivitāti un finanšu efektivitāti nodrošināšanu:</p> <p>i) turpinot izskatīt, kā investīcijas energoefektivitātē uzlabo pamatā esošo aktīvu vērtību;</p> <p>ii) atbalstot pētījumus nolūkā novērtēt, kā tiek naudas izteiksmē izteikti ar enerģiju nesaistītie ieguvumi no investīcijām energoefektivitātē.</p>

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>7. Lai mobilizētu privāto finansējumu energoefektivitātes pasākumiem un energorenovācijai dalībvalstīs, īstenojot šo direktīvu:</p> <p>a) apsver iespējas uzlabot energoauditā izmantošanu saskaņā ar 11. pantu ar mērķi ietekmēt lēmumu pieņemšanu;</p> <p>b) optimāli izmanto no Savienības budžeta pieejamos un iniciatīvā “Energoviedu ēku vieda finansēšana” un Komisijas paziņojumā “Renovācijas vilnis” ierosinātās iespējas un rīkus.</p> <p>8. Līdz 2024. gada 31. decembrim Komisija sniedz norādījumus dalībvalstīm un tirgus dalībniekiem par privāto investīciju piesaistīšanu.</p> <p>Šo norādījumu mērķis ir palīdzēt dalībvalstīm un tirgus dalībniekiem dažādajās Savienības programmās izstrādāt un īstenot investīcijas energoefektivitātē, un tajos būs ierosināti pienācīgi finanšu mehānismi un risinājumi, kuros kombinētas dotācijas, finanšu instrumenti un projektu izstrādes palīdzība, ar mērķi kāpināt esošo iniciatīvu mērogu un izmantot Savienības finansējumu par katalizatoru privātā finansējuma piesaistei un atraisīšanai.</p> <p>9. Dalībvalstīs var izveidot valsts energoefektivitātes fondu. Fonda mērķis ir energoefektivitātes pasākumus, arī pasākumus saskaņā ar 8. panta 3. punktu un 22. pantu, prioritāri īstenot mazaizsargāto lietotāju, enerģētiskās nabadzības skarto cilvēku un attiecīgā gadījumā sociālajos mājokļos dzīvojošo cilvēku vidū un īstenot valsts energoefektivitātes pasākumus, kas dalībvalstīm palīdz sasniegt nacionālo energoefektivitātes devumu un indikatīvo trajektoriju, kas minēti 4. panta 2. punktā. Valsts energoefektivitātes fondu var finansēt ar ieņēmumiem no emisijas kvotu izsolēm saskaņā ar ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu ēku un transporta sektorā .</p> <p>10. Dalībvalstīs var publiskajām struktūrām ļaut 6. panta 1. punktā izklāstītos pienākumus izpildīt, katru gadu valsts energoefektivitātes fondā veicot iemaksu, kas ir līdzvērtīga investīciju summai, kura nepieciešama, lai izpildītu minētos pienākumus.</p>	<p>7. Lai mobilizētu privāto finansējumu energoefektivitātes pasākumiem un energorenovācijai dalībvalstīs, īstenojot šo direktīvu:</p> <p>a) apsver iespējas uzlabot energoauditā izmantošanu saskaņā ar 11. pantu ar mērķi ietekmēt lēmumu pieņemšanu;</p> <p>b) optimāli izmanto no Savienības budžeta pieejamos un iniciatīvā “Energoviedu ēku vieda finansēšana” un Komisijas paziņojumā “Renovācijas vilnis” ierosinātās iespējas un rīkus.</p> <p>8. Līdz 2024. gada 31. decembrim Komisija sniedz norādījumus dalībvalstīm un tirgus dalībniekiem par privāto investīciju piesaistīšanu.</p> <p>Šo norādījumu mērķis ir palīdzēt dalībvalstīm, reģioniem, vietējām pašvaldībām un tirgus dalībniekiem dažādajās Savienības programmās izstrādāt un īstenot investīcijas energoefektivitātē, un tajos būs ierosināti pienācīgi finanšu mehānismi un risinājumi, kuros kombinētas dotācijas, finanšu instrumenti un projektu izstrādes palīdzība, ar mērķi kāpināt esošo iniciatīvu mērogu un izmantot Savienības finansējumu par katalizatoru privātā finansējuma piesaistei un atraisīšanai.</p> <p>9. Dalībvalstīs var izveidot valsts energoefektivitātes fondu. Fonda mērķis ir energoefektivitātes pasākumus, arī pasākumus saskaņā ar 8. panta 3. punktu un 22. pantu, prioritāri īstenot mazaizsargāto lietotāju, enerģētiskās nabadzības skarto cilvēku un attiecīgā gadījumā sociālajos mājokļos dzīvojošo cilvēku vidū un īstenot valsts energoefektivitātes pasākumus, kas dalībvalstīm palīdz sasniegt nacionālo energoefektivitātes devumu un indikatīvo trajektoriju, kas minēti 4. panta 2. punktā. Valsts energoefektivitātes fondu var finansēt ar ieņēmumiem no emisijas kvotu izsolēm saskaņā ar ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu ēku un transporta sektorā .</p> <p>10. Dalībvalstīs var publiskajām struktūrām ļaut 6. panta 1. punktā izklāstītos pienākumus izpildīt, katru gadu valsts energoefektivitātes fondā veicot iemaksu, kas ir līdzvērtīga investīciju summai, kura nepieciešama, lai izpildītu minētos pienākumus.</p>

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>11. Dalībvalstis var noteikt, ka atbildīgās puses savus 9. panta 1. un 4. punktā paredzētos pienākumus var izpildīt, katru gadu valsts energoefektivitātes fondā iemaksājot summu, kas ir līdzvērtīga investīcijām, kuras nepieciešamas, lai izpildītu minētos pienākumus.</p> <p>12. Ieņēmumus, kas gūti no Lēmumā 406/2009/EK minētajiem ikgadējiem emisiju iedaļes apjomiem, dalībvalstis var izmantot energoefektivitātes uzlabojumu inovatīva finansējuma izstrādei.</p>	<p>11. Dalībvalstis var noteikt, ka atbildīgās puses savus 9. panta 1. un 4. punktā paredzētos pienākumus var izpildīt, katru gadu valsts energoefektivitātes fondā iemaksājot summu, kas ir līdzvērtīga investīcijām, kuras nepieciešamas, lai izpildītu minētos pienākumus.</p> <p>12. Ieņēmumus, kas gūti no Lēmumā 406/2009/EK minētajiem ikgadējiem emisiju iedaļes apjomiem, dalībvalstis var izmantot energoefektivitātes uzlabojumu inovatīva finansējuma izstrādei.</p>

Pamatojums

Pašsaprota.

53. grozījums

IV pielikums

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Publisko līgumu un koncesiju piešķiršanas procedūrās līgumslēdzējas iestādes un līgumslēdzēji, kas iegādājas ražojumus, pakalpojumus, ēkas un būvdarbus:</p>	<p>Publisko līgumu un koncesiju piešķiršanas procedūrās līgumslēdzējas iestādes un līgumslēdzēji, kas iegādājas ražojumus, pakalpojumus, ēkas un būvdarbus, ņemot vērā tādus aspektus kā rentabilitāte, ekonomiskā īstenojamība, lielāka ilgtspēja, tehniskā piemērotība un pietiekama konkurence:</p>
(..)	(..)
<p>d) iegādājas vienīgi tādas riepas, kas atbilst augstākajai degvielas energoefektivitātes klasei, kas definēta Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2020/740. Šī prasība neliedz publiskām struktūrām iegādāties riepas, kas pieder pie augstākās klases tādos parametriem kā saķere ar slapju ceļu vai ārējais rītes troksnis, ja to var pamatot ar drošuma vai sabiedrības veselības apsvērumiem;</p>	<p>d) iegādājas vienīgi tādas riepas, kas atbilst augstākajai degvielas energoefektivitātes klasei, kas definēta Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2020/740. Taču ar šo prasību līdztekus tādiem parametriem kā laba saķere ar slapju ceļu un ārējais rītes troksnis līdzsvaroti jāņem vērā arī braukšanas apstākļi ziemā, ja to var pamatot ar drošuma vai sabiedrības veselības apsvērumiem;</p>
(..)	(..)
<p>f) iegādājas vienīgi tādas ēkas vai slēdz jaunus nomas līgumus vienīgi par tādām ēkām, kas atbilst vismaz minimālajām energoefektivitātes prasībām, kas minētas Direktīvas 2010/31/ES 4. panta 1. punktā, ja vien pirkuma mērķis nav:</p>	<p>f) iegādājas vienīgi tādas ēkas vai slēdz jaunus nomas līgumus vienīgi par tādām ēkām, kas atbilst vismaz minimālajām energoefektivitātes prasībām, kas minētas Direktīvas 2010/31/ES 4. panta 1. punktā, vai citām – dalībvalstīm piemērotām – prasībām attiecībā uz esošo ēku fondu vai plašākām renovācijām, ja vien pirkuma mērķis nav:</p>
(..)	(..)

Pamatojums

Arī Energoefektivitātes direktīvā būtu jāņem vērā visas ilgtspējas dimensijas. Saistībā ar riepām būtu jāņem vērā arī braukšanas apstākļi ziemā. Direktīvā par ēku energoefektivitāti minētās minimālās energoefektivitātes prasības nav atbilstošs renovācijas prasību līmenis, jo tās dažādās dalībvalstīs ir noteiktas atšķirīgi.

II. IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ

EIROPAS REĢIONU KOMITEJA (RK)

1. piekrīt Eiropas Komisijai, ka energoefektivitātei ir izšķiroši svarīga loma, lai līdz 2050. gadam panāktu klimatneitralitāti, uzlabotu energoapgādes drošību un samazinātu ES atkarību no importētā kurināmā, it īpaši tagad, ņemot vērā pašreizējo ar enerģijas cenām, kuras ļoti ietekmējis karš Ukrainā, saistīto krīzi;
2. atzinīgi vērtē ierosinātos grozījumus patlaban spēkā esošajos Energoefektivitātes direktīvas noteikumos un uzsver, ka šīm izmaiņām būtu jāstiprina tiesiskais regulējums, paverot plašākas iespējas izmantot energoefektivitātes uzlabojumu potenciālu saskaņā ar Klimata aktu, kas tiek īstenots valsts, reģionālā vai vietējā līmenī;
3. atkārtoti uzsver, ka ES līmeņa rīcībai energoefektivitātes jomā ir izšķiroša nozīme, lai sasniegtu Eiropas zaļā kursa mērķus; uzsver, ka šī rīcība, protams, jāsteno valsts, reģionālā un vietējā līmenī, tāpēc atzinīgi vērtē to, ka priekšlikumā ir vairāk atzīta vietējo un reģionālo pašvaldību loma;
4. uzsver, ka pašreizējās enerģētikas sistēmas pārkārtošanas rezultātā notiek pāreja no energosistēmas, kas balstīta uz tradicionālo centralizēto ražošanu, uz sistēmu, kas ir decentralizētāka, energoefektīvāka, elastīgāka un lielā mērā balstīta uz atjaunīgajiem energoresursiem; tāpēc atzinīgi vērtē to, ka ir atzīta iedzīvotāju loma enerģētikas pārkārtošanā un nepieciešamība pastāvīgi veicināt informētību, tostarp izmantojot tādus instrumentus kā Klimata pakts; šajā saistībā atkārtoti uzsver, ka vietējai un reģionālai rīcībai ir izšķiroša nozīme iedzīvotāju ieinteresētības un zaļās pārkārtošanās veicināšanā, izmantojot sekmīgu, kopienas virzītu paraugpraksi;
5. uzskata, ka enerģētikas savienībai būtu jādod iedzīvotājiem iespēja individuāli vai kolektīvi ražot, patērēt, uzglabāt vai tirgot savu atjaunīgo enerģiju, īstenot energotaupības pasākumus, kļūt par aktīviem enerģijas tirgus dalībniekiem, izmantojot savu kā patērētāju izvēli, un jādod iespēja viņiem droši un pārliecināti piedalīties pieprasījuma reakcijas veidošanā; šajā saistībā atkārtoti aicina savu aicinājumu⁽¹⁾ un Eiropas Parlamenta aicinājumu, ka ES līmenī, izmantojot Komisijas vadītu līdzdalības procesu, būtu jāvienojas par praktisku vienotu izpratni par ražojošu patērētāju definīciju⁽²⁾;
6. norāda, ka vietējās un reģionālās pašvaldības iegādājās ēkas un tās apsaimnieko pirmām kārtām tādēļ, lai pildītu ar likumu noteiktos administratīvos un sociālos uzdevumus. Ēkas ir ne tikai enerģijas taupīšanas instrumenti, tām ir daudz plašākas funkcijas. Tāpēc, ja vietējām un reģionālajām pašvaldībām jāpilda neelastīgas prasības attiecībā uz energorenovāciju, tās būs spiestas veikt dārgus būvniecības projektus, kuros ne vienmēr atspoguļots holistisks skatījums uz šīm ēkām un kuri ne vienmēr ir ilgtspējīgi vidējā termiņā un ilgtermiņā. Ņemot vērā minēto, Komiteja aicina Energoefektivitātes direktīvā vairāk atzīt un lielāku uzmanību veltīt esošo publisko ēku viedākai un efektīvākai izmantošanai, kas ir viens no energoefektivitātes paaugstināšanas veidiem;
7. atzinīgi vērtē skaidro norādi uz to, ka ar energoefektivitātes pasākumiem ir jāmazina enerģētiskā un mobilitātes nabadzība un līdz ar to dalībvalstīm šajā darbā ir jāatbalsta vietējais un reģionālais līmenis; uzskata, ka šajā saistībā īpaši svarīgi ir būtiski mazināt energoefektivitātes pasākumu sākotnējo izmaksu slogu, it īpaši mazaizsargātām mājāsaimniecībām un patērētāju grupām;
8. atzinīgi vērtē atsauci uz savienojamību lauku un nomaļos apgabalos, kur, pārejot uz ilgtspējīgu mobilitāti, vairākums iedzīvotāju var kļūt par mazaizsargātiem transporta lietotājiem;

(1) "Eiropas Renovācijas vilnis – par zaļākām ēkām, jaunām darbvietām un labāku dzīvi" (CDR-2786-2020) (OV C 175, 7.5.2021., 23. lpp.).

(2) Pastāv dažādi ražojošu patērētāju veidi: individuālie patērētāji, kas ražo elektroenerģiju mājās – galvenokārt izmantojot saules fotoelementu paneļus uz jumtiem, iedzīvotāju vadītus enerģētikas kooperatīvus vai mājokļu apvienības; komerciālie ražojoši patērētāji, kuru pamatdarbība nav elektroenerģijas ražošana, un publiskās iestādes, piemēram, skolas vai slimnīcas.

9. uzsver, ka ierosinātais absolūtais energopatēriņa samazinājums un kopējais galapatēriņa samazinājums visās publiskajās struktūrās par 1,7 % katru gadu būs milzīgs izaicinājums lielākajai daļai dalībvalstu. Lai to panāktu, būs vajadzīgi plaši spēju veidošanas pasākumi attiecībā uz finansēm, kompetenci, norādījumiem, datiem, ziņošanu utt. Jānodrošina gan esošo, gan jaunu pārveidojošo metožu un prakses plaša piemērošana. Tāpēc Komiteja aicina šajā procesā pilnībā iesaistīt vietējās un reģionālās pašvaldības un citas attiecīgās ieinteresētās personas;

10. ierosina pārskatīt energopatēriņa mērķrādītājus un iekļaut iespēju noteikt kumulatīvus enerģijas ietaupījumus un patēriņa mērķus, nevis atsevišķas prasības attiecībā uz galapatēriņu un primārās enerģijas patēriņu. Tas uzlabos energoefektivitāti visā ķēdē – no ražošanas līdz pārvadei, izplatīšanai un galapatēriņam;

11. atzinīgi vērtē priekšlikumu tiesību aktā paredzēt prasību ik gadu atjaunot 3 % publisko ēku fonda; uzskata, ka ir vajadzīga plaša spēju veidošana, izmantojot tehnisko, finansiālo un politisko atbalstu un labas prakses apmaiņu, un aicina sīkāk izskaidrot un definēt pasākumus un metodes attiecībā uz ēku renovāciju, dažādiem ēku tipiem un raksturlielumiem⁽³⁾ piemērojamiem korekcijas koeficientiem, kā arī vietējā, reģionālā un valsts līmeņa finanšu pasākumiem;

12. atzinīgi vērtē paziņojumu, ka Sociālais klimata fonds ir risinājums, kā līdzsvarot negatīvo ietekmi uz visvairāk apdraudētajām māsaimniecībām, mikrouzņēmumiem un mazajiem uzņēmumiem un mobilitātes lietotājiem un nodrošināt sociāli ilgtspējīgu attīstību; uzsver, ka finansējums, kas patlaban paredzēts pašreizējās ETS pārskatīšanā, nav atbilstīgs, lai nodrošinātu patiesi taisnīgu pārkārtošanos, un ka būtu jāapsver ar autotransporta un ēku ETS nesaistītu ieņēmumu (ETS II) piešķiršana Sociālajam klimata fondam; ierosina Sociālā klimata fonda ieņēmumu apvienošanu sākt pirms ETS II īstenošanas; uzsver, ka tad, ja likumdevēji nolems neīstenot ETS II tā, kā to paredz Komisijas priekšlikums, būtu jāturpina stiprināt pašreizējo autotransporta un ēku ETS;

13. atbalsta Eiropas Klimata aktā nostiprināto principu, ka visām ekonomikas nozarēm jādod ieguldījums pārejā uz klimatneitralitāti un emisiju samazināšanu, un ES ETS varētu dot ievērojamu ieguldījumu, ja princips "piesārņotājs maksā" tiktu piemērots visām nozarēm, uz kurām attiecas ETS; norāda, ka būvniecības nozare ir atbildīga par 40 % no enerģijas patēriņa Eiropā; tomēr uzskata, ka oglekļa cenu noteikšana šajā nozarē ir delikāts jautājums, un cenu noteikšanai nevajadzētu radīt slogu visneaizsargātākajām ES teritorijām un iedzīvotāju grupām;

14. uzsver, ka stabilai, bet pakāpeniskai oglekļa cenu ieviešanai, būtu jādod vajadzīgais signāls uzņēmumiem un jāpalīdz pārejai notikt tā, lai izmaksu ziņā tā būtu maksimāli efektīva, kā arī uzsver, ka ir vajadzīga efektīva mijiedarbība starp pārskatīto ETS un oglekļa ieviešanas mehānismu, kas varētu tikt apvienota ar citiem atbalstošiem ES pasākumiem, lai nodrošinātu klimatneitralu un konkurētspējīgu ekonomiku ES reģionos, it īpaši reģionos, kuros notiek energoietilpīgo nozaru ilgtspējīga pārveide; stingri iesaka, cik vien iespējams, izmantot ar tirgu saderīgus instrumentus, tostarp finanšu instrumentus ar daudzgadu finanšu shēmas un instrumenta *Next Generation EU* atbalstu;

15. atbalsta Komisijas nodomu nodrošināt "sinēģiju starp dažādajiem finansēšanas instrumentiem, it sevišķi dalītas pārvaldības un tiešas pārvaldības fondiem (piemēram, centralizēti pārvaldītajām programmām "Apvārsnis Eiropa" vai *LIFE*), kā arī starp dotācijām, aizdevumiem un tehnisko palīdzību, tādējādi maksimizējot to sviras efektu privātā finansējuma piesaistē un ietekmi uz energoefektivitātes rīcīpolitikas mērķu sasniegšanu". Šajā saistībā Komiteja aicina iespējami ātri veikt konkrētus nākamos pasākumus, jo tie ir priekšnosacījums ēku fonda pilnīgai atjaunošanai;

16. aicina Komisiju un Eiropas Parlamentu izveidot izmēģinājuma projektu, kurā īpaša uzmanība tiktu pievērsta vēsturisku un/vai īpaši nozīmīgu ēku sarežģītajai renovācijai un energoefektivitātes paaugstināšanai. Reģioni un pilsētas, kas piedalās šajā izmēģinājuma projektā, sniegtu detalizētu koncepciju vēsturiskas vai citas nozīmīgas ēkas, ko tie izvēlējušies, renovācijai. Pēc tam, kad ēka ir izvēlēta finansējuma saņemšanai un pēc renovācijas projekta pabeigšanas šā izmēģinājuma projekta rezultāti vēl vairāk uzsvērtu vietējo un reģionālo pašvaldību apņemšanos virzīties uz energoefektīvu nākotni un varētu kalpot par uzskatāmiem piemēriem citām vietējām un reģionālajām pašvaldībām, kā renovēt sarežģītas vēsturiskas un/vai nozīmīgas ēkas reģionos un pilsētās;

⁽³⁾ Tādi ēku raksturlielumi kā vecums, forma, lietojums, vēsturiskais/arhitektoniskais dizains, īpašumtiesības, mērķis, vietējais nekustamā īpašuma tirgus, alternatīva vērtība, apakšlīgumu izmaksas un visi iepriekšējie renovācijas darbi.

17. aicina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt, ka pilnībā tiek veikti jau esošie tiesiskajā regulējumā iekļautie pasākumi, kas saistīti ar dažādām programmām un finansēšanas instrumentiem, kuri pieejami pilsētām un reģioniem. Ņemot vērā, ka no vietējām un reģionālajām pašvaldībām tiek pieprasīti papildu centieni energoefektivitātes jomā, ir būtiski, lai pilsētām un reģioniem būtu viegla piekļuve dažādajām programmām un finansēšanas instrumentiem. Šo pastiprināto spiedienu uz vietējām un reģionālajām pašvaldībām varētu ņemt vērā, piemēram, novērtējot finansējuma pieteikumu atbilstību;
18. pauž nožēlu par to, ka pārskatīšanā nav izvirzīti skaidri mērķi attiecībā uz zaļo un aprites publisko iepirkumu; tādēļ aicina Komisiju sadarbībā ar vietējām un reģionālajām pašvaldībām publiskajā iepirkumā iestrādāt skaidras, vispārēji piemērojamas un detalizētas procedūras attiecībā uz energoefektivitāti un ilgtspēju, lai nebūtu jāpiemēro noteikums, saskaņā ar kuru prioritāte ir viszemākajai cenai;
19. uzsver, ka līdztekus patēriņa maksimālajai robežvērtībai, kas vairāk attiecas uz mājsaimniecībām, būtu jāņem vērā energoefektivitāte, it īpaši attiecībā uz uzņēmumiem un it īpaši ražošanas nozari.
20. uzsver, ka uz koģenerācijas stacijām balstītu centralizētās siltumapgādes un aukstumapgādes sistēmu izmantošana ir visefektīvākais veids, kā uzlabot gaisa kvalitāti un palielināt energoefektivitāti; tādēļ atbalsta kombinētas siltuma un elektroenerģijas ražošanas veicināšanu un atlikumsiltuma (tostarp iegūta no sadzīves atkritumiem) efektīvu izmantošanu gadījumos, kad no tā nevar izvairīties, saskaņā ar apritīguma principu; atzīst atlikumsiltuma potenciālu papildināt gāzes/atjaunojamās enerģijas risinājumus, vienlaikus atzīmējot, cik svarīgi ir ierobežot tā radītās emisijas, ņemot vērā tā ietekmi uz globālo sasilšanu; turklāt rūpniecības, datu centru un citu sabiedrības darbību radītā atlikumsiltuma izmantošanai būtu jābūt papildinošam pasākumam, jo tas zināmā mērā arī ietekmē vidi, un atjaunojamās enerģijas piegāde joprojām ir ierobežota;
21. atzinīgi vērtē skaidru laika grafiku efektīvu rajonu siltumapgādes un aukstumapgādes sistēmu ieviešanai. Taču ir jānodrošina pietiekama elastība, kas siltumapgādes un aukstumapgādes sistēmas ļautu pielāgot teritorijas vietējām un reģionālajām īpatnībām un vajadzībām;
22. atzīst funkciju, ko vietējās un reģionālās enerģētikas aģentūras pilda kā spēcīgs instruments energoefektivitātes veicināšanai visā Eiropas Savienībā, un aicina Eiropas Komisiju atbalstīt to darbību, izmantojot īpašu tīklu un īpašus fondus;
23. piekrīt juridiskajam pamatam, ko Eiropas Komisija izvēlējusies ES kompetences pamatošanai. Saskaņā ar LESD 194. pantu Savienība var īstenot pasākumus, kuri cita starpā var būt vērsti arī uz energoefektivitātes veicināšanu. Komiteja uzskata, ka priekšlikums atbilst subsidiaritātes principam, ja tiek pienācīgi respektēts LES 4. pantā noteiktais vietējās pašpārvaldes princips un tiek ņemti vērā iepriekšminētie grozījumi. Pasākumi enerģētiskās nabadzības jomā būtu jānosaka, pamatojoties uz LESD 151. pantu. Reģionu komiteja uzskata, ka ir pamatoti noteikt energoefektivitātes mērķi un uz tā īstenošanu virzīties Eiropas līmenī. Priekšlikums atbilst subsidiaritātes principam.

Briselē, 2022. gada 28. aprīlī

*Eiropas Reģionu komitejas
priekšsēdētājs*

Apostolos TZITZIKOSTAS

Eiropas Reģionu komitejas atzinums “Atjaunojamo energoresursu direktīvas grozīšana ar mērķi sasniegt jaunus 2030. gada klimata mērķrādītājus”

(2022/C 301/16)

Ziņotājs:	Andries GRYFFROY (BE/EA), Reģionālās asamblejas loceklis: Flandrijas parlaments
Atsauces dokuments:	Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai, ar ko attiecībā uz atjaunīgo energoresursu enerģijas izmantošanas veicināšanu groza Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2018/2001, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2018/1999 un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 98/70/EK un atceļ Padomes Direktīvu (ES) 2015/652 COM(2021) 557

I. IETEIKUMI GROZĪJUMIEM

1. grozījums

Direktīvas priekšlikums

Apsvērums (jauns)

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
	<i>Eiropas Komisija atbilstoši subsidiaritātes principam publicēs dalībvalstīm un reģionālajām un vietējām pašvaldībām norādījumus par optimālām atļauju piešķiršanas procedūrām un mehānismiem esošo procedūru racionalizēšanai, lai tādējādi uzlabotu atļauju piešķiršanas termiņu ievērošanu atjaunīgo energoresursu enerģijas ražošanas staciju būvei, energoatjaunināšanai un darbībai, un norādījumus par līdzekļiem, kas nepieciešami to pieslēgšanai pie tīkla. Šie norādījumi tiks publicēti sešu mēnešu laikā pēc Direktīvas, ar ko groza Direktīvu (ES) 2021/0218, pieņemšanas.</i>

Pamatojums

Atļauju piešķiršanas procedūru ilgums liedz efektīvi realizēt atjaunīgās enerģijas projektus un apgrūtina atjaunīgās enerģijas mērķu sasniegšanu līdz 2030. gadam.

2. grozījums

Direktīvas priekšlikums

Apsvērums (jauns)

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
	<p><i>Atjaunīgās enerģijas ražošanai ir spēcīga vietējā dimensija.</i></p> <p><i>Tāpēc ir svarīgi, lai dalībvalstis pilnībā iesaistītu vietējās un reģionālās pašvaldības nacionālo klimata pasākumu plānošanā un īstenošanā un šajā nolūkā nodrošinātu tiešu piekļuvi finansējumam un pieņemto pasākumu progresu uzraudzībai; attiecīgajā gadījumā dalībvalstīm valsts enerģētikas un klimata plānos būtu jāiekļauj vietējā un reģionālā līmeņa ieguldījums. Attiecīgi būtu jāpārskata Regula (ES) 2018/1999 par enerģētikas savienības un rīcības klimata politikas jomā pārvaldību.</i></p>

Pamatojums

Pašsaprotams.

3. grozījums

Direktīvas priekšlikums

Apsvērums (jauns)

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
	<p><i>Eiropas Komisijai un dalībvalstīm būtu jāatbalsta reģionālās un vietējās saistības, kā arī augšupēja pieeja Eiropas zaļā kursa mērķu sasniegšanā, īpaši lai nodrošinātu atjaunīgo energoresursu enerģijas plašāku ieviešanu – tas veicinās ne vien ES klimata mērķrādītāju sasniegšanu, bet arī atbalstīs ES centienus energosistēmā uzlabot apgādes drošību.</i></p> <p><i>Esošā vai paredzētā reģionālā un vietējā klimata pārmaiņu plānošana atbilstīgi tiesību aktu prasībām, kā arī tādi tīkli kā ES Pilsētas mēru pakts un attiecīgās ES iniciatīvas, piemēram, Klimata pakts, ES uzdevumu joma “Pilsētas” saistībā ar klimatneitrālām un viedām pilsētām, C40 tīkls un citas iniciatīvas palīdz īstenot daudzlīmeņu pārvaldības sistēmu, un tām ir būtiska nozīme, lai iesaistot iedzīvotājus, vietējos aktīvistos un nozares, kas iesaistītas klimata pārmaiņu politikā vai ko tā ietekmē, palielinātu ieinteresētību un pastiprinātu darbības vietējā līmenī.</i></p>

4. grozījums

Direktīvas priekšlikums

Apsvērums (jauns)

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
	<p><i>Atjaunīgās enerģijas kopienas ir svarīgs instruments, kas veicina atjaunīgo energoresursu enerģijas plašu izmantošanu un palīdz izveidot decentralizētu un drošu enerģētiskās sistēmu, vienlaikus nodrošinot ekonomiskos un sociālos ieguvumus vietējā mērogā.</i></p> <p><i>Enerģijas (kolektīvās) pašražošanas un (kolektīvā) pašpatēriņa iniciatīvas ēkās un rajonu līmenī būtu jāveicina, samazinot atļauju saņemšanas un administratīvās grūtības vai arī citus tīklu piekļuvi apgrūtinošus faktorus, tīklu izmantošanas maksu un uzlabojot saules siltuma un fotoelementu, vēja un ģeotermālo tehnoloģiju izvēršanu.</i></p>

Pamatojums

Pašsaprotams.

5. grozījums

Direktīvas priekšlikums

Apsvērums (jauns)

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
	<p><i>Dalībvalstīm būtu jāveic to šķēršļu izvērtēšana, kas bremzē atjaunīgās enerģijas kopienu attīstību atbilstoši pārskatītās Atjaunojamo energoresursu direktīvas (ES) 2018/2001 (RED II) 22. pantam.</i></p> <p><i>Lai nodrošinātu direktīvas savlaicīgu transponēšanu, tās saskaņotību ar valstu tiesiskajiem satvariem un reģionālo un vietējo pašvaldību līdzdalību, Eiropas Komisija sniegs atbalstu dalībvalstīm.</i></p>

Pamatojums

Pašsaprotams.

6. grozījums

Direktīvas priekšlikums

3. apsvēruma

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2018/2001⁽¹⁾ nosaka saistošu Savienības mērķrādītāju, kas paredz līdz 2030. gadam panākt, ka no atjaunīgajiem energoresursiem iegūtās enerģijas īpatsvars Savienības enerģijas bruto galapatēriņā ir vismaz 32 %. Saskaņā ar Klimata mērķrādītāja plānu, lai sasniegtu Savienības siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanas mērķrādītāju, atjaunīgās enerģijas īpatsvars enerģijas bruto galapatēriņā līdz 2030. gadam būtu jāpalielina līdz 40 %. Tāpēc minētās direktīvas 3. pantā noteiktais mērķrādītājs jāpalielina.</p> <p>⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2018/2001 (2018. gada 11. decembris) par no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtās enerģijas izmantošanas veicināšanu (OV L 328, 21.12.2018., 82. – 209. lpp.).</p>	<p>Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2018/2001⁽¹⁾ nosaka saistošu Savienības mērķrādītāju, kas paredz līdz 2030. gadam panākt, ka no atjaunīgajiem energoresursiem iegūtās enerģijas īpatsvars Savienības enerģijas bruto galapatēriņā ir vismaz 32 %. Saskaņā ar Klimata mērķrādītāja plānu, lai sasniegtu Savienības siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanas mērķrādītāju, atjaunīgās enerģijas īpatsvars enerģijas bruto galapatēriņā līdz 2030. gadam būtu jāpalielina vismaz līdz 40 %. Tāpēc minētās direktīvas 3. pantā noteiktais mērķrādītājs jāpalielina.</p> <p><i>Lai veicinātu lielāku energoapgādes drošību un nodrošinātu ātrāku un rentablu pāreju uz neto nulles emisijām, Komisija sadarbībā ar Eiropas Reģionu komiteju, pamatojoties uz rūpīgu ietekmes novērtējumu, tostarp teritoriālo dimensiju, nāks klajā ar priekšlikumu vēl vairāk paaugstināt direktīvas 3. pantā izvirzītos emisiju mērķus.</i></p> <p>⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2018/2001 (2018. gada 11. decembris) par no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtās enerģijas izmantošanas veicināšanu (OV L 328, 21.12.2018., 82. – 209. lpp.).</p>

7. grozījums

Direktīvas priekšlikums

4. apsvēruma

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
	<p><i>Tālāko reģionu un salu īpašajai situācijai, kas atzīta attiecīgi LESD 349. un 174. pantā, ir vajadzīga mērķtiecīga pieeja. Šajās teritorijās, kurām bieži raksturīgas izolētas sistēmas un atkarība no fosilā kurināmā, enerģijas ražošanas un uzglabāšanas jaudas izmaksas ir lielākas, un tām ir vajadzīgs atbalsts, lai izmantotu vietējās atjaunīgās enerģijas ražošanas potenciālu.</i></p>

Pamatojums**8. grozījums**

Direktīvas priekšlikums

Apsvērums (jauns)

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
	<p><i>Eiropas Komisija atbilstoši subsidiaritātes principam publicēs dalībvalstīm un reģionālajām un vietējām pašvaldībām norādījumus par optimālām atļauju piešķiršanas procedūrām un mehānismiem esošo procedūru racionalizēšanai, lai tādejādi uzlabotu atļauju piešķiršanas termiņu ievērošanu atjaunīgo energoresursu enerģijas ražošanas staciju būvei, energoatjaunināšanai un darbībai, un norādījumus par līdzekļiem, kas nepieciešami to pieslēgšanai pie tīkla. Šie norādījumi tiks publicēti sešu mēnešu laikā pēc Direktīvas, ar ko groza Direktīvu (ES) 2021/0218, pieņemšanas.</i></p>

Pamatojums

Pašsaprotams.

9. grozījums

Direktīvas priekšlikums

5. apsvēruma

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>(5) Atjaunīgās elektroenerģijas ražošanas straujā izaugsme un aizvien augošā spēja konkurēt izmaksu ziņā dod iespēju ar atjaunīgo enerģiju apmierināt aizvien lielāku enerģijas pieprasījuma daļu: piemēram, telpas apsildei vai zemas temperatūras rūpnieciskajos procesos var izmantot siltumsūkņus, transportā var izmantot elektrotransportlīdzekļus, bet noteiktās rūpniecības nozarēs – elektriskās krāsnis. Atjaunīgo elektroenerģiju var izmantot arī sintētisko degvielu ražošanai patēriņam grūti dekarbonizējamās transporta nozarēs, piemēram, aviācijā un jūras transportā. Elektrifikācijas satvaram ir jānodrošina stabila un efektīva koordinācija un jāpaplašina tirgus mehānismi, lai piedāvājumu un pieprasījumu salāgotu telpā un laikā, stimulētu investīcijas elastībā un palīdzētu integrēt lielu variablu atjaunīgo energoresursu enerģijas īpatsvaru. Tāpēc dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka atjaunīgās elektroenerģijas izmantojuma izvēršana norit pietiekami strauji, lai apmierinātu augošo pieprasījumu. Šajā nolūkā dalībvalstīm būtu jāizveido satvars, kas aptvertu ar tirgu saderīgus mehānismus atlikušo šķēršļu novēršanai ceļā uz drošām un pietiekamām elektroenerģijas sistēmām, kas būtu piemērotas augstam atjaunīgās enerģijas līmenim, kā arī elektroenerģijas sistēmā pilnībā integrētas krātuves. Konkrētāk, ar šo satvaru tiks novērsti atlikušie šķēršļi, arī nefinansiālie šķēršļi, piemēram, nepietiekami digitālie resursi un cilvēkresursi, kas iestādēm liedz raiti apstrādāt augošo atļauju pieteikumu skaitu.</p>	<p>(5) Atjaunīgās elektroenerģijas ražošanas straujā izaugsme un aizvien augošā spēja konkurēt izmaksu ziņā dod iespēju ar atjaunīgo enerģiju apmierināt aizvien lielāku enerģijas pieprasījuma daļu: piemēram, telpas apsildei vai zemas temperatūras rūpnieciskajos procesos var izmantot siltumsūkņus, transportā var izmantot elektrotransportlīdzekļus, bet noteiktās rūpniecības nozarēs – elektriskās krāsnis. Atjaunīgo elektroenerģiju var izmantot arī sintētisko degvielu ražošanai patēriņam grūti dekarbonizējamās transporta nozarēs, piemēram, aviācijā un jūras transportā, kā arī saistībā ar nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgām degvielām un biodegvielām. Elektrifikācijas satvaram, kā arī nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo degvielu un biobāzētu degvielu apgādes infrastruktūrai ir jānodrošina stabila un efektīva koordinācija un jāpaplašina tirgus mehānismi, lai piedāvājumu un pieprasījumu salāgotu telpā un laikā, stimulētu investīcijas elastībā un palīdzētu integrēt lielu variablu atjaunīgo energoresursu enerģijas īpatsvaru. Tāpēc dalībvalstīm, kā arī Eiropas līmenī koordinētām importa stratēģijām būtu jānodrošina, ka atjaunīgās elektroenerģijas izmantojuma izvēršana norit pietiekami strauji, lai apmierinātu augošo pieprasījumu. Šajā nolūkā dalībvalstīm būtu jāizveido satvars, kas aptvertu ar tirgu saderīgus mehānismus atlikušo šķēršļu novēršanai ceļā uz drošām un pietiekamām elektroenerģijas sistēmām un infrastruktūru nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgām degvielām un biobāzētām degvielām, kas būtu piemērotas augstam atjaunīgās enerģijas līmenim, kā arī elektroenerģijas sistēmā pilnībā integrētas krātuves. Konkrētāk, ar šo satvaru tiks novērsti atlikušie šķēršļi, arī nefinansiālie šķēršļi, piemēram, nepietiekami digitālie resursi un cilvēkresursi, kas iestādēm liedz raiti apstrādāt augošo atļauju pieteikumu skaitu.</p>

Pamatojums

Papildinājums ar biodegvielu un importa stratēģiju lomu dekarbonizācijas vajadzībām.

10. grozījums

Direktīvas priekšlikums

7. apsvēruma

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Dalībvalstu sadarbība atjaunīgās enerģijas veicināšanā var izpausties kā statistiski pārvedumi, atbalsta shēmas vai kopprojekti. Tas dod iespēju atjaunīgās enerģijas izmantojumu izmaksefektīvi izvērst visā Eiropā un veicina tirgus integrāciju. Neraugoties uz tās potenciālu, sadarbība ir bijusi ļoti ierobežota, atjaunīgās enerģijas izmantojuma izvēršanas efektivitāte bijusi suboptimāla.</p> <p>Tāpēc dalībvalstīm vajadzētu būt pienākumam sadarbību izmēģināt, īstenojot pilotprojektu. Iesaistītajām dalībvalstīm šo pienākumu izpildītu projekti, kurus finansē no nacionālajiem devumiem saskaņā ar Savienības atjaunojamās enerģijas finansēšanas mehānismu, kas izveidots ar Komisijas Īstenošanas regulu (ES) 2020/1294.</p>	<p>Dalībvalstu sadarbība atjaunīgās enerģijas veicināšanā, kurā var būtu iesaistītas vietējās un reģionālās pašvaldības, var izpausties kā statistiski pārvedumi, atbalsta shēmas vai kopprojekti. Tas dod iespēju atjaunīgās enerģijas izmantojumu izmaksefektīvi izvērst visā Eiropā un veicina tirgus integrāciju. Neraugoties uz tās potenciālu, sadarbība, it īpaši pārrobežu reģionos, ir bijusi ļoti ierobežota, atjaunīgās enerģijas izmantojuma izvēršanas izmaksu lietderība un efektivitāte bijusi suboptimāla.</p> <p>Viedtīklu projekti pierobežas reģionos, tostarp elektroenerģijas pārrobežu tirdzniecība vidēja sprieguma līmenī, pārrobežu pieejai var nodrošināt lielu pievienoto vērtību, jo tie dod iespēju optimālāk izmantot elektroenerģijas sistēmu resursus, palielināt savienojamību, elastību un noturību un vienlaikus iesaistītajām vietējām kopienām sniedz lielāku sociālo ieguvumu, kā arī palīdz panākt ES energoapgādes drošību.</p> <p>Tāpēc dalībvalstīm vajadzētu būt pienākumam sadarbību izmēģināt, īstenojot pilotprojektus papildus tiem, kas plānoti TEN-E ietvaros. Vienu no tiem vajadzētu īstenot pārrobežu reģionā. Iesaistītajām dalībvalstīm šo pienākumu izpildītu projekti, kurus finansē no nacionālajiem devumiem saskaņā ar Savienības atjaunojamās enerģijas finansēšanas mehānismu, kas izveidots ar Komisijas Īstenošanas regulu (ES) 2020/1294.</p>

Pamatojums

Pašsaprotams.

11. grozījums

Direktīvas priekšlikums

7.a apsvēruma (jauns)

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
	<p><i>Vietējām un reģionālajām pašvaldībām ir ļoti nozīmīga loma integrētā un decentralizētā enerģētikas sistēmā. Komisija atbalstīs vietējās un reģionālās pašvaldības, tostarp salu teritorijas, pārrobežu darba saistībā un šajā nolūkā sniegs palīdzību, lai izveidotu sadarbības mehānismus, tostarp Eiropas teritoriālās sadarbības grupas (ETSG). Ciešāka ES un dalībvalstu sadarbība un papildu ieguldījumi pētniecībā, izstrādē un inovācijā, piemēram, lai veicinātu ES misiju izpildi, nodrošinās būtisku pievienoto vērtību, kas vajadzīga šīs direktīvas mērķu sasniegšanai visā Eiropas Savienībā.</i></p>

Pamatojums

Pašsaprotams.

12. grozījums

Direktīvas priekšlikums

7.b apsvēruma (jauns)

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
	<p><i>Eiropas finansēšanas mehānismi, piemēram, Eiropas infrastruktūras savienošanas instruments un Inovāciju fonds, finansēs arī mazāka mēroga pārrobežu sadarbības projektus un pārrobežu savienojumus starp dalībvalstīm un reģioniem.</i></p>

Pamatojums

Pašsaprotams.

13. grozījums

Direktīvas priekšlikums

7.c apsvēruma (jauns)

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
	<p><i>Lai nacionālā, reģionālajā un vietējā līmenī nodrošinātu pāreju uz enerģētikas sistēmu, kuras pamatā būtu atjaunīgo resursu tehnoloģijas, ir nepieciešami precīzi dati un informācija. Šos datus iespējams iegūt no dažādiem avotiem – sākot no viedierīcēm un beidzot ar tādām Zemes novērošanas sistēmām kā Copernicus.</i></p>

Pamatojums

Pašsaprotams.

14. grozījums

Direktīvas priekšlikums

8. apsvērumus

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Atkrastes atjaunīgās enerģijas stratēģijā ir izvirzīts vērienīgs mērķis līdz 2050. gadam visos Savienības jūras baseinos iegūt 300 GW atkrastes vēja un 40 GW okeāna enerģijas. Lai nodrošinātu šīs vērienīgās pārmaiņas, dalībvalstīm būs jāsadarbjas pāri robežām – jūras baseinu līmenī. Tāpēc dalībvalstīm būtu kopīgi jānosaka, kādu atkrastes atjaunīgās enerģijas jaudu tās līdz 2050. gadam plāno ieviest katrā jūras baseinā, un jānosaka arī starpposma rādītāji 2030. un 2040. gadam. Šie mērķi būtu jāatspoguļo atjauninātajos nacionālajos enerģētikas un klimata plānos, kas saskaņā ar Regulu (ES) 2018/1999 tiks iesniegti 2023. un 2024. gadā. Nosakot daudzumu, dalībvalstīm būtu jāņem vērā katra jūras baseina atkrastes atjaunīgās enerģijas potenciāls, vides aizsardzība, klimataadaptācija un citi jūras izmantošanas veidi, kā arī Savienības dekarbonizācijas mērķrādītāji. Turklāt dalībvalstīm būtu aizvien lielākā mērā jāapsver iespēja atkrastes atjaunīgās enerģijas ražošanu apvienot ar pārvades līnijām, kas savieno vairākas dalībvalstis, izmantojot hibrīdprojektus vai – vēlākā posmā – pamatīgāk satīklotu tīklu. Tas ļautu nodrošināt elektroenerģijas plūsmu dažādos virzienos, tādējādi maksimizējot sociālekonomisko labklājību, optimizējot izdevumus par infrastruktūru un dodot iespēju jūru izmantot ilgtspējīgāk.</p>	<p>Atkrastes atjaunīgās enerģijas stratēģijā ir izvirzīts vērienīgs mērķis līdz 2050. gadam visos Savienības jūras baseinos iegūt 300 GW atkrastes vēja un 40 GW okeāna enerģijas. Lai nodrošinātu šīs vērienīgās pārmaiņas, dalībvalstīm vai to atbildīgajām reģionālajām un vietējām pašvaldībām būs jāsadarbjas pāri robežām – jūras baseinu līmenī. Tāpēc dalībvalstīm būtu kopīgi jānosaka un savā jūras telpiskajā plānā pietiekama vieta jāatvēl tam, kādu atkrastes atjaunīgās enerģijas jaudu un saistīto infrastruktūru tās līdz 2050. gadam plāno ieviest katrā jūras baseinā, un jānosaka arī starpposma rādītāji 2030. un 2040. gadam. Šie mērķi būtu jāatspoguļo atjauninātajos nacionālajos enerģētikas un klimata plānos, kas saskaņā ar Regulu (ES) 2018/1999 tiks iesniegti 2023. un 2024. gadā. Nosakot daudzumu, dalībvalstīm būtu jāņem vērā katra jūras baseina atkrastes atjaunīgās enerģijas potenciāls, vides un bioloģiskās daudzveidības aizsardzība, klimataadaptācija un citi jūras izmantošanas veidi, kā arī Savienības dekarbonizācijas mērķrādītāji. Turklāt dalībvalstīm būtu aizvien lielākā mērā jāapsver iespēja atkrastes atjaunīgās enerģijas ražošanu apvienot ar uzkrāšanas sistēmām un pārvades līnijām, kas savieno vairākas dalībvalstis, izmantojot hibrīdprojektus vai – vēlākā posmā – pamatīgāk satīklotu tīklu. Tas ļautu nodrošināt elektroenerģijas plūsmu dažādos virzienos, tādējādi maksimizējot sociālekonomisko labklājību, optimizējot izdevumus par infrastruktūru un dodot iespēju jūru izmantot ilgtspējīgāk.</p>

Pamatojums

Pašsaprotams.

15. grozījums

Direktīvas priekšlikums

19. apsvēruma

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Izkliedētās uzkrāšanas aktīviem, piemēram, sadzīves baterijām un elektrotransportlīdzekļu baterijām, ir potenciāls agregācijas ceļā tīklam nodrošināt ievērojamu elastību un balansēšanas pakalpojumus. Lai veicinātu šādu pakalpojumu izstrādi, regulatīvie noteikumi attiecībā uz uzkrāšanas aktīvu pieslēgumu un ekspluatāciju, piemēram, tarifiem, saistību termiņiem un pieslēguma specifikācijām, būtu jāizstrādā tā, lai nekavētu visu uzkrāšanas aktīvu, arī mazo un mobilo aktīvu, potenciālu sistēmai nodrošināt elastības un balansēšanas pakalpojumus un veicināt plašāku atjaunīgās elektroenerģijas izmantojumu salīdzinājumā ar lielākiem, stacionāriem uzkrāšanas aktīviem.</p>	<p>Izkliedētās uzkrāšanas aktīviem, piemēram, kopienas un sadzīves baterijām un elektrotransportlīdzekļu baterijām, ir potenciāls agregācijas ceļā tīklam nodrošināt ievērojamu elastību un balansēšanas pakalpojumus. Lai veicinātu šādu pakalpojumu izstrādi, regulatīvie noteikumi attiecībā uz uzkrāšanas aktīvu pieslēgumu un ekspluatāciju, piemēram, tarifiem, saistību termiņiem un pieslēguma specifikācijām, būtu jāizstrādā tā, lai nekavētu visu uzkrāšanas aktīvu, arī mazo un mobilo aktīvu, potenciālu sistēmai nodrošināt elastības un balansēšanas pakalpojumus un veicināt plašāku atjaunīgās elektroenerģijas izmantojumu salīdzinājumā ar lielākiem, stacionāriem uzkrāšanas aktīviem.</p>

Pamatojums

Ir pierādījies, ka kopienas sistēmas līmenī baterijas ir drošākas darbībā un tām ir vajadzīgs mazāk ieguldījumu salīdzinājumā ar sadzīves baterijām.

16. grozījums

Direktīvas priekšlikums

22. apsvēruma

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgās degvielas var izmantot ne tikai enerģētiskām vajadzībām, bet arī neenerģētiskām vajadzībām, piemēram, par ievadmateriālu vai izejvielu tādās nozarēs kā tērauda vai ķīmikāliju rūpniecība. Nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo degvielu izmantošana abām vajadzībām nozīmē pilnvērtīgi izmantot to potenciālu aizstāt fosilās degvielas, ko izmanto par ievadmateriālu, un samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas industrijā, tāpēc tā būtu jāiekļauj mērķrādītājā par nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo degvielu izmantošanu. Valstu pasākumiem, kuru mērķis ir atbalstīt nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo degvielu izmantošanu industrijā, nevajadzētu izraisīt neto piesārņojuma palielinājumu sakarā ar lielāku pieprasījumu pēc elektroenerģijas, ko apmierina, to ražojot no vispiesārņošākajiem fosilajiem kurināmajiem, piemēram, ogleņiem, dīzeļdegvielas, lignīta, naftas, kūdras un degslānekļa.</p>	<p>Nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgās degvielas var izmantot ne tikai enerģētiskām vajadzībām, bet arī neenerģētiskām vajadzībām, piemēram, par ievadmateriālu vai izejvielu tādās nozarēs kā tērauda vai ķīmikāliju rūpniecība, kur tās ir vienīgā dekarbonizācijas iespēja un kur to izmantošanai ir liela efektivitāte siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanā. Nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo degvielu izmantošana abām vajadzībām nozīmē pilnvērtīgi izmantot to potenciālu aizstāt fosilās degvielas, ko izmanto par ievadmateriālu, un samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas industrijā, tāpēc tā būtu jāiekļauj mērķrādītājā par nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo degvielu izmantošanu. Valstu pasākumiem, kuru mērķis ir atbalstīt nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo degvielu izmantošanu industrijā, nevajadzētu izraisīt neto piesārņojuma palielinājumu sakarā ar lielāku pieprasījumu pēc elektroenerģijas, ko apmierina, to ražojot no vispiesārņošākajiem fosilajiem kurināmajiem, piemēram, ogleņiem, dīzeļdegvielas, lignīta, naftas, kūdras un degslānekļa.</p>

Pamatojums

Nozaru skatījumā nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo degvielu, piemēram, atjaunīgā ūdeņraža, izmantošanai par ievadmateriālu vai izejvielu tērauda vai ķīmiskajā rūpniecībā ir īpaši svarīga nozīme dekarbonizācijā.

17. grozījums

Direktīvas priekšlikums

29. apsvēruma

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Atjaunīgo degvielu un atjaunīgās elektroenerģijas izmantošana transporta nozarē var izmakslietderīgi veicināt Savienības transporta nozares dekarbonizāciju un cita starpā uzlabot enerģijas avotu dažādošanu minētajā nozarē, vienlaikus Savienības ekonomikā veicinot inovāciju, izaugsmi un nodarbinātību un samazinot atkarību no enerģijas importa. Lai sasniegtu palielināto Savienības siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma mērķrādītāju, būtu jāpalielina visu veidu transportam Savienībā piegādātās atjaunīgās enerģijas īpatsvars. Ja transporta mērķrādītāju izteiktu kā siltumnīcefekta gāzu emisiju intensitātes samazinājuma mērķrādītāju, tas veicinātu to, ka transportā tiktu izmantotas siltumnīcefekta gāzu aiztaupījuma izteiksmē izmakslietderīgākās un snieguma ziņā labākās degvielas. Turklāt siltumnīcefekta gāzu emisiju intensitātes samazinājuma mērķrādītājs stimulētu inovāciju un noteiktu skaidru etalonu, kas dotu iespēju dažādu veidu degvielas un atjaunīgo elektroenerģiju salīdzināt pēc to siltumnīcefekta gāzu emisiju intensitātes. Papildus tam, palielinot uz enerģiju balstīto mērķrādītāju attiecībā uz modernajām biodegvielām un biogāzi un ieviešot mērķrādītāju attiecībā uz nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgajām degvielām, tiktu nodrošināta plašāka atjaunīgo degvielu izmantošana ar vismazāko vidisko ietekmi tajos transporta veidos, kurus ir grūti elektrificēt. Minēto mērķrādītāju sasniegšana būtu jānodrošina, nosakot pienākumus degvielas piegādātājiem, kā arī ar citiem pasākumiem, kas iekļauti [Regulā (ES) 2021/XXX par atjaunīgu un mazoglekļa degvielu izmantošanu jūras transportā – FuelEU Maritime un Regulā (ES) 2021/XXX par vienlīdzīgu konkurences apstākļu nodrošināšanu ilgtspējīgam gaisa transportam]. Īpaši aviācijas degvielas piegādātāju pienākumi būtu jānosaka tikai saskaņā ar [Regulu (ES) 2021/XXX par vienlīdzīgu konkurences apstākļu nodrošināšanu ilgtspējīgam gaisa transportam].</p>	<p>Atjaunīgo degvielu un atjaunīgās elektroenerģijas izmantošana transporta nozarē var izmakslietderīgi veicināt Savienības transporta nozares dekarbonizāciju un cita starpā uzlabot enerģijas avotu dažādošanu minētajā nozarē, vienlaikus Savienības ekonomikā veicinot inovāciju, izaugsmi un nodarbinātību un samazinot atkarību no enerģijas importa. Lai sasniegtu palielināto Savienības siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma mērķrādītāju, būtu jāpalielina visu veidu transportam Savienībā piegādātās atjaunīgās enerģijas īpatsvars. Ja transporta mērķrādītāju izteiktu kā siltumnīcefekta gāzu emisiju intensitātes samazinājuma mērķrādītāju, tas veicinātu to, ka transportā tiktu izmantotas siltumnīcefekta gāzu aiztaupījuma izteiksmē izmakslietderīgākās un snieguma ziņā labākās degvielas. Turklāt siltumnīcefekta gāzu emisiju intensitātes samazinājuma mērķrādītājs stimulētu inovāciju un noteiktu skaidru etalonu, kas dotu iespēju dažādu veidu degvielas un atjaunīgo elektroenerģiju salīdzināt pēc to siltumnīcefekta gāzu emisiju intensitātes. Papildus tam, palielinot uz enerģiju balstīto mērķrādītāju attiecībā uz modernajām biodegvielām un biogāzi un ieviešot mērķrādītāju attiecībā uz nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgajām degvielām, tiktu nodrošināta plašāka atjaunīgo degvielu izmantošana ar vismazāko vidisko ietekmi tajos transporta veidos un reģionos, kurus ir grūti elektrificēt. Minēto mērķrādītāju sasniegšana būtu jānodrošina, nosakot pienākumus degvielas piegādātājiem, kā arī ar citiem pasākumiem, kas iekļauti [Regulā (ES) 2021/XXX par atjaunīgu un mazoglekļa degvielu izmantošanu jūras transportā – FuelEU Maritime un Regulā (ES) 2021/XXX par vienlīdzīgu konkurences apstākļu nodrošināšanu ilgtspējīgam gaisa transportam]. Īpaši aviācijas degvielas piegādātāju pienākumi būtu jānosaka tikai saskaņā ar [Regulu (ES) 2021/XXX par vienlīdzīgu konkurences apstākļu nodrošināšanu ilgtspējīgam gaisa transportam].</p>

Pamatojums

Pašsaprotams.

18. grozījums

Direktīvas priekšlikums

33. apsvēruma

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Tiešā patēriņa sektoru, arī transporta nozares, tieša elektrifikācija veicina efektivitāti un atvieglo pāreju uz energosistēmu, kas balstītos uz atjaunīgo enerģiju. Tāpēc tā pati par sevi ir iedarbīgs siltumnīcefekta gāzu emisiju mazināšanas līdzeklis. Līdz ar to izveidot emisiju papildsamazinājuma satvaru, kas attiektos tieši uz atjaunīgo elektroenerģiju, kuru piegādā elektrotransportlīdzekļiem transporta nozarē, nav prasīts.</p>	<p>Tiešā patēriņa sektoru, arī transporta nozares, tieša elektrifikācija veicina efektivitāti un atvieglo pāreju uz energosistēmu, kas balstītos uz atjaunīgo enerģiju. Tāpēc tā pati par sevi ir iedarbīgs siltumnīcefekta gāzu emisiju mazināšanas līdzeklis. Līdz ar to izveidot emisiju papildsamazinājuma satvaru, kas attiektos uz atjaunīgo elektroenerģiju, kuru izmanto nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgās degvielas ražošanai, nav prasīts.</p>

Pama ojums

Papildināmības princips nesamērīgi ietekmē valstis, kuru energosistēmā jau ir augsta atjaunīgās elektroenerģijas daļa. Turklāt papildināmības un korelācijas principi sarežģī jau tā komplicēto ekonomisko pamatojumu elektrolīzei un zaļā ūdeņraža plašāku izmantošanu.

19. grozījums

Direktīvas priekšlikums

34.apsvēruma

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Tā kā nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgās degvielas ir jāuzskaita kā atjaunīgā enerģija neatkarīgi no tā, kādā sektorā tās patērē, noteikumi, ar kuriem nosaka, vai tās ir atjaunīgas, ja tās ražo no elektroenerģijas, un kuri bija piemērojami tikai tad, ja šīs degvielas tika patērētas transporta nozarē, būtu jāattiecina uz visām nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgajām degvielām neatkarīgi tā, kādā sektorā tās patērē.</p>	<p>Tā kā nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgās degvielas ir jāuzskaita kā atjaunīgā enerģija neatkarīgi no tā, kādā sektorā tās patērē, noteikumi, ar kuriem nosaka, vai tās ir atjaunīgas, ja tās ražo no elektroenerģijas, būtu jāattiecina uz visām nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgajām degvielām neatkarīgi tā, kādā sektorā tās patērē.</p>

Pamatojums

Nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo degvielu izmantošanai vajadzētu būt neatkarīgai no enerģijas galapatēriņa, un tas būtu jāattiecina uz visām nozarēm.

20. grozījums

Direktīvas priekšlikums

36. apsvēruma

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Direktīva (ES) 2018/2001 ir stiprinājusi bioenerģijas ilgtspējas un siltumnīcefekta gāzu aiztaupījumu satvaru, nosakot kritērijus visām galapatēriņa nozarēm. Tajā ir paredzēti īpaši noteikumi biodegvielām, bioloģiskajiem šķidrājiem kurināmajiem un biomasas kurināmajiem/degvielām, ko ražo no meža biomasas, prasot mežizstrādes ilgtspēju un zemes izmantojuma maiņas emisiju uzskaiti. Lai panāktu pastiprinātu aizsardzību īpaši biodaudzveidīgām un oglekļbagātām dzīvotnēm, piemēram, pirmatnējiem mežiem, ļoti biodaudzveidīgiem mežiem, zālājiem un kūdrājiem, būtu jāievieš izņēmumi un ierobežojumi meža biomasas ieguvei no šīm teritorijām atbilstoši pieejai biodegvielām, bioloģiskajiem šķidrājiem kurināmajiem un biomasas kurināmajiem/degvielām, ko ražo no lauksaimniecības biomasas. Turklāt siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma kritēriji būtu jāpiemēro arī esošajām iekārtām, kurās galvenokārt izmanto biomasu, lai nodrošinātu, ka bioenerģijas ražošana visās šādās iekārtās rada siltumnīcefekta gāzu emisiju samazinājumu salīdzinājumā ar enerģiju, ko ražo no fosilajiem kurināmajiem.</p>	<p>Direktīva (ES) 2018/2001 ir stiprinājusi bioenerģijas ilgtspējas un siltumnīcefekta gāzu aiztaupījumu satvaru, nosakot kritērijus visām galapatēriņa nozarēm. Tajā ir paredzēti īpaši noteikumi biodegvielām, bioloģiskajiem šķidrājiem kurināmajiem un biomasas kurināmajiem/degvielām, ko ražo no meža biomasas, prasot mežizstrādes ilgtspēju un zemes izmantojuma maiņas emisiju uzskaiti.</p> <p>Šādi ilgtspējas kritēriji būtu jā saglabā līdztekus valsts tiesību aktiem, lai ņemtu vērā atšķirīgos valstu un reģionālos apstākļus.</p> <p>Lai panāktu pastiprinātu aizsardzību īpaši biodaudzveidīgām un oglekļbagātām dzīvotnēm, piemēram, pirmatnējiem mežiem, ļoti biodaudzveidīgiem mežiem, zālājiem un kūdrājiem, būtu jāievieš izņēmumi un ierobežojumi meža biomasas ieguvei no šīm teritorijām atbilstoši pieejai biodegvielām, bioloģiskajiem šķidrājiem kurināmajiem un biomasas kurināmajiem/degvielām, ko ražo no lauksaimniecības biomasas.</p>

21. grozījums

Direktīvas priekšlikums

1. panta 1. punkts

Direktīva (ES) 2018/2001

2. panta 2. punkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Direktīvu (ES) 2018/2001 groza šādi:</p> <p>1) direktīvas 2. panta otro daļu groza šādi:</p>	<p>Direktīvu (ES) 2018/2001 groza šādi:</p> <p>1) direktīvas 2. panta otro daļu groza šādi:</p>

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>a) daļas 36) punktu aizstāj ar šādu:</p> <p>“36) “nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgā degviela” ir šķidrā vai gāzveida degviela, kuras enerģijas saturs nāk no atjaunojamajiem energoresursiem, izņemot biomasu;”;</p> <p>b) daļas 47) punktu aizstāj ar šādu:</p> <p>“47) “standartvērtība” ir vērtība, kas, piemērojot iepriekš noteiktus koeficientus, iegūta no tipiskās vērtības un ko šajā direktīvā noteiktos gadījumos var izmantot faktiskās vērtības vietā;”;</p>	<p>a) daļas 16) punktu aizstāj ar šādu:</p> <p>“16) “atjaunīgo energoresursu energokopiena” ir juridiska persona:</p> <p>a) kuras dalība saskaņā ar piemērojamiem valsts tiesību aktiem ir atvērta un brīvprātīga; kura ir autonoma; kuru faktiski kontrolē kapitāldaļu turētāji vai biedri, kas atrodas tādu atjaunīgo energoresursu enerģijas projektu tuvumā, kuri pieder minētajai kopienai un kurus tā attīsta;</p> <p>b) kuras ieinteresētās personas vai biedri ir fiziskas personas, MVU vai vietējās un reģionālās iestādes, tostarp pašvaldības;</p> <p>c) kuras galvenais mērķis ir kopēju vides, ekonomisko vai sociālo ieguvumu nodrošināšana savām ieinteresētajām personām vai saviem biedriem, vai vietējām teritorijām, kurās tā darbojas, nevis finansiāla peļņa;”</p> <p>b) daļas 36) punktu aizstāj ar šādu:</p> <p>“36) “nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgā degviela” ir šķidrā vai gāzveida degviela, kuras enerģijas saturs un izejviela nāk no atjaunojamajiem energoresursiem, izņemot biomasu;”;</p> <p>c) daļas 47) punktu aizstāj ar šādu:</p> <p>“47) “standartvērtība” ir vērtība, kas, piemērojot iepriekš noteiktus koeficientus, iegūta no tipiskās vērtības un ko šajā direktīvā noteiktos gadījumos var izmantot faktiskās vērtības vietā;”;</p>

Pamatojums

Reģionālās pašvaldības arī var veiksmīgi piedalīties decentralizētā atjaunīgās enerģijas ražošanā.

Definīcija tās pašreizējā formulējumā (36) varētu dot iespēju šajā kategorijā iekļaut degvielu, kas ražota no neatjaunojamām izejvielām (nafta, dabasgāze u. c.) un sintetizēta, izmantojot atjaunojamās enerģijas (termālās vai atjaunojamās elektroenerģijas) piegādes. Tiek ierosināts grozīt formulējumu, lai šajā klasifikācijā nebūtu iespējams iekļaut degvielas, kas ražotas no naftas, dabasgāzes un citiem fosilas izcelsmes kurināmajiem. Uzskatām, ka pantos, kuros ir atsauce uz šo definīciju, nebija domāts par atjaunojamo degvielu uzskatīt tādu degvielu, kas iegūta no neatjaunojamām izejvielām.

22. grozījums

Direktīvas priekšlikums

1. panta 1. punkta c) apakšpunkts

Direktīva (EU) 2018/2001

2. panta 2. punkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
	<p>14.p) “kopienas baterija” ir atsevišķa atkaluzlādējama baterija ar nominālo kapacitāti virs 50 kwh, tā ir piemērota uzstādīšanai un izmantošanai dzīvojamā, tirdzniecības vai rūpniecības teritorijā un tā ir kopīgi darbojošos atjaunīgās enerģijas pašpatērētāju vai atjaunīgās enerģijas kopienas dalībnieku kopīpašums;</p> <p>14.q) “kopprojekts” ir jebkurš tāds starptautisks reģionu, pilsētu vai dalībvalstu kopuzņēmums, kas juridiski, tehniski vai finansiāli izveidots atjaunīgās enerģijas ražošanas nolūkā un kas nevarētu pastāvēt bez šīs sadarbības;</p>

Pamatojums

Ir pierādījies, ka kopienas sistēmas līmenī baterijas ir drošākas darbībā un tām ir vajadzīgs mazāk ieguldījumu salīdzinājumā ar sadzīves baterijām.

23. grozījums

Direktīvas priekšlikums

1. panta 2. punkta b) apakšpunkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>b) panta 3. punktu aizstāj ar šādu:</p> <p>“3. Dalībvalstis veic pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu, ka enerģija no biomasas tiek ražota tā, lai minimalizētu nepienācīgu kropļojošu ietekmi uz biomasas izejvielu tirgu un nelabvēlīgu ietekmi uz biodaudzveidību. Tālāb tās ņem vērā atkritumu apsaimniekošanas hierarhiju, kas noteikta Direktīvas 2008/98/EK 4. pantā, un kaskādes principu, kas minēts trešajā daļā.</p> <p>Pirmajā daļā minēto pasākumu ietvaros</p> <p>a) dalībvalstis nepiešķir nekādu atbalstu:</p>	<p>b) panta 3. punktu aizstāj ar šādu:</p> <p>“3. Dalībvalstis veic pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu, ka enerģija no biomasas tiek ražota tā, lai minimalizētu nepienācīgu kropļojošu ietekmi uz biomasas izejvielu tirgu un nelabvēlīgu ietekmi uz biodaudzveidību. Tālāb tās ņem vērā atkritumu apsaimniekošanas hierarhiju, kas noteikta Direktīvas 2008/98/EK 4. pantā, un kaskādes principu, kas minēts trešajā daļā.</p> <p>Pirmajā daļā minēto pasākumu ietvaros</p> <p>a) dalībvalstis nepiešķir nekādu atbalstu:</p>

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>i) zāģbaļķu, finierkluču, celmu un sakņu izmantošanai enerģijas ražošanai;</p> <p>ii) tādas atjaunojamās enerģijas ražošanai, ko ražo, incinerējot atkritumus, ja nav izpildīti Direktīvā 2008/98/EK noteiktie dalītās savākšanas pienākumi;</p> <p>[...]</p> <p><i>Ne vēlāk kā vienu gadu pēc [šīs grozošās direktīvas stāšanās spēkā] Komisija saskaņā ar 35. pantu pieņem deleģēto aktu par kaskādes principa piemērošanu biomasai, it sevišķi par to, kā minimalizēt kvalitatīvu apaļkoku izmantojumu enerģijas ražošanā, īpašu uzmanību pievēršot atbalsta shēmām un pienācīgi ņemot vērā valstu īpatnības.</i></p>	<p>i) zāģbaļķu, finierkluču, celmu un sakņu izmantošanai enerģijas ražošanai;</p> <p>ii) tādas atjaunojamās enerģijas ražošanai, ko ražo, incinerējot atkritumus, ja nav izpildīti Direktīvā 2008/98/EK noteiktie dalītās savākšanas pienākumi;</p> <p>[...]</p> <p><i>Enerģiju, kas iegūta no māsaimniecību atkritumiem un atkritumu rūpnieciskās pārstrādes, uzskata par atkritumu enerģiju, ja attiecībā uz atkritumiem ir veikta savākšana, šķirošana un materiālu atgūšana saskaņā ar atkritumu apsaimniekošanas hierarhiju.</i></p>

Pamatojums

Jauns punkts par enerģiju, kas saražota no māsaimniecību un rūpniecības atkritumiem.

24. grozījums

Direktīvas priekšlikums

1. panta 2. punkta c) apakšpunkts

Direktīva (ES) 2018/2001

3. panta 4. punkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>“4.a Dalībvalstis izveido satvaru, kas var ietvert atbalsta shēmas un atbalstu atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas pirkuma līgumu plašākai izmantošanai, dodot iespēju atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas izmantojumu izvērst tādā līmenī, kas atbilst 2. punktā minētajam dalībvalsts nacionālajam devumam, un tādā tempā, kas atbilst indikatīvajām trajektorijām, kuras minētas Regulas (ES) 2018/1999 4. panta a) punkta 2. apakšpunktā. Konkrētāk, ar minēto satvaru novērš atlikušos šķēršļus, kas liedz panākt augstu apgādi ar atjaunojamo energoresursu elektroenerģiju, arī tos, kas saistīti ar atļauju piešķiršanas procedūrām. Izstrādājot minēto satvaru, dalībvalstis ņem vērā, kāda papildu atjaunojamo energoresursu elektroenerģija vajadzīga pieprasījuma apmierināšanai transporta nozarē, industrijā, ēku sektorā, siltumapgādes un aukstumapgādes nozarē un nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo degvielu ražošanai.”</p>	<p>“4.a Dalībvalstis izveido satvaru, kas var ietvert atbalsta shēmas un atbalstu atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas pirkuma līgumu plašākai izmantošanai, dodot iespēju atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas izmantojumu izvērst tādā līmenī, kas atbilst 2. punktā minētajam dalībvalsts nacionālajam devumam, un tādā tempā, kas atbilst indikatīvajām trajektorijām, kuras minētas Regulas (ES) 2018/1999 4. panta a) punkta 2. apakšpunktā. Konkrētāk, ar minēto satvaru novērš atlikušos šķēršļus, kas liedz panākt augstu apgādi ar atjaunojamo energoresursu elektroenerģiju, arī tos, kas saistīti ar atļauju piešķiršanas procedūrām. Izstrādājot minēto satvaru, dalībvalstis ņem vērā, kāda papildu atjaunojamo energoresursu elektroenerģija vajadzīga pieprasījuma apmierināšanai transporta nozarē, industrijā, ēku sektorā, siltumapgādes un aukstumapgādes nozarē un nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo degvielu un reciklētu oglekļa degvielu ražošanai. Šis satvars jāizveido ne vēlāk kā divus gadus pēc Direktīvas, ar ko groza Direktīvu(ES) 2021/0218, pieņemšanas.”</p>

Pamatojums

Tāpat kā nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo degvielu ražošanai arī reciklētu oglekļa degvielu ilgtspējīgai ražošanai būs nepieciešams zināms apjoms atjaunīgās enerģijas. Klimata mērķu sasniegšanā liela nozīme būs tādai aprites ekonomikas modeļu pilnveidei, kas, nodrošinādama lielus siltumnīcefekta gāzu emisiju ietaupījumus, dos iespēju samazināt atkritumu daudzumu un veicināt reciklēšanu.

25. grozījums

Direktīvas priekšlikums

1. panta 4. panta a) un b) apakšpunkts

Direktīva (ES) 2018/2001

9. panta 1.a punkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>direktīvas 9. pantu groza šādi:</p> <p>a) pantā iekļauj šādu 1.a punktu:</p> <p>“1.a Katra dalībvalsts līdz 2025. gada 31. decembrim vienojas kopā ar vienu vai vairākām citām dalībvalstīm izveidot vismaz vienu atjaunojamās enerģijas ražošanas kopprojektu. Par šādu vienošanos, arī par datumu, kurā paredzēts sākt projekta darbību, paziņo Komisijai. Uzskata, ka iesaistītajām dalībvalstīm šo pienākumu izpilda projekti, kurus finansē no nacionālajiem devumiem saskaņā ar Savienības atjaunojamās enerģijas finansēšanas mehānismu, kas izveidots ar Komisijas Īstenošanas regulu (ES) 2020/1294 25.”</p> <p>b) pantā iekļauj šādu punktu:</p> <p>“7.a. Dalībvalstis, kam ir robeža ar kādu jūras baseinu, sadarbojas, lai kopīgi noteiktu, kādu atkrastes atjaunīgās enerģijas jaudu tās līdz 2050. gadam plāno ieviest minētajā jūras baseinā, un noteiktu arī starpposma rādītājus 2030. un 2040. gadam. Tajos ņem vērā katra reģiona īpatnības un attīstību, jūras baseina atkrastes atjaunojamās enerģijas potenciālu un to, cik svarīgi ir nodrošināt attiecīgo integrēto tīkla plānošanu. Dalībvalstis minēto daudzumu paziņo atjauninātajos integrētajos nacionālajos enerģētikas un klimata plānos, ko iesniedz saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 14. pantu.”;</p>	<p>direktīvas 9. pantu groza šādi:</p> <p>a) pantā iekļauj šādu 1.a punktu:</p> <p>“1.a Katra dalībvalsts vai reģions līdz 2025. gada 31. decembrim vienojas kopā ar vienu vai vairākām citām dalībvalstīm vai reģioniem izveidot vairāk nekā vienu atjaunojamās enerģijas ražošanas kopprojektu. Kopprojekti neatbilst tiem kopīgo interešu projektiem, kuri jau ir pieņemti saskaņā ar Eiropas regulējumu. Šajā sadarbībā drīkst piedalīties vietējās un reģionālās pašvaldības un privātu uzņēmēji. Par šādu vienošanos, arī par datumu, kurā paredzēts sākt projekta darbību, paziņo Komisijai. Uzskata, ka iesaistītajām dalībvalstīm šo pienākumu izpilda projekti, kurus finansē no nacionālajiem devumiem saskaņā ar Savienības atjaunojamās enerģijas finansēšanas mehānismu, kas izveidots ar Komisijas Īstenošanas regulu (ES) 2020/1294 25.”</p> <p>b) pantā iekļauj šādus punktus:</p> <p>“7. Vietējām un reģionālajām pašvaldībām, kas iesaistītas pārrobežu projektos, tostarp tādās kopīgās struktūrās kā eiroreģioni un ETSG, ir tiesības uz finansiālu atbalstu un tehnisko palīdzību.”</p> <p>“8. Dalībvalstis, kam ir robeža ar kādu jūras baseinu, pēc apspriešanās ar reģionālajām un vietējām pašvaldībām un citām ieinteresētajām personām sadarbojas, lai kopīgi noteiktu, kādu atkrastes atjaunīgās enerģijas jaudu tās līdz 2050. gadam plāno ieviest minētajā jūras baseinā, un noteiktu arī starpposma rādītājus 2030. un 2040. gadam. Tajos ņem vērā katra reģiona kompetences īpatnības un attīstību, jūras baseina atkrastes atjaunojamās enerģijas potenciālu un to, cik svarīgi ir nodrošināt attiecīgo integrēto tīkla plānošanu. Dalībvalstis minēto daudzumu paziņo atjauninātajos integrētajos nacionālajos enerģētikas un klimata plānos, ko iesniedz saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 14. pantu.”;</p> <p>“9. Pierobežas dalībvalstis un reģioni arī var sadarboties kopīgajos atjaunīgās enerģijas un uzkrāšanas risinājumu projektos.”;</p>

Pamatojums

Vietējām un reģionālajām pašvaldībām ir ļoti nozīmīga loma integrētā un decentralizētā enerģētikas sistēmā. Sadarbība ar vietējo un reģionālo līmeni tāpēc ir šādu projektu panākumu atslēga. Komisijai vajadzētu atbalstīt vietējās un reģionālās pašvaldības pārrobežu darbā.

26. grozījums

Direktīvas priekšlikums

1. panta 6. punkta 2. daļa

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Lai sasniegtu 1. punktā noteikto indikatīvo atjaunojamo energoresursu īpatsvaru, dalībvalstis savos būvniecības noteikumos un būvnormatīvos un attiecīgā gadījumā savās atbalsta shēmās vai ar citiem līdzvērtīgiem līdzekļiem prasa ēkās panākt vismaz minimālos no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtās enerģijas izmantojuma līmeņus saskaņā ar Direktīvas 2010/31/ES noteikumiem. Dalībvalstis dod iespēju šos minimālos līmeņus panākt arī ar efektīvu centralizēto siltumapgādi un aukstumapgādi.</p>	<p>Lai sasniegtu 1. punktā noteikto indikatīvo atjaunojamo energoresursu īpatsvaru, dalībvalstis savos būvniecības noteikumos un būvnormatīvos un attiecīgā gadījumā savās atbalsta shēmās vai ar citiem līdzvērtīgiem līdzekļiem prasa jaunās un atjaunojamās ēkās panākt vismaz minimālos no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtās enerģijas izmantojuma līmeņus saskaņā ar Direktīvas 2010/31/ES noteikumiem. Dalībvalstis dod iespēju šos minimālos līmeņus panākt arī ar efektīvu centralizēto siltumapgādi un aukstumapgādi.</p>

Pamatojums

Pašsaprotams.

27. grozījums

Direktīvas priekšlikums

1. panta 7. punkts

Direktīva (ES) 2018/2001

18. panta 3. punkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>“[...] Lai panāktu šādu pietiekamu uzstādītāju un projektētāju skaitu, dalībvalstis nodrošina, ka ir pieejamas pietiekamas apmācības programmas, kurās tiek iegūta kvalifikācija vai sertifikācija attiecībā uz atjaunojamo energoresursu siltumapgādes un aukstumapgādes tehnoloģijām un to jaunākajiem inovatīvajiem risinājumiem. Dalībvalstis ievieš pasākumus, lai veicinātu dalību šādās programmās, jo īpaši mazo un vidējo uzņēmumu un pašnodarbinātu personu dalību. Dalībvalstis var ar attiecīgajiem tehnoloģiju nodrošinātājiem un pārdevējiem noslēgt brīvprātīgus līgumus, lai jaunākajos tirgū pieejamajos inovatīvajos risinājumos un tehnoloģijās apmācītu pietiekamu skaitu uzstādītāju, kuru skaita noteikšanai var izmantot pārdošanas apjomu aplēses. [...]”</p>	<p>“[...] Lai panāktu šādu pietiekamu uzstādītāju un projektētāju skaitu, dalībvalstis vai to kompetentās reģionālā vai vietējā līmeņa iestādes atbalsta apmācības programmas, kurās tiek iegūta kvalifikācija vai sertifikācija attiecībā uz atjaunojamo energoresursu siltumapgādes un aukstumapgādes tehnoloģijām, uzkrāšanas tehnoloģijām un to jaunākajiem inovatīvajiem risinājumiem, kas balstīti uz progresīvu infrastruktūru. Dalībvalstis ievieš pasākumus, lai veicinātu dalību šādās programmās, jo īpaši mazo un vidējo uzņēmumu un pašnodarbinātu personu dalību. Dalībvalstis var ar attiecīgajiem tehnoloģiju nodrošinātājiem un pārdevējiem noslēgt brīvprātīgus līgumus, lai jaunākajos tirgū pieejamajos inovatīvajos risinājumos un tehnoloģijās apmācītu pietiekamu skaitu uzstādītāju, kuru skaita noteikšanai var izmantot pārdošanas apjomu aplēses. [...]”</p>

Pamatojums

Apmācībai vajadzētu būt vērstai uz visjaunākajām tehnoloģijām, jo nebūtu vēlams uzmanības centrā likt sistēmas, kas ir mazāk energoefektīvas. ES kompetence izglītības jomā ir ierobežota un apmācības programmu pārvaldība arī tiek nodrošināta reģionālajā un vietējā līmenī.

28. grozījums

Direktīvas priekšlikums

1. panta 9. punkts

Direktīva (EU) 2018/2001

20. panta 3. punkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Pamatojoties uz integrētajos nacionālajos enerģētikas un klimata plānos saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 I pielikumu ietverto novērtējumu par nepieciešamību būvēt jaunu infrastruktūru centralizētajai siltumapgādei un aukstumapgādei, kurā izmanto atjaunojamus energoresursus, nolūkā sasniegt šīs direktīvas 3. panta 1. punktā izvirzīto Savienības mērķrādītāju, dalībvalstis attiecīgā gadījumā veic vajadzīgos pasākumus ar mērķi izveidot efektīvu centralizētās siltumapgādes un aukstumapgādes infrastruktūru, lai veicinātu siltumapgādi un aukstumapgādi, kurā izmanto atjaunojamus energoresursus, arī saules enerģiju, apkārtējās vides enerģiju, ģeotermālo enerģiju, biomasu, biogāzi, bioloģiskos šķidros kurināmos un atlikumsiltumu un atlikumaukstumu kombinācijā ar siltumenerģijas uzkrāšanu.</p>	<p>Pamatojoties uz integrētajos nacionālajos enerģētikas un klimata plānos saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 I pielikumu ietverto novērtējumu par nepieciešamību būvēt jaunu infrastruktūru centralizētajai siltumapgādei un aukstumapgādei, kurā izmanto atjaunojamus energoresursus, nolūkā sasniegt šīs direktīvas 3. panta 1. punktā izvirzīto Savienības mērķrādītāju, dalībvalstis attiecīgā gadījumā veic vajadzīgos pasākumus ar mērķi izveidot efektīvu centralizētās siltumapgādes un aukstumapgādes infrastruktūru, lai veicinātu siltumapgādi un aukstumapgādi, kurā izmanto atjaunojamus energoresursus, arī saules enerģiju, apkārtējās vides enerģiju, ģeotermālo enerģiju, biomasu, biogāzi, bioloģiskos šķidros kurināmos, reciklēta oglekļa degvielas un atlikumsiltumu un atlikumaukstumu kombinācijā ar siltumsūkņiem un siltumenerģijas uzkrāšanu.</p>

Pamatojums

Pašsaprota.

29. grozījums

Direktīvas priekšlikums

1. panta 10. punkts

Direktīva (ES) 2018/2001

20.a pants

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>“1. Dalībvalstis pieprasa, lai pārvades sistēmu operatori un sadales sistēmu operatori to teritorijā pēc iespējas precīzāk un pēc iespējas tuvāk reāllaikam, bet ne retāk kā ik pēc stundas darītu pieejamu informāciju par atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas īpatsvaru un siltumnīcefekta gāzu emisiju daudzumu katrā tirdzniecības zonā piegādātajā elektroenerģijā kopā ar prognozēm, ja tādas ir pieejamas. Šo informāciju dara pieejamu digitāli tā, lai nodrošinātu, ka to var izmantot elektroenerģijas tirgus dalībnieki, agregatori, patērētāji un tiešie lietotāji un ka to var nolasīt elektronisko sakaru ierīces, piemēram, viedās uzskaites sistēmas, elektrotransportlīdzekļu uzlādes punkti, siltumapgādes un aukstumapgādes sistēmas un ēku energopārvaldības sistēmas.</p> <p>2. Papildus prasībām, kas noteiktas [priekšlikumā Regulai par baterijām un bateriju atkritumiem, ar ko atceļ Direktīvu 2006/66/EK un groza Regulu (ES) 2019/1020], dalībvalstis nodrošina, ka sadzīves un rūpniecisko bateriju ražotāji bateriju īpašniekiem un lietotājiem, kā arī trešām personām, kas rīkojas to vārdā, piemēram, ēku energopārvaldības uzņēmumiem un elektroenerģijas tirgus dalībniekiem, ar nediskriminējošiem noteikumiem un bez maksas nodrošina reāllaika piekļuvi baterijas pārvaldības sistēmas pamatinformācijai, arī informācijai par baterijas kapacitāti, veselības stāvokli, uzlādes stāvokli un jaudas iestatījuma punktu.</p> <p>Dalībvalstis nodrošina, ka transportlīdzekļu ražotāji elektrotransportlīdzekļu īpašniekiem un lietotājiem, kā arī trešām personām, kas rīkojas īpašnieku un lietotāju vārdā, piemēram, elektroenerģijas tirgus dalībniekiem un elektromobilitātes pakalpojumu sniedzējiem, ar nediskriminējošiem noteikumiem un bez maksas dara pieejamus transportlīdzekļa ģenerētos reāllaika datus par baterijas veselības stāvokli, baterijas jaudas iestatījuma punktu, baterijas kapacitāti, kā arī elektrotransportlīdzekļa atrašanās vietu, ievērojot arī papildu prasības, kas noteiktas tipa apstiprināšanas un tirgus uzraudzības regulā.</p>	<p>“1. Dalībvalstis pieprasa, lai pārvades sistēmu operatori un sadales sistēmu operatori to teritorijā pēc iespējas precīzāk un laikā, ko dalībvalstis uzskata par piemērotu, lai veicinātu atjaunīgās enerģijas izvēršanu, darītu pieejamu informāciju par atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas īpatsvaru un siltumnīcefekta gāzu emisiju daudzumu katrā tirdzniecības zonā piegādātajā elektroenerģijā. Šo informāciju dara pieejamu digitāli tā, lai nodrošinātu, ka to var izmantot elektroenerģijas tirgus dalībnieki, agregatori, patērētāji un tiešie lietotāji un ka to var nolasīt elektronisko sakaru ierīces, piemēram, viedās uzskaites sistēmas, elektrotransportlīdzekļu uzlādes punkti, siltumapgādes un aukstumapgādes sistēmas un ēku energopārvaldības sistēmas.</p> <p>2. Papildus prasībām, kas noteiktas [priekšlikumā Regulai par baterijām un bateriju atkritumiem, ar ko atceļ Direktīvu 2006/66/EK un groza Regulu (ES) 2019/1020], dalībvalstis nodrošina, ka sadzīves, kopienas un rūpniecisko bateriju ražotāji bateriju īpašniekiem un lietotājiem, kā arī trešām personām, kas rīkojas to vārdā, piemēram, ēku energopārvaldības uzņēmumiem un elektroenerģijas tirgus dalībniekiem, ar nediskriminējošiem noteikumiem un bez maksas nodrošina reāllaika piekļuvi baterijas pārvaldības sistēmas pamatinformācijai, arī informācijai par baterijas kapacitāti, veselības stāvokli, uzlādes stāvokli un jaudas iestatījuma punktu.</p> <p>Dalībvalstis nodrošina, ka automobiļu un kuģu ražotāji elektrisko automobiļu un kuģu īpašniekiem un lietotājiem, kā arī trešām personām, kas rīkojas īpašnieku un lietotāju vārdā, piemēram, elektroenerģijas tirgus dalībniekiem un elektromobilitātes pakalpojumu sniedzējiem, ar nediskriminējošiem noteikumiem un bez maksas dara pieejamus transportlīdzekļa ģenerētos reāllaika datus par baterijas veselības stāvokli, baterijas jaudas iestatījuma punktu, baterijas kapacitāti, kā arī elektrisko automobiļu un kuģu atrašanās vietu, ievērojot arī papildu prasības, kas noteiktas tipa apstiprināšanas un tirgus uzraudzības regulā.</p>

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>3. Līdztekus prasībām, kas noteiktas [priekšlikumā Regulai par alternatīvo degvielu infrastruktūras ieviešanu un ar ko atceļ Direktīvu 2014/94/ES], dalībvalstis nodrošina, ka publiski nepieklūstami parastās jaudas uzlādes punkti, kas uzstādīti to teritorijā no [šīs grozošās direktīvas transponēšanas termiņš], spēj nodrošināt viedās uzlādes funkcijas un attiecīgā gadījumā, balstoties uz regulatīvās iestādes novērtējumu, divvirzienu uzlādes funkcijas.</p> <p>4. Dalībvalstis nodrošina, ka valsts tiesiskais regulējums nediskriminē mazu vai mobilo sistēmu, piemēram, sadzīves bateriju un elektrotransportlīdzekļu, dalību – tieši vai agregācijas ceļā – elektroenerģijas tirgos, arī pārslodzes vadībā un elastības un balansēšanas pakalpojumu sniegšanā.”;</p>	<p>3. Līdztekus prasībām, kas noteiktas [priekšlikumā Regulai par alternatīvo degvielu infrastruktūras ieviešanu un ar ko atceļ Direktīvu 2014/94/ES], dalībvalstis nodrošina, ka publiski nepieklūstami parastās jaudas uzlādes punkti, kas uzstādīti to teritorijā no [šīs grozošās direktīvas transponēšanas termiņš], spēj nodrošināt viedās uzlādes funkcijas un attiecīgā gadījumā, balstoties uz regulatīvās iestādes novērtējumu, divvirzienu uzlādes funkcijas.</p> <p>4. Dalībvalstis nodrošina, ka valsts tiesiskais regulējums nediskriminē mazu vai mobilo sistēmu, piemēram, sadzīves bateriju, kopienas bateriju un elektrotransportlīdzekļu, tostarp kravas automobiļu un kuģu, dalību – tieši vai agregācijas ceļā – elektroenerģijas tirgos, arī pārslodzes vadībā un elastības un balansēšanas pakalpojumu sniegšanā.”;</p>

Pamatojums

Ir pierādījies, ka kopienas sistēmas līmenī baterijas ir drošākas darbībā un tām ir vajadzīgs mazāk ieguldījumu salīdzinājumā ar sadzīves baterijām. Kuģi nodrošina lielāku elastību, un tāpēc tie nebūtu jāizslēdz no šī tirgus.

30. grozījums

Direktīvas priekšlikums

1. panta 10. punkts

Direktīva (ES) 2018/2001

20.a pants

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
	<p>panta 6. punktu groza šādi:</p> <p>Dalībvalstis var paredzēt, ka atjaunojamo energoresursu energokopienas ir atvērtas pārrobežu dalībai. Tas var ietvert tiešu fizisku pārrobežu savienojumu elektroenerģijas tirdzniecības nolūkos Kopienas teritorijā.</p>

31. grozījums

Direktīvas priekšlikums

1. panta 11. punkts

Direktīva (ES) 2018/2001

"22.a pants

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>1. Dalībvalstis līdz 2030. gadam cenšas atjaunojamo energoresursu īpatsvaru to energoresursu daudzumā, ko enerģijas galapatēriņa un neenerģētiskām vajadzībām izmanto industrijā, ik gadu palielināt par indikatīvo vidējo minimālo palielinājumu, kas ir 1,1 procentpunkts.</p> <p>Pasākumus, kas plānoti un veikti, lai panāktu šādu indikatīvo palielinājumu, dalībvalstis iekļauj savos integrētajos nacionālajos enerģētikas un klimata plānos un progresa ziņojumos, ko iesniedz saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 3., 14. un 17. pantu.</p> <p>Dalībvalstis nodrošina, ka nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo degvielu īpatsvars, ko izmanto enerģijas galapatēriņam un neenerģētiskām vajadzībām, līdz 2030. gadam sasniedz 50 % no ūdeņraža, ko industrijā izmanto enerģijas galapatēriņam un neenerģētiskām vajadzībām. Aprēķinot šo procentuālo daļu, ievēro šādus noteikumus:</p> <p>a) aprēķinot saucēju, ņem vērā enerģijas galapatēriņam un neenerģētiskām vajadzībām izmantotā ūdeņraža enerģijas saturu, neskaitot ūdeņradi, ko izmanto par starpproduktu konvencionālo transporta degvielu ražošanā;</p> <p>b) aprēķinot skaitītāju, ņem vērā enerģijas galapatēriņam un neenerģētiskām vajadzībām industrijā izmantoto nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo degvielu enerģijas saturu, neskaitot nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgās degvielas, ko izmanto par starpproduktiem konvencionālo transporta degvielu ražošanā;</p> <p>c) aprēķinot skaitītāju un saucēju, izmanto III pielikumā noteiktās transporta degvielu enerģijas satura vērtības.</p>	<p>1. Dalībvalstis līdz 2030. gadam koordinācijā ar reģioniem un pilsētām cenšas atjaunojamo energoresursu īpatsvaru to energoresursu daudzumā, ko enerģijas galapatēriņa un neenerģētiskām vajadzībām izmanto industrijā, ik gadu palielināt par indikatīvo vidējo minimālo palielinājumu, kas ir 1,1 procentpunkts.</p> <p>Pasākumus, kas plānoti un veikti, lai panāktu šādu indikatīvo palielinājumu, dalībvalstis koordinācijā ar reģioniem un pilsētām iekļauj savos integrētajos nacionālajos enerģētikas un klimata plānos un progresa ziņojumos, ko iesniedz saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 3., 14. un 17. pantu.</p> <p>Dalībvalstis koordinācijā ar reģioniem un pilsētām cenšas nodrošināt, ka nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo degvielu īpatsvars, ko izmanto enerģijas galapatēriņam un neenerģētiskām vajadzībām, līdz 2030. gadam sasniedz 50 % no ūdeņraža, ko industrijā izmanto enerģijas galapatēriņam un neenerģētiskām vajadzībām. Aprēķinot šo procentuālo daļu, ievēro šādus noteikumus:</p> <p>a) aprēķinot saucēju, ņem vērā enerģijas galapatēriņam un neenerģētiskām vajadzībām izmantotā ūdeņraža enerģijas saturu, neskaitot ūdeņradi, ko izmanto par starpproduktu konvencionālo transporta degvielu ražošanā;</p> <p>b) aprēķinot skaitītāju, ņem vērā enerģijas galapatēriņam un neenerģētiskām vajadzībām industrijā izmantoto nebioloģiskas izcelsmes un mazoglekļa ūdeņraža atjaunīgo degvielu enerģijas saturu, neskaitot nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgās degvielas, ko izmanto par starpproduktiem konvencionālo transporta degvielu ražošanā.</p> <p>c) aprēķinot skaitītāju un saucēju, izmanto III pielikumā noteiktās transporta degvielu enerģijas satura vērtības.</p>

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>2. Dalībvalstis nodrošina, ka tad, ja rūpnieciskie produkti ir marķēti ar norādi vai par tiem apgalvots, ka tie ir ražoti, izmantojot atjaunojamo enerģiju un nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgās degvielas, tiem norāda izmantoto atjaunojamās enerģijas vai nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo degvielu procentuālo daļu, kas izmantota izejvielu iegādes un priekšapstrādes, ražošanas un izplatīšanas posmā un kas aprēķināta ar Ieteikumā 2013/179/ES ⁽¹⁾ vai (alternatīvi) ISO 14067:2018 noteiktajām metodēm.”;</p> <p>⁽¹⁾ 2013/179/ES: Komisijas Ieteikums (2013. gada 9. aprīlis) par kopīgu metožu izmantošanu produktu un organizāciju aprites cikla ekoloģisko raksturlielumu mērīšanai un uzrādīšanai (OV L 124, 4.5.2013., 1. lpp.).</p>	<p>2. Dalībvalstis koordinācijā ar reģioniem un pilsētām nodrošina, ka tad, ja rūpnieciskie produkti ir marķēti ar norādi vai par tiem apgalvots, ka tie ir ražoti, izmantojot atjaunojamo enerģiju un nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgās degvielas, tiem norāda izmantoto atjaunojamās enerģijas vai nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo degvielu procentuālo daļu, kas izmantota izejvielu iegādes un priekšapstrādes, ražošanas un izplatīšanas posmā un kas aprēķināta ar Ieteikumā 2013/179/ES ⁽¹⁾ vai (alternatīvi) ISO 14067:2018 noteiktajām metodēm.”;</p> <p>⁽¹⁾ 2013/179/ES: Komisijas Ieteikums (2013. gada 9. aprīlis) par kopīgu metožu izmantošanu produktu un organizāciju aprites cikla ekoloģisko raksturlielumu mērīšanai un uzrādīšanai (OV L 124, 4.5.2013., 1. lpp.).</p>

Pamatojums

Vietējām un reģionālajām pašvaldībām ir jāpiedalās pārskatītās direktīvas efektīvā piemērošanā. Tās ir jāiesaista valstu plānu izstrādē un mērķu noteikšanā, un viņu pienesums ir jāņem vērā.

32. grozījums

Direktīvas priekšlikums

1. panta 12. punkta d) apakšpunkts

Direktīva (ES) 2018/2001

23. panta 4. punkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>“4. Lai panāktu 1. punkta pirmajā daļā minēto vidējo ikgadējo palielinājumu, dalībvalstis var īstenot vienu vai vairākus no šiem pasākumiem:</p> <p>a) atjaunojamās enerģijas vai atlikumsiltuma un atlikumaukstuma fiziska iekļaušana siltumapgādes un aukstumapgādes vajadzībām piegādātajos energoresursos un kurināmajos;</p> <p>b) ļoti efektīvu atjaunojamo energoresursu siltumapgādes un aukstumapgādes sistēmu ierīkošana ēkās vai atjaunojamās enerģijas vai atlikumsiltuma un atlikumaukstuma izmantošana rūpnieciskās siltumapgādes un aukstumapgādes procesos;</p>	<p>“4. Lai panāktu 1. punkta pirmajā daļā minēto vidējo ikgadējo palielinājumu, dalībvalstis var īstenot vienu vai vairākus no šiem pasākumiem:</p> <p>a) atjaunojamās enerģijas vai atlikumsiltuma un atlikumaukstuma fiziska iekļaušana siltumapgādes un aukstumapgādes vajadzībām piegādātajos energoresursos un kurināmajos;</p> <p>b) ļoti efektīvu atjaunojamo energoresursu siltumapgādes un aukstumapgādes sistēmu ierīkošana ēkās vai atjaunojamās enerģijas vai atlikumsiltuma un atlikumaukstuma izmantošana rūpnieciskās siltumapgādes un aukstumapgādes procesos;</p>

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
c) pasākumi, uz kuriem attiecas tirgojami sertifikāti, kas apliecina 1. punkta pirmajā daļā noteiktā pienākuma izpildi ar atbalstu šā punkta b) apakšpunktā minētajiem ierīkošanas pasākumiem, kurus veic cits uzņēmējs, piemēram, neatkarīgs atjaunīgo energoresursu tehnoloģijas ierīkotājs vai energopakalpojumu uzņēmums, kas sniedz atjaunojamo energoresursu risinājumu ierīkošanas pakalpojumus;	c) pasākumi, uz kuriem attiecas tirgojami sertifikāti, kas apliecina 1. punkta pirmajā daļā noteiktā pienākuma izpildi ar atbalstu šā punkta b) apakšpunktā minētajiem ierīkošanas pasākumiem, kurus veic cits uzņēmējs, piemēram, neatkarīgs atjaunīgo energoresursu tehnoloģijas ierīkotājs vai energopakalpojumu uzņēmums, kas sniedz atjaunojamo energoresursu risinājumu ierīkošanas pakalpojumus;
d) pasākumi, kas veido valsts un vietējo iestāžu spējas plānot un realizēt atjaunojamo energoresursu projektus un infrastruktūru;	d) pasākumi, kas veido valsts, reģionālo un vietējo iestāžu spējas plānot un realizēt atjaunojamo energoresursu projektus un infrastruktūru;
e) riska mazināšanas satvaru izveide ar mērķi samazināt kapitāla cenu atjaunojamo energoresursu siltumapgādes un aukstumapgādes projektiem;	e) riska mazināšanas satvaru izveide ar mērķi samazināt kapitāla cenu atjaunojamo energoresursu siltumapgādes un aukstumapgādes projektiem;
f) korporatīvo patērētāju un mazo patērētāju apvienību siltuma pirkuma līgumu veicināšana;	f) korporatīvo patērētāju un mazo patērētāju, tostarp MVU , apvienību siltuma un aukstuma pirkuma līgumu veicināšana;
g) fosilās siltumapgādes sistēmu plānotās aizstāšanas shēmas vai fosilo kurināmo izmantojuma izbeigšanas shēmas ar atskaites punktiem;	g) fosilās siltumapgādes sistēmu plānotās aizstāšanas shēmas vai fosilo kurināmo izmantojuma izbeigšanas shēmas ar atskaites punktiem;
h) atjaunojamo energoresursu siltumapgādes (arī aukstumapgādes) plānošanas prasības vietējā un reģionālajā līmenī;	h) atjaunojamo energoresursu siltumapgādes (arī aukstumapgādes) plānošanas prasības vietējā un reģionālajā līmenī;
i) citi rīcībpolitikas pasākumi ar līdzvērtīgu ietekmi, arī fiskālie pasākumi, atbalsta shēmas vai citi finansiāli stimuli.	i) atbalsts atjaunīgo energoresursu siltumapgādes un aukstumapgādes sistēmām atjaunīgās enerģijas kopienas ietvaros;
Minētos pasākumus pieņemot un īstenojot, dalībvalstis nodrošina, ka tie ir pieklūstami visiem patērētājiem, it sevišķi patērētājiem no mazturīgām vai neaizsargātām mājāsaimniecībām, kuriem citādi nebūtu pietiekama sākotnējā kapitāla, lai no minētajiem pasākumiem gūtu labumu.”;	Minētos pasākumus pieņemot un īstenojot, dalībvalstis nodrošina, ka tie ir pieklūstami visiem patērētājiem, it sevišķi patērētājiem no mazturīgām vai neaizsargātām mājāsaimniecībām un mazaizsargātiem mikrouzņēmumiem un maziem uzņēmumiem , kuriem citādi nebūtu pietiekama sākotnējā kapitāla, lai no minētajiem pasākumiem gūtu labumu.”;
Pamatojums	

Pamatojums

Pievienots reģionālais līmenis un veikts pielāgojums saistībā ar enerģētiskās nabadzības kritērijiem kā noteikts Sociālajā klimata fonda ietvaros. Atjaunīgās enerģijas kopienas var gūt būtiskus ietaupījumus, ja elektroenerģijas sistēma tiek papildināta ar apsildi/dzesināšanu.

33. grozījums

Direktīvas priekšlikums

1. panta 13. punkta e) apakšpunkts

Direktīva (ES) 2018/2001

24. panta 8. punkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Dalībvalstis izveido satvaru, kurā elektroenerģijas sadales sistēmu operatori vismaz reizi četros gados sadarbībā ar centralizētās siltumapgādes un aukstumapgādes sistēmu operatoriem savos reģionos novērtē centralizētās siltumapgādes un aukstumapgādes sistēmu potenciālu nodrošināt balansēšanu un citus sistēmas pakalpojumus, arī pieprasījumu reakciju un atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas pārprodukcijas uzkrāšanu siltumenerģijas formā, kā arī novērtē, vai apzinātā potenciāla izmantošana būtu resursefektīvāka un izmaksefektīvāka nekā alternatīvi risinājumi.</p> <p>Dalībvalstis nodrošina, ka elektroenerģijas pārvades un sadales sistēmu operatori tīkla plānošanā, investīcijās tīklā un infrastruktūras pilnveidošanā attiecīgi katras valsts teritorijā pienācīgi ņem vērā saskaņā ar pirmo daļu veiktā novērtējuma rezultātus.</p> <p>Dalībvalstis veicina koordināciju starp centralizētās siltumapgādes un aukstumapgādes sistēmu operatoriem un elektroenerģijas pārvades un sadales sistēmu operatoriem, lai nodrošinātu, ka balansēšanas, uzkrāšanas un citi elastības pakalpojumi, piemēram, pieprasījumu reakcija, ko nodrošina centralizētās siltumapgādes un centralizētās dzesēšanas sistēmu operatori, var darboties to elektroenerģijas tirgos.</p> <p>Dalībvalstis saskaņā ar pirmo un trešo daļu noteiktās novērtēšanas un koordinācijas prasības var attiecināt arī uz gāzes pārvades un sadales sistēmu operatoriem, arī ūdeņraža tīkliem un citiem enerģotīkliem.</p>	<p>Dalībvalstis vai to kompetentās reģionālās un vietējās pašvaldības izveido satvaru, kurā elektroenerģijas sadales sistēmu operatori vismaz reizi četros gados sadarbībā ar centralizētās siltumapgādes un aukstumapgādes sistēmu operatoriem savos reģionos novērtē centralizētās siltumapgādes un aukstumapgādes sistēmu potenciālu nodrošināt balansēšanu un citus sistēmas pakalpojumus, arī pieprasījumu reakciju un atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas pārprodukcijas uzkrāšanu siltumenerģijas formā, kā arī novērtē, vai apzinātā potenciāla izmantošana būtu resursefektīvāka un izmaksefektīvāka nekā alternatīvi risinājumi. Novērtējumā prioritāri izskata alternatīvas tīkla izveidei saskaņā ar principu “energoefektivitāte pirmajā vietā”.</p> <p>Dalībvalstis nodrošina, ka elektroenerģijas pārvades un sadales sistēmu operatori tīkla plānošanā, investīcijās tīklā un infrastruktūras pilnveidošanā attiecīgi katras valsts teritorijā pienācīgi ņem vērā saskaņā ar pirmo daļu veiktā novērtējuma rezultātus.</p> <p>Dalībvalstis veicina koordināciju starp centralizētās siltumapgādes un aukstumapgādes sistēmu operatoriem un elektroenerģijas pārvades un sadales sistēmu operatoriem, lai nodrošinātu, ka balansēšanas, uzkrāšanas un citi elastības pakalpojumi, piemēram, pieprasījumu reakcija, ko nodrošina centralizētās siltumapgādes un centralizētās dzesēšanas sistēmu operatori, var darboties to elektroenerģijas tirgos.</p> <p>Dalībvalstis saskaņā ar pirmo un trešo daļu noteiktās novērtēšanas un koordinācijas prasības var attiecināt arī uz gāzes pārvades un sadales sistēmu operatoriem, arī ūdeņraža tīkliem un citiem enerģotīkliem.</p> <p>Lai atvieglotu šā satvara īstenošanu un tā turpmāko darbību, dalībvalstis veic koordināciju ar reģioniem un pilsētām.</p>

Pamatojums

Lai veiksmīgi īstenotu šo direktīvu, vietējam un reģionālajam līmenim ir jāpiedalās visā procesā.

34. grozījums

Direktīvas priekšlikums

1. panta 14. punkta 2. apakšpunkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Dalībvalstis izveido mehānismu, kas degvielas piegādātājiem to teritorijā dod iespēju apmainīties ar kredītiem par atjaunojamās enerģijas piegādi transporta nozarei. Uzņēmēji, kas nodrošina atjaunojamo energoresursu elektroenerģiju elektrotansportlīdzekļiem, izmantojot publiskas uzlādes stacijas, saņem kredītus neatkarīgi no tā, vai uzņēmējiem attiecas dalībvalsts degvielas piegādātājiem noteiktais pienākums, un tie var šos kredītus pārdot degvielas piegādātājiem, kuriem ir atļauts šos kredītus izmantot, lai izpildītu 1. punkta pirmajā daļā noteikto pienākumu.”;</p>	<p>Dalībvalstis izveido mehānismu, kas degvielas piegādātājiem to teritorijā dod iespēju apmainīties ar kredītiem par atjaunojamās enerģijas un – izmantojot atšķirīgu mehānismu – mazoglekļa ūdeņraža piegādi transporta nozarei. Uzņēmēji, kas nodrošina atjaunojamo energoresursu elektroenerģiju elektrotansportlīdzekļiem, izmantojot publiskas uzlādes stacijas, atjaunīgo enerģiju, mazoglekļa ūdeņradi vai nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgās degvielas, kas iegūtas no ūdeņraža, saņem kredītus neatkarīgi no tā, vai uzņēmējiem attiecas dalībvalsts degvielas piegādātājiem noteiktais pienākums, un tie var šos kredītus pārdot degvielas piegādātājiem, kuriem ir atļauts šos kredītus izmantot, lai izpildītu 1. punkta pirmajā daļā noteikto pienākumu.</p>

Pamatojums

Jāņem vērā jaunu atjaunojamo energoresursu paātrinātā attīstība.

35. grozījums

Direktīvas priekšlikums

1. panta 16. punkta b apakšpunkta a) punkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>ii) attiecībā uz nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgajām degvielām un pārstrādātām oglekļa degvielām – visu veidu transportam piegādāto šo degvielu daudzumu reizinot ar to emisiju aiztaupījumiem, kas noteikti saskaņā ar deleģētajiem aktiem, kuri pieņemti saskaņā ar 29.a panta 3. punktu;</p>	<p>ii) attiecībā uz nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgajām degvielām, mazoglekļa ūdeņradi vai no nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgajām degvielām, kas iegūtas no ūdeņraža, un pārstrādātām oglekļa degvielām – visu veidu transportam piegādāto šo degvielu daudzumu reizinot ar to emisiju aiztaupījumiem, kas noteikti saskaņā ar deleģētajiem aktiem, kuri pieņemti saskaņā ar 29.a panta 3. punktu;</p>

Pamatojums

Lai saskaņotu ar mazoglekļa ūdeņraža iekļaušanu.

36. grozījums

Direktīvas priekšlikums

1. panta 16. punkta b) apakšpunkta d) punkts

Direktīva (ES) 2018/2001

27. panta 1. punkta d) apakšpunkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
d) siltumnīcefekta gāzu emisiju intensitātes samazinājumu, ko rada atjaunojamās enerģijas izmantošana, nosaka, siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījumu no visu veidu transportam piegādāto biodegvielu, biogāzes un atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas izmantojuma daļot ar bāzliniju.	d) siltumnīcefekta gāzu emisiju intensitātes samazinājumu, ko rada atjaunojamās enerģijas izmantošana, nosaka, siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījumu no visu veidu transportam piegādāto biodegvielu, biogāzes, nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo degvielu, mazoglekļa ūdeņraža, reciklēta oglekļa degvielu un atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas izmantojuma daļot ar bāzliniju.

Pamatojums

Pašsaprotams.

37. grozījums

Direktīvas priekšlikums

1. panta 16. punkta d) apakšpunkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
d) panta 3. punktu groza šādi: i) punkta pirmo, otro un trešo daļu svītrot; ii) punkta ceturto daļu aizstāj ar šādu: "Ja elektroenerģiju izmanto nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo degvielu ražošanai – vai nu tieši, vai starpproduktu ražošanai –, atjaunojamās enerģijas īpatsvara noteikšanai izmanto atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas vidējo īpatsvaru ražošanas valstī, mērītu divus gadus pirms attiecīgā gada.;"	d) panta 3. punktu groza šādi: i) punkta pirmo, otro un trešo daļu svītrot; ii) punkta ceturto daļu aizstāj ar šādu: "Ja elektroenerģiju izmanto nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo degvielu ražošanai – vai nu tieši, vai starpproduktu ražošanai –, atjaunojamās enerģijas īpatsvara noteikšanai izmanto atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas vidējo īpatsvaru ražošanas valstī, mērītu divus gadus pirms attiecīgā gada.;"

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>iii) piektās daļas ievadfrāzi aizstāj ar šādu: “Tomēr elektroenerģiju, kas iegūta no tieša pieslēguma iekārtai, kas ražo atjaunojamo energoresursu elektroenerģiju, var pilnībā ieskaitīt kā atjaunojamo energoresursu elektroenerģiju, ja to izmanto nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo degvielu ražošanas vajadzībām, ar noteikumu, ka:”;</p>	<p>iii) piekto daļu, tostarp a) un b) apakšpunktu, aizstāj ar šādu: “Tomēr elektroenerģiju, kas iegūta no tieša pieslēguma iekārtai, kas ražo atjaunojamo energoresursu elektroenerģiju, var pilnībā ieskaitīt kā atjaunojamo energoresursu elektroenerģiju, ja to izmanto nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo degvielu ražošanas vajadzībām, ar noteikumu, ka iekārta nav pieslēgta tīklam vai ir savienota ar tīklu, taču ir iespējams pierādīt, ka attiecīgā elektroenerģija nav piegādāta no tīkla.</p> <p>iv) sesto daļu aizstāj ar šādu: “Elektroenerģiju, kas ņemta no tīkla, var pilnībā ieskaitīt kā atjaunojamo energoresursu elektroenerģiju, ja tā ir ražota tikai no atjaunojamiem energoresursiem, kas apstiprināti ar izcelsmes apliecinājumiem.”</p> <p>v) punkta septīto daļu svītro;</p>

Pamatojums

Papildināmības un korelācijas principi sarežģī jau tā komplicēto ekonomisko pamatojumu elektrolīzei un zaļā ūdeņraža plašāku izmantošanu. Vajadzētu būt iespējai publisko atbalstu zaļā ūdeņraža ražošanai nodrošināt, slēdzot līgumu ar esošu saules vai vējparku, piemēram, izmantojot izcelsmes apliecinājumus.

38. grozījums

Direktīvas priekšlikums

1. panta 18. punkta a) apakšpunkts

Direktīva (ES) 2018/2001

29. panta 1. punkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>direktīvas 29. pantu groza šādi:</p> <p>a) panta 1. punktu groza šādi:</p> <p>i) pirmās daļas a) punktu aizstāj ar šādu:</p> <p>“a) devums dalībvalstu atjaunojamās enerģijas īpat-svara un šīs direktīvas 3. panta 1. punktā, 15. a panta 1. punktā, 22.a panta 1. punktā, 23. panta 1. punktā, 24. panta 4. punktā un 25. panta 1. punktā minēto mērķrādītāju sasniegšanā;”;</p>	<p>direktīvas 29. pantu groza šādi:</p> <p>a) panta 1. punktu groza šādi:</p> <p>i) pirmās daļas a) punktu aizstāj ar šādu:</p> <p>“a) devums dalībvalstu atjaunojamās enerģijas īpat-svara un šīs direktīvas 3. panta 1. punktā, 15. a panta 1. punktā, 22.a panta 1. punktā, 23. panta 1. punktā, 24. panta 4. punktā un 25. panta 1. punktā minēto mērķrādītāju sasniegšanā;”;</p>

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>ii) <i>ceturto daļu aizstāj ar šādu:</i></p> <p><i>“Biomases kurināmie/degvielas atbilst 2.–7. un 10. punktā noteiktajiem ilgtspējas un siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma kritērijiem, ja tos izmanto</i></p> <p><i>– a) cietā biomasas kurināmā gadījumā – iekārtās, kuras ražo elektroenerģiju, siltumu un aukstumu un kuru kopējā nominālā ievadītā siltumjauca ir vienāda ar vai lielāka par 5 MW,</i></p> <p><i>– b) gāzveida biomasas kurināmā gadījumā – iekārtās, kuras ražo elektroenerģiju, siltumu un aukstumu un kuru kopējā nominālā ievadītā siltumjauca ir vienāda ar vai lielāka par 2 MW,</i></p> <p><i>– c) ja iekārtas ražo gāzveida biomasas kurināmos/degvielas ar šādu vidējo biometāna caurplūdumu:</i></p> <p><i>i) virs 200 m³ metāna ekvivalenta/h, ja mēra temperatūras un spiediena standartapstākļos (t. i., 0 °C un 1 bar atmosfēras spiediens);</i></p> <p><i>ii) ja biogāze ir metāna un nedegošu citu gāzu maisījums – metāna caurplūdums ir mazāks par i) punktā noteikto sliekšni, pārrēķinātu proporcionāli metāna tilpumdaļai maisījumā;”;</i></p> <p><i>iii) aiz ceturtais daļas iekļauj šādu daļu:</i></p> <p><i>“Dalībvalstis ilgtspējas un siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma kritērijus var piemērot arī iekārtām ar mazāku kopējo nominālo ievadīto siltumjauca vai biometāna caurplūdumu.”;</i></p>	

Pamatojums

Grozījuma mērķis ir atjaunot daļu pašreiz spēkā esošās un tikai pirms trijiem gadiem pieņemtās Direktīvas 2018/2001 teksta (vēl nav transponēts visās dalībvalstīs).

Nestabili tiesību akti varētu kļūt par ieguldījumu sarūkuma cēloni un bremzēt tirgus attīstību.

39. grozījums

Direktīvas priekšlikums

1. panta 18. punkta e) un f) apakšpunkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>e) panta 6. punkta pirmās daļas a) apakšpunkta iv) punktu aizstāj ar šādu:</p> <p>“iv) to, ka mežizstrāde tiek veikta, rūpējoties par augsnes kvalitātes un bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu, ar mērķi līdz minimumam samazināt nelabvēlīgu ietekmi tā, lai novērstu celmu un sakņu ieguvī, pirmatnējo mežu degradāciju vai to pārveidošanu par plantāciju mežiem un mežizstrādi neaizsargātās augsnēs; minimalizē lielas kailcirtes un nodrošina vietējiem apstākļiem piemērotus atmirušas koksnes ieguves sliekšņus un prasības izmantot mežizstrādes sistēmas, kas minimalizē nelabvēlīgu ietekmi uz augsnes kvalitāti, arī augsnes sablīvēšanos, un nelabvēlīgu ietekmi uz biodaudzveidības elementiem un dzīvotnēm;”;</p> <p>f) panta 6. punkta pirmās daļas b) apakšpunkta iv) punktu aizstāj ar šādu:</p> <p>“iv) to, ka mežizstrāde tiek veikta, rūpējoties par augsnes kvalitātes un bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu, ar mērķi līdz minimumam samazināt nelabvēlīgu ietekmi tā, lai novērstu celmu un sakņu ieguvī, pirmatnējo mežu degradāciju vai to pārveidošanu par plantāciju mežiem un mežizstrādi neaizsargātās augsnēs; minimalizē lielas kailcirtes un nodrošina vietējiem apstākļiem piemērotus atmirušas koksnes ieguves sliekšņus un prasības izmantot mežizstrādes sistēmas, kas minimalizē nelabvēlīgu ietekmi uz augsnes kvalitāti, arī augsnes sablīvēšanos, un nelabvēlīgu ietekmi uz biodaudzveidības elementiem un dzīvotnēm;”;</p>	<p>e) panta 6. punkta pirmās daļas a) apakšpunkta iv) punktu aizstāj ar šādu:</p> <p>“iv) to, ka mežizstrāde tiek veikta, rūpējoties par augsnes kvalitātes un bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu, ar mērķi līdz minimumam samazināt nelabvēlīgu ietekmi tā, lai novērstu pirmatnējo mežu degradāciju vai to pārveidošanu par plantāciju mežiem un mežizstrādi neaizsargātās augsnēs; minimalizē lielas kailcirtes un nodrošina vietējiem apstākļiem piemērotus atmirušas koksnes ieguves sliekšņus un prasības izmantot mežizstrādes sistēmas, kas minimalizē nelabvēlīgu ietekmi uz augsnes kvalitāti, arī augsnes sablīvēšanos, un nelabvēlīgu ietekmi uz biodaudzveidības elementiem un dzīvotnēm;”;</p> <p>f) panta 6. punkta pirmās daļas b) apakšpunkta iv) punktu aizstāj ar šādu:</p> <p>“iv) to, ka mežizstrāde tiek veikta, rūpējoties par augsnes kvalitātes un biodaudzveidības saglabāšanu, ar mērķi līdz minimumam samazināt nelabvēlīgu ietekmi tā, lai novērstu pirmatnējo mežu degradāciju vai to pārveidošanu par plantāciju mežiem un mežizstrādi neaizsargātās augsnēs; minimalizē lielas kailcirtes un nodrošina vietējiem apstākļiem piemērotus atmirušas koksnes ieguves sliekšņus un prasības izmantot mežizstrādes sistēmas, kas minimalizē nelabvēlīgu ietekmi uz augsnes kvalitāti, arī augsnes sablīvēšanos, un nelabvēlīgu ietekmi uz biodaudzveidības elementiem un dzīvotnēm;”;</p>

Pamatojums

Ilgstoši lauka izmēģinājumi ziemeļu mežkopībā liecina, ka ir iespējams daļēji iegūt celmus un saknes, nekaitējot biodaudzveidībai. Ir jāņem vērā vietējie un reģionālie apstākļi attiecībā uz ekoloģiskajām sekām dažādās mežu apsaimniekošanas stratēģijās.

40. grozījums

Direktīvas priekšlikums

1. panta 18. punkta g) apakšpunkts

Direktīva (ES) 2018/2001

29. panta 10. punkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>g) panta 10. punkta pirmās daļas d) apakšpunktu aizstāj ar šādu:</p> <p>“d) vismaz 70 % elektroenerģijas, siltuma un aukstuma ražošanai no biomasas kurināmajiem iekārtās līdz 2025. gada 31. decembrim un vismaz 80 % – no 2026. gada 1. janvāra.”;</p>	

Pamatojums

RED II noteikumi ir jāpiemēro iekārtām, kuras sāks darboties līdz 2025. gada 31. decembrim.

Ja pastāvošajām iekārtām tiktu piemēroti stingrāki kritēriji (ar atpakaļejošu spēku), mazinātos tiesiskā regulējuma un ieguldījumu stabilitāte. Īpaši negatīvi tas ietekmētu lauku teritorijas.

41. grozījums

Direktīvas priekšlikums

1. panta 19. punkts

Direktīva (ES) 2018/2001

29.a panta 2. punkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Enerģiju no pārstrādātiem oglekļa kurināmajiem/degvielām 25. panta 1. punkta pirmās daļas a) apakšpunktā minētajā siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanas mērķrādītājā ieskaitīt var tikai tad, ja siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījums no minēto degvielu izmantošanas ir vismaz 70 %.</p>	<p>Enerģiju no pārstrādātiem oglekļa kurināmajiem/degvielām un mazoglekļa ūdeņraža mērķrādītājos, kas minēti 15. a panta 1. punktā, 22.a panta 1. punktā, 23. panta 1. punktā, 24. panta 4. punktā un 25. panta 1. punktā ieskaitīt var tikai tad, ja siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījums no minēto degvielu izmantošanas ir vismaz 70 %.</p>

Pamatojums

Eiropas Komisija īpaši uzsver, ka rūpniecības dekarbonizācijā būtiska loma jāpiešķir oglekļa uztveršanai un izmantošanai un ka tai kā tādi būtu arī jārada iegūtajai degvielai paredzēts tirgus.

42. grozījums

Direktīvas priekšlikums

1. panta 22. punkts

Direktīva (ES) 2018/2001

31. panta 2., 3. un 4. punkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>1. Komisija nodrošina, ka tiek izveidota Savienības datubāze, kas dod iespēju izsekot šķidrajām un gāzveida atjaunīgajām degvielām un pārstrādātajiem oglekļa kurināmajiem/degvielām.</p> <p>2. Dalībvalstis prasa, lai attiecīgie uzņēmēji minētajā datubāzē laicīgi ievadītu precīzu informāciju par veiktajiem darījumiem un to degvielu ilgtspējas rādītājiem, uz kurām minētie darījumi attiecas, arī par to aprites cikla siltumnīcefekta gāzu emisijām no to ražošanas punkta līdz brīdim, kad tās Savienībā patērē. Datubāzē iekļauj arī informāciju par to, vai konkrētā sūtījumā iekļautas degvielas ražošanai ir sniegts atbalsts, un, ja ir, par atbalsta shēmas veidu.</p> <p>Vajadzības gadījumā, lai uzlabotu datu izsekojamību visā piegādes ķēdē, Komisija ir pilnvarota saskaņā ar 35. pantu pieņemt deleģētos aktus, lai Savienības datubāzē iekļaujamas informācijas tvērumu vēl paplašinātu, tajā iekļaujot relevantus datus no degvielas ražošanai izmantotās izejvielas ražošanas vai savākšanas punkta.</p> <p>Dalībvalstis prasa, lai degvielas piegādātāji Savienības datubāzē ievadītu informāciju, kas vajadzīga, lai verificētu 25. panta 1. punkta pirmajā daļā noteikto prasību izpildi.</p> <p>3. Dalībvalstīm ir piekļuve Savienības datubāzei monitoringa un datu verificācijas vajadzībām.</p> <p>4. Ja izcelsmes apliecinājumi ir izsniegti par sūtījumā iekļautu atjaunīgo gāzu ražošanu, dalībvalstis nodrošina, ka minētie izcelsmes apliecinājumi, pirms tos var reģistrēt datubāzē, tiek anulēti.</p>	<p>1. Komisija nodrošina, ka tiek izveidota Savienības datubāze, kas dod iespēju izsekot šķidrajām un gāzveida atjaunīgajām degvielām un pārstrādātajiem oglekļa kurināmajiem/degvielām.</p> <p>2. Dalībvalstis prasa, lai attiecīgie uzņēmēji minētajā datubāzē laicīgi ievadītu precīzu informāciju par veiktajiem darījumiem un to degvielu ilgtspējas rādītājiem, uz kurām minētie darījumi attiecas, arī par to izejvielām un to izcelsmi, aprites cikla siltumnīcefekta gāzu emisijām no to ražošanas punkta līdz brīdim, kad tās Savienībā patērē. Datubāzē iekļauj arī informāciju par to, vai konkrētā sūtījumā iekļautas degvielas ražošanai ir sniegts atbalsts, un, ja ir, par atbalsta shēmas veidu.</p> <p>Vajadzības gadījumā, lai uzlabotu datu izsekojamību visā piegādes ķēdē, Komisija ir pilnvarota saskaņā ar 35. pantu tikai un vienīgi izņēmuma gadījumā pieņemt deleģētos aktus, lai Savienības datubāzē iekļaujamas informācijas tvērumu vēl paplašinātu, tajā iekļaujot relevantus datus no degvielas ražošanai izmantotās izejvielas ražošanas vai savākšanas punkta.</p> <p>Dalībvalstis prasa, lai degvielas piegādātāji Savienības datubāzē ievadītu informāciju, kas vajadzīga, lai verificētu 25. panta 1. punkta pirmajā daļā noteikto prasību izpildi.</p> <p>3. Dalībvalstīm un reģionālajām pašvaldībām ir piekļuve Savienības datubāzei monitoringa un datu verificācijas vajadzībām.</p> <p>4. Ja izcelsmes apliecinājumi ir izsniegti par sūtījumā iekļautu atjaunīgo gāzu ražošanu, dalībvalstis nodrošina, ka minētie izcelsmes apliecinājumi, pirms tos var reģistrēt datubāzē, tiek anulēti.</p>

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>5. Dalībvalstis nodrošina, ka tās informācijas precizitāti un pilnīgumu, kuru uzņēmēji iekļauj datubāzē, verificē, piemēram, izmantojot brīvprātīgas vai valsts shēmas.</p> <p>Datu verifikācijai brīvprātīgās vai valsts shēmas, ko Komisija atzinusi saskaņā ar 30. panta 4., 5. un 6. punktu, datu vākšanā par starpniekiem var izmantot trešās puses informācijas sistēmas, ja vien par šādu izmantošanu ir paziņots Komisijai.</p>	<p>5. Dalībvalstis nodrošina, ka tās informācijas precizitāti un pilnīgumu, kuru uzņēmēji iekļauj datubāzē, verificē, piemēram, izmantojot brīvprātīgas vai valsts shēmas.</p> <p>Datu verifikācijai brīvprātīgās vai valsts shēmas, ko Komisija atzinusi saskaņā ar 30. panta 4., 5. un 6. punktu, datu vākšanā par starpniekiem var izmantot trešās puses informācijas sistēmas, ja vien par šādu izmantošanu ir paziņots Komisijai.</p> <p>6. Savienības datubāzē tiks uzkrāti un būs apskatāmi reģionālā līmeņa dati.</p>

Pamatojums

Detalizētāki dati var uzlabot izsekojamību un skaidrību par šķidro un gāzveida atjaunīgo degvielu un pārstrādāto oglekļa kurināmo/degvielu plūsmu. Deleģētos aktus drīkst izmantot tikai izņēmuma gadījumos un stingri ievērojot subsidiaritātes principu.

43. grozījums

Direktīvas priekšlikums

3. panta 2. punkta b) apakšpunkts

Grozījumi Direktīvā 98/70/EK

2. pants

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>b) 8. un 9. punktu aizstāj ar šādiem:</p> <p>“8. “Piegādātājs” ir kurināmā/degvielas piegādātājs, kas definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2018/2001 2. panta pirmās daļas 38) punktā;</p> <p>“9. “Biodegviela” ir biodegviela, kas definēta Direktīvas 2018/2001 2. panta pirmās daļas 33) punktā;”;</p>	<p>b) 8. un 9. punktu aizstāj ar šādiem:</p> <p>“8. “Piegādātājs” ir kurināmā/degvielas piegādātājs, kas definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2018/2001 2. panta pirmās daļas 38) punktā;</p> <p>“9. “Biodegviela” ir biodegviela, kas definēta Direktīvas 2018/2001 2. panta pirmās daļas 33) punktā;”;</p> <p>“10. Mazoglekļa ūdeņradis ir fosilais ūdeņradis, kura ražošanas procesā izmanto oglekļa uztveršanu un uzglabāšanu, vai elektroūdeņradis, ja šim ūdeņradim aprites cikla siltumnīcefekta gāzu emisiju ietaupījums ir vismaz 73,4 % attiecībā pret fosilā kurināmā komparatoru 94 g CO_{2e}/MJ (2,256 tCO_{2eq}/tH₂), kā rezultātā aprites ciklā radītās siltumnīcefekta gāzu emisijas ir zem 3 tCO_{2eq}/tH₂. Oglekļa saturu elektroūdeņradī nosaka marginālā ģenerētājvienība tirdzniecības zonā, kurā atrodas elektrolīzeris, nebalansa norēķinu periodos, kad elektrolīzeris patērē elektroenerģiju no tīkla;”</p>

II. IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ

EIROPAS REĢIONU KOMITEJA (RK)

1. uzsver, ka pēc Krievijas iebrukuma Ukrainā nepieciešamība steidzami pārkārtot enerģētiku un garantēt energoapgādes drošību ir kļuvusi spēcīgāka un skaidrāka nekā jebkad;
2. atzinīgi vērtē ierosinājumu pārskatīt Atjaunojamo energoresursu direktīvu. Tas saistīts ar Eiropas Savienības apņemšanos līdz 2050. gadam kļūt par klimatneitrālu kontinentu;
3. atbalsta 2030. gadam noteiktā atjaunojamo energoresursu mērķrādītāja palielināšanu un piekrīt, ka ieguldījums tiek gaidīts no visām nozarēm. Uzsver, ka plaša un strauja atjaunojamo energoresursu ieviešana, vienlaikus palielinot suverenitāti un energoefektivitāti, ir piemērots instruments, lai sasniegtu ES klimata mērķus, kā arī stiprinātu ES energosistēmas pieejamību cenu ziņā un apgādes drošību.
4. atjaunojamo energoresursu enerģijas jomā tomēr atbalsta elastīgu un līdzsvarotu pieeju, kas veicinātu pastāvīgu tehnoloģiju pilnveidi, nodrošinātu stabilitāti ieguldītājiem un vienlaikus dotu iespēju saglabāt Eiropas Savienības konkurētspēju un nodrošināt ilgtspējīgu un taisnīgu pārkārtošanos;
5. uzsver, ka īpaši būtiski ir rūpēties par saskaņu starp likumdevības tekstiem, kas saistīti ar paketi "Gatavi mērķrādītājam 55 %", un par to, lai līdz 2050. gadam visilgtspējīgākajā un izmaksu ziņā vislietderīgākajā veidā, saglabājot principu "energoefektivitāte pirmajā vietā" un tehnoloģisko neitralitāti, tiktu sasniegts klimatneitralitātes mērķis;
6. uzstāj, ka dalībvalstīm *RED II* ir jātransponē atbilstoši šajā dokumentā paredzētajai ievirzei;

Subsidiaritāte un ietekmes novērtējums

7. atzinīgi vērtē faktu, ka tiesību akta priekšlikumam ir pievienota subsidiaritātes tabula atbilstoši RK ierosinājumam; vienlaikus piekrīt Regulējuma kontroles padomes piezīmēm, kas pirms priekšlikuma publicēšanas tikušas vērstas īpaši uz nepieciešamību sistemātiski risināt subsidiaritātes un proporcionalitātes problēmas, vajadzību uzlabot to, kā dalībvalstīs un reģionos tiek pasniegta ierosināto pasākumu ietekme, tostarp bioenerģijas ilgtspējas kritēriji;
8. uzsver, ka vietējo un reģionālo pašvaldību kompetences Eiropas Savienībā nav viendabīgas un ka lēmumi būtu jāpieņem tajā pārvaldības līmenī, kas sniedz visefektīvāko risinājumu; RK ir apņēmusies sekot līdzi subsidiaritātes un proporcionalitātes principu īstenošanai, kā arī ierosināto tiesību aktu teritoriālajai ietekmei, lai panāktu klimata mērķu veiksmīgu īstenošanu visilgtspējīgākajā un izmaksu ziņā lietderīgā veidā.
9. uzsver, ka Eiropas Savienībai ir svarīgi ņemt vērā pastāvošās reģionālās atšķirības un katra reģiona īpatnības, kā arī atbalstīt izmaksefektīvus un resursefektīvus risinājumus un vienlaikus panākt, lai Eiropas iedzīvotāji un uzņēmumi arī turpmāk spētu segt enerģijas izmaksas;
10. uzsver, ka atjaunīgās enerģijas ražošana bieži notiek vietējā un reģionālajā līmenī un ir atkarīga no reģionālajiem MVU; aicina dalībvalstis, lai tās, nosakot un īstenojot valsts klimata mērķus, pilnībā iesaistītu vietējās un reģionālās pašvaldības, piemēram, izmantojot reģionāli un vietēji noteiktos devumus papildus Parīzes nolīgumā paredzētajiem nacionāli noteiktajiem devumiem;

Atjaunīgās enerģijas kopienas

11. pauž nožēlu par lēmumu negrozīt pantu par atjaunīgās enerģijas kopienām, lai ņemtu vērā no pašreizējās transponēšanas izdarītos secinājumus un par to, ka iztrūkst jauni noteikumi, kas atvieglotu atļauju piešķiršanu, mazinātu administratīvās grūtības un citus tīklu piekļuvi apgrūtinājošus faktorus un kas veicinātu saules siltuma, fotoelementu, hidroenerģijas, vēja un ģeotermiskās enerģijas tehnoloģiju izvēršanu;
12. uzsver nepieciešamību pilnībā ņemt vērā un izmantot ieguldījumu, ko sniedz ražojoši patērētāji, atjaunojamās enerģijas kopienas un jaunās tehnoloģijas, piemēram, enerģijas uzglabāšana, pieprasījuma reakcija, mikrotīkli (iespējams, pārrobežu mikrotīkli), elektromobilitāte;

13. uzsver, cik svarīgs ir zemsprieguma un vidēja sprieguma elektrotīkls, kura vajadzībām ir jāizveido infrastruktūra, kas būtu paredzēta daudziem jauniem, decentralizētiem ražotājiem, kuri ievada elektroenerģiju sistēmā; norāda, ka arī jauni mazapjoma ražotāji ir jāpieslēdz zemsprieguma un vidēja sprieguma tīkliem; aicina Komisiju nodrošināt satvaru, kas ļautu apvienot vairākus mazākus projektus, lai tie varētu panākt atbilstību spēkā esošajos tiesību aktos noteiktajiem kritērijiem. Lai vietējās un reģionālās pašvaldības varētu izstrādāt konkrētus apvienotus projektus un šajā nolūkā pretendēt uz finansējuma saņemšanu, ļoti svarīgs ir elastīgums;

14. norāda, ka uzkrāšanas sistēmas, ko izmanto kopienas līmenī, darbības ziņā ir drošākas un tām ir vajadzīgs mazāk ieguldījumu salīdzinājumā ar mājsaimniecībā izmantotām uzkrāšanas sistēmām;

Pārrobežu sadarbība

15. atzinīgi vērtē priekšlikumu stiprināt sadarbību starp dalībvalstīm un veicināt reģionālo un vietējo sadarbību atjaunīgo energoresursu jomā, lai enerģijas tirgū uzlabotu sinerģiju; uzsver reģionu vadošo lomu atkrastes vēja un okeāna enerģijas ražošanā;

16. atkārtoti apliecina, ka izmaksu efektīvas, integrētas, dekarbonizētas un decentralizētas enerģijas sistēmas nodrošināšanai ir svarīgi veicināt un atbalstīt vietējo un reģionālo pašvaldību pārrobežu sadarbības projektus (piemēram, kopīgu interešu projektus); šajā saistībā arī uzsver, ka, ņemot vērā atjaunojamo energoresursu nestabilitāti un klimata pārmaiņu radīto spiedienu uz vidi, kas ietekmē elektroenerģijas infrastruktūras darbību, tīkla stabilizācijas nolūkā ļoti svarīgs ir starpsavienojums;

17. uzsver nepieciešamību vietējām un reģionālajām pašvaldībām sniegt finansiālu un tehnisku atbalstu, lai uzlabotu to spēju piesaistīt un mobilizēt ieguldījumus;

Bioenerģija

18. uzskata, ka vides un biodaudzveidības aizsardzības nodrošināšanai ir svarīga ilgtspējīga biomasas ražošana; tomēr uzsver, ka tādu jaunu un stigrāku kritēriju ieviešana, kuri attiecas uz visām pastāvošām nelielām siltuma un elektroenerģijas ražošanas iekārtām, kurās izmanto biomasu, varētu apdraudēt tiesiskā satvara stabilitāti un varētu atstāt plašas sociālās sekas neaizsargāto patērētāju vidū, īpaši lauku apvidos, kā arī skart uzņēmumus, kuru esošās iekārtas un plānotos ieguldījumus nevar atstāt bez ievēribas;

19. norāda, ka ziņošanas prasību pazemināšana no 20 MW līdz 5 MW radītu ievērojamu papildslogu daudzām vidēja lieluma enerģijas ražotnēm, un aicina saglabāt pašreizējos Atjaunojamo energoresursu direktīvas ilgtspējas kritērijus papildus valsts tiesību aktiem, lai ņemtu vērā atšķirīgos valstu un reģionālos apstākļus; jaunas prasības būtu jānosaka tikai tad, ja novērtējumi atklātu, ka pašreizējās prasības rada vides riskus, kas pamato stingrāku pieeju;

20. aicina atraisīt Eiropas biometāna ražošanas potenciālu, lai steidzami dažādotu piegādes un samazinātu ES atkarību no Krievijas gāzes, vienlaikus palielinot klimata mērķrādītājus; atbalsta mērķi Eiropas Savienībā līdz 2030. gadam saražot 35 miljardus kubikmetru (mljrd. m³) biometāna, kā ierosināts *REPowerEU* plānā;

Aprites ekonomika un resursefektivitāte

21. pauž nožēlu, ka nav iekļauta atsauce uz zaļu un apritīgu publisko iepirkumu kā instrumentu, ar kura palīdzību publiskās pārvaldes iestādes var veicināt atjaunīgās enerģijas izmantošanu ar enerģiju saistītu preču un pakalpojumu vajadzībām;

22. uzsver, ka atjaunīgās degvielas un reciklēta oglekļa degvielas īstermiņā – ja ir noteikti piemērojamie ilgtspējas kritēriji – var kalpot par pārejas degvielām un palīdzēt dekarbonizēt ekonomiku, tostarp transporta sektoru, kā arī palīdzēt sasniegt lielāku resursefektivitāti ilgtspējīgā un videi draudzīgā veidā;

23. iesaka saskaņot rīcību starp alternatīvo degvielu transportlīdzekļu ražotājiem, alternatīvo degvielu ražotājiem un degvielas uzpildes infrastruktūras nodrošinātājiem, lai nodrošinātu transporta nozares dekarbonizāciju;

Siltumapgāde un aukstumapgāde

24. siltumapgādes un aukstumapgādes jomā aicina ievērot subsidiaritātes principu;

25. atbalsta mērķi palielināt atjaunojamo energoresursu enerģijas un atlikumsiltuma īpatsvaru siltumapgādes un aukstumapgādes jomā, kā arī centralizētajā siltumapgādē un centralizētajā aukstumapgādē. Taču uzskata, ka mērķrādītāji ir jāpārveido, lai vienlīdzīgi kombinētu atlikumsiltumu un atjaunojamo energoresursu enerģiju, nevis jānosaka atsevišķi mērķrādītāji. Atlikumsiltuma atgūšanai no rūpniecības, datu centriem u. c. vajadzētu būt prioritārai darbībai, ja tā ir pieejama, un tā nedrīkstētu tikt noraidīta, aizbildinoties ar nepieciešamību sasniegt paredzēto atjaunojamo energoresursu īpatsvaru.

26. uzsver, ka dalībvalstu kompetentajām iestādēm būtu jānodrošina prasmju pilnveidei paredzētas apmācības programmas uzstādītājiem un projektētājiem saistībā ar atjaunīgas siltumapgādes, aukstumapgādes un uzkrāšanas tehnoloģijām; būtu jāveic mērķorientēti pasākumi, cieši sadarbojoties ar valstu iestādēm, reģionālajām un vietējām pašvaldībām un saskaņā ar subsidiaritātes principu, ņemot vērā *REPowerEU* plānu;

Enerģētiskā nabadzība

27. pauž nožēlu, ka atjaunīgās enerģijas izmantošana netiek atbalstīta kā instruments neaizsargātu mājsaimniecību, mikrouzņēmumu un mazo uzņēmumu un mobilitātes lietotāju enerģētiskās nabadzības apkarošanai;

28. uzsver, ka ES stratēģija fosilās enerģijas piegāžu dažādošanai ir nepietiekama; aicina ES un dalībvalstis palielināt ieguldījumus atjaunojamo energoresursu enerģijā un uzsver, ka atjaunīgās enerģijas ražošana vietējā līmenī ir svarīga, jo tā dod iespēju samazināt atkarību no trešo valstu fosilā kurināmā importa un tā augstajām un svārstīgajām cenām atbilstīgi *REPowerEU* filozofijai;

29. aicina virzībā uz taisnīgu un klimatneitrālu Eiropu līdz 2050. gadam, izmantojot tādas iniciatīvas kā, piemēram, Pilsētas mēru pakts un Enerģētiskās nabadzības konsultāciju centrs, saskaņot pasākumus un investīcijas un visos līmeņos vienoti un aktīvi cīnīties pret enerģētisko nabadzību;

Ūdeņradis un zaļās molekulas

30. uzsver “zaļo molekulu” izšķirošo lomu un atzinīgi vērtē to, ka tiek turpināta zinātnisku atziņu vākšana par “zaļo molekulu” un citu jaunu ilgtspējīgu nesējvielu nozīmi enerģētikas pārkārtošanā;

31. uzsver atjaunīgā ūdeņraža nozīmi nozarēs, kurās ūdeņradis tiek izmantots kā izejviela vai kurās energoefektivitātes pasākumi un tiešā elektrifikācija nav dzīvotspējīgs risinājums, jo vienlaikus tas rada lielas inovācijas, vērtības radīšanas un nodarbinātības iespējas daudzos Eiropas reģionos;

32. norāda, ka īstermiņā joprojām būs nepieciešams importēt ievērojamu daļu atjaunīgā ūdeņraža, lai kompensētu ierobežoto ražošanu Eiropas Savienībā.

33. uzsver, ka prasības, kas attiecībā uz atjaunīgo ūdeņradi un tā atvasinājumiem (nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgajās degvielas) noteiktas, pārskatot Atjaunojamo energoresursu direktīvu, kā norādīts RK atzinumā “Ceļvedis virzībai uz tīra ūdeņraža izmantošanu” (RK 549/2020) ⁽¹⁾, ir svarīgas atjaunīgā ūdeņraža ieviešanai tirgū saskaņā ar ES ūdeņraža stratēģiju; tāpēc atbalsta plānoto atjaunīgā ūdeņraža sertifikāciju, jaunos apakšmērķus attiecībā uz nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgajām degvielām transporta sektorā un rūpniecībā un iecerēto tādu rūpniecības ražojumu marķēšanu, kas ražoti, izmantojot atjaunojamo enerģiju un nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgās degvielas, piemēram, zaļo tēraudu.

34. atgādina, ka atjaunīgajam ūdeņradim vajadzētu būt prioritātei un mazoglekļa ūdeņradi varētu izmantot dekarbonizācijas nolūkos kā pārejas posma risinājumu īstermiņā, kamēr ar atjaunīgo ūdeņradi vien nepietiek; tāpēc aicina ES iestādes, dalībvalstis un rūpniecības nozari palielināt spējas atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas un ūdeņraža jomā;

35. lūdz Komisijai vēlreiz analizēt paredzēto deleģēto aktu par nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgām degvielām, kas sagatavots, pamatojoties uz Direktīvu (ES) 2018/2001, lai nodrošinātu tā atbilstību šai pārskatītajai versijai;

Saules enerģija

36. atzinīgi vērtē paziņojumu par plānoto ES saules enerģijas stratēģijas īstenošanas sākumu. Tajā vajadzētu būt noteiktiem mērķiem un ietvertiem konkrētiem pasākumiem, kas paātrinātu saules enerģijas izmantošanu un kas palīdzētu arī īstenot Atjaunojamo energoresursu direktīvas 15.a panta jaunās prasības par atjaunojamo energoresursu enerģijas izmantošanu ēkās un enerģētiskās nabadzības mazināšanu. Šai stratēģijai būtu jāveicina konkurētspējīgas saules enerģijas sistēmas izveide;

⁽¹⁾ OV C 324, 1.10.2020, 41. lpp.

Atkrastes energoresursu enerģija

37. visnotaļ atbalsta Atjaunojamo energoresursu direktīvā izvirzīto jauno prasību nodrošināt kopīgu atkrastes enerģētikas plānošanu un pasākumus savstarpēji savienotai integrētai tīkla plānošanai dalībvalstīs, kas robežojas ar jūras baseiniem; uzsver: lai varētu turpināt attīstīt atkrastes energoresursu izmantošanu, ES līmenī ir vairāk jāaskaņo regulējums, it īpaši attiecībā uz konkursiem, tirgus noteikumiem, tehniskajiem aspektiem un veselības aizsardzību un drošību darbā, lai panāktu vēlamo sadarbību starp dalībvalstīm un reģioniem;

38. atzinīgi vērtē Eiropas Komisijas jauno ūdeņraža un dekarbonizētas gāzes dokumentu kopumu un noteikumus, kas veicina pastāvošās gāzes infrastruktūras izmantošanu citu zaļo molekulu akceptēšanai maisījumu veidā, kā arī atjauno jau esošo un izveido jaunu gāzes infrastruktūru ūdeņraža transportēšanai; atbalsta satvaru, kas paredzēts ieguldījumiem atjaunīgā ūdeņraža tirgus attīstībā, kā arī videi drošu un ekonomiski pastāvētspējīgu oglekļa uztveršanas, izmantošanas un uzglabāšanas projektu (CCUS) attīstībā;

39. ņemot vērā šīs regulas iespējamo ietekmi uz vietējām un reģionālajām pašvaldībām, RK uzsver, ka ir svarīgi, lai likumdevēji to informētu par visām sākotnējā priekšlikuma izmaiņām katrā likumdošanas procedūras posmā, tostarp izmaiņām, kas veiktas dialoga sarunās, atbilstīgi lojālas sadarbības principam, tādējādi ļaujot RK pienācīgi īstenot savas Līguma prerogatīvas (LESD 91. pants);

Briselē, 2022. gada 28. aprīlī

*Eiropas Reģionu komitejas
priekšsēdētājs*

Apostolos TZITZIKOSTAS

Eiropas Reģionu komitejas atzinums “ZIZIMM regulas un Kopīgo centienu regulu pārskatīšana”

(2022/C 301/17)

Ziņotāja:	Åsa ÅGREN WIKSTRÖM (SE/PPE), Vesterbotenas landstinga locekle
Atsauces dokumenti:	<p>Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko attiecībā uz darbības jomu, izpildes noteikumu vienkāršošanu, dalībvalstu 2030. gada mērķrādītāju noteikšanu un apņemšanos zemes izmantojuma, mežsaimniecības un lauksaimniecības sektorā līdz 2035. gadam kopīgi panākt klimatneitralitāti groza Regulu (ES) 2018/841 un attiecībā uz monitoringa, ziņošanas, progresa apsekošanas un izskatīšanas uzlabošanu groza Regulu (ES) 2018/1999</p> <p>COM(2021) 554</p> <p>Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko groza Regulu (ES) 2018/842 par saistošiem ikgadējiem siltumnīcefekta gāzu emisiju samazinājumiem, kas dalībvalstīm jāpanāk no 2021. līdz 2030. gadam un kas dod ieguldījumu rīcībā klimata politikas jomā, lai izpildītu Parīzes nolīgumā paredzētās saistības</p> <p>COM(2021) 555</p>

I. IETEIKUMI GROZĪJUMIEM

Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko attiecībā uz darbības jomu, izpildes noteikumu vienkāršošanu, dalībvalstu 2030. gada mērķrādītāju noteikšanu un apņemšanos zemes izmantojuma, mežsaimniecības un lauksaimniecības sektorā līdz 2035. gadam kopīgi panākt klimatneitralitāti groza Regulu (ES) 2018/841 un attiecībā uz monitoringa, ziņošanas, progresa apsekošanas un izskatīšanas uzlabošanu groza Regulu (ES) 2018/1999

COM(2021) 554

1. grozījums

7. apsvēruma

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
(7) 2020. gada 17. septembra paziņojumā “Eiropas 2030. gada klimatisko ieceru vēriena kāpināšana” ieskicēta iespēja lauksaimniecības siltumnīcefekta gāzu emisijas, kas nav CO ₂ emisijas, apvienot ar zemes izmantošanas, zemes izmantošanas maiņas un mežsaimniecības neto piesaistījumiem, tā izveidojot jaunregulējamu zemes sektoru. Šāda apvienošana var veicināt sinerģijas starp zemesatkarīgās mitigācijas pasākumiem un veicināt integrētāku rīcībpolitikas veidošanu un rīcībpolitiku īstenošanu nacionālā un Savienības līmenī. Šajā nolūkā būtu jāpastiprina dalībvalstu pienākums iesniegt integrētus mitigācijas plānus attiecībā uz zemes sektoru.	Svītrots

Pamatojums

Abu nozaru apvienošana var izrādīties neproduktīva, neefektīva un netaisnīga. Eiropas Savienībai uzmanība būtu jāpievērš galvenokārt emisiju samazināšanai, vienlaikus optimizējot ZIZIMM sektora mitigācijas potenciālu.

2. grozījums

8.a apsvēruma (jauns)

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
	<i>(8.a) aramzeme, zālāji un mitrāji pašlaik Savienībā ir siltumnīcefekta gāzu neto emitētāji, taču tiem ir potenciāls kļūt par siltumnīcefekta gāzu neto piesaistījumu avotu, pateicoties piemēram, mitrāju un kūdrāju atjaunošanai.</i>

3. grozījums

10. apsvēruma

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Lielāku siltumnīcefekta gāzu piesaistījumu panākšanai individuāliem lauksaimniekiem un meža apsaimniekotājiem ir vajadzīgs tiešs stimuls savā zemē un mežos uzkrāt vairāk oglekļa. (...) (...) Šādi stimuli un uzņēmējdarbības modeļi veicinās klimatmitigāciju bioekonomikā, arī ar ilglietojamu nocirstas koksnes produktu izmantojumu, pilnībā ievērojot ekoloģiskos principus, kas veicina biodaudzveidību un aprites ekonomiku. Tāpēc līdzās nocirstas koksnes produktu kategorijai būtu jāievieš jaunas oglekļa uzglabāšanas produktu kategorijas. Jaunie uzņēmējdarbības modeļi, lauksaimniecības un zemes apsaimniekošanas prakse piesaistījumu palielināšanai veicina līdzsvarotu teritoriālo attīstību un ekonomisko izaugsmi lauku apvidos. (...)</p>	<p>Lielāku siltumnīcefekta gāzu piesaistījumu panākšanai individuāliem lauksaimniekiem un meža apsaimniekotājiem ir vajadzīgs tiešs stimuls savā zemē, mežos un oglekļa uzglabāšanas produktos uzkrāt vairāk oglekļa. (...) (...) Šādi stimuli un uzņēmējdarbības modeļi veicinās klimatmitigāciju bioekonomikā, arī ar nocirstas koksnes produktu izmantojumu un fosilo vai oglekļietilpīgo materiālu aizstāšanu, pilnībā ievērojot ekoloģiskos principus, kas veicina biodaudzveidību un aprites ekonomiku. Tāpēc līdzās nocirstas koksnes produktu kategorijai būtu jāievieš jaunas visu oglekļa uzglabāšanas produktu kategorijas, arī jauni, novatoriski risinājumi un bioenerģija ar oglekļa uztveršanu un uzglabāšanu. Dalībvalstīm būtu jāiesniedz arī aplēses par mitigācijas potenciālu, ko radītu fosilo vai oglekļietilpīgo materiālu aizstāšana ar koksni. Jaunie uzņēmējdarbības modeļi, bioenerģijas pilnveidošana ar oglekļa uztveršanas un uzglabāšanas tehnoloģijām, lauksaimniecības un zemes apsaimniekošanas prakse piesaistījumu palielināšanai un ilgtermiņa ieguldījumi bioekonomikā veicina līdzsvarotu teritoriālo attīstību un ekonomisko izaugsmi lauku apvidos. (...)</p>

Pamatojums

Būtu pilnībā jāapzinās novatorisku biobāzētu produktu ietekme uz klimatu. Būtu jāiekļauj visas attiecīgās kategorijas, piemēram, pulpa, papīrs, kartons, finieris, kokšķiedru plātnes, kokskaidu plātnes, dēļi, līmēta koksne, tekstilmateriāli, kompozītmateriāli, lignīns, ķīmikālijas, bioogles un citi biogēnas izcelsmes oglekļa produkti.

ES klimata mērķis ir panākt oglekļneitralitāti, līdz 2050. gadam faktiski izskaužot fosilā kurināmā emisijas. Akadēmiķi un modelētāji (piemēram, ANO un IPCC) ir vienisprātis, ka Parīzes nolīguma mērķus mēs, visticamāk, nespēsim sasniegt, ja vien neizvērsīsim uz tehnoloģijām balstītu oglekļa piesaistīšanu. Bioenerģija ar oglekļa piesaisti un uzglabāšanu (BECCS) ir process, kurā bioenerģiju iegūst no biomasas, kā arī piesaista un uzglabā oglekli, tādējādi atdalot to no atmosfēras.

BECCS iekļaušana regulā ir pamatota, jo biogēnās emisijas rada atjaunojamie energoresursi, ko audzē uz zemes. Ja visu oglekļa uzglabāšanas produktu, emisiju un oglekļa piesaistījumu uzskaitē šajā nozarē tiktu izmantota viena un tā pati sistēma, iespējams, nebūtu jāveic dubulta uzskaitē.

4. grozījums

11.a apsvēruma (jauns)

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
	<p>(11.a) <i>Ilgtspējīga mežu apsaimniekošana uzlabo oglekļa sekvēstrēšanu un palīdz novērst meža novecošanu un dabas katastrofas – tā ir viens no faktoriem, kuri pēdējos gados ir veicinājuši oglekļa piesaistījumu samazināšanos zemes sektorā, tāpēc ar šo regulu būtu visu veidu mežos Eiropas Savienībā jāveicina ilgtspējīga mežu apsaimniekošanas prakse, kas palīdz mazināt klimata pārmaiņas un tām pielāgoties, kā izklāstīts ES Meža stratēģijā 2030. gadam.</i></p>

Pamatojums

Ja aktīvas mežu apsaimniekošanas iespējas tiktu pārmērīgi ierobežotas, meži kļūtu jutīgi pret tādiem satricinājumiem kā ugunsgrēki un kaitēkļu invāzija, kā arī samazinātos meža oglekļa sekvēstrēšanas ilgtermiņa potenciāls.

5. grozījums

1. pants – pirmā daļa – 1. punkts

Regula (ES) 2018/841

1. panta vienīgā punkta e) apakšpunkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>e) dalībvalstu saistības veikt nepieciešamos pasākumus, kuru mērķis ir līdz 2035. gadam kopīgi panākt, ka Savienībā zemes izmantošanas, zemes izmantošanas maiņas un mežsaimniecības sektorā, ieskaitot lauksaimniecības emisijas, kas nav CO₂ emisijas, ir klimatneitralitāte.”;</p>	<p>e) dalībvalstu saistības veikt nepieciešamos pasākumus, kuru mērķis ir līdz 2035. gadam kopīgi panākt, ka Savienībā zemes izmantošanas, zemes izmantošanas maiņas un mežsaimniecības sektorā ir klimatneitralitāte.”;</p>

Pamatojums

RK bažijas, ka zemes izmantošana apvienojumā ar tādu lauksaimniecību, kas nav saistīta ar CO₂, var vājināt nepieciešamo progresu lauksaimniecības nozarē, jo emisiju mazināšanas grūtības varētu kompensēt citas nozares, piemēram, meži. Oglekļa piesaistei ZIZIMM sektorā ir būtiska nozīme ES klimata mērķu sasniegšanā. Abu nozaru apvienošana var izrādīties neproduktīva, neefektīva un netaisnīga. Eiropas Savienībai uzmanība būtu jāpievērš galvenokārt emisiju samazināšanai, vienlaikus optimizējot ZIZIMM sektora mitigācijas potenciālu.

6. grozījums

1. pants – pirmā daļa – 2. apakšpunkts

Regula (ES) 2018/841

2. pants – 2. punkts – ievaddaļa

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
2. Šo regulu piemēro arī I pielikuma A iedaļā norādīto siltumnīcefekta gāzu emisijām un piesaistījumiem, par ko ziņo saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 26. panta 4. punktu un kas dalībvalstu teritorijās 2026.– 2030. gada periodā rodas jebkurā no šīm zemes ziņošanas kategorijām un/vai sektoriem:	2. Šo regulu piemēro arī I pielikuma A iedaļā norādīto siltumnīcefekta gāzu emisijām un piesaistījumiem, par ko ziņo saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 26. panta 4. punktu un kas dalībvalstu teritorijās 2026. gadā vai vēlāk rodas jebkurā no šīm zemes ziņošanas kategorijām un/vai sektoriem:

Pamatojums

RK bažijas, ka zemes izmantošana apvienojumā ar tādu lauksaimniecību, kas nav saistīta ar CO₂, var vājināt nepieciešamo progresu lauksaimniecības nozarē, jo emisiju mazināšanas grūtības varētu kompensēt citas nozares, piemēram, meži. Oglekļa piesaistei ZIZIMM sektorā ir būtiska nozīme ES klimata mērķu sasniegšanā. Abu nozaru apvienošana var izrādīties neproduktīva, neefektīva un netaisnīga. Eiropas Savienībai uzmanība būtu jāpievērš galvenokārt emisiju samazināšanai, vienlaikus optimizējot ZIZIMM sektora mitigācijas potenciālu.

7. grozījums

1. pants – pirmā daļa – 2. apakšpunkts

Regula (ES) 2018/841

2. pants – 3. punkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
3. Šo regulu piemēro arī I pielikuma A iedaļā norādīto siltumnīcefekta gāzu emisijām un piesaistījumiem, par ko ziņo saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 26. panta 4. punktu un kas dalībvalstu teritorijās no 2031. gada rodas jebkurā no 2. punkta a)–j) apakšpunktā nosauktajām zemes kategorijām un jebkurā no šiem sektoriem: a) fermentācija gremošanas traktā; b) kūtsmēslu apsaimniekošana; c) rīsu audzēšana; d) lauksaimniecības augsnes; e) plānota savannu dedzināšana; f) lauksaimniecisko atlieku dedzināšana uz lauka; g) kaļķošana; h) karbamīda uzklāšana; i) citu oglekli saturošu mēslošanas līdzekļu izmantošana; j) "citi.";	Svītrots

Pamatojums

RK bažijas, ka zemes izmantošana apvienojumā ar tādu lauksaimniecību, kas nav saistīta ar CO₂, var vājināt nepieciešamo progresu lauksaimniecības nozarē, jo emisiju mazināšanas grūtības varētu kompensēt citas nozares, piemēram, meži. Oglekļa piesaistei ZIZIMM sektorā ir būtiska nozīme ES klimata mērķu sasniegšanā. Abu nozaru apvienošana var izrādīties neproduktīva, neefektīva un netaisnīga. Eiropas Savienībai uzmanība būtu jāpievērš galvenokārt emisiju samazināšanai, vienlaikus optimizējot ZIZIMM sektora mitigācijas potenciālu.

8. grozījums

1. pants – pirmā daļa – 3. punkts

Regula (ES) 2018/841

4. pants – 2. punkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>2. Savienības 2030. gada mērķrādītājs attiecībā uz siltumnīcefekta gāzu neto piesaistījumiem ir 310 miljoni tonnu CO₂ ekvivalenta, kas ir saskaņā ar šā panta 3. punktu noteikto dalībvalstu mērķrādītāju summa, un tā pamatā ir par 2016., 2017. un 2018. gadu apkopoto siltumnīcefekta gāzu inventarizācijas datu vidējās vērtības.</p> <p>(...)</p>	<p>2. Savienības 2030. gada mērķrādītājs attiecībā uz siltumnīcefekta gāzu neto piesaistījumiem ir 310 miljoni tonnu CO₂ ekvivalenta, kas ir saskaņā ar šā panta 3. punktu noteikto dalībvalstu mērķrādītāju summa, un tā pamatā ir par 2016., 2017. un 2018. gadu apkopoto siltumnīcefekta gāzu inventarizācijas datu vidējās vērtības.</p> <p>(...)</p> <p><i>Šā panta 2. punktā minētā 2030. gada siltumnīcefekta gāzu neto piesaistījumu mērķrādītāja sasniegšanā katra dalībvalsts līdz 2024. gada 30. jūnijam nosaka tādu valsts ieguldījumu, kas ir lielāks par II.a pielikumā noteikto nacionālo mērķrādītāju. Šādu ieguldījumu var iekļaut integrētajos nacionālajos enerģētikas un klimata plānos, kas iesniegti saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 14. pantu.</i></p> <p><i>Valsts ieguldījums ietver informāciju un mērķus attiecībā uz siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanu vai piesaistījumu palielināšanu no aramzemes, zālājiem un mitrājiem saistībā ar paziņotajiem datiem par 2016., 2017. un 2018. gadu.</i></p>

Pamatojums

Lai palīdzētu nodrošināt ES klimata mērķu sasniegšanu, RK atbalsta vērienīgu, taisnīgu un iekļaujošu ZIZIMM mērķi. Vietējās un reģionālās pašvaldības apzinās klimata pārmaiņu ietekmi reālajā dzīvē un atbalsta vērienīgu un taisnīgu klimatrīcību.

9. grozījums

1. pants – pirmā daļa – 3. punkts

Regula (ES) 2018/841

4. pants – 3. punkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>3. (...) Šo nacionālo trajektoriju pamatā ir katras dalībvalsts par 2021., 2022. un 2023. gadu ziņotie vidējie siltumnīcefekta gāzu inventarizācijas dati. 310 miljonu tonnu CO₂ ekvivalenta neto piesaistījumu vērtību, kas ir II.a pielikumā dalībvalstīm noteikto mērķrādītāju summa, var tehniski koriģēt sakarā ar dalībvalstu metodikas maiņu. Šajos īstenošanas aktos nosaka, ar kādu metodi nosakāma tehniskā korekcija, kas piemērojama dalībvalstu mērķrādītājiem. (...)</p>	<p>3. (...) Šo nacionālo trajektoriju pamatā ir katras dalībvalsts par 2021., 2022. un 2023. gadu ziņotie vidējie siltumnīcefekta gāzu inventarizācijas dati. II.a pielikumā noteiktā dalībvalstu mērķrādītāja un 310 miljonu tonnu CO₂ ekvivalenta neto piesaistījumu vērtību, kas ir II.a pielikumā dalībvalstīm noteikto mērķrādītāju summa, var tehniski koriģēt sakarā ar dalībvalstu metodikas maiņu. Šajos īstenošanas aktos nosaka tehnisko korekciju, kas piemērojama dalībvalsts mērķrādītājam un kas atbilst metodikas un datu avotu maiņas ietekmei uz mērķrādītājiem. (...)</p>

Pamatojums

Tāpēc dalībvalstīm ir svarīgi nepārtraukti strādāt pie savas metodikas uzlabošanas un šos uzlabojumus atspoguļot arī mērķrādītāju novērtējumā nedz augsti. Pastāvīga darbības datu sniegšanas un emisijas faktoru precizēšanas metožu pilnveide atbilst pašreizējai ziņošanas praksei. Tāpēc dalībvalstis būtu jā mudina izmantot jaunus iekšzemes pētījumu rezultātus, kā arī atjauninātas pamatnostādnes, kas sniegtas gan IPCC, gan citos publicētos starptautiskos pētījumos.

10. grozījums

1. pants – pirmā daļa – 3. punkts

Regula (ES) 2018/841

4. pants – 4. punkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>4. Tīecas panākt, ka Savienības mēroga siltumnīcefekta gāzu emisijas 2. panta 3. punkta a)–j) apakšpunktā minētajos sektoros līdz 2035. gadam sasniedz neto nulli, un pēc tam Savienība panāk, ka emisijas ir negatīvas. Savienība un dalībvalstis veic pasākumus, kas vajadzīgi, lai varētu kopīgi sasniegt 2035. gada mērķrādītāju.</p> <p>Komisija līdz 2025. gada 31. decembrim, balstoties uz integrētajiem nacionālajiem enerģētikas un klimata plāniem, ko katra dalībvalsts līdz 2024. gada 30. jūnijam iesniegusi saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 14. pantu, sagatavo priekšlikumus par katras dalībvalsts devumu neto emisiju samazināšanā.”;</p>	<p>Svītrots</p>

Pamatojums

RK bažijas, ka zemes izmantošana apvienojumā ar tādu lauksaimniecību, kas nav saistīta ar CO₂, var vājināt nepieciešamo progresu lauksaimniecības nozarē, jo emisiju mazināšanas grūtības varētu kompensēt citas nozares, piemēram, meži. Oglekļa piesaistei ZIZIMM sektorā ir būtiska nozīme ES klimata mērķu sasniegšanā. Abu nozaru apvienošana var izrādīties neproduktīva, neefektīva un netaisnīga. Eiropas Savienībai uzmanība būtu jāpievērš galvenokārt emisiju samazināšanai, vienlaikus optimizējot ZIZIMM sektora mitigācijas potenciālu.

11. grozījums

1. pants – pirmā daļa – 7. punkts – b) apakšpunkts

Regula (ES) 2018/841

9. pants – 2. punkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>panta 2. punktu aizstāj ar šādu:</p> <p>“2. Komisija saskaņā ar 16. pantu pieņem deleģētos aktus, lai grozītu šā panta 1. punktu un V pielikumu, pievienojot jaunas tādu nocirstas koksnes produktu kategorijas, kam ir oglekļa sekvestrēšanas efekts, balstoties uz IPCC vadlīnijām, kuras pieņēmusi UNFCCC Pušu konference vai Pušu konference, kas vienlaikus ir Parīzes nolīguma pušu sanāksme, un nodrošinot vidisko integritāti.”;</p>	<p>panta 2. punktu aizstāj ar šādu:</p> <p>“2. Komisija tuvākajā nākotnē saskaņā ar 16. pantu pieņem deleģētos aktus, lai grozītu šā panta 1. punktu un V pielikumu, pievienojot tādas jaunas oglekļa uzglabāšanas produktu kategorijas – tostarp nocirstu koksni, bioenerģiju ar oglekļa uztveršanu un uzglabāšanu, kā arī visas pārējās attiecīgās biobāzētu produktu kategorijas –, kam ir oglekļa sekvestrēšanas efekts, balstoties uz IPCC vadlīnijām, kuras pieņēmusi UNFCCC Pušu konference vai Pušu konference, kas vienlaikus ir Parīzes nolīguma pušu sanāksme, un nodrošinot vidisko integritāti.”;</p>

Pamatojums

Būtu pilnībā jāapzinās novatorisku biobāzētu produktu ietekme uz klimatu. Būtu jāiekļauj visas attiecīgās kategorijas, piemēram, pulpa, papīrs, kartons, finieris, kokšķiedru plātnes, kokskaidu plātnes, dēļi, līmēta koksne, tekstilmateriāli“ kompozītmateriāli, lignīns, ķīmikālijas, bioogles un citi biogēnas izcelsmes oglekļa produkti.

12. grozījums

1. pants – pirmā daļa – 14. punkts

Regula (ES) 2018/841

13.c pants – vienīgais punkts – otrā daļa

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>saskaņā ar pasākumiem, kas pieņemti, ievērojot 15. pantu, siltumnīcefekta gāzu emisiju rādītājam, ko attiecīgā dalībvalsts ziņojusi nākamajā gadā, pieskaita daudzumu, kas vienāds ar siltumnīcefekta gāzu neto emisiju pārsniegumu CO₂ ekvivalenta tonnās, reizinātu ar koeficientu 1,08.”;</p>	<p>Svītrots</p>

Pamatojums

RK bažijas, ka gadskārtējās ziņošanas prasības var ietekmēt vietējo un reģionālo līmeni, jo dalībvalstīm būs atļauts uz neparedzētām gadskārtējām svārstībām reaģēt, pieņemot lēmumus par straujām izmaiņām apsaimniekošanas darbībās un zemes izmantošanā. Tas var negatīvi ietekmēt vietējā un reģionālā līmeņa spēju attīstīt pašam savu bioekonomiku.

ZIZIMM sektoram ir raksturīgas dabiskas svārstības un nenoteiktība oglekļa plūsmu mērīšanā. Dalībvalstij nav iespējams katru gadu kontrolēt oglekļa plūsmas zemes sektora oglekļa krātuvēs. Tāpēc nav iespējams noteikt gada mērķrādītājus un neatbilstības gadījumā katru gadu sodīt par pārkāpumiem.

13. grozījums

1. pants – pirmā daļa – 15. punkts

Regula (ES) 2018/841

14. pants – 1. punkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
(...)	(...)
Izpildes ziņojumā iekļauj šādu aspektu novērtējumu:	Izpildes ziņojumā iekļauj šādu aspektu novērtējumu:
a) rīcībpolitikas un pasākumi attiecībā uz pretrunīgiem mērķiem;	a) rīcībpolitikas un pasākumi attiecībā uz pretrunīgiem mērķiem;
b) sinerģijas starp klimata pārmaiņu mīkstināšanu un pielāgošanos tām;	b) sinerģijas starp klimata pārmaiņu mīkstināšanu un pielāgošanos tām;
c) sinerģijas starp klimata pārmaiņu mīkstināšanu un biodaudzveidību.	c) sinerģijas starp klimata pārmaiņu mīkstināšanu un biodaudzveidību.
(...)	d) sinerģijas starp klimata pārmaiņu mīkstināšanu, pielāgošanos tām un bioekonomikas attīstību, tostarp aplēses par SEG ietaupījumiem, kas saistīti ar fosilo un oglekļietilpīgo materiālu aizstāšanu ar koksnes materiāliem.
(...)	(...)

Pamatojums

Atbalsts visu uz meža resursiem balstītu produktu izmantošanai paātrina pāreju uz aprites bioekonomiku, kas aizstāj fosilos materiālus un emisijas. Jāatzīmē, ka aizstāšanas ieguvums (t. i., ar koksnes izstrādājumu ražošanu saistīto emisiju samazinājums salīdzinājumā ar citiem funkcionāli līdzvērtīgiem materiāliem un produktiem) ir saistāms gan ar ilglietojamiem koksnes izstrādājumiem, gan ar šķiedras izstrādājumiem.

Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko groza Regulu (ES) 2018/842 par saistošiem ikgadējiem siltumnīcefekta gāzu emisiju samazinājumiem, kas dalībvalstīm jāpanāk no 2021. līdz 2030. gadam un kas dod ieguldījumu rīcībā klimata politikas jomā, lai izpildītu Parīzes nolīgumā paredzētās saistības

COM(2021) 555

14. grozījums

6.a apsvēruma (jauns)

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
	<p><i>Klimatneitralitātes mērķa sasniegšanu vēlākais līdz 2050. gadam var kavēt pārmērīgas atšķirības dalībvalstu kopīgo centienu mērķrādītājos; saistībā ar 2021.–2027. gada periodu plānojot kohēzijas politikas līdzekļus, proti, no Eiropas Reģionālās attīstības fonda, Kohēzijas fonda un Taisnīgas pārkārtošanās fonda, būtu jāparedz arī pielāgotas programmas, prioritāri virzieni, stratēģijas un teritoriālie plāni ar mērķi palielināt dalībvalstu spējas mazināt SEG emisijas nozarēs, uz kurām attiecas Regula 2018/842, un tādējādi palīdzēt uzlabot savu mērķrādītāju konvergenci jau šajā plānošanas periodā.</i></p>

15. grozījums

18.a apsvēruma (jauns)

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
	<p>(18.a) <i>Lai 1,5 °C būtu iespējams sasniegt un lai nodrošinātu klimatisko taisnīgumu, ir vajadzīgi kopīgi centieni visās ekonomikas nozarēs, tostarp lauksaimniecībā. Savā ilgtermiņa stratēģiskajā redzējumā par pārticīgu, modernu, konkurētspējīgu un klimatneitrālu ekonomiku ⁽¹⁾ Komisija ir apstiprinājusi, ka lauksaimniecības radītās SEG emisijas, kas nav CO₂ emisijas, 2050. gadā varētu samazināt līdz 211 MtCO₂e, tādējādi samazinot nepieciešamību pēc ilgtnespējīgām negatīvām SEG emisiju nulles līmeņa sasniegšanas tehnoloģijām. Tomēr dažas nozares, uz kurām attiecas šī regula, pēdējos gados ir guvušas visai niecīgus panākumus. Minimālais nozaru devums ES līmeņa siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanas mērķrādītāja sasniegšanā, kas šajā regulā tiktu noteikts 2030. gadam un pēc tam, kopā ar pienācīgu monitoringu, ziņošanu un Komisijas veiktiem pasākumiem, būtu vērsts uz to, lai nodrošinātu, ka visas KCR nozares palīdz laikus sasniegt klimata mērķus. Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2018/1999 ir noteikts, ka dalībvalstīm ir jāizstrādā ilgtermiņa stratēģijas, kas veicina gan dalībvalstu saistību izpildi Parīzes nolīguma mērķu sasniegšanā, gan SEG emisiju ilgtermiņa samazinājumus un piesaistījumu palielināšanu piesaistītājsistēmās visās nozarēs saskaņā ar Savienības klimatneitralitātes mērķi. Šīs stratēģijas, tāpat kā citus dalībvalstu plānus un ziņojumus saskaņā ar Regulu (ES) 2018/1999, Komisija izmantos, lai noteiktu un uzraudzītu ES līmeņa KCR nozaru mērķrādītāju kopīgu sasniegšanu.</i></p> <p>⁽¹⁾ <i>Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Eiropadomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai, Reģionu komitejai un Eiropas Investīciju bankai “Tīru planētu – visiem! Stratēģisks Eiropas ilgtermiņa redzējums par pārticīgu, modernu, konkurētspējīgu un klimatneitrālu ekonomiku”.</i></p>

16. grozījums

1. pants – 1. daļa – 3.a punkts (jauns)

Regula (ES) 2018/842

4. pants – 3.a punkts (jauns)

Spēkā esošais teksts	RK grozījums
	<p>3.a) regulas 4. pantam pievieno šādu 3.a punktu:</p> <p>Dalībvalstu emisiju samazināšanas mērķrādītāji 2030. gadam un pēc tam</p> <p>Lai sasniegtu Regulas (ES) 2021/1119 (Eiropas Klimata akts) 2. panta 1. punktā noteikto klimatneitralitātes mērķi un Savienības mēroga klimata mērķrādītāju 2040. gadam saskaņā ar Regulu (ES) 2021/1119, Komisija līdz 2025. gada beigām izstrādā atbilstīgu tiesību akta priekšlikumu, balstoties uz detalizētu ietekmes novērtējumu, lai grozītu šo regulu un ieviestu minimālos nozaru ieguldījumus ES līmeņa siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanas mērķrādītāja sasniegšanā, kā šajā regulā noteikts 2030. gadam un pēc tam, papildus paredzot pienācīgu uzraudzību, ziņošanu un pasākumus, lai nodrošinātu, ka visas šajā regulā ietvertās nozares sekmē klimata mērķu savlaicīgu sasniegšanu.</p>

Pamatojums

Tiek nodrošināts, ka visas nozares sekmē SEG emisiju samazināšanu.

17. grozījums

1. pants – pirmā daļa – 3.b punkts (jauns)

Regula (ES) 2018/842

5. pants – 1. un 2. punkts

Spēkā esošais teksts	RK grozījums
<p>1. Attiecībā uz 2021. līdz 2025. gadu, dalībvalsts var aizņemties tādu daudzumu, kas nepārsniedz 10 % no tās nākamajam gadam paredzētā ikgadējā emisiju sadales apjoma.</p> <p>2. Attiecībā uz 2026. līdz 2029. gadu, dalībvalsts var aizņemties tādu daudzumu, kas nepārsniedz 5 % no tās nākamajam gadam paredzētā ikgadējā emisiju sadales apjoma.</p>	<p>3.b) regulas 5. panta 1. un 2. punktu aizstāj ar šādu:</p> <p>“1. Kas attiecas uz 2021. līdz 2029. gadu, dalībvalsts var aizņemties tādu daudzumu, kas nepārsniedz 5 % no tās nākamajam gadam paredzētā ikgadējā iedalītā emisijas apjoma.”</p>

Pamatojums

Regulas īstenošanas nodrošināšanas labad ir ieteicams samazināt elastību, lai aizņēmumu piešķirtā īslaicīgā atelpa neradītu vidēja termiņa īstenošanas problēmas, tostarp vietējām un reģionālajām pašvaldībām, kuras nereti nav tieši iesaistītas valstu lēmumu pieņemšanā par elastību.

18. grozījums

1. pants – pirmā daļa – 3.c punkts (jauns)

Regula (ES) 2018/842

5. pants – 4. punkts

Spēkā esošais teksts	RK grozījums
<p>4. Attiecībā uz 2021.–2025. gadu dalībvalsts līdz 5 % no sava attiecīgā gada ikgadējā emisiju sadales apjoma var pārskaitīt citām dalībvalstīm un attiecībā uz 2026.–2030. gadu – līdz 10 %. Saņēmēja dalībvalsts minēto daudzumu var izmantot atbilstības nolūkā saskaņā ar 9. pantu vai nu attiecīgajā gadā, vai nākamajos gados līdz 2030. gadam.</p>	<p>3.c) regulas 5. panta 4. punktu aizstāj ar šādu:</p> <p>“4. Attiecībā uz 2021.–2030. gadu dalībvalsts līdz 5 % no sava attiecīgā gada ikgadējā iedalītā emisijas apjoma var pārskaitīt citām dalībvalstīm. Saņēmēja dalībvalsts minēto daudzumu var izmantot atbilstības nolūkā saskaņā ar 9. pantu vai nu attiecīgajā gadā, vai nākamajos gados līdz 2030. gadam.”</p>

Pamatojums

Pārskaitījumi būtu jāierobežo, lai visās dalībvalstīs nodrošinātu efektīvu īstenošanu. Jāuzsver, ka vienā un tai pašā dalībvalstī, kam ir pārskaitīšanas potenciāls, var būt reģionālas atšķirības. Pirms tiek apsvērti pārskaitījumi uz citām valstīm, būtu jāņem vērā reģionālās problēmas.

19. grozījums

1. pants – pirmā daļa – 5.a punkts (jauns)

Regula (ES) 2018/842

8. pants

Spēkā esošais teksts	RK grozījums
<p>1. Ja Komisija ikgadējā izvērtējumā, kas veikts saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 525/2013 21. pantu, un ņemot vērā plānus izmantot šīs regulas 5., 6. un 7. pantā minētās elastības iespējas, konstatē, ka dalībvalsts virzība uz šīs regulas 4. pantā minēto pienākumu izpildi ir nepietiekama, tad minētā dalībvalsts trīs mēnešu laikā Komisijai iesniedz korektīvo rīcību plānu, kurā norāda:</p> <p>(...)</p>	<p>5.a) regulas 8. pantu aizstāj ar šādu:</p> <p>1. Ja Komisija ikgadējā izvērtējumā, kas veikts saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 525/2013 21. pantu, un ņemot vērā plānus izmantot šīs regulas 5., 6. un 7. pantā minētās elastības iespējas, konstatē, ka dalībvalsts virzība uz šīs regulas 4. pantā minēto pienākumu izpildi ir nepietiekama, tad minētā dalībvalsts trīs mēnešu laikā Komisijai iesniedz korektīvo rīcību plānu, kurā norāda:</p> <p>(...)</p>

Spēkā esošais teksts	RK grozījums
<p>2. Eiropas Vides aģentūra saskaņā ar savu gada darba programmu palīdz Komisijai novērtēt visus šādus korektīvo rīcību plānus.</p> <p>3. Komisija var sniegt atzinumu par korektīvo rīcību plānu, kas iesniegti saskaņā ar 1. punktu, stingrību un tādā gadījumā to dara četru mēnešu laikā pēc minēto plānu saņemšanas. Attiecīgā dalībvalsts vislielākajā mērā ņem vērā Komisijas atzinumu un var attiecīgi pārskatīt savu korektīvo rīcību plānu.</p>	<p><i>c) ja darbības rezultātos ir ievērojamas reģionālās atšķirības vai ja reģionālā līmenī ir nopietnas strukturālas problēmas, kā arī saistībā ar noteiktām salu teritorijām, korektīvajā rīcības plānā iekļauj īpašus noteikumus attiecībā uz šīm problēmām.</i></p> <p>(...)</p> <p>2. Eiropas Vides aģentūra saskaņā ar savu gada darba programmu palīdz Komisijai novērtēt visus šādus korektīvo rīcību plānus.</p> <p>3. Komisija var sniegt atzinumu par korektīvo rīcību plānu, kas iesniegti saskaņā ar 1. punktu, stingrību un tādā gadījumā to dara četru mēnešu laikā pēc minēto plānu saņemšanas. Attiecīgā dalībvalsts vislielākajā mērā ņem vērā Komisijas atzinumu un var attiecīgi pārskatīt savu korektīvo rīcību plānu. <i>Dalībvalsts publicē Komisijas atzinumu un nodrošina tā izplatīšanu vietējās un reģionālajās pašvaldībās.</i></p> <p><i>4. Dalībvalsts nodrošina korektīvā rīcības plāna un tā iespējamo pārskatīto versiju publicēšanu un izplatīšanu vietējās un reģionālajās pašvaldībās.</i></p>

Pamatojums

Problemātisku situāciju risināšanai rīcību plānos ir jāiekļauj reģionāla līmeņa pasākumi, ja minēto situāciju lielā mērā izraisījušas reģionālās problēmas. Lai varētu dot pilnvērtīgu ieguldījumu klimata politikā, vietējām un reģionālajām pašvaldībām jābūt informētām par rīcību plāniem.

II. IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ

EIROPAS REĢIONU KOMITEJA (RK)

1. apzinās klimata pārmaiņu postošo ietekmi uz vietējām kopienām un atzīst, ka ir vajadzīga stingra rīcība, lai klimata jomā sasniegtu nepieciešamos ES mērķus. RK atbalsta augsta līmeņa apņemšanos attiecībā uz ZIZIMM, taču vienlaikus atgādina, ka ceļā uz mērķiem ir vajadzīga elastība.
2. uzskata, ka vietējām un reģionālajām pašvaldībām neapšaubāmi ir izšķirīga loma nozarēs, uz kurām attiecas Kopīgu centienu regula ⁽¹⁾ un ZIZIMM regula ⁽²⁾, jo minētajās regulās ir jāņem vērā teritoriālā dimensija. Tās ir jomas, kurās vietējās un reģionālās pašvaldības var būt aktīvas, jo tām ir attiecīgas juridiskas pilnvaras un kompetence;
3. aicina rūpēties par ZIZIMM regulas pasākumu saskaņotību ar bioloģiskās daudzveidības stratēģijas un ES klimatadaptācijas stratēģijas mērķiem. Lai sasniegtu klimata mērķus, ir būtiski, lai visas dalībvalstis sadarībā ar vietējām un reģionālajām pašvaldībām attiecībā uz mežiem īstenotu tādu tiesisko regulējumu, kas nodrošina līdzsvaru starp ražošanu, biodaudzveidību un aizsardzību.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/842 (2018. gada 30. maijs) par saistošiem ikgadējiem siltumnīcefekta gāzu emisiju samazinājumiem, kas dalībvalstīm jāpanāk no 2021. līdz 2030. gadam un kas dod ieguldījumu rīcībā klimata politikas jomā, lai izpildītu Parīzes nolīgumā paredzētās saistības, un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 525/2013 (OV L 156, 19.6.2018., 26 lpp.).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/841 (2018. gada 30. maijs) par zemes izmantošanā, zemes izmantošanas maiņā un mezsaimniecībā radušos siltumnīcefekta gāzu emisiju un piesaistes iekļaušanu klimata un enerģētikas politikas satvarā laikposmam līdz 2030. gadam un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 525/2013 un Lēmumu Nr. 529/2013/ES (OV L 156, 19.6.2018., 1 lpp.).

4. uzsver, ka pārkārtošanās nedrīkst notikt uz teritoriālās kohēzijas rēķina un apdraudēt neaizsargātākās grupas un teritorijas. Visas dalībvalstis un ekonomikas nozares dod ieguldījumu, lai palīdzētu samazināt CO₂ emisijas, vienlaikus gādājot par līdzsvaru ar taisnīguma un solidaritātes apsvērumiem; Šajā sakarā uzskata, ka katra lauksaimnieka un mežsaimnieka teritoriālās ietekmes novērtējumi varētu dot skaidrāku priekšstatu par faktiskajām izmaksām un ieguvumiem.
5. stingri iebilst pret to, ka priekšlikumā galvenā uzmanība pievērsta mežiem kā oglekļa piesaistītājiem un netiek ņemta vērā to nozīme ilgtspējīgu izejvielu nodrošināšanā ar mērķi aizstāt fosilās alternatīvas, jo tādējādi netiek novērtēts mežsaimniecības nozares potenciāls klimata pārmaiņu mazināšanā un vietējās un reģionālās bioekonomikas attīstībā;
6. norāda, ka jāsamazina enerģijas reģenerācija no koksnes biomasas, lai varētu sasniegt mērķus ZIZIMM sektorā. Uzsvārs būtu jāliek uz kaskādes principu, proti, biomasa vairākkārt jāizmanto kā materiāls, kam ir iespējami augsta kvalitāte, un pēc tam seko izmantošana enerģētikā;
7. uzsver, ka paaugstinātie mērķi ZIZIMM sektorā nedrīkst radīt augsni neskaidras izcelsmes izejvielu importam no trešām valstīm. Tas nozīmē, ka ar pasākumiem, kas veikti, lai ZIZIMM sektorā pastiprinātu neto piesaisti, var neizdoties radīt reālus klimata uzlabojumus globālā mērogā. Ir jālūkojas plašākā, sistēmiskā perspektīvā, ar holistisku pieeju tam, kā oglekļa sekvēstrēšana mežā, produktu izmantošana un meža izcelsmes bioenerģija var palīdzēt centienos mazināt ietekmi uz klimatu;
8. piekrīt Komisijas novērtējumam, ka, lai sasniegtu ilgtermiņa klimatneitralitātes mērķi, ir jāvērsas pret negatīvo tendenci, proti, oglekļa piesaistes samazināšanos Eiropas Savienībā. RK piekrīt ierosinātajam ES mērķrādītājam līdz 2030. gadam panākt 310 miljonu tonnu CO₂ ekvivalenta neto piesaistījumu un ierosina tādu nacionālo papildu devumu 2030. gada neto mērķrādītāja sasniegšanā, kas pārsniegtu II.a pielikumā noteiktos valstu mērķrādītājus un ko dalībvalstis izvirzītu pašas. Iespējas palielināt oglekļa neto uztveršanu un samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas ZIZIMM sektorā katrā dalībvalstī ievērojami atšķiras. Tās ir atkarīgas no zemes dabiskās ražošanas jaudas un kopējās zemes platības sadalījuma dažādās zemes izmantošanas kategorijās. RK uzskata, ka paaugstinātajiem 2030. gada mērķiem vajadzētu būt tādā līmenī, kas atbilst dalībvalstu klimata politikas satvaram un dod iespēju attīstīt bioekonomiku katrā dalībvalstī;
9. uzskata, ka lauksaimniecības un mežsaimniecības apvienojums draud mazināt spiedienu uz emisiju samazināšanu lauksaimniecības nozarē un ka ar mežiem bagātās valstīs, kurās ir liels mežu neto izmantojums, "kompensēs" emisijas tādās valstīs, kurās ir plaši izvērstas lauksaimniecība, vai pat fosilās emisijas kā tādas. Klimata pārmaiņu mitīgācijas pasākumi būtu jāveic atbilstīgi katras nozares un valsts īpašajiem apstākļiem;
10. uzsver, ka ZIZIMM regula nebūtu jāpiemēro uzraudzībai un ziņošanai par citām politikas jomām, ko reglamentē citi tiesību akti. Komisijas priekšlikums, ka ZIZIMM ziņojumos būtu jāiekļauj informācija par oglekļa saglabāšanu augsnēs, kas bagātas ar oglekli, teritorijās ar lielu biodaudzveidību, atjaunotās augsnēs un tādās augsnēs, kurās ir dabisku traucējumu risks, neuzlabo ZIZIMM sektora siltumnīcefekta gāzu ziņošanas kvalitāti;
11. uzsver, ka dalībvalstis nedrīkst finansējumu nodrošināt uz reģionu rēķina. RK atzīst, ka vietējās un reģionālās pašvaldības ir jāinformē par finansējuma iespējām, kas domātas klimatrīcības atbalstam;
12. brīdina par neefektīvas īstenošanas risku. RK atbalsta plānoto pārskatīšanu un nepieciešamību ņemt vērā Covid-19 pandēmijas sekas, taču uzsver, ka ir jāgādā, lai tiktu ievērotas Kopīgo centienu regulā ierosinātās trajektorijas;
13. mudina Komisiju noteikt metodoloģiju, kas vietējām un reģionālajām pašvaldībām ļautu aprēķināt savus emisiju samazināšanas centienus tā, lai tie atbilstu valsts mērķrādītājiem un neradītu nesamērīgus izkropļojumus;
14. norāda uz riskiem, kādus rada pārmērīga elastība saistībā ar aizņemšanos no ikgadējiem piešķirumiem un pārvedumiem starp dalībvalstīm. Lai vietējās un reģionālās pašvaldības varētu plānot savu klimata un ekonomikas politiku, tām vajag noteiktību. Valstīs, kuru situācija saskaņā ar regulu pieļauj elastību, var būt būtiskas reģionālās atšķirības;

15. atzīst, ka ir jārisina – arī ar ienākumus nesošiem stimuliem – to reģionu problēma, kuriem var rasties grūtības vai pārrāvumi nepieciešamajā pārejā uz mazoglekļa ekonomiku; uzsver, ka ilgtspējīgas attīstības trajektoriju izstrādē ir svarīgi iesaistīt vietējās un reģionālās pašvaldības, jo tas varētu stimulēt šo reģionu ekonomiku;
16. atbalsta stingrākus noteikumus attiecībā uz korektīvo rīcību plāniem un pārredzamību, kuros uzsvēta reģionālā dimensija un pieprasīts precizēt, kā risināt reģionālo atšķirību jautājumu, tādā veidā veicinot praktiskus reģionālo problēmu risinājumus;
17. uzsver atbilstības pārbaūžu nozīmi un ierosina novērtēt iespēju neatbilstības gadījumā piemērot finansiālas sankcijas. Ieņēmumi no soda naudām būtu jāiegulda atpakaļ klimatrīcībā un taisnīgā pārejā, īpašu uzmanību pievēršot reģionālām problēmām;
18. ierosina apsvērt drošības rezervi tām dalībvalstīm, kurās ir zems IKP uz vienu iedzīvotāju. Nosakot valstu mērķrādītājus, IKP jau tiek ņemts vērā, un var paust šaubas par IKP kā vienīgo vērtību, jo tajā nav vispusīgi ņemta vērā reģionu situācija un tas ne vienmēr atbilst teritorijas sarežģītajām attīstības vajadzībām.

Briselē, 2022. gada 28. aprīlī

*Eiropas Reģionu komitejas
priekšsēdētājs*

Apostolos TZITZIKOSTAS

ISSN 1977-0952 (elektroniskais izdevums)
ISSN 1725-5201 (papīra izdevums)

Eiropas Savienības
Publikāciju birojs
L-2985 Luksemburga
LUKSEMBURGA

LV